

RAAD VOOR BETWISTINGEN INZAKE
STUDIEVOORTGANGSBESLISSINGEN

UITSPRAKEN WERKJAAR 2018
STUDIEBETWISTINGEN DEEL 3

Inhoud

[Zitting van 3 september 2018](#)

rolnummer 2018/221

rolnummer 2018/225

rolnummer 2018/229

[Zitting van 5 september 2018](#)

rolnummer 2018/224

rolnummer 2018/226

rolnummer 2018/227

rolnummer 2018/235

rolnummer 2018/241

[Zitting van 7 september 2018](#)

rolnummer 2018/218

rolnummer 2018/219

rolnummer 2018/222

rolnummer 2018/222(2)

rolnummer 2018/228

[Zitting van 14 september 2018](#)

rolnummer 2018/210

rolnummer 2018/217

rolnummer 2018/220

rolnummer 2018/247

rolnummer 2018/274

[Zitting van 17 september](#)

rolnummer 2018/200_201

rolnummer 2018/233

rolnummer 2018/256

[Zitting van 26 september 2018](#)

rolnummer 2018/245

rolnummer 2018/251

Zitting van 5 oktober 2018

rolnummer 2018/293

rolnummer 2018/294

rolnummer 2018/341

Zitting van 17 oktober 2018

rolnummer 2018/334

rolnummer 2018/349

rolnummer 2018/363

rolnummer 2018/423

rolnummer 2018/428

rolnummer 2018/431

Zitting van 3 september 2018

Arrest nr. 4.401 van 13 september 2018 in de zaak 2018/221

In zake: xxx

Tegen: **KAREL DE GROTE-HOGESCHOOL**
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Tom Peeters
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Mechelsesteenweg 27
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 25 juli 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 26 juni 2018 waarbij aan de verzoekende partij een score van 9 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Masterproef Grafisch Ontwerp” en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 6 juli 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 3 september 2018.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en advocaat Isabelle Buyens, die *loco* advocaat Tom Peeters verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Master in de Beeldende Kunsten’.

Voor het opleidingsonderdeel “Masterproef Grafisch Ontwerp” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 29 juni 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 6 juli 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de student na plenum 1 en 2 geen waarschuwing heeft gekregen. Na plenum 3 bleek dat de student slechts weinig progressie had gemaakt om te kunnen slagen voor de masterproef. De docent heeft, met het oog op tijdige remediëring, uitzonderlijk nog een vierde plenum georganiseerd. De interne beroepsinstantie is er niet van overtuigd dat de hogeschool onzorgvuldig heeft gehandeld. Ze merkt op dat op het moment dat de onvolkomenheden zijn vastgesteld, de student hiervan op de hoogte is gebracht en dat er extra werd geremedieerd.

Daarnaast stipt de interne beroepsinstantie aan, wat de coachingmomenten en de afspraken via doodle betreft, dat het systeem van de doodle afspraken de studenten de vrije keuze geeft bij welke coach te rade te gaan. Indien de student niet tijdig reageerde op deze mogelijkheden, dan had hij de betrokken coaches nog steeds via een ander kanaal kunnen raadplegen. Volgens de interne beroepsinstantie stellen de docenten van de opleiding zich hierin flexibel op. De interne beroepsinstantie is er niet van overtuigd dat er sprake is van een gebrekkige organisatie van de coachingsmomenten. Ze benadrukt dat er hierdoor geen leerkansen verloren zijn gegaan.

Waar de student aangeeft dat hij is beoordeeld op het werkproces doorheen het jaar en niet op het eindresultaat, verwijst de interne beroepsinstantie naar de leerdoelen, waarin onder meer staat beschreven: *“De student kan de aan zichzelf gestelde opdracht analyseren en ordenen tot een chronologisch werkproces.”*. De interne beroepsinstantie werpt op dat de jury, zowel intern als extern, de student moet beoordelen op het behalen van de leerdoelen. Het werkproces is er één van. Uit het juryverslag blijkt dat de student dit leerdoel niet behaald heeft.

De interne beroepsinstantie is van oordeel dat het coachingproces, de kansen op remediëring en de beoordeling van de student op een zorgvuldige wijze zijn gebeurd.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail en bij aangetekend schrijven van 19 juli 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 25 juli 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij stelt dat het extern beroep als onontvankelijk moet worden afgewezen in de mate dat het is gericht tegen de vernietiging van de oorspronkelijke studievoortgangsbeslissing van 26 juni 2018.

Conform artikel 4.4.4. van het Hogeschool Onderwijs- en Examenreglement (verder: HOE) komt het aan de interne beroepscommissie toe om de oorspronkelijke studievoortgangsbeslissing, in voorkomend geval, te wijzigen. Verwerende partij stipt aan dat voornoemde bevoegdheid van het intern beroepsorgaan impliceert dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. Bijgevolg verdwijnt de oorspronkelijke studievoortgangsbeslissing na uitputting van het intern beroep uit het rechtsverkeer en is een extern beroep tegen de initiële examenbeslissing zonder voorwerp.

In zijn *wederantwoordnota* gaat verzoeker hierop niet in.

Beoordeling

Verzoeker tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbeslissing van 26 juni 2018 waarbij aan de verzoekende partij een score van 9 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Masterproef Grafisch Ontwerp” (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 6 juli 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 4.4.4. van het HOE van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroeft op de schending van het zorgvuldigheids-, het redelijkheids- en het motiveringsbeginsel alsook op een gebrekkige begeleiding.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat het antwoord van de interne beroepsinstantie op zijn argument van de plenums ontoereikend en niet correct is. Verzoeker verduidelijkt dat doorheen het academiejaar driemaal een plenum werd georganiseerd, ter opvolging van de masterproeven. Dit waren momenten waarop elke student binnen een vastgestelde tijd aan het coachend docententeam (en tijdens de eerste twee plenums ook aan de medestudenten) de voortgang van de masterproef diende te tonen.

Verzoeker verwijst naar de studiefiche voor de masterproef en merkt op dat in het onderdeel ‘evaluatie’ over de plenums het volgende wordt vermeld: “*Bij twijfel worden de studenten na elk plenum persoonlijk uitgenodigd voor een gesprek met het coachend docententeam.*”. In zijn intern beroepsschrift schreef verzoeker hieromtrent dat dit in de praktijk nooit is gebeurd. Volgens hem hadden de docenten hier tijdig moeten bijsturen, als het werk van een onvoldoende niveau was. Hij stelde dat de docenten enkel na het tweede plenum enkele studenten hebben uitgenodigd, maar hij was er niet bij. Omdat het coachend docententeam ook na het derde (en laatste) plenum in april niet aangaf het werk onvoldoende te vinden en verzoeker dus geen persoonlijke uitnodiging voor een gesprek ontving, is hij logischerwijs verdergegaan met wat hij bezig was. Verzoeker benadrukte in zijn intern beroepsschrift dat dit laatste plenum was bedoeld als proefpresentatie van het werk. Die bleek dus goed genoeg te zijn voor alle docenten, terwijl de definitieve presentatie dan weer onvoldoende bleek.

Verzoeker vindt het antwoord van de interne beroepsinstantie onvoldoende. Hij wijst erop dat hij nooit een waarschuwing heeft gekregen. Volgens de studiefiche voor de masterproef behelst zo’n waarschuwing een uitnodiging voor een gesprek met het volledige coachende docententeam. Hiervoor heeft verzoeker nooit een uitnodiging ontvangen. Wat het vierde plenum betreft, waarnaar de interne beroepsinstantie verwijst, merkt verzoeker op dat dit niet meer was dan een mondelinge afspraak tussen de coach en hemzelf. Volgens hem ging het om een gewoon coachingmoment dat gemakshalve ‘vierde plenum’ werd genoemd, omdat het de bedoeling was dat verzoeker volgens het principe van een plenum en ter voorbereiding op het jurymoment een proefpresentatie van zijn masterproef zou geven aan zijn coach. Verzoeker stipt aan dat dit werd georganiseerd omdat hij door onvoldoende voorbereiding van zijn uiteenzetting voor het derde plenum moeite had om zijn masterproef helder aan de docenten uit te leggen. Volgens hem leek het hier op geen enkel moment te gaan om een ernstige waarschuwing over de kwaliteit van zijn werk, maar wel om een hulpmiddel van zijn coach om de mondelinge presentatie van het werk bij te schaven. Verzoeker wijst erop dat dit ‘vierde plenum’ absoluut niet te vergelijken valt met de andere plenums: het plaatsvinden hiervan werd nooit via e-mail gecommuniceerd en was enkel in aanwezigheid van zijn vaste coach, niet van het gehele docententeam zoals, volgens de studiefiche voor de masterproef, de norm is bij een plenum.

Verzoeker stelt ten slotte dat het logisch is dat er bij het beoordelen van een masterproef een bepaalde standaard wordt gehanteerd. Hij is van mening dat wanneer verwerende partij nalaat

om in de loop van het academiejaar de studenten er op de afgesproken momenten en op de afgesproken manier van op de hoogte te stellen dat er twijfel is over de kwaliteit van het werk, het verkeerd is om tijdens het jurymoment alsnog deze te hoge standaard te hanteren.

Verwerende partij stelt in haar *antwoordnota* vooreerst vast dat in de ECTS-fiche wordt verwezen naar de organisatie van drie plenums gedurende het academiejaar. Tijdens deze toonmomenten informeren de studenten de docenten door middel van een heldere presentatie over de vorderingen van het onderzoek naar en het ontwerp van hun masterproef. Verwerende partij verduidelijkt dat de drie plenums voor alle studenten tijdens het academiejaar 2017-2018 werden georganiseerd op 28 november 2017 en 1 december 217 (voorstelling van de onderzoeksraag), op 30 januari 2018 (toelichting van de stand van zaken) en op 17 en 18 april 2018 (proefpresentatie van het werk). In de studiefiche voor de masterproef werden bovendien de door de studenten in acht te nemen aandachtspunten bij de voorbereiding van de plenums opgelijsd.

Verwerende partij stipt aan dat het door de docenten niet opportuun werd geacht verzoeker uit te nodigen voor een persoonlijk feedbackgesprek na plenum 1 en 2. Gelet op de vroegtijdige organisatie van de eerste twee toonmomenten werden de studenten tijdens plenum 1 en 2 voornamelijk beoordeeld op de relevantie van het gekozen onderwerp en het vooropgestelde plan van aanpak. Verwerende partij merkt op dat de docenten voornoemde zaken nooit in twijfel hebben getrokken bij verzoeker.

Verwerende partij stelt verder dat te allen tijde een regelmatige en kwalitatieve begeleiding vanuit de opleiding werd gegarandeerd, doordat verzoeker op tweewekelijkse basis de vaste coaching genoot van de heer [B.] – lector bij verwerende partij – en voor het overige steeds op vrije basis terecht kon bij de andere docenten van het coachend team. Dat verzoeker niet consequent gebruik maakte van de middelen tot organisatie van de vrije coachingmomenten kan volgens verwerende partij geenszins aan haar worden verweten.

Verwerende partij wijst erop dat de progressie van verzoeker pas voor het eerst na plenum 3 als onvoldoende werd beoordeeld. Volgens haar liet verzoeker na een duidelijk standpunt in te nemen bij de ontwikkeling van zijn masterproef en vertoonde hij niet de nodige inspanningen om zijn masterproef verder te doen groeien. Verwerende partij benadrukt dat verzoeker uitdrukkelijk op deze stagnatie werd gewezen door de waarschuwing in verband met de stand

van zaken van de masterproef die hij na plenum 3 vanwege de heer [B.] mocht ontvangen. Bij uitzondering besloot de heer [B.] tot de organisatie van een vierde plenum waarbij verzoeker een tweede kans werd geboden om de presentatie van zijn masterproef te oefenen voor zijn vaste coach. Volgens verwerende partij is het feit dat dit vierde plenum niet dezelfde vorm aannam dan de drie op grond van de ECTS-fiche georganiseerde plenums van geen belang. Zij merkt op dat (1) nergens in de studiefiche voor de masterproef is opgenomen dat de plenums vooraf per elektronisch schrijven aangekondigd moeten worden en steeds voor het gehele docententeam moeten plaatsvinden en (2) de organisatie van een vierde plenum als een uitzonderlijke gunstmaatregel ten aanzien van verzoeker moet worden aangezien, teneinde zijn slaagkansen voor de masterproef te optimaliseren.

Verwerende partij is aldus van mening dat haar geen gebrekige begeleiding kan worden verweten. Bovendien vormt, zelfs indien de Raad zou oordelen als zou verzoeker onvoldoende ondersteuning hebben genoten – *quod non* – dit geen reden om de beoordeling te wijzigen in een betere evaluatie. Verzoeker geeft immers geen blijk van uitzonderlijke omstandigheden die een uitzondering op de vaste rechtspraak van de Raad verantwoorden.

Daarnaast stelt verwerende partij vast dat verzoeker erkent dat zij als onderwijsinstelling een bepaalde standaard moet hanteren om de prestaties van haar studenten te beoordelen. Volgens haar lijkt verzoeker tevens te erkennen dat hij de vooropgestelde leerdoelen en competenties voor het opleidingsonderdeel “Masterproef Grafisch Ontwerp” niet heeft behaald. Verwerende partij benadrukt dat de toepasselijke leerdoelen en te verwerven competenties reeds van bij de aanvang van de opleiding bekend zijn bij verzoeker. Zij werden ook meermaals in herinnering gebracht door het formuleren van aandachtspunten in de communicatie naar de studenten toe. Verwerende partij wijst erop dat verzoeker na afloop van plenum 3 ook uitdrukkelijk werd gewaarschuwd over de stand van zaken van zijn masterproef. Hij kreeg de uitzonderlijke kans om zijn masterproefpresentatie een tweede maal te oefenen voor de heer [B.]. Volgens verwerende partij diende verzoeker derhalve op de hoogte te zijn van de door haar gehanteerde kwaliteitsvereisten en van zijn moeilijkheden om deze te realiseren door de stagnatie in zijn leerproces. Zij is van mening dat haar geen onzorgvuldigheid of onredelijkheid kan worden verweten.

Ten slotte stelt verwerende partij dat de beslissing van de interne beroepsinstantie een gedetailleerd antwoord omvat op alle door verzoeker geformuleerde argumenten. Zij heeft de op haar rustende motiveringsverplichting aldus niet geschonden.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat uit stuk 4.6 van verwerende partij blijkt dat het docententeam heeft beslist om na het derde plenum geen feedback als groep te geven, maar om de individuele coach de waarschuwing te laten geven, omdat er blijkbaar uitzonderlijk veel studenten waren waarover men zich op dat moment zorgen maakte. Verzoeker merkt op dat de studenten niet van deze aangepaste aanpak op de hoogte werden gebracht. Hij stipt aan dat voor hem het probleem zich vooral leek te bevinden in het ontbreken van een heldere en goed voorbereide uitleg tijdens het derde plenum en niet in de kwaliteit van het geleverde werk. Volgens verzoeker had een ‘echte’ waarschuwing, zoals sommige studenten via e-mail na het tweede plenum hebben ontvangen, voor hem het verschil had kunnen maken.

Waar verwerende partij stelt dat nergens te lezen staat dat de plenums via elektronisch schrijven aangekondigd moeten worden en steeds voor het gehele docententeam moeten plaatsvinden, werpt verzoeker op dat in de studiefiche voor de masterproef letterlijk het volgende staat: “*Tevens worden er 3 plenums georganiseerd waarbij de student zijn/haar project binnen een op voorhand gestelde tijdslimiet voorstelt aan de hele groep masterstudenten en de begeleidende docenten.*”.

Daarnaast is verzoeker van mening dat de plenums sleutelmomenten zijn in het academiejaar, onder meer gezien het feit dat de data van deze plenums reeds bij aanvang van het academiejaar werden bekendgemaakt. Volgens hem is het dan ook op zijn minst vreemd te noemen dat plots – door middel van slechts een mondelinge afspraak – een vierde plenum met hetzelfde gewicht als de andere plenums zou kunnen georganiseerd worden. Het gaat daarbij om een plenum dat bovendien slechts voor één docent plaatsvindt en niet voor het hele coachend docententeam, zoals volgens de studiefiche voor de masterproef wel de bedoeling is. Volgens verzoeker is er dan ook geen sprake van supplementaire begeleiding en feedback, noch van een uitzonderlijke gunstmaatregel. Het ‘vierde plenum’ ging immers gewoon door tijdens de voorziene uren van coaching en vereiste geen extra inspanning of organisatie vanuit het coachend docententeam, zoals wel wordt beweerd.

Wat zijn argument omtrent de ‘hoge standaard’ in zijn verzoekschrift betreft, verduidelijkt verzoeker dat het gaat over het ontbreken van duidelijke communicatie en organisatie vanuit de onderwijsinstelling. Wanneer deze doorheen het academiejaar gebrekkig is gebleken, moeten de beoordelingscriteria volgens hem aan het einde van het academiejaar daaraan aangepast worden.

Ten slotte benadrukt verzoeker nogmaals dat hij geen uitdrukkelijke waarschuwing heeft gekregen, zoals verwerende partij vermeldt. Het was niet meer dan een oefening die plaatsvond tijdens het vaste coachingmoment. Volgens hem maakt het feit dat iemand dit coachingmoment een andere naam geeft het op geen enkele manier belangrijker dan alle andere coachingmomenten die tijdens het academiejaar plaatsvonden. De vraag om de masterproefpresentatie te oefenen gaf volgens verzoeker niet aan dat er zware tekortkomingen waren in het eigenlijke werk dat hij op het derde plenum en later ook op het jurymoment toonde.

Beoordeling

Verzoeker heeft opmerkingen omtrent de organisatie van de plenums. Hij is van oordeel dat de interne beroepsinstantie zijn middel hieromtrent niet correct heeft beoordeeld in haar beslissing.

De Raad stelt vast dat de interne beroepsinstantie het volgende overweegt:

“De student heeft na plenum 1 en 2 geen waarschuwing gekregen. Na plenum 3 bleek dat de student slechts weinig progressie had gemaakt om te kunnen slagen voor de masterproef. De docent heeft met het oog op tijdige remediëring uitzonderlijk nog een 4de plenum georganiseerd. De interne beroepscommissie is niet overtuigd dat de hogeschool onzorgvuldig heeft gehandeld. Op het moment dat de onvolkomenheden zijn vastgesteld, is de student op de hoogte gebracht en werd extra geremedieerd.”.

De student baseert zijn middel met betrekking tot de plenums op de studiefiche voor de masterproef. Deze bevat in het onderdeel “evaluatie”:

“De plenums zijn momentopnames waarbij de student een stand van zaken voorstelt van zijn onderzoeksproces en de resultaten ervan.

Aanwezigheid tijdens deze plenums en alle consult- en groepsbesprekingen is dus absoluut noodzakelijk.

Bij twijfel worden de studenten na elk plenum persoonlijk uitgenodigd voor een gesprek met het coachend docententeam.

De finale beoordeling van de masterproef en het onderliggende onderzoeksproces gebeurt door een jury samengesteld uit de begeleidende docenten (interne juryleden) aangevuld met eenzelfde aantal externe deskundigen (externe juryleden). ”.

Verzoeker voert aan na een plenum nooit te zijn uitgenodigd voor een persoonlijk gesprek. Hij voert aan dat het docententeam had moeten bijsturen als het werk onvoldoende was. Bij gebrek aan signaal dat het werk onvoldoende was (ook na het derde plenum) – zo voert verzoeker aan – is hij verdergegaan met wat hij bezig was. Het derde plenum was een proefpresentatie. Deze was, zo oordeelt verzoeker, goed genoeg voor alle docenten, terwijl de definitieve presentatie, die hij een rechtstreekse voortzetting hiervan achtte, dan weer onvoldoende bleek. Voor verzoeker had het optreden in overeenstemming met de studiefiche voor de masterproef – wat volgens hem een uitnodiging voor een gesprek met het volledige coachende docententeam inhoudt – het verschil kunnen betekenen tussen een onvoldoende en een voldoende.

Een goede begeleiding van een student bij het leerproces is volgens de Raad zonder twijfel een relevant element bij de competentieontwikkeling. Dit neemt niet weg dat de Raad slechts oordeelt dat de evaluatie op de helling staat als gevolg van een ontoereikende begeleiding van de student indien de gebrekkige begeleiding een klaarblijkelijke belemmering heeft gevormd voor de wijze waarop de student zijn competenties heeft kunnen ontdekken. Opdat de Raad zou ingrijpen en de evaluatie zou vernietigen, moet de ondermaatse begeleiding tot gevolg hebben dat de verworven competenties, bij de evaluatie afgezet tegen de eindcompetenties van het opleidingsonderdeel, waarvan de student in het kader van de evaluatieactiviteit blijk geeft *prima facie* een zeer gebrekkige weergave vormen van de competenties die de student bij een normaal zorgvuldige begeleiding in het kader van het opleidingsonderdeel had kunnen verwerven. Een slechte begeleiding tast de regelmatigheid van de beoordeling met andere woorden slechts aan indien zij een duidelijke hinderpaal is geweest die de student heeft belet zijn normaal potentieel te benutten. De als bereikt getoonde competenties moeten dus als gevolg van de slechte begeleiding duidelijk en in belangrijke mate afwijken van de competenties die de student in normale omstandigheden zou hebben bereikt.

Dat verzoeker pas na het derde plenum voor een persoonlijk feedbackgesprek is uitgenodigd, betekent *in casu* niet dat hij slecht is begeleid en bijvoorbeeld door zijn begeleiders op het verkeerde been is gezet. Tijdens de eerste twee plenums is, omwille van het ogenblik waarop zij zijn georganiseerd, vooral aandacht besteed aan de relevantie van het onderwerp en het

voorgestelde plan van aanpak. Uit het dossier blijkt dat de problematiek met betrekking tot het eindwerk van verzoeker zich niet op dit niveau situeerde. Veeleer bleken de uitwerking en de hiertoe geleverde inspanningen problematisch, hetgeen sterk tot uitdrukking kwam bij het derde plenum.

Dat het vierde plenum, een bijkomende leerkans voor verzoeker nadat hem op de ontoereikende voortgang gebleken bij het derde plenum was gewezen en naar het oordeel van de Raad zeker als een waarschuwing aanzien diende te worden, ietwat anders is georganiseerd dan de drie in de ECTS-fiche bedoelde plenums, leidt niet tot de onregelmatigheid van de beoordeling. Daarbij komt dat het vierde plenum als het ware buiten voormelde drie plenums staat. Het is een extra aanbod van begeleiding ten behoeve van de student en de essentie ervan is hem te helpen de minimale eindcompetenties van het opleidingsonderdeel te behalen om aldus *in casu* te kunnen slagen. Uit de stukken blijkt immers dat tijdens de nabespreking van het derde plenum is afgesproken dat de begeleidende coach verzoeker een waarschuwing zou geven in verband met de stand van zaken van zijn masterproef.

Dit alles betekent niet dat de andere plenums, met name plenum 1 en 2, verzoeker op een dwaalspoor hebben gezet en bijgevolg als ontoereikende begeleiding kunnen worden gekwalificeerd. Naar aanleiding van deze plenums is een uiting van vertrouwen gegeven in het globale onderzoeksopzet. Bij het derde plenum bleek dat de achilleshiel van de masterproef zich niet op dat niveau bevond, maar verband hield met de uitwerking ervan en de hierin geïnvesteerde inspanningen. Een en ander is ook conform de beoordeling van het werk van verzoeker.

De Raad kan verzoeker op basis van de stukken uit het dossier – waaronder de feedback van de heer [B.] (de vaste coach van verzoeker) – en nu verzoeker geen elementen bijbrengt om zijn standpunt aannemelijk te maken, niet bittreden dat het vierde plenum op geen enkel moment een ernstige waarschuwing betrof over de kwaliteit van zijn werk, doch slechts een hulpmiddel van zijn coach om de mondelinge presentatie van zijn werk bij te schaven.

Aldus beschouwd blijkt het vierde plenum niet te wijzen op een ontoereikende begeleiding, maar veeleer op een bijkomende vorm van coaching die verzoeker is geboden. De Raad ziet in deze werkwijze geen afwijking van de ECTS-fiche, noch van de studiefiche voor de masterproef die de regelmatigheid van de beoordeling in het gedrang brengt.

Daarnaast ziet de Raad in de aangeboden begeleiding door het bij de masterproef betrokken lesgeverskorps geen aanwijzing van gebrekkige bijstand in het leerproces, dat in het bijzonder bij een masterproef ook een niet onaanzienlijke mate van initiatief van de verzoeker mag veronderstellen.

Verzoeker werpt ook op dat het verkeerd is om bij het jurymoment een te hoge standaard te hanteren voor de beoordeling van de masterproef, wanneer de onderwijsinstelling nalaat om in de loop van het academiejaar de studenten op de afgesproken momenten en de afgesproken manier ervan op de hoogte te brengen dat er twijfel is over de kwaliteit van het werk.

Vooreerst wijst de Raad, verwijzend naar hetgeen hierboven reeds is aangehaald, dat gebrekkige begeleiding, waarvan de Raad in het voorliggende geval in het geheel niet overtuigd is, in beginsel de regelmatigheid van de beoordeling niet aantast. De Raad is in het voor hem gebrachte geschil niet enkel van oordeel dat verzoeker tussentijds voldoende feedback heeft gekregen of hem de mogelijkheid is geboden deze in te winnen bij de begeleidende docenten, hij brengt tevens in herinnering dat het ontbreken van tussentijdse feedback niet *ipso facto* de regelmatigheid in het gedrang brengt. *In casu* ziet de Raad in de begeleiding ook geen tekortkomingen in het licht van de ECTS-fiche. Veeleer is sprake van extra begeleidingsaanbod, dat in het voorliggende geschil een waarschuwing voor verzoeker beoogde te zijn.

Evenmin kan verzoeker, in het bijzonder als masterstudent en in het kader van het masterproeftraject – dat uit zijn aard een niet-onbelangrijke mate van zelfstandigheid en initiatief van de student bij de uitbouw van het traject verwacht – betogen dat hij via de aan de studenten ter beschikking gestelde ECTS-fiche niet voldoende kennis had van de verwachtingen inzake de eindcompetenties die hij aan het einde van het traject in voldoende mate bereikt diende te hebben. De Raad stelt daarenboven vast dat precies de waarschuwing na het derde plenum en het extra plenum dat verzoeker is aangeboden tot doel had verzoeker te wijzen op de bestaande discrepantie tussen wat op dat ogenblik voor lag en de gehanteerde kwaliteitsnorm. Het past hierbij in herinnering te brengen dat in de eerste twee plenums vooral de onderwerpkeuze aan bod kwam, hetgeen bij verzoeker, anders dan de uitwerking ervan, niet problematisch was.

Ook vanuit dit oogpunt kan de Raad niet tot de vernietiging van de aangevochten beslissing van de interne beroepsinstantie inzake de eindscore beslissen. *A fortiori* kan hij, omwille van de bevoegdheid die hem hiertoe ontbreekt, niet overgaan tot een herziening van het door verzoeker behaalde resultaat, zo hij dit reeds noodzakelijk zou achten.

Het beroep is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 13 september 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.397 van 10 september 2018 in de zaak 2018/225

In zake: xxx

Tegen: KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
Woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 26 juli 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 4 juli 2018 waarbij aan de verzoekende partij een score van 14 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Phenomenology / Contemporary Continental Philosophy: Advanced Course” en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 19 juli 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 3 september 2018.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Evelyne Maes, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Master in Philosophy’.

Voor het opleidingsonderdeel “Phenomenology / Contemporary Continental Philosophy: Advanced Course” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 14/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 5 juli 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 19 juli 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie heeft als volgt geoordeeld:

“On July 5, I received your appeal against the mark (14/20) you received for the course “Phenomenology / Contemporary Continental Philosophy: Advanced Course”. You had the chance to elaborate on your arguments in a personal meeting on July 9.

You started our meeting with pointing out to the efforts you had to make in order to arrange a feedback meeting with professor [W.]. You explained that on July 4, you e-mailed prof. [W.] in order to arrange such a meeting during the foreseen period on July 5, from 12 to 14 h. You also asked him if this meeting could be organized by Skype or e-mail. You didn’t receive an immediate reaction. Late at night professor [W.] answered you that he was available on July 5 from 10 to 12 h, but without a clear answer regarding your question about the possibility of using Skype or e-mail. You decided to go and see professor [W.] personally. Because of your medical conditions you had to make quite some efforts in order to go to the faculty and this caused you also some physical inconveniences. In your opinion, the fact that professor [W.] didn’t react sooner was an indication of the personal prejudices of the professor against you. You also had the impression that during the feedback session professor [W.] had a negative attitude towards you.

During our meeting I already mentioned that the primarily focus of this appeal procedure would be on the objectivity of the evaluation procedure. Since by definition the feedback meeting took place after the evaluation was done, any remarks regarding the organization of this meeting are irrelevant in the context of an appeal against an exam result. Based on the information which is provided by professor [W.] further in this letter I certainly can’t agree with your saying the way this feedback was organized could be seen as an indication of the personal bias of the professor. During the rest of our meeting we focused on the exam itself.

As you also wrote down in your letter, you explained that during the exam you felt ‘humiliated, denigrated and unfairly singled out’ since during the exam the professor asked you some questions about your medical condition. The professor also mentioned that he planned to incorporate information about handicap in an upcoming seminar. You considered these questions to be inappropriate, since your medical condition was a private matter and since during the exam you didn’t want to be reminded of anything related to your disability designation. You further explained that you had the impression that content of the lectures was required in order to deserve a higher grade for the exam. Although in your letter you mentioned that the professor averred this during the feedback session, you made it clear during our meeting that this was not something which was actually being said, but that this was your vast belief. You considered this to be contradictory to the information prior to the exam that all content for the oral exam would come from the readings. You also stated that prior to class starting you received the permission that you would not have to attend classes.

In general, you explained that in your opinion the professor during the feedback session could not explain to a sufficient extent the actual reasons for your grade, concerning the specific answers that you gave. You mentioned that the feedback you received, both for the paper as well as for the exam, was not specific enough in order to fully explain why you did not [deserve] a higher grade. You said that one element of feedback was that your answers (to the oral exam) were not focused enough and went into different directions, without any further specifications. You believed that this remark was contrary to the communicated expectations, since during the exam the professor agreed that you could provide background before answering the specific question. In your opinion there was also a ‘mismatch’ between the questions and what was expected.

Following your appeal I asked prof. [W.] for further information about this exam decision.

The evaluation of this course was compiled by combining the grade for the paper (60%) with the grade for the oral exam (40%).

Paper

All students received an information sheet through a Toledo-message, to inform them about the basic structure of evaluation of the paper. The criteria for the assessment of the paper were

again discussed in class time. All papers were assessed according to these five criteria. Your respective results were:

- *Introduction = 7/10*
- *Content = 34/40*
- *Formulation & argumentation = 14/20*
- *Critique = 14/20*
- *Conclusion = 9/10*

This amounted to a total of 78%, i.e. roughly 16/20, which in comparison to the grades of your class mates was considered to be a very good grade. The remarks the professor made pointed to some shortcomings in content, argumentation, clarity or relevance.

Oral exam

The oral exam was based on the prescribed material used in the course. It was not required of students to study any supplementary material. However, the lectures and debates in class aimed at improving students' command of the material and their understanding of the issues involved in the course theme and its prescribed material. This means that [the] lectures were not prepared in such a way that it would be irrelevant whether a student attended it or not. The terms of your class attendance were discussed with the faculty ombuds, [T.C.]. In this correspondence, prof [W.] learned that it was your intention to attend about half of the lectures. In his response to the ombuds on 9 November 2017, prof. [W.] wrote: "I do not see this as an insurmountable hurdle. For me it is important that students follow the lectures by working through the prescribed material. And then they have to work through the class notes, since I give them much more to ruminate. That would then be my only concern: how will the student get the course notes for the missed lectures?".

The questions for all students were designed to be:

- *a relatively straight forward question of content (question 1);*
- *commentary on an important citation from the prescribed work (question 2);*
- *a more difficult question in which the students' insight and critical judgement was assessed (question 3).*

Students had a margin of different ways to respond. This means that a detailed breakdown of the points missed (as you requested) is not possible. All students had at least 20 minutes preparation and the oral examination lasted normally between 15 and 20 minutes.

For the three respective questions, you received: 9/12, 6/12 and 10/16. This amounts to a total of 25/40. Combined with the result for the paper and taking into account the 60/40 ratio this resulted in a total for the course of 14,36/20, which was rounded down to 14/20.

Students had the occasion for a written preparation. You took his preparatory notes on a computer without handing them over to the professor. Based on your oral presentation prof. [W.] took the following notes:

“In the case of xxx. I noted that he had difficulty to stick to the question. I noted a second time that he struggled to demarcate the material presented in response to a question sufficiently (especially questions 1&2). He seemed to have had difficulty in recollecting or rendering and incorporating a key text relevant to question 3. Also, a very low score (like 6/12 for question 2) could not but reflect insufficient mastery of the prescribed material.”.

In order to be able to fully explain the circumstances of the reference to your health problems, prof. [W.] also referred to the conversations you had prior to, at the beginning and after the exam. He explained that a few days before the oral exam you had a skype/phone meeting with the aim of helping you with the preparation of your exam. At this occasion he asked you if it would be possible for you to shift the exam to the morning slot. You responded by telling him about your medical condition and that because of that reason the faculty administration allowed you to take the exam in the afternoon. In order to respect your privacy, prof. [W.] did not give me any further details about the conditions you mentioned but emphasized the fact that it was you who gave him details about these circumstances. More or less the same situation occurred at the beginning of the exam. Prof [W.] explained to you – as to any other student – how the oral exam would take place and instructed you where you could sit. You respond by telling him details about your medical condition and explaining that it would be very difficult for you to take the exam in that way. Once again prof. [W.] did not provide me with any further details about these medical conditions but considered it relevant that you gave this details to him. After the exam was over, you and professor [W.] continued an informal discussion.

During this discussion you showed interest in the teaching of [W.], where the topic of “embodiment” will be one of the major themes of this teaching in 2018-2019. As part of these courses physical disability will be considered; this has been part of the phenomenology of embodiment, at least since Merleau-Ponty elaborated his views in the 1940s. Prof [W.] confirmed that he certainly would not have mentioned that if you would not have spoken on

several occasions about your medical condition, or if you would not have opened this discussion, or if you would have shown any indication that you felt any discomfort during this conversation. Anyhow, this informal discussion certainly could not have distracted you from your efforts to perform during the exam, since it took place after the actual exam. This discussion also took place in a cordial manner. Since prof [W.] had another meeting, he had to look for a moment to interrupt. You expressed your regret that the discussion has ended too soon and expressed your hope that you would be able to continue this discussion.

Prof [W.] confirmed that you did send him several e-mails on July 4 [2:48 PM, 8:26 PM and 9:40 PM) but that due to other obligations he did not have [the] occasion to consult these e-mails, until late at night. Also because of other responsibilities the time he could spent on the feedback session on July 5 could not be stretched far beyond 12:00. Since you arrived at his office on July 5 just before 12:00, without any formal appointment, he initially felt reluctant but agreed that the feedback consultation could take place. Prof. [W.] emphasized that this feedback session took place in the same manner as for any other student. Had he had more time beforehand to read through your paper he could have given you slightly more comments on the content.

Based on this information I fail to see any evidence that support[s] [your] allegation that prof [W.] during this exam showed personal prejudices towards you. As we already discussed during our meeting I consider it to be evident that the fact that a professor, after an exam and in an informal context shows interest in the personal situation of [his] students should not be seen as an indication of personal prejudices. If at that time and because of some personal feelings you considered this discussion to be inappropriate you could have mentioned so. Although as Vice Rector of Student Affairs I consider it of the utmost importance that all students should be entitled to receive solid feedback, it is also evident to me that you should take into account the normal time restraints when expecting an answer to your e-mails. Based on the information I received from prof. [W.] it is clear that, although you showed up unattended, the feedback session did actually [] take place in a normal manner as for any other student.

The essential question I have to evaluate during this appeal procedure remains whether the circumstances you mentioned could have influenced the evaluation. Based on the course, both of the exam and of the feedback session it is clear that such an allegation should be considered as an anachronism. I further state that prof [W.] explains to a sufficient extent the mark you

received, both for the exam as well as for the paper. I decide that the evaluation for the exam “Phenomenology / Contemporary Continental Philosophy: Advanced Course” was correctly made and that the corresponding mark (14/20) will remain unchanged.”.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 19 juli 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 26 juli 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

A. Voorwerp van het verzoekschrift

De Raad onderzoekt, desnoods ambtshalve, de ontvankelijkheid van het beroep.

Verzoeker tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbeslissing van 4 juli 2018 waarbij aan de verzoekende partij een score van 14 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Phenomenology / Contemporary Continental Philosophy: Advanced Course” (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 19 juli 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 104 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

B. De antwoordnota van verwerende partij

Standpunt van partijen

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat de antwoordnota van verwerende partij niet ontvankelijk is omdat zij haar antwoordnota nooit heeft bezorgd via het e-mailadres dat hij gebruikt om met de Raad te communiceren. Verwerende partij stuurde haar antwoord naar een ander e-mailadres.

Beoordeling

In de procedurekalender die op 7 augustus 2018 aan de partijen is overgemaakt, is de uiterste datum voor de neerlegging van de antwoordnota bepaald op 16 augustus 2018.

Met een e-mail van 16 augustus 2018 om 13u16 heeft verwerende partij aan de Raad een antwoordnota en administratief dossier overgemaakt. Deze e-mail werd eveneens gezonden aan het KU Leuven e-mailadres van verzoeker, wat niet het e-mailadres is dat hij in zijn extern verzoekschrift heeft vermeld.

Artikel II.302, §3, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat een buiten de gestelde termijn *aan de Raad* overgemaakte nota uit de verdere procedure wordt geweerd (cursivering toegevoegd). Het betreft een bindend voorschrift ten aanzien waarvan de Raad niet over een appreciatiebevoegdheid beschikt.

De Raad heeft de antwoordnota van verwerende partij evenwel tijdig ontvangen, zodat er geen reden is om deze uit de verdere procedure te weren. Het feit dat de antwoordnota niet via het e-mailadres in het extern verzoekschrift aan verzoeker was bezorgd, doet hieraan geen afbreuk.

V. De middelen

A. Enig middel

Verzoekende partij beroept zich in een enig middel op een schending van het onpartijdigheids-, het redelijkheids- en het motiveringsbeginsel, alsook op een gebrekkige feedback.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat er sprake is van een oneerlijke beoordeling alsook van een technische fout door een mismatch in de verwachtingen en door een onduidelijkheid in het evaluatieschema. Hij merkt op dat hij van de zorgcoördinator officieel de toestemming had gekregen om geen lessen te moeten bijwonen. Volgens hem geeft de interne beroepsbeslissing aan dat professor [W.] dacht dat hij van plan was om ongeveer de helft van de lessen bij te wonen. Verzoeker stelt dat professor [W.] hem minder punten had kunnen geven omdat de professor verwachtte dat hij ongeveer de helft van de lessen zou bijwonen. Deze verschillen in verwachtingen zouden een invloed kunnen hebben op zijn cijfers, vooral omdat professor [W.] niet in staat is om specifieke feedback te geven op de examens van verzoeker met betrekking tot de daadwerkelijke exameninhoud (voor zowel de mondelinge als schriftelijke delen). Dit geeft volgens verzoeker aan dat de vage, betwistbare, generieke feedback die professor [W.] gaf misschien niet overeenkwam met zijn exameninhoud, maar andere, mogelijk nadelige factoren kon weerspiegelen. Hij benadrukt dat hij een uitgebreid en uitstekend begrip had van het studiemateriaal dat hij tijdens het mondelinge examen heeft overgebracht.

Verder stelt verzoeker dat de kwaliteit van zijn geschreven examen erg hoog is en een hogere beoordeling verdient. Hij stipt aan dat andere filosofen het erover eens zijn en dat hij ondertekende verklaringen kan krijgen waarin dit wordt bevestigd. Behoudens het aangeven van scores op elke component (bijvoorbeeld inleiding, inhoud, ...), rechtvaardigde professor [W.] deze scores niet door aan te geven waarom hij die scores kreeg op basis van wat hij zelf schreef, of wat geschreven had kunnen worden om hogere scores te krijgen.

Verzoeker stelt dat professor [V.A.] tijdens hun bijeenkomst zei dat ze professor [W.] zou instrueren om gedetailleerde feedback te geven op basis van zijn feitelijke antwoorden (zowel geschreven op zijn schriftelijk examen als gezegd tijdens zijn mondelinge examen), specifiek verwijzend naar zijn antwoorden, en om aan te geven welke antwoorden hogere cijfers verdienten. Professor [W.] heeft dit nog steeds niet gedaan. Verzoeker stelt dat de feedback die hij als bijlage toevoegt sterk overeenkomt met wat professor [W.] tijdens de feedbacksessie zei. Verzoeker merkt op dat hij alle juiste procedures voor het vragen van feedback heeft gevolgd

en dat hij op 7 juni zelfs via e-mail om feedback op het schriftelijke examen heeft gevraagd, zodat professor [W.] ruim de tijd kreeg om zijn paper te beoordelen en goede feedback te geven.

Ten slotte stelt verzoeker dat de lage cijfers, die volgens hem volledig onterecht zijn op basis van de kwaliteit van zijn mondelinge en schriftelijke examens, moeten worden gewijzigd om zijn werkelijke exameninhoud weer te geven. Verzoeker wil specifieke feedback krijgen van professor [W.], die direct gekoppeld is aan zijn daadwerkelijke exameninhoud, waaruit blijkt waarom hij geen hogere cijfers haalt en die aangeeft welke inhoud hogere cijfers zou hebben opgeleverd.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij vooreerst vast dat verzoeker de opmerkingen ten aanzien van het gesprek over zijn gezondheidstoestand en over de omstandigheden van het feedbackgesprek in het bezwaarschrift bij de Raad niet meer herhaalt. Verwerende partij veronderstelt dan ook dat zijn opmerkingen hierover afdoende zijn weerlegd via de interne beroepsbeslissing.

Vervolgens stelt verwerende partij dat de e-mail van de zorgcoördinator niet werd voorgelegd tijdens de interne beroepsprocedure, zodat dit bewijsstuk niet op een ontvankelijke manier deel kan uitmaken van een procedure bij de Raad. In ondergeschikte orde merkt verwerende partij op dat deze e-mail de essentie van het citaat van professor [W.] in de interne beroepsbeslissing niet weerlegt en dat verzoeker op geen enkele manier aantoont dat een ‘misverstand’ met betrekking tot het aantal lessen waarop de student aanwezig zou zijn – zo dit misverstand er reeds was – de punten zou hebben beïnvloed. In deze reactie verwijst professor [W.] immers naar het essentiële belang van het verkrijgen en het doornemen van notities voor de gemiste lessen (en dit onafhankelijk van het aantal lessen dat verzoeker gemist had). Volgens verwerende partij gaat verzoeker bovendien op een selectieve manier om met een opeenvolgende reeks van e-mails tussen hem en de zorgcoördinator. Verwerende partij stuurt als bijlage de volledige e-mailcorrespondentie door, waaruit blijkt dat reeds in eerdere e-mails duidelijk werd verwezen naar de verantwoordelijkheid van verzoeker om te zorgen dat hij beschikte over de notities van de lessen.

Waar verzoeker verwijst naar ‘vage, betwistbare, generieke feedback’ die erop zou wijzen dat ‘andere, mogelijk nadelige factoren’ aan de basis zouden liggen van de score, stelt verwerende partij dat het onduidelijk blijft welke factoren dat dan zijn, naast de vermeende misvatting rond

de aanwezigheid in de lessen. Verwerende partij merkt op dat – hoewel het niet duidelijk was dat verzoeker zou opdagen op de feedbacksessie – professor [W.] toch tijd vrij maakte om feedback te geven op zowel het schriftelijk als mondeling gedeelte. Hoewel onvoorbereid, slaagde professor [W.] er wel in hetzelfde niveau van feedback te geven aan verzoeker zoals hij aan de andere studenten kon geven. Het was evenwel verzoeker die tijdens de feedback over de paper vroeg om over te gaan naar feedback over het mondeling examen. Volgens verwerende partij is het dan ook onredelijk om de kwaliteit van de feedback van de paper als grond te gebruiken voor het betwisten van een evaluatie. Verwerende partij benadrukt ook dat in een geval waar feedback weinig specifiek of gedetailleerd is, wat hier niet het geval is, er niet automatisch geconcludeerd kan worden dat de evaluatie onoordeelkundig gebeurd is, laat staan dat de docent bevooroordeeld zou zijn. Verzoeker behaalde op de paper 78%, wat een uitstekende score is (geen enkele paper haalde dit jaar een hogere score dan 81%). Er werden kleinere opmerkingen gemaakt rond inhoud, argumentatie, helderheid en relevantie zonder dat die de score zwaar naar beneden haalden. Verwerende partij wijst erop dat het uiteindelijke resultaat een algemene beschouwing was van de kwaliteit van het werk.

Verwerende partij verduidelijkt verder dat elke student tijdens het mondeling examen drie vragen trok: een inhoudelijke vraag, een commentaar op een belangrijk citaat en een moeilijke vraag waarin inzicht en kritisch denken werden geëvalueerd. Verzoeker kreeg voor deze drie vragen respectievelijk 9/12, 6/12 en 10/16. Dit gaf 25/40 voor het mondeling gedeelte. Verwerende partij stelt dat studenten op verschillende manieren correct kunnen antwoorden op de vragen (in alle drie de categorieën). Het is dus niet mogelijk om één correct antwoord weer te geven en het antwoord van de student aan de hand daarvan te evalueren. Verwerende partij geeft ook de criteria weer die geëvalueerd worden en aan de hand waarvan de beoordeling van het examen wordt opgemaakt. Volgens verwerende partij weerlegt dit de bewering van verzoeker dat het evaluatieschema onduidelijk zou zijn. Deze wijze is bovendien gangbaar voor examens binnen het domein van filosofie en als vergevorderde student in de filosofie kan verondersteld worden dat verzoeker kennis heeft van deze criteria.

Verwerende partij stelt vast dat verzoeker op de eerste vraag een uitstekende score behaalde (9/12). Punten werden verloren omdat verzoeker materiaal besprak waarbij hij niet kon aantonen dat het tot het te bespreken thema behoorde. Op de tweede vraag behaalde verzoeker maar net voldoende (6/12). Deze score toont aan dat de basiskennis die nodig is voor het interpreteren van het citaat inadequaat is. Volgens verwerende partij wordt dit ook aangetoond

door de notitie van professor [W.] dat verzoeker er niet in slaagde zijn uitleg correct af te bakenen. Bij de derde vraag (10/16) moest verzoeker een relatie leggen tussen verschillende teksten. Een beperkt begrip van één van de teksten resulteert in grote moeilijkheden om een zicht te ontwikkelen op de (dis)continuïteit binnen het werk van Honneth. Verzoeker slaagde er wel in om een gedeeltelijke discussie uit te bouwen op basis van één oudere tekst, waardoor hij een voldoende behaalde. Het verwerken van de tweede oudere tekst had meer punten kunnen opleveren. Verwerende partij benadrukt dat het feit dat verzoeker (in het intern beroep) argumenteert dat uit de vraagstelling niet duidelijk bleek dat de tweede oudere tekst ook gebruikt moet worden aangeeft dat zijn begrip van de tekst gebreken vertoont.

Volgens verwerende partij kunnen de grootste tekortkomingen van het mondeling examen omschreven worden als een onvoldoende vertrouwdheid met het voorgeschreven materiaal en een gebrekig aflijnen van de stof die hij presenteerde. Deze feedback op het mondeling examen weerlegt de bewering van verzoeker dat de feedback vaag, betwistbaar en generiek is. Verwerende partij herhaalt dat het voor dit examen niet mogelijk is een enkelvoudig modelantwoord te voorzien, aangezien correcte antwoorden op verschillende wijzen tot stand kunnen komen.

Verwerende partij concludeert dat verzoeker de score betwist op basis van een vermeend misverstand omtrent het aantal lessen waaraan verzoeker zou deelnemen en op basis van onvoldoende gedetailleerde feedback. Zij merkt op dat er geen sluitend bewijs is dat er een misverstand zou zijn en al zeker niet dat het vermeend misverstand een effect zou hebben op het resultaat van de student; dat de feedback wel degelijk specifiek is voor het afgelegde examen en dat de kwaliteit van de feedback op zichzelf geen argumentatie kan zijn voor het betwisten van een toegekende score.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat verwerende partij een zeer ernstige inbreuk op de privacy en vertrouwelijkheid heeft begaan door bij haar antwoordnota (private) e-mailcommunicatie tussen hem en de zorgcoördinator op te nemen. Dit maakt volgens verzoeker een schending uit van de privacy-overeenkomst, gesloten met de zorgcoördinator/het functiebeperkingsbureau, aangezien hem geen toestemming werd gevraagd, terwijl de privacy-overeenkomst stelt dat dergelijke informatie niet zonder zijn toestemming aan iemand anders kan worden onthuld.

Wat de e-mailcorrespondentie tussen verzoeker en het functiebeperkbureau betreft, stelt verzoeker dat uit de e-mail die hij als bijlage had toegevoegd bleek dat hij geen van de lessen hoefde bij te wonen. Pas na de beslissing van de interne beroepsinstantie kwam hem ter kennis dat professor [W.] dacht dat hij de helft van zijn lessen zou volgen. Vanwege deze discrepantie heeft verzoeker deze e-mail als bijlage bij zijn extern verzoekschrift gevoegd. Hij had die niet opgenomen bij zijn intern beroepsschrift omdat hij toen niet wist dat deze discrepantie bestond.

Daarnaast stelt verzoeker dat de bewering van verwerende partij dat hij de e-mail selectief heeft opgenomen onjuist en schadelijk is. Volgens hem zijn de andere e-mails niet relevant. Bovendien heeft hij nooit betwist dat hij lesnota's had moeten halen of dat hij verantwoordelijk was voor de inhoud van de cursus. Hij benadrukt dat hij uitgebreid was voorbereid op de examens. Hij is van mening dat het cijfer oneerlijk is om inhoudelijke redenen, die inherent zijn aan de inhoud van de cursus. Hij erkent dat het gebrek aan (kwalitatieve) feedback geen reden is voor bewijs van vooringenomenheid, maar dit is het wel in combinatie met andere factoren die hij al in zijn bezwaarschriften heeft genoemd.

Verzoeker verduidelijkt dat het niet zijn intentie is om professor [W.] op een negatieve manier af te schilderen. Hij waardeert ook sommige van de positieve gedragingen die professor [W.] ten aanzien van hem toonde. Toen verzoeker professor [W.] aanvankelijk mailde met uitleg over zijn gevoel tijdens het mondelinge examen, heeft hij hem nergens van beschuldigd. Volgens hem reageerde professor [W.] evenwel niet op zijn bezorgdheid, maakte hij het moeilijk om feedback te krijgen en leverde het geen nuttige feedback op die feitelijk rechtstreeks verband hield met zijn specifieke, werkelijke antwoorden. Sommige factoren tijdens het mondelinge examen en de feedbackperiode, in combinatie met het gevoel van een ongerechtvaardigde en onredelijke behandeling, riepen bij verzoeker de vraag op of professor [W.] mogelijk partijdig of oneerlijk beoordeeld was. Verzoeker stelt dat – hoewel het nuttig zou zijn – hij geen modelantwoorden nodig heeft om te weten waarom zijn antwoorden geen hogere cijfers hebben gekregen. Hij merkt op dat betere feedback wel had kunnen toelaten meer inzicht te krijgen in de totstandkoming van het examencijfer. Er werd echter geen gedetailleerde feedback op het schriftelijke examen verstrekt.

Volgens verzoeker is het redelijk om aan te nemen dat de verwachting van professor [W.] dat een student de klas 50% van de tijd bijwoont, terwijl de student dit helemaal niet doet, mogelijk een invloed zou kunnen hebben op zijn cijfers. Hetzelfde geldt wanneer professor [W.] denkt

dat de student zich niet aan zijn overeenkomst houdt. Verzoeker stelt dat een hoogleraar bevoordeeld kan zijn tegenover een dergelijke student en zich gerechtigd kan voelen om die student te degraderen, hetzij door direct minder punten te geven, hetzij door antwoorden op een nog hardere schaal in te delen dan normaal. Professor [W.] heeft nooit gezegd dat geen van deze factoren een invloed had op de cijfers.

Verzoeker brengt vervolgens enkele feitelijke correcties aan op de antwoordnota. Ten eerste stelt hij professor [W.] nooit beschuldigd te hebben van discriminatie op basis van zijn handicap. Ten tweede heeft hij nooit beweerd dat de vraag van professor [W.] naar zijn medische situatie zijn prestaties op het mondelinge examen heeft beïnvloed. Dit werd hem immers gevraagd nadat het mondelinge examen was afgerond. Ten derde schreef verwerende partij ten onrechte dat hij geen afspraak had voor de feedbacksessie. Verzoeker stelt gewetensvol en herhaaldelijk te hebben gevraagd om een afspraak waarop professor [W.] hem een tijdvenster van twee uur gaf, dat bovendien anders was dan het tijdsvenster dat op de website werd vermeld. Ten vierde stelt verzoeker dat hij professor [W.] weken voorafgaand aan de feedbacksessie een e-mail had gestuurd waarin hij hem van tevoren liet weten dat hij gedetailleerde feedback wilde op zijn schriftelijk examen. Hij vroeg onmiddellijk om een afspraak voor feedback over de mondelinge en schriftelijke examens toen de cijfers openbaar werden gemaakt. Op het feedbackmoment stelde professor [W.], na de expliciete vraag om feedback op verzoekers schriftelijke examen, dat hij zich op dat moment niet had voorbereid en dat hij verzoeker geen gedetailleerde feedback kon geven. Verzoeker heeft nog steeds geen gedetailleerde feedback over het schriftelijke examen gekregen en hij vraagt professor [W.] om dit te doen. In het bijzonder zou hij graag uitleg willen voor de punten die in mindering zijn gebracht en die specifiek zijn paper citeren om concreet de vermeende tekortkomingen ervan te illustreren. Ten slotte stelt verzoeker dat de term ‘oneerlijkheid in de beoordeling’ een vertaalfout is en dat hij eigenlijk ‘onterecht’ bedoelde.

Waar in de antwoordnota wordt gesteld dat een 16 op de paper hoog scoort, stelt verzoeker dat dit subjectief is. Een hoge score kan nog steeds een oneerlijke en ongerechtvaardigde score zijn. Verzoeker stelt verder dat de mondelinge feedback van het examen niet geldig is. De analyse en evaluatie die professor [W.] betreffende het mondelinge examen geeft, zijn volgens verzoeker volkomen verkeerd en hebben geen enkele basis in wat hij eigenlijk heeft gezegd. De uitleg voor de mondelinge examencijfers verklaart ook niet hoe de uitleg van professor [W.] naar zijn eigenlijke antwoorden verwijst. Verzoeker stelt het tweede artikel voldoende

besproken te hebben. Volgens verzoeker geeft professor [W.] nooit één van zijn mondelinge antwoorden waardoor hij geen verdedigbare basis heeft voor het maken van zijn evaluaties, met uitzondering van zijn autoriteit en expertise, wat een weerlegbare aanname is. Omdat de mondelinge examens niet worden opgenomen, kan verzoeker zichzelf niet verdedigen tegen de onjuiste karakterisering van zijn antwoorden door professor [W.]. Hij verzoekt de Raad deze bezwaren te noteren en hij nodigt professor [W.] uit om de specifieke inhoud daadwerkelijk te bespreken als hij zeker is van zijn evaluatie.

Verzoeker blijft erbij dat de geleverde feedback vaag, betwistbaar en generiek is. Hij stelt dat op de bijeenkomst van de interne beroepsinstantie overigens werd gezegd dat professor [W.] in staat moest zijn te wijzen naar zijn antwoorden en waarom het niet voldoende was. Volgens verzoeker ging professor [V.A.] professor [W.] opdragen om dit te doen, wat in tegenspraak is met haar bewering dat de feedback voldoende was.

Verzoeker benadrukt ten slotte dat een intellectuele evaluatie van zijn mondelinge en schriftelijke examen zou leiden tot een hogere score. Deze stelling is gebaseerd op zijn ervaring, kennis en discussie met andere filosofen. Verzoeker merkt op dat, vermits hij geen enkele les bijwoonde, gedetailleerde en specifieke feedback voor hem een manier is om de eerlijkheid van de beoordeling te evalueren. Het is voor hem immers niet mogelijk om de overeenstemming van zijn antwoorden te beoordelen met betrekking tot wat specifiek in de klas werd onderwezen. Hij stelt dat de aantekeningen van andere studenten een onvolmaakte manier bieden om dit te doen, omdat ze de interpretaties en misinterpretaties van studenten weerspiegelen met betrekking tot wat de professor heeft gezegd.

Beoordeling

Verzoeker voert aan “oneerlijk” te zijn beoordeeld. Daarnaast wijst verzoeker op een “technische fout” bij de beoordeling. Hij heeft het in het verzoekschrift over een mismatch in verwachtingen en de onduidelijkheid van het evaluatieschema.

Verzoeker brengt een e-mail van de zorgcoördinator bij, waaruit volgens hem blijkt dat hij geen lessen hoeft bij te wonen. Hij merkt op dat uit de interne beroepsbeslissing blijkt dat professor [W.] dacht dat hij ongeveer de helft van de lessen zou bijwonen. Verzoeker leidt hieruit een verschil in verwachtingen af, wat zijn cijfers zou kunnen hebben beïnvloed. Volgens verzoeker had professor [W.] hem kunnen downgraden.

De Raad stelt vast dat verzoeker de e-mail van de zorgcoördinator niet heeft bijgebracht in de interne beroepsprocedure. De Raad ziet niet in wat hem belette dit stuk in de interne beroepsprocedure bij te brengen. Het feit dat verzoeker toen niet wist dat er een discrepantie inzake de verwachtingen omtrent lesdeelname bestond, waardoor hij die niet had toegevoegd, verandert hier niets aan. Bijgevolg vermag de Raad er op het eerste gezicht geen acht op slaan, nu het stuk voor het eerst in het kader van de externe procedure wordt voorgelegd. Ten overvloede leest de Raad in het stuk dat verzoeker niet verplicht is aanwezig te zijn in de lessen van prof. [W.]. De Raad overweegt ook dat de e-mail geen afbreuk doet aan de passage in de beslissing van de interne beroepsinstantie uit de e-mail van prof. [W.] aan de ombudspersoon. De essentie van de e-mail betreft de bezorgdheid die prof. [W.] uit met betrekking tot de vraag of verzoeker aan de notities zal geraken met betrekking tot de lessen waaraan hij niet deelneemt. Tevens ziet de Raad geen elementen waaruit blijkt dat misverstanden betreffende de aanwezigheid van verzoeker, zo van misverstanden reeds sprake kan zijn, hebben meegespeeld bij de beoordeling.

Verwerende partij onderbouwt haar verweer in het kader van het extern beroep voor de Raad met stukken die verzoeker als nieuw beschouwt. In dit kader wijst de Raad op het wezenlijk verschillende karakter van de interne en externe beroepsprocedure. In de interne procedure wordt binnen de hoger onderwijsinstelling beslist over een beroep tegen een beslissing die van deze instelling uitgaat. Het beroepsorgaan van de instelling neemt een nieuwe beslissing. In de procedure voor de Raad bouwt de instelling een verweer op tegen het beroep van de student tegen de beslissing van de hoger onderwijsinstelling, *in casu* deze van het interne beroepsorgaan van de verwerende partij, genomen in het kader van haar interne beroepsprocedure.

De Raad stelt in dit verband vast dat verwerende partij op haar beurt, naast de e-mail die verzoeker had bijgebracht, waardoor de Raad er – vanuit dit oogpunt – alsnog rekening mee kan houden, ook andere stukken uit het e-mailverkeer tussen verzoeker en de zorgcoördinator bijbrengt, waaruit de verantwoordelijkheid van verzoeker voor het verzamelen van de voor het opleidingsonderdeel essentiële lesnotities blijkt. De Raad stelt vast dat verzoeker van oordeel is dat de privacy en vertrouwelijkheid door verwerende partij is geschonden, door het e-mailverkeer tussen hem en de zorgcoördinator als bijlage bij de antwoordnota op te nemen. De Raad wijst erop dat verwerende partij dit e-mailverkeer bijbrengt naar aanleiding van de door verzoeker bijgebrachte e-mail van de zorgcoördinator bij zijn extern verzoekschrift. Hij stelt

tevens vast dat het hierbij gaat om communicatie tussen één van de medewerkers van verwerende partij en verzoeker. Verwerende partij brengt die bij in een betwisting waarin zij zelf betrokken is. Verzoeker verduidelijkt voor de Raad ook niet in welk opzicht de privacyverklaring van verwerende partij, waarin verwerende partij belooft geen informatie over diagnose of advies van de medische raad aan derden mee te delen (e-mail van 10 november 2017), precies is geschonden door het opnemen van het mailverkeer met verzoeker als dossierstuk in een procedure voor de Raad (stuk 8 van verwerende partij), waar verwerende partij – die zich in de privacyverklaring engageert – in betrokken is. De Raad ziet geen reden om het mailverkeer dat verwerende partij bijbracht uit het debat te weren.

Naar het oordeel van de Raad blijkt uit de wederantwoordnota dat verzoeker zich ervan bewust was dat hij over (goede) lesnotities moest beschikken. Hij vermeldt immers dat in zijn geval gedetailleerde, specifieke feedback een manier is om de eerlijkheid van de beoordeling te evalueren omdat het volgens hem in zijn situatie niet mogelijk is om de overeenstemming van zijn antwoorden te beoordelen met betrekking tot wat specifiek in de klas werd onderwezen. Verzoeker voegt hieraan toe dat de aantekeningen van andere studenten een onvolmaakte manier bieden om dit te doen omdat ze de interpretaties en misinterpretaties van studenten weerspiegelen met betrekking tot hetgeen de professor heeft gezegd.

De Raad kan verzoeker niet bijtreden waar deze beweert dat uit de feedback die hij heeft gekregen blijkt dat andere, mogelijk nadelige factoren in de feedback weerspiegeld konden zijn, nu deze kritiek (vaag, generiek en betwistbaar) naar zijn oordeel niet echt met zijn exameninhoud overeenkomt. Verzoeker insinueert misschien dat aanwezigheid in de lessen één van deze factoren kan zijn geweest, doch laat de Raad hieromtrent voor het overige volkomen in het ongewisse. Evenmin verduidelijkt hij welke andere factoren kunnen hebben meegespeeld, nog daargelaten dat hij deze documenteert voor de Raad. Het bovenstaande is niet onbelangrijk, aangezien volgens de Raad uit de bewering dat de feedback vaag, betwistbaar en generiek is en misschien niet echt overeenkomt met de exameninhoud, niet zonder meer kan afleiden dat de feedback andere factoren weerspiegelt.

De Raad is ook van oordeel dat de loutere bewering door verzoeker over een uitgebreid en uitstekend begrip te beschikken van het studiemateriaal en dit tijdens het mondeling examen te hebben overgebracht, niet volstaat om uit de feedback af te leiden dat deze niet echt

overeenkomt met de exameninhoud, maar andere – mogelijk nadelige – factoren kan weerspiegelen.

De Raad stipt de context aan van de feedback die verwerende partij schetste in de beslissing van de interne beroepsinstantie. Deze context wordt niet weerlegd door verzoeker in het verzoekschrift voor de Raad. Verzoeker zocht prof. [W.] vlak voor het middaguur op. Deze kon zich niet veel langer dan 12u00 vrij houden omwille van een latere afspraak. Niettemin gaf prof. [W.] feedback, zo blijkt uit de beslissing van de interne beroepsinstantie, zoals deze aan een andere student zou worden gegeven. Wel zou prof. [W.], indien hij voorafgaand meer tijd had gehad om nog even door de paper van verzoeker te lezen, iets meer inhoudelijke opmerkingen hebben kunnen geven. De Raad benadrukt dat het feedback betreft die ná de beoordeling is gegeven. Het is de Raad niet duidelijk hoe de feedback de beoordeling kan hebben beïnvloed.

Op de paper, die – zoals voor de andere studenten – op vijf criteria is gescoord, behaalde verzoeker ruwweg 16/20. Dit is, in vergelijking met de andere in de klasgroep behaalde scores, een hoge score. De opmerkingen van de beoordelaar, zo stelt de Raad in de beslissing van de interne beroepsinstantie vast, betroffen tekortkomingen in inhoud, argumentatie, helderheid of relevantie.

Wat het mondelinge examen betreft, wijst de interne beroepsinstantie erop dat de vragen – elke student kreeg drie vragen (elk met een verschillend design) – een zekere marge toelaten in de beantwoording ervan. Bijgevolg was een gedetailleerde opbouw van de punten niet vorhanden. Verzoeker behaalde respectievelijk volgende scores: 9/12, 6/12 en 10/16. De interne beroepsinstantie wijst erop dat de nota's die werden genomen door professor [W.], die niet over de schriftelijke voorbereiding (op computer gemaakt) van verzoeker beschikt, wezen op de moeilijkheid van verzoeker om bij de vraag te blijven. Een tweede element betrof de moeilijkheid om het gepresenteerde materiaal af te bakenen in antwoord op een vraag (in het bijzonder m.b.t. vragen 1 en 2). Een andere opmerking betrof de moeilijkheid om zich een sleuteltekst voor vraag 3 te herinneren of deze in het antwoord te integreren. Ten slotte merkt de beoordelaar op dat een bijzonder lage score (zoals de 6 op 12 voor vraag 2) slechts onvoldoende beheersing van het leermateriaal kan weerspiegelen.

De Raad stelt vast dat de opmerkingen misschien veeleer algemeen en vrij summier zijn, maar hij kan, rekening houdend met de geschatte context, niet aannemen dat zij wijzen op negatieve

vooringenomenheid van de beoordelaar ten aanzien van verzoeker. Deze vooringenomenheid kan *in casu* ook niet worden afgeleid uit het vermeend vage en generieke karakter van de feedback. Daarnaast maakt verzoeker voor de Raad ook het betwistbare karakter ervan niet aannemelijk.

Waar verzoeker aanvoert dat de lage cijfers die hem zijn gegeven volledig ontrecht zijn op basis van de kwaliteit van zijn mondelinge en schriftelijke examens en zij gewijzigd zouden moeten worden om zijn werkelijke exameninhoud weer te geven, wil de Raad erop wijzen dat hij niet over de bevoegdheid beschikt om zich bij de beoordeling van het beroep in de plaats te stellen van de beoordeelende instantie in de schoot van verwerende partij. De Raad kan slechts nagaan of de aangevochten beslissing niet kennelijk onredelijk is. In het voorliggende geschil wijst, zoals uit hetgeen hierboven is uiteengezet, niets erop dat verwerende partij bij de beoordeling van de door verzoeker bereikte competenties, kennelijk de grenzen van de onredelijkheid heeft overschreden.

Dat tijdens de bijeenkomst van de interne beroepsinstantie aan verzoeker werd verteld dat zij professor [W.] zou instrueren om gedetailleerde feedback te geven op basis van de feitelijke antwoorden van verzoeker (specifiek verwijzend naar de antwoorden van verzoeker) en om aan te geven welke antwoorden geleid zouden hebben tot hogere cijfers, en dat professor [W.] dit nog niet deed, kan verzoeker weliswaar ontevreden stemmen, doch leidt er, ook rekening houdend met het bovenstaande, niet toe dat de Raad zou concluderen dat persoonlijke vooringenomenheid ten aanzien van verzoeker aan diens score ten grondslag zou hebben gelegen. Ook het feit dat geen “betere antwoorden” zijn aangereikt door professor [W.] brengt de Raad *in casu*, o.a. rekening houdend met de verstrekte mondelinge feedback – ook al geeft verzoeker te kennen het er niet mee eens te zijn – geenszins tot het besluit dat het aannemelijk is dat de beoordelaar vooringenomen zou hebben geëvalueerd of kennelijk onredelijk zou hebben gehandeld bij de beoordeling.

Ten slotte ziet de Raad ook in het gesprek dat plaatsvond en waar de gezondheidstoestand van verzoeker ter sprake kwam, zoals het in het dossier is gedocumenteerd, niet de minste grond om te concluderen dat dit tot negatieve vooringenomenheid ten aanzien van verzoeker zou hebben geleid of dat er negatieve vooringenomenheid uit zou blijken. Het gesprek vond daarenboven in een informele context plaats na afloop van het examen.

Al het bovenstaande samen gelezen, ziet de Raad geen grond tot vernietiging van de aangevochten beslissing.

VI. Anonymisering

Verzoeker vraagt om de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

1. De Raad verwerpt het beroep.

2. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoeker weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 10 september 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Melissa Thijss

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep

Arrest nr. 4.399 van 11 september 2018 in de zaak 2018/229

In zake: xxx

Tegen: KAREL DE GROTE-HOGESCHOOL bijgestaan en vertegenwoordigd door advocaat Tom Peeters
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Mechelsesteenweg 27
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 26 juli 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 19 juli 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 3 september 2018.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en mevrouw x, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Isabelle Buyens, die *loco* advocaat Tom Peeters verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs’.

Voor het opleidingsonderdeel “Praktijk 2” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 29 juni 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 4 juli 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie heeft beslist om de beslissing van de examencommissie van 22 juni 2018 te bevestigen. Het resultaat van 9/20 voor het opleidingsonderdeel “Praktijk 2” en de maatregel van studievoortgangsbewaking worden bevestigd.

Met betrekking tot het hoorrecht en het verzoek om de zitting uit te stellen tot na 21 juli 2018, merkt de interne beroepsinstantie op dat de student het recht heeft om gehoord te worden. Volgens haar is aan de student het recht om gehoord te worden niet ontrokken. Ze benadrukt dat zij decretaal gehouden is om binnen strikte termijnen de beroepsdossiers af te handelen. Bovendien is er tussen 16 juli 2018 en 1 augustus 2018 collectieve sluiting van alle onderwijs- en administratieve diensten van de hogeschool, wat uitstel eveneens onmogelijk maakt.

Wat de grond van de zaak betreft, verduidelijkt de interne beroepsinstantie dat de student zich tijdens academiejaar 2017-2018 inschreef voor twee opleidingsonderdelen: “Praktijk 2” en “Maatschappelijk engagement 3”. Zij heeft, gelet op de overstap van Thomas More Hogeschool naar Karel de Grote-Hogeschool 37 vrijstellingen meegenomen. Aangezien de student uitsluitend aan Praktijk 2 heeft deelgenomen, ging dit niet gepaard met vakdidactiek. De interne beroepsinstantie merkt op dat de docent Nederlands de student heeft aangeraden om de cursus van vakdidactiek Nederlands grondig door te nemen, zodat de student met de nodige ‘KdG-achtergrond’ de lesvoorbereidingen kon opmaken. Ook in de communicatie tussen de student en de docent Engels, wordt door de docent extra informatie aan de student overgemaakt zodat zij dezelfde ‘metalanguage’ kan gebruiken als de andere KdG-studenten. Volgens de interne beroepsinstantie heeft de student alle kansen gekregen om de overgang van Thomas More naar KdG vlot te laten verlopen.

Waar de student aanhaalt dat uit de evaluatiedocumenten van de mentoren niet blijkt dat zij voor verschillende drempelcriteria niet geslaagd is, benadrukt de interne beroepsinstantie dat de beoordeling van de stage niet door de mentoren, maar wel door de vaklectoren gebeurt. Zij gebruiken hiervoor de input van de mentoren, maar ook nog andere elementen, zoals de lesobservaties en -verslagen van de vaklector, de lesvoorbereidingen, de reflectiedocumenten, de praktijkmap in zijn geheel, ...

De interne beroepsinstantie stelt vast dat volgende drempelcriteria niet werden bereikt voor het vak Nederlands:

- De student communiceert correct met de mentoren, leerlingen en begeleidende lectoren (lesvoorbereidingen);
- De student-leraar zorgt voor een duidelijke structuur in de les;
- De student-leraar houdt rekening met niveau- en tempoverschillen tussen de leerlingen (differentiatieprincipe);
- De student-leraar bouwt herhalingsmomenten in (herhalingsprincipe).

Voor het vak Nederlands worden volgende competenties negatief beoordeeld:

- begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen: observatie-/participatieverslagen en voorbereidingen: onvoldoende;
- begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen: uitvoering: onvoldoende;
- reflectievaardigheden: slecht.

De interne beroepsinstantie is van mening dat deze beoordeling op een zorgvuldige wijze tot stand is gekomen en dat deze afdoende werd gemotiveerd. Dit resulteert in een globaal cijfer van 9/20 voor de stage voor Nederlands.

Met betrekking tot het vak Engels stelt de interne beroepsinstantie vast dat volgende drempelcriteria niet werden bereikt: de student-leraar:

- maakt een lesvoorbereiding die in overeenstemming is met de vakdidactische vereisten;
- formuleert concrete doelstellingen voor de les of lessenreeks in functie van de gekozen leerplandoelen;
- houdt rekening met niveau- en tempoverschillen tussen de leerlingen (differentiatieprincipe);
- ondersteunt het leerproces via verschillende zintuigen (aanschouwelijkheidsprincipe);
- verdiept zich in de vakinhoudelijke kennis en vaardigheden van het lesonderwerp.

Voor het vak Engels worden volgende competenties negatief beoordeeld:

- begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen: observatie-/participatieverslagen en voorbereidingen: onvoldoende;
- organisator: onvoldoende;
- reflectievaardigheden: slecht.

De interne beroepsinstantie is van mening dat deze beoordeling op een zorgvuldige wijze tot stand is gekomen en dat deze afdoende werd gemotiveerd. Dit resulteert in een globaal cijfer van 8/20 voor de stage voor Engels.

De interne beroepsinstantie verwijst vervolgens naar het stagevademecum en stelt vast dat de student niet alle drempelcriteria heeft behaald, dat voor één van de vakken 8 of minder werd behaald en dat er voor beide vakken een onvoldoende eindcijfer werd behaald, zodat de eindbeoordeling 9/20 zorgvuldig is opgebouwd en volledig in overeenstemming is met het Vademecum Praktijk 2 en de Kijkwijzer.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail en bij aangetekend schrijven van 19 juli 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 26 juli 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid – de antwoordnota van verwerende partij

Standpunt van partijen

In haar *wederantwoordnota* merkt verzoekster op dat verwerende partij haar antwoordnota niet binnen de gestelde termijn aan haar heeft verstuurd, zoals nochtans duidelijk aangegeven in de procedurekalender. Op 16 augustus 2018, de laatste dag van de termijn, heeft verwerende partij haar enkel de stukken en het schoolreglement gestuurd. Na telefonisch contact met het secretariaat van de Raad heeft zij de antwoordnota ontvangen, uiteraard veel te laat.

Verwerende partij had haar antwoordnota verstuurd naar een oud e-mailadres (Thomas More Hogeschool), terwijl zij nochtans wel over de juiste contactgegevens beschikte. Verzoekster

stelt dan ook dat de antwoordnota om deze redenen uit de procedure moet worden geweerd, conform de bepalingen in de procedurekalender.

Beoordeling

In de procedurekalender die op 7 augustus 2018 aan de partijen is overgemaakt, is de uiterste datum voor de neerlegging van de antwoordnota bepaald op 16 augustus 2018.

Met een e-mail van 16 augustus 2018 om 15u18 heeft verwerende partij aan de Raad een antwoordnota en administratief dossier overgemaakt. Deze e-mail werd eveneens gezonden aan ‘x’. Om 15u24 heeft verwerende partij nog een e-mail verzonden, houdende het Hogeschool Onderwijs- en Examenreglement en het administratief dossier. Deze e-mail werd tevens verzonden aan ‘x’, zijnde het e-mailadres dat verzoekster in haar verzoekschrift heeft opgegeven.

Artikel II.302, §3, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat een buiten de gestelde termijn *aan de Raad* overgemaakte nota uit de verdere procedure wordt geweerd (cursivering toegevoegd). Het betreft een bindend voorschrift ten aanzien waarvan de Raad niet over een appreciatiebevoegdheid beschikt.

De Raad heeft de antwoordnota van verwerende partij evenwel tijdig ontvangen, zodat er geen reden is om deze uit de verdere procedure te weren. Het feit dat de antwoordnota niet tijdig aan verzoekster was bezorgd, doet hieraan geen afbreuk.

De Raad stelt vast dat verwerende partij verder de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet betwist. Hij ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroeft op de schending van het hoorrecht.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat zij op 29 juni 2018 haar verzoekschrift ‘Interne beroepsprocedure’ via e-mail naar de directeur Onderwijs- en Studentenbeleid heeft gestuurd. Op 1 juli 2018 krijgt zij een antwoord per e-mail, maar er wordt nog niet definitief vastgelegd wanneer het intern beroep zal worden behandeld. De e-mail luidt als volgt:

*“Bij deze delen we je mee dat naar aanleiding van het door jou ingediende intern beroep er een interne beroepscommissie zal bijeengeroepen worden op **woensdag 4 juli 2018 op Campus Zuid, Brusselstraat 45 te 2018 Antwerpen.** We delen je later nog mee wanneer de interne beroepscommissie jouw beroep zal behandelen, alsook het nummer van het lokaal waar de commissie samenkomt.”.*

Verzoekster kon niet aanwezig zijn op woensdag 4 juli en vraagt maandagochtend tijdens een telefonisch onderhoud om op een latere datum te worden gehoord. In de namiddag wordt de voorgestelde datum evenwel per e-mail bevestigd. Verzoekster benadrukt dat zij in haar verzoekschrift vroeg om na 22 juli gehoord te worden. Nu dit onmogelijk bleek te zijn, vroeg zij zowel telefonisch als via e-mail om een andere datum voor te stellen, wat niet is gebeurd.

Verzoekster stelt vast dat in de interne beroepsbeslissing wordt aangehaald dat alle onderwijs- en administratieve diensten sluiten vanaf 16 juli (hoewel de interne beroepsbeslissing uiterlijk op 20 juli ging worden meegedeeld en de brief op 19 juli werd opgesteld). Niettemin werd zij gedwongen om ofwel op 4 juli aanwezig te zijn, ofwel om niet gehoord te worden. Een andere datum tussen 4 en 16 juli werd niet voorgesteld. Verzoekster wijst erop dat de instelling binnen de twintig dagen na de indiening van het intern beroep haar beslissing kenbaar moet maken, waardoor er voldoende ruimte was om een latere datum voor te stellen, zodat verzoekster haar argumenten kon uiteenzetten.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat verzoekster tijdig in kennis werd gesteld van de datum van de bijeenkomst van de interne beroepsinstantie en dat zij in de mogelijkheid werd gesteld haar standpunt naar voor te brengen. Volgens verwerende partij kan haar aldus geen schending van de hoorplicht worden verweten omdat verzoekster niet aanwezig was op de datum van de samenkomst van de interne beroepsinstantie. Van de student mag immers verwacht worden dat hij/zij zich ter beschikking houdt van de instelling, vermits hij/zij het beroep heeft ingesteld.

Verwerende partij merkt op dat verzoekster geen uitzonderlijke omstandigheden aanvoert die een uitstel van de samenkomst van de interne beroepscommissie noodzakelijk maken om aan de hoorplicht te voldoen. Haar argumentatie is ook tegenstrijdig. In haar intern beroepsschrift stelt verzoekster dat de verdaging van de interne beroepscommissie noodzakelijk is omdat zij – wegens dwingende familiale omstandigheden – tot en met 22 juli 2018 in het buitenland verblijft. Wat zij hieronder verstaat, is niet duidelijk. In latere elektronische communicatie met verwerende partij vraagt verzoekster daarentegen om de bijeenkomst van het intern beroepsorgaan te verdagen, gelet op de onmogelijkheid om haar argumentatie gedurende de termijn om intern beroep aan te tekenen op papier te zetten. Ook een datum voor 22 juli 2018 zou dan tot de mogelijkheden behoren.

Volgens verwerende partij heeft de interne beroepsinstantie de argumenten van verzoekster afdoende weerlegd door te verwijzen naar (1) de decretaal op haar rustende verplichting om de interne beroepen binnen strikte termijnen te behandelen, (2) de collectieve sluiting van verwerende partij in de periode vanaf 16 juli 2018 tot en met 1 augustus 2018 en (3) de praktische onmogelijkheid om alle personen die – conform artikel 4.4.4.1. van het Hogeschool Onderwijs- en Examenreglement – in de interne beroepsinstantie dienen te zetelen op een latere datum te verzamelen.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat er geen tegenstrijdheden zijn en dat de datum van collectieve sluiting waarnaar verwerende partij verwijst, verkeerd is. Volgens haar kon de interne beroepsinstantie haar een andere datum voorstellen, zoals zij zowel telefonisch als per e-mail heeft gevraagd.

Beoordeling

Verzoekende partij voert in de eerste plaats aan dat zij in het kader van de interne beroepsprocedure niet is gehoord. De Raad stelt vast dat verzoekende partij in het verzoekschrift op intern beroep te kennen geeft gehoord te willen worden. Zij wijst tevens op haar onbeschikbaarheid tot 22 juli 2018 omwille van een verblijf in het buitenland wegens dwingende familiale omstandigheden. Zij vermeldt in het verzoekschrift dat bij vragen haar zus kan worden gecontacteerd. Tevens meldt verzoekster dat zeven kalenderdagen niet voldoende zijn geweest om het verzoekschrift gedetailleerd uit te werken, waarbij zij het belang benadrukt om te worden gehoord.

Uit de e-mail die op 1 juli 2018 aan verzoekster is gestuurd blijkt dat er een interne beroepscommissie zal worden bijeengeroepen op 4 juli 2018 naar aanleiding van het intern beroep van verzoekende partij, ingediend op 29 juni 2018. Uit de e-mail blijkt dat het exacte tijdstip en het lokaal later zullen worden meegedeeld.

Op 2 juli 2018 informeert verwerende partij verzoekster verder over de behandeling van haar intern beroep, door het lokaal en het exacte tijdstip mee te delen. Verzoekster reageert per e-mail en wijst erop dat zij niet aanwezig kan zijn op 4 juli 2018. De Raad stelt op basis van de stukken in het dossier vast dat verwerende partij het verzoek met betrekking tot het verdagen van de hoorzitting in overweging neemt. Evenwel geeft verwerende partij geen positief gevolg aan het verzoek. Zij verwijst hiervoor naar de decretaal voorgeschreven vervaltermijnen alsook naar de vele medewerkers en het strakke schema van de interne beroepsinstantie. Verzoekster vraagt vervolgens nogmaals om een andere datum voor te stellen. Zij stipt daarbij de dure kostprijs van de tussenkomst van een advocaat aan. Verwerende partij antwoordt nogmaals en licht toe dat verzoekende partij zich zowel door een raadsman/advocaat als door een ander vertrouwenspersoon kan laten vertegenwoordigen en zij informeert verzoekende partij ook over de volmacht waarover degene die verzoekster vertegenwoordigt desgevallend moet beschikken.

De Raad komt *in casu* in de bovenstaande omstandigheden niet tot het besluit dat het hoorrecht van verzoekende partij is geschonden en dat om die reden de aangevochten beslissing van de interne beroepsinstantie dient te worden vernietigd.

De Raad wijst in deze context tevens op de motivering die verwerende partij heeft gegeven aan de beslissing met betrekking tot het verzoek tot uitstel van de bijeenkomst van de interne beroepsinstantie. Deze luidt als volgt:

“Met betrekking tot het hoorrecht en het verzoek om de zitting uit te stellen tot na 21 juli 2018. De student heeft het recht om gehoord te worden. Zij mag zich daartoe laten bijstaan of vertegenwoordigen door een raadsman of een vertrouwenspersoon. Indien het gaat om een vertrouwenspersoon mag deze de student vertegenwoordigen mits het voorleggen van een volmacht.

Aan de student is het recht om gehoord te worden niet onttrokken.

De hogeschool is decretaal gehouden om binnen strikte termijnen de beroepsdossiers af te handelen. Bovendien is er tussen 16 juli 2018 en 1 augustus 2018 collectieve sluiting van alle

onderwijs- en administratieve diensten van de hogeschool wat uitstel eveneens onmogelijk maakt.”.

Rekening houdend met de argumenten die verwerende partij ertoe brachten de zitting van de interne beroepsinstantie niet te verdagen kan de Raad *in casu* niet vaststellen dat zij willekeurig is omgesprongen met de vraag om de hoorzitting uit te stellen. De Raad ziet niet in waarom het door verzoekster aangehaalde feit dat zij over onvoldoende tijd beschikte om haar intern beroep te ontwikkelen – niettegenstaande verwerende partij de decretale beroepstermijn respecteert – een dermate lang uitstel van de hoorzitting vergt. Het argument met betrekking tot de voorbereidingstijd lijkt trouwens *in casu* weinig relevant nu verzoekende partij in haar intern beroepsschrift eveneens aanhaalt dat een verblijf in het buitenland haar slechts toelaat een hoorzitting na 22 juli bij te wonen. Verzoekster wijst erop dat dwingende familiale omstandigheden haar tot het buitenlands verblijf dwingen. Deze omstandigheden ontwikkelt noch bewijst zij verder. Tevens stipt de Raad, naast het feit dat verzoekende partij is gewezen op de mogelijkheid zich te laten vertegenwoordigen, aan dat verzoekende partij het initiatief tot het intern beroep heeft genomen en derhalve de zorgvuldigheid aan de dag dient te leggen om zich ter beschikking te houden van verwerende partij. Ten overvloede stipt de Raad de mogelijkheid voor verzoekende partij aan gehoord te worden in het raam van de externe beroepsprocedure voor de Raad. Ook het feit dat het toepasselijke onderwijs- en examenreglement van verwerende partij geen antwoord biedt op alle door verzoekende partij in haar e-mail van 2 juli 2018 opgeworpen vragen waar het onderwijs- en examenreglement volgens haar een antwoord op moet bieden houdt niet in dat het niet verlenen van uitstel aan verzoekende partij een schending van haar hoorrecht vormt. Hetzelfde geldt ten aanzien van de door verzoekende partij aangehaalde complexiteit van de betwisting.

Dat verzoekende partij aanvoert dat de termijn waarover verwerende partij beschikte om een beslissing op intern beroep te nemen niet in het gedrang hoefde te komen bij een hoorzitting na 21 juli 2018 en dat, niettegenstaande de door verwerende partij aangehaalde collectieve sluiting vanaf 16 juli 2018, de beslissing van de beroepsinstantie (daterend van 4 juli 2018) bij schrijven van 19 juli 2018 aan verzoekende partij is meegedeeld, voert in het licht van de hierboven aangehaalde elementen evenmin tot vernietiging van de aangevochten beslissing.

B. Tweede middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een tweede middel beroept op de schending van het redelijkheids-, het motiverings-, het gelijkheids-, het *patere legem*-beginsel alsook op een gebrekkige begeleiding.

Standpunt van partijen

Verzoekster merkt op dat zij volgens de interne beroepsinstantie alle informatie heeft gekregen die ze nodig had om zich aan te passen aan de opleiding zoals die wordt gedoceerd bij verwerende partij. Zij stelt vast dat er in de globale beoordeling voor het vak Nederlands gewag wordt gemaakt van een “omschakeling naar de hogeschool die verzoekster parten heeft gespeeld”, zonder in te gaan op waar het juist over gaat. In de globale beoordeling voor het vak Engels blijft men ook vaag. Volgens verzoekster is dit omdat zij zich goed heeft weten aan te passen in een snel tempo.

Verzoekster wijst erop dat de mentoren bij wie zij stage heeft gelopen goed waren. Niettemin wordt zij door de docenten gebuisd voor een aantal drempelcriteria voor Nederlands en voor Engels. Volgens verzoekster geven de lectoren hierdoor te kennen dat het werk dat buiten de klas moet worden gedaan, zwaarder doorweegt dan de uren die zij voor de klas heeft gestaan. Zij wordt bovendien onterecht voor deze drempelcriteria gebuisd.

Wat het vak Nederlands betreft, stelt verzoekster dat men geen rekening moest houden met de competenties die negatief werden beoordeeld, zoals bijvoorbeeld reflectievaardigheden, aangezien het geen drempelcriteria zijn. Volgens haar worden deze in de verf gezet om onterecht een negatief beeld te schetsen van haar prestaties. Zij wijst erop dat zij voor de mentoren geslaagd is voor de drempelcriteria. Volgens haar zijn er positieve evoluties wanneer ze de motivering van de vakdocent Engels bekijkt. Ze stelt ook dat onderdelen waarvoor ze niet geslaagd zou zijn niet voorkomen in de Kijkwijzer en dat lesmateriaal niet moet toegevoegd worden volgens het stageweb. Verzoekster heeft daarnaast voor twee (administratieve) onderdelen een onvoldoende behaald, waarbij de argumenten voor deze onvoldoendes onredelijk/onduidelijk/onterecht zijn, hoewel de mentor verzoekster hiervoor als geslaagd had beschouwd.

Wat het vak Engels betreft, stelt verzoekster vast dat zij niet is geslaagd voor het onderdeel organisator, maar de aangehaalde argumenten vallen volgens haar niet onder de drempelcriteria. Zij merkt ook op dat in de Kijkwijzer niets wordt gezegd over de praktijkmap en dat

reflectievaardigheden niet als een drempelcriterium worden beschouwd. Verzoekster benadrukt dat zij voor de mentor geslaagd was voor deze onderdelen.

Verder is verzoekster van mening dat niet met alle resultaten rekening werd gehouden. Ze heeft slechts twee deelcijfers gekregen, voor Nederlands en voor Engels. Het deelcijfer met het syntheseverslag van de trajectbegeleider is niet aan haar meegedeeld, terwijl was vooropgesteld dat dit onderdeel gequoteerd werd. Volgens verzoekster wegen de drie deelcijfers even zwaar door en worden ze bijeengelegd om tot het eindcijfer te komen. Daarnaast stelt verzoekster dat de eigen reglementering niet werd nageleefd. Volgens haar moet lesmateriaal immers niet aan de stagemap worden toegevoegd en kan men nergens terugvinden dat het indienen van een volledige stagemap een drempelcriterium is.

Ten slotte stelt verzoekster dat haar onvoldoende te kennen werd gegeven dat ze niet op de goede weg was. Ze heeft zeer goede beoordelingen gekregen van de mentoren. Voor haar is het evenwel onduidelijk hoe belangrijk de input van de mentoren is. Verzoekster merkt op dat zij na de eerste periode geen puntenscore kreeg, maar wel een verslag met werkpunten. Na de tweede periode kreeg zij een puntenscore ondanks de positieve evaluatie, maar blijkt zij alsnog niet geslaagd te zijn voor beide vakken.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat een verandering van onderwijsinstelling onvermijdelijk moeilijkheden met zich meebrengt, des te meer wanneer nog slechts voor een praktisch opleidingsonderdeel een credit moet worden behaald en voor het overige geen theoretische opleidingsonderdelen in het persoonlijk deeltraject worden opgenomen. Volgens verwerende partij zijn de lectoren, mevrouw [R.] en de heer [V.] zich hiervan steeds bewust geweest en hebben zij verzoekster voorzien van bijkomend lesmateriaal om het verwerven van bepaalde didactische en pedagogische vaardigheden voor verzoekster eenvoudiger te doen verlopen. Verwerende partij merkt op dat de tips van de praktijklectoren echter slechts beperkt door verzoekster werden toegepast en dat de praktijklectoren zelden spontaan door verzoekster werden gecontacteerd om concrete vragen te beantwoorden. Derhalve was bij verzoekster onvoldoende progressie zichtbaar met betrekking tot de voorbereiding van de lessen en kritische zelfreflectie. Verwerende partij benadrukt dat verzoekster niet strenger werd beoordeeld dan andere studenten die reeds gedurende de gehele opleiding student zijn bij verwerende partij.

Daarnaast wijst verwerende partij erop dat, hoewel de vakmentoren de prestaties van verzoekster op de voet gevolgd hebben en onmiskenbaar onderwijservaring bezitten, de vaklectoren samen met het college van praktijklectoren het beste zicht genereren op de didactische en pedagogische kwaliteiten en vorderingen van verzoekster. Het zijn dan ook de vaklectoren en de leertrajectbegeleider die gemachtigd zijn om – in samenspraak met het college van praktijklectoren en na studie van het volledige stagedossier – het eindcijfer vast te stellen en hiervoor verantwoordelijk zijn.

Verder verduidelijkt verwerende partij dat het niet is omdat het behalen van een tekort voor de drempelcriteria automatisch tot een tekort voor het gehele opleidingsonderdeel leidt, dat de evaluatie van de andere competenties niet meer van belang is voor de eindbeoordeling. Waar verzoekster aanhaalt dat zij voor verschillende drempelcriteria door de mentoren geslaagd werd bevonden, stipt verwerende partij nogmaals aan dat de beoordeling door de lectoren primeert. Verwerende partij merkt tevens op dat ‘groei’, die zou opmerkt zijn door de lector, een positieve evolutie impliceert, wat evenwel niet tot gevolg heeft dat alle eerder niet-verworpen bekwaamheden thans wel afdoende worden beheerst. Waar verzoekster stelt dat bepaalde competenties ‘onredelijk/onduidelijk/onterecht’ als onvoldoende werden beoordeeld, stelt verwerende partij vast dat verzoekster deze vaardigheden niet specificeert, noch beargumenteert zij waarom zij wel geslaagd had moeten worden bevonden voor deze competenties.

Wat de samenstelling van de stagemap betreft, stelt verwerende partij dat, in de mate dat verzoekster deze argumentatie voor het eerst formuleert in het extern beroepsschrift, dit als onontvankelijk moet worden afgewezen. Verwerende partij merkt verder op dat verzoekster niet aantoont waarom zij wel geslaagd moet worden bevonden voor de competentie ‘Begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen: observatie-/participatieverslagen en voorbereidingen’. Deze competentie behelst talrijke drempelcriteria die niet door verzoekster werden gerealiseerd.

Verwerende partij verduidelijkt ten slotte de quotering van het opleidingsonderdeel. Verzoekster behaalde volgende deelresultaten: 8/20 voor Engels (40% van het totaalresultaat), 9/20 voor Nederlands (40% van het totaalresultaat) en 11/20 voor leertrajectbegeleiding (20% van het totaalresultaat). Verzoekster behaalde een totaalresultaat van 9/20, berekend conform het stagevademecum. Verwerende partij verwijst hiervoor tevens naar de motivering van de

interne beroepsinstantie. Volgens haar is het eindresultaat correct tot stand gekomen en werd de interne beroepsbeslissing afdoende gemotiveerd.

In haar *wederantwoordnota* merkt verzoekster op dat de lectoren één lesuur komen observeren. Dit weegt niet op tegenover de resterende 13-14 uur die de mentoren observeren. Verzoekster stipt aan dat de vaklector voor Engels, mevrouw [R.], afwezig was wegens ziekte en geen stagebezoeken kon doen. Zij werd dus geobserveerd door een collega-leerkracht. Verzoekster stelt dat volgens de lector en de plaatsvervangende lector talrijke drempelcriteria niet werden behaald, maar volgens de mentoren werden deze wel behaald. Volgens verzoekster leert een studie van het stagedossier en de beoordeling dat zij meer dan competent is om aan Praktijk 3 te beginnen.

Daarnaast vindt verzoekster het vademeicum duidelijk: enkel het niet slagen voor een drempelcriterium kan leiden tot een onvoldoende voor de stage, andere criteria worden niet opgenomen. Verzoekster stelt dat zij al haar standpunten heeft beargumenteerd en dat zij te kennen heeft gegeven over welke competenties het gaat. Ze erkent dat de argumentatie rond de stagemap voor het eerst in het extern beroepsschrift werd aangehaald, maar zij benadrukt dat zij in haar intern beroepsschrift duidelijk heeft gemaakt dat er nog andere argumenten gingen worden aangehaald. Ten slotte werpt verzoekster op dat de punten voor leertrajectbegeleiding niet werden meegedeeld, zodat zij deze ook niet kon betwisten.

Beoordeling

Verzoekster is van oordeel strenger te zijn beoordeeld dan andere studenten en verbindt dit aan haar overstap naar verwerende partij uit een andere instelling van hoger onderwijs.

De interne beroepsinstantie boog zich over dit argument en overwoog dat verzoekster alle kansen heeft gekregen om de overstap vlot te laten verlopen. Zo heeft de docent Nederlands haar aangeraden om de cursus van vakdidactiek Nederlands door te nemen en heeft de docent Engels haar extra informatie overgemaakt, zodat verzoekster dezelfde ‘metalanguage’ kon gebruiken als de andere studenten.

Uit de evaluatie na de tweede stageperiode voor het vak Nederlands, en in het bijzonder uit de overweging dat de omschakeling naar verwerende partij zeker niet evident is geweest voor verzoekster en dat dit haar parten kan hebben gespeeld, kan de Raad niet afleiden dat

verwerende partij verzoekster strenger zou hebben beoordeeld. Uit de globale lectuur van het verslag blijkt veeleer dat de overweging, vertrekkend vanuit de idee dat verzoekster de nodige groei zou kunnen realiseren door het hernemen van de stage, de context schetst die, niettegenstaande de hulp die verwerende partij aan verzoekster zegt te hebben aangeboden, het behalen van de drempelcriteria door verzoekster niet heeft vereenvoudigd.

Ook uit de opmerkingen met betrekking tot de stage voor het vak Engels leidt de Raad geen elementen af die wijzen op een strengere beoordeling dan bij andere studenten. Ook hier wordt vooral gewezen op de aan een overstap eigen moeilijkheden (bijv. met betrekking tot het inschatten van verwachtingen (inzake reflectie/zelfevaluatie/zelfreflectie/administratie) en werkmethodes) die ertoe kunnen hebben bijgedragen dat verzoekster de om te kunnen slagen vereiste competenties niet heeft bereikt.

De Raad treft evenmin andere elementen in het dossier aan die nog maar een begin van een indicatie vormen dat verzoekster anders zou zijn beoordeeld dan medestudenten, nog daargelaten dat dit verband zou houden met de overstap vanuit een andere instelling van hoger onderwijs. Een en ander neemt natuurlijk niet weg dat een overstap een student in een nieuwe context plaatst – hij wordt geconfronteerd met nieuwe werkwijzen, verwachtingen, en dergelijke meer – die het bereiken van de eindcompetenties en dit tonen in het kader van de evaluatieactiviteiten wellicht geenszins vergemakkelijkt, ondanks de aangereikte tips/hulpmiddelen.

Dat verzoekster goede mentoren heeft gehad, verhindert niet dat de eindbeoordelaars, zijnde meer bepaald de lectoren van de hogeschool, bij het toekennen van een score tot het besluit komen dat bepaalde eindcompetenties in onvoldoende mate zijn bereikt, waar de mentoren zulks niet hebben opgemerkt. Dat de lector verzoekster een veel kortere tijd aan het werk ziet, tast de rechtmatigheid en redelijkheid van zijn oordeel niet *ipso facto* aan. De lector wordt met het oog op de evaluatie gevoed door talrijkere elementen dan zijn eigen leswaarneming. Men kan hierbij denken aan de lesvoorbereidingen en reflecties van verzoeker alsook aan de commentaren van de mentoren. Hij krijgt aldus een globaal beeld dat hij toetst aan zijn ervaring als beoordelaar en aan het beoordelingskader. Hieruit hoeft niet te worden afgeleid dat het werk dat buiten de klas moet worden gedaan zwaarder doorweegt dan de uren die verzoekster voor de klas heeft gestaan. Wel is het zo dat het werk dat verzoekster buiten de klas presteert/dient

te presteren eveneens betrekking kan hebben op competenties die minimaal bereikt moeten zijn om te kunnen slagen.

Dat de bevoegde beoordelaars, die ook kennis hebben van de opmerkingen van de mentoren, tot het besluit komen dat drempelcriteria niet zijn bereikt, kan dus ook verband houden met elementen die deze mentoren in de concrete klaswerking niet zodanig hebben waargenomen dat tot een onvoldoende moet worden besloten. Het wijst *in casu* echter geenszins op een niet-verdedigbare strengere beoordeling (nog daargelaten toe te schrijven aan de overstep van onderwijsinstelling).

Bij lectuur van het dossier merkt de Raad daarenboven op dat elementen die in de eindbeoordeling worden opgenomen en waaraan hierbij door de lectoren een gewicht is gegeven vaak in het verlengde blijken te liggen van opmerkingen die ook in de verslagen van de mentoren zijn aangehaald. Deze verslagen zijn ook geenszins zonder meer positief, maar er worden beslist werkpunten aangehaald (vb. problemen met lesvoorbereidingen (te laat / niet ingediend), ‘differentiatie is onzichtbaar’, timing, ...).

De Raad kan verzoekster evenmin bijtreden waar zij stelt dat onvoldoende te kennen werd gegeven dat ze niet op de goede weg was. Zo worden niet alleen in de verslagen van de mentoren werkpunten aangehaald, maar ook de evaluaties die werden gemaakt na de eerste stageperiode voor Engels en voor Nederlands geven duidelijk aan dat er nog werk aan de winkel was. Voor Nederlands zijn er onvoldoendes voor vijf basiscompetenties (één basiscompetentie werd zelfs beoordeeld met ‘slecht’) en is er een niet mis te verstane boodschap voor verzoekster: “*Deze stageperiode was erg ondermaats. (...) de lesvoorbereidingen zijn zowel didactisch als formeel helemaal niet in orde, je behaalt tal van drempels niet.*”. Voor Engels zijn er twee onvoldoendes, met als motivering onder meer: “*Wil je echter slagen voor het tweede stagetract, dan zijn er toch ook nog een heel aantal drempelcriteria waaraan je extra aandacht moet besteden.*”.

Ook wat dit punt betreft, dringt een vernietiging van de angevochtenen beslissing zich aldus niet op.

Wat de specifieke opmerkingen van verzoekster bij de beoordeling voor de vakken Nederlands en Engels betreft, herinnert de Raad vooreerst aan zijn beoordelingsbevoegdheid. Het komt de

Raad niet toe de beoordeling van de bevoegde evaluatie-instanties in de schoot van verwerende partij over te doen. De Raad kan slechts nakijken of bij de evaluatie het toepasselijke regelgevend kader is gerespecteerd. Daarnaast kan de Raad nagaan of niet kennelijk de grenzen van de redelijkheid zijn overschreden bij het nemen van de aangevochten beslissing.

Waar verzoekster aanvoert dat met competenties die negatief werden beoordeeld (zoals bijvoorbeeld reflectievaardigheden) geen rekening moet worden gehouden aangezien het geen drempelcriteria zijn, is de Raad van oordeel dat niet slechts met drempelcriteria rekening mag worden gehouden bij de beoordeling. Ook andere criteria mogen, ja dienen zelfs, bij de globale beoordeling van de mate waarin de eindcompetenties zijn bereikt, betrokken te worden. De Raad kan uit de beoordeling niet afleiden dat deze criteria in de verf zijn gezet om onterecht een negatief beeld te schetsen van de prestaties van verzoekster. Volgens de Raad zijn ook competenties, waarvan het onvoldoende bereiken niet automatisch tot een tekort leidt voor het gehele opleidingsonderdeel (*in casu* “Praktijk 2”), relevant bij de beoordeling van de globale competentieverwerving door verzoekster.

Wat de drempelcriteria betreft waarvoor de prestaties van verzoekster niet voldeden, verwijst verzoekster naar de beoordeling van de mentoren, zoals door haar ingeschat. Zoals hierboven reeds toegelicht, herinnert de Raad eraan dat – niettegenstaande de relevantie van de opmerkingen van de stagementoren – de beoordeling van het opleidingsonderdeel “Praktijk 2” deze mentoren niet toe komt.

De Raad heeft acht geslagen op de beoordelingsfiches van de bevoegde lectoren en kan niet besluiten dat deze niet gemotiveerd zijn. De beoordelingen worden in voldoende mate geduid en gedocumenteerd.

Dat docenten positieve evoluties opmerken en tot uitdrukking brengen zal verzoekende partij hopelijk aanmoedigen. Dat een docent een student aanmoedigt omwille van een positieve evolutie in zijn prestaties belet volgens de Raad niet dat deze docent kan vaststellen dat het huidige prestatieniveau van een student nog niet van aard is dat de minimaal vereiste eindcompetenties zijn bereikt. Een aanmoediging ondersteunt het leerproces. Zij belet niet dat degene wie haar geeft aan het eind van het leerproces kan vaststellen dat de beoogde leerdoelen niet in voldoende mate zijn bereikt en dat een herkansing zich opdringt.

Verzoekster haalt, zonder dit te verduidelijken, ook nog aan dat onderdelen waarvoor ze niet geslaagd zou zijn, niet voorkomen in de Kijkwijzer. Hoewel verzoekster in het verzoekschrift aangeeft dat zij verscheidene van haar argumenten uitgebreid zal formuleren in de komende antwoordnota's, is het de Raad niet duidelijk waarom zij zulks niet in het verzoekschrift doet. Verzoekende partij verduidelijkt niet waarom zij niet in de mogelijkheid zou zijn deze argumenten reeds duidelijk te ontwikkelen in het verzoekschrift. In deze context wijst de Raad erop dat een wederantwoordnota niet tot doel heeft de argumenten in het verzoekschrift aangebracht, verder te ontwikkelen. De wederantwoordnota moet verzoekende partij in staat stellen, waar nodig, te antwoorden op het verweer van de verwerende partij in de antwoordnota.

De Raad kan verder, rekening houdend met de evaluatiedocumenten in het dossier en de integratie ervan, binnen zijn beoordelingsbevoegdheid, het standpunt van verzoekster dat de onvoldoendes voor twee (administratieve) onderdelen onredelijk/onduidelijk/onterecht zijn, niet bijtreden. Hetgeen hierboven werd overwogen met betrekking tot de drempelcriteria geldt voor de Raad ook ten aanzien van de overweging van verzoekende partij dat zij niet is geslaagd voor het onderdeel “organisator” voor het vak Engels, terwijl de aangehaalde argumenten niet onder de drempelcriteria vallen. Hetzelfde geldt ten aanzien van het niet als een drempelcriterium beschouwd onderdeel “reflectievaardigheden”.

Verzoekster voert ook aan dat lesmateriaal helemaal niet hoeft toegevoegd te worden volgens het stageweb. Zij verwijst hierbij naar het “sjabloon voorblad stagemap”. Zij brengt dit document evenwel niet bij. Evenmin verduidelijkt zij het argument. Verzoekster stelt ook dat men nergens kan terugvinden dat het indienen van een volledige stagemap een drempelcriterium is. De vraag of *in casu* een drempelcriterium in het geding is nog buiten beschouwing gelaten, moet de Raad vaststellen dat het argument niet is aangehaald in het intern beroepsschrift van verzoekster. De Raad ziet niet in waarom verzoekster niet in de mogelijkheid zou zijn geweest het argument bij te brengen in het kader van het intern beroep. Bijgevolg is de Raad van oordeel dat het argument niet op ontvankelijke wijze voor het eerst voor de Raad kan worden aangevoerd. Dat verzoekende partij in het intern beroepsschrift heeft aangevoerd dat zij nog bijkomende argumenten zou aanvoeren, belet niet dat middelen niet voor het eerst voor de Raad kunnen worden ontwikkeld, terwijl niet blijkt dat verzoekster werd belet deze reeds voor de interne beroepsinstantie te ontwikkelen. Ten overvloede merkt de Raad op dat het gebruik van de juiste formulieren voor de praktijkmap duidelijk verband houdt met

administratieve vaardigheden. Deze laatste zitten naar het oordeel van de Raad in ieder geval vervat in “administratie” in de Kijkwijzer.

De Raad kan, alles bij elkaar genomen, verzoekster niet bittreden in het standpunt dat de evaluatie niet gemotiveerd is.

Wat het gebrek aan transparantie betreft, kan de Raad slechts herhalen dat de input van de mentoren duidelijk de eindbeoordeling voedde. Dit belet niet dat de eindevaluaties strenger kunnen zijn geweest dan deze van de mentoren. De beoordelingen van de mentoren gaven verzoekster evenwel een voldoende indicatie van haar werkpunten.

Wat het eindcijfer en de totstandkoming ervan betreft, stelt de Raad vast dat uit artikel 10.3 van het stagevademecum blijkt dat elk vak voor 40% en de leertrajectbegeleiding voor 20% telt. Voor de leertrajectbegeleiding behaalt verzoekster een score van 11/20, voor Nederlands 9/20 en voor Engels 8/20. In datzelfde artikel wordt verder bepaald:

“Je krijgt automatisch een onvoldoende voor praktijk 2 bij het niet behalen van de drempelcriteria en in volgende situaties:

- *een eindcijfer van 8 of minder voor één vak*
- *een onvoldoende eindcijfer voor beide vakken*
- *een cijfer van 5 of minder voor leertrajectbegeleiding*
- *het niet tijdig binnenleveren van de praktijkmap (leidt automatisch tot 0/20) ”*

De Raad stelt vast dat, zelfs zo het rekenkundig gemiddelde van de scores, rekening houdend met voormelde gewichten, tot een cijfer van 10 of meer zou hebben geleid, verzoekende partij niet kon slagen. Zij behaalde immers een score van 8/20 op één vak, zij behaalde niet alle drempelcriteria en zij slaagde niet voor beide vakken.

Dat verzoekende partij de punten voor leertrajectbegeleiding niet afzonderlijk heeft gekregen, kan zij als storend ervaren hebben, doch tast de regelmatigheid van de evaluatie niet aan. Ten overvloede veronderstelt de Raad dat het voor verzoekende partij, om inzicht te krijgen in de factoren die ertoe hebben geleid dat zij niet slaagde, belangrijker was de andere scorecomponenten te kennen.

Ook vanuit dit oogpunt ziet de Raad geen reden om de aangevochten beslissing die de score, 9 op 20, handhaaft, te vernietigen.

Al het voorgaande in acht genomen acht de Raad het beroep niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 11 september 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 5 september 2018

Arrest nr. 4.393 van 5 september 2018 in de zaak 2018/224

In zake: Joeri WITVROUW
woonplaats kiezend te 3300 Tienen
Hoegaardenstraat 42

tegen:

UC LEUVEN
woonplaats kiezend te 3001 Leuven
Geldenaaksebaan 335

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 25 juli 2018, strekt tot nietigverklaring van de interne beroepscommissie van UC Leuven van 18 juli 2018 waarbij het intern beroep van verzoeker gegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 5 september 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en Karen Weis, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘professionele bachelor Chemie’.

Omdat verzoeker tijdens de examenperiode van januari 2018 wegens ziekte afwezig is, wordt hem toegestaan de examens van die periode af te leggen buiten de normale examenperiode, met name in maart 2018. De resultaten voor deze examens worden door de examencommissie vastgelegd en vervolgens geproclameerd op 28 juni 2018.

Ten aanzien van drie examenresultaten:

- 6/20 voor ‘Algemene chemie: theorie en oefeningen’ (hoogst behaalde cijfer 7/20)
- 7/20 voor ‘Celbiologie’, en
- 6/20 voor ‘Chemische dataverwerking II’

tekent verzoeker op 30 juni 2018 het volgende intern beroep aan:

“Na het inkijken van de nodige examens van mijn inhaalexamens van maart, ben ik tot de constatatie gekomen dat er fouten, hieronder verduidelijkt, zijn opgedoken. Hiervoor teken ik beroep aan tegen ieder schriftelijk examen dat ik in deze periode gemaakt heb, exclusief fysica deel 1 onderwezen door [L.G.].

Algemene chemie ‘deel oefeningen’ onderwezen door [T.M.].

Volgens de getroffen examenregeling, opgesteld en goedgekeurd door de voorzitster van de examencommissie, werd dit examen geëxamineerd door [G.D.]. Echter werd deze niet vermeld op het examenblad.

Tijdens het inkijken van het examen vroeg ik aan [G.D.] wie het examen verbeterd heeft. Hij antwoordde zonder aarzeling dat hij dit gedaan had, [alsook] het examen opgesteld. Echter zijn de examinatoren volgens het examenblad [T.M.] en [C.C.].

[G.D.] gaf dan als voorstel om een parallelverbetering te organiseren door één van de voornoemde docenten. Dit weigerde ik echter omdat de student en de examinator de opgestelde examenregeling strikt moet naleven zoals vermeld in OER 94.5 en ik citeer: “Examinatoren en studenten houden zich strikt aan de vastgelegde examenregeling. Examens kunnen enkel om een zwaarwichtige reden worden verplaatst. De voorzitter van de examencommissie oordeelt daarover en treft in dat geval in overleg een nieuwe regeling. Hij beslist eveneens over de toewijzing van een examenmoment bij situaties van overmacht.”

Na overleg tussen [G.D.] en teamleider [T.S.], die fungeerde als raadsman voor de lector alsook bemiddelaar, kwam deze weer met [hetzelfde] voorstel. Dit weigerde ik weer.

Een ander voorstel was om de naam van [G.D.] bij te schrijven op [de] examenkopie. Ook dit weigerde ik daar dit examenfraude is en het voorval dus in de doofpot zou verschijnen.

Door eerdere problemen met UCLL heb ik momenteel geen bevoegde ombudsdiens. [M.T.] nam deze functie over. Ik verwittigde haar van dit voorval waarop [zij] meteen afblokte en mij doorverwees naar de interne beroepscommissie.

Ik zou u erop willen attenteren dat wanneer er een geschil is tussen student en lector, de ombudsdiens fungeert als bemiddelaar zoals beschreven staat in OER 109.1 en ik citeer: “De examenombuds bemiddelt tussen examinatoren en studenten. Hij moet zijn bemiddelingsrol in volle onafhankelijkheid kunnen vervullen.”

Ik betwijfel ten zeerste dat een teamleider een onafhankelijke positie kan innemen. Ik heb recht op een onafhankelijk bemiddelaar en dit was niet het geval. Ook gezien de gebeurtenissen in het verleden lijkt het onmogelijk dat [T.S.] een onafhankelijk rol kan aannemen. Ik heb steeds recht op een onafhankelijke bemiddelaar en bij deze zijn mijn persoonlijke rechten geschonden.

Celbiologie onderwezen door [K.V.d.B.], Algemene chemie theorie onderwezen door [G.D.], Algemene chemie oefeningen onderwezen door [T.M.], Chemische dataverwerking II door [G.F.].

Tijdens de motivatie voor het toezeggen voor inhaalexamens, van de examenperiode januari, verklaarde [M.T.] dat ik beroep doe op OER 102 waarbij ik haar citeer: "Examenregeling voor de gemiste examenkans van de januarizittijd (gewettigd door ziekte). Je doet daar een beroep op artikel 102 en dit op basis van uitzonderlijke individuele omstandigheden (ziekte) om tot een spreiding van examens te komen buiten de gewone examenperiodes zoals vastgelegd in artikel 87 van het OER. Vanuit de opleiding was een advies geformuleerd om die examenkansen te spreiden over de juni-en septemberzittijd gezien de activiteiten van het tweede semester. Je wil dit advies langs je [neerleggen] en beroep doen op artikel 102 van het OER" (wat concludeert in verlies van examenkansen, in [strijd] met codes artikel II.223).

Tijdens de conversaties tussen mevrouw [M.T.] en mezelf heb ik nooit beroep gedaan op OER 102. Echter verklaarde mevrouw zoals bovenstaande dat vanaf dan OER 102 van toepassing was op mij. Zij heeft bij haar beslissing het gehele OER artikel 102 in acht genomen en niet enkel een paragraaf en ook verwezen naar het gehele artikel bij haar motivatie. Bij deze is dan ook het gehele artikel op mij van toepassing. Mag ik jullie erop wijzen dat een student die onder OER 102 valt, recht heeft op onder meer, extra tijd bij het maken van de examens alsook andere hulp. Geen van deze rechten werd aangeboden bij de bovenstaande examens. Hierdoor zijn mijn persoonlijke rechten, als student onder OER 102, geschonden volgens het OER en de Codex Hoger Onderwijs.

Echter werd hierbij wel rekening gehouden bij het examen Fysica deel 1 onderwezen door [L.G.].

Daar [L.G.] op de hoogde scheen te zijn van dit feit, kunnen we aannemen dat de andere [betrokken] lectoren, examinatoren ook op de hoogte werden gebracht.

Als gevolg van de bovenstaande inbreuken op het OER en de Codex Hoger Onderwijs en inbreuk op mijn persoonlijke rechten, wens ik dat de interne beroepscommissie mijn klachten ontvankelijk [verklaart] en vervolgens mijn [geleden] schade vergoed in de vorm van slagen voor de bovenstaande examens en op deze manier de studiepunten [terugkrijg] alsook het creditbewijs van het OPO bemachtigt.

Graag zou ik een motivering willen van de genomen beslissing in dit dossier. Ok wens ik de motivering van de vorige beslissing van de interne beroepscommissie te verkrijgen. UCLL heeft een motiveringsplicht bij het nemen van een eenduidige beslissing. Hier werd niet aan voldaan. Mag ik u erop wijzen dat dit een recht is, wat klaar en duidelijk opgenomen is in het OER als in het Burgerlijk Wetboek en indien dit niet overgemaakt [wordt], de beslissing niet rechtsgeldig is.

Verder zal ik de Vlaamse overheid eveneens contacteren voor het correct verloop van dit dossier.

Indien u verdere vragen heeft, of verdere bewijsstukken nodig acht, in de vorm van mailverkeer tussen de betrokken personen en mezelf ([M.T.], [T.S.], [M.V.]) kan u mij steeds contacteren en dit via mail of telefonisch op het nummer [.].”

De interne beroepscommissie behandelt verzoekers beroep in zitting van 18 juli 2018 en oordeelt als volgt:

“SITUATIESCHETS

De student dient bezwaar in tegen de examencijfers voor de examens van de opleidingsonderdelen:

- Algemene chemie: theorie en oefeningen: 6/20 (hoogst behaalde cijfer 7/20)
- Celbiologie: 7/20
- Chemische dataverwerking II: 6/20

Hij legde deze examens af in maart 2018 omdat hij tijdens de volledige examenperiode van januari gewettigd afwezig was. Om de examenperiode in juni niet te zwaar te beladen, werd na overleg hem uitzonderlijk de kans geboden om deze examens buiten de normale examenperiode af te leggen (m.n. in maart 2018). Dit vormt een toepassing van art. 102 OER UCLL.

De resultaten behaald in maart 2018 werden door de examencommissie PBA Chemie in juni 2018 gevalideerd,

STANDPUNT VAN DE STUDENT

In zijn klacht haalt de student de volgende argumenten aan:

- Op het examen ‘algemene chemie – oefeningen’ stond bij de hoofding ‘examinator’ de verkeerde naam vermeld. Dat had [G.D.] moeten zijn, maar er stond [T.M.] & [C.C.]. De student stelt wel dat [G.D.] het examen opstelde en corrigeerde, zoals deze docent zelf aangaf. Dit schendt artikel 94, 5 OER UCLL.
- Hij heeft geen bevoegde ombuds, dus niemand kan bemiddelen in volledige onafhankelijkheid zoals art. 109, 1 OER UCLL vereist.
- Hij had, op basis van art. 102 OER UCLL recht op extra examentijd. Bij één examen (Fysica – deel 1) werd hier wel rekening mee gehouden, maar bij de drie betwiste examens niet.
- Hij wil de geleden schade vergoed zien door middel van de toekenning van een credit voor de drie betwiste vakken.
- Hij wil ook de motivering krijgen van een eerder over hem genomen beslissing van de interne beroepscommissie, dat is zijn recht conform het OER en het burgerlijk wetboek.

GEGRONDHEID VAN HET BEROEP

Ontvankelijkheid van het beroep

[...]

Gegrondheid van het beroep

BETREFFENDE DE VERKEERDE NAAM OP HET EXAMEN

In zijn eerste brief verwijst de student naar het argument dat op het examen ‘algemene chemie – oefeningen’ de verkeerde examinatoren vermeld stonden. Bij de hoofding examinerator stond [T.M.] & [C.C.], maar dat moest [G.D.] zijn. De student stelt wel dat [G.D.] het examen opstelde en corrigeerde, zoals deze docent zelf aangaf. Dit schendt volgens hem artikel 94, 5 OER UCLL.

Het examen ‘algemene chemie – oefeningen’ is een onderdeel van het opleidingsonderdeel ‘algemene chemie – theorie en oefeningen’. Het wordt gedoceerd door een team van docenten, zoals dat blijkt uit de Toledo-cursus en de ECTS-fiche. [G.D.] is coördinator van het docententeam. Op Toledo kunnen de studenten namelijk onder ‘contactpersonen’ terugvinden dat dr. [G.D.] de verantwoordelijke is voor het onderdeel theorie en dr. [T.M.] en dr. [N.C.] voor het onderdeel oefeningen. In een mail met het groepshoofd d.d. 16 februari 2018 werd er evenwel afgesproken met de student dat dr. [G.D.] de examiner zou zijn voor beide examenonderdelen (theorie en oefeningen) bij het inhaalexamen in maart 2018.

De student geeft zelf aan dat de juiste docent het examen opstelde en corrigeerde. Dat vertelde deze docent hem ‘spontaan’ en uit de klacht van de student blijkt duidelijk dat hij niet aan deze bewering twijfelt. De enige fout die de student het docententeam dan ook aanwijft, is de ‘foutieve’ vermelding van de namen bovenaan op de examenkopij. Eigenlijk gaat het daarbij niet om een vergissing: beide lectoren zijn, samen met [G.D.], lid van het onderwijssteam voor het opleidingsonderdeel in kwestie.

De student stel daarbij dat art. 94, 5 OER UCLL geschonden wordt, waardoor hij recht heeft op een slaagcijfer. Art. 94, 5 OER UCLL stelt dat “*examinatoren en studenten zich strikt (houden) aan de vastgelegde examenregeling. Examens kunnen enkel om een zwaarwichtige reden worden verplaatst. De voorzitter van de examencommissie oordeelt daarover en treft in dat geval in overleg een nieuwe regeling. Hij beslist eveneens over de toewijzing van een examenmoment bij situaties van overmacht.*” Artikel 94, 2 OER UCLL bepaalt wat er in deze examenregeling opgenomen staat. Deze regeling omvat onder meer inderdaad de naam van de examiner. De facto is de examenregeling nagekomen. De examiner die aangegeven stond was [G.D.] die samen met [T.M.] en [N.C.] het onderwijssteam voor het opleidingsonderdeel uitmaakt, en hij heeft ook het examen opgesteld en gecorrigeerd. Dat wordt, zoals hierboven reeds aangehaald, niet betwist door de student.

Het feit dat de namen van andere docenten op die examenkopij stonden, docenten die effectief deel uitmaken van het onderwijssteam, leidt niet tot de beslissing dat het examen in strijd met die examenregeling afgenoem werd. Uit de rechtspraak van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen blijkt namelijk dat, wanneer een opleidingsonderdeel door verschillende docenten onderwezen wordt, het verwijzen naar dat docententeam op de examenkopij er niet toe leidt dat dat examen onrechtmatig afgenoem werd (zie o.a. R.Stvb. 10 november 2015, nr. 2015/456). Het feit dat de examenkopij opgesteld én gecorrigeerd werd door de juiste docent, garandeert dat de student een rechtmatige examinering heeft ondergaan. Art. 94, 2 OER UCLL wordt dan ook niet geschonden door het feit dat men vergeten is [G.D.] bij het team van examinatoren te noteren. Uit de ECTS-fiche en de praktijk blijkt duidelijk dat hij een onderdeel is van dat docententeam en, nogmaals, de student erkent ook dat hij het examen opstelde en corrigeerde.

Wanneer een student zich beroept op een fout begaan tijdens de afname van het examen moet deze student, conform de vaste rechtspraak van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen bewijzen dat de fout een zodanige invloed heeft gehad op zijn slaagkansen dat deze erdoor gehypothekeerd werden en dat het resultaat er onredelijk door beïnvloed werd (zie R.Stvb. 11 augustus 2011, nr. 2011/081, R.Stvb. 15 december 2011, nr. 2011/220, R.Stvb. 16 juni 2017, nr. 2017/147). De student bewijst dit [geenszins]. Hij voert op geen enkele wijze aan waarom de verbetering van het examen an Sich incorrect zou geweest zijn. Hij duidt met andere woorden geen enkel nadeel aan dat hij gehaald zou hebben uit de verkeerde vermelding van de naam, anders dan een schending van art. 94, 5 OER UCLL. De interne beroepscommissie kan dan ook niet vaststellen dat de slaagkansen van de student door de naamsvermelding sterk gehypothekeerd werden, noch dat het examenresultaat er onredelijk door beïnvloed werd.

De student gedraagt zich bovendien ook ambigu. Als hij effectief van mening was dat de docenten op de examenkopij de juiste docenten waren, dan is een correctie door die docenten de enige juiste rechtzetting. Deze oplossing heeft hij tweemaal geweigerd. Zijn kopij werd gecorrigeerd door de voor hem juiste docent, dus er moet geen fout rechtgezet worden in de verbetering. Dat vraagt de student bovendien ook niet: hij vraagt een slaagcijfer op grond van de schending van art. 94, 2 OER UCLL. Hierop gaan we verder in.

De interne beroepscommissie is van mening dat art. 94, 2 OER UCLL niet geschonden werd door de louter administratieve vergissing van de naamsvermelding op de examenkopij. Uit de feiten blijkt duidelijk dat de examenregeling gerespecteerd werd en dat de juiste docent het examen opgesteld en gecorrigeerd heeft. De eerste grief is ongegrond.

BETREFFENDE DE BESCHIKBAARHEID VAN EEN OMBUDS

Als tweede voert de student aan dat hij geen bevoegde ombuds heeft. Niemand heeft dus kunnen bemiddelen in het geschil met [G.D.] over de verkeerde naamsvermelding op het examen. Zijn rechten conform art. 109, 1 OER UCLL werden dan ook geschonden.

Art. 109, 1 OER UCLL stelt: “*De examenombuds bemiddelt tussen examinatoren en studenten. Hij moet zijn bemiddelingsrol in volle onafhankelijkheid kunnen vervullen.*” Deze bepaling geeft op geen enkele manier een recht aan de student op de constante beschikbaarheid van een examenombuds. Het artikel beschrijft de rol van de ombuds (namelijk hij bemiddelt tussen examinatoren en studenten) en voegt eraan toe dat hij deze bemiddelingsrol in volle afhankelijkheid vervult.

Het examenombudsteam van de groep management & technologie Leuven bestaat uit drie personen. Met één is er, naar aanleiding van de afwezigheid van de student in januari en de discussie over het al dan niet aanbieden van inhaalexamens, een onoverkomelijk conflict ontstaan. Dat impliceert evenwel niet dat de student niet bij één van de twee anderen terecht kan. Het feit dat de student – na de discussie in januari over de inhaalexamens – naar het groepshoofd [M.T.] verwezen werd voor het nemen van een definitieve beslissing, impliceert niet dat voor alle nieuwe ‘conflicten’ met examinatoren [M.T.] het onmiddellijke aanspreekpunt is. De student haalt terecht aan dat zij, als groepshoofd, niet in volle onafhankelijkheid die ombudsrol kan opnemen en op geen enkel moment heeft de instelling [M.T.] als ombuds aangewezen. Zij heeft enkel, als

groepshoofd, de knoop doorgehakt over het aanbieden van inhaalexamens buiten de gewone zittijd. Na deze gebeurtenissen was het aan de student om zich tot het gewone examenombudsteam van de opleiding te richten, die zich dan intern zo zou organiseren dat de betrokken ombuds waarmee de discussie bestond de zaak niet zou opnemen. Dat werd ook nadrukkelijk vermeld in een mail d.d. 16/02 van [M.T.] aan de student waarin opgenomen staat: “*Ook zal je vanaf nu, zoals net afgesproken, vanuit de ombudsdiest M&T door iemand anders verder geholpen worden dan mevrouw [V.B.J.]*” Dat was, aangezien het om een team gaat van drie personen, perfect mogelijk.

Er is ook op geen enkele wijze voorgehouden dat de teamleider van de opleiding Chemie, [T.S.], zou optreden als ombuds. De student bewijst ook op geen enkele wijze (bijvoorbeeld met mails) dat dat het geval was. Hetzelfde geldt voor mevrouw [M.T.]. Dat zij de student verwijst naar de interne beroepscommissie is verbonden aan het feit dat zij niet kan beslissen om al dan niet in te gaan op de concrete vraag van de student (met name het verhogen van het examencijfer). De student moet – als hij deze beslissing wil bekomen – de in het onderwijs- en examenreglement uitgewerkte wegen daarvoor volgen.

Daarnaast voert de student ook niet aan hoe het zogenaamd ontbreken van een ombuds concreet zijn dossier geschaad heeft. Hij heeft de weg naar de interne beroepscommissie gevonden en kan voor deze commissie zijn geschil met de opleiding aankaarten. Het zogenaamd ‘ontbreken’ van een examenombuds heeft dan ook geen rechtsgevolgen op de afwikkeling van zijn dossier (R.Stvb. 22 augustus 2016, nr. 2016/235). De student heeft zijn examen kunnen inkijken en heeft zijn klachten voor een forum (*in casu* de interne beroepscommissie) kunnen brengen.

De grief van de student over het onbeschikbaar zijn van een examenombuds is ongegrond.

BETREFFENDE DE EXTRA EXAMENTIJD

De student stelt als derde dat hij, op basis van art. 102, 1 OER UCLL recht had op extra examentijd. Bij één examen (Fysica – deel 1) werd hier wel rekening mee gehouden, maar bij de drie betwiste examens niet.

Art. 102, 1 OER UCLL bepaalt: “*op grond van een erkend statuut of op basis van uitzonderlijke individuele omstandigheden kan aan een student, met behoud van zijn modeltraject of zijn geïndividualiseerd traject, een afwijkende examenregeling toegestaan worden*”. In casu heeft de student omwille van uitzonderlijke individuele omstandigheden (met name ziekte tijdens de gehele examenperiode in januari 2018) een afwijkende examenregeling toegestaan gekregen. Hij heeft namelijk in maart 2018 zijn examens van eerste zittijd mogen inhalen, buiten de normale examenperiode.

Art. 102, 1 OER UCLL voorziet in twee situaties. Tussen beide situaties wordt het woord “of” gebruikt, wat erop wijst dat een student ofwel in het eerste geval (een erkend statuut), ofwel in het tweede geval (uitzonderlijke bijzondere omstandigheden) thuishoort. In dit geval gaat het om de tweede categorie. De faciliteiten die de student in zijn grief aanhaalt, worden toegekend aan studenten met een “erkend statuut” (en bovendien niet aan al deze studenten). Indien een student de faciliteiten wenst die de student aanhaalt in zijn grief, moet hij een functiebeperking conform art. 144, 4 OER UCLL melden aan de hogeschool en zijn statuut laten erkennen. Enkel dan kan er sprake zijn van faciliteiten zoals bijkomende examentijd. De student heeft dergelijke functiebeperking niet gemeld, laat staan de procedure voor het verkrijgen van de bijhorende redelijke aanpassingen

opgestart. De student baseert zich in zijn grief dan ook op een verkeerde interpretatie van art. 102, 1 OER UCLL.

Het feit dat één docent de student extra examentijd heeft gegeven, heeft niet tot gevolg dat ook andere docenten dit moeten doen. De student heeft van die docent namelijk, op basis van goodwill, langer aan het examen mogen werken. Zij was daartoe niet gehouden door enige bepaling van het onderwijs- & examenreglement. Men kan op basis van een dergelijke behandeling geen gelijkaardige behandeling eisen van andere docenten (zie R.Stvb. 16 april 2015, nr. 2015/052 en R.Stvb. 5 april 2017, nr. 2017/076).

De grief van de student over de niet-toekenning van bijkomende examenfaciliteiten is ongegrond.

BETREFFENDE HET TOEKENNEN VAN EEN CREDIT

De student vraagt, omwille van de verschillende schendingen van bepalingen uit het onderwijs- en examenreglement, een rechtzetting door middel van de toekenning van een credit voor de opleidingsonderdelen ‘Algemene chemie: theorie en oefeningen’, ‘Celbiologie’ en ‘Chemische dataverwerking II’. Zoals hierboven reeds vastgesteld werd, oordeelt de interne beroepscommissie dat er geen enkele bepaling van dat onderwijs- en examenreglement geschonden werd. Er is dan ook geen schade die rechtgezet moet worden.

Zelfs al zou de interne beroepscommissie vaststellen dat er inderdaad hier en daar iets fout gelopen zou zijn (wat niet het geval is), dan zou de ‘rechzetting’ daarvoor nooit het toekennen van een credit zijn. Een credit wordt enkel toegekend wanneer de student getoond heeft dat over de vereiste kennis en vaardigheden beschikt. Alleen dan kan er een slaagcijfer toegekend worden (zie R.Stvb. 5 augustus 2010, nr. 2010/046, R.Stvb. 9 december 2010, nr. 2010/131, R.Stvb. 21 oktober 2011, nr. 2011/132, R.Stvb. 16 december 2014, 2014/340, R.Stvb. 2 mei 2016, nr. 2016/074, R.Stvb. 2 mei 2016, nr. 2016/075, R.Stvb. 22 april 2016, nr. 2016/078, R.Stvb. 2 september 2016, nr. 2016/208, R.Stvb. 5 september 2016, nr. 2016/212, R.Stvb. 17 augustus 2016, nr. 2016/215, R.Stvb. 24 augustus 2016, nr. 2016/216, R.Stvb. 2 september 2016, nr. 2016/218, R.Stvb. 9 november 2016, nr. 2016/479, R.Stvb. 18 november 2016, nr. 2016/541, R.Stvb. 27 oktober 2017, nr. 2017/499, R.Stvb. 13 november 2017, nr. 2017/530). Er kan in geval er iets misgaat (wat nogmaals hier niet het geval is) enkel sprake zijn van contractuele aansprakelijkheid. Het zal nooit leiden tot de toekenning van een credit wanneer de student duidelijk getoond heeft dat hij niet over de vereiste competenties en vaardigheden beschikt. De behaalde resultaten, tweemaal 6/20 en één maal 7/20, doen er geen twijfel over bestaan dat de student niet over deze competenties en vaardigheden beschikt. Bovendien betwist de student op geen enkele wijze de inhoudelijke beoordeling van de afgenoemde examens. Hij legt zich met andere woorden neer bij het resultaat dat toegekend werd voor de respectievelijke examens. De interne beroepscommissie heeft daarnaast op eigen initiatief de examens van de student en de antwoordsleutels met elkaar vergeleken en daarbij werden geen onregelmatigheden vastgesteld.

De interne beroepscommissie kent de student geen credits toe voor de opleidingsonderdelen ‘Algemene chemie: theorie en oefeningen’, ‘Celbiologie’ en ‘Chemische dataverwerking II’.

BETREFFENDE DE MOTIVERING VAN EEN EERDERE INTERNE BEROEPSBESLISSING

De student vraagt als laatste om de motivering van de ‘vorige’ beslissing van de interne beroepscommissie te verkrijgen. Dit zou zijn recht zijn conform het onderwijs- en examenreglement en het burgerlijk wetboek. De interne beroepscommissie heeft evenwel nog nooit een klacht van de student moeten afhandelen. Er is dus geen motivering die overgemaakt kan worden. Indien de student doelt op de beslissing van groepshoofd [M.T.], als voorzitter van de examencommissie, dan werd deze aan hem gecommuniceerd in een e-mail d.d. 16 februari 2018.

BESLISSING

Het beroep van de student is ontvankelijk maar niet gegrund

De Interne Beroepscommissie bevestigt de beslissing van de examencommissie waarbij aan Joeri Witvrouw de score van 6/20 werd toegekend voor het OPO Algemene chemie: theorie en oefeningen, 7/20 voor het OPO Celbiologie en 6/20 voor het OPO Chemische dataverwerking II.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ten gronde

Voorafgaande opmerking

De ontvankelijkheid van het beroep kan slechts worden onderzocht nadat is vastgesteld of verzoeker ten minste één gegrund middel opwerpt ten aanzien van de vormelijke regelmatigheid van de bestreden beslissing.

Gelet op de door verwerende partij opgeworpen exceptie, die hieronder wordt besproken, zal immers moeten worden nagegaan of verzoeker blijk geeft van het rechtens vereiste belang in zoverre het voorwerp van zijn beroep beperkt is tot de examencijfers, zoals zij in de bestreden beslissing zijn bevestigd.

Het onderzoek naar de ontvankelijkheid zal derhalve worden gevoerd na het onderzoek van de middelen zoals hierboven omschreven.

Eerste middel

Verzoeker ontwikkelt in zijn beroep voor de Raad één middel dat is gericht tegen de wijze waarop de interne beroepsprocedure is afgehandeld.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert aan dat zijn rechten van verdediging werden miskend en dat de bestreden beslissing onvoldoende is gemotiveerd, omdat hij had aangegeven dat hij indien nodig bewijsstukken zou kunnen overmaken aan de interne beroepscommissie, en op dat voorstel niet werd ingegaan.

In haar antwoordnota replaceert verwerende partij het volgende:

“Verzoeker verwijt de instelling dat er door de interne beroepscommissie niet om bijkomende stukken gevraagd werd. Bovendien stelt hij zich “op geen enkele manier te hebben kunnen verdedigen”.

De interne beroepscommissie behandelt, conform artikel 162 van het onderwijs- & examenreglement (zie stuk 14), het interne beroep op stukken. Het onderwijs- en examenreglement voorziet niet in een verplichte hoorzitting, noch in de mogelijkheid om de student zelf te horen. Verzoeker kan dus geen hoorrecht afleiden uit enige bepaling van het onderwijs- en examenreglement en ook uit de rechten van verdediging is een dergelijk hoorrecht niet af te leiden (zie o.a. R.Stvb. 2017/203).

Wat betreft het niet opvragen van de stukken, voert verzoeker op geen enkele wijze aan om welke stukken het zou gaan en hoe zij een ander licht op de zaak zouden kunnen werpen. De interne beroepscommissie heeft via de opleiding de nodige stukken verkregen (zie administratief dossier) en achtte het dan ook niet nodig om aan verzoeker bijkomende stukken op te vragen. Indien verzoeker van mening was dat bepaalde stukken zo belangrijk waren in het licht van zijn intern beroep, had hij deze onmiddellijk moeten toevoegen aan dat beroep. Het is namelijk aan verzoeker om dat intern beroep zo zorgvuldig en volledig mogelijk te stofferen en dan pas in te dienen.

Verweerster is dan ook van mening dat de rechten van verdediging van verzoeker niet geschonden werden, noch door het niet-horen van verzoeker door de interne beroepscommissie, noch door het niet-opvragen van de stukken bij verzoeker. De grief moet dan ook afgewezen worden als ongegrond.”

In zijn wederantwoordnota herhaalt verzoeker dat de interne beroepscommissie het niet nodig heeft geacht om bijkomende stukken op te vragen of beroep te doen op een bemiddelaar; dit laatste was volgens verzoeker “gelet op de voorgaande geschiedenis” wenselijk.

Verder stelt verzoeker dat hij niet op de hoogte was dat hij de stukken waarop hij zijn intern beroep steunde, reeds bij het indien van dat beroep diende mee te delen.

Beoordeling

De Raad stipt vooreerst aan dat de initiële studievoortgangsbeslissing geen examentuchtbeslissing is, zodat niet de rechten van verdediging maar het recht om te worden gehoord van toepassing is.

Het valt, wat de hoorplicht betreft, binnen de onderwijsvrijheid van de hogeronderwijsinstelling om te bepalen of de student bij de beoordeling van het intern beroep kan of moet worden gehoord, en zo ja of de student daartoe steeds moet worden uitgenodigd dan wel of het initiatief daartoe bij de student wordt gelaten. Er wordt immers aangenomen dat in beginsel aan de hoorplicht is voldaan wanneer de student in staat is geweest om zijn standpunt middels het verzoekschrift op intern beroep op nuttige wijze kenbaar te maken.

Te dezen bepaalt artikel 162.1 van het onderwijs- en examenreglement 2017-2018 dat de interne beroepscommissie het beroep behandelt ‘op stukken’ en dat het aan de beroepscommissie toekomt om te oordelen of zij personen uitnodigt om te worden gehoord. Verzoeker had derhalve geen afdwingbaar recht op een fysieke hoorzitting, en hij heeft daar in zijn verzoekschrift op intern beroep overigens ook niet om gevraagd.

Het stond verzoeker verder vrij om alle stukken die hij dienstig achtte, bij zijn verzoekschrift op intern beroep te voegen. Door het neerleggen van stukken slechts aan te bieden indien de beroepscommissie zulks “nodig acht”, laat verzoeker de appreciatie van de bij de beoordeling te betrekken stukken in belangrijke mate over aan de beroepscommissie. Verzoeker kan zich niet achter onwetendheid verschuilen om vervolgens aan de beroepscommissie te verwijten dat zij geen bijkomende stukken heeft opgevraagd, *a fortiori* niet wanneer verzoeker er ook in de huidige procedure niet toe komt te verduidelijken welke stukken hij nog had willen neerleggen.

In die omstandigheden maakt verzoeker ook niet duidelijk ten aanzien van welke argumenten of stukken de bestreden beslissing in haar motivering te kort zou schieten.

Het middel is niet gegrond.

V. Ontvankelijkheid

Nu is vastgesteld dat verzoeker geen gegrondde middelen aanvoert die raken aan de vorm van de bestreden beslissing, dient te worden onderzocht of verzoeker het voorwerp van zijn intern beroep handhaaft in de huidige procedure.

De overige middelen die de Raad in het verzoekschrift ontwaart, hebben betrekking op de feiten voorafgaand aan de bestreden beslissing; zij vallen derhalve samen met wat verzoeker in het intern beroep heeft aangevoerd – of had moeten aanvoeren.

Standpunt van partijen

Verwerende partij werpt op dat verzoeker in zijn beroep de examens van de drie betrokken opleidingsonderdelen niet ter sprake brengt en enkel algemene grieven formuleert die zijn rechten zouden hebben geschaad.

Daar verzoeker de examencijfers als dusdanig niet betwist, vraagt verwerende partij zich af of er wel een studievoortgangsbeslissing wordt aangevochten en of de Raad wel bevoegd is.

In zijn wederantwoordnota repliceert verzoeker het volgende (de Raad citeert letterlijk):

“Het is inderdaad zo dat verzoeker zijn resultaten van de inhaalexamens niet betwist. Wel is het zo dat voorgaande en volgende gebeurtenissen duidelijk negatieve invloeden teweegbrachten die zich weerspiegelen in de bekomen resultaten. Verweerster acht dat deze casus niet behandelbaar is voor uw Raad daar verzoeker zijn examenresultaten niet betwist. Echter heeft meneer [M.] al vanaf 16 januari 2018 ons meegedeeld dat als er [zich] problemen blijven voordoen tussen verzoeker en de onderwijsinstelling dat onder meer uw Raad bevoegd is om uitspraken te doen.”

Beoordeling

Luidens artikel 2 van het Gerechtelijk Wetboek zijn de in dit wetboek gestelde regels van toepassing op alle rechtsplegingen, behoudens wanneer deze geregeld worden door niet uitdrukkelijk opgeheven wetsbepalingen of door rechtsbeginselen, waarvan de toepassing niet verenigbaar is met de toepassing van de bepalingen van dit wetboek.

Zelfs aangenomen dat het Gerechtelijk Wetboek niet van directe toepassing is op de administratieve rechtscolleges, kunnen de regelen van burgerlijk procesrecht toch als regelen van aanvullend recht worden beschouwd indien voor een bepaald aspect van de procesvoering voor het administratief rechtscollege geen eigen regeling bestaat (RvS 1 februari 2012, nr. 217.654, XXX; RvS 22 december 2010, nr. 210.056, XXX; RvS 10 april 2008, nr. 181.883, Belgische Staat en de Senaat).

De Codex Hoger Onderwijs bevat ten aanzien van de procedure voor de Raad – anders dan bijvoorbeeld artikel 19 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State of artikel 2 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof wat die ‘buitengerechtelijke’ rechtscolleges betreft – geen specifieke regeling inzake het onderzoek naar het belang in hoofde van een verzoekende partij.

De Raad is van oordeel is dat een goede rechtsbedeling zich er niettemin tegen verzet dat personen zonder aanwijsbaar persoonlijk belang een beroep bij de Raad zouden kunnen instellen, en dat derhalve een onderzoek naar het belang als voorwaarde van ontvankelijkheid of toelaatbaarheid van het beroep (zie ook J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State. Afdeling Administratie – 2 – Ontvankelijkheid*, Brugge, die Keure, 1996, 197) met de door de decreetgever in de voormelde Codex uitgeschreven procedure bestaanbaar is.

De artikelen 17 en 18 van het Gerechtelijk Wetboek luiden als volgt:

Art. 17.

De rechtsvordering kan niet worden toegelaten, indien de eiser geen hoedanigheid en geen belang heeft om ze in te dienen.

Art. 18.

Het belang moet een reeds verkregen en dadelijk belang zijn.

De rechtsvordering kan worden toegelaten, indien zij, zelfs tot verkrijging van een verklaring van recht, is ingesteld om schending van een ernstig bedreigd recht te voorkomen.

Om de redenen hierboven uiteengezet, is de Raad van oordeel dat deze bepalingen op de procedure voor de Raad van toepassing zijn.

De Raad beschikt over een toegewezen bevoegdheid, in het bijzonder – de geschillen inzake leerkrediet terzijde gelaten – ten aanzien van de beslissingen die in artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs als een ‘studievoortgangsbeslissing’ zijn aangemerkt.

De door verzoeker bestreden beslissing kan, binnen de decretale opsomming van de studievoortgangsbeslissingen, enkel als een ‘examenbeslissing’ worden beschouwd. Overeenkomstig artikel I.3, 69° a) van de Codex is een ‘examenbeslissing’:

“elke beslissing die, al dan niet op grond van een deliberatie, een eindoordeel inhoudt over het voldoen voor een opleidingsonderdeel, meer opleidingsonderdelen van een opleiding, of een opleiding als geheel;

Voor zover verzoeker de in zijn verzoekschrift tot uiting gebrachte kritiek verduidelijkt, heeft deze alleszins betrekking op “de resultaten van [zijn] inhaalexamen in februari, maart”. Het staat tussen partijen niet ter discussie dat het gaat om de volgende opleidingsonderdelen en daarvoor toegekende examencijfers:

- ‘Algemene chemie: theorie en oefeningen’: 6/20 (hoogst behaalde cijfer 7/20)
- ‘Celbiologie’: 7/20
- ‘Chemische dataverwerking II’: 6/20

In zijn wederantwoordnota geeft verzoeker tot tweemaal toe uitdrukkelijk aan dat hij deze examencijfers “niet betwist”. Verzoeker verklaart met andere woorden dat de door hem ontwikkelde grieven niet tot doel hebben voor recht te horen zeggen dat het eindoordeel inzake deze drie opleidingsonderdelen onregelmatig is.

Zelfs indien verzoeker ten aanzien van de bestreden beslissing middelen zou opwerpen die door de Raad ontvankelijk en gegrond kunnen worden bevonden, dan nog moet worden vastgesteld dat verzoeker geen blijk geeft van het rechtens vereiste belang wanneer hij aangeeft dat hij de examenbeslissing van de examencommissie, zoals de interne beroepscommissie deze overeenkomstig artikel 162 van het onderwijs- en examenreglement 2017-2018 met volheid van bevoegdheid tot de hare heeft gemaakt, niet betwist.

De middelen die verzoeker slechts in zijn wederantwoordnota voor het eerst opwerpt, kunnen niet als ontvankelijk worden beschouwd. Een verzoekende partij dient immers haar middelen in het inleidend verzoekschrift uiteen te zetten, behoudens argumenten die raken aan de

openbare orde of die betrekking hebben op elementen waarvan de verzoekende partij slechts kennis kon nemen samen met het administratief dossier. Geen van deze twee voorwaarden is te dezen vervuld.

Het beroep is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 5 september 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.391 van 5 september 2018 in de zaak 2018/226

In zake: xxx

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Kristof Caluwaert en Alain
François kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
alwaar woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 26 juli 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 5 juli 2018 en van de beslissing van de interne beroepscommissie van de faculteit Economische en Sociale Wetenschappen & Solvay Business School van de Vrije Universiteit Brussel van 13 juli 2018 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 5 september 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en advocaat Elsbeth Loncke, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Master in de Politieke Wetenschappen’.

Tot het curriculum behoort het opleidingsonderdeel ‘Masterproef Politieke Wetenschappen’, waarvoor verzoeker het examencijfer van 7/20 behaalt.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

De proclamatie vindt plaats op 5 juli 2018. Op 6 juli 2018 stelt verzoeker het volgende intern beroep in:

“Met dit verzoekschrift wens ik beroep aan te tekenen tegen het resultaat van 07/20 dat ik behaalde [op] mijn masterproef (vak ONDRZOEK 4010376ENR). Dit resultaat werd vastgesteld door de examencommissie op 05 juli 2018. Voor dit beroep zie ik de onderstaande redenen:

- Er was een grote discrepantie tussen de commentaren van de verschillende juryleden.
- Er werd niet voldaan aan een aantal elementen die de kans op een eerlijke mondelinge verdediging garanderen.
- Er zijn schijnbaar geen eenduidige, niet voor interpretatie vatbare, beoordelingscriteria beschikbaar.
- Er is geen schriftelijke ex post eindmotivatie van de jury beschikbaar om het resultaat te staven.
- Er waren in het proces dat leidde naar de indiening en verdediging van de masterproef elementen die ervoor gezorgd hebben dat de voorbereiding niet optimaal verliep en dat er verschillende verwachtingspatronen waren bij de individuele juryleden en mijzelf.

Bijgevolg was naar mijn mening een correcte eerlijke beoordeling.

Graag wens ik gebruik te maken van mijn recht om gehoord te worden in deze procedure. In wat volgt zal ik eerdergenoemde problemen bespreken.

Ter informatie wens ik mee te geven dat een kopie van mijn masterproef digitaal zal bezorgd worden, tezamen met een identieke kopie van dit document op het e-mailadres [].

Schriftelijke commentaren van de juryleden

De commentaren van de juryleden (prof. dr. [A.M.], prof. dr. [B.V.] en prof. dr. [J.H.]) bevatten enkele zeer terechte opmerkingen. Het valt echter op dat zowel de teneur als de inhoud van de commentaren verschillend zijn. Die verschillen komen hieronder aan bod. In bijlage 01 komen nog elementen naar voor m.b.t zowel de schriftelijke commentaar en de mondelinge verdediging. In bijlage 05 kan u de commentaren van de juryleden vinden zoals deze verschenen in Mathis.

Teneur

- Het commentaar van prof. [A.M.], [die] promotor van dit werk is, geeft aan dat het geleverde werk enkele tekortkomingen bevat maar, dat deze masterproef globaal gezien voldoet aan de verwachtingen. Vermits ik tijdens het schrijven van de masterproef regelmatig (driemaal) uitgebreid heb teruggekoppeld met prof. [A.M.] over zowel de vooruitgang als de aanpak. incl. het overlopen van voorlopige versies, lag deze commentaar dan ook binnen de verwachtingen.
- Prof. [B.C.], de eerste beoordelaar, zijn commentaar gaat hoofdzakelijk in op het methodologische aspect. Daarnaast lijkt er voor deze beoordelaar een gebrek aan concrete resultaten te zijn. Prof. [B.C.] lijkt een voorkeur te hebben voor de focus op één casus in plaats van de meer overkoepelende aanpak van mijn masterproef.
- Het commentaar van prof. [J.H.], de tweede beoordelaar, is zeer negatief. Zaken die door prof. [A.M.] als voldoende worden beschouwd worden door prof. [J.H.] als grove tekortkoming aan[ge]zien.

Inhoudelijk

- Prof. [A.M.] lijkt aldus geen grove, onoverkomelijke tekortkomingen te zien, noch op vlak van de gebruikte methodologie, noch op het vlak van het cijfermateriaal.
Voor prof. [B.C.] zijn er op het methodologische vlak wel ernstige tekortkomingen. Het commentaar van prof. [J.H.] focust voor een belangrijk deel op de vorm maar ook op het gebruikte cijfermateriaal en de verwerking daarvan. In dit laatste geval is er bijvoorbeeld een verschil merkbaar in de interpretatie van de student en [] prof. [J.H.] omtrent het begrip ‘kwantitatieve analyse pur sang’. Dergelijk type analyse gaat naar mijn mening verder dan enkel de presentatie van gegevens maar bevat eveneens doorgedreven statistische analyses (e.g. clusteranalyse). Bij deze masterproef was dat niet mogelijk omdat het cijfermateriaal beperkt was. Het kwalitatieve luik moest deze beperking opvangen.
- Een aantal commentaren van de beoordelaars (prof. [B.C.] en prof. [J.H.]) bevatten fouten of zijn niet in overeenstemming met het geleverde werk.
Een voorbeeld hiervan is dat ik, volgens prof. [B.C.], niet duidelijk vermeld waarom de theorie van Morgenthau nuttig is in het kader van mijn werk. Prof. [B.C.] argumenteert hieromtrent dat ik zou schrijven dat het werk van Morgenthau niet zozeer op deze problematiek van Buitenlandse Directe Investeringen is gericht. Het hele theoretisch[e] kader is er echter op gericht om aan te tonen dat deze Buitenlandse Directe Investeringen wel degelijk kunnen kaderen in een imperialistisch beleid zoals beschreven door Morgenthau. Hiervoor wordt het belang van de economie in relatie met de verschillende elementen in Morgenthau zijn theorie duidelijk aangetoond. Dit discussiepunt zal eveneens terugkomen bij de mondelinge verdediging (zie infra).

Bovenstaande elementen tonen aan dat er geen overeenstemming is tussen de beoordelingen van de verschillende juryleden. Daarom ben ik van mening dat een grondige discussie en motivatie omtrent het eindresultaat aangewezen was. Zoals in het deel omtrent de mondelinge verdediging wordt aangegeven (zie infra) was de mogelijkheid voor een grondige discussie niet aanwezig. Daarenboven valt uit de mail []

van de ombudsman van 04 juli 2018. naar aanleiding mijn vraag, af te leiden dat er geen gemotiveerd verslag is van de eindbeslissing (zie bijlage 06).

Mondelinge verdediging

Tijdens de mondelinge verdediging werden enkele terechte opmerkingen gegeven. Regelmatig leken de beoordelaars (prof. [B.C.] en prof. [J.H.]) de elementen en argumenten die door mij werden aangebracht te negeren. Daarenboven zorgden enkele praktische elementen en omstandigheden ervoor dat de kans op een eerlijke verdediging, in overeenstemming met wat de studenten kunnen verwachten, niet volledig gegarandeerd kon worden:

- Bij het begin van de verdediging gaven de twee beoordelaars aan dat ze om 17u15 ten laatste moesten vertrekken om naar een andere verdediging te gaan. In eerder mailverkeer afkomstig van de Faculteit ES ([C.V.] op 25 mei 2018, 13u23 (zie bijlage 2) werd gesteld dat de verdediging (presentatie en discussie) 45 minuten in beslag neemt. Door het strakke tijdschema [van] de beoordelaars bleek ik voor mijn verdediging echter geen 45 minuten te krijgen. Het gevolg hiervan was dat naast de presentatie en de discussie ook de beraadslaging, alsook de feedback binnen het tijdslot van 45 min. heeft plaatsgevonden. Dit zorgde voor een tijdsdruk bij zowel de student, tijdens de presentatie en discussie, alsook bij de juryleden tijdens de beraadslaging.

De tijdsdruk tijdens de presentatie heeft er mijns inziens voor gezorgd dat ik niet de tijd kreeg om mijn argumenten voldoende uit te klaren. Dat de beraadslaging onder druk gebeurde doet vragen rijzen of een snelle beslissing belangrijker was dan een weloverwogen, goed beargumenteerde beslissing. Dit is zeker belangrijk wanneer de meningen tussen de juryleden uiteenlopen en men de student een onvoldoende wenst te geven.

- Tijdens de discussie leken mijn inhoudelijke argumenten niet in overweging te worden genomen. Daarenboven dreigde de discussie vaak te verzanden in een welles nietes situatie. Dat laatste heb ik bewust trachten te vermijden door telkens de focus te leggen op inhoudelijke argumenten. Omwille van de eerder vermelde tijdsdruk alsook de manier waarop de discussie plaatsvond konden niet alle argumenten aan bod komen.

- *Een belangrijke tekortkoming, volgens de beoordelaars, was dat het werk niet voldoende academisch is omdat het voor hen in et grote mate kan beschouwd worden als een voorlichtingsdocument voor het grote publiek.* Met deze commentaar ben ik niet eens vermits het weldegelijk gaat om een masterproef waarbij een theoretisch luik wordt gecombineerd met empirische bevindingen. Daarenboven ben ik [] van mening dat toegankelijkheid van een wetenschappelijk werk net belangrijk zodat leken het onderzoek vlot kunnen begrijpen. Deze zienswijze kadert eveneens in verschillende initiatieven die de laatste jaren zijn genomen, door onder andere het maatschappelijk middenveld, om academisch onderzoek meer toegankelijk en relevant [te] maken (zoals de ‘Phd cup’, de ‘Universiteit van Vlaanderen’ maar ook door bijvoorbeeld ‘Vraag voor de wetenschap’).
 - *Verder gaven de beoordelaars aan dat het thema van de masterproef niet op de juiste manier werd aangepakt waardoor er niet voldoende concrete resultaten waren. Wanneer er bijvoorbeeld wordt vastgesteld dat er*

weinig cijfermateriaal beschikbaar is moet er volgens de beoordelaars voor een andere aanpak of zelfs voor een ander onderwerp worden gekozen.

In dit kader werd er tijdens mijn verdediging door mij aangehaald dat zowel de gehanteerde aanpak alsook de resultaten in de lijn lagen van een recente publicatie van *The European Think-tank Network on China*, zeker wat België betreft. De ‘problemen’ omtrent het beschikbare cijfermateriaal werden eveneens in deze publicatie bevestigd. De beoordelaars hebben deze argumenten echter naast zich neergelegd.

Daarenboven zie ik zelf nog grotere tekortkomingen met een andere aanpak zoals interviews of een casestudy (zie ook bijlage 01). De redenen waarom een alternatieve aanpak volgens mij niet zou werken werd eveneens vermeld in de masterproef zelf op p.13. Ik blijf ervan overtuigd dat de aanpak in deze masterproef dan ook de best mogelijke aanpak is, waarbij met de tekortkomingen op het vlak van bijvoorbeeld cijfermateriaal op een zo goed mogelijke manier wordt omgegaan (door bijvoorbeeld gebruik te maken van de Belfirst-gegevens en persartikels). Een ander onderwerp kiezen zou volgens mij de problematiek, waarvan alle juryleden het belang van bevestigen, uit de weg gaan.

Verder is het jammer dat de beoordelaars vergaten dat geen resultaten, ook resultaten zijn op wetenschappelijk gebied en dat dit principe eveneens algemeen aanvaard wordt binnen de wetenschappelijke gemeenschap.

Het lijkt mij in dit kader essentieel dat er ruimte is om aan andere onderzoekers, op een onderbouwde manier, te laten weten welke moeilijkheden en beperkingen worden ervaren bij dit thema. Dit was mijns inziens dan ook een nuttige bijdrage aan de *state of the art*, op voorwaarde dat het pp een onderbouwde manier gebeurt. Dit was mijns inziens het geval bij mijn masterproef. Wegens tijdsgebrek tijdens de mondelinge verdediging kon op bovenstaande niet worden ingegaan.

- Tot slot werd door prof. [B.C.] de opmerking gemaakt dat er tijdens de presentatie niet [...] werd ingegaan op de commentaren die voorafgaandelijk waren doorgegeven via Mathis. De voorbereide slides (zie bijlage 04) tonen aan dat in de presentatie hier wel degelijk rekening mee gehouden werd.

Omwille van de hierboven genoemde argumenten kreeg ik niet de indruk dat mijn werkstuk en de verdediging een grondige beoordeling heeft gekregen. Ook was er naar mening geen open discussie, op basis van inhoudelijke argumenten mogelijk. Daarenboven is bij mij de indruk ontstaan dat de tijdsdruk, die de twee beoordelaars ervoeren, ervoor gezorgd heeft dat er te snel naar conclusies werd overgegaan m.b.t. de eindbeoordeling waardoor het mogelijks niet gaat om een weloverwogen beslissing. Tot slot is het belangrijk nogmaals te benadrukken dat er geen schriftelijke eindbeoordeling werd opgemaakt waarbij er rekening werd gehouden de mondelinge verdediging.

Gebrek aan eenduidige beoordelingscriteria en een schriftelijke motivering met betrekking tot het behaalde eindresultaat

Uit een e-mail (zie bijlage 06) afkomstig van de ombudsman, prof. dr. [B.H.], kan afgeleid worden dat er geen schriftelijke eindverantwoording, die door mij kon ingekijken worden, voor het eindresultaat werd opgemaakt. Dit laatste draagt bij aan het beeld dat de evaluatie niet op een transparante manier heeft plaatsgevonden. De e-mail laat

uitschijnen dat de enige schriftelijke verantwoording de commentaren in Mathis zijn. Wanneer [] de voorafgaandelijke commentaren echter inhoudelijk verschillen en er dus mogelijks geen consensus is, lijkt een schriftelijke evaluatie echter aangewezen.

Verder kan er door het gebrek aan een schriftelijke motivatie niet concreet worden aangetoond hoe het eindresultaat van 07/20 tot stand is gekomen waardoor een gemeenschappelijk gemotiveerd eendoordeel afwezig is.

Bovendien kan er worden opgemerkt dat er bij de evaluatie naar alle waarschijnlijkheid geen eenvormige beoordelingsfiche werd gebruikt. Dergelijke fiche biedt de mogelijkheid om de beoordelingscriteria en -gewichten objectief weer te geven. Een gevolg hiervan is dat bijvoorbeeld de rol en het belang van de mondelinge verdediging in de totstandkoming van het eindtotaal nergens wordt toegelicht. Er wordt enkel aangegeven dat de verdediging dient om het werk te presenteren en om dieper in te gaan op de vragen van de juryleden.

Dit alles zorgt ervoor dat het vooraf niet duidelijk was aan welke criteria het werk exact moest voldoen en dat het daardoor niet mogelijk is om aan te tonen dat mijn masterproef niet voldoet aan de vooropgestelde criteria alsook in welke mate deze criteria niet werden behaald. Het gebrek aan duidelijke vooraf bepaalde criteria maakt eveneens dat er een verschillend verwachtingspatroon kan optreden bij zowel de student als de individuele juryleden.

Als conclusie kan er bijgevolg gesteld worden dat de beoordeling, naar mijn mening, niet op een duidelijke, traceerbare en transparante manier heeft plaatsgevonden.

Discrepancies m.b.t. het proces

De communicatie voorafgaand aan de masterproef zorgde ervoor dat een ideale voorbereiding niet mogelijk was. Er waren verschillende discrepancies tussen de ‘vakhandleiding’ op Pointcarré, de verschillende e-mails die verstuurd weden voorafgaandelijk aan de indiening alsook de verwachtingen van de beoordelaars (prof. [B.C.] en prof. [J.H.]). De verschillende e-mails zijn te vinden in bijlage 02.

- Op 23 april 2018 (08u55) werd via een bericht aangegeven dat elke masterproef eveneens een samenvatting van maximaal één bladzijde moest bevatten. Dat stond niet vermeld in de vakhandleiding en volgens het Onderwijs- en Examenreglement, art. 124, §1, was hier een vrijstelling voor voorzien waardoor het onmogelijk was om te voorzien dat deze samenvatting nog gemaakt moet worden. Het maken van de samenvatting zorgde er dan ook voor dat er minder tijd kon worden besteed aan het uitvoeren van de laatste controles i.v.m. de masterproef (vermits ik wegens praktische redenen i.v.m. mijn professionele leven de masterproef reeds moest indienen op 30 april 2018).
- Volgens de vakhandleiding (versie 28/09/2017 die op 28/06/2018 nog steeds online stond) op Pointcarré mag de presentatie maximaal 15 minuten duren en is er een mogelijkheid (geen verplichting) om hierbij op de commentaren van de juryleden in te gaan. De vakhandleiding geeft verder aan dat de discussie, volgend op de presentatie, bedoeld is om de commentaren van de juryleden te behandelen. Hoewel ik regelmatig in de presentatie elementen uit de commentaren heb vermeld merkte prof. [B.C.], bij de finale feedback, op dat de schriftelijke commentaren niet voldoende aan bod waren gekomen tijdens de presentatie. De zienswijze van prof. [B.C.] stemt overeen met de e-mail die door Faculteit ES [C.V.] op 25 mei 2018, 13u23 werd verzonden. Als student is het door deze tegenstrijdigheden haast onmogelijk om aan de juiste verwachtingen te voldoen.

- Eveneens volgens de vakhandleiding zou de presentatie maximaal 15 minuten mogen duren. Eerder vermelde e-mail geeft echter een maximum van 20 min. aan. Ook dit zorgt voor een ander verwachtingspatroon.
- Tot slot werd na indiening in een e-mail van mevr. [C.V.] (02 mei 2018, 08u53) [gesteld] dat de feedback zou gegeven kunnen worden op 11 juni. Hierbij ben ik mij bewust dat dit in tegenspraak is met het Onderwijs- en Examenreglement alsook met de eerdergenoemde vakhandleiding.

Dergelijke discrepanties en *last-minute* toevoegingen zorgen ervoor dat de planning van het indienen voor werkstudenten (alsook voor gewone studenten) niet optimaal verloopt. Dit alles maakt dat het indieningsproces niet vlot verliep en dat verwachtingspatronen m.b.t. de presentatie niet voor iedereen hetzelfde waren. Dit alles kan eveneens een invloed hebben op de beoordeling.

Conclusie

Het proces tot aan het indienen (incl. het schrijven van de masterproef) is dankzij de goede ondersteuning van en samenwerking met prof. [A.M.] zeer goed verlopen. Bij het indieningsproces en bij het proces na de indiening zijn er volgens mij wel enkele zaken gebeurd die een eerlijke beoordeling in de weg stonden. Deze problemen komen mijns inziens niet voort uit bewuste acties van de beoordelaars (prof. [B.C.] en prof. [J.H.J]) maar werden alle waarschijnlijkheid door de omstandigheden vormgegeven en versterkt. Samenvattend kan er gesteld worden dat ik volgende problemen met de beoordeling zie die het huidige cijfer niet verantwoorden:

- Uit de commentaren van de juryleden blijkt geen overeenstemming over de kwaliteit van het geleverde werk.
- De commentaren van de beoordelaars bevatten een aantal onjuistheden.
- Tijdens de mondelinge beoordeling leken beoordelaars een starre houding te hebben. Dit was o.a. zichtbaar doordat ze niet wensten in te gaan op inhoudelijke tegenargumenten (die onder meer uit de academische literatuur kwamen). Hierdoor kreeg ik de indruk dat ik niet beoordeeld werd op mijn vermogen om constructief en inhoudelijk te argumenteren.
- De tijdsdruk die de beoordelaars hadden versterkte de indruk dat de condities voor een eerlijke, weloverwogen beoordeling niet aanwezig waren.
- Het gebrek aan zowel duidelijk[e] beoordelingscriteria als aan een gemotiveerd schriftelijk eindverslag maakt dat het beoordelingsproces niet transparant is.

Indien u verdere vragen heeft kan u mij die steeds stellen tijdens het ‘recht om gehoord te worden’.”

De interne beroepscommissie behandelt verzoekers beroep in zitting van 13 juli 2018.

Na verzoeker te hebben gehoord, beslist de interne beroepscommissie het volgende:

“(…)

V. TEN GRONDE

De student is het niet eens met zijn examencijfer voor de masterproef, en heeft zijn kritieken opgedeeld als volgt.

Betreffende de ‘schriftelijke commentaren van de juryleden’

De student haalt aan dat er geen overeenstemming is tussen de beoordelingen door de verschillende juryleden.

De beroepscommissie wijst erop dat het loutere gegeven dat de juryleden tot een andersluidende beoordeling in het verslag zijn gekomen, niet betekent dat dit luik van de beoordeling niet correct zou zijn verlopen. Conform de bepalingen van het OER dienen zowel de promotor als de andere juryleden een verslag op te stellen, dat voorafgaandelijk aan de mondelinge verdediging wordt bezorgd aan de student (art. 126). Het is eigen aan een jury die ipso facto uit verschillende personen bestaat, dat elk jurylid in het verslag eigen klemtonen legt, en beoordeling in de verslagen in die zin uiteenlopend kan zijn.

Het is aan de student om tijdens de mondelinge verdediging de kritieken zoals aangehaald in de verslagen te ontmoeten, en de juryleden ervan te overtuigen dat hij alle eindcompetenties behaald heeft. In zoverre de student poogt om in zijn verzoekschrift de kritieken van de juryleden die opgenomen zijn in de verslagen die voorafgaandelijk aan de mondelinge verdediging ter kennis werden gebracht, wederom te weerleggen, kan hier dan ook niet op worden ingegaan. De interne beroepsprocedure vormt geen tweede examenkans voor de mondelinge verdediging.

De kritiek van de student op de mondelinge verdediging en de motivering wordt hieronder besproken en weerlegd. De juryleden zijn samen tot een eindcijfer gekomen, dat ook op afdoende wijze gemotiveerd wordt.

Betreffende de ‘mondelinge verdediging’

De student erkent dat er tijdens de mondelinge verdediging enkele terechte opmerkingen werden gegeven. De student meent evenwel dat de door hem aangebrachte argumenten werden genegeerd tijdens de discussie, dewelke dreigde te verzanden in een ‘welles nietes situatie’.

De beroepscommissie wijst op het vermoeden van objectiviteit en deskundigheid in hoofde van de beoordelaars. De student moet voldoende en concrete aanwijzingen aanbrengen om dit vermoeden te weerleggen, het loutere gegeven dat de student het niet eens is met de juryleden en/of een andere inschatting maakt, volstaat niet.

In casu geeft de student aan dat hij het niet eens is met de ‘mening’ van de juryleden, zowel voor wat de commentaar inzake het voorlichtingskarakter betreft als inzake het thema van de masterproef, zonder dat de student hierbij concrete en voldoende aanwijzingen aanbrengt die duiden op een vooringenomenheid en oneerlijke beoordeling.

Ook de kritiek betreffende het tijdsverloop kan niet worden weerhouden. De beroepscommissie stelt vooreerst vast dat in de e-mail van de faculteit van 25.05.2018 aan studenten wordt meegedeeld dat de mondelinge verdediging 45 minuten zal duren,

hetgeen uiteraard de volledige mondelinge verdediging betreft, overleg inbegrepen. Nergens in de e-mail wordt explicet vermeld dat pas na een presentatie en discussie van 45 minuten, de jury zal beraadslagen en vervolgens aan de student zijn cijfer zal meedelen, daarenboven gaat de student er ook aan voorbij dat zulke e-mail ook louter informatief is.

Noch in het facultair reglement, noch in de opleidingsonderdeel is voorzien dat de presentatie door de student en de vraagstelling door de juryleden samen 45 minuten zal bedragen; waar de student meent dat hij recht had op een tijdsduur van 45 minuten voor de presentatie en discussie, blijkt hiervoor geen grondslag aanwezig te zijn.

Daarenboven blijkt uit de inlichtingen verkregen van de promotor dat de mondelinge verdediging voor deze student met enkele minuten vertraging is gestart en op het normale tijdstip werd beëindigd. De mondelinge verdediging heeft sowieso meer dan 40 minuten (tussen 40-45 min) geduurd, zodat de mondelinge verdediging een normaal tijdsverloop heeft gekend, zonder extra tijdsdruk. De beroepscommissie is dan ook van oordeel dat de student niet aannemelijk maakt dat de mondelinge verdediging binnen een kennelijk onredelijk tijdsbestek zou hebben plaatsgevonden, en de beoordeling om die reden niet objectief zou zijn verlopen.

Wat de grief betreft dat één van de juryleden beweerde lijk opmerkte dat de student in de presentatie niet was ingegaan op de commentaren in de verslagen, terwijl de slides het tegendeel zouden moeten aantonen, concretiseert de student dit niet. De beroepscommissie stelt vast dat in de slides deels wordt tegemoetkomen aan de opmerkingen uit de verslagen, hetgeen ook bevestigd wordt door de motieven van de jury bij de eindbeoordeling, met name dat de kritiek op de vraagstelling enigszins geremedieerd werd bij de mondelinge verdediging, doch de kandidaat geen overtuigende indruk maakte die de juryleden tot een fundamenteel ander oordeel brachten (zie hieronder).

Met voormelde beweringen weerlegt de student het vermoeden van objectiviteit en deskundigheid in hoofde van de juryleden niet. Ook de loutere bewering dat er naar mening van de student geen open discussie mogelijk was, betreft een subjectieve indruk waarmee voormeld vermoeden niet wordt ontkracht.

Betreffende het voorgehouden ‘gebrek aan eenduidige beoordelingscriteria en een schriftelijke motivering m.b.t. het behaalde eindresultaat’

De student meent vooreerst uit een e-mail van de ombudspersoon te kunnen afleiden dat er geen schriftelijke eindverantwoording werd opgemaakt, die door hem kon worden ingekeken. De beroepscommissie stelt evenwel vast dat de student enkel zijn vraag aan de ombudspersoon voorlegt, doch niet het antwoord van deze ombudspersoon.

Navraag bij de ombudspersoon leert dat deze de student erop gewezen heeft dat de drie schriftelijke verslagen de basis vormen voor de mondelinge verdediging en evaluatie, zonder dat hij heeft gesteld dat er geen verslag is.

Evenmin kan de student worden gevuld waar hij voorhoudt dat er door het gebrek aan schriftelijke motivatie niet concreet kan worden aangetoond hoe het eindresultaat van 7/20 tot stand is gekomen.

Vooreerst stelt de beroepscommissie vast dat de drie juryleden allen een verslag hebben opgesteld, dewelke ook voorafgaandelijk aan de mondelinge verdediging aan de student ter kennis werden gebracht; deze verslagen vormen ontegensprekelijk de basis voor de beoordeling van de masterproef.

Vervolgens komt het aan de student toe om de kritieken van de juryleden tegemoet te komen tijdens de presentatie en discussie bij de mondelinge verdediging, waarna de juryleden beraadslagen over het eindcijfer.

Uit de inlichtingen door de promotor lijkt dat de eindbeoordeling wel degelijk op een weloverwogen wijze tot stand is gekomen. Hierbij wordt aangegeven dat de drie juryleden samen hebben beraadselaagd over het eindcijfer, en op basis van de inhoud van de verslagen en van de mondelinge verdediging tot het volgende zijn gekomen:

- de drie verslagen een gelijkenis vertonen in de vaststelling dat de formulering en de operationalisering van de onderzoeksvraag te wensen overlaat,
- de kritiek op de vraagstelling enigszins geremedeerd werd bij de mondelinge verdediging, doch de kandidaat geen overtuigende indruk maakte die de juryleden tot een fundamenteel ander oordeel [bracht]
- de beraadslaging door de juryleden na de mondelinge verdediging duidelijk maakte dat de twee commissarissen geen hoger cijfer dan een 7/20 aanvaardbaar achten, en de promotor zich hierbij heeft aangesloten.

De beroepscommissie neemt deze motieven over, op basis waarvan op afdoende wijze wordt toegelicht om welke reden tot het eindcijfer van 7/20 werd gekomen.

Waar de student zich focust op de verschillen in de verslagen, gaat hij eraan voorbij dat de juryleden bij de beraadslaging tijdens de mondelinge verdediging gezamenlijk tot een eindcijfer gekomen zijn, waarbij ook duidelijk wordt welke de weerslag van de mondelinge verdediging op dit eindcijfer is geweest.

Tot slot kan ook de kritiek van de student als werd geen eenvormige beoordelingsfiche gebruikt, niet worden gevuld. Het gebruik van een vast beoordelingsdocument is vooreerst geenszins verplicht.

Daarenboven werden in de drie verslagen van de juryleden steeds dezelfde elementen besproken, te weten ‘probleemstelling, theoretische achtergrond en literatuur, methoden en onderzoek, vorm en taal relevantie en correctheid van de conclusies en leesbaarheid en uitvoering’, waarbij dit door de promotor nog werd aangevuld met een beoordeling inzake het proces.

Verder wordt in de opleidingsonderdeelfiche explicet aangegeven dat de evaluatie tevens een verplichte mondelinge verdediging inhoudt, en elke student zich verdedigt met betrekking tot de inhoud en de vorm van de masterproef. In de handleiding over de masterproef politieke wetenschappen waarnaar in de opleidingsonderdeelfiche ook uitdrukkelijk wordt verwezen als bron voor bijkomende informatie, wordt bovendien explicet aangegeven dat de mondelinge verdediging net zoals de masterproef zelf best kan worden opgebouwd rond vraagstelling, dialoog met de theorie, gebruikte methoden, resultaten, conclusies, waarbij tijdens de mondelinge verdediging kan worden ingegaan op een aantal commentaren of vragen van de beoordelaars, en aan de student wordt aangeraden hier al proactief op in te gaan (...):

“Elke masterproef wordt ten slotte ook mondeling voorgesteld en verdedigd. Dat gebeurt tijdens de zittijd, 3 werkdagen nadat de verslagen van de lezers aan de studenten worden medegedeeld. Van iedere student wordt een presentatie verwacht van maximaal 15 minuten (met of zonder slides). Die kan het best worden opgebouwd zoals de masterproef zelf: vraagstelling, dialoog met de theorie, gebruikte methoden, resultaten, conclusies. Je kan echter ook ingaan op een aantal commentaren of vragen van je beoordelaars. Gebruik de opportunitet van de presentatie om hier al pro-actief op in te gaan.

Na de presentatie kunnen promotor en juryleden vragen stellen. De verslagen van de juryleden kunnen zeer nuttig zijn voor de voorbereiding van je mondelinge verdediging.

Na afloop van de mondelinge verdediging maken de promotor en de twee lezers samen een voorstel voor een eindcijfer. Dit cijfer wordt aan de examencommissie medegedeeld zodat die hierover kan beslissen.” (onderlijning toegevoegd).

Er blijkt derhalve duidelijk welke de rol en het belang is van deze mondelinge verdediging. In zoverre de student met zijn kritiek evenwel zou bedoelen dat hij de concrete puntenverdeling tussen het schriftelijke deel zoals beoordeeld in de verslagen, en de mondelinge verdediging, niet kende, laat de beroepscommissie gelden dat dit ook geenszins noodzakelijk is. De masterproef betreft immers het werkstuk waarmee de masteropleiding wordt voltooid, en waarbij de student blijk geeft ‘*van een analytisch en synthetisch vermogen of van een zelfstandig probleemoplossend vermogen op academisch niveau. Het werkstuk weerspiegelt de algemeen kritisch-reflecterende ingesteldheid of de onderzoeksingesteldheid van de student.*’ (cf. opleidingsonderdeelfiche).

Een zuiver cijfermatige benadering is ook niet aan de orde bij de beoordeling van een masterproef, nu van belang is of de student geslaagd is gelet op het geheel van de leerresultaten verbonden aan het opleidingsonderdeel.

Volledigheidshalve wijst de beroepscommissie erop dat de te behalen eindcompetenties ook expliciet in de opleidingsonderdeelfiche worden verwoord, met name zelfstandig maatschappelijke ontwikkelingen en problemen in politicologische termen vatten en vertalen in een politicologische onderzoeksvraag; de gepaste methodologische keuzes maken, een onderzoeksdesign opzetten en de stappen in een onderzoeksplan uitstippelen en uitvoeren; zich op een kritische wijze positioneren ten aanzien van de internationale politicologische literatuur, zelfstandig schriftelijk rapporteren over zijn/haar onderzoek en het op een wetenschappelijk verantwoorde manier mondeling toelichten aan vakgenoten; op basis van eigen onderzoek een genuanceerde argumentatie ontwikkelen en een beredeneerd standpunt formuleren en verdedigen; kritisch reflecteren over politicologisch onderzoek en constructief omgaan met de kritische kanttekeningen van vakgenoten; een kritisch-wetenschappelijke houding hebben waarbij politicologische inzichten worden aangewend om zich niet te laten leiden door politieke of levensbeschouwelijke dogma's; kritische kanttekeningen plaatsen bij stereotypen, gemeenplaatsen en overhaaste veralgemeningen en weet tevens gewetensvol te gaan met de intellectuele eigendom van anderen.

Daarenboven wordt in de opleidingsonderdeelfiche gewezen op de facultaire aanvullingen bij de bepalingen inzake masterproef in het OER, en op voormelde

handleiding met bijkomende informatie, die terug te vinden is op de cursusruimte van het begeleidend opleidingsonderdeel ‘Onderzoeksdesign voor de masterproef’. De student heeft voor laatstgenoemd opleidingsonderdeel een vrijstelling gekregen, hetgeen aantoon dat hij via zijn vooropleiding al de vereiste competenties die bij dit begeleidend opleidingsonderdeel verworven worden, had behaald.

Uit de stukken die de student aanbrengt, blijkt bovendien dat tijdens het academiejaar ook nog eens explicet een aantal zaken in herinnering werden gebracht.

In de gegeven omstandigheden kan de student bezwaarlijk voorhouden dat hij ‘niet wist waaraan zijn werk moest voldoen’. De beroepscommissie benadrukt dienomtrek nog dat van een masterstudent, en dan zeker in het kader van het opleidingsonderdeel ‘masterproef’, mag worden verwacht dat deze afdoende zelfstandigheid aan de dag kan leggen.

Betreffende de ‘discrepancies m.b.t. het proces’

De student haalt aan dat in de e-mail van 23.04.2018 wordt gesteld dat de masterproef moet vergezeld gaan van een samenvatting, waar dit niet vermeld stond in de vakhandleiding en een samenvatting was uitgesloten in art. 124, §1 van het OER.

De beroepscommissie laat gelden dat de aanwezigheid van een samenvatting kennelijk niet betrokken werd bij de beoordeling; nergens in de verslagen of in de toelichting nopens de mondelinge verdediging komt dit aspect naar voren. Terwijl de indiendatum van de masterproef in eerste zittijd 22.05.2018 was, zodat de student nog voldoende tijd had om, indien dit aspect voor hem onduidelijk zou zijn geweest, hierover verduidelijking te vragen bij [C.V.] (de contactgegevens worden vermeld in de e-mail), of bij zijn promotor. Dat de student naar eigen zeggen omwille van praktische redenen de masterproef al ‘moest’ indienen op 30.04.2018, wordt niet aannemelijk gemaakt en betreft de eigen keuze van de student.

Ook de kritiek als zou in de handleiding enkel melding worden gemaakt van de mogelijkheid om in te gaan op de commentaren van de juryleden en hij niet kunnen weten hebben aan welke verwachtingen hij diende te voldoen is niet dienstig. Immers wordt in de handleiding vermeld dat “*Die kan het best worden opgebouwd zoals de masterproef zelf: vraagstelling, dialoog met de theorie, gebruikte methoden, resultaten, conclusies. Je kan echter ook ingaan op een aantal commentaren of vragen van je beoordelaars. Gebruik de opportuniteit van de presentatie om hier al pro-actief op in te gaan. Na de presentatie kunnen promotor en juryleden vragen stellen. De verslagen van de juryleden kunnen zeer nuttig zijn voor de voorbereiding van je mondelinge verdediging.*” (onderlijning toegevoegd).

Dat in de handleiding vermeld wordt dat “*van iedere student wordt een presentatie verwacht van maximaal 15 minuten (met of zonder slides)*”, en in de e-mail van 25.05.2018 melding wordt gemaakt van ‘maximaal 20 minuten’ voor de voorstelling van de masterproef, maakt evenmin dat de student niet op een correcte manier kon worden beoordeeld. Temeer de student ook niet aanvoert dat hij tijdens zijn mondelinge presentatie onderbroken zou zijn geweest. Ten overvloede merkt de commissie nog op dat de vermeldingen in een informatieve e-mail niet bedoeld zijn om afbreuk te doen aan de duidelijke richtlijnen in de handleiding.

Ook de bewering als zou in een e-mail van 02.05.2018 gemeld zijn dat feedback zou kunnen worden gegeven op 11.06.2018, in strijd met de bepalingen van het OER, mist elke grondslag. In de e-mail van 02.05 wordt enkel gemeld dat de student de verslagen kan verwachten op maandag 11.06, waarbij aldus duidelijk wordt tegemoetgekomen aan de voorwaarde van mededeling minstens drie kalenderdagen vóór de mondelinge verdediging.

In zijn conclusie herhaalt de student tot slot enkele van zijn kritieken; deze werden hierboven al weerlegd.

VI. BESLUIT

Om deze redenen beslist de interne beroepscommissie dat het beroep van de student ontvankelijk doch ongegrond is. Het examencijfer wordt bevestigd.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist ontvankelijkheid van het beroep, in de mate dat het is gericht tegen de initiële studievoortgangsbeslissing.

Standpunt van partijen

Verwerende partij voert aan dat het intern beroep een devolutieve werking heeft, waardoor de beslissing van de interne beroepscommissie in de plaats komt van de initiële studievoortgangsbeslissing en deze laatste niet meer op ontvankelijke wijze kan worden aangevochten.

In zijn wederantwoordnota repliceert verzoeker dat de interne beroepscommissie in haar beslissing vermeldt dat zij de beslissing van de examencommissie bevestigt en niet vernietigt; daaruit leidt verzoeker af dat alle argumenten uit de interne beroepsprocedure blijven gelden. Verzoeker verwijst tevens naar het voorbeeld van verzoekschrift dat op de website van de Raad is weergegeven.

Beoordeling

Of een initiële studievoortgangsbeslissing zoals een examenbeslissing in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 153, §2 van het onderwijs- en examenreglement van de verwerende partij dat de interne beroepscommissie de oorspronkelijke beslissing op gemotiveerde wijze bevestigt of herziet.

Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepscommissie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbeslissing, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

De exceptie is gegrond. Het beroep is onontvankelijk ten aanzien van de eerste bestreden beslissing, en enkel ontvankelijk ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

V. Ten gronde

Eerste middel

Verzoeker steunt een eerste middel op de motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

In dit eerste middel richt verzoeker zich tegen de (beoordeling van de) schriftelijke commentaren van de juryleden.

Verzoeker stipt aan dat de strekking van zijn grief op intern beroep er niet in bestond om van de beroepscommissie een inhoudelijke beoordeling te vragen als ware het een bijkomende examenkans, maar wel om deze commentaren de beoordeelen in het licht van de “mogelijke

(onbedoelde) subjectiviteit” in hoofde van de juryleden bij de mondelinge verdediging en de daaropvolgende eindbeoordeling.

Tevens stelt verzoeker dat de “afdoende motivering” waarvan in de bestreden beslissing sprake is, niet door de beroepscommissie werd meegegeven.

In haar antwoordnota zet verwerende partij uiteen dat in zoverre verzoeker met dit middel beoogt de vermeende “subjectiviteit” in hoofde van de juryleden tijdens de mondelinge verdediging en de daaropvolgende eindbeoordeling in vraag te stellen, moet worden vastgesteld dat in de bestreden beslissing onder de titel “*Betreffende de ‘mondelinge verdediging’*” reeds op omstandige wijze de aanwezigheid van die vermeende subjectiviteit heeft weerlegd. Uit de beslissing op intern beroep blijkt volgens verwerende partij duidelijk dat de interne beroepscommissie terecht van oordeel is dat er een vermoeden van objectiviteit en deskundigheid bestaat in hoofde van de beoordelaars en dat verzoeker geen enkele aanwijzingen aanbrengt die duiden op vooringenomenheid en oneerlijke beoordeling. De loutere omstandigheid dat er geen overeenstemming is tussen de individuele beoordelingen van de juryleden, zoals verzoeker opmerkt in zijn intern beroep, is voor verwerende partij alvast geen indicatie van enige “subjectiviteit” in hoofde van de juryleden, maar is een louter gevolg van het feit dat elk jurylid bij de beoordeling eigen klemtonen legt.

Voor het overige verwijst verwerende partij naar de uiteenzetting die nader is uitgewerkt bij de repliek op het tweede middel. Ook daaruit blijkt voor verwerende partij onomstotelijk dat er van enige subjectiviteit in hoofde van de juryleden bij het beoordelingsproces geen sprake kan zijn.

Voor zover verzoeker in het eerste middel ook opwerpt dat hij niet in kennis werd gesteld van de motivering van de juryleden m.b.t. de eindbeoordeling, merkt verwerende partij vooreerst op dat in de mate dat die grief samenvalt met het derde middel inzake het beweerde “gebrek aan een eenduidige beoordelingscriteria en een schriftelijke motivering m.b.t. het eindresultaat”, naar de repliek bij dat middel wordt verwezen. Bovendien meent verwerende partij dat verzoeker niet kan worden gevuld wanneer hij stelt dat de motivering van de jurybeslissing niet aan hem zou zijn meegegeven. Uit de beslissing van de interne beroepscommissie blijkt immers duidelijk dat deze niet alleen rekening heeft gehouden met de schriftelijke verslagen die voorafgaandelijk aan de mondelinge verdediging aan verzoeker ter kennis werden gebracht, maar bijkomend ook nog toelichting heeft gevraagd over de

eindevaluatie aan de promotor. Verwerende partij citeert uit die toelichting en stipt aan dat de beroepscommissie op basis van die informatie onttegensprekelijk het afdoende karakter van de motivering van de eindbeoordeling van de juryleden heeft kunnen vaststellen.

Verwerende partij wijst er nog op dat die motieven ook integraal werden opgenomen in de bestreden beslissing, zodat verzoeker daarvan ook kennis heeft kunnen nemen. Verzoeker, die voordien ook reeds in kennis was gesteld van de schriftelijke verslagen van de promotor en de andere juryleden, kan volgens verwerende partij dus bezwaarlijk voorhouden dat hij niet op de hoogte zou zijn van de motieven op basis waarvan de juryleden tot een eindbeoordeling zijn gekomen.

Verzoeker gaat in zijn wederantwoordnota nog nader op een en ander in.

Beoordeling

Het mag als vaste rechtspraak van de Raad worden beschouwd dat aan docenten en hun beoordelingen een vermoeden van deskundigheid en objectiviteit kleeft, en dat uitgaande van dit vermoeden van deskundigheid, moet worden aangenomen dat de docenten tijdens het academiejaar de aan ECTS-fiche of studiegids gerelateerde leerstof – kennisinhouden, vaardigheden en desgevallend attitudes – volledig en bekwaam hebben onderwezen, dat zij in geval van permanente evaluatie de vorderingen van de student correct hebben geobserveerd en geëvalueerd en dat zij in voorkomend geval examens hebben opgesteld die niet eenzijdig zijn, maar representatief voor de effectief onderwezen leerstof naar leerinhoud zowel als moeilijkheidsgraad, dat zij die examens objectief en vakkundig hebben beoordeeld. Bijgevolg moet eveneens aangenomen worden dat het voor elk opleidingsonderdeel toegekende examencijfer in beginsel een geldige en betrouwbare weergave is van de stand van de kennis en kunde van de betrokken student (zie ook R.Stvb. 27 juni 2018, nr. 4.324).

Daaruit volgt dat een verzoekende partij een middel, gesteund op vooringenomenheid of een gebrek aan objectieve beoordeling, slechts met goed gevolg kan aanvoeren wanneer dat vermoeden op basis van concrete, duidelijke en verifieerbare elementen aan het wankelen kan worden gebracht (R.Stvb. 18 oktober 2017, nr. 3.905; R.Stvb. 22 september 2017, nr. 3.786; R.Stvb. 14 september 2017, nr. 3.758).

Een dergelijk bewijs leverde verzoeker niet in het intern beroep en hij doet zulks evenmin in de huidige procedure. Het loutere feit dat er volgens verzoeker verschillen kunnen worden gezien in de teneur en inhoud van de commentaren van de verschillende juryleden, vormt geen bewijs – en zelfs geen begin van bewijs – van een gebrek aan objectiviteit.

In dat opzicht is het middel ongegrond.

Wat de motiveringsplicht betreft, kan de Raad uit het middel zoals uiteengezet (“De afdoende motivering van de jurybeslissing [...] wordt niet meegegeven door de beroepscommissie”) niet afleiden wat verzoekers grief precies inhoudt.

In dat opzicht is het middel onontvankelijk.

Tweede middel

Het tweede middel, dat wordt betrokken op de mondelinge verdediging, is gesteund op een schending van het onpartijdigheidsbeginsel en een gebrek aan objectieve beoordeling, samengenomen met de motiveringsplicht, alsook op een schending van het *patere legem quam ipse fecisti*-beginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert aan dat de beroepscommissie niet aantonit dat de beoordeling objectief is gebeurd, en ziet als een van de oorzaken daarvan het feit dat er geen gemeenschappelijke schriftelijke en gemotiveerde eindbeoordeling van de juryleden voorligt. Daaruit blijkt volgens verzoeker ook dat snel tot een oordeel moest worden gekomen.

Wat het *patere legem*-beginsel betreft, stelt verzoeker dat niet “niet vanzelfsprekend is” om aan te nemen dat in de voor de mondelinge verdediging toegemeten tijd van 45 minuten ook de tijd voor de beraadslaging en feedback is begrepen. De communicatie daaromtrent is volgens verzoeker niet eenduidig en de in de bestreden beslissing gemaakte veronderstelling dat zulks wel het geval is, duidt naar oordeel van verzoeker op een ernstig gebrek aan kennis binnen de faculteit inzake de geldende procedures met betrekking tot de beoordeling van de

masterproef. Alleszins meent verzoeker dat het duidelijk is dat de verschillende betrokken actoren uiteenlopende verwachtingen en aanzien van het beoordelingsproces kunnen hebben.

Verwerende partij repliceert in haar antwoordnota dat in de bestreden beslissing terecht werd vastgesteld dat verzoeker op geen enkele wijze aannemelijk maakt dat er sprake is van een subjectiviteit in hoofde van de juryleden bij het beoordelingsproces. Ook in de huidige procedure ziet verwerende partij geen begin van bewijs ter zake; integendeel tracht verzoeker – ten onrechte – de bewijslast te verplaatsen naar de instelling door te stellen dat de beroepscommissie er niet in slaagt de objectiviteit van de beoordeling aan te tonen.

Waar verzoeker opnieuw een gebrek aan “een gemeenschappelijke, gemotiveerde en schriftelijke ex post eindbeoordeling” opwerpt, verwijst verwerende partij naar haar repliek op het derde middel. Zij benadrukt ook dat uit de bestreden beslissing duidelijk blijkt dat de mondelinge verdediging van verzoeker de juryleden er niet van heeft kunnen overtuigen om tot een andere beoordeling te komen dan degene die zij reeds in het schriftelijk verslag, dat aan de mondelinge verdediging voorafgaat, hadden uiteengezet en omstandig hadden toegelicht. Verwerende partij herhaalt ter zake dat het in eerste instantie aan verzoeker toekwam om tijdens de mondelinge verdediging aan de opmerkingen en kritieken van de juryleden, opgenomen in hun respectieve schriftelijke verslagen, tegemoet te komen – iets waarin verzoeker kennelijk niet is geslaagd.

Voorts stipt verwerende partij aan dat een interne beroepsprocedure erop is gericht om de betrokken student een beter inzicht in de motieven te geven die aan de bestreden studievoortgangsbeslissing ten grondslag liggen, en dat zulks *in casu* ook het geval is. Op basis van het dossier en in het licht van de kritieken die verzoeker in het interne beroep heeft geformuleerd, komt de beroepscommissie immers tot de vaststelling dat de eindbeoordeling van de masterproef wel degelijk op een weloverwogen wijze tot stand is gekomen. Verwerende partij verwijst ter zake naar de overwegingen in de bestreden beslissing, die tot stand kwamen nadat de promotor werd geraadpleegd.

Verzoeker kan volgens verwerende partij evenmin worden gevuld in zijn kritiek met betrekking tot de toegekende tijd voor zijn mondelinge verdediging. De interne beroepscommissie heeft immers vooreerst terecht vastgesteld dat geen enkele reglementaire bepaling vereist dat de presentatie door de student en de vraagstelling door de juryleden samen 45 minuten zal bedragen. Verzoeker steunt zich enkel op een e-mail van de faculteit waarin,

louter ter informatie, wordt meegedeeld dat de mondelinge verdediging 45 minuten zal duren. Het is voor verwerende partij evenwel een raadsel hoe verzoeker meent hieruit te kunnen afleiden dat er onregelmatigheden zouden gebeurd zijn tijdens de mondelinge verdediging, laat staan dat die aanleiding zouden kunnen geven tot de vernietiging van de bestreden beslissing. De loutere omstandigheid dat de betrokken partijen mogelijks “andere verwachtingen” hebben bij het tijdsverloop van de mondelinge verdediging, zoals verzoeker in zijn beroep aanvoert, is voor verwerende partij alvast geen grond voor de vernietiging van het toegekende examencijfer.

Bovendien maakt verzoeker – nog steeds volgens verwerende partij – niet aannemelijk in welk opzicht, noch op welke wijze de beweerde “tijdsdruk” een invloed zou gehad (kunnen) hebben op de eindbeoordeling door de jury. In dat verband is het voor verwerende partij ook veelzeggend dat verzoeker in zijn verzoekschrift niet verder geraakt dan de stelling dat de jury “mogelijk eveneens” te snel tot een conclusie wilde komen. Verzoeker toont daarmee nog steeds niet aan dat de jury binnen het gegeven tijdsbestek niet in alle redelijkheid tot een onderbouwde beslissing had kunnen komen. De bestreden beslissing kan dan ook zonder meer worden bijgetreden in de overweging dat de student niet aannemelijk maakt dat de mondelinge verdediging binnen een kennelijk onredelijk tijdsbestek zou hebben plaatsgevonden (de mondelinge verdediging heeft *in casu* tussen de 40 en 45 min geduurd), en de beoordeling om die reden niet objectief zou zijn verlopen. De bewering van verzoeker dat “een snelle beslissing belangrijker was dan een goed onderbouwde” is voor verwerende partij dan ook een blote stelling die, bij gebrek aan enige verdere verduidelijking, niet kan worden gevolgd.

In zijn wederantwoordnota zet verzoeker uiteen dat hij het standpunt van verwerende partij niet eens is.

Beoordeling

Wat het beweerde gebrek aan objectieve beoordeling betreft, verwijst de Raad naar wat ter zake bij het eerste middel is uiteengezet.

Gelet op wat hierna wordt overwogen inzake het tijdsverloop, kan dat element evenmin worden aangenomen in het licht van de beweerde subjectiviteit van de beoordelaren.

Deze grief wordt verworpen.

Het *patere legem*-beginsel wordt door verzoeker in dit middel vooreerst betrokken op de tijd die voor de juryverdediging van de masterproef zou moeten worden uitgetrokken.

Ter zake stelt de Raad vast dat de ECTS-fiche van dit opleidingsonderdeel daaromtrent geen bepalingen bevat. In het door verzoeker meegeledeelde stuk “De masterproef in de politieke wetenschappen: een korte handleiding” (stuk 7 verzoeker) is in randnummer 5 met betrekking tot de mondelinge verdediging bepaald: “*Van iedere student wordt een presentatie verwacht van maximaal 15 minuten (met of zonder slides)*”. Omtrent de totale duur van de juryverdediging blijft ook dit stuk stilzwijgend.

De mededeling die op 25 mei 2018 door de faculteit aan verzoeker werd gedaan, ertoe strekkende dat de mondelinge verdediging 45 minuten in beslag neemt en dat maximaal 20 minuten daarvan mogen worden besteed aan de voorstelling van de masterproef, strijdt wat de globale duur betreft met geen enkel stuk waarop de Raad vermag acht te slaan. Wat de aan verzoeker toegekomen tijd betreft, moge de e-mail dan in beperkte mate afwijken van wat in de voormelde handleiding is bepaald, de Raad ziet niet in welk belang verzoeker in die discrepantie kan zien, te meer nu verzoeker niet opwerpt, laat staan bewijst, dat hij minder dan 20 minuten heeft gekregen voor zijn mondelinge verdediging.

Op de vraag of er in het licht van het *patere legem*-beginsel een gemotiveerde (schriftelijke) eindbeoordeling van de jury moet voorliggen, wordt ingegaan bij de beoordeling van het derde middel.

Het tweede middel is ongegrond.

Derde middel

Het derde middel steunt op het zorgvuldigheidsbeginsel en de formelemotiveringsplicht.

Standpunt van partijen

In dit middel, dat verzoeker betrekt op een aangevoerd gebrek aan eenduidige beoordelingscriteria en een schriftelijke motivering met betrekking tot het eindresultaat, stelt verzoeker het volgende:

“Behoudens een materiële vergissing was het antwoord van ombudspersoon wel degelijk geïncludeerd in het originele beroep. In de elektronische versie, die ik verstuurde op 06 juli 2018, 17.31, was bijlage een kopie te vinden van de papieren versie van het beroep. Deze kopie is eveneens te vinden in overtuigingsstuk 02. In de mail van de ombudspersoon (zie overtuigingsstuk 04) wordt enkel melding gemaakt van de verslagen in Mathis, hierbij gaat het om verslagen die vooraf werden meegegeven. Ik ga ervan uit dat de passage omtrent deze verslagen het antwoord is op de tweede deelvraag in mijn mail van 02 juli 2018 (Zie eveneens overtuigingsstuk 04). In deze vraag werd expliciet gevraagd of een gemotiveerd verslag van de beslissing kon worden ingekijken. Uit bovenstaande kan er echter worden afgeleid dat dergelijk onbestaande is en dat enkel de voorafgaandijke, individuele verslagen gezien moeten worden als het eindverslag. Dit maakt dat er twijfels geopperd kunnen worden dat een gemeenschappelijk, gemotiveerd, verslag werd opgemaakt van de eindbeoordeling, waarbij zowel met het werkstuk als de verdediging werd rekening gehouden, vermits het bestaan van dergelijk schriftelijk verslag nergens wordt bevestigd.

Het vermoeden van het ontbreken van een dergelijk verslag wordt versterkt doordat de beroepscommissie aangeeft dat ‘uit de inlichtingen door de promotor lijkt dat de eindbeoordeling wel degelijk op een weloverwogen wijze tot stand is gekomen’. Hierbij is het belangrijk om aan te geven woord ‘*lijkt*’ geen zekerheid uitdrukt en dat er niet wordt verwezen naar een gemotiveerd schriftelijk verslag dat onweerlegbaar afkomstig is van alle juryleden en na de mondelinge verdediging werd opgesteld.

Daarenboven wens ik in herinnering te brengen dat de voorafgaande commentaren (zie overtuigingsstuk 05) niet eenduidig waren. Volgens de beroepscommissie stelt dit geen probleem. Naar mijn mening is dit, zeker bij een onvoldoende, wel degelijk problematisch gezien er niet op een objectieve manier kan worden aangetoond hoe het gemeenschappelijk eendoordeel tot stand is gekomen.

Verder wil ik aanhalen dat een gebrek aan eenduidige, vooraf bepaalde, beoordelingscriteria eveneens kan zorgen voor een subjectieve beoordeling. Dit element werd beargumenteerd in het originele beroep (zie verantwoordingsstuk 02). De gebruikte argumenten hieromtrent werden naar mijn mening niet voldoende weerleg[d] door de beroepscommissie. Bijgevolg blijft mijn argumentatie ongewijzigd. Hierdoor heb ik ervoor gekozen om deze niet te herhalen.

Om al die redenen blijf ik er dan ook bij dat het eindresultaat van 07/20 niet afdoende gemotiveerd wordt en mogelijk het gevolg is van verschillende verwachtingspatronen die aanwezig waren bij de juryleden doordat duidelijke vooraf bepaalde beoordelingscriteria ontbreken.

Tot slot wens ik aan te geven dat het als problematisch ervaren kan worden dat de beroepscommissie van mening is dat voor de student de puntenverdeling 'geenszins

noodzakelijk is. Hierdoor wordt het beoordelingsproces ondoorzichtig en kan de indruk van willekeur ontstaan.

De motivering van de evaluatie zeker zo belangrijk als de evaluatie zelf en maakt dan ook integraal deel uit van het evaluatieproces. Een goed onderbouwde, evenwichtige beoordeling is temeer belangrijk omdat een masterproef gezien moet worden in het kader van het leertraject waarbij uit fouten geleerd moet worden. In dit kader kan het ook als problematisch worden aan[ge]zien dat de beroepscommissie van mening is dat ‘[e]en zuiver cijfermatige benadering [dan] ook met aan de orde [is] bij de beoordeling van een masterproef [...].’ Een zuiver cijfermatige beoordeling aan de hand van vooraf vastgestelde criteria lijkt mij onontbeerlijk om tot een objectieve beoordeling te komen. Dergelijke objectieve beoordeling zorgt ervoor dat elke twijfel omtrent de objectiviteit kan worden weggenomen.”

Verwerende partij merkt in haar antwoordnota vooreerst op dat verzoeker zich baseert op e-mailverkeer dat tussen hem en de ombud is uitgewisseld, dat verzoeker in de interne beroepsprocedure niet heeft aangewend. Alleszins leidt verzoeker uit het antwoord van de ombud ten onrechte af dat er geen gemotiveerd verslag van de uiteindelijke beslissing van de juryleden in de zin van artikel 126 OER bestaat. Verwerende partij wijst erop dat verzoekers initiële vraag luidde als volgt: “*Daarenboven wilde ik vragen of het mogelijk is om bij de masterproef een gemotiveerd verslag in te kijken van de beslissing (cfr. Het verslag waarvan sprake in art. 126) of worden de commentaren in Mathis (conform het aanvullend facultair reglement bij artikel 125, § 4 van het OER) beschouwd als het finale rapport.*” Daarop heeft de ombud het volgende geantwoord: “*Wat betreft verslagen: de verslagen uit Mathis werden je in principe bezorgd (of ter beschikking gesteld). Deze vormen de input van de bespreking [n]a mondelinge verdediging. Mocht je nog vragen hebben, aarzel niet met te contacteren.*” Uit dat antwoord kan volgens verwerende partij niet worden afgeleid dat aan verzoeker zou zijn meegedeeld dat er geen gemotiveerd verslag bestaat. De ombud heeft integendeel enkel gewezen op de beschikbaarheid van de verslagen voorafgaand aan de mondelinge verdediging werden bezorgd. Deze verslagen vormen de basis van de uiteindelijke motivering van de beslissing over de score van de masterproef. De ombud bevestigt aldus, zo stelt verwerende partij, het vermoeden van verzoeker, met name dat de verslagen waarvan sprake in artikel 126 van het onderwijs- en examenreglement louter verwijzen naar het gemotiveerd verslag van de promotor en de commissaris(sen) bedoeld in artikel 125 van dat reglement, d.w.z. de verslagen die voorafgaand aan de mondelinge verdediging ook aan de student worden meegedeeld. Verwerende partij vult daarbij aan dat ook de promotor van verzoeker eerder reeds toelichting had gegeven aan de ombud over de wijze waarop de eindbeoordeling van verzoeker tot stand is gekomen. Verwerende partij verwijst ter zake naar een e-mail van 4 juli 2018 (stuk 7 administratief dossier): daarin wordt bevestigd dat de juryleden na de mondelinge verdediging

het eindcijfer hebben overlegd, hierbij de consensus hebben nagestreefd en uiteindelijk tot een score van 7/20 hebben besloten.

Verwerende partij stipt ook aan dat, anders dan verzoeker lijkt aan te nemen, het *in casu* ook geen beletsel vormt dat er geen schriftelijk verslag wordt voorgelegd van de bespreking van de juryleden *na* de mondelinge verdediging. Daarmee is volgens verwerende partij ook niet gezegd dat de eindbeoordeling onzorgvuldig tot stand zou zijn gekomen: de individuele verslagen van de juryleden vormen “de input van de bespreking [n]a mondelinge verdediging”, waaruit onomstotelijk volgt dat de juryleden wel degelijk beraadslagen over het eindcijfer en dat zij zich hiervoor baseren op enerzijds de beoordeling, met inbegrip van opmerkingen die zij eerder in hun respectieve verslagen hebben gemaakt en anderzijds of, en zo ja en de wijze waarop, verzoeker tijdens de mondelinge verdediging aan die opmerkingen is tegemoetgekomen. De promotor, zo stipt verwerende partij aan, heeft *in casu* ook aan de interne beroepscommissie toegelicht hoe de eindbeoordeling tot stand is gekomen, en de strekking van deze toelichting werd opgenomen in de bestreden beslissing, zodat verzoeker hiervan kennis heeft kunnen nemen.

Vervolgens zet verwerende partij uiteen dat uit de e-mail van de promotor blijkt dat de mondelinge verdediging geen weerslag heeft gehad op het eindresultaat. De promotor geeft dit duidelijk aan door erop te wijzen dat de kritiek op vraagstelling enigszins geremedieerd werd, maar dat verzoeker geen overtuigende indruk maakte die tot een fundamenteel ander oordeel kon leiden. Nu er geen reden was om af te wijken van de schriftelijke verslagen die voorafgaandelijk aan de student worden bezorgd, en dewelke de basis vormen voor de evaluatie, is het voor verwerende partij niet onlogisch dat er *ná* de mondelinge verdediging door de juryleden geen (bijkomend) schriftelijk verslag werd opgesteld.

Wat het door verzoeker aangevoerde citaat uit de bestreden beslissing betreft, stelt verwerende partij dat in de zin “[u]it de inlichtingen door de promotor lijkt dat de eindbeoordeling wel degelijk op een weloverwogen wijze tot stand is gekomen” de context duidelijk aangeeft dat ‘blijkt’ werd bedoeld, in plaats van ‘lijkt’.

Verzoeker kan volgens verwerende partij evenmin worden gevuld waar hij beweert dat het gebrek aan eenduidige voorafgaande commentaren van de juryleden ertoe leidt dat niet op objectieve wijze kan worden aangetoond dat de juryleden tot het gemeenschappelijk eendoordeel zijn gekomen. Verzoeker vereenzelvig “niet eenduidig” immers ten onrechte met

een gebrek aan objectiviteit. Wat integendeel het concept van een meerhoofdige jury betreft, verwijst verwerende partij naar de overwegingen van de bestreden beslissing, en zij voegt eraan toe dat een situatie, waarbij de verschillende beoordeelaars elk éénzelfde beoordeling hebben met exact dezelfde commentaren en opmerkingen, in het licht van het vermoeden van objectiviteit en deskundigheid juist twijfels zou kunnen zaaien.

Dat uit de andersluidende commentaren van de juryleden het gebrek aan het objectief karakter van de eindbeoordeling zou kunnen worden afgeleid, noemt verwerende partij kort door de bocht. Overigens gaat verzoeker er volgens verwerende partij aan voorbij dat de verslagen van de drie juryleden ook niet dermate uiteenlopend zijn dat onmogelijk tot een gemeenschappelijke eindbeoordeling zou kunnen gekomen worden. De verslagen zijn immers gelijklopend met betrekking tot de formulering en de operationalisering van de onderzoeksvraag, en verschillen enkel van elkaar ten aanzien van de evaluatie van die onderzoeksvraag.

Wat het beweerde gebrek aan eenduidige, vooraf bepaalde beoordelingscriteria betreft, verwijt verzoeker aan de bestreden beslissing in essentie dat zij niet op voldoende wijze zijn argumentatie zou hebben weerlegd. Echter, zo repliceert verwerende partij, anders dan wat verzoeker voorhoudt, heeft de interne beroepscommissie wel degelijk zijn argumenten daaromtrent op voldoende wijze weerlegd. Verwerende partij haalt de bestreden beslissing ter zake aan, en zij merkt bovendien op dat verzoeker zich beperkt tot loutere beweringen, zonder dat hij *in concreto* verduidelijkt in welk opzicht de beroepscommissie niet voldoende zijn argumentatie ter zake zou hebben weerlegd.

Verwerende partij betoogt ter zake verder nog dat de juryleden als beoordeelaars van een masterproef over een zekere appreciatiemarge beschikken; de gehanteerde beoordelingsmethode en –criteria moeten hen in staat stellen om daadwerkelijk die appreciatiemarge te kunnen uitoefenen en de beroepscommissie overweegt terecht dat bij de beoordeling van een masterproef een zuiver cijfermatige beoordeling niet aan de orde is. Er moet immers worden rekening gehouden met het specifieke karakter van een masterproef, die het sluitstuk vormt van de masterstudie in de politieke wetenschappen, alsook met de specifieke eindcompetenties die van de student worden verwacht.

Verzoeker zijnerzijds bekritiseert dit verweer nog omstandig in zijn wederantwoordnota.

Beoordeling

Omtrent de beoordeling van de masterproef bepaalt het onderwijs- en examenreglement het volgende:

“Artikel 125

§1. Onverminderd het bepaalde in §2, bespreken en beoordelen de promotor en de commissarissen de masterproef.

§2. Indien voor de masterproef niet in een openbare mondelinge verdediging voor alle studenten wordt voorzien, krijgt de student op zijn verzoek inzage van het gemotiveerd verslag van de promotor en de commissaris(sen) en van het voorgestelde examencijfer. Op die basis kan de student zich beraden om al dan niet over te gaan tot een mondelinge openbare verdediging van zijn masterproef met de promotor en de commissarissen.

[Facultaire aanvulling: Het voorgestelde examencijfer wordt via MathIS aan de student bekendgemaakt. De student die dat wenst kan binnen de drie kalenderdagen na bekendmaking van het resultaat een verzoek richten aan het vakgroepsecretariaat om de masterproef mondeling te verdedigen.]

§3. Op basis van een gemotiveerd verslag kan aan de betrokken studenten een mondelinge openbare verdediging worden opgelegd.

§4. Indien er wel een openbare verdediging voor alle studenten wordt voorzien, vermeldt het aanvullend facultair reglement of voor de verdediging en kwalitatieve beoordeling aan de student wordt meegedeeld.

[Facultaire aanvulling: Indien er voor de masterproef wel een verplichte mondelinge verdediging is voorzien ontvangt de student minstens drie kalenderdagen voor de mondelinge verdediging de verslagen van de promotor en de commissaris(sen). De promotor (of een ander lid van de commissie) deelt na afloop van de beraadslaging het examencijfer aan de student mee.”

De hierboven reeds aangehaalde ‘korte handleiding’ (stuk 7 verzoeker) bepaalt onderaan randnummer 5:

“Na afloop van de mondelinge verdediging maken de promotor en de twee lezers samen een voorstel voor een eindcijfer. Dit cijfer wordt aan de examencommissie meegedeeld zodat die hierover kan beslissen.”

Van een ‘gemotiveerd verslag’ is derhalve enkel sprake wanneer niet in een mondelinge verdediging is voorzien. Zulks is te dezen wel het geval, zodat §§2 en 3 buiten toepassing blijven. Uit de stukken waarop de Raad vermag acht te slaan, blijkt niet dat een schriftelijke eindbeoordeling van de jury is voorgeschreven.

De verklaring van de promotor (stuk 7 administratief dossier) dat er na de mondelinge verdediging een bespreking onder de juryleden heeft plaatsgevonden en dat daaruit een examencijfer van 7/20 is gekomen, wordt door verzoeker niet van valsheid beticht.

Het middel overtuigt evenmin waar verzoeker aanvoert dat er geen eenduidige en vooraf bepaalde beoordelingscriteria vorhanden zouden zijn.

De Raad verwijst ter zake naar de overwegingen van de bestreden beslissing, en stipt nog aan dat de algemene competenties zijn uiteengezet in de ECTS-fiche en dat in de voormelde ‘korte handleiding’ nog concreet wordt ingegaan de op verwachtingen inzake verschillende aspecten van de masterproef, zowel inhoudelijk (komen tot een onderzoeksvraag, de onderzoeks methode, onderzoek en reflectie, enz.) als vormelijk (indeling, besluit, bijlagen, schrijfstijl en taal, enz.). Van beide documenten had verzoeker kennis.

Of het examencijfer afdoende is gemotiveerd, moet blijken uit de bestreden beslissing. Daarin is te lezen dat de promotor het examencijfer van 7/20 nader heeft toegelicht in een e-mail van 4 juli 2018 (stuk 7 administratief dossier) en dat de interne beroepscommissie de daarin opgegeven motieven heeft overgenomen en tot de hare heeft gemaakt.

Samen gelezen met de voorafgaande verslagen van de promotor en de twee commissarissen, is de Raad van oordeel dat deze motivering voldoende tegemoetkomt aan wat verzoeker in het intern beroep had doen gelden.

De kritiek van verzoeker als zou er sprake zijn van een louter cijfermatige beoordeling van de masterproef kan, gelet op de voorafgaande verslagen en de motieven van de bestreden beslissing, niet worden aangenomen. De Raad overweegt daarbij ook dat de kritiek die in deze voorafgaande verslagen voldoende duidelijk en onderling compatibel is, en dat daaruit bijgevolg niet kan worden afgeleid dat een synthetiserende schriftelijke eindbeoordeling zich om die reden alsnog opdrong.

Ten slotte valt de Raad verwerende partij bij in haar stelling dat, gelet op de context, de repliek op dit middel in de bestreden beslissing: “*Uit de inlichtingen door de promotor lijkt dat de eindbeoordeling wel degelijk op een weloverwogen wijze tot stand is gekomen.*”, moet worden gelezen als “Uit de inlichtingen door de promotor blijkt...”. Uit deze passage kan verzoeker

derhalve geen vermoeden putten dat de interne beroepscommissie daaromtrent onzekerheid heeft willen uitdrukken.

Vierde middel

Een vierde middel steunt op de formelemotiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt in zijn verzoekschrift het volgende:

“In verband met de discrepantie m.b.t. het proces wens ik aan te geven dat dit deel was toegevoegd om de problematiek omtrent de kennis van de procedures duidelijk te maken.”

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij dat in dit middel geen wezenlijke kritiek op de bestreden beslissing wordt geformuleerd, zodat het volstaat om te verwijzen naar wat de interne beroepscommissie ter zake heeft geantwoord.

Verzoeker dupliceert in zijn wederantwoordnota dat zijn opmerkingen “worden toegevoegd om aan te tonen dat er in het proces heel wat discrepancies zitten die ervoor kunnen zorgen dat er verschillende verwachtingspatronen ontstaan.”

Beoordeling

Samen met verwerende partij stelt de Raad vast dat het middel, zoals in het verzoekschrift uiteengezet, geen duidelijke kritiek op de bestreden beslissing bevat.

Lectuur van de wederantwoordnota leidt niet tot een andere conclusie.

Het middel wordt verworpen.

VI. Anonimisering

Verzoeker vraagt om de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

1. De Raad verwerpt het beroep.

2. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoeker weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 5 september 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad

Jean Goossens bestuursrechter – bijzitter

Piet Versweyveld bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.390 van 5 september 2018 in de zaak 2018/227

In zake: Jonie VAN DE GUCHT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Myriam Van den Abeele
kantoor houdend te 1700 Dilbeek
Kaudenaardestraat 13
alwaar woonplaats wordt gekozen

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Elsbeth Loncke en Alain François
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
alwaar woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 26 juli 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van de faculteit Geneeskunde en Farmacie van de Vrije Universiteit Brussel van 20 juli 2018 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 5 september 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Myriam Van den Abeele, die verschijnt voor verzoekende partij en advocaat Elsbeth Loncke, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Science in de Farmaceutische Zorg’.

Tot het curriculum behoort onder meer het opleidingsonderdeel ‘Officinastages casuïstiek, wetgeving en deontologie’, waarvoor verzoekster het examencijfer van 7/20 behaalt.

De proclamatie vindt plaats op 27 juni 2018. Op 4 juli 2018 stelt verzoekster het volgende intern beroep in:

“Eerste en enig middel – schending van het patere legem quam ipse fecisti-beginsel, het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel

De administratieve overheid mag bij een individuele beslissing niet afwijken van de algemene regeling die zijzelf heeft uitgevaardigd.

Uit het ‘patere legem quam ipse fecisti’-beginsel, beginsel van behoorlijk bestuur waartoe de VUB gehouden is, vloeit voort dat zij bij het nemen van examenbeslissingen gehouden is door de regels die zij voor de evaluatie van deze beslissingen zelf vastgesteld heeft. Deze regels zijn vastgelegd in haar reglementen, waaronder het onderwijs- en examenreglement, en in de studiefiches.

Eerste middelonderdeel

De studiefiche betreffende het opleidingsonderdeel ‘Officinastages, casuïstiek, wetgeving en deontologie’ (cfr. bijlage 2) bepaalt dat dit onderdeel als volgt wordt geëvalueerd:

- Het schriftelijk examen bepaalt 25% van het eindcijfer
 - De zelfstage bepaalt 75% van het eindcijfer, onderverdeeld als volgt:

Stageschrift:	18,8% van het eindcijfer
Mondeling examen	37,5% van het eindcijfer
Evaluatie stagemeester/kennistoets	18,8% van het eindcijfer
- De student is geslaagd voor de stage indien hij/zij voldoende haalt op elk van deze drie onderdelen. Een score van minder dan 7/20 op één van de onderdelen betekent dat de eindscore eveneens minder dan 7/20 zal bedragen.

Uit het puntenoverzicht dat aan verzoekster naar aanleiding van de feedback werd bezorgd (bijlage 3), blijkt dat haar volgende deelscores werden toegekend voor deze onderdelen:

- Schriftelijk examen 25% 12,1/20
- Zelfstage 75% totaalcijfer van 12,69/20

Stageschrift	14,9/20
Mondeling examen	11/20
Evaluatie stagemeester/kennistoets	13,9/20

Zoals aangegeven, is de student voor de stage geslaagd indien deze een voldoende haalt op elk van de drie onderdelen van de zelfstage.

Dit is bij verzoekster het geval.

Niettemin werd zij niet geslaagd verklaard voor dit opleidingsonderdeel, daar waar zij tevens een voldoende behaalde op het schriftelijke examen.

Conclusie – eerste middel/eerste middelonderdeel: dit middelonderdeel is gegrond. Verzoekster werd ten onrechte niet geslaagd verklaard voor dit opleidingsonderdeel. Daar waar de instelling de regels in de studiefiche aldus toepaste dat een subdeelscore van 7/20 voor een onderdeel van het mondeling examen, daar waar verzoekster een 11/20 behaalde voor het geheel van het mondeling, diende te leiden tot een totaalscore voor het opleidingsonderdeel van 7/20 gaf zij deze een foutieve invulling en schond zij bij het nemen van de bestreden beslissing het patere legem quam ipse fecisti-beginsel.

In de studiefiche is immers niet opgenomen dat aan het mondelinge examen ook deelscores toegekend zouden worden, laat staan dat de verrekeningswijze van deze deelscore van 7/20 zou moeten leiden tot een 7/20 als eindtotaal (zie ook het tweede middelonderdeel). Het is de instelling niet toegestaan regels toe te voegen aan de uitgevaardigde, ten stelligste niet indien zij de student nadelig toekomen. In dit opzicht ziet ook het vertrouwensbeginsel zich door de bestreden beslissing geschonden. Aan verzoekster had, ingevolge de toepassing van de beoordelings- en verrekeningsregels opgenomen in de studiefiche, een eindscore van 12,54 moeten toegekend worden.

Tweede middelonderdeel

Indien men nog aan de beoordelingsregels in de studiefiche een invulling zou moeten geven als dat vereist zou zijn om te slagen [*c.q.*] het behalen van een voldoende cijfer voor elk onderdeel, hoewel niet bepaald is welke onderdelen dit betreffen, van het mondeling examen, *quod certe non*, klemt de vaststelling dat verzoekster de deelscores 7, 13, 11 en 13 behaalde en dat zij derhalve geen score behaalde, zoals aangegeven in de studiefiche, van minder dan 7/20.

Nu het behalen van een ‘voldoende’ in de studiefiche aldus wordt uitgelegd als dat dit het behalen van minder dan een 7/20 betekent, staat vast dat verzoekster voldoende deelscores behaalde en er derhalve geen enkele wettige reden was om haar een eindscore van maar 7/20 toe te kennen.

Daar waar de studiefiche tegenstrijdige bepalingen omvat:

Pagina 7 bepaalt dat ‘*Een score van minder dan 7/20 op één van de onderdelen betekent dat de eindscore eveneens minder dan 7/20 zal bedragen*’ en pagina 8 dat ‘*Een score gelijk aan of kleiner dan 7/20 op één van de onderdelen betekent dat de eindscore eveneens 7/20 of minder zal bedragen*’.

Dient, gelet op het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel, de voor de rechtsonderhorige gunstiger regel te prevaleren op de strengere. Immers dient de

onderwijsinstelling zelf de negatieve gevolgen te dragen van de onduidelijke, incorrecte en inconsistente regel die zij uitvaardigde. Een dergelijke onzorgvuldigheid kan aan de student niet, zeker niet ten kwade, toegerekend worden (zie in die zin RvStvb. 31 oktober 2008, nr. 2008/059).

Bovendien heeft de instelling zelf, bij monde van prof. [F.P.], titularis van het opleidingsonderdeel, de toepassing van de voor de student gunstiger regel bevestigd, alwaar hij zijn studenten als volgt aanschreef (cfr. bijlage 4):

“Ik veronderstel dat niemand van jullie de ambitie koestert om een uitsluitingscijfer (<7/20) te behalen en al doende gans zijn jaar te compromitteren.”

Conclusie – eerste middel/tweede middelonderdeel: alle in het middel aangemerkte beginselen, inclusief het zorgvuldigheidsbeginsel zien zich door de bestreden beslissing geschonden. Ook het tweede middelonderdeel van het eerste middel is gegrond.

Ook om deze reden dient aan verzoekster een eindscore voor het opleidingsonderdeel van 12,54/20 toe te komen.

In het licht van deze argumentatie dank ik u, namens verzoekster, het betwiste examencijfer te willen heroverwegen en haar een slaagcijfer, met name 13/20, voor het opleidingsonderdeel ‘Officinastages, casuïstiek, wetgeving en deontologie’ toe te kennen.”

De interne beroepscommissie van de faculteit Geneeskunde en Farmacie behandelt verzoeksters beroep in zitting van 17 juli 2018 en komt daarbij tot de volgende beslissing:

“(…)

III. PROCEDURE

(…)

De studente heeft gebruik gemaakt van haar recht om gehoord te worden; zij werd hierbij bijgestaan door haar advocaat, mr. M. Van den Abeele, en door haar vader.

IV. ONTVANKELIJKHEID

(…)

V. TEN GRONDE

In een enig middel voert de studente een schending aan van het patere legem quam ipse fecisti-principe, het rechtszekerheids- en vertrouwensbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

In een eerste middelonderdeel houdt de studente voor dat zij overeenkomstig de inhoud van het opleidingsonderdeelfiche een voldoende diende te halen op elk van de drie onderdelen van de zelfstage, en zij hieraan voldaan heeft. Voor het onderdeel van het mondelinge examen haalde zij een 11/20; ten onrechte werd de subdeelscore van 7/20 weerhouden.

In een tweede middelonderdeel voert de studente aan dat de opleidingsonderdeelfiche tegenstrijdige informatie bevat, nu zowel vermeld wordt dat “een score van minder dan

7/20 op één van de onderdelen (...)" als dat "een score gelijk aan of kleiner dan 7/20 op één van de onderdelen betekent dat de eindscore eveneens 7120 of minder zal bedragen". In het voordeel van de studente moet de meest gunstige oplossing weerhouden worden, zoals ook zou blijken uit een e-mail van de titularis.

De beroepscommissie laat vooreerst gelden dat, anders dan de studente laat uitschijnen in haar verzoekschrift, nergens in de opleidingsonderdeelfiche wordt bepaald dat een score van 7/20 of lager "op elk van deze drie onderdelen" ertoe leidt dat de eindscore eveneens 7/20 of minder bedraagt.

Wel wordt gestipuleerd dat "De student is slechts geslaagd voor de officinastage indien hij/zij voldoende haalt op elk onderdeel."

Het is duidelijk dat 'op elk onderdeel' ook daadwerkelijk op elk onderdeel van het examen slaat. Ten onrechte poogt de studente te laten uitschijnen dat de zelfstage uit drie 'onderdelen' bestaat, en de term 'onderdeel' enkel op de door als onderdeel aangeduide deelcijfers betrekking kan hebben.

Immers, zoals duidelijk is opgenomen in de opleidingsonderdeelfiche, bestaat het examen uit twee opdrachtcategorieën, te weten:

- Examen Schriftelijk, dat 25% van het eindcijfer bepaalt,
- ZELF Stage, dat 75% van het eindcijfer bepaalt.

Binnen de categorie ZELF Stage, zo wordt verduidelijkt in de opleidingsonderdeelfiche, dient de studente volgende opdrachten af te werken:

- Voor ¼: Stageschrift met een wegingsfactor 1 en aldus 18.8% van het totale eindcijfer.
- Voor ¼: het gemiddelde van de evaluatie van de stagemeester met de punten behaald op kennistoets 2
- Voor ½: het mondeling stage-examen, waarbij de studente er explicet op wordt gewezen dat "*het stage-examen wordt afgenoem in aanwezigheid van titularissen van vakken betrokken bij de stage*". Bij de toelichting inzake leerresultaten werd reeds vermeld dat "*De officinastages en de casuïstiek worden verzorgd door de professoren [P.J], [D.P.J], [S.] en [R.]*".

Daarenboven stelt de commissie vast dat de evaluatieregels (slagen op elk onderdeel en een cijfer gelijk aan of minder dan 7/20 op één van de onderdelen, wordt het eindcijfer), ook explicet zijn opgenomen:

- in de stagehandleiding die – nog steeds – beschikbaar is op het elektronisch leerplatform PointCarré (p. 10),
- en in de PowerPointpresentatie die tijdens het eerste college van 25.09.2017 werd gegeven, en tevens op het elektronisch leerplatform PointCarré werd gepubliceerd (met name slide 28):
[...]

De evaluatieregels zijn dan ook op een transparante wijze meegedeeld aan de studenten, en deze evaluatieregels waren ook gedurende het academiejaar consulteerbaar op het leerplatform (PPT en stagehandleiding en ook de opleidingsonderdeelfiche die eveneens op de website kon worden geconsulteerd).

Het is dan ook duidelijk dat de evaluatieregels dat de student om te slagen voor de officinastage een voldoende moet halen op elk onderdeel, en dat een score van 7/20 of minder op één van de onderdelen betekent dat de eindscore eveneens minder dan of gelijk aan 7/20 zal bedragen, betrekking hebben op *alle* onderdelen van de officinastage, waaronder dus ook de vier onderdelen van het mondeling stage-examen.

Deze regels, die ook voor tal van andere opleidingsonderdelen binnen de opleiding gelden, werden niet alleen duidelijk toegelicht tijdens het eerste college van 25.09.2017, maar worden ook expliciet vermeld in zowel de PowerPointpresentatie die werd uitgedeeld aan de studenten en die tevens en nog steeds beschikbaar is op het leerplatform PointCarré, als in de stagehandleiding en in de opleidingsonderdeelfiche.

In de gegeven omstandigheden kan de eerste kritiek van de studente dan ook niet worden bijgetreden. Er is geen sprake van een schending van het patere legem quam ipse fecisti-principe, noch van het vertrouwensbeginsel.

Wat het tweede middelonderdeel betreft, stelt de beroepscommissie vast dat de opleidingsonderdeelfiche enerzijds de vermelding bevat dat in geval een student een score van minder dan 7/20 behaalt op één van de onderdelen, zijn eindscore eveneens minder dan 7/20 zal bedragen, doch anderzijds ook melding wordt gemaakt van een score gelijk aan of kleiner dan 7/20 op één van de onderdelen, met een eindscore gelijk aan of kleiner dan 7/20 tot gevolg.

Waar de opleidingsonderdeelfiche in dat opzicht geen duidelijkheid verschaft t.a.v. de studente, stelt de beroepscommissie evenwel vast dat:

- in de stagehandleiding, gepubliceerd op het leerplatform op 22.09.2017, expliciet bepaald wordt dat "*De student is slechts geslaagd voor de officinastage indien hij/zij voldoende haalt op elk onderdeel. Een score van minder dan of gelijk aan 7/20 op één van de onderdelen betekent dat de eindscore eveneens minder dan of gelijk aan 7/20 zal bedragen.*"
- ook in het eerste college van 25.09.2017 zulks explicet vermeld werd waarbij de hand-outs (PPT) aan de studenten werd uitgedeeld en bovendien ook op 22.09 en 25.09 op het leerplatform werd gepubliceerd. Inderdaad wordt in slide 28 uitdrukkelijk vermeld "Opgelet: wanneer 1 van de onderdelen $\leq 7/20 = \text{eindcijfer.}$ "

Gelet op het beschikbaar zijn van deze documenten, die onbetwistbaar aan de studenten gecommuniceerd werden en ter beschikking gebleven zijn gedurende het academiejaar, kan er volgens de beroepscommissie geen discussie meer zijn dat de studenten die een cijfer gelijk aan of minder dan 7/20 behalen op één van de onderdelen, dit cijfer ook als eindcijfer behalen (net zoals dit bij diverse andere opleidingsonderdelen het geval is).

Dat de titularis in zijn e-mail van 09.01.2018 waarbij hij de studenten wil aanzetten tot goede cijfers, per materiële vergissing (<7/20) vermeld heeft, kan aan het voorgaande geen afbreuk doen. Deze email had geenszins tot doel om de berekeningswijze die zowel in de verschillende hierboven vermelde documenten werd opgenomen, te ontkrachten (hetgeen ook niet zou kunnen lopende het academiejaar).

Ook het tweede middelonderdeel en de daarbij aangehaalde schendingen, kunnen zodoende niet worden aangenomen.

Daarenboven, en zelfs mocht één van de kritieken van de studente kunnen worden aangenomen – quod non – blijkt uit het dossier duidelijk dat de 4 docenten die de studente beoordeelden in het kader van het mondeling examen, rekening hebben gehouden met het totaalbeeld. In casu blijkt dat de studente in die mate fouten maakte op het onderdeel dat beoordeeld werd door prof. [R.], dat zij de eindcompetenties die zij diende te behalen voor de officinastages, niet behaald heeft; ook om die reden kan het eindcijfer zodoende niet overeenstemmen met het rekenkundig gemiddelde van de deelcijfers.

Prof. [R.] geeft duidelijk aan dat de studente bij het mondeling examen voor wat dermatologie betreft, dermate basisfouten maakte die door een apotheker niet kunnen worden gemaakt. Voor het aspect van dermatologie had de studente te veel tijd nodig om de percentages te berekenen van een recept, maakte zij basisfouten om een shampoo te bereiden en was zij eveneens fout voor een suspensie. Uit de nota's blijkt duidelijk dat de studente niet, of minstens niet correct, antwoordde op de vragen die haar gesteld werden.

In die omstandigheden hebben de beoordelaars beslist dat de studente manifest de leerresultaten verbonden aan het opleidingsonderdeel van de officinastage niet heeft bereikt en zodoende niet geslaagd kan zijn voor de officinastage.

Naar inzichten van de beroepscommissie spreekt het voor zich dat een studente die basisfouten maakt bij het mondeling examen voor het opleidingsonderdeel officinastages, hetgeen samen met de masterproef – waarvoor de studente, het wege geheel ten overvloede opgemerkt, evenmin een credit heeft behaald – het sluitstuk van de opleiding uitmaakt, niet geslaagd kan worden verklaard voor dit opleidingsonderdeel.

Een van de hoofdtaken van een apotheker is het maken en afleveren van een bereiding op correcte wijze; logischerwijze maakt dit dan ook één van de leerresultaten uit die studenten moeten behalen in het kader van het opleidingsonderdeel officinastage (bereiding en aflevering van magistrale en officinale bereidingen).

Ter zitting wordt door de advocaat van de studente overigens ook meegegeven dat het beroep enkel op juridisch-technische elementen werd gesteund; inderdaad wordt noch in het verzoekschrift noch ter zitting door de studente ingegaan op de deelcijfers als dusdanig, dewelke aldus niet worden betwist.

In de mate voormelde essentiële eindcompetentie en kennis niet worden bereikt door de studente, hetgeen door haar ook niet betwist wordt, wordt zelfs in de hypothese dat de strenge beoordeling zoals opgenomen in de opleidingsonderdeelfiche, in samenspraak gelezen met de PowerPointpresentatie (slide 28) en de stagehandleiding (p. 10), niet overeind zou blijven, quod non – naar inzichten van de beroepscommissie terecht in functie van dit totaalbeeld besloten tot een 7/20.

De beroepscommissie is van oordeel dat dit eindcijfer een duidelijk signaal naar de studente uitmaakt, waarbij de studente via de tweede zittijd een tweede examenkans heeft teneinde een credit te behalen voor dit belangrijke opleidingsonderdeel,

VI. BESLUIT

Om deze redenen beslist de beroepscommissie dat het beroep van de studente ontvankelijk maar niet gegrond is. De bestreden beslissing wordt bevestigd.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Ten gronde

Enig middel

Verzoekster steunt een enig middel op het *patere legem quam ipse fecisti*-beginsel, op het rechtszekerheidsbeginsel en het vertrouwensbeginsel, op het zorgvuldigheidsbeginsel en op de materiële motiveringsplicht.

Eerste onderdeel

Standpunt van partijen

In een eerste middelonderdeel voert verzoekster aan dat de studiefiche van het opleidingsonderdeel ‘Officinastages, casuïstiek, wetgeving en deontologie’ voorschrijft dat de evaluatie geschiedt op basis van het schriftelijk examen (25% van het eindcijfer) en de zelfstage (75% van het eindcijfer), waarbij dit laatste deel bestaat uit ‘Stageschrift’, ‘Mondeling examen’ en ‘Evaluatie stagemeester/kennistoets’, elk met een eigen gewicht voor de berekening van het eindcijfer, met dien verstande dat de student slechts is geslaagd voor de stage indien hij voldoende haalt op elk van deze drie onderdelen. Een score van minder dan 7/20 op één van de onderdelen betekent dat de eindscore eveneens minder dan 7/20 zal bedragen. Verzoekster wijst erop dat zij voor elk van de drie onderdelen van ‘Zelfstage’ een slaagcijfer behaalde, alsook voor het schriftelijk examen, zodat zij ten onrechte niet geslaagd is verklaard. Waar de

bestreden beslissing steunt op de overweging dat de student moet slagen op ‘elk onderdeel’, stelt verzoekster dat daarmee enkel kan zijn bedoeld, ‘Stageschrift’, ‘Mondeling examen’ en ‘Evaluatie stagemeester/kennistoets’.

De overweging in de bestreden beslissing dat het mondelinge stage-examen wordt afgenoem door de titularissen van de betrokken vakken, en dat verzoekster daaruit had moeten afleiden dat dit mondelinge stage-examen mitsdien ook nog uit verschillende onderdelen bestaat, gaat volgens verzoekster niet op.

Ten slotte overtuigt voor verzoekster ook de verwijzing naar de stagehandleiding en de powerpointpresentatie niet. Vooreerst klemt voor verzoekster de vaststelling dat pagina 10 van de stagehandleiding een quasi exacte kopie is van de bepaling opgenomen in de studiefiche, met dien verstande dat *enerzijds* is aangegeven dat een score van minder dan of gelijk aan 7/20 op één van de onderdelen betekent dat de eindscore eveneens minder dan of gelijk aan 7/20 zal bedragen (daar waar in de studiefiche staat ‘een score van minder dan 7/20’) en *anderzijds* er een toevoeging gebeurt, met name: “Het globale eindcijfer op het OO ‘Officinastage’ (30 ECTS) komt als volgt tot stand: % x quotering stage + % van punten Wetgeving en Deontologie (2/3)/Soc.Zekerheid (1/3).” Deze zin verwijst naar oordeel van verzoekster louter naar de hoofdcategorieën, zodat de stagehandleiding haar standpunt bevestigt. Wat de Powerpointpresentatie, slide 28 betreft, merkt verzoekster op dat dit het enige document is dat op het eerste zicht tegenstrijdig zou kunnen lijken aan de studiefiche en stagehandleiding, met name omdat de afbeelding ‘1/2 stage-examen (4 onderdelen)’ aangeeft en onderaan de slide ‘Opgelet: wanneer 1 van de onderdelen 7/20 = eindcijfer’. Daaraan werpt verzoekster tegen dat een Powerpointpresentatie niet kan gelden als een reglement of een document met bindende regels. De presentatie is voor haar integendeel een document met puur informatieve waarde, en vanuit dat oogpunt ondergeschikt aan de voorschriften opgenomen in de studiefiche.

Verwerende partij voert in haar antwoordnota in hoofdorde aan dat het eerste middelonderdeel gedeeltelijk onontvankelijk is. Verzoekende partij steunt het middel immers onder meer op het zorgvuldigheidsbeginsel en het materieel motiveringsbeginsel, terwijl deze rechtsgronden bij het intern beroep niet werden opgeworpen.

Ten gronde verwijst verwerende partij vooreerst naar de uitgebreide motivering van de bestreden beslissing. Het is ten onrechte, zo stelt verwerende partij, dat verzoekster blijft volhouden dat de opleidingsonderdeelfiche luidt dat een student geslaagd is voor de officinastage indien hij voldoende haalt “op elk van de drie onderdelen”. Verwerende partij benadrukt nogmaals dat zowel de studiefiche als de stagehandleiding vereisen dat de student slaagt op “elk onderdeel” voor de officinastage opdat hij geslaagd zou zijn voor het opleidingsonderdeel. Daarbij is het voor verwerende partij vanzelfsprekend dat dit betekent dat de student moet slagen op elk onderdeel van het mondelinge stage-examen, ook al vermelden de studiefiche en de stagehandleiding niet uitdrukkelijk uit hoeveel onderdelen dit stage-examen bestaat. Verwerende partij stipt aan dat haar visie ter zake wordt bevestigd door de powerpointpresentatie, en dat de studiefiche in samenhang met andere documenten moet kunnen worden gelezen.

Verzoekende partij harerzijds blijft in haar wederantwoordnota bij haar standpunt.

Beoordeling

Het komt aan de hogeronderwijsinstelling toe om, binnen de decretale en reglementaire bepalingen, als inrichtende macht van het door haar verstrekte onderwijs te bepalen welke opleidingsonderdelen worden aangeboden, welke de beoogde competenties zijn en hoe de beoordeling van de student zal geschieden.

Deze bepalingen vinden in beginsel hun weerslag in de ECTS-fiche (*c.q.* studiefiche of opleidingsonderdeelfiche). Te dezen bepaalt artikel 2 van het onderwijs- en examenreglement 2017-2018 van verwerende partij:

Opleidingsonderdeelfiche: een beschrijving van een opleidingsonderdeel waarin de formele en inhoudelijke gegevens zoals omschreven in artikel 15 van dit reglement vóór aanvang van de inschrijvingsperiode worden vastgelegd. De opleidingsonderdeelfiche wordt ter goedkeuring aan de bevoegde facultaire instantie voorgelegd.

Het bedoelde artikel 15, §1 van datzelfde reglement luidt:

“Artikel 15 (opleidingsonderdeelfiche)

- §1. Voor elk opleidingsonderdeel wordt een opleidingsonderdeelfiche gemaakt waarin ten minste de volgende elementen worden opgenomen:
1. Code, verantwoordelijke faculteit en vakgroep;
 2. Titel van het opleidingsonderdeel;
 3. Type opleiding waartoe het opleidingsonderdeel in hoofdorde behoort;
 4. Onderwijsstaal;
 5. Semester waarin het opleidingsonderdeel wordt ingericht of de aanduiding dat het een jaaropleidingsonderdeel betreft;
 6. Studieomvang van het opleidingsonderdeel uitgedrukt in ECTS-credits;
 7. Inschrijvingsvereisten, onder meer pre- en corequisities;
 8. De werkvormen verbonden aan het opleidingsonderdeel
 9. De (verantwoordelijke) titularis en andere onderwijsverstrekkers;
 10. Specifieke inrichting van het opleidingsonderdeel dat voor werkstudenten wordt ingericht;
 11. Aanduiding of een inschrijving via examencontract al dan niet mogelijk is en desgevallend specifieke vereisten ten aanzien van deze studenten;
 12. Leerresultaten;
 13. Inhoud van het opleidingsonderdeel;
 14. Examens: examenvorm, de totstandkoming van het examencijfer, aanduiding van al dan niet tweede examenkans;
 15. Studiemateriaal;
 16. Eventuele extra kosten verbonden aan het opleidingsonderdeel.”

Hieruit volgt dat (onder meer) de inhoud van het opleidingsonderdeel, de examenvorm en de berekening van het examencijfer in de opleidingsonderdeelfiche moeten zijn bepaald en dat deze regels vóór de aanvang van het academiejaar moeten zijn vastgelegd.

Het is gewis mogelijk dat bepaalde concrete elementen inzake de organisatie van een opleidingsonderdeel nader worden uiteengezet in andere documenten, die soms ook tijdens het academiejaar ter beschikking worden gesteld. De wijze van evalueren is evenwel een essentieel onderdeel van het studiecontract dat tussen student en instelling tot stand komt, zodat niet kan worden aangenomen dat aan de student afwijkende regels worden opgelegd die niet uitgaan van het daartoe bevoegde orgaan of die buiten de daartoe gestelde termijn tot stand komen. De Raad wijst ter zake ook op artikel II.273 van de Codex Hoger Onderwijs, waaruit volgt dat ‘het bestuur’ de algemene voorwaarden van de toetredingsovereenkomst bepaalt en dat deze voorwaarden worden vastgelegd in het onderwijs- en examenreglement en de rechtspositieregeling van de student.

De opleidingsonderdeelfiche luidt wat de quatering betreft als volgt:

“Beoordelingsinformatie

De beoordeling bestaat uit volgende opdrachtcategorieën

Examen Schriftelijk bepaalt 25% van het eindcijfer

ZELF Stage bepaalt 75% van het eindcijfer

Binnen de categorie Examen Schriftelijk dient men volgende opdrachten af te werken

- Schriftelijk examen wetgeving en deontologie met een wegingsfactor 1 en aldus 25% van het totale eindcijfer

Toelichting Farmaceutische wetgeving en deontologie/sociale wetgeving

Deze onderdelen worden schriftelijk ondervraagd (met mondeling verderzetting indien niet geslaagd op het schriftelijke examen).

Het examen omvat een aantal vragen die betrekking hebben op handelingen en situaties die uit de beroepspraktijk zijn afgeleid, en die de examinandus d.m.v. de wet- en regelgeving, die hij bij het examen kan raadplegen, met de nodige argumenten moet kunnen beantwoorden, zoals hij dat later in de officina zal moeten doen.

Binnen de categorie ZELF Stage dient men volgende opdrachten af te werken

- Stageschrift met een wegingsfactor 1 en aldus 18,8% van het totale eindcijfer
Toelichting Officinastages en casuïstiek
- Een advies van de stagemeester en in orde zijn met de administratieve vereisten, zoals beschreven In het stagereglement, zon een conditio sine qua non om aan het stage-examen te mogen deelnemen
- De werkzaamheden van de studenten tijdens GIMMIC's worden niet beoordeeld. GIMMIC's wordt beschouwd als een leermoment en maakt deel uit van de stageactiviteiten. Onwettige afwezigheid, desinteresse of storend gedrag tijdens GIMMIC's wordt wel gesanctioneerd en kan leiden tot verwijzing naar de volgende zittijd.
- De stagemeester wordt gevraagd een beoordeling te geven van de verrichte stage door middel van het daartoe bestemde formulier – zie stagedocumenten. Een negatief advies dient gemotiveerd te worden met een verslag. De stagemeester kan, wanneer dit nodig lijkt, op om het even welk tijdstip van de stage een rapport opmaken en aan de stagecoördinator of de voorzitter van de stagecommissie bezorgen.

De stagemeester vult het vertrouwelijk stagerapport in, dat opgesplitst is in 2 delen: beroepskennis en beroepsattitude. Vervolgens worden er punten toegekend: beroepskennis op totaal van 20 punten en beroepsattitude op totaal van 20 punten. Bij het herladen op een totaal van 100 punten telt het laagste cijfer mee met een factor x4 en het hoogste cijfer met een factor xl. Indien het cijfer voor beroepskennis en beroepsattitude hetzelfde is, dan is het evident dat dit cijfer het globaal eindcijfer van de stage vormt (voor meer uitleg zie [stagereglement]).

- De quatering van het examen is gebaseerd op een beoordeling van de inhoudelijke kwaliteit van het stageschrift (1/4), een evaluatie van de stagemeester (1/4) en het mondelinge stage-examen (1/2). Het stage-examen wordt afgenoem in aanwezigheid van titularissen van vakken betrokken bij de stage. De student

brengt een blanco kopie (zonder notities) van het stageschrift mee naar het examen (enkel nog als bron te gebruiken). Op het stage-examen krijgt iedere student 2 [voorschriften] met medicatiehistoriek, die hij/zij als casus moet bespreken. De student krijgt voorbereidingstijd (max. 30 min) voor 1 van de casussen. Voor de andere wordt een onmiddellijke afhandeling van het voorschrijf gevraagd. De student moet uitleggen hoe hij/zij in de praktijk deze casussen zou behandelen en geeft een wetenschappelijke verklaring voor zijn handelen. De student is slechts geslaagd voor de officinastage indien hij/zij voldoende haalt op elk onderdeel. Een score van minder dan 7/20 op één van de onderdelen betekent dat de eindscore eveneens minder dan 7/20 zal bedragen.

- Mondeling examen met een wegingsfactor 2 en aldus 37,5% van het totale eindcijfer
- Eval. Stagem./Kennistoets met een wegingsfactor 1 en aldus 18,8% van het totale eindcijfer”

Onder “aanvullende info m.b.t. evaluatie” wordt in de opleidingsonderdeelfiche vervolgens hernoemd:

“(…)

De quotering van het examen is gebaseerd op een beoordeling van de inhoudelijke kwaliteit van het stageschrift (1/4), het gemiddelde van de evaluatie van de stagemeester met de punten behaald op kennistoets 2 (afgelegd halverwege Gimmis) (1/4) en het mondelinge stage-examen (1/2). Het stage-examen wordt afgenoem in aanwezigheid van titularissen van vakken betrokken bij de stage. De student brengt een blanco kopie (zonder notities) van het stageschrift mee naar het examen (enkel nog als bron te gebruiken). Op het stage-examen krijgt iedere student 2 [voorschriften] met medicatiehistoriek, die hij/zij als casus moet bespreken. De student krijgt een voorbereidingstijd (max 40 min) voor 1 van de twee casussen. Voor de andere wordt een onmiddellijke afhandeling van het voorschrijf gevraagd. De student moet uitleggen hoe hij/zij in de praktijk deze casussen zou behandelen en geeft een wetenschappelijke verklaring voor zijn handelen. De student is slechts geslaagd voor de officinastage indien hij/zij voldoende haalt op elk onderdeel. Een score gelijk aan of kleiner dan 7/20 op één van de onderdelen betekent dat de eindscore eveneens 7/20 of minder zal bedragen.”

De stagehandleiding bevat dezelfde tekst.

De Raad is van oordeel dat de bepalingen van de opleidingsonderdeelfiche derwijze moeten worden gelezen dat “elk onderdeel” waarvoor de student een voldoende moet behalen om te kunnen slagen, verwijst naar de drie onderdelen van het examen die in dezelfde paragraaf zijn weergegeven, met name: de inhoudelijke kwaliteit van het stageschrift (1/4), een evaluatie van de stagemeester (1/4) en het mondelinge stage-examen (1/2). Van andere ‘onderdelen’, of aspecten die als ‘onderdeel’ kunnen worden beschouwd, is in de opleidingsonderdeelfiche

immers geen sprake. Evenmin overigens, zoals hiervoor reeds is vastgesteld, in de stagehandleiding.

Er anders over oordelen, zoals de interne beroepscommissie deed, zou erop neerkomen dat het opleidingsonderdeel uit een onbekend, of alleszins niet bij voorbaat bepaald, aantal onderdelen bestaat of kan bestaan. Daargelaten de vraag of dergelijke onduidelijkheid getuigt van de vereiste zorgvuldigheid, kan zulks alleszins niet worden aangenomen wanneer de student voor elk van de niet bij voorbaat gekende onderdelen moet slagen ten einde een credit te kunnen behalen. Dit laat de deur open voor willekeur.

Het feit dat in een powerpointpresentatie – die overigens pas bij aanvang van het academiejaar beschikbaar was en die niet uitgaat van het instellingsbestuur – voor het eerst, en enkel daar, het stage-examen nader wordt geduid als bestaande uit “4 onderdelen”, doet aan die vaststellingen geen afbreuk.

Indien het instellingsbestuur de opleiding bijvalt in de stelling dat een student pas kan slagen voor het opleidingsonderdeel indien een slaagcijfer wordt behaald op elk subonderdeel van een onderdeel, dan dient dit uitdrukkelijk in de ECTS-fiche *c.q.* opleidingsonderdeelfiche te worden aangegeven.

De aan verzoekster toegekende quotering strijdt met de bepalingen van de opleidingsonderdeelfiche.

De bestreden beslissing is bijgevolg onregelmatig in de mate dat zij het slagen voor het opleidingsonderdeel ‘Officinastages, casuïstiek, wetgeving en deontologie’ laat afhangen van de vraag of verzoekster voor de vier in de powerpointpresentatie vermelde ‘onderdelen’ is geslaagd.

Het eerste middelonderdeel is in de aangegeven mate gegrond.

Aangezien de overige middelonderdelen niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden, dienen zij niet verder te worden onderzocht.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepscommissie van de faculteit Geneeskunde en Farmacie van de Vrije Universiteit Brussel van 20 juli 2018.

2. Het daartoe bevoegde orgaan neemt ten aanzien van verzoekster een nieuwe beslissing en doet zulks uiterlijk op 12 september 2018.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 5 september 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyveld	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris **De voorzitter**

Freya Gheysen **Jim Deridder**

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.394 van 5 september 2018 in de zaak 2018/235

In zake: xxx

tegen:

UC LEUVEN
woonplaats kiezend te 3001
Leuven Geldenaaksebaan 335

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 30 juli 2018, strekt tot nietigverklaring van de interne beroepscommissie van UC Leuven van 20 juli 2018 waarbij het intern beroep van verzoekster gegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 5 september 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en Karen Weis, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘professionele bachelor Vroedkunde’.

Tot het curriculum behoort het opleidingsonderdeel ‘Stage IV’, waarvoor verzoekster het examencijfer van 8/20 behaalt.

Tegen dit examencijfer tekent verzoekster op 4 juli 2018 het volgende intern beroep aan:

“Ik wens beroep aan te tekenen tegen het examencijfer van 8/20 voor stage IV.

Ik liep deze stage van 19 februari tot 27 maart 2018 in het Heilig Hart Ziekenhuis in Tienen.

Persoonlijk ben ik van mening dat deze stage goed was verlopen. Dat bleek ook uit de feedback die ik ontving tijdens de stage, en dan vooral over de laatste 3 weken van de 6 weken durende stage.

Op 27 maart 2018 (de laatste dag van deze stage) had ik mijn laatste evaluatiegesprek met mijn stagebegeleidster, mevrouw [D.B.]. Er ontbraken op dat ogenblik nog 5 evaluaties, waarvan 4 van de laatste 2 weken van mijn stage. Tijdens dit gesprek heb ik mevrouw [D.B.] vriendelijk gevraagd om nog even te wachten op deze 5 ontbrekende evaluaties, vooraleer mijn stagescore te bepalen. Deze 5 evaluaties waren voor mij belangrijk omdat ze de laatste weken betroffen van de stage, waarin ik het goed heb gedaan (Het is toch nog altijd de bedoeling van een leerproces dat je progressie maakt in de tijd). Mevrouw [D.B.] had hier geen oor naar en maakte duidelijk dat ze niet op deze evaluatieformulieren ging wachten, omdat ze haar oordeel al had gevormd en dat de score van 8/20 ‘vastlag’. De reden die ze hiervoor opgaf was dat het bezorgen van de evaluatieformulieren mijn eigen verantwoordelijkheid was, en dat het dus mijn eigen schuld was dat ze niet tijdig over de evaluatieformulieren van de laatste stageweeken beschikte.

Ik wil benadrukken dat ik deze verantwoordelijkheid wel degelijk heb opgenomen en dat ik mijn vroedkundige begeleid(st)ers in het ziekenhuis telkenmale heb gevraagd om mij zo snel als mogelijk hun evaluatieformulier van die dag te bezorgen. Zij stelden mij telkens gerust, en benadruktten hierbij dat alles goed was verlopen, en dat ik het goed had gedaan. Ik kan uiteraard niet meer doen dan aan de mentoren vragen om de formuleren tijdig te bezorgen. Ik heb dat ook gedaan. Toen bleek dat de formulieren niet tijdig in mijn bakje lagen, heb ik verder geïnformeerd. Maar het was voor mij onmogelijk om de betrokken stagementoren nadien nog persoonlijk te herinneren aan de formulieren omdat ze tijdens de stagedagen die nog restten niet in het ziekenhuis aanwezig waren.

Ik heb dan de contactgegevens van de stagebeleidsters opgevraagd bij het diensthoofd van het ziekenhuis, en heb de mentoren vervolgens per e-mail gecontacteerd.

Dit verklaart waarom ik op 27 maart 2018, de voorlaatste dag van mijn stage in Tienen, waarop het evaluatiegesprek met mevrouw [D.B.] plaatsvond, niet beschikte over alle evaluatieformulieren.

Op 26 april 2018 heb ik een tweede gesprek gehad met mevrouw [D.B.]. Tijdens dat uitgebreider gesprek heb ik mijn bezwaren geuit over de 8/20 die zij mij als stagescore had gegeven. Tijdens dat gesprek werd duidelijk dat mevrouw [D.B.] de stagescore

definitief had vastgelegd nog vooraleer zij in het bezit was van alle evaluatieformulieren. Ondertussen waren ook mijn mentoren op de hoogte van mijn onvoldoende voor de stage. Drie van de vier mentoren hadden mij ondertussen teruggemaaid, met hun feedback en met de mededeling dat ze hadden vernomen dat ik niet geslaagd was. Bijgevolg was hun feedback negatief beïnvloed door de lage stagescore die mevrouw [D.B.] al had gegeven en [gecommuniceerd]. Ik heb die mails meegenomen naar het tweede gesprek. Maar deze heeft mevrouw [D.B.] genegeerd.

De weigering van mevrouw [D.B.] om op de ontbrekende formulieren te wachten vooraleer de stagescore te bepalen, vind ik zeer onterecht. Mevrouw [D.B.] heeft bewust geen rekening houdt met de ontbrekende evaluaties -ondanks mijn vriendelijk verzoek – en dus ook niet met de vorderingen die ik maakte.

In haar antwoord per e-mail dd. 3 juli 2018 schrijft mevrouw [D.B.] dat ze na het vastleggen van de score alsnog de mentoren in het ziekenhuis van Tienen heeft gecontacteerd. Dit was echter veel te laat. Iedereen in het ziekenhuis van Tienen was ondertussen op de hoogte van het gegeven dat mevrouw [D.B.] mij een onvoldoende had gescoord voor mijn stage, met als gevolg dat er bij de mentoren een grote bias werd gecreëerd ten opzichte van mij.

De positieve feedback (met een aantal werklijstjes) die ik tijdens mijn stage in het Ziekenhuis van Tienen heb gekregen, stemt ook niet overeen met de kruisjes die mevrouw [D.B.] aanstipte op de scoretabellen. Mevrouw [D.B.] scoorde alle onderdelen even laag. Ook verschillende onderdelen waarvan ik schriftelijk kan aantonen dat de begeleiding ze goed scoorde, werden door Mevrouw [D.B.] even laag gescoord als alle andere onderdelen. Dit wijst op grote willekeur en toont nogmaals aan dat mevrouw [D.B.] eerst haar (subjectieve) score bepaalt, en vervolgens de scoretabellen invult in overeenstemming met haar vooraf bepaalde score. Terwijl het vanuit onderwijskundig perspectief duidelijk de bedoeling is dat dit omgekeerd gebeurt.

Verder wens ik nog mee te geven dat mij via Toledo een stagescore van 7/20 werd medegedeeld. Mevrouw [D.B.] heeft mij op 3 juli 2018 per e-mail laten weten dat dit een materiële vergissing betrof, en dat het punt zou aangepast worden naar 8/20.

Ik ben niet akkoord met deze lage score van 8/20 en voel mij zeer onterecht en bijzonder subjectief behandeld. Tegelijkertijd ben ik ook erg teleurgesteld in de gang van zaken.”

De interne beroepscommissie behandelt verzoeksters beroep in zitting van 20 juli 2018, en komt tot de volgende beslissing:

“Concreet verloop van de onderwijs- en evaluatieprocedure

De studente heeft stagegelopen van 19 februari tot 27 maart 2018 in het Heilig Hart Ziekenhuis van Tienen (verloskamer). Bij de opstart van de stage kreeg zij groen licht (document stagebegeleidingsmoment 1), tussentijds (13/3) kreeg zij een oranje licht en de duidelijke mededeling dat er nog werklijsten waren. Bij de eindevaluatie (27/3) kreeg de studente een rood licht (en een onvoldoende, m.n. 8/20) opgelegd.

De studente had nog een gesprek met de stagebegeleider over het tekort op 26/4/2018. Op 2 juli meldt zij een administratieve vergissing, op 4 juli 2018 dient de studente beroep in tegen het tekort.

STANDPUNT VAN DE STUDENTE

In het beroepsschrift haalt de studente een aantal argumenten aan die samengevat kunnen worden als volgt:

- De eindevaluatie is niet correct tot stand gekomen omdat de stagebegeleider niet gewacht heeft op 5 evaluatieformulieren die op het moment van de eindevaluatie nog niet beschikbaar waren;
- De stagebegeleider heeft partijdig gehandeld, nu zij reeds een bepaalde score in haar hoofd had en bewust geen rekening gehouden heeft met de missende formulieren. Zij heeft de kruisjes ingevuld aan de hand van de score die zij in haar hoofd had;
- Ook de mentoren konden de evaluatieformulieren niet meer onpartijdig invullen, nu zij al wisten dat de studente met een tekort beoordeeld werd;
- De studente had het gevoel dat de stage goed verliep, en dat op basis van de feedback van de stageplaats.

DE BEOORDELING VAN HET BEROEP TEN GRONDE

[...]

Gegrondheid van het beroep

De incorrecte totstandkoming van de stagescore

De eindevaluatie is volgens de studente niet correct tot stand gekomen omdat de stagebegeleider niet gewacht heeft op vijf bijsturingsformulieren die op het moment van de eindevaluatie nog niet beschikbaar waren. Hierdoor heeft zij geen volledig beeld gekregen van het kennen en kunnen van de studente, nu het in de laatste stageweeken (en vier van de vijf formulieren die ontbraken kwamen uit die laatste stageweeken) beter ging.

In de stagewijzer staat over de evaluatie het volgende vermeld: “*De stage-evaluatie gebeurt op het einde van de stage op basis van de evolutie die je doormaakte. Je maakt een zelfevaluatie en de stagebegeleider maakt in samenspraak met jou en de mentoren de eindevaluatie op. (...) De permanente evaluatie gebeurt op basis van de vooropgestelde leerdoelen, de inge vulde dagelijkse reflecties, de tussentijdse evaluatie en de mondelinge gesprekken met de werkbegeleiders, mentoren en hoofdvroedvrouw.*” De stagewijzer stelt dus vooreerst al heel duidelijk dat er rekening gehouden wordt de inge vulde dagelijkse bijsturingsformulieren. Vanuit een praktisch oogpunt is dit ook de enige haalbare werkwijze: men kan de eindevaluatie moeilijk telkenmale gaan uitstellen wanneer er bepaalde formulieren zouden ontbreken. Voor stagebegeleiders is het al moeilijk om alle stage-evaluaties georganiseerd [te] krijgen, en dit zou enkel nog bijkomend bemoeilijkt worden wanneer men keer op keer de vergadering met de stageplaats en de studente moet verplaatsen omwille van het feit dat er documenten ontbreken.

Het is daarbij niet verwonderlijk dat het de verantwoordelijkheid van de studente is om ervoor te zorgen dat deze dagelijkse bijsturingsformulieren en de bijhorende beoordelingen van de mentoren in het dossier zitten (R.Stvb. 2017/248). Het is zij die elke dag moet verzekeren dat deze formulieren ingevuld en afgegeven worden. Aangezien het om dagelijks[] op te stellen documenten gaat, is het ook cruciaal dat deze zo kort mogelijk bij de dag in kwestie ingevuld worden (idealiter de dag zelf). Enkel zo kan men namelijk een getrouwe weetgave van de werkzaamheden van die dag verzekeren. Een van de mentoren geeft het in een mail treffend aan: “*ik weet niet meer zoveel van die shift die we samen gewerkt hebben*”. Het valt bovendien op dat de studente de missende documenten nog steeds niet bijbrengt: er worden enkel mails aangevoerd waarin feedback gegeven wordt, maar niet op het juiste formulier. Cruciaal is wel dat er in het dossier voldoende andere documenten zitten waarop de stagebeoordeling zich kan baseren (R.Stvb. 2017/248).

De interne beroepscommissie stelt vast dat er in het dossier een twintigtal dagelijkse bijsturingsformulieren terug te vinden zijn. De stagebegeleider (en bij uitbreiding ook de interne beroepscommissie) kan zich dan ook een voldoende beeld vormen van de prestaties van de studente, ook al missen er sommige formulieren. De vraag is dan ook niet of de eindevaluatie gesteund is op alle fiches, maar wel of er van elke relevante activiteit voldoende informatie beschikbaar is waardoor de hogeschool met kennis van zaken voor alle verrichte stageactiviteiten zich een betrouwbaar beeld kan vormen (R.Stvb. 2013/124). Uit het dossier blijkt dit zeker het geval te zijn. In het dossier worden duidelijk verschillende (zwaarwichtige) werkpunten gesigneerd aan de studente:

- Dagelijks bijsturingsformulier 19/2: “*vergeet niet om jezelf ook aan de mensen voor te stellen*”, “*bij de bloedafname niet vergeten om handschoenen aan te doen + garrot los te laten voordat je de naald verwijder[t]*”
- Dagelijks bijsturingsformulier 20/2: “*nog leiding, toezicht en instructie nodig*”, “*let soms wat op je taal: ik versta je soms minder goed*”
- Dagelijks bijsturingsformulier 21/2: “*maak een zorgplan op voor jezelf en overloop dit met de vroedvrouw. Je kan hierdoor oefenen + je werk in stapjes zodat je niets vergeet*”; “*Stel jezelf voor op een gepast moment*”, “*niet onderbreken*”.
- Dagelijks bijsturingsformulier 22/2: “*probeer je aan iedereen steeds voor te stellen. Heb gemerkt dat je dit niet steeds doet en is toch heel belangrijk*”, “*wel erop letten dat je niet iedereen tegelijk aanmoedigt (gynaecoloog, assistent, VV etc.)*”, “*Prikken van infuus nog in te oefenen*”
- Dagelijks bijsturingsformulier 23/2: “*bedbad na vaginale postpartum: probeer goed te oefenen op het opfrissen (...) niet vragen om recht te staan en dan pas slip en verband aan te doen → kans op duizeligheid en vallen.*”
- Dagelijks bijsturingsformulier 24/2: “*stel je altijd aan iedereen voor (zowel collega vrouwvrouwen, als aan dokters als aan de patiënt)*”, “*bij plaatsen lavement stelde je de vraag of dit wel nuttig was aangezien de patiënt nog mocht eten (...) probeer dit in het vervolg te doen wanneer de patiënt en/of familie dit niet kan horen → nu lijkt het alsof je de vroedvrouw in twijfel trekt*”
- Dagelijks bijsturingsformulier 25/2: “*uiteleg aangifte: zorg dat je zeker goed weet wat er gezegd moet worden. Wanneer je dit niet weet aarzel dan niet om het te vragen*”, “*kraamvrouw nakijken: ALLE vragen in 1x stellen zodat je niet telkens*

- terug moet gaan”, “rapporteer steeds nauwkeurig, zowel mondeling als schriftelijk”
- Dagelijks bijsturingsformulier 26/2: “je BN was niet correct uitgevoerd, mis aangepikt en gefixeerd”
 - Dagelijks bijsturingsformulier 26-27/2 (nacht): “probeer wel op je houding te letten en ken je plaats binnen het team! Het is namelijk niet aangenaam dat je mij in de rede valt wanneer ik tegen een patiënt aan het praten ben. Ook je reactie wanneer ik het bedieningspaneel van het verlosbed naar beneden deed was hoogst ongepast. Probeer ook je verbale als je non-verbale reactie naar de patiënt toe onder controle te houden. Je intonatie en gezichtsuitdrukking zijn zeer nadrukkelijk”, “het verschil tussen drinken en tutteren bij BV moet je nog leren”, “bij opfrissen bevallen mama: intiem toilet + billen niet vergeten & propere slip aan indien nodig.”
 - Dagelijks bijsturingsformulier 27/2: “het is belangrijk je bij eerste contact voor te stellen. We hebben een aantal dagen samen gewerkt en ik weet niet welke stage je loopt”, “soms ben je, denk ik, te gemotiveerd en zeg je wat je denkt (bv: van een handeling) of aan twijfelt waar de patiënt bij is en zo de vroedvrouw in twijfel trekt. Je mag zeker je bedenkingen/opmerkingen uiten, maar liever niet bij de patiënt”
 - Dagelijks bijsturingsformulier 28/2: ontbreekt
 - Dagelijks bijsturingsformulier 5/3: “probeer iets rustiger een VT te doen (zeker als de parturiënte geen CSE heeft)”
 - Dagelijks bijsturingsformulier 6/3: “onderbreek geen gesprekken van artsen om jezelf voor te stellen, wacht op het gepaste moment. Stel jezelf altijd voor aan de vroedvrouw waarmee je samenwerkt en dit vanaf het eerste contact. Je hebt jezelf nog altijd niet voorgesteld aan mij”, “soms mag je iets meer tactvol zijn (niet onderbreken, de manier waarop je iets overbreng)”, “let op bij het plakken van het infuus dat je de leiding niet afknelt”, “als je iets voor de eerste keer doet, zeg dit dan ook en overloop nog eens stap voor stap”; “werk 1 taak af alvorens je aan de volgende begint”, “probeer altijd ordelijk te werken, let erop dat de kabels van de BD, CTG, infuus niet door elkaar hangen, materiaal opruimen.”
 - Dagelijks bijsturingsformulier 7/3: “blaassonde plaatsen gaat nog niet vlot. Probeer zoveel mogelijk te oefenen”, “infuus prikken: tempo & let op steriliteit”, “bedbad: heel goed dat je GVO geeft maar probeer intussen verder te doen met wassen. Nu heeft vrouw de hele tijd met haar billen bloot gelegen”, “je vraagt nog regelmatig of je dingen kan doen, maar probeer hierover mee te denken, bv. af & toe op medicatieblad kijken en voorstellen om medicatie aan te hangen, na bevalling de VK opruimen, na ontslag kamer opruimen”, “kijk goed naar de totaalzorg: vb. bij aangehangen medicatie, kijken of maakinfuus niet leeg is, of blaassonde niet vol is, ...”
 - Dagelijks bijsturingsformulier 8/3: geen negatieve opmerkingen, er wordt wel aangegeven dat het een “rustige dag was op de verloskamer” []
 - Dagelijks bijsturingsformulier 9/3: “je moet leren rustiger werken. Door bruuske bewegingen riskeer je sterilitetsfouten te maken”, “Na CSE is het heel erg van belang dat CTG + BD onmiddellijk wordt aangebracht. Tempo!!”, “plaatsen van verblifsonde ging niet!! Steriliteit”, “Gans de techniek is niet gekend. Leer nadenken voor je handelt anders maak je fouten”, “je praat te veel en te lang bij

de patiënten. Zo mis je leermomenten! Bevalling gemist”, “de GVO die je geeft is ook niet altijd correct (vb. als baby goed aan de borst ligt mag hij drinken zolang hij wil, ... veel mama's gaan hier pijnlijke tepels aan overhouden)”, “spoedsectie en reanimatie van de baby, ik begrijp dat alles wat overdonderend was. Maar let dat je niet in de weg staat. Ook het gesprek dat met de papa moet gebeuren ivm de toestand van de baby is niet aan de studente. Ken je plaats binnen het team.”

- Dagelijks bijsturingsformulier 10/3: “BN: vergeet niet meteen een EDTA tube te draaien voor stolling te voorkomen”, “de baby is beginnen plassen → verander de handdoek → hygiëne”, “je techniek van het demobadje is niet zoals wij het doen”, “je aandachtspunten op de fiche zijn correct”; “probeer ook duidelijker te articuleren en schrijven”; “vergeet inderdaad je beletlampje niet”
- Dagelijks bijsturingsformulier 11/3: “let erop dat je artsen en verpleging niet in gesprekken onderbreekt”. “Dit gebeurt niet altijd even tactvol en de GVO die je geeft is niet altijd correct. Telkens bij nieuwe contacten, ook bij patiënten, moetje je even voorstellen”, “probeer wat meer inzicht te krijgen in de gang van zaken op de dienst, dat je het vragen naar dingen om te doen op eigen initiatief kan doen”, “ook je tempo mag omhoog, zeker op drukke momenten”, “BN goed uitgevoerd, maar je vergeet regelmatig het knelverband te lossen voor het verwijderen van de naald. Ook moet je telkens een patiëntidentificatie uitvoeren met een open vraag en op armband. Tubes labellen op de kamer!”, “plaatsen/assisteren CSE: nog veel oefening nodig. Kijk eerst de procedure van CSE nog eens na. Welk materiaal je volledig moet klaarleggen (hangt ook ter plaatse in de kast)”, “oefenen op steriel dichtdoen van de schort”, “CT6 aankoppelen: oefenen op je handgrepen van Leopold: CT6 interpretatie? Zowel bij CT6 als andere dingen proberen meer linken te leggen. Ook waarom je iets doet/niet doet”, “geen vesten van thuis in het ZH over je werkuniform aandoen → kiemen overdragen in beide richtingen”, “als je een recente sectiopatiënte wil gaan verzorgen of draaien, vraag dan steeds hulp. Dit gaat vaak nog zeer moeizaam (hier uturesruptuur+ hysterectomie!) Je had patiënt X op haar zijde gedraaid, maar ondertussen was er 1 vd 2 redons ontkoppeld, je had dit niet gezien (bed helemaal bebloed, niet meer steriel).”, “aandacht voor leidingen, BS, redons!”, “vraag ZELF om technieken te oefenen. Verschillende technieken hebben nog oefening nodig. Het is alleen door deze zelf te doen dat je ze goed onder de knie krijgt, als je tekens enkel wil kijken gaan er veel leermomenten voorbij”, “als je verslagen schrijft/noteert op pc probeer dan duidelijker te schrijven (veel schrijffouten, onduidelijk leesbaar). Artsen lezen dit ook en moet overzichtelijk zijn.”
- Handgeschreven formulier mentor 11/3: “je vraagt aan de arts of je mag meedoen, je krijgt een ja en toch doe je geen handschoenen aan?? Begrijpen wie begrijpen kan!”, “vrijdag had ik gevraagd om de techniek van de BS goed na te kijken. Zondag waren de fouten nog idem, wat niet OK is”, “blíjf niet de ganse tijd in de VK, patiënt en partner hebben ook recht op privacy”
- Dagelijks bijsturingsformulier 12/3: “je mag gerust een CTG eens bespreken met ons of vragen stellen hierover (deceleraties)”, “bij geven van paracetemol rolklem niet vergeten te zetten”, “let op je beletlampje”
- Dagelijks bijsturingsformulier 13/3: “abnomaal CTG interpreteren ging moeilijk. Herhaal deze leerstof nog eens grondig en probeer deze regelmatig in te

oefenen”, “vergeet niet eerst je NACl te geven voor je andere medicatie aangeeft”, “hou je depper klaar wanneer je bij bloedafname de naald uithaalt.”

Op 13 maart wordt de tussentijdse evaluatie opgesteld. Daar krijgt de studente een oranje licht. In het licht van bovenstaande opmerkingen én de opmerkingen die op het tussentijds evaluatieformulier terug te vinden zijn, lijkt dat oranje licht geen abnormaal resultaat. De drie mentoren geven in een handgeschreven motivering voor die tussentijdse evaluatie ook het volgende aan:

- *“Het tempo mag omhoog. Meer inzicht in werking van de dienst*
- *x stelt zich nog steeds niet aan iedereen voor (artsen/verpleegkundigen/patiënt) ondanks verschillende opmerkingen*
- *Niet altijd gepaste houding → onderbreekt vaak gesprekken verpleegkundigen/arts enz. Ook de manier waarop ze vaak dingen aanbrengt [is] niet even tactvol.*
- *Weinig feedback/gesprek, vraagt niet altijd om hulp (achteraf bv. bij redens ontkoppeling, ...)*
- *Kan nog niet echt linken leggen (waarom we iets doen/denk niet verder na)*
- *Technieken → zie fiches*

Negatieve punten overheersen: ¹na 3 weken max. oranje licht.”

Na de tussentijdse evaluatie werden de volgende bijsturingsformulieren opgesteld:

- Dagelijks bijsturingsformulier 15/3: *ontbreekt*
- Dagelijks bijsturingsformulier 19/3: *ontbreekt*
- Dagelijks bijsturingsformulier 20/3: *“repeat sectio komt in arbeid binnen. Probeer op te schrijven wat er allemaal moet gebeuren en stel voor wat je al kan doen ipv te wachten tot ik het je vraag”, “medicatie optrekken moet sneller; ineens was je weg en lag alle medicatie op de kast (1 van de 4 was opgetrokken) → maak je werk 1 voor 1 af ipv tussenin van alles te doen”, “Probeer prioriteiten te stellen bij het klaarleggen van het materiaal”, “vraag telkens aan de gynaecoloog of je mee mag doen met de bevalling (je hebt met mij al redelijk wat arbeid en bevalling gevuld maar je hebt nog nooit gevraagd om de bevalling te mogen doen. Grijp je leerkansen, vooral wanneer de bevalling enkel gebeurt door de assistent zonder gynaecoloog of omgekeerd”, “ik heb het gevoel dat je, wanneer je uitleg geeft aan mensen, vaak over je woorden struikelt. Probeer goed te verwoorden wat je bedoelt, rustig de praten en zonder medische termen uitleg te geven”, “Ga ook altijd na of de mensen alles begrepen hebben.”*
- Handgeschreven document mentor 20/3: *“Ik zie dat je heel graag alles goed wil doen, maar soms misschien te hard je best doet zodat het niet goed overkomt, wat gekunsteld overkomt. Ik bedoel hiermee dat je soms op een te korte tijd te veel info wil geven”, “ook de manier waarop je iets zegt komt soms bruut over vind ik”, “eenmalige sondage: gebruik compressen (éénmaal van boven naar beneden, niet meerdere malen op en neer gaan”, “installatie van patiënt op bed: niet eerst het bed ombouwen tot verlosbed - nogal omslachtig.”*
- Dagelijks bijsturingsformulier 21/3: *ontbreekt*
- Dagelijks bijsturingsformulier 22/3: *“soms ben je echt wel bruut in bepaalde handelingen (bv. wassen buik bij sectieoperatie → pijn!”, “let op de temperatuur van het water bij wassen van de patiënt → geen koud water”, “het is belangrijk*

dat je patiënten kent en dat je alvorens je aan de verzorging begint weet wat je moet nakijken (verschil sectio/vaginale bevalling) en kijk ook altijd op het verzorgingsblad”, “belangrijk dat je bij deze patiënt ook het vaginaal verlies specifiek navraag[t]! Vochtverlies is geen slijmverlies. Ik vind het ook belangrijk dat je weet waarom je dit vraagt (dit heb ik samen met jou overlopen)”, “je gaat spontaan naar de belletjes, maar rapporteer de nodige dingen ook aan ons (EWS, ...)”, “je staat hier nu al de 5de week en ik heb de indruk dat je totaalplaatje nog niet helemaal begrijpt”, “Probeer jezelf altijd af te vragen waarom je iets doet om zo inzicht te krijgen in de zorg. Stel ook gerichte vragen en schrijf alles duidelijk op zodat je hiernaar terug kan kijken”, “vb. EWS: je weet welke parameters je moet controleren, maar niet waarom, wanneer en bij welke patiënten. Bij afwijkende waarden moet je dit ook altijd rapporteren naar ons toe zodat indien nodig verdere stappen genomen kunnen worden”, “je hebt je nog steeds niet aan elke vroedvrouw waarmee je samenwerkt voorgesteld. Dit is al verschillende keren aangehaald en wordt vanaf de eerste stagedag van elke studente verwacht”, “probeer ook nog wat aan je tempo te werken. Probeer er ook op te letten dat je na een verzorging de computer ook volledig invult en soms vergeet je een verslagje te schrijven”, “let bij de toediening van medicatie op een volledige patiëntidentificatie.”

- Dagelijks bijsturingsformulier 23/3: *ontbreekt*
- Dagelijks bijsturingsformulier 24/3: *ontbreekt*

In casu kunnen enkel de twee laatsten mogelijk een invloed gehad hebben op de eindbeoordeling van de studente, nu de andere missende bijsturingsformulieren zich middenin de stageperiode bevonden en er nadien nog andere (duidelijk negatieve) bijsturingsformulieren opgesteld werden. Het verbaast de interne beroepscommissie bovendien dat de studente de indruk had dat het tweede luik van haar stage beter liep. Uit de gegeven commentaar in de ingevulde stagebeoordelingsformulieren blijkt dat dit duidelijk niet het geval was. Integendeel: dezelfde tekortkomingen blijven terugkomen (initiatief nemen, oplijsten van de zaken die gedaan moeten worden, zaken één voor één afwerken, het missen van leerkansen/niet oefenen van technieken maar enkel kijken, communicatie, bruusk handelen, theoretische kennis, rapporteren aan de collega's, etc.). In die zin ziet de interne beroepscommissie dan ook geen verbetering na de tussentijdse evaluatie. Zelfs wanneer de twee laatste verslagen ‘milder’ zouden geweest zijn, dan neemt dit niet weg dat de studente voor het overgrote deel van haar stage zware tekortkomingen vertoond heeft. Het goed presteren op de laatste paar stagedagen volstaat niet om te kunnen, besluiten tot een goede stage (R.Stvb. 2015/439). Er waren dan ook voldoende begeleidingsfiches in het dossier aanwezig om een goed beeld van het kennen en kunnen van de studente te vormen en de stagebegeleider kon perfect de eindevaluatie opstellen.

Bovendien verliest de interne beroepscommissie ook niet uit het oog dat één van mentoren/de hoofdvroedvrouw *aanwezig* was bij de opstelling van de eindevaluatie. Zij heeft deze evaluatie mee ondertekend en daarmee aangegeven dat zij akkoord was met de beoordeling. Indien zij van mening was dat de evolutie van de laatste 2 stagedagen zo'n grote impact had dat zij de eindbeoordeling moest beïnvloeden, dan had zij dit dan perfect kunnen aangeven. Niettemin heeft ze dit niet gedaan. De interne beroepscommissie kan dan ook niet anders dan vaststellen dat de eindevaluatie gesteund is op voldoende stukken én vastgelegd werd in samenspraak met een mentor. Er valt niet te zien hoe er een

verkeerd beeld over de studente is ontstaan zijn door het missen van de laatste evaluatieformulieren.

Hoe de opmerkingen uit het dossier zich verhouden tegenover de motieven van de eindevaluatie wordt behandeld in het volgende middel. De grief over de verkeerde opstelling van de eindevaluatie (m.n. zonder te wachten op de laatste eindevaluaties) is al ongegrond..

De (on)partijdigheid van de stagebegeleider

Volgens de studente had de stagebegeleider reeds een bepaalde score (8/20) in haar hoofd op het moment van de eindevaluatie en heeft ze bewust geen rekening gehouden met de missende formulieren. Zij heeft de kruisjes ingevuld aan de hand van de score die zij in haar hoofd had.

Hierboven werd reeds vastgesteld dat de stagebegeleider niet incorrect gehandeld heeft door niet te wachten op de missende bijsturingsformulieren. Hier gaan we dus niet opnieuw terug op in. We toetsen hier wel af of de aangeduide beoordeling (los van de eindscore) inderdaad in overeenstemming is met het dossier.

De studente behaalde in de eindevaluatie onvoldoendes op de volgende competenties:

- Rol 2: vroedvrouw als coach/begeleider
 - Geeft gepaste informatie op het juiste tijdstip en op een duidelijke en correct geformuleerde wijze
- Rol 3: vroedvrouw als zorgverlener
 - Herkent de specifieke hulpvraag
 - Voorbereiding: verzamelt de nodige gegevens om zorg op maat te verlenen
 - Rapporteert volledig, beknopt, duidelijk schriftelijk/mondeling
 - Leerbekwaamheid: integreert theoretische kennis in de praktijk
 - Past vroedkundige principes toe (hygiëne, steriliteit, comfort, veiligheid, economie, ergonomie, ecologie)
- Rol 4: de vroedvrouw als professional
 - Neemt verantwoordelijkheid op voor eigen leerproces
 - Neemt gepast initiatief
 - Vraagt, beluistert feedback en gaat er constructief mee om
 - Is leergierig en heeft een open leerhouding
- Rol 5: de vroedvrouw als teamlid
 - Participeert in overleg
- Rol 6: de vroedvrouw als organisator
 - Organiseert de totaalzorg van de cliënt/cliëntengroep
 - Stelt prioriteiten in de zorgverlening
 - Waakt over de continuïteit van de zorg

In de commentaren valt het volgende te lezen:

- Rol 2: “*tracht je GVO te doseren; niet te veel GVO op korte tijd; op een rustige manier, aangepast aan de patiënt*”

- Rol 3: “*theorie niet altijd gekend bv. interpreteren van CTG, technieken onvoldoende gekend bv. blaassondages, steriliteit, gegevensverzameling is onvoldoende: je begint aan zorg zonder te weten of patiënt vaginaal is bevallen of niet, tempo is onvoldoende.*”
- Rol 4: “*neemt weinig of geen initiatief op verloskamer. Wees meer proactief, neem je leerkansen meer op. Je vraagt om een bevalling te doen. Je krijgt fiat maar treedt niet in actie, feedback wordt onvoldoende meegenomen; stel meer gerichte vragen om inzicht te krijgen*”
- Rol 5: “*je valt de vroedvrouw regelmatig in de rede bij een patiënt: op deze manier kan je de vertrouwensrelatie schaden tussen de vroedvrouw en de cliënte, tav vroedvrouw: de wijsheid in pacht?*”
- Rol 6: *totaalplaatje is niet gekend: zie blad, werk je zorg af*”

Uit bijkomende handgeschreven nota's (ook opgesteld op 27/3 door de stagebegeleider) blijkt dat er nog bijkomende opmerkingen zijn:

- “*Je kan bruut overkomen bij de cliënte Ook wijze van benadering.*”
- “*tov team: je kent je plaats niet: je valt de vroedvrouw in rede tijdens een gesprek, je geeft andere info dan de vroedvrouw op hetzelfde moment moment (bijv. vrouw die EA wenst), voorstellen aan nieuwe gezichten blijft een aandachtspunt*”
- “*Onvoldoende inzicht in de totaalzorg*”
- “*Onvoldoende inzicht in het waarom van je handelingen*”
- “*Je begrijpt wel de verschillende aspecten apart. De linken tussen de verschillende aspecten ontbreekt; totaalplaatje ontbreekt*”
- “*Zorg op maat geven blijft een aandachtspunt: kijk op je briefingpapier welke cliënt waar ligt*”
- “*Je houdt rekening met je kennis & ervaring, het toepassen in een nieuwe situatie is beperkt*”
- “*Je kent de verschillende facetten apart, linken worden niet gelegd, totaalplaatje ontbreekt*”
- “*Je mist een bepaalde gevoeligheid om op een correcte manier te communiceren*”
- “*Heel beoordelende houding*”
- “*Aanvoelen mis je*”
- “*Je werkt in hokjes: probeer de barrières tussen de hokjes te doorbreken. Dit hokjesdenken belemmert je geïntegreerde aanpak. Deze is niet aanwezig.*”
- “*Je voert opdrachten uit. Al dan niet correct.*”
- “*Je legt onvoldoende linken. Je ziet het totaalplaatje niet.*”
- “*Stelt onvoldoende in vraag.*”

De interne beroepscommissie stelt vast dat de overgrote meerderheid van die opmerkingen nadrukkelijk uit het dossier van de stage overgenomen zijn (en dus van de bijsturingsformulieren).

Bijvoorbeeld:

- “*Tracht je GVO te doseren; niet te veel GVO op korte tijd; op een rustige manier, aangepast aan de patiënt*” – zie bijsturingsformulier 20/3
- “*Theorie niet altijd gekend bv. interpreteren van CTG, technieken onvoldoende gekend bv. blaassondage, steriliteit, gegevensverzameling is onvoldoende: je begint aan zorg zonder te weten of patiënt vaginaal is bevallen of niet, tempo is onvoldoende.*”

onvoldoende” – zie bijsturingsformulieren 22/3, 20/3, 13/3, 12/3, 11/3, 10/3, 9/3, 7/3, 26-27/2, 26/2, 23/2.

- *“Neemt weinig of geen initiatief op verloskamer. Wees meer proactief, neem je leerkansen meer op. Je vraagt om een bevalling te doen. Je krijgt fiat maar treedt niet in actie, feedback wordt onvoldoende meegenomen, stel meer gerichte vragen om inzicht te krijgen” – zie bijsturingsformulieren 20/3, 12/3, 11/3, 9/3, 7/3, 26-27/2.”*
- *“Je valt de vroedvrouw regelmatig in de rede bij een patiënt: op deze manier kan je de vertrouwensrelatie schaden tussen de vroedvrouw en de cliënte, tav vroedvrouw: de wijsheid in pacht?” – zie bijsturingsformulieren 11/3, 27/2, 26-27/2, 24/2, 21/2*
- *“Totaalplaatje is niet gekend: zie blad, werk je zorg af.” – zie bijsturingsformulieren 22/3*
- *“Je kan bruut overkomen bij de cliënte. Ook wijze van benadering.” – zie bijsturingsformulieren 22/3, 20/3, 9/3*
- *“Voorstellen aan nieuwe gezichten blijft een aandachtspunt” – zie bijsturingsformulieren 22/3, 11/3, 6/3, 27/2, 24/2, 22/2, 19/2.*
- *“Onvoldoende inzicht in de totaalzorg” – zie bijsturingsformulieren 22/3, 7/3*
- *“Onvoldoende inzicht in het waarom van je handelingen” – zie bijsturingsformulieren 22/3.*
- *“Je begrijpt wel de verschillende aspecten apart. De linken tussen de verschillende aspecten ontbreekt; totaalplaatje ontbreekt” – zie tussentijdse evaluatie door mentoren en bijsturingsformulieren 22/3, 11/3*

Stagebegeleiders genieten van het vermoeden van onafhankelijkheid en onpartijdigheid (R.Stvb. 2012/039, R.Stvb. 2014/126, R.Stvb. 2015/117, R.Stvb. 2016/229, R.Stvb. 2017/080, R.Stvb. 2017/096, R.Stvb. 2017/114, R.Stvb. 2017/203, R.Stvb. 2017/269, R.Stvb. 2017/248). De Raad begrijpt dat in het kader van stage, waar de contacten met de studente complexer en intensiever zijn, de studente sneller het gevoel kan hebben dat zijn stagebegeleider niet langer onpartijdig is (R.Stvb. 2015/117, R.Stvb. 2015/178). Het is aan de studente om heel concreet te bewijzen dat de stagebegeleider de eindevaluatie op een partijdige wijze ingevuld heeft (zie bijvoorbeeld R.Stvb. 2016/225). Stellen dat men denkt dat de stagebegeleider een bepaalde score in zijn of haar hoofd had en in het licht daarvan de beoordeling, ingevuld heeft, is geeft afdoende concreet bewijs. Dat geldt al helemaal niet wanneer de beoordeling duidelijk steun vindt in het dossier en daar dus duidelijk op gegrond is. Het gaat dan om een weergave van de feiten zoals die door de mentoren vastgesteld werden en de interpretatie die de stagebegeleider eraan koppelt. Dat is ook juist de taak van de stagebegeleider conform de stagewijzer: het is aan hem/haar om in samenspraak met de mentor een eindscore te bepalen conform de regels die hiervoor opgesteld zijn. De stagehandleiding bepaalt namelijk het volgende:

“Bij voldoende op de 6 rollen en de sleutelcompetenties wordt een gemiddelde gemaakt op 20 in collegiaal overleg tussen stagebegeleider en mentor(en).

Bij onvoldoende op één of meer rollen en/of sleutelcompetenties, wordt de quotatie bepaald in collegiaal overleg tussen stagebegeleider en mentor(en).

Er wordt een globale score gegeven op 20.

Het formulier wordt in het tweevoud gemaakt door de stagebegeleider: één formulier voor de stagebegeleider en één voor de studente.”

De studente scoorde hier tekorten binnen meerdere rollen. De quotatie is dus bepaald in overleg met de mentor, die ook aanwezig was op het eindevaluatiegesprek op 27 maart

2018 (zie ook handtekening op het evaluatieformulier). De interne beroepscommissie kan zich niet vinden in de stelling dat de stagebegeleider vooringenomen begonnen is aan de beoordeling van de stage. Er is een bijzonder grote coherentie tussen het dossier met de documenten ingevuld door de mentoren, de kruisjes op de eindbeoordeling en de bijhorende commentaren. Het is duidelijk dat er niet op een of andere wijze gemanipuleerd werd om de score van 8/20 te laten ‘kloppen’ met de commentaren.

De grief is ongegrond.

De (on)partijdigheid van de stagementoren

De studente haalt aan dat de mentoren de evaluatieformulieren niet meer onpartijdig konden invullen, nu zij al wisten dat de studente met een tekort beoordeeld werd. Het valt daarbij de interne beroepscommissie op dat de mentoren de betrokken bijsturingsformulieren gewoon niet meer ingevuld hebben. Het is dan ook moeilijk om in te zien hoe zij deze op een partijdige wijze ‘ingevuld’ kunnen hebben.

De mentoren hebben wel nog een e-mail gestuurd naar de studente met daarin nog enige feedback, sommige nog over de betrokken dagen, andere eerder afrondende globale feedback. Deze geldt evenwel niet als invulling van de concrete missende feedbackfiches, wat ook niet realistisch is aangezien er tegen dat moment al enige tijd verstrekken was tussen de dagen waarover de feedback moest handelen en het ‘invullen’ van de Informatie. Zoals een van de mentoren al aanhaalt is het moeilijk om nog echt te weten wat er juist in die shiften gebeurd is.

Bovendien was de eindevaluatie, terecht, al afgerond op dat moment (zie de behandeling van de eerste grief). De opmerkingen van de mentoren die per mail doorgestuurd werden, konden de eindbeoordeling dus niet meer beïnvloeden.

Uit de mails blijkt bovendien niet dat de mentoren opeens ontrect streng zijn, integendeel ze zijn eerder genuanceerd. Ze geven ook opbouwende kritiek en hun negatieve opmerkingen stroken met het dossier:

- Mail [A.D.]: “*persoonlijk vond ik dat je nogal onzeker overkwam en wat ik je zeker nog wou meegeven was dat je bij de mensen niet mag tonen of laten doorschijnen dat je een handeling of techniek nog niet veel had kunnen uitvoeren (vb. bij een bloedname vroeg je welkeader best gebruikt werd, bij een IM-inspuiting vroeg je of de plaatsbepaling juist was...). De patiënten horen dit en dat kan hen ongerust maken. Let hierop in het vervolg. Soms vond ik het ook storend of niet ok dat je ons of een arts onderbrak. Als studente moet je je plaats kennen en wachten tot er ruimte is. Dit is echt maar 1 of 2 keer gebeurd hoor, maar let hier wel op in het vervolg. (...) Toch had ik vaak de indruk dat je tamelijk gespannen of gestresseerd op dienst was. Klopt dit? Je wou alles goed doen en veel zien en veel leren, maar daardoor kwam je juist wat ongemakkelijk over.*”
- Mail [K.] (verloskamer 23/3): “*er moet toch opgelet worden dat de baby niet te veel afkoelt waardoor hij kan beginnen kreunen, dus vlug kleedjes aan onder de lamp en aandachtig zijn op de controles (zoals navelstrengcontrole) (...) Met het medisch materiaal moetje wel een beetje zorgzamer omgaan: bediening van de pijnpomp lag op de grond, i.p.v. deze op te rapen werd hij opzijgeschoven met je voet.*”

- Mail [H.] (verloskamer/materniteit 21/3): “*We hebben die dag samengewerkt tijdens de ochtendverzorging op materniteit. Je had een flesje gebracht rond 10u zonder de baby te wegen, dit zou na reeds vele ochtendshiften mee te werken toch al geweten moeten zijn. Totaalzorg is een werk punt. Probeer ook het ochtendverzorgingsblad te gebruiken als hulpmiddel om te weten wat er allemaal moet gebeuren.*”

Uit de tekst van de e-mails blijkt geen partijdige beoordeling. Opnieuw is het – net zoals bij de onpartijdigheid van de stagebegeleider – aan de studente om heel concreet aan te tonen dat de mentoren niet langer partijdig hebben kunnen ‘beoordelen’. De studente doet dit enkel door te stellen dat er een ‘bias’ was nu de mentoren al wisten van de onvoldoende. Dat zou geloofwaardig kunnen zijn wanneer de eerdere beoordelingen van de mentoren onverdeeld positief waren, maar dat is in deze zaak niet het geval. Het feit dat de beoordelingen in dezelfde toon en lijn liggen als de eerder ingediende evaluatieformulieren, toont aan dat er geen sprake is van partijdigheid. Ook de vriendelijke en positieve bemerkingen (“*x, ik hoorde dat je uiteindelijk een negatieve beoordeling kreeg. Dit vind ik altijd heel ingrijpend. Probeer er rustig over na te denken en met de feedback aan de slag te gaan. Als ik je met kan helpen, laat het gerust weten*”, “*Ik vond dat je erg begaan was, en ook heel vriendelijk naar de jonge ouders toe*”, “*Je bent wel leergierig en vraagt spontaan waar je nog kan helpen of vraagt naar leerkansen (BN uitvoeren, Guthrie). Probeer [de] volgende stage sneller inzicht te krijgen in de totaalzorg*”) nuanceert dit.

Het vermoeden van onpartijdigheid wordt niet succesvol weerlegd door de studente. De grief is ongegrond.

Het goede gevoel bij de stage en de groei naar het einde toe

De studente heeft als laatste aan dat zij het gevoel had dat de stage goed verliep op basis van de feedback van de stageplaats. Een doornname van het dossier maakt evenwel duidelijk dat er een heel aantal werkpunten geformuleerd werden door de mentoren. Het feit dat deze soms ‘verpakt’ werden in bemoedigende tips, neemt niet weg dat het ging om fundamentele tekortkomingen die meermaals vernoemd werden. Het is verwonderlijk dat de studente, die tussentijds een oranje licht kreeg, het gevoel had dat de stage goed liep. Zelfs na de tussentijdse begeleiding blijft de kritiek aanhouden (zie bv. de bijsturingsformulieren van 20/3 (2 stuks) en 22/3 die opnieuw serieuze werkpunten opsommen).

Het feit dat de studente het gevoel heeft dat ze een goede stage heeft afgelegd en gegroeid is, kan de rechtmatigheid van de toegekende stagescore niet aantasten (zie bijvoorbeeld R.Stvb. 2015/028, R.Stvb. 2015/191, R.Stvb. 2016/056, R.Stvb. 2016/205, R.Stvb. 2016/225, R.Stvb. 2016/524, R.Stvb. 2017/203, R.Stvb. 2017/243). Het is namelijk niet het gevoel van de studente dat de basis is voor de beoordeling, maar wel de kwaliteit van de verrichte prestaties. Het is in dit geval duidelijk dat de studente onder de ‘lat’ van de opleiding gebleven is en het vereiste niveau niet heeft gehaald.

De grief is ongegrond.

Conclusie

Uit het dossier van de opleiding blijkt dat de studente voldoende begeleid werd tijdens de stage. De evaluatie gebeurde conform de opleidingsvisie die wordt beschreven in de ECTS-fiche en de stagehandleiding. De studente behaalde een onvoldoende in vijf van de zes clusters. De score 8/20 werd dan ook conform de ECTS-fiche toegekend. De beslissing is regelmatig tot stand gekomen, vindt grond in het dossier van de opleiding en is voldoende gemotiveerd.

BESLISSING

Het beroep van de studente is ontvankelijk maar niet gegrond.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij voert aan dat het beroep niet ontvankelijk is in de mate dat verzoekster de Raad vraagt om de eindscore voor Stage IV te herzien, omdat zulks niet tot de bevoegdheid van de Raad behoort.

In haar wederantwoordnota repliceert verzoekster dat zij begrijpt dat de Raad geen nieuwe score kan bepalen, maar wel bevoegd is om de onrechtmatig genomen studievoortgangsbeslissing te vernietigen.

Beoordeling

De bevoegdheid van de Raad is in de Codex Hoger Onderwijs op bindende wijze omschreven.

Uit artikel II.291 van deze Codex blijkt dat de Raad zijn appreciatie omtrent de waarde van de verzoekende partij niet in de plaats kan stellen van die van de hogeronderwijsinstelling. Daaruit vloeit voort dat de Raad niet bevoegd is om eigener gezag een examencijfer toe te kennen. Ten overvloede bepaalt artikel II.292 van de Codex dat de procedure voor de Raad enkel kan leiden tot hetzij een afwijzing van het beroep, hetzij de gemotiveerde vernietiging van de bestreden beslissing. Ook deze bepaling sluit het toekennen van een examencijfer uit.

In die mate is de exceptie gegrond.

Het beroep van verzoekster laat zich evenwel begrijpen als een verzoek tot nietigverklaring van de bestreden beslissing, en verwerende partij heeft ook in die zin verweer gevoerd.

In die zin beschouwd is het beroep ontvankelijk.

V. Ten gronde

Eerste middel

De Raad begrijpt een eerste middel als steunend op het zorgvuldigheidsbeginsel en het redelijkheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat de eindbeoordeling van de stagebegeleider tot stand is gekomen zonder rekening te houden met minstens vijf evaluaties (bijsturingsformulieren), die op dat ogenblik nog niet beschikbaar waren. Deze evaluaties waren volgens verzoekster belangrijk, omdat zij betrekking hebben op de laatste weken van de stage, waarin zij meent te hebben aangetoond dat zij de zaken die nog bijsturing behoefden, had geremedieerd. Bovendien, zo argumenteert verzoekster, moet de beoordeling steunen op alle evaluatieformulieren en niet op een deel ervan.

Verzoekster benadrukt dat zij haar verantwoordelijkheid heeft genomen om deze evaluaties trachten te bekomen van de stagementoren en dat zij daaromtrent ook navraag heeft gedaan, maar dat de mentoren de documenten niet tijdig hebben bezorgd. Zij meent dat ook dat de interne beroepscommissie de verantwoordelijkheid voor het beschikbaar zijn van deze evaluaties ten onrechte enkel bij de student plaatst; als stagelopend student kan verzoekster de stagementoren immers tot niets verplichten.

Waar de interne beroepscommissie zich erover verwondert dat verzoekster de ontbrekende stukken op dat ogenblik in de procedure nog steeds niet had voorgelegd, argumenteert verzoekster dat de stagebegeleider haar had meegedeeld dat deze stukken er hoe dan ook niet

meer toe deden, en dat zij zich pas later heeft gerealiseerd dat de werkwijze van de stagebegeleider niet correct was.

In haar antwoordnota doet verwerende partij inzake de verantwoordelijkheid voor het bijbrengen van de bijsturingsformulieren vooreerst gelden dat deze wel degelijk bij de student berust. Zij verwijst ter zake naar de bepalingen van de stagegids:

“3.2.11 Dagelijkse bijsturingsformulieren

Het dagelijks bijsturingsformulier is een werkinstrument. De begeleidende vroedvrouw noteert dagelijks feedback en beide partijen (jij en de vroedvrouw) tekenen dit formulier. Het wordt bijgehouden in het SBD. Het formulier heeft als doel de stageperiode voor jou zo rendabel mogelijk te maken en om je op het einde van de stage zo objectief mogelijk te evalueren.

Maak er een goede gewoonte van feedback te vragen na elke verzorging en zeker voor het einde van elke stagedag.

Hoe ga je te werk? Vul het dagelijks bijsturingformulier zelf in en sta stil bij je eigen leerproces. Noteer hier duidelijke en objectieve leerpunten en laat het aanvullen door de vroedvrouw/stagementor die je begeleidt. De dagelijkse reflectie - en bijsturingformulieren hebben voor jou een bevestigende en corrigerende of remediërende functie, omdat het aangeeft wat je in de beschreven omstandigheden getoond hebt reeds te kunnen, alsook waaraan je in de toekomst nog moet werken om de vereiste beroepsbekwaamheden te verwerven.

Enerzijds helpt het je dus bij het dragen van verantwoordelijkheid voor je eigen leerproces om zodoende een toenemende zelfstandigheid te ontwikkelen in je professionele praktijkvoering. Anderzijds geeft het aan de stagebegeleider de mogelijkheid om je te coachen in de meest wenselijke richting en in de meest wenselijke omstandigheden. Dit gebeurt eveneens aan de hand van je persoonlijke stagedoelstellingen en met het oog op de realisatie van de eindtermen van het opleidingsonderdeel.

Indien je weinig bijsturingsformulieren invult (minder dan 3 op 5 werkdagen) of ze zijn onvoldoende ingevuld, wijst dit op een gebrek aan verantwoordelijkheidszin voor je eigen leerproces en aan engagement ten aanzien van de cliënten en equipe. Dit is nadelig voor de eindevaluatie.”

Verwerende partij brengt bovendien onder de aandacht dat deze bepaling geldt voor de stages in alle jaren van de opleiding, zodat verzoekster, die reeds verschillende stages aflegde, zonder twijfel op de hoogte was van het belang van de ingevulde bijsturingsformulieren. Wanneer verzoekster van mening was dat de kwestieuze laatste formulieren zo belangrijk waren voor haar eindevaluatie, dan lag het volgens verwerende partij op de weg van verzoekster om alle mogelijke stappen te zetten om deze formulieren alsnog te verkrijgen. Die inspanning wordt naar oordeel van verwerende partij niet afdoende aangetoond door het voorleggen van één e-mail van 26 maart 2018 om 21u40, gericht aan de hoofdvroedvrouw. Het is voor verwerende

partij bovendien opvallend dat de meerderheid van de formulieren die nog ingevuld moesten worden, een geruime tijd vóór die datum – met name op 28 februari, 15 maart, 19 maart en 21 maart – opgesteld moesten worden. Dat verzoekster in tussentijd ook naar de ontbrekende stukken heeft geïnformeerd, is voor verwerende partij niet bewezen.

Ten overvloede stipt verwerende partij nog aan dat verzoekster de e-mail van 26 maart 2018 niet aan de interne beroepscommissie heeft voorgelegd, zodat hij op grond van artikel II.295 van de Codex Hoger Onderwijs uit het dossier moet worden geweerd.

Met betrekking tot de vraag of een beoordeling slechts tot stand kan komen wanneer alle bijsturingsformulieren vorhanden zijn, wijst verwerende partij vooreerst op de bepalingen in de studiewijzer, waarin is aangegeven dat de evaluatie geschiedt op basis van de ‘ingevulde’ formulieren, en zij herhaalt dat het onbegonnen werk is om evaluaties uit te stellen ten einde ontbrekende formulieren te verzamelen. Verder argumenteert verwerende partij dat het dossier wel degelijk een twintigtal dagelijkse bijsturingsformulieren bevat, zowel van voor de tussentijdse evaluatie als na die evaluatie, zodat de stagebegeleider en vervolgens de interne beroepscommissie zich een afdoend beeld kon vormen van de prestaties van verzoekster, zelfs al ontbraken er enkele formulieren.

Voor de periode na de tussentijdse evaluatie bevat het dossier drie evaluatieformulieren: twee zijn opgesteld op 20 maart, de derde op 22/3. Dat impliceert volgens verwerende partij dat er van de laatste stagedagen inderdaad geen bijsturingsformulieren zijn, maar neemt niet weg dat de voorliggende documenten voldoende duidelijk aantonen dat verzoekster zich niet herpakt heeft na een allesbehalve goede tussentijdse evaluatie, te meer nu die voorliggende documenten punten van kritiek bevatten die geheel aansluitend bij wat eerder in de stage was opgemerkt. Verwerende partij ziet geen enkele indicatie dat verzoekster in de laatste stagedagen een schitterende prestatie zou hebben neergezet die het tij nog zou kunnen keren, mede gelet op het feit dat een stagementor in het collegiaal overleg met de stagebegeleider de eindevaluatie mee heeft onderschreven.

Met haar wederantwoordnota legt verzoekster alsnog de bijsturingsformulieren voor met betrekking tot 15 maart 2018, 19 maart 2018, 21 maart 2018, 23 maart 2018 en 24 maart 2018.

Voorts zet zij uiteen dat de stagegids voorschrijft dat de eindevaluatie geen vage slotindruck mag zijn en moet berusten op concrete gegevens, verzameld gedurende heel de stageperiode,

voornamelijk via de dagelijkse bijsturingsformulieren, en dat zij al het mogelijke heeft gedaan om de ontbrekende formulieren te verzamelen, maar dat zij niet kan verhelpen dat de betrokken mentoren niet aanwezig waren, en dat zij evenmin bewijs kan voorleggen van eerdere pogingen tot contact wanneer zij niet over de e-mailadressen van de mentoren beschikt.

Wat het voorleggen van de e-mail van 26 maart 2018 aan de interne beroepscommissie betreft, stelt verzoekster dat zij wel uitdrukkelijk heeft vermeld dat zij de contactgegevens van de mentoren had opgevraagd. Verder is verzoekster van oordeel dat artikel II.294 van de Codex Hoger Onderwijs het voorleggen van de e-mail in de huidige procedure niet belet, omdat de reden voor het voorbrengen van dit stuk pas aan het licht kwam bij de kennisname van de bestreden beslissing.

Met betrekking tot de grief dat de eindevaluatie moet steunen op alle evaluatieformulieren, herhaalt verzoekster dat er voor de periode tussen de tussentijdse evaluatie en de eindevaluatie maar twee bijsturingsformulieren vorhanden zijn, en dat zijzelf voor de ontbrekende dagen wel haar deel van de formulieren heeft ingevuld.

Steunend op twee evaluatieformulieren terwijl er vijf ontbreken, kan de eindevaluatie volgens verzoekster nooit regelmatig zijn.

Beoordeling

Wat de toelaatbaarheid van de e-mail van 26 maart 2018 betreft, wijst de Raad er vooreerst op dat artikel II.295 van de Codex Hoger Onderwijs een procedurevoorschrift is dat betrekking heeft op de procedure voor de Raad.

Artikel II.295, §1 luidt als volgt:

“§1. De verzoeker kan aan het verzoekschrift de overtuigingsstukken toevoegen die hij nodig acht.

De verzoeker kan naderhand slechts bijkomende overtuigingsstukken aan het dossier laten toevoegen, voor zover deze bij de opmaak van het verzoekschrift nog niet aan de verzoeker bekend waren. De verzoeker bezorgt in dat geval onverwijd een kopie van de bijkomende overtuigingsstukken aan het bestuur.

Deze bepaling ziet derhalve enkel op het meedelen van nieuwe stukken ná het indienen van het beroep bij de Raad, en heeft geen betrekking op de vraag of samen met het verzoekschrift

stukken kunnen worden voorgelegd die niet aan de beoordeling van de interne beroepsinstantie werden onderworpen.

De exceptie faalt naar recht.

Artikel II.295, §1 van de Codex is daarentegen wél van toepassing op de ontbrekende evaluatieformulieren, die verzoekster slechts samen met haar wederantwoordnota neerlegt. De Raad leest in die wederantwoordnota geen enkele verklaring waarom deze stukken niet samen met het verzoekschrift konden worden neergelegd. Daargelaten hun relevantie voor zover zij slechts de aantekeningen van verzoekster zelf bevatten, moet worden vastgesteld dat niet alleen de beroepscommissie zich hierover niet heeft kunnen uitspreken, maar dat bovendien de verwerende partij hieromtrent geen schriftelijk standpunt heeft kunnen innemen, wat klemt met de rechten van verdediging.

De vijf bijsturingsformulieren die verzoekster samen met haar wederantwoordnota heeft neergelegd, worden uit de debatten gehouden.

Inzake de vraag of op afdoende wijze een oordeel kan worden gevormd omtrent verzoeksters competenties op de stage in het licht van vijf ontbrekende bijsturingsformulieren, heeft de interne beroepscommissie geoordeeld dat zulks mogelijk is gelet op het twintigtal bijsturingsformulieren en de tussentijdse evaluatie.

De Raad is, gelet op de hoeveelheid en de strekking van de gemaakte opmerkingen en geformuleerde werkpunten, van oordeel dat de interne beroepscommissie met die inschatting de grenzen van de redelijkheid en de zorgvuldigheid niet te buiten is gegaan en dat het voorliggende dossier de stagebegeleider, en vervolgens de interne beroepscommissie toeliet om zich een betrouwbaar beeld te vormen van de stage.

Daarbij kan worden aangestipt dat er niet enkel de talrijke wél beschikbare bijsturingsformulieren zijn – waarvan verzoekster de kritieken niet op overtuigende wijze weerlegt – maar ook de tussentijdse beoordeling met code oranje en het collegiaal overleg met de mentor, waarbij in consensus tot een examencijfer is gekomen.

De Raad treedt verzoeksters visie, dat bovenmatig werd gesteund op de negatieve elementen in de evaluatiedocumenten, niet bij. Het feit dat er ook positieve commentaar te lezen is, aangevuld met werkpunten die op een positieve of aanmoedigende wijze zijn verwoord, neemt niet weg dat er voldoende duidelijke kritische opmerkingen te lezen zijn opdat de bestreden beslissing daarop zou kunnen steunen.

De Raad kan er begrip voor opbrengen dat verzoekster de impact heeft gevoeld van een ingrijpende eerste ervaring zoals de reanimatie van een baby, maar wijst erop dat verzoekster dit argument niet heeft aangevoerd in de interne beroepsprocedure, zodat het thans niet op ontvankelijke wijze voor het eerst in het debat kan worden gebracht.

In dat opzicht is het middel niet gegrond.

Aangezien is besloten dat de interne beroepscommissie binnen de grenzen van de beginselen van behoorlijk bestuur vermocht te oordelen op basis van het evaluatiedossier zoals het toen voorlag, dient niet verder te worden onderzocht of de instelling, op grond van wat verder in het eerste middel wordt aangevoerd, de verantwoordelijkheid voor het ontbreken van de bijsturingsformulieren al dan niet (uitsluitend) bij verzoekster mocht leggen.

Het eerste middel wordt verworpen.

Tweede middel

Het tweede middel steunt op de plicht tot objectieve beoordeling en het verbod op vooringenomenheid.

Standpunt van partijen

De argumenten van verzoekster, die stelt zich erg subjectief behandeld te voelen, vallen uiteen in twee aspecten. Enerzijds is verzoekster van oordeel dat de stagebegeleidster vooringenomen heeft gehandeld door een eindbeoordeling op te stellen zonder te wachten op de ontbrekende bijsturingsformulieren, en door bepaalde aspecten lager te scoren dan de stagementoren. Anderzijds meent verzoekster dat de stagementoren die uiteindelijk hun

feedback nog hebben overgemaakt, daarin niet meer objectief konden zijn omdat zij reeds wisten dat verzoekster niet geslaagd was verklaard.

Beoordeling

Het mag als vaste rechtspraak van de Raad worden beschouwd dat aan docenten en hun beoordelingen een vermoeden van deskundigheid en objectiviteit kleeft, en dat uitgaande van dit vermoeden van deskundigheid, moet worden aangenomen dat de docenten tijdens het academiejaar de aan ECTS-fiche of studiegids gerelateerde leerstof – kennisinhouden, vaardigheden en desgevallend attitudes – volledig en bekwaam hebben onderwezen, dat zij in geval van permanente evaluatie de vorderingen van de student correct hebben geobserveerd en geëvalueerd en dat zij in voorkomend geval examens hebben opgesteld die niet eenzijdig zijn, maar representatief voor de effectief onderwezen leerstof naar leerinhoud zowel als moeilijkheidsgraad, dat zij die examens objectief en vakkundig hebben beoordeeld. Bijgevolg moet eveneens aangenomen worden dat het voor elk opleidingsonderdeel toegekende examencijfer in beginsel een geldige en betrouwbare weergave is van de stand van de kennis en kunde van de betrokken student (zie ook R.Stvb. 27 juni 2018, nr. 4.324).

Daaruit volgt dat een verzoekende partij een middel, gesteund op vooringenomenheid of een gebrek aan objectieve beoordeling, slechts met goed gevolg kan aanvoeren wanneer dat vermoeden op basis van concrete, duidelijke en verifieerbare elementen aan het wankelen kan worden gebracht (R.Stvb. 18 oktober 2017, nr. 3.905; R.Stvb. 22 september 2017, nr. 3.786; R.Stvb. 14 september 2017, nr. 3.758).

Een dergelijk bewijs levert verzoekster niet. De Raad ziet in hoofde van de stagebegeleider geen enkele indicatie dat zij niet op een objectieve wijze zou hebben geoordeeld. Het loutere feit dat de stagebegeleider, in vergelijking met de input van de stagementoren, mogelijk strenger heeft geoordeeld, of bij de eindbeoordeling in belangrijke mate aandacht heeft gehad voor de tekortkomingen die een derdejaarsstudente nog steeds vertoont, is geen bewijs van een subjectieve beoordeling.

Evenmin valt in te zien waarom stagementoren hun appreciatie omtrent verzoekster zouden hebben bijgesteld of gewijzigd nadat zij kennis hadden genomen van het feit dat verzoekster niet geslaagd was verklaard.

Het tweede middel is ongegrond.

Derde middel

Verzoekster steunt een derde middel op de materiëlemotiveringsplicht.

Standpunt van partijen

De beoordelingen van de stagebegeleider stroken volgens verzoekster niet met de feedbackcommentaren van de mentoren zoals opgenomen in de bijsturingsformulieren. Zij stipt een aantal positieve commentaren aan die doorheen de stage werden gemaakt, en wijst erop dat met betrekking tot de totaalzorg tijdens de eerste weken van de stage geen of nauwelijks opmerkingen werden gegeven.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij vooreerst dat verzoekster met deze kritiek niet de interne beroepsbeslissing viseert, maar wel de oorspronkelijke stagebeoordeling, en dat de ontvankelijkheid van het middel in vraag moet worden gesteld. In het licht van de devolutieve werking van het intern beroep is dit voor verwerende partij niet evident, nu verzoekster de onregelmatigheden die aan deze eindevaluatie zouden kleven, had moeten betrekken op de interne beroepsbeslissing. Verzoekster laat volgens verwerende partij na om concreet aan te geven hoe en in welke mate een en ander kan leiden tot de onregelmatigheid van de beslissing van de interne beroepscommissie. Bovendien, zo vervolgt verwerende partij, moet worden opgemerkt dat verzoekster dit argument niet als dusdanig ontwikkeld in het intern beroep. Daar haalde verzoekster immers slechts zijdelings aan dat zij – in het licht van de positieve feedback die zij kreeg – niet akkoord was met de kruisjes die de stagebegeleider aankruiste op de eindevaluatie. Verwerende partij ziet niet in waarom het niet in het intern beroep reeds mogelijk was om dit argument zo grondig te ontwikkelen zoals verzoekster dat nu doet in haar extern beroep.

Ten gronde doet verwerende partij gelden dat verzoekster in de adstructie van het middel precies datgene doet wat zij aan de instelling verwijt, namelijk eenzijdig bepaalde aspecten – te dezen dan: de voor verzoekster positieve – van de stagebeoordeling belichten. Ter zake wijst verwerende partij erop dat elk formulier dat verzoekster aanhaalt, naast de punten die zij

aanstuift, ook werkpunten bevat, en zij geeft daarvan een aantal voorbeelden. Dat de werkpunten bij aanvang van de stage nog beknopter zijn, noemt verwerende partij normaal, aangezien de student eerst de kans moet krijgen te wennen aan de omgeving. Hoe verder in de stage, hoe omvangrijker de negatieve commentaren die de beperkte positieve commentaren vergezellen. Soms wordt er op de achterkant of op een bijkomend blad verder gewerkt omdat het originele document niet volstaat voor alle opmerkingen. Het is duidelijk dat de negatieve opmerkingen zwaarwichtiger zijn en dus sterker moeten doorwegen in de eindbeoordeling, zelfs al valt er hier en daar een algemene positieve opmerking te bespeuren. Waar verzoekster bij herhaling wijst op de opmerking dat zij lief en vriendelijk is en goed in de omgang, werpt verwerende partij tegen het uiteraard van belang is dat een vroedvrouw in spe vriendelijk is en goed met patiënten kan omgaan, maar dat een goede vroedvrouw zoveel meer moet kunnen dan dat. In de mate dat verzoekster ook kritiek uitoefent op de tussentijdse evaluatie is deze volgens verwerende partij doelloos, aangezien de eindevaluatie voorwerp van het geschil vormt.

Verder stelt verwerende partij nog het volgende:

“Het klopt ook dat mentoren aan het begin van de stage aangaven dat sommige punten positief waren, maar op het einde van de stage waren zij over diezelfde competenties duidelijk minder positief (bijvoorbeeld initiatief nemen voor het eigen leerproces).

Het feit dat er op sommige rollen op bepaalde dagen geen commentaar gegeven wordt, betekent niet dat op het einde van de stage deze “dan maar” als voldoende aanwezig beschouwd moeten worden. Uit de eindevaluatie blijkt namelijk duidelijk, op een manier die in overeenstemming is met het stagedossier, dat er op verschillende rollen onvoldoende goed gepresteerd werd. De eindevaluatie is voldoende adequaat gemotiveerd, in lijn met het stagedossier.

Verweerster ziet dan ook niet in hoe verzoekster – in het licht van de uitvoerige commentaren die in het dossier zitten en in de interne beroepsbeslissing aangehaald worden – van mening kan zijn dat zij op sommige competenties goed tot zeer goed heeft gescoord. Het feit dat er op deelfacetten mogelijks goed gescoord werd (bijvoorbeeld collegialiteit), neemt niet weg dat men op een rol die veel verder gaat dan enkel het collegiaal zijn een onvoldoende kan scoren. Uit de ECTS-fiche (stuk 3) blijkt duidelijk dat de rollen verschillende competenties omvatten.

Op geen enkele manier kunnen de door de verzoekster aangehaalde oppervlakkige positieve vaststellingen de grondig gemotiveerde steeds terugkerende werkpunten compenseren, laat staan in die mate dat de verzoekster een voldoende moet behalen op stage. Uit een globale studie van het dossier blijkt duidelijk dat de stage van de studente onvoldoende was om een credit te behalen. Het feit dat de studente een andere mening toegedaan is, tast an sich de rechtmatigheid van de score niet aan (R.Stvb. 2011/166-167, R.Stvb. 2015/028, R.Stvb. 2015/191, R.Stvb. 2016/056, R.Stvb. 2016/205, R.Stvb.

2016/225, R.Stvb. 2016/524, R.Stvb. 2017/084, R.Stvb. 2017/203, R.Stvb. 2017/209, R.Stvb. 2017/243). Het is verweerster die de stage beoordeeld, niet verzoekster.

Bovendien scoort de studente onvoldoende op 5 van de 6 rollen bij de eindevaluatie (zie stuk 12).

[...]

Geen enkele van de geïsoleerde opmerkingen van zaken die verzoekster af en toe eens goed deed, daar waar ze deze meermaals ook slecht deed, kan de ernst van de gemaakte opmerkingen en de bijhorende negatieve score ondergraven en het globale beeld goed maken. Bovendien: zelfs als slaagt zij erin om de Raad ervan te overtuigen dat voor één van deze rollen de beoordeling incorrect is, zal zij nog steeds op een groot aantal rollen een tekort scoren. De score van 8/20 strookt dan ook met het dossier en wordt afdoende gemotiveerd, zowel in de eindevaluatie als in de aangevochten beslissing.

Verweerster is dan ook van mening dat deze grief als onontvankelijk, minstens als ongegrond afgewezen moet worden.”

Tot slot argumenteert verwerende partij met betrekking tot de kansen om te remediëren inzake de totaalzorg dat dit middel in het intern beroep niet werd opgeworpen, zodat het onontvankelijk is. Louter ondergeschikt is het middel in dat opzicht alleszins ongegrond, daar de eindevaluatie plaatsvond op 27 maart 2018 en verzoekster na 11 maart 2018 dan ook afdoende tijd had om te remediëren, zeker nu er op 6 maart 2018 reeds voor het eerst is gewezen op problemen met de totaalzorg.

In haar wederantwoordnota herneemt verzoekster de positieve feedback die zij tijdens de stage ontving.

Beoordeling

In zoverre het middel ingaat op een beweerde onmogelijkheid om tijdig te remediëren inzake de totaalzorg, moet met verwerende partij worden vastgesteld dat dit argument niet werd opgeworpen in het intern beroep en dat niet kan worden vastgesteld dat verzoekster in de onmogelijkheid was zulks te doen, zodat het middel in dat opzicht in de huidige stand van de procedure niet voor het eerst op ontvankelijke wijze in het debat kan worden gebracht.

Voor het overige is het middel wel ontvankelijk, omdat de Raad van oordeel is dat de thans aangevoerde kritiek in voldoende mate deel uitmaakte van het intern beroep – ook al had een

en ander, zoals verwerende partij niet ten onrechte opmerkt, in dat intern beroep grondiger kunnen worden uitgewerkt.

Ten gronde is de Raad, zoals hierboven reeds is aangegeven, van oordeel dat de input van de stagementoren en de beoordeling door de stagebegeleider niet dermate op gespannen voet staan, dat er van aperte tegenstrijdigheden sprake kan zijn.

Integendeel is de Raad de overtuiging toegedaan dat de onvoldoendes waartoe de stagebegeleider besluit, in voldoende mate steun vinden in de werkpunten en de kritiek die duidelijk door de stagementoren is vermeld, en dat er geen sprake is van een overmatige benadrukking van de negatieve elementen.

Het middel is, in zoverre ontvankelijk, niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 5 september 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.392 van 5 september 2018 in de zaak 2018/241

In zake: Judith KLENTER
 woonplaats kiezend te 1050 Brussel
 Alphonse Renardstraat 12

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Alain François en Kristof Caluwaert
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
alwaar woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 28 juli 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de beroepscommissie van de opleiding Psychologie van de Vrije Universiteit Brussel van 23 juli 2018 waarbij het intern beroep van verzoekster onontvankelijk wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 5 september 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en advocaat Elsbeth Loncke, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Science in de Psychologie’.

Voor drie van de zeven opleidingsonderdelen die verzoekster volgt, blijkt zij niet behoorlijk te zijn ingeschreven. Het betreft ‘Multivariate Data-analyse’, ‘Gerechtelijke geneeskunde en criminalistiek’ en ‘Gevalstudies uit de systeemtherapie’.

Verzoekster stelt dat zij zich niet bewust was van een probleem inzake de inschrijving voor deze opleidingsonderdelen, en dat zij pas iets heeft gemerkt toen zij zich tijdens de blokperiode trachtte in te schrijven voor het mondelinge examen van het vak ‘Gevalstudies uit de systeemtherapie’. Op 18 mei 2018 neemt verzoekster per e-mail contact op met de faculteit, die haar antwoordt dat zij voor het vak niet is ingeschreven en er derhalve pas volgend semester examen over kan afleggen. Verzoekster dringt aan op een regeling, waarop de faculteit op 22 mei 2018 mededeelt dat uit nazicht blijkt dat verzoekster zich op 28 september 2017 zelf heeft uitgeschreven en dat zij niet meer kan worden geregistreerd, maar dat het vak volgend academiejaar opnieuw wordt ingericht. De onmogelijkheid om alsnog in te schrijven wordt in een e-mail van 24 mei 2018 herhaald.

Op 4 juli 2018 richt verzoekster het volgende verzoek aan de faculteit Psychologie en Educatiewetenschappen:

“Ik ben studente 1ste en 2de master Levenslooppsychologie. Door een fout bij mijn inschrijving via SelfService werd ik in drie van de zeven vakken die ik dit semester volgde niet ingeschreven: *Multivariate Data-analyse (MDA, 3de Bachelor), Gerechtelijke geneeskunde en criminalistiek* (keuzevak 1ste Master) en *Gevalstudies uit de systeemtherapie* (2de Master). Tijdens het semester was ik me daarvan niet bewust en [ik] heb de drie vakken allemaal gevolgd. Pas in de blokperiode, toen het niet lukte om mij in te schrijven voor het mondelinge examen van *Gevalstudies uit de systeemtherapie* bij prof. dr. [L.], merkte ik op dat er iets fout was gegaan. Ik stuurde een mail naar het faculteitssecretariaat en werd ervan op de hoogte gebracht dat ik niet ben ingeschreven in die vakken en dat ik ze daarom volgend jaar zou moeten opnemen. Toen contacteerde ik de ombudsvrouw prof. [K.S.] om mijn mogelijkheden te bekijken.

Wat betreft MDA zou het mijn academische loopbaan uiteraard kunnen schade moet ik niet meer ingeschreven worden. MDA is het laatste van mijn bacheloropleiding dat ik nog moet halen en het zou veel voor mij betekenen om dit jaar nog mijn bachelordiploma te kunnen behalen. Ik heb, na overleg met prof. dr. [V.d.B.], officieus aan het examen mogen deelnemen en ben hiervoor ook geslaagd. Ik ga in september aan mijn stage beginnen in een forensische psychiatrie in Leipzig, Duitsland. Ik had daar op sollicitatiegesprek moeten bevestigen dat ik mijn bachelordiploma nog zal doorsturen, aangezien zij mij anders niet zullen aanvaarden als stagiaire. Hopend vraag ik u dus hiermee vriendelijk

om het examen waarop ik officieus geslaagd ben te laten gelden en mij naar de tweede zittijd toe in te schrijven. Gezien prof. dr. [V.d.B.] volgend academiejaar de VUB gaat verlaten zou het heel belastend zijn moest dit niet mogelijk zijn. Prof. dr. [V.d.B.] heeft er geen enkel probleem mee om mijn resultaten van dit examen over te schrijven naar de tweede zittijd.

Op het examen *Gevalstudies uit de systeemtherapie*, waaraan ik eveneens officieus mocht deelnemen, haalde ik een 20/20. Prof. dr. [L.] gaf aan “onder de indruk” te zijn van mijn examenpresentatie. Graag zou hij mijn score laten overdragen naar de tweede zittijd. Ook prof. dr. [L.] gaat volgend jaar de faculteit verlaten en zal er dan niet meer kunnen zijn om ervoor te zorgen dat mijn cijfer wordt overgedragen. Gezien mijn hoge score zou dit weliswaar veel betekenen voor mij.

Aan het examen *Gerechtelijke geneeskunde en criminalistiek* nam ik deze zittijd niet deel, gezien ik niet wist wat ik moest verwachten van de beslissing van de commissie. Aangezien ik maar een ander herexamen heb, zal ik dit examen zeker in tweede zittijd kunnen halen. Ik was in alle lessen aanwezig, hetgeen prof. [V.V.] kan bevestigen. Ook hij benadrukte dat hij er geen bezwaar tegen zou hebben moest ik nu nog worden ingeschreven.

Ik heb de inschrijving in alle vakken op hetzelfde moment voltooid en ik kan mij niet inbeelden wat er fout is gelopen, gezien de inschrijving voor de vier andere vakken toch is gelukt. Ik ben me ervan bewust dat de oorzaak hiervan zowel een menselijke fout als een technisch probleem kan zijn en ik heb begrip ervoor dat dit moeilijkheden met zich meebrengt. Toch hoop ik dat we er samen een oplossing voor kunnen vinden. Gezien ik op de twee examens waaraan ik al heb deelgenomen ben geslaagd en alle drie professoren ermee akkoord zouden gaan, hoop ik dat u mij verder kunt helpen door een inschrijving naar de tweede zittijd toe toe te laten.”

De voorzitter van de beroepscommissie behandelt verzoeksters dossier in zitting van 13 juli 2018 en komt daarbij tot de volgende beslissing:

“Ontvankelijkheid

Overeenkomstig artikel 153, §1, van het OER kan een student beroep aantekenen tegen een studievoortgangsbeslissing, waarvan de student meent dat deze is aangetast door een schending van het recht. In het verzoekschrift dient onder meer de bestreden beslissing en een feitelijke omschrijving en motivering van de ingeroepen bezwaren te worden opgenomen.

In casu stelt de voorzitter vast dat de studente in haar verzoekschrift wel in vetschrift vermeldt “*Beroep tegen administratieve beslissing*”, doch dat zij anderzijds in gebreke blijft aan te duiden tegen welke administratieve beslissing zij beroep indient. Nergens in het verzoekschrift wordt een studievoortgangsbeslissing aangeduid, dewelke wordt aangevochten middels het ingediende intern beroep. Evenmin wordt een motivering van de ingeroepen bezwaren tegen deze (niet-aangeduide) beslissing gevoegd.

Nu het voorwerp, met name de aangevochten studievoortgangsbeslissing, niet wordt verduidelijkt, is het beroep niet ontvankelijk.

In zoverre de studente erop aanstuurt dat de interne beroepscommissie haar nog zou willen registreren voor drie opleidingsonderdelen, één uit de bacheloropleiding en twee uit de masteropleiding, wordt de studente er volledigheidshalve nog op gewezen dat de beroepscommissie geen dergelijke bevoegdheid heeft.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij voert in een exceptie aan dat de Raad niet bevoegd is om van het beroep kennis te nemen.

Standpunt van partijen

In haar verzoekschrift stipt verzoekster vooreerst aan dat de ombud van de faculteit Psychologie en Educatiewetenschappen haar meedeelde dat zij het recht had om beroep in te stellen tegen de beslissing om haar in het betrokken semester niet meer te registreren. Verzoekster begrijpt dan ook niet de overweging van de beroepscommissie dat “*in zoverre de studente erop aanstuurt dat de interne beroepscommissie haar nog zou willen registreren voor drie opleidingsonderdelen, één uit de bacheloropleiding en twee uit de masteropleiding, [] de studente er volledigheidshalve nog op [wordt] gewezen dat de beroepscommissie geen dergelijke bevoegdheid heeft.*”

Volgens verzoekster blijkt uit zowel gesprek met de ombud, het verzoekschrift dat aan de faculteit werd gericht als het gesprek met de beroepscommissie duidelijk waar het haar om te doen was. Verzoekster is het dan ook niet eens met de voorzitter van de beroepscommissie waar deze overweegt dat het intern beroep noch een studievoortgangsbeslissing aanduidt, noch bezwaren tegen een dergelijke beslissing bevat. Zij ziet bovendien niet in waarom haar een advies werd gegeven om beroep in te stellen en waarom zij voor de beroepsprocedure werd uitgenodigd.

De beslissing om haar niet te registreren voor de drie betrokken opleidingsonderdelen is naar oordeel van verzoekster evident een studievoortgangsbeslissing, aangezien zij haar

mogelijkheden inperkt om het volgende academiejaar in de master af te studeren en het zelfs onmogelijk maakt om dit academiejaar het bachelordiploma te behalen.

Verwerende partij replicaert dat de bestreden “beslissing” niet kan worden gekwalificeerd als een studievoortgangsbeslissing waarvoor de Raad bevoegd is.

Zij wijst er met name op dat de bestreden beslissing niet kan worden vereenzelvigd met een van de studievoortgangsbeslissingen zoals bedoeld in artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs.

Zo is er volgens verwerende partij vooreerst duidelijk geen sprake van (i) een “examenbeslissing”, (ii) een “examentuchtbeslissing”, (iii) een “toekenning van een bewijs van bekwaamheid”, (iv) een “toekenning van een vrijstelling”, (v) een “beslissing waarbij het volgen van een schakel- en/of voorbereidingsprogramma wordt opgelegd”, (vi) een beslissing tot “het opleggen van een maatregel van studievoortgangsbewaking”, (vii) een “beslissing inzake gelijkwaardigheid van een buitenlands diploma van hoger onderwijs” of een “individuele beslissing houdende de weigering tot inschrijving op basis van ontoereikend leerkrediet of een leerkrediet lager dan of gelijk aan 0”.

Evenmin is er volgens verwerende partij sprake van een “weigering tot het opnemen van een opleidingsonderdeel in het diplomacontract waarvoor de student die een geïndividualiseerd traject volgt, zich nog niet eerder heeft ingeschreven” in de zin van de Codex Hoger Onderwijs. *In casu* is er immers geen sprake van een beslissing waarbij aan verzoekster de inschrijving voor de opleidingsonderdelen ‘Gevalstudies uit de Systeemtherapie’ en ‘Multivariate data-analyse’ werd geweigerd in het kader van een geïndividualiseerd traject. Integendeel, verzoekende partij had de inschrijving voor dit opleidingsonderdeel eenvoudigweg niet (tijdig) gevraagd. Verwerende partij benadrukt verder nog dat verzoekster zich op 28 september 2017 zelf heeft uitgeschreven voor het opleidingsonderdeel ‘Gevalstudies uit de Systeemtherapie’.

Ten overvloede brengt verwerende partij onder de aandacht dat de Raad in eerdere rechtspraak heeft aangenomen dat hij, wat betreft geschillen inzake inschrijvingen, slechts bevoegd is voor zover de decreetgever die bevoegdheid uitdrukkelijk heeft toegekend. Verwerende partij besluit dat het voorwerp van het geschil niet behoort tot de limitatief aan de Raad toegekende bevoegdheid.

Verzoekster harerzijds stelt in haar wederantwoordnota nog het volgende:

“Ik acht zowel mijn verzoekschrift voor [het] interne alsook voor [het] externe beroep duidelijk genoeg om aan te wijzen tegen welke beslissing ik in beroep wil gaan: de beslissing om mij niet te registreren voor de drie betrokken opleidingsonderdelen hetgeen uiteraard een studievoortgangsbeslissing is gezien het mijn mogelijkheden inperkt om naar volgend jaar toe in de klinische Master af te studeren en het mij onmogelijk maakt om dit jaar nog mijn Bachelor diploma te verkrijgen, nu dat ik alle Bachelor vakken heb gehaald en dit diploma nodig heb om het in te dienen bij mijn stageplaats.

De antwoordnota lijkt te suggereren dat ik zelfstandig heb besloten om officieus aan de examens deel te nemen. Dit is niet het geval, ik volgde het advies van de ombudsvrouw prof. [K.S.]. Zij vertelde dat ik, vooral indien ik de examens zou halen, een kans zou hebben om de commissie te overtuigen om mij achteraf in te schrijven.

Verder wil ik benadrukken, dat studenten aan de VUB het recht hebben, om examens in eerste zittijd niet mee te doen om deze later in tweede zittijd af te leggen. Elke student die ik ken doet dit eens [wanneer] hij of zij er te veel examens heeft. Het idee dat ik hierdoor iets [onrechtmatigs] heb gedaan, is dus fout en ik ben er eerder een examenkans kwijtgeraakt, in plaats ervan er een “extra examenkans gecreëerd te hebben”, zoals meneer [C.] in de interne beroepscommissie suggereerde.

Ik zit dus nog steeds met de vraag waarom mij werd geadviseerd om officieus aan de examens mee te doen en achteraf een intern beroep in te dienen, indien al op voorhand gekend was dat de betrokken commissie geen bevoegdheid heeft om mij verder te helpen.

Beoordeling

Anders dan verwerende partij het ziet, en anders dan wat aan de orde was in het arrest nr. 3.905 van 18 oktober 2017 waar zij naar verwijst, ligt *in casu* wel degelijk een weigering tot inschrijving voor.

Het kan immers niet worden betwist dat verzoekster om een inschrijving voor de tweede zittijd heeft gevraagd. Op grond van artikel 74, §4 van het onderwijs- en examenreglement 2017-2018 is een registratie voor opleidingsonderdelen in het tweede semester in regel slechts mogelijk tot 28 februari, en is een laattijdige aanvraag van 1 maart tot 3 juni onderworpen aan een toelating door de decaan. Uit wat in §1 van dat artikel is bepaald, moet worden afgeleid dat buiten deze periodes inschrijvingen of curriculumwijzigingen niet mogelijk zijn.

Of verwerende partij ten aanzien van beslissingen over dergelijke aanvragen al dan niet in een interne beroepsprocedure voorziet – en de Raad is *prima facie* van oordeel dat het onderwijs- en examenreglement ter zake geen procedure bevat – behoort tot de onderwijsvrijheid van de

instelling. Deze aangelegenheid is niet onderworpen aan de bepaling van artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs, dat (enkel) verplicht tot de inrichting van een interne beroeps mogelijkheid tegen een ongunstige ‘studievoortgangsbeslissing’.

Vast staat immers dat de voorliggende weigering tot inschrijving – hetzij binnen, hetzij buiten de termijn bedoeld in artikel 74, §4 van het onderwijs- en examenreglement 2017-2018 – geen studievoortgangsbeslissing is zoals bedoeld in artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs.

De enige studievoortgangsbeslissing waarmee het voorwerp van het beroep enige verwantschap vertoont, is de in artikel I.3, 69°, g) bedoelde beslissing die strekt tot het *weigeren van het opnemen van een bepaald opleidingsonderdeel in het diplomacontract waarvoor de student die een geïndividualiseerd traject volgt, zich nog niet eerder heeft ingeschreven*. Deze bevoegdheid is ingevoerd bij het decreet betreffende het Onderwijs XIX van 8 mei 2009.

Zoals de Raad eerder reeds heeft overwogen (R.Stvb. 27 januari 2016, nr. 2.801, bevestigd in RvS 15 juni 2017, nr. 238.531, XXX), kan de in deze bepaling bedoelde weigering tot inschrijving niet los worden gezien van het bestaan van een onderliggende inschrijving, of minstens van een beoogde inschrijving die op grond van volgtijdelijkheid geheel of ten dele wordt geweigerd. De *ratio legis* van de decreetgever is er immers in gelegen de student rechtsbescherming te bieden tegen een onredelijke toepassing van het beginsel van de volgtijdelijkheid: “*Uiteraard primeert in principe de algemene regel van de volgtijdelijkheid, tevens gelet op de autonomie van de instellingen. Evenwel kan blijken dat in uitzonderlijke gevallen de principes van volgtijdelijkheid leiden tot een onredelijke weigering tot inschrijving van een student bij wijze van een geïndividualiseerd traject. In dergelijke gevallen is het opportuin, gelet op de bescherming van de rechten van de student, dat een onafhankelijk rechtscollege de betwiste weigeringsbeslissing kan toetsen.*” (Parl. St. VI. Parl. 2008-2009, nr. 2159, 69). De bestreden beslissing laat zich daarmee niet vereenzelvigen.

Bij de invoering van de bevoegdheid zoals die thans is gekend onder artikel I.3, 69°, g) van de Codex heeft de decreetgever het volgende overwogen: “*In het kader van een diplomacontract wordt overeenstemming bereikt over het studietraject van een student. Een studietraject is ofwel een modeltraject voor een groep studenten of een geïndividualiseerd traject voor een bepaalde student. Bij een geïndividualiseerd traject wordt een studieprogramma samengesteld uit opleidingsonderdelen uit meerdere modeltrajecten van verschillende academiejaren.*

Krachtens artikel 26, §2 in fine van het Flexibiliseringssdecreet wordt de opportuniteit van het doorlopen van een geïndividualiseerd traject op zorgvuldige wijze door de instelling getoetst op grond van het dossier van de student.” (Parl. St. VI. Parl. 2008-2009, nr. 2159, 68).

Buiten betwisting staat bijgevolg dat de Raad in het raam van artikel I.3, 69°, g) enkel bevoegd is voor studenten die een geïndividualiseerd traject beogen.

De exceptie is gegrond: de Raad is niet bevoegd en het beroep is onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 5 september 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyveld	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 7 september 2018

Arrest nr. 4.420 van 27 september 2018 in de zaak 2018/218

In zake: Kevin STEYLAERTS
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Wouter Rymenans
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Britselei 47-49/1
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Wim Van Caeneghem
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Vrijheidstraat 32, bus 16
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 24 juli 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 25 juni 2018 waarbij aan de verzoekende partij een score van 7 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘Bachelorproef 6’ en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 6 juli 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 7 september 2018.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Advocaten Wim Van Caeneghem, Stevie Van Houdenrogge en mevrouw Livia Moreau, die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de grafische en digitale media (crossmedia-ontwerp)’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Bachelorproef 6’ bekomt verzoekende partij een examencijfer van 7/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 29 juni 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 6 juli 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 18 juli 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 24 juli 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid – afstand

Ter zitting stelt verwerende partij dat verzoeker inmiddels geslaagd is voor het betrokken opleidingsonderdeel. Hieromtrent bevraagd, bevestigt de advocaat van verzoeker met een e-mail van 18 september 2018 aan de Raad dat zijn cliënt inderdaad inmiddels een voldoende heeft behaald en op het eerste zicht geen direct belang meer heeft bij een procedure voor de Raad. Met een e-mail van 24 september 2018 meldt de advocaat van verzoeker vervolgens aan de Raad dat zijn cliënt afstand doet van zijn beroep, gezien hij geen verder belang heeft.

De Raad ziet geen redenen om deze afstand niet in te willigen.

BESLISSING

De Raad stelt de afstand van het geding vast.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 27 september 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	Kamervoorzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyveld	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.407 van 17 september 2018 in de zaak 2018/219

In zake: Ramal KAZIMOV
 Woonplaats kiezend te 2018 Antwerpen
 Lamorinièrestraat 180

Tegen: ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Wim Van Caeneghem
 Kantoorhoudende te 2000 Antwerpen
 Vrijheidstraat 32, bus 16
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 24 juli 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 9 juli 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 7 september 2018.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij, advocaten Wim Van Caeneghem en Stevie Van Houdenrogge en mevrouw Livia Moreau, die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Master of Arts in Visual Arts (afstudeerrichting: Fine Arts)’.

Voor het opleidingsonderdeel “Masterclass 01: Serendipiteit” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 5/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 3 juli 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 9 juli 2018 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De interne beroepsinstantie stelde dat de student in zijn verzoekschrift opwerpt dat de lessen van het opleidingsonderdeel ‘Masterclass 1: Serendipiteit’ zouden samenvallen met de lessen van het opleidingsonderdeel ‘Art performance and theatre’. De student werpt in zijn verzoekschrift op dat hij de laatste dag van de 5 dagen die de masterclass duurde, niet zou hebben kunnen meevolgen omwille van de lessen van het opleidingsonderdeel ‘Art performance and theatre’. De interne beroepscommissie stelt evenwel vast dat het opleidingsonderdeel waarop het intern beroep betrekking heeft, gedoceerd werd tijdens het eerste semester en de betwiste score werd gepubliceerd in het eerste rapport op 1 februari 2018. Het beroep is aldus manifest laattijdig en dus onontvankelijk.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 18 juli 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 24 juli 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat het verzoekschrift uitsluitend in het Engels werd opgesteld. Verwerende partij verzoekt de Raad om de zaak uit te stellen, teneinde de student toe te laten een Nederlandse vertaling te voegen en teneinde verwerende partij toe te laten verder standpunt in te nemen.

Beoordeling

Met betrekking tot de taalregeling overweegt de Raad het volgende.

De Raad is een administratief rechtscollege dat is opgericht door en binnen de Vlaamse Gemeenschap (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, 1960/1, 17 e.v.*).

Wat betreft de taalregeling met betrekking tot de rechtscolleges van de gewesten of gemeenschappen, heeft de Raad van State in het arrest nr. 220.989 van 12 oktober 2012 geoordeeld dat de Raad voor Vergunningsbetwistingen uitspraak doet over jurisdictionele beroepen en zijn contentieux onder het grondwettelijk begrip ‘gerechtszaken’ valt, maar dat de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken op de Raad voor Vergunningsbetwistingen niet van toepassing is, daar de wet enkel het gebruik van de talen in gerechtszaken voor de hoven en rechtkanten van de rechterlijke orde regelt.

In hetzelfde arrest heeft de Raad van State geoordeeld dat de wet van 18 juli 1966 op het gebruik van de talen in bestuurszaken of het decreet van 30 juni 1981 houdende aanvulling van de artikelen 12 en 33 van de bij het koninklijk besluit van 16 (lees: 18) juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken wat betreft het gebruik van de talen in de betrekkingen tussen de bestuursdiensten van het Nederlands taalgebied en de particulieren, evenmin op de Raad voor Vergunningsbetwistingen van toepassing zijn, omdat die teksten het taalgebruik in bestuurszaken regelen en niet het taalgebruik in gerechtszaken voor de Raad voor Vergunningsbetwistingen die uitspraak doet over jurisdictionele beroepen.

Deze overwegingen lijken *mutatis mutandis* op de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen van toepassing te kunnen zijn.

Bij deze rechtspraak kan de bedenking worden geplaatst of zij verzoenbaar is met artikel 129, §1 van de Grondwet. Krachtens deze bepaling is de Vlaamse decreetgever in gemeenschapsbevoegdheden immers slechts bevoegd om het gebruik van de talen te regelen voor (i) de bestuurszaken, (ii) het onderwijs in de door de overheid opgerichte, gesubsidieerde of erkende instellingen en (iii) de sociale betrekkingen tussen de werkgevers en hun personeel, alsmede de door de wet en de verordeningen voorgeschreven akte en bescheiden van de ondernemingen.

Indien de Raad, zoals de Raad van State heeft geoordeeld ten aanzien van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, niet onder de taalregeling in bestuurszaken valt, lijkt artikel 129, §1 van de Grondwet uit te sluiten dat de decreetgever de taalregeling in de procedure voor zijn administratieve rechtscolleges zou vermogen te regelen.

Deze vraag behoeft evenwel vooralsnog geen antwoord, nu de overwegingen van voormeld arrest van de Raad van State alleszins niet wegnemen dat de Raad als administratief rechtscollege van en binnen de Vlaamse Gemeenschap, binnen de diensten van de ‘Vlaamse Executieve’ valt, die krachtens de artikelen 35 en 36, §1 van de gewone wet van 9 augustus 1980 tot hervorming der instellingen het Nederlands als bestuurstaal gebruiken.

De taalregeling wordt geacht van openbare orde te zijn. De Raad ziet geen reden om daar anders over te oordelen wanneer de rechtsgrond voor de taalregeling is gelegen in de voormelde wet van 9 augustus 1980.

Artikel 21 van het huishoudelijk reglement van de Raad (*BS* 15 juli 2015) bevestigt dat de taal van de procedure het Nederlands is. Dit taalvoorschrift heeft niet enkel betrekking op het arrest van de Raad, maar strekt zich ook uit tot de procedurestukken die uitgaan van de partijen, waaronder het verzoekschrift, de antwoordnota van de verwerende partij en de wederantwoordnota van de verzoekende partij.

Artikel 30 van de Grondwet lijkt aan partijen geen rechtsgrond te bieden om zich in de procedure voor de Raad op grond van de taalvrijheid alsnog van een andere taal dan het Nederlands te bedienen, nu dit artikel enkel de vrijheid van de gesproken taal waarborgt en er alleszins een regeling door de wetgever wordt toegelaten voor handelingen van het openbaar gezag – waar de gewone wet van 9 augustus 1980 *prima facie* aan voldoet.

De Raad stelt vast dat de gedinginleidende akte – het verzoekschrift van verzoekende partij – alsook de wederantwoordnota, geheel in het Engels zijn opgesteld.

Zulks is evenwel in strijd met de hiervoor aangehaalde bepalingen van de wet van 9 augustus 1980 en het huishoudelijk reglement van de Raad, zodat er grond is om te besluiten tot de nietigheid van deze procedurestukken en bijgevolg tot de onontvankelijkheid van het beroep.

De Raad is er zich evenwel van bewust dat in het verleden – doorgaans met instemming van de verwerende partij – een coulante houding werd aangenomen ten aanzien van niet-Nederlandstalige verzoekschriften of wederantwoordnota's. Wil de Raad de door de decreetgever beoogde korte doorlooptijd van de beroepen blijven honoreren, dan kan de huidige werklast van de Raad een dergelijke soepele houding niet langer verantwoorden. De verwerking van anderstalige procedurestukken veroorzaakt immers een aanzienlijke bijkomende belasting bij de beoordeling van het beroep. Bovendien kan de Raad niet voorbijgaan aan de hiervoor in herinnering gebrachte rechtsregels.

De Raad meent evenwel dat het rechtszekerheidsbeginsel in de weg staat dat de opmerkingen inzake de nietigheid die zich desgevallend ambtshalve aandienen, thans *ipso facto* zouden leiden tot de onontvankelijkheid van het door verzoeker ingediende beroep.

Om die reden is de Raad van oordeel dat aan de verzoekende partij een redelijke termijn moet worden gelaten om een Nederlandse vertaling voor te leggen van zijn verzoekschrift en wederantwoordnota.

Ten overvloede merkt de Raad op dat verwerende partij ter zitting herhaalt hier geen bezwaar tegen te hebben.

Op grond van de bovenstaande overwegingen is de Raad van oordeel dat hij enkel uitspraak kan doen op grond van Nederlandstalige procedurestukken, wat onder meer inhoudt dat het verzoekschrift en eventuele nota's in het Nederlands moeten zijn opgesteld.

Dit principe geldt ook wanneer de opleiding in een andere taal werd aangeboden.

Omwille van de hierboven uiteengezette aandacht voor het rechtszekerheidsbeginsel en ten einde verzoekende partij niet plots met een exceptie van onontvankelijkheid te confronteren, beslist de Raad dat aan verzoeker een termijn wordt gelaten om een Nederlandstalige vertaling van zijn verzoekschrift in te dienen. Ook letterlijke citaten van anderstalige stukken moeten van een Nederlandse vertaling worden voorzien.

Deze vertaling mag geen nieuwe middelen bevatten.

Verzoekende partij beschikt over een termijn tot uiterlijk 26 september 2018 om deze vertaling over te maken aan de Raad en aan de verwerende partij.

BESLISSING

- 1. Verzoeker beschikt over een termijn tot uiterlijk 26 september 2018 om een Nederlandse vertaling van zijn verzoekschrift en wederantwoordnota overeenkomstig de bovenstaande richtlijnen over te maken aan de Raad en aan verwerende partij.**
- 2. Op voormelde datum worden de thans ingediende Engelstalige procedurestukken van verzoeker (verzoekschrift en wederantwoordnota) uit de debatten geweerd.**
- 3. De zaak zal opnieuw worden opgeroepen op een zitting van de IIIe Kamer, in dezelfde samenstelling.**

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 17 september 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Sigrid Pauwels	bijzitter
Piet Versweyvelt	bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot

vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.416 van 20 september 2018 in de zaak 2018/222

In zake: Sabrina DE MEYER
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Vangeel
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Wim Van Caeneghem
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Vrijheidstraat 32
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 25 juli 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 10 juli 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 7 september 2018.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Christophe Vangeel, die verschijnt voor de verzoekende partij en advocaten Wim Van Caeneghem en Stevie Van Houdnrogge en mevrouw Livia Moreau, die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Werkplekleren 5+6 Profiel C’ bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 29 juni 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 10 juli 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat de student in haar verzoekschrift opwerpt dat ze meermaals aan verschillende lectoren om een extra feedbackmoment gevraagd zou hebben, maar dat dit haar niet gegeven zou zijn. De student zou op het afsluitende stagebezoek helemaal onderuit gehaald zijn, alsof ze niets zou kennen of geleerd zou hebben. De student zou een brief geschreven hebben die niet vertrouwelijk zou zijn behandeld, maar zou zijn doorgestuurd naar alle lectoren die te maken hadden met de stage en zou vervolgens 9 dagen gewacht moeten hebben op een reactie, nl. tot de voorlaatste dag van de stageperiode. De student zou geen feedback meer ontvangen hebben nadat ze, in opdracht van de stagebegeleider, voor de laatste twee dagen van de stageweek een aantal lessen opnieuw gemaakt zou hebben zonder handleiding en zichzelf gefilmd zou hebben. De student werpt in haar verzoekschrift op dat aan de hand van de verslagen van de mentor en van de bezoekende stagebegeleider niet zou kunnen worden afgeleid dat het twijfelachtig zou zijn of de student zou kunnen slagen. De student werpt in haar verzoekschrift op dat een medestudent met een gelijkaardig eindverslag wel geslaagd zou zijn voor de stage. De student werpt in haar verzoekschrift op dat de lector in het eindverslag schrijft dat ze tijdens de supervisiemomenten gemerkt zou hebben dat de student problemen buiten zichzelf zou leggen, maar dit niet met de student besproken zou hebben tijdens de supervisiemomenten. De student werpt in haar verzoekschrift op dat ze beoordeeld zou zijn op basis van haar persoonlijkheid en niet op basis van al dan niet bereikte competenties.

De interne beroepsinstantie heeft de grieven van de student op gedetailleerde wijze onderzocht, en komt op basis van het uitvoerige dossier en de toelichting die de interne beroepsinstantie van de opleiding mocht ontvangen tot de volgende vaststellingen. De student is ingeschreven voor

het laatste jaar van de bacheloropleiding in het onderwijs: lager onderwijs (flextraject) en slaagde niet voor het opleidingsonderdeel ‘Werkplekleren 5+6 profiel C’. De student wordt in dit opleidingsonderdeel geëvalueerd op drie onderdelen, met name op stage (70%), portfolio (15%) en leertaken via projectopdrachten (15%). De student slaagde niet voor stage (7/20) en portfolio (9,6/20), maar behaalde wel goede cijfers op haar leertaken (13/20 en 14/20); haar eindresultaat bedraagt 9/20.

De student formuleert in eerste instantie opmerkingen met betrekking tot het onderdeel ‘stage’ en geeft aan dat ze onvoldoende feedback en begeleiding zou hebben gekregen. Het dossier bevat een overzicht van alles wat de stagebegeleiders hebben ondernomen om de student te begeleiden. Naast de bezoeken die voor iedere student werden georganiseerd werd voor deze student, om objectiviteit te garanderen, nog een extra bezoek ingepland; de verslagen van deze bezoeken bevinden zich in het dossier. Deze feedbackverslagen hebben eerder een formatieve functie: op deze manier wil de opleiding haar studenten voldoende groeikansen bieden. Op basis van alle feedbackverslagen wordt een eindverslag opgesteld en aldus het eindresultaat voor stage bepaald, gebruik makend van een berekeningstabel. De feedbackverslagen worden steeds met de student besproken, indien mogelijk op het moment van het stagebezoek zelf, maar als dit om praktische redenen niet mogelijk is wordt de student hiertoe later uitgenodigd. De student is niet ingegaan op de uitnodiging van de lector die het extra bezoek heeft afgelegd om het laatste feedbackverslag nog te bespreken. Vervolgens geeft de student aan dat de stagebegeleider haar gevraagd zou hebben om lessen te filmen. Dit is inderdaad gebeurd, maar de student heeft deze filmpjes nooit aan de stagebegeleider bezorgd, zodat hiermee ook geen rekening kon worden gehouden bij de bepaling van het eindresultaat.

Vervolgens werpt de student op dat er met zogezegde vertrouwelijke informatie onprofessioneel zou zijn omgegaan. In tegenstelling tot wat de student suggereert, werd de ‘vertrouwelijke’ mail die zij stuurde geenszins doorgestuurd naar alle betrokken actoren. Om moeilijke communicatie terug op gang te trekken, heeft de stagecoördinator de informatie gericht bezorgd aan de stagebegeleider, die de student vervolgens heeft gevraagd om hierover met haar in gesprek te gaan. De opleiding vindt het belangrijk dat studenten leren om ook in moeilijke situaties open te communiceren, dit wordt in de beroepspraktijk ook van hen verwacht. De student omschrijft zichzelf als zeer onzeker en geeft dit op als reden om niet in communicatie te durven gaan met haar mentor over verschillen in leerkrachtstijl en aanpak. Gezien het belang dat de opleiding hecht aan leren op de werkplek (deze opleidingsonderdelen

omvatten de helft van het aantal studiepunten) is deze communicatie onontbeerlijk. De opleiding stelt vast dat de student wel hulp vraagt (zie eindverslag), maar ziet geen stappen naar communicatie als er verschillen zijn tussen de ideeën van de mentor en haar eigen ideeën.

De student werpt vervolgens op dat het de eerste twee jaren van de opleiding, en in het bijzonder haar stage in het eerste leerjaar, wel goed lukte. In een opleiding wordt graduële groei verwacht van een student. Bovendien is een stage in het eerste leerjaar minder veeleisend qua leerinhouden dan een stage in de derde graad. De student geeft dan ook zelf aan dat ze het moeilijk heeft met de leerinhouden van de derde graad. De student bevestigt hiermee zelf wat haar grootste uitdaging is: ze beheert de leerinhouden voor de derde graad onvoldoende. De opleiding heeft de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de studenten een krachtige leeromgeving kunnen opzetten voor alle kinderen van de lagere school, dus ook voor leerlingen uit het vijfde of zesde leerjaar.

De student maakt tenslotte ook de vergelijking met verslagen van een medestudent. In haar verzoekschrift spreekt zij over eindverslagen, terwijl nadere studie leert dat het enkel om feedbackverslagen gaat waar de scores veel sterker gelinkt zijn aan de concrete context. De interne beroepsinstantie kan op basis van het eindstageverslag dan ook enkel besluiten dat deze student (nog) niet in staat is om een krachtige leeromgeving te creëren waarbij het welbevinden en de betrokkenheid van alle leerlingen centraal staat.

De interne beroepsinstantie is van oordeel dat het onderdeel ‘stage’ op een correcte wijze werd beoordeeld. Vervolgens slaagde de student ook niet voor het onderdeel ‘portfolio’, waarvoor ze een score van 9,6/20 behaalde. De interne beroepsinstantie heeft de beoordeling van het portfolio in detail onderzocht en is van oordeel dat deze beoordeling correct gebeurde op basis van de vooropgestelde criteria. De student brengt geen middelen aan die het tegendeel bewijzen. De interne beroepsinstantie ziet geen afdoende argumenten om de totaalscore van het opleidingsonderdeel ‘Werkplekleren 5+6’ te herzien.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 17 juli 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 25 juli 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Standpunt van partijen

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een *eerste middel* beroept op de schending van de motiveringsplicht en het redelijkheidsbeginsel.

Verzoekster stelt dat zij mag verwachten – en dat is ook het doel van het intern beroep – dat zij een antwoord krijgt op de grieven en vragen die zij voorlegt. Nog steeds is er echter geen enkel antwoord te lezen in de beslissing m.b.t. hoe de terugval in cijfer te bewijzen, verklaarbaar en/of te rechtvaardigen is. Het is duidelijk dat verzoekster in haar uitgebreid initieel verzoekschrift aan de kaak stelt dat er geen enkele motivering voorligt voor de plotselinge negatieve evaluatie na alle positieve feedback en evaluaties die zij voordien mocht ontvangen. Drie dagen voor het einde van de stage komt de stagelector op bezoek en krijgt verzoekster plots een vernietigende evaluatie, gevolgd door een plotse negatieve evaluatie van de mentor. Zoals aangegeven in het intern verzoekschrift heeft verzoekster voordien nooit enige alarmsignalen ontvangen, wel integendeel. Hieromtrent komt geen geloofwaardig antwoord en nog steeds ligt geen enkel bewijs voor dat deze plotse inzinking zou kunnen staven, terwijl verzoekster duidelijk aangeeft dat de plotse negatieve evaluatie alles te maken heeft met de mail die zij verstuurd heeft en die blijkbaar niet vertrouwelijk werd behandeld en zowel door lector als mentor bijzonder slecht werd verteerd.

Er zijn volgens verzoekster bovendien verschillende elementen uit de eindevaluatie(s) die niet overeenstemmen met de realiteit en die aantonen dat de eindevaluatie plots bijzonder ‘gekleurd’ is. Verzoekster verwijst onder meer naar het verslag van de mentor d.d. 15/05/2018 en het verslag van de lector d.d. 15/05/2018.

Bovendien stelt verzoekster dat de hogeschool ook de waarheid geweld aandoet in de bestreden beslissing. Verzoekster haalt hiertoe verschillende voorbeelden aan.

Verzoekster concludeert dat, als men al zaken had opgemerkt die mogelijk een probleem konden vormen bij de groei van verzoekster, men dat tijdig had moeten communiceren. Er wordt op deze grieven, die een volledige alinea betroffen in het intern verzoekschrift, niet geantwoord. Daarnaast dient er te worden opgemerkt dat er nergens in de bestreden beslissing een antwoord wordt gegeven op het argument dat verzoekster tot op heden niet in staat is het resultaat van haar portfolio te begrijpen. Zo gaf verzoekster in haar intern verzoekschrift duidelijk aan dat zij met de lector haar resultaat van de groeiportfolio heeft besproken. Zij vertelde verzoekster dat ze dit punt niet kreeg omdat ze het niet kan, maar omdat haar onzekerheid haar belemmert in haar handelen. Verzoekster stelde zich dan ook de vraag wie er na zo'n lange periode van onzekerheid niet een klein beetje onzeker zou worden. Bovendien kan men de vraag stellen in welke mate die vermeende onzekerheid dan wel een relevant criterium is om de portfolio te beoordelen. Blijkbaar wordt elk criterium bij de beoordeling van de portfolio herleid tot ‘onzekerheid’. Nochtans zijn er tal van andere relevante criteria of competenties om een portfolio te beoordelen. Daarnaast dient er eveneens te worden opgemerkt dat het evaluatieformulier van de groeiportfolio onjuist is samengesteld. Zo stemmen de deelcijfers van verschillende onderdelen niet overeen met de motivering die per onderdeel voorligt en is de gegeven motivering bovendien gebrekkig. Verzoekster stelt dat er bij diverse criteria sprake is van een tegenstrijdige beoordeling. Finaal krijgt verzoekster slechts 9.6/20.

Naast het feit dat de toelichting en de cijfers tegenstrijdige beoordelingen zijn, dient er eveneens opgemerkt te worden dat er in bovenstaande toelichting telkens slechts één aspect wordt besproken en de nadruk steeds wordt gelegd op de vermeende onzekerheid van verzoekster. Deze constante verwijzing is echter op geen enkele wijze verenigbaar met of relevant voor de criteria die beoordeeld dienden te worden. Men smeert één bepaald aspect uit over diverse competenties, zonder dat daarvoor enige basis bestaat. Er dient dan ook besloten te worden dat verzoekster niet correct werd beoordeeld, daar zij niet werd geëvalueerd op de criteria die werden opgenomen in het evaluatieformulier. In het verslag staat er ook nog dat de lector reeds bij de supervisie merkte dat verzoekster problemen buiten zichzelf legde. Los van het feit dat niet kan worden ingezien waarop men zich baseert om dit te stellen, kan alleen maar worden vastgesteld dat men dit aan haar meedeelt na de stage en het dan ook heel jammer is dat ze dit pas in juni voor de eerste keer leest/hoort. De supervisiemomenten zijn er speciaal om te leren

van en met elkaar. De vraag rijst dan ook waarom dat toen al niet met verzoekster werd besproken. Verzoekster heeft omwille van de stageperikelen meermaals een gesprek aangevraagd, maar daar is nooit gevolg aan gegeven. Verzoekster kreeg wel geruime tijd later een mail met de vraag hoe het met haar ging. Toen verzoekster daarop antwoordde en vroeg om vertrouwelijkheid, antwoordde men eenvoudig terug dat men niet wist waarover verzoekster het had. Verzoekster vraagt zich af waarom [H.L.] dan niet verder heeft doorgevraagd. Ook dit waren momenten waarop verzoekster de opleiding om duidelijke communicatie en ondersteuning vroeg, maar waaraan geen gehoor werd gegeven.

Nergens in de bestreden beslissing is dus enig antwoord terug te vinden op de grieven van verzoekster, noch omtrent de stage, noch omtrent de beoordeling van haar groeiportfolio. Ook ligt er nergens een concrete puntenverdeling voor waardoor verzoekster kan nagaan of de puntenverdeling correct is samengesteld. Het moge duidelijk zijn dat het antwoord op de grieven van verzoekster geen antwoord geeft op de grieven van verzoekster en geen ernstige, deugdelijke of ter zake doende motivering is.

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een *tweede middel* beroept op de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel, het vertrouwens- en rechtzekerheidsbeginsel.

Verzoekster stelt dat zij op geen enkel ogenblik enige ernstige alarmsignalen heeft ontvangen die aangaven dat ze afstevende op een onvoldoende. Zij ontving steeds goede feedback en evaluaties. Verzoekster kreeg slechts enkele kleine werkpunten mee waarmee zij rekening diende te houden. Verzoekster deed dit ook telkens, wat blijkt uit het feit dat er nergens dezelfde werkpunten terug te vinden zijn op latere beoordelingsformulieren. Ook in de schriftjes waarin de mentor noteerde, bleek dat verzoekster goed bezig was en alles goed opvolgde. Het is pas na de vertrouwelijke mail d.d. 05/05/2018 die verzoekster had verstuurd aan [B.F.] dat verzoekster plots uit het niets negatieve beoordeling(en) verkreeg. Verzoekster had in deze mail in vertrouwen haar ondervindingen i.v.m. de stagementor en i.v.m. het stagebezoek d.d. 03/05/2018 ter kennis gegeven. In een eindevaluatie, die gebaseerd is op een lesbezoek op de derde laatste dag van de stage, wordt verzoekster plots helemaal afgebroken met kritiek die zij nooit eerder te horen kreeg. Zeer toevallig gebeurde dit dus voor het eerst na het onderling doorspelen van deze vertrouwelijke mail. Ook de beoordelingen van de mentor zijn plots veel negatiever dan voordien, zonder dat hier enige gegrond reden van voorligt. Dit wijst volgens

verzoekster op kennelijk onredelijk en onzorgvuldig gedrag. Door het nooit eerder mededelen van deze ‘vermeende tekortkomingen en bemerkingen’ heeft de hogeschool verzoekster de kans ontnomen om zich ernaar te gedragen en te slagen. Op geen enkel wijze wordt de grote discrepantie tussen de eerdere beoordeling van de stagementor en stagelector en deze in de eindevaluatie afdoende gemotiveerd. Deze vraag werd nochtans duidelijk opgeworpen tijdens de interne beroepsprocedure. Een dergelijke afwijkende eindevaluatie is dan ook onredelijk, zeker wanneer deze geen enkele basis heeft of hiervoor geen concrete verklaring geeft.

Minstens dient te worden vastgesteld dat deze positieve signalen verzoekster verhinderd hebben om bij te sturen als dit nodig zou zijn geweest. Zij wordt pas in het laatste stadium van de stage op enkele werkpunten gewezen, die zij nooit tijdens de voorgaande stadia van haar stage heeft gekregen. Deze elementen laten niet toe om de werkpunten en tips voldoende zwaarwichtig in te schatten en voldoende tijdig te remediëren. Dit alles impliceert een gebrekkige begeleiding die het slagen *de facto* onmogelijk heeft gemaakt. Een uitgebreide motivering is bijgevolg noodzakelijk, deze ligt echter niet voor. Verzoekster verwijst hierbij naar een eerder arrest van de Raad. Verzoekster had in haar verzoekschrift ook duidelijk verwezen naar het onzorgvuldig en niet-vertrouwelijk handelen van mevrouw [A.]. Zij had het betreffende schrijven omtrent de moeilijkheden die zij tijdens haar stage ondervond in vertrouwen aan haar gericht. Later bleken echter verschillende mensen op de hoogte van deze informatie, die uitermate vertrouwelijk werd doorgegeven aan mevrouw [A.]. Daarnaast heeft verzoekster eveneens verschillende malen mondeling de problematiek aangekaart op de hogeschool. Verzoekster mocht verwachten dat de hogeschool ingrijpt als er zich een ernstig probleem voordoet op de stageplek, zeker wanneer dit probleem een persoonlijk probleem is tussen twee mensen eerder dan een inhoudelijk probleem en dit de slaagkansen van de student hypotheseert. Verzoekster verwijst naar rechtspraak van de Raad.

Deze stelling wordt flagrant genegeerd in de bestreden beslissing. Zo stelt verwerende partij louter dat de mail niet werd doorgestuurd, maar dat om de moeilijke communicatie terug op gang te trekken de stagecoördinator de informatie bezorgd heeft aan de stagebegeleider, die de student vervolgens heeft gevraagd om hierover in gesprek te gaan. De opleiding meent het belangrijk te vinden om ook in moeilijke situaties open te communiceren. Volgens verzoekster mag het duidelijk wezen dat bovenvermelde motivering niet afdoende is. Zo heeft men het uitdrukkelijk vertrouwelijk karakter van de communicatie van verzoekster miskend. Ook al meent verwerende partij belang te hechten aan open communicatie, dan nog had men dit eerst

direct met verzoekster moeten bespreken en niet achter haar rug om. Daarnaast dient er opgemerkt te worden dat er buiten het verspreiden van de vertrouwelijke mailwisseling met verzoekster nooit stappen zijn ondernomen om haar hulp te bieden. Zo is er nooit gevolg gegeven aan de voorgaande mails en de mondelinge vragen om hulp van verzoekster. De hogeschool had een gepast antwoord moeten geven op de talrijke signalen die verzoekster gedurende het jaar heeft gegeven. Men heeft echter nooit een gepaste oplossing voor de probleemsituatie geboden. Door die handelwijze is het voor verzoekster niet mogelijk geweest om haar eindcompetenties aan te tonen.

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een *derde middel* beroept op de schending van het motiveringsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel, het vertrouwens- en het rechtzekerheidsbeginsel.

Verzoekster stelt dat ze ook nogmaals de onredelijkheid van de beslissing wenst te benadrukken in het licht van het resultaat van een andere student. Hiervoor kan mogelijk een verklaring bestaan, maar deze ligt niet voor. Een medestudent met een gelijkaardige eindevaluatie krijgt – minstens – een 10 voor stage (anders had ze nooit een 11 als eindresultaat gehad), terwijl verzoekster slechts een 7 behaalt. Dergelijke afwijkende beoordeling kan niet, minstens dient daar een zeer grondige motivering aan gegeven te worden als dit wordt opgeworpen. De bestreden beslissing schuift dit door verzoekster opgeworpen argument gewoon van tafel.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat zij voorafgaandelijk wenst te benadrukken dat de grieven van de student betrekking hebben op de stage in het tweede semester. Verzoekster merkt op dat het niet duidelijk is hoe de terugval in cijfer te bewijzen, te verklaren of te rechtvaardigen is. Vooreerst wenst verwerende partij op te werken dat verzoekster zichzelf tegenspreekt. Enerzijds wordt gesteld dat de evaluaties telkenmale positief waren, met uitzondering van de eindevaluatie en anderzijds wordt gesteld in het intern verzoekschrift dat zij reeds gedurende zeer lange tijd negatieve feedback kreeg en daardoor onzeker werd.

Aangaande de stelling dat de terugval niet afdoende gemotiveerd zou zijn, wenst verwerende partij vooreerst op te maken dat de inventaris van verzoekster melding maakt van twee feedbackverslagen uit de betrokken periode, met name dat van 13/03/2018 en dat van 06/06/2018. Nochtans werden volgende verslagen opgesteld:

- 13/03/2018: verslag van de mentor

- 27/03/2018: verslag van de bezoekende lector
- 03/05/2018: verslag van de stagebegeleider
- 05/05/2018: verslag van de mentor
- 15/05/2018: verslag van de mentor
- 15/05/2018: verslag van [H.L.]
- 06/06/2018: eindverslag

Uit de bestreden beslissing blijkt dat de hogeschool zich gebaseerd heeft op de verschillende stageverslagen om te besluiten dat de beoordeling correct verlopen is en dat er geen reden is om af te wijken van de toegekende score.

Wanneer de stageverslagen van naderbij bekeken worden, stelt men inderdaad vast dat deze niet allemaal overwegend positief zijn, zoals verzoekster beweert. In het feedbackverslag dd. 13/03/2018 (opgesteld door [A.V.], stagementor) behaalde verzoekster van de 12 zaken die beoordeeld werden, 5 keer ‘bijna voldoende’. ‘Bijna voldoende’ betekent dat de student bepaalde vaardigheden slechts sporadisch toepast of deze nog onvoldoende beheerst, maar wel reeds de nodige inspanningen levert. Hoewel er zeker ook positieve zaken vermeld staan in het feedbackverslag, heeft de mentor toch ook een heel aantal bemerkingen. In het feedbackverslag dd. 27/03/2018 (opgesteld door [B.C.], bezoekende lector) behaalde verzoekster van de 10 zaken die beoordeeld werden, 2 keer ‘bijna voldoende’. Voor het overige behaalt ze ‘voldoende’, wat wil zeggen dat de student deze aspecten toepast of beheerst gedurende de meerderheid van de tijd. De stagebegeleider maakt hierbij een aantal opmerkingen. In het feedbackverslag dd. 03/05/2018 (opgesteld door [B.F.], stagebegeleider) behaalde verzoekster van de 15 zaken die beoordeeld werden, 1 keer ‘onvoldoende’, 4 keer ‘bijna voldoende’ en 10 keer ‘voldoende’. Uit het feedbackverslag blijkt dat de stagebegeleider opmerkingen had op verschillende vlakken. In het feedbackverslag dd. 05/05/2018 (opgesteld door [A.V.], stagementor) behaalde verzoekster van de 14 zaken die beoordeeld werden, 6 keer ‘onvoldoende’, 5 keer ‘bijna voldoende’ en 5 keer (voldoende). De mentor merkt uitdrukkelijk op dat er nog heel wat werkpunten zijn over vaardigheden die men op het einde van het derde jaar wel zou moeten hebben. De mentor stelt dat de stage niet verlopen is zoals ze verwacht had en dat ze zaken zoals het creëren van leuke en uitdagende werkvormen, het creëren van eigenheid, het hebben van voldoende basiskennis, het met het nodige enthousiasme voor de klas staan, het voldoende gevarieerd en gedifferentieerd lesgeven en het met plezier maken van oefeningen niet voldoende tot uiting heeft zien komen. In het feedbackverslag dd. 15/05/2018 (opgesteld door [H.L.], stagebegeleider) behaalde verzoekster 3 keer ‘onvoldoende’, 5 keer

‘bijna voldoende’ en 4 keer ‘voldoende’. Ook nu weer worden heel wat werkpunten meegegeven. Het feedbackverslag dd. 15/05/2018 (opgesteld door [A.V.], stagementor) ligt volledig in lijn van het verslag van de stagebegeleider van diezelfde dag. In het eindverslag dd. 06/06/2018 (opgesteld door [B.F.], stagebegeleider) behaalde verzoekster van de 5 zaken die beoordeeld werden 3 keer ‘bijna voldoende’ en 2 keer ‘voldoende’. Dezelfde opmerkingen komen terug.

In tegenstelling tot wat verzoekster aangeeft in haar verzoekschrift, is het dus niet zo dat zij plotseling – na het beweerdelijk lekken van een vertrouwelijk e-mail – een negatieve evaluatie gekregen heeft. De tegenstelling van verzoekster als zou zij nooit alarmsignalen ontvangen hebben en als zou er tot aan de paasvakantie nooit groeipunten opgeworpen zijn, wordt regelrecht tegengesproken door de objectieve stukken uit het dossier, met name de feedbackverslagen. Deze verslagen vormen de basis van het eindverslag. Alle verslagen liggen in dezelfde lijn. In het eindverslag komen geen groeipunten aan bod die niet eerder zijn aangehaald. De motivering van de hogeschool in de bestreden beslissing, met name dat zij op basis van de inhoud van de stageverslagen geen reden ziet om de punten te hervormen, is met andere woorden wel degelijk afdoende. De beslissing van de hogeschool vindt immers steun in de objectieve stukken van het dossier. De door verzoekster opgeworpen grief, die onttegensprekelijk weerlegd wordt door de verschillende stageverslagen, kan om dezelfde hoger vermelde redenen ook geen schending uitmaken van het zorgvuldigheidbeginsel, het redelijkheidsbeginsel of het vertrouwens- en rechtszekerheidsbeginsel.

Verzoekster stelt voorts dat de inhoud van de stageverslagen niet overeen zou stemmen met de realiteit. Nochtans heeft verzoekster elk stageverslag voor ontvangst ondertekend. Alle stageverslagen werden ook stevast met haar besproken. Er werd door verzoekster – voorafgaandelijk aan de huidige procedure – nooit aangegeven dat de inhoud van de stageverslagen niet met de werkelijkheid overeen zou hebben gestemd.

De verwijzing van verzoekster naar haar stage in het tweede jaar, is volgens verwerende partij volkomen irrelevant. Bij elke stage dient de student immers opnieuw aan te tonen dat hij over de nodige vaardigheden beschikt om geslaagd te kunnen worden verklaard. Daarenboven worden in een afstudeerjaar ook andere competenties getoetst. Of met andere woorden, de competenties evolueren met de opleiding: van een derdejaarsstudent wordt meer verwacht dan van een eerstejaarsstudent.

Verzoekster stelt dat de evaluatie door mevrouw [L.] niet tot doel had de nodige objectiviteit te bieden, maar wel om een extra evaluatie te hebben. Volgens verzoekster was elke objectiviteit hoe dan ook reeds verdwenen doordat de betrokken actoren een vertrouwelijke e-mail van 05/05/2018 zouden hebben gelezen. Verwerende partij wenst vooreerst iets te verduidelijken. In haar verzoekschrift verwijst verzoekster herhaaldelijk naar het lekken van de vertrouwelijke e-mail van 05/05/2018 van haarzelf aan mevrouw [A.], stagecoördinator. Wanneer deze e-mail van naderbij bekeken wordt, dan blijkt in de eerste plaats niet dat dit om een ‘vertrouwelijke’ e-mail zou gaan, wel in tegendeel. In de e-mail gaat de student veelal in op haar relatie met de stagebegeleider, mevrouw [B.F.], waarbij er uitdrukkelijk vraagtekens geplaatst worden bij de objectiviteit van deze laatste. In die omstandigheden, maar ook gelet op het feit dat verzoekster zelf om duidelijkheid vraagt, spreekt het voor zich dat de ontvanger van de e-mail de inhoud ervan doorgesproken heeft met mevrouw [F.]. De bedoeling hierbij was om de moeilijke communicatie terug op gang te brengen en het vertrouwen van de student te herstellen. De opleiding vindt het bovendien belangrijk dat studenten leren om ook in moeilijke situaties eerlijk en open te communiceren. Dit wordt immers ook in de beroepspraktijk van hen verwacht. Nooit werd deze e-mail naar derden doorgestuurd, dan wel met derden gecommuniceerd. Enig bewijs van deze stelling ligt ook niet voor. Gezien uit de e-mail van 05/05/2018 van verzoekster duidelijk bleek dat haar vertrouwen een deuk gekregen had – en dus niet omdat er werkelijk sprake zou zijn van een gebrek van objectiviteit – heeft de hogeschool beslist om een extra bezoek in te plannen door een andere lector. Dit bezoek vond plaats op 15/05/2018 door [H.L.]. Het verslag van mevrouw [L.] ligt volledig in lijn van de overige feedbackverslagen. Het verslag van mevrouw [L.] is opgesteld in functie van haar objectieve waarnemingen die dag en is geenszins ingegeven door wat zij van de stagebegeleider “zou hebben vernomen”.

Verzoekster werpt op dat haar nooit is gevraagd om de filmpjes die zij van zichzelf heeft gemaakt, door te sturen. Verzoekster kreeg van de stagebegeleider de raad om haar lessen te filmen. Het spreekt voor zich dat, wanneer de stagebegeleider de student aanraadt om haar lessen te filmen, de stagebegeleider dan de bedoeling heeft de gefilmde lessen mee te nemen in haar beoordeling. De stagebegeleider mag van een derdejaarsstudent, die geacht wordt toch een zekere zelfstandigheid aan de dag te leggen, verwachten dat de filmpjes automatisch worden doorgestuurd, wanneer gevraagd wordt om lessen te filmen. Verzoekster heeft deze filmpjes nooit aan de stagebegeleider overgemaakt.

Verzoekster maakt de vergelijking tussen haar eigen stageverslagen met verslagen van een medestudent. De interne beroepsinstantie heeft hieromtrent gesteld dat verzoekster weliswaar spreekt over eindverslagen, maar dat zij in werkelijkheid enkel de feedbackverslagen van de medestudent voorlegt, waar de scores veel sterker gelinkt zijn aan de concrete context. In de huidige procedure legt verzoekster wel het eindverslag van de medestudent voor. Verzoekster behaalde voor het subonderdeel stage een score van 7/20 en de medestudent behaalde voor het onderdeel stage een score van 8/20. De reden waarom de medestudent uiteindelijk een score van 11/20 behaalde voor het opleidingsonderdeel ‘Werkplekleren’, is gelegen in het feit dat zij hogere punten behaalde op de leertaak en het portfolio.

Verzoekster stelt dat verwerende partij niet ingaat op de discrepantie tussen de beoordeling van de stagementor en deze van de stagelector. Nochtans is er volgens verwerende partij geen sprake van een discrepantie, hetgeen mag blijken uit een vergelijking van de verschillende stageverslagen. Na kennis te hebben genomen van deze verslagen en deze met elkaar te hebben vergeleken, mocht de verwerende partij met andere woorden wel degelijk vaststellen dat zij op basis van de objectieve stuken van het dossier geen reden ziet om af te wijken van de toegekende score.

De opmerking van verzoekster dat zij lessen voorbereid heeft zonder handleiding, dient in context te worden geplaatst. Verzoekster heeft één les zonder handleiding of verbetersleutels moeten maken van de stagementor. Het onderwerp voor deze les werd door de mentor op vrijdag meegeleerd, daar waar de les dinsdag diende te worden gegeven. Verzoekster heeft de lesvoorbereiding uiteindelijk maandag tijdens de middag gemaakt en rond middernacht doorgestuurd naar de mentor. De stagementor heeft de les nog diezelfde nacht nagekeken, maar verzoekster heeft omwille van het laattijdig doorsturen van de lesvoorbereiding van deze opmerkingen niet tijdig kennis genomen.

Verzoekster stelt verder dat er sprake is van een schending van het gelijkheidsbeginsel, omdat “*het voor iedereen gelijk moet worden vastgesteld in welke leerjaren men moet staan in een bepaald opleidingsjaar*”. Deze opmerking wordt gemaakt naar aanleiding van de stelling van de hogeschool dat van de studenten een graduele groei verwacht wordt en dat de stage in een eerste leerjaar minder veeleisend is qua leerinhouden dan een stage in het derde jaar. Verwerende partij ziet niet in waarom deze stelling een schending zou uitmaken van het

gelijkheidsbeginsel. Van de studenten wordt inderdaad in de eerste plaats verwacht dat zij al doende leren en dat zij gaandeweg de vereiste vaardigheden beter onder de knie krijgen, maar dat zij deze ook vasthouden. Dit wordt ook als zodanig omschreven in de cursus. Daarbij is het duidelijk dat studenten die tijdens een eerdere stage bepaalde competenties behaald hebben, deze competenties opnieuw dienen te behalen tijdens latere stages. Ten tweede is de opleiding ‘Bachelor in het lager onderwijs’ breed en heeft deze tot doel studenten klaar te stomen voor een leven als onderwijzer in ‘het’ lager onderwijs. De opleiding heeft niet tot doel een student klaar te stomen voor één welbepaald leerjaar. Van de studenten wordt met andere woorden wel degelijk verwacht dat zij over de vereiste vaardigheden beschikken om te kunnen lesgeven in het eerste, tweede, derde, vierde, vijfde *en* zesde leerjaar.

Verzoekster stelt voorts dat er sprake is van een gebrekige begeleiding, die het slagen *de facto* onmogelijk zou hebben gemaakt. Zij verwijst opnieuw naar het gegeven dat er tot aan het ‘lekken’ van de e-mail van 05/05/2018 nooit een negatief verslag zou zijn opgesteld. Verwerende partij verwijst nogmaals naar de duidelijke inhoud van de verschillende stageverslagen om te besluiten dat deze stelling manifest foutief is. Voor zoveel als nodig herhaalt verwerende partij dat de e-mail van 05/05/2018 niet als vertrouwelijk bestempeld was en dat deze enkel met de betrokken stagebegeleider besproken werd om een antwoord te kunnen geven op de vragen van de student, om de communicatie terug op gang te brengen en met de bedoeling het vertrouwen van de student te herstellen. Hoewel er geenszins sprake was van een schending van de objectiviteit, heeft verwerende partij – wederom met de bedoeling het vertrouwen van verzoekster te vergroten – een andere lector gevraagd om verzoekster te beoordelen tijdens één van de stagedagen. De werkpunten die deze lector opsomt, en die het gevolg zijn van een objectieve waarneming, liggen volledig in lijn van de werkpunten die eerder, maar ook later door de mentor en de stagebegeleider naar voren werden geschoven. Verzoekster kreeg niet enkel kopie van alle stageverslagen, maar deze werken ook steeds uitvoerig mondeling met haar besproken. Van de herhaalde stelling dat er “achter de rug van de student” zou worden gesproken, ligt niet het minste bewijs voor. In de gegeven omstandigheden kan er geenszins sprake zijn van een gebrekige begeleiding en al zeker niet van een gebrekige begeleiding die het slagen van de student *de facto* onmogelijk zou hebben gemaakt.

Wat betreft het portfolio, stelt verzoekster dat niet geantwoord werd op haar grieven met betrekking tot het onderdeel ‘Portfolio’, waarop zij een score behaalde van 9,6/20. Het portfolio bestaat uit twee delen: een schriftelijk ingediende map, die de studenten op het einde van het

schooljaar weer meenemen en een eindgesprek. Verwerende partij stelt vast dat de beoordeling correct gebeurde op basis van de vooropgestelde criteria en dat verzoekster geen middelen aanbrengt die het tegendeel bewijzen. Voor het eerst in haar verzoekschrift voor de Raad werpt verzoekster op dat de deelcijfers niet overeenstemmen met de motivering die per onderdeel voorligt. Het puntenmechanisme wordt volgens verwerende partij verkeerd geïnterpreteerd. Elk criterium vertegenwoordigt een bepaald gewicht:

- Voor het criterium “plaatst zichzelf binnen het profiel van leraar en omschrijft zijn groei” kan de student maximaal een score van 6 behalen;
- Voor het criterium “toont een persoonlijke visie op het beroep van leraar” kan de student maximaal een score van 4 behalen.

Worden alle criteria opgeteld, dan komt men uit op een totaalscore van 20 waarbij aan bepaalde criteria dus een groter gewicht wordt gehecht. In tegenstelling tot wat verzoekster stelt, behaalde zij voor het criterium “toont een persoonlijke visie op het beroep van leraar” een score van 2,2/4 (en dus niet 2,2/10), hetgeen overeenstemt met de feedback die zij gekregen heeft (de feedback werd geplaatst onder de noemer ‘voldoende’). Hetzelfde geldt voor wat betreft het criterium “reflecteert en communiceert over de eigen leerkrachtstijl”. Verzoekster behaalde een score van 1,8/3 (en dus niet 1,8/10), hetgeen overeenstemt met de feedback die zij gekregen heeft (de feedback werd geplaatst onder de noemer ‘voldoende’). De optelsom van alle punten voor portfolio bedraagt op die wijze inderdaad 9,6/20.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat verwerende partij er foutief van uitgaat dat verzoekster zichzelf tegenspreekt. Hieromtrent dient te worden opgemerkt dat verzoekster wel degelijk positieve feedback ontving, tot en met het lesbezoek van [B.F.] dd. 03/05/2018. Het is dan ook na deze zeer plotse negatieve feedback dat verzoekster aan zichzelf begon te twijfelen en onzeker werd. Dit blijkt ook duidelijk uit de volgende verslagen. De insinuatie van verwerende partij dat verzoekster opzettelijk verslagen zou achterhouden, is echter compleet uit de lucht gegrepen. In de inventaris van verzoekster zijn veel meer verslagen terug te vinden dan de twee verslagen waarover verwerende partij spreekt.

Wat betreft de e-mail, wenst verzoekster te benadrukken dat mevrouw [L.] tegen haar zelf heeft gezegd dat ze de mail met bijlage had ontvangen. Dit kan verzoekster uiteraard niet schriftelijk aantonen. Het klopt dat [H.L.] haar verslag heeft opgesteld op basis van wat ze gezien heeft. Dit heeft verzoekster ook nooit tegengesproken. Verzoekster leidt dit af uit haar gesprek met

[H.L.] na de lessen en doordat ze verzoekster zei op voorhand de mail nog niet gelezen te hebben. [H.L.] heeft als eerste naar verzoekster geluisterd en gevraagd hoe de vork in de steel zat. Ze vond het zelf moeilijk een verslag te moeten invullen. Zij moet noteren wat ze gezien heeft. Wanneer je het kadert in de omstandigheden, kan dit volgens verzoekster echter helemaal anders geïnterpreteerd worden.

Verder leest verzoekster in de antwoordnota dat zij slechts één les moet herwerken, dat ze dit wist sinds vrijdag en dit maandagmiddag heeft uitgevoerd en vervolgens om middernacht doorstuurde en zo niet meer met de feedback rekening kon houden. Het is voor verzoekster een raadsel hoe verwerende partij aan deze informatie komt. Als deze informatie van de stagementor komt, dient verzoekster er echter op te wijzen dat ze niet correct is. Verzoekster verwijst naar mails die bewijzen dat zij tegen dinsdag 08/05/2018 twee lessen wiskunde opnieuw moest maken. Verzoekster heeft deze op zaterdag al doorgestuurd, waarna ze zondag een mail kreeg dat ze zich vergist had en dat het les 5 (i.p.v. 4) moet zijn en of verzoekster dit nog zag zitten. Met de voorbereidingen voor de stage van maandag had verzoekster hier geen tijd meer voor. Wanneer verzoekster voorstelde er maandagmiddag aan te werken, mocht dit niet en bijgevolg was het dus maar middernacht. Voor één bepaald uur op dinsdag heeft verzoekster dus drie verschillende lessen moeten uitwerken en ze heeft dit ook steeds gedaan. Stuk 1 bevat eveneens een mail waarin de mentor verzoekster succes wenst bij de voorbereidingen van dinsdag 15/05/2018 (laatste stagedag) en hoopt dat het verzoekster lukt zonder handleidingen of hulp. Dit gaat dan over de hele dag (8 lesuren). Dat verwerende partij de argumenten van verzoekster van tafel veegt door te stellen dat het slechts om één les gaat, is volledig ongegrond.

In punt 13 stelt verwerende partij dat de stelling manifest foutief is. Wanneer men kijkt naar de groepunten, blijft verzoekster ervan overtuigd dat er niets ‘onoverkomelijks’ viel aan te merken op haar lessen. Verder stelt verwerende partij dat van de herhaalde stelling dat er “achter de rug van de student” zou worden gesproken, niet het minste bewijs voorligt. Hieromtrent verwijst verzoekster naar verschillende mails. Nadien werd verzoekster niet gecontacteerd met verdere hulp, instructies of beslissingen.

Volgens verwerende partij kan er geenszins sprake zijn van een gebrekige begeleiding. Wat dit betreft wenst verzoekster te benadrukken dat verwerende partij nergens verklaard waarom men zolang gewacht heeft vooraleer men verzoekster een antwoord heeft gestuurd. Nergens

verklaart verwerende partij waarom de mail verzoekster al op 08/05/2018 blanco terug werd gestuurd, maar ze toch nog moest wachten tot 14/05/2018 (de dag voor de laatste stagedag) vooraleer ze antwoord kreeg.

Met betrekking tot het deel ‘portfolio’ ligt volgens verzoekster nog steeds geen motivering voor m.b.t. het feit dat pas bij het inkijken van de examens aan verzoekster verteld werd dat ze problemen soms buiten zichzelf zou leggen, maar dat dit nooit eerder is besproken of gecommuniceerd.

Beoordeling

De Raad stipt aan dat verzoekende partij in een eerste middel een schending van de motiveringsplicht aanhaalt. Verzoekende partij stelt dat zij mag verwachten – en dat is ook het doel van het intern beroep – dat zij een antwoord krijgt op de grieven en vragen die zij voorlegt. Nog steeds is er volgens verzoekende partij echter geen enkel antwoord te lezen in de beslissing m.b.t. hoe de terugval in cijfers te bewijzen, verklaarbaar en/of te rechtvaardigen is. Volgens verzoekende partij is het duidelijk dat zij in haar uitgebreid initieel verzoekschrift aan de kaak stelt dat er geen enkele motivering voorligt voor de plotse negatieve evaluatie na alle positieve feedback en evaluaties die zij voordien mocht ontvangen. Verzoekende partij stelt dat op deze grieven niet wordt geantwoord. Daarnaast merkt zij op dat er nergens in de bestreden beslissing een antwoord wordt gegeven op het argument dat verzoekende partij tot op heden niet in staat is het resultaat van haar portfolio te begrijpen.

Bij de voorbereiding van dit dossier is evenwel gebleken dat de Raad niet over alle noodzakelijke stukken beschikt. De Raad wijst verwerende partij in dit verband op de actuele bepaling van artikel II.298, §1 van de Codex Hoger Onderwijs (eigen onderlijning):

“Art. II.298.

§1. Het administratief dossier dat door het bestuur uiterlijk samen met de antwoordnota aan de Raad en aan de verzoekende partij wordt bezorgd, bevat ten minste de volgende stukken:

1° een afschrift van de bestreden studievoortgangsbeslissing;

2° in voorkomend geval de examenkopij(en) van of het stagerapport van de verzoeker, of het verslag van het bekwaamheidsonderzoek met het oog op de verwerving van een bewijs van bekwaamheid;

3° het dossier dat samengesteld is naar aanleiding van het intern beroep, vermeld in artikel II.283, eerste lid, met inbegrip van het verzoekschrift op intern beroep;

4° de door het bestuur vastgelegde reglementaire bepalingen die op de bestreden beslissing van toepassing waren, waaronder in elk geval het onderwijs- en examenreglement en in voorkomend geval andere teksten met reglementaire strekking zoals de ECTS-fiche, het stagereglement, de studiegids en het vademecum.

De stukken worden door het bestuur gebundeld en op een inventaris ingeschreven.”

Het door verwerende partij neergelegd administratief dossier bevat, in weerwil van bovenvermelde bepaling, niet het door verzoekende partij opgestelde intern beroepsschrift, wat *in casu* tevens een essentieel stuk betreft teneinde de Raad in staat te stellen het door verzoekende partij aangehaalde middel inzake de schending van de motiveringsplicht door de interne beroepsinstantie te onderzoeken. Gelet op het voorgaande, lijkt het de Raad aangewezen de debatten te heropenen. Hij vraagt aan verwerende partij om zo spoedig mogelijk en ten laatste op 24 september 2018 het verzoekschrift op intern beroep en een aangepaste inventaris aan de Raad en aan de verzoekende partij over te maken. Hierna worden de debatten onmiddellijk gesloten.

BESLISSING

Verwerende partij beschikt over een termijn tot uiterlijk 24 september 2018 om het verzoekschrift op intern beroep en een aangepaste inventaris in te dienen, waarna de debatten worden gesloten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 20 september 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyveld	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.419 van 27 september 2018 in de zaak 2018/222

In zake: Sabrina DE MEYER
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Vangeel
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Wim Van Caeneghem
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Vrijheidstraat 32
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 25 juli 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 10 juli 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 7 september 2018.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Christophe Vangeel, die verschijnt voor de verzoekende partij en advocaten Wim Van Caeneghem en Stevie Van Houdnrogge en mevrouw Livia Moreau, die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Bij arrest nr. 4.416 van 20 september 2018 heeft de Raad de debatten heropend.

Verwerende partij heeft het verzoekschrift op intern beroep en een aangepaste inventaris ingediend. Hierna werden de debatten opnieuw gesloten.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Werkplekleren 5+6 Profiel C’ komt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 29 juni 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 10 juli 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat de student in haar verzoekschrift opwerpt dat ze meermaals aan verschillende lectoren om een extra feedbackmoment gevraagd zou hebben, maar dat dit haar niet gegeven zou zijn. De student zou op het afsluitende stagebezoek helemaal onderuit gehaald zijn, alsof ze niets zou kennen of geleerd zou hebben. De student zou een brief geschreven hebben die niet vertrouwelijk zou zijn behandeld, maar zou zijn doorgestuurd naar alle lectoren die te maken hadden met de stage en zou vervolgens 9 dagen gewacht moeten hebben op een reactie, nl. tot de voorlaatste dag van de stageperiode. De student zou geen feedback meer ontvangen hebben nadat ze, in opdracht van de stagebegeleider, voor de laatste twee dagen van de stageweek een aantal lessen opnieuw gemaakt zou hebben zonder handleiding en zichzelf gefilmd zou hebben. De student werpt in haar verzoekschrift op dat aan de hand van de verslagen van de mentor en van de bezoekende stagebegeleider niet zou kunnen worden afgeleid dat het twijfelachtig zou zijn of de student zou kunnen slagen. De student werpt in haar verzoekschrift op dat een medestudent met een gelijkaardig eindverslag wel geslaagd zou zijn voor de stage. De student werpt in haar verzoekschrift op dat de lector in het eindverslag schrijft dat ze tijdens de supervisiemomenten gemerkt zou hebben dat de student problemen buiten zichzelf zou leggen, maar dit niet met de student besproken zou hebben

tijdens de supervisiemomenten. De student werpt in haar verzoekschrift op dat ze beoordeeld zou zijn op basis van haar persoonlijkheid en niet op basis van al dan niet bereikte competenties.

De interne beroepsinstantie heeft de grieven van de student op gedetailleerde wijze onderzocht, en komt op basis van het uitvoerige dossier en de toelichting die de interne beroepsinstantie van de opleiding mocht ontvangen tot de volgende vaststellingen. De student is ingeschreven voor het laatste jaar van de bacheloropleiding in het onderwijs: lager onderwijs (flexraject) en slaagde niet voor het opleidingsonderdeel ‘Werkplekleren 5+6 profiel C’. De student wordt in dit opleidingsonderdeel geëvalueerd op drie onderdelen, met name op stage (70%), portfolio (15%) en leertaken via projectopdrachten (15%). De student slaagde niet voor stage (7/20) en portfolio (9,6/20), maar behaalde wel goede cijfers op haar leertaken (13/20 en 14/20); haar eindresultaat bedraagt 9/20.

De student formuleert in eerste instantie opmerkingen met betrekking tot het onderdeel ‘stage’ en geeft aan dat ze onvoldoende feedback en begeleiding zou hebben gekregen. Het dossier bevat een overzicht van alles wat de stagebegeleiders hebben ondernomen om de student te begeleiden. Naast de bezoeken die voor iedere student werden georganiseerd werd voor deze student, om objectiviteit te garanderen, nog een extra bezoek ingepland; de verslagen van deze bezoeken bevinden zich in het dossier. Deze feedbackverslagen hebben eerder een formatieve functie: op deze manier wil de opleiding haar studenten voldoende groeikansen bieden. Op basis van alle feedbackverslagen wordt een eindverslag opgesteld en aldus het eindresultaat voor stage bepaald, gebruik makend van een berekeningstabel. De feedbackverslagen worden steeds met de student besproken, indien mogelijk op het moment van het stagebezoek zelf, maar als dit om praktische redenen niet mogelijk is wordt de student hiertoe later uitgenodigd. De student is niet ingegaan op de uitnodiging van de lector die het extra bezoek heeft afgelegd om het laatste feedbackverslag nog te bespreken. Vervolgens geeft de student aan dat de stagebegeleider haar gevraagd zou hebben om lessen te filmen. Dit is inderdaad gebeurd, maar de student heeft deze filmpjes nooit aan de stagebegeleider bezorgd, zodat hiermee ook geen rekening kon worden gehouden bij de bepaling van het eindresultaat.

Vervolgens werpt de student op dat er met zogezegde vertrouwelijke informatie onprofessioneel zou zijn omgegaan. In tegenstelling tot wat de student suggereert, werd de ‘vertrouwelijke’ mail die zij stuurde geenszins doorgestuurd naar alle betrokken actoren. Om moeilijke communicatie terug op gang te trekken, heeft de stagecoördinator de informatie

gericht bezorgd aan de stagebegeleider, die de student vervolgens heeft gevraagd om hierover met haar in gesprek te gaan. De opleiding vindt het belangrijk dat studenten leren om ook in moeilijke situaties open te communiceren, dit wordt in de beroepspraktijk ook van hen verwacht. De student omschrijft zichzelf als zeer onzeker en geeft dit op als reden om niet in communicatie te durven gaan met haar mentor over verschillen in leerkrachtstijl en aanpak. Gezien het belang dat de opleiding hecht aan leren op de werkplek (deze opleidingsonderdelen omvatten de helft van het aantal studiepunten) is deze communicatie onontbeerlijk. De opleiding stelt vast dat de student wel hulp vraagt (zie eindverslag), maar ziet geen stappen naar communicatie als er verschillen zijn tussen de ideeën van de mentor en haar eigen ideeën.

De student werpt vervolgens op dat het de eerste twee jaren van de opleiding, en in het bijzonder haar stage in het eerste leerjaar, wel goed lukte. In een opleiding wordt graduële groei verwacht van een student. Bovendien is een stage in het eerste leerjaar minder veeleisend qua leerinhouden dan een stage in de derde graad. De student geeft dan ook zelf aan dat ze het moeilijk heeft met de leerinhouden van de derde graad. De student bevestigt hiermee zelf wat haar grootste uitdaging is: ze beheert de leerinhouden voor de derde graad onvoldoende. De opleiding heeft de verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat de studenten een krachtige leeromgeving kunnen opzetten voor alle kinderen van de lagere school, dus ook voor leerlingen uit het vijfde of zesde leerjaar.

De student maakt tenslotte ook de vergelijking met verslagen van een medestudent. In haar verzoekschrift spreekt zij over eindverslagen, terwijl nadere studie leert dat het enkel om feedbackverslagen gaat waar de scores veel sterker gelinkt zijn aan de concrete context. De interne beroepsinstantie kan op basis van het eindstageverslag dan ook enkel besluiten dat deze student (nog) niet in staat is om een krachtige leeromgeving te creëren waarbij het welbevinden en de betrokkenheid van alle leerlingen centraal staat.

De interne beroepsinstantie is van oordeel dat het onderdeel ‘stage’ op een correcte wijze werd beoordeeld. Vervolgens slaagde de student ook niet voor het onderdeel ‘portfolio’, waarvoor ze een score van 9,6/20 behaalde. De interne beroepsinstantie heeft de beoordeling van het portfolio in detail onderzocht en is van oordeel dat deze beoordeling correct gebeurde op basis van de vooropgestelde criteria. De student brengt geen middelen aan die het tegendeel bewijzen. De interne beroepsinstantie ziet geen afdoende argumenten om de totaalscore van het opleidingsonderdeel ‘Werkplekleren 5+6’ te herzien.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 17 juli 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 25 juli 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

Standpunt van partijen

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een *eerste middel* beroept op de schending van de motiveringsplicht en het redelijkheidsbeginsel.

Verzoekster stelt dat zij mag verwachten – en dat is ook het doel van het intern beroep – dat zij een antwoord krijgt op de grieven en vragen die zij voorlegt. Nog steeds is er echter geen enkel antwoord te lezen in de beslissing m.b.t. hoe de terugval in cijfer te bewijzen, verklaarbaar en/of te rechtvaardigen is. Het is duidelijk dat verzoekster in haar uitgebreid initieel verzoekschrift aan de kaak stelt dat er geen enkele motivering voorligt voor de plotselinge negatieve evaluatie na alle positieve feedback en evaluaties die zij voordien mocht ontvangen. Drie dagen voor het einde van de stage komt de stagelector op bezoek en krijgt verzoekster plots een vernietigende evaluatie, gevolgd door een plotse negatieve evaluatie van de mentor. Zoals aangegeven in het intern verzoekschrift heeft verzoekster voordien nooit enige alarmsignalen ontvangen, wel integendeel. Hieromtrent komt geen geloofwaardig antwoord en nog steeds ligt geen enkel bewijs voor dat deze plotse inzinking zou kunnen staven, terwijl verzoekster duidelijk aangeeft dat de plotse negatieve evaluatie alles te maken heeft met de mail die zij verstuurd heeft en die blijkbaar niet vertrouwelijk werd behandeld en zowel door lector als mentor bijzonder slecht werd verteerd.

Er zijn volgens verzoekster bovendien verschillende elementen uit de eindevaluatie(s) die niet overeenstemmen met de realiteit en die aantonen dat de eindevaluatie plots bijzonder ‘gekleurd’ is. Verzoekster verwijst onder meer naar het verslag van de mentor d.d. 15/05/2018 en het verslag van de lector d.d. 15/05/2018.

Bovendien stelt verzoekster dat de hogeschool ook de waarheid geweld aandoet in de bestreden beslissing. Verzoekster haalt hiertoe verschillende voorbeelden aan.

Verzoekster concludeert dat, als men al zaken had opgemerkt die mogelijk een probleem konden vormen bij de groei van verzoekster, men dat tijdig had moeten communiceren. Er wordt op deze grieven, die een volledige alinea betroffen in het intern verzoekschrift, niet geantwoord. Daarnaast dient er te worden opgemerkt dat er nergens in de bestreden beslissing een antwoord wordt gegeven op het argument dat verzoekster tot op heden niet in staat is het resultaat van haar portfolio te begrijpen. Zo gaf verzoekster in haar intern verzoekschrift duidelijk aan dat zij met de lector haar resultaat van de groeiportfolio heeft besproken. Zij vertelde verzoekster dat ze dit punt niet kreeg omdat ze het niet kan, maar omdat haar onzekerheid haar belemmert in haar handelen. Verzoekster stelde zich dan ook de vraag wie er na zo’n lange periode van onzekerheid niet een klein beetje onzeker zou worden. Bovendien kan men de vraag stellen in welke mate die vermeende onzekerheid dan wel een relevant criterium is om de portfolio te beoordelen. Blijkbaar wordt elk criterium bij de beoordeling van de portfolio herleid tot ‘onzekerheid’. Nochtans zijn er tal van andere relevante criteria of competenties om een portfolio te beoordelen. Daarnaast dient er eveneens te worden opgemerkt dat het evaluatieformulier van de groeiportfolio onjuist is samengesteld. Zo stemmen de deelcijfers van verschillende onderdelen niet overeen met de motivering die per onderdeel voorligt en is de gegeven motivering bovendien gebrekig. Verzoekster stelt dat er bij diverse criteria sprake is van een tegenstrijdige beoordeling. Finaal krijgt verzoekster slechts 9.6/20.

Naast het feit dat de toelichting en de cijfers tegenstrijdige beoordelingen zijn, dient er eveneens opgemerkt te worden dat er in bovenstaande toelichting telkens slechts één aspect wordt besproken en de nadruk steeds wordt gelegd op de vermeende onzekerheid van verzoekster. Deze constante verwijzing is echter op geen enkele wijze verenigbaar met of relevant voor de criteria die beoordeeld dienden te worden. Men smeert één bepaald aspect uit over diverse competenties, zonder dat daarvoor enige basis bestaat. Er dient dan ook besloten te worden dat verzoekster niet correct werd beoordeeld, daar zij niet werd geëvalueerd op de criteria die

werden opgenomen in het evaluatieformulier. In het verslag staat er ook nog dat de lector reeds bij de supervisie merkte dat verzoekster problemen buiten zichzelf legde. Los van het feit dat niet kan worden ingezien waarop men zich baseert om dit te stellen, kan alleen maar worden vastgesteld dat men dit aan haar meedeelt na de stage en het dan ook heel jammer is dat ze dit pas in juni voor de eerste keer leest/hoort. De supervisiemomenten zijn er speciaal om te leren van en met elkaar. De vraag rijst dan ook waarom dat toen al niet met verzoekster werd besproken. Verzoekster heeft omwille van de stageperikelen meermaals een gesprek aangevraagd, maar daar is nooit gevolg aan gegeven. Verzoekster kreeg wel geruime tijd later een mail met de vraag hoe het met haar ging. Toen verzoekster daarop antwoordde en vroeg om vertrouwelijkheid, antwoordde men eenvoudig terug dat men niet wist waarover verzoekster het had. Verzoekster vraagt zich af waarom [H.L.] dan niet verder heeft doorgevraagd. Ook dit waren momenten waarop verzoekster de opleiding om duidelijke communicatie en ondersteuning vroeg, maar waaraan geen gehoor werd gegeven.

Nergens in de bestreden beslissing is dus enig antwoord terug te vinden op de grieven van verzoekster, noch omtrent de stage, noch omtrent de beoordeling van haar groeiportfolio. Ook ligt er nergens een concrete puntenverdeling voor waardoor verzoekster kan nagaan of de puntenverdeling correct is samengesteld. Het moge duidelijk zijn dat het antwoord op de grieven van verzoekster geen antwoord geeft op de grieven van verzoekster en geen ernstige, deugdelijke of ter zake doende motivering is.

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een *tweede middel* beroept op de schending van het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel, het vertrouwens- en rechtzekerheidsbeginsel.

Verzoekster stelt dat zij op geen enkel ogenblik enige ernstige alarmsignalen heeft ontvangen die aangaven dat ze afstevende op een onvoldoende. Zij ontving steeds goede feedback en evaluaties. Verzoekster kreeg slechts enkele kleine werkpunten mee waarmee zij rekening diende te houden. Verzoekster deed dit ook telkens, wat blijkt uit het feit dat er nergens dezelfde werkpunten terug te vinden zijn op latere beoordelingsformulieren. Ook in de schriftjes waarin de mentor noteerde, bleek dat verzoekster goed bezig was en alles goed opvolgde. Het is pas na de vertrouwelijke mail d.d. 05/05/2018 die verzoekster had verstuurd aan [B.F.] dat verzoekster plots uit het niets negatieve beoordeling(en) verkreeg. Verzoekster had in deze mail in vertrouwen haar ondervindingen i.v.m. de stagementor en i.v.m. het stagebezoek d.d.

03/05/2018 ter kennis gegeven. In een eindevaluatie, die gebaseerd is op een lesbezoek op de derde laatste dag van de stage, wordt verzoekster plots helemaal afgebroken met kritiek die zij nooit eerder te horen kreeg. Zeer toevallig gebeurde dit dus voor het eerst na het onderling doorspelen van deze vertrouwelijke mail. Ook de beoordelingen van de mentor zijn plots veel negatiever dan voordien, zonder dat hier enige gegrond reden van voorligt. Dit wijst volgens verzoekster op kennelijk onredelijk en onzorgvuldig gedrag. Door het nooit eerder mededelen van deze ‘vermeende tekortkomingen en bemerkingen’ heeft de hogeschool verzoekster de kans ontnomen om zich ernaar te gedragen en te slagen. Op geen enkel wijze wordt de grote discrepantie tussen de eerdere beoordeling van de stagementor en stagelector en deze in de eindevaluatie afdoende gemotiveerd. Deze vraag werd nochtans duidelijk opgeworpen tijdens de interne beroepsprocedure. Een dergelijke afwijkende eindevaluatie is dan ook onredelijk, zeker wanneer deze geen enkele basis heeft of hiervoor geen concrete verklaring geeft.

Minstens dient te worden vastgesteld dat deze positieve signalen verzoekster verhinderd hebben om bij te sturen als dit nodig zou zijn geweest. Zij wordt pas in het laatste stadium van de stage op enkele werkpunten gewezen, die zij nooit tijdens de voorgaande stadia van haar stage heeft gekregen. Deze elementen laten niet toe om de werkpunten en tips voldoende zwaarwichtig in te schatten en voldoende tijdig te remediëren. Dit alles impliceert een gebrekkige begeleiding die het slagen *de facto* onmogelijk heeft gemaakt. Een uitgebreide motivering is bijgevolg noodzakelijk, deze ligt echter niet voor. Verzoekster verwijst hierbij naar een eerder arrest van de Raad. Verzoekster had in haar verzoekschrift ook duidelijk verwezen naar het onzorgvuldig en niet-vertrouwelijk handelen van mevrouw [A.]. Zij had het betreffende schrijven omtrent de moeilijkheden die zij tijdens haar stage ondervond in vertrouwen aan haar gericht. Later bleken echter verschillende mensen op de hoogte van deze informatie, die uitermate vertrouwelijk werd doorgegeven aan mevrouw [A.]. Daarnaast heeft verzoekster eveneens verschillende malen mondeling de problematiek aangekaart op de hogeschool. Verzoekster mocht verwachten dat de hogeschool ingrijpt als er zich een ernstig probleem voordoet op de stageplek, zeker wanneer dit probleem een persoonlijk probleem is tussen twee mensen eerder dan een inhoudelijk probleem en dit de slaagkansen van de student hypotheseert. Verzoekster verwijst naar rechtspraak van de Raad.

Deze stelling wordt flagrant genegeerd in de bestreden beslissing. Zo stelt verwerende partij louter dat de mail niet werd doorgestuurd, maar dat om de moeilijke communicatie terug op gang te trekken de stagecoördinator de informatie bezorgd heeft aan de stagebegeleider, die de

student vervolgens heeft gevraagd om hierover in gesprek te gaan. De opleiding meent het belangrijk te vinden om ook in moeilijke situaties open te communiceren. Volgens verzoekster mag het duidelijk wezen dat bovenvermelde motivering niet afdoende is. Zo heeft men het uitdrukkelijk vertrouwelijk karakter van de communicatie van verzoekster miskend. Ook al meent verwerende partij belang te hechten aan open communicatie, dan nog had men dit eerst direct met verzoekster moeten bespreken en niet achter haar rug om. Daarnaast dient er opgemerkt te worden dat er buiten het verspreiden van de vertrouwelijke mailwisseling met verzoekster nooit stappen zijn ondernomen om haar hulp te bieden. Zo is er nooit gevolg gegeven aan de voorgaande mails en de mondelijke vragen om hulp van verzoekster. De hogeschool had een gepast antwoord moeten geven op de talrijke signalen die verzoekster gedurende het jaar heeft gegeven. Men heeft echter nooit een gepaste oplossing voor de probleemsituatie geboden. Door die handelwijze is het voor verzoekster niet mogelijk geweest om haar eindcompetenties aan te tonen.

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een *derde middel* beroept op de schending van het motiveringsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel, het vertrouwens- en het rechtzekerheidsbeginsel.

Verzoekster stelt dat ze ook nogmaals de onredelijkheid van de beslissing wenst te benadrukken in het licht van het resultaat van een andere student. Hiervoor kan mogelijk een verklaring bestaan, maar deze ligt niet voor. Een medestudent met een gelijkaardige eindevaluatie krijgt – minstens – een 10 voor stage (anders had ze nooit een 11 als eindresultaat gehad), terwijl verzoekster slechts een 7 behaalt. Dergelijke afwijkende beoordeling kan niet, minstens dient daar een zeer grondige motivering aan gegeven te worden als dit wordt opgeworpen. De bestreden beslissing schuift dit door verzoekster opgeworpen argument gewoon van tafel.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat zij voorafgaandelijk wenst te benadrukken dat de grieven van de student betrekking hebben op de stage in het tweede semester. Verzoekster merkt op dat het niet duidelijk is hoe de terugval in cijfer te bewijzen, te verklaren of te rechtvaardigen is. Vooreerst wenst verwerende partij op te werken dat verzoekster zichzelf tegenspreekt. Enerzijds wordt gesteld dat de evaluaties telkenmale positief waren, met uitzondering van de eindevaluatie en anderzijds wordt gesteld in het intern verzoekschrift dat zij reeds gedurende zeer lange tijd negatieve feedback kreeg en daardoor onzeker werd.

Aangaande de stelling dat de terugval niet afdoende gemotiveerd zou zijn, wenst verwerende partij vooreerst op te maken dat de inventaris van verzoekster melding maakt van twee feedbackverslagen uit de betrokken periode, met name dat van 13/03/2018 en dat van 06/06/2018. Nochtans werden volgende verslagen opgesteld:

- 13/03/2018: verslag van de mentor
- 27/03/2018: verslag van de bezoekende lector
- 03/05/2018: verslag van de stagebegeleider
- 05/05/2018: verslag van de mentor
- 15/05/2018: verslag van de mentor
- 15/05/2018: verslag van [H.L.]
- 06/06/2018: eindverslag

Uit de bestreden beslissing blijkt dat de hogeschool zich gebaseerd heeft op de verschillende stageverslagen om te besluiten dat de beoordeling correct verlopen is en dat er geen reden is om af te wijken van de toegekende score.

Wanneer de stageverslagen van naderbij bekeken worden, stelt men inderdaad vast dat deze niet allemaal overwegend positief zijn, zoals verzoekster beweert. In het feedbackverslag dd. 13/03/2018 (opgesteld door [A.V.], stagementor) behaalde verzoekster van de 12 zaken die beoordeeld werden, 5 keer ‘bijna voldoende’. ‘Bijna voldoende’ betekent dat de student bepaalde vaardigheden slechts sporadisch toepast of deze nog onvoldoende beheerst, maar wel reeds de nodige inspanningen levert. Hoewel er zeker ook positieve zaken vermeld staan in het feedbackverslag, heeft de mentor toch ook een heel aantal bemerkingen. In het feedbackverslag dd. 27/03/2018 (opgesteld door [B.C.], bezoekende lector) behaalde verzoekster van de 10 zaken die beoordeeld werden, 2 keer ‘bijna voldoende’. Voor het overige behaalt ze ‘voldoende’, wat wil zeggen dat de student deze aspecten toepast of beheerst gedurende de meerderheid van de tijd. De stagebegeleider maakt hierbij een aantal opmerkingen. In het feedbackverslag dd. 03/05/2018 (opgesteld door [B.F.], stagebegeleider) behaalde verzoekster van de 15 zaken die beoordeeld werden, 1 keer ‘onvoldoende’, 4 keer ‘bijna voldoende’ en 10 keer ‘voldoende’. Uit het feedbackverslag blijkt dat de stagebegeleider opmerkingen had op verschillende vlakken. In het feedbackverslag dd. 05/05/2018 (opgesteld door [A.V.], stagementor) behaalde verzoekster van de 14 zaken die beoordeeld werden, 6 keer ‘onvoldoende’, 5 keer ‘bijna voldoende’ en 5 keer (voldoende). De mentor merkt uitdrukkelijk op dat er nog heel wat werkpunten zijn over vaardigheden die men op het einde van het derde jaar wel zou moeten hebben. De mentor stelt dat de stage niet verlopen is zoals ze verwacht had

en dat ze zaken zoals het creëren van leuke en uitdagende werkvormen, het creëren van eigenheid, het hebben van voldoende basiskennis, het met het nodige enthousiasme voor de klas staan, het voldoende gevarieerd en gedifferentieerd lesgeven en het met plezier maken van oefeningen niet voldoende tot uiting heeft zien komen. In het feedbackverslag dd. 15/05/2018 (opgesteld door [H.L.], stagebegeleider) behaalde verzoekster 3 keer ‘onvoldoende’, 5 keer ‘bijna voldoende’ en 4 keer ‘voldoende’. Ook nu weer worden heel wat werkpunten meegegeven. Het feedbackverslag dd. 15/05/2018 (opgesteld door [A.V.], stagementor) ligt volledig in lijn van het verslag van de stagebegeleider van diezelfde dag. In het eindverslag dd. 06/06/2018 (opgesteld door [B.F.], stagebegeleider) behaalde verzoekster van de 5 zaken die beoordeeld werden 3 keer ‘bijna voldoende’ en 2 keer ‘voldoende’. Dezelfde opmerkingen komen terug.

In tegenstelling tot wat verzoekster aangeeft in haar verzoekschrift, is het dus niet zo dat zij plotseling – na het beweerdelijk lekken van een vertrouwelijk e-mail – een negatieve evaluatie gekregen heeft. De tegenstelling van verzoekster als zou zij nooit alarmsignalen ontvangen hebben en als zou er tot aan de paasvakantie nooit groepunten opgeworpen zijn, wordt regelrecht tegengesproken door de objectieve stukken uit het dossier, met name de feedbackverslagen. Deze verslagen vormen de basis van het eindverslag. Alle verslagen liggen in dezelfde lijn. In het eindverslag komen geen groepunten aan bod die niet eerder zijn aangehaald. De motivering van de hogeschool in de bestreden beslissing, met name dat zij op basis van de inhoud van de stageverslagen geen reden ziet om de punten te hervormen, is met andere woorden wel degelijk afdoende. De beslissing van de hogeschool vindt immers steun in de objectieve stukken van het dossier. De door verzoekster opgeworpen grief, die onttegensprekelijk weerlegd wordt door de verschillende stageverslagen, kan om dezelfde hoger vermelde redenen ook geen schending uitmaken van het zorgvuldigheidbeginsel, het redelijkheidsbeginsel of het vertrouwens- en rechtszekerheidsbeginsel.

Verzoekster stelt voorts dat de inhoud van de stageverslagen niet overeen zou stemmen met de realiteit. Nochtans heeft verzoekster elk stageverslag voor ontvangst ondertekend. Alle stageverslagen werden ook stevast met haar besproken. Er werd door verzoekster – voorafgaandelijk aan de huidige procedure – nooit aangegeven dat de inhoud van de stageverslagen niet met de werkelijkheid overeen zou hebben gestemd.

De verwijzing van verzoekster naar haar stage in het tweede jaar, is volgens verwerende partij volkomen irrelevant. Bij elke stage dient de student immers opnieuw aan te tonen dat hij over de nodige vaardigheden beschikt om geslaagd te kunnen worden verklaard. Daarenboven worden in een afstudeerjaar ook andere competenties getoetst. Of met andere woorden, de competenties evolueren met de opleiding: van een derdejaarsstudent wordt meer verwacht dan van een eerstejaarsstudent.

Verzoekster stelt dat de evaluatie door mevrouw [L.] niet tot doel had de nodige objectiviteit te bieden, maar wel om een extra evaluatie te hebben. Volgens verzoekster was elke objectiviteit hoe dan ook reeds verdwenen doordat de betrokken actoren een vertrouwelijke e-mail van 05/05/2018 zouden hebben gelezen. Verwerende partij wenst vooreerst iets te verduidelijken. In haar verzoekschrift verwijst verzoekster herhaaldelijk naar het lekken van de vertrouwelijke e-mail van 05/05/2018 van haarzelf aan mevrouw [A.], stagecoördinator. Wanneer deze e-mail van naderbij bekeken wordt, dan blijkt in de eerste plaats niet dat dit om een ‘vertrouwelijke’ e-mail zou gaan, wel in tegendeel. In de e-mail gaat de student veelal in op haar relatie met de stagebegeleider, mevrouw [B.F.], waarbij er uitdrukkelijk vraagtekens geplaatst worden bij de objectiviteit van deze laatste. In die omstandigheden, maar ook gelet op het feit dat verzoekster zelf om duidelijkheid vraagt, spreekt het voor zich dat de ontvanger van de e-mail de inhoud ervan doorgesproken heeft met mevrouw [F.]. De bedoeling hierbij was om de moeilijke communicatie terug op gang te brengen en het vertrouwen van de student te herstellen. De opleiding vindt het bovendien belangrijk dat studenten leren om ook in moeilijke situaties eerlijk en open te communiceren. Dit wordt immers ook in de beroepspraktijk van hen verwacht. Nooit werd deze e-mail naar derden doorgestuurd, dan wel met derden gecommuniceerd. Enig bewijs van deze stelling ligt ook niet voor. Gezien uit de e-mail van 05/05/2018 van verzoekster duidelijk bleek dat haar vertrouwen een deuk gekregen had – en dus niet omdat er werkelijk sprake zou zijn van een gebrek van objectiviteit – heeft de hogeschool beslist om een extra bezoek in te plannen door een andere lector. Dit bezoek vond plaats op 15/05/2018 door [H.L.]. Het verslag van mevrouw [L.] ligt volledig in lijn van de overige feedbackverslagen. Het verslag van mevrouw [L.] is opgesteld in functie van haar objectieve waarnemingen die dag en is geenszins ingegeven door wat zij van de stagebegeleider “zou hebben vernomen”.

Verzoekster werpt op dat haar nooit is gevraagd om de filmpjes die zij van zichzelf heeft gemaakt, door te sturen. Verzoekster kreeg van de stagebegeleider de raad om haar lessen te

filmen. Het spreekt voor zich dat, wanneer de stagebegeleider de student aanraadt om haar lessen te filmen, de stagebegeleider dan de bedoeling heeft de gefilmde lessen mee te nemen in haar beoordeling. De stagebegeleider mag van een derdejaarsstudent, die geacht wordt toch een zekere zelfstandigheid aan de dag te leggen, verwachten dat de filmpjes automatisch worden doorgestuurd, wanneer gevraagd wordt om lessen te filmen. Verzoekster heeft deze filmpjes nooit aan de stagebegeleider overgemaakt.

Verzoekster maakt de vergelijking tussen haar eigen stageverslagen met verslagen van een medestudent. De interne beroepsinstantie heeft hieromtrent gesteld dat verzoekster weliswaar spreekt over eindverslagen, maar dat zij in werkelijkheid enkel de feedbackverslagen van de medestudent voorlegt, waar de scores veel sterker gelinkt zijn aan de concrete context. In de huidige procedure legt verzoekster wel het eindverslag van de medestudent voor. Verzoekster behaalde voor het subonderdeel stage een score van 7/20 en de medestudent behaalde voor het onderdeel stage een score van 8/20. De reden waarom de medestudent uiteindelijk een score van 11/20 behaalde voor het opleidingsonderdeel ‘Werkplekleren’, is gelegen in het feit dat zij hogere punten behaalde op de leertaak en het portfolio.

Verzoekster stelt dat verwerende partij niet ingaat op de discrepantie tussen de beoordeling van de stagementor en deze van de stagelector. Nochtans is er volgens verwerende partij geen sprake van een discrepantie, hetgeen mag blijken uit een vergelijking van de verschillende stageverslagen. Na kennis te hebben genomen van deze verslagen en deze met elkaar te hebben vergeleken, mocht de verwerende partij met andere woorden wel degelijk vaststellen dat zij op basis van de objectieve stuken van het dossier geen reden ziet om af te wijken van de toegekende score.

De opmerking van verzoekster dat zij lessen voorbereid heeft zonder handleiding, dient in context te worden geplaatst. Verzoekster heeft één les zonder handleiding of verbetersleutels moeten maken van de stagementor. Het onderwerp voor deze les werd door de mentor op vrijdag meegedeeld, daar waar de les dinsdag diende te worden gegeven. Verzoekster heeft de lesvoorbereiding uiteindelijk maandag tijdens de middag gemaakt en rond middernacht doorgestuurd naar de mentor. De stagementor heeft de les nog diezelfde nacht nagekeken, maar verzoekster heeft omwille van het laattijdig doorsturen van de lesvoorbereiding van deze opmerkingen niet tijdig kennis genomen.

Verzoekster stelt verder dat er sprake is van een schending van het gelijkheidsbeginsel, omdat “*het voor iedereen gelijk moet worden vastgesteld in welke leerjaren men moet staan in een bepaald opleidingsjaar*”. Deze opmerking wordt gemaakt naar aanleiding van de stelling van de hogeschool dat van de studenten een graduele groei verwacht wordt en dat de stage in een eerste leerjaar minder veeleisend is qua leerinhouden dan een stage in het derde jaar. Verwerende partij ziet niet in waarom deze stelling een schending zou uitmaken van het gelijkheidsbeginsel. Van de studenten wordt inderdaad in de eerste plaats verwacht dat zij al doende leren en dat zij gaandeweg de vereiste vaardigheden beter onder de knie krijgen, maar dat zij deze ook vasthouden. Dit wordt ook als zodanig omschreven in de cursus. Daarbij is het duidelijk dat studenten die tijdens een eerdere stage bepaalde competenties behaald hebben, deze competenties opnieuw dienen te behalen tijdens latere stages. Ten tweede is de opleiding ‘Bachelor in het lager onderwijs’ breed en heeft deze tot doel studenten klaar te stomen voor een leven als onderwijzer in ‘het’ lager onderwijs. De opleiding heeft niet tot doel een student klaar te stomen voor één welbepaald leerjaar. Van de studenten wordt met andere woorden wel degelijk verwacht dat zij over de vereiste vaardigheden beschikken om te kunnen lesgeven in het eerste, tweede, derde, vierde, vijfde *en* zesde leerjaar.

Verzoekster stelt voorts dat er sprake is van een gebrekige begeleiding, die het slagen *de facto* onmogelijk zou hebben gemaakt. Zij verwijst opnieuw naar het gegeven dat er tot aan het ‘lekkern’ van de e-mail van 05/05/2018 nooit een negatief verslag zou zijn opgesteld. Verwerende partij verwijst nogmaals naar de duidelijke inhoud van de verschillende stageverslagen om te besluiten dat deze stelling manifest foutief is. Voor zoveel als nodig herhaalt verwerende partij dat de e-mail van 05/05/2018 niet als vertrouwelijk bestempeld was en dat deze enkel met de betrokken stagebegeleider besproken werd om een antwoord te kunnen geven op de vragen van de student, om de communicatie terug op gang te brengen en met de bedoeling het vertrouwen van de student te herstellen. Hoewel er geenszins sprake was van een schending van de objectiviteit, heeft verwerende partij – wederom met de bedoeling het vertrouwen van verzoekster te vergroten – een andere lector gevraagd om verzoekster te beoordelen tijdens één van de stagedagen. De werkpunten die deze lector opsomt, en die het gevolg zijn van een objectieve waarneming, liggen volledig in lijn van de werkpunten die eerder, maar ook later door de mentor en de stagebegeleider naar voren werden geschoven. Verzoekster kreeg niet enkel kopie van alle stageverslagen, maar deze werken ook steeds uitvoerig mondeling met haar besproken. Van de herhaalde stelling dat er “achter de rug van de student” zou worden gesproken, ligt niet het minste bewijs voor. In de gegeven omstandigheden

kan er geenszins sprake zijn van een gebrekkige begeleiding en al zeker niet van een gebrekkige begeleiding die het slagen van de student *de facto* onmogelijk zou hebben gemaakt.

Wat betreft het portfolio, stelt verzoekster dat niet geantwoord werd op haar grieven met betrekking tot het onderdeel ‘Portfolio’, waarop zij een score behaalde van 9,6/20. Het portfolio bestaat uit twee delen: een schriftelijk ingediende map, die de studenten op het einde van het schooljaar weer meenemen en een eindgesprek. Verwerende partij stelt vast dat de beoordeling correct gebeurde op basis van de vooropgestelde criteria en dat verzoekster geen middelen aanbrengt die het tegendeel bewijzen. Voor het eerst in haar verzoekschrift voor de Raad werpt verzoekster op dat de deelcijfers niet overeenstemmen met de motivering die per onderdeel voorligt. Het puntenmechanisme wordt volgens verwerende partij verkeerd geïnterpreteerd. Elk criterium vertegenwoordigt een bepaald gewicht:

- Voor het criterium “plaatst zichzelf binnen het profiel van leraar en omschrijft zijn groei” kan de student maximaal een score van 6 behalen;
- Voor het criterium “toont een persoonlijke visie op het beroep van leraar” kan de student maximaal een score van 4 behalen.

Worden alle criteria opgeteld, dan komt men uit op een totaalscore van 20 waarbij aan bepaalde criteria dus een groter gewicht wordt gehecht. In tegenstelling tot wat verzoekster stelt, behaalde zij voor het criterium “toont een persoonlijke visie op het beroep van leraar” een score van 2,2/4 (en dus niet 2,2/10), hetgeen overeenstemt met de feedback die zij gekregen heeft (de feedback werd geplaatst onder de noemer ‘voldoende’). Hetzelfde geldt voor wat betreft het criterium “reflecteert en communiceert over de eigen leerkrachtstijl”. Verzoekster behaalde een score van 1,8/3 (en dus niet 1,8/10), hetgeen overeenstemt met de feedback die zij gekregen heeft (de feedback werd geplaatst onder de noemer ‘voldoende’). De optelsom van alle punten voor portfolio bedraagt op die wijze inderdaad 9,6/20.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat verwerende partij er foutief van uitgaat dat verzoekster zichzelf tegenspreekt. Hieromtrent dient te worden opgemerkt dat verzoekster wel degelijk positieve feedback ontving, tot en met het lesbezoek van [B.F.] dd. 03/05/2018. Het is dan ook na deze zeer plotse negatieve feedback dat verzoekster aan zichzelf begon te twijfelen en onzeker werd. Dit blijkt ook duidelijk uit de volgende verslagen. De insinuatie van verwerende partij dat verzoekster opzettelijk verslagen zou achterhouden, is echter compleet

uit de lucht gegrepen. In de inventaris van verzoekster zijn veel meer verslagen terug te vinden dan de twee verslagen waarover verwerende partij spreekt.

Wat betreft de e-mail, wenst verzoekster te benadrukken dat mevrouw [L.] tegen haar zelf heeft gezegd dat ze de mail met bijlage had ontvangen. Dit kan verzoekster uiteraard niet schriftelijk aantonen. Het klopt dat [H.L.] haar verslag heeft opgesteld op basis van wat ze gezien heeft. Dit heeft verzoekster ook nooit tegengesproken. Verzoekster leidt dit af uit haar gesprek met [H.L.] na de lessen en doordat ze verzoekster zei op voorhand de mail nog niet gelezen te hebben. [H.L.] heeft als eerste naar verzoekster geluisterd en gevraagd hoe de vork in de steel zat. Ze vond het zelf moeilijk een verslag te moeten invullen. Zij moet noteren wat ze gezien heeft. Wanneer je het kadert in de omstandigheden, kan dit volgens verzoekster echter helemaal anders geïnterpreteerd worden.

Verder leest verzoekster in de antwoordnota dat zij slechts één les heeft moeten herwerken, dat ze dit wist sinds vrijdag en dit maandagmiddag heeft uitgevoerd en vervolgens om middernacht doorstuurd en zo niet meer met de feedback rekening kon houden. Het is voor verzoekster een raadsel hoe verwerende partij aan deze informatie komt. Als deze informatie van de stagementor komt, dient verzoekster er echter op te wijzen dat ze niet correct is. Verzoekster verwijst naar mails die bewijzen dat zij tegen dinsdag 08/05/2018 twee lessen wiskunde opnieuw moest maken. Verzoekster heeft deze op zaterdag al doorgestuurd, waarna ze zondag een mail kreeg dat ze zich vergist had en dat het les 5 (i.p.v. 4) moest zijn en of verzoekster dit nog zag zitten. Met de voorbereidingen voor de stage van maandag had verzoekster hier geen tijd meer voor. Wanneer verzoekster voorstelde er maandagmiddag aan te werken, mocht dit niet en bijgevolg was het dus maar middernacht. Voor één bepaald uur op dinsdag heeft verzoekster dus drie verschillende lessen moeten uitwerken en ze heeft dit ook steeds gedaan. Stuk 1 bevat eveneens een mail waarin de mentor verzoekster succes wenst bij de voorbereidingen van dinsdag 15/05/2018 (laatste stagedag) en hoopt dat het verzoekster lukt zonder handleidingen of hulp. Dit gaat dan over de hele dag (8 lesuren). Dat verwerende partij de argumenten van verzoekster van tafel veegt door te stellen dat het slechts om één les gaat, is volledig ongegrond.

In punt 13 stelt verwerende partij dat de stelling manifest foutief is. Wanneer men kijkt naar de groepunten, blijft verzoekster ervan overtuigd dat er niets ‘onoverkomelijks’ viel aan te merken op haar lessen. Verder stelt verwerende partij dat van de herhaalde stelling dat er “achter de rug

van de student” zou worden gesproken, niet het minste bewijs voorligt. Hieromtrent verwijst verzoekster naar verschillende mails. Nadien werd verzoekster niet gecontacteerd met verdere hulp, instructies of beslissingen.

Volgens verwerende partij kan er geenszins sprake zijn van een gebrekige begeleiding. Wat dit betreft wenst verzoekster te benadrukken dat verwerende partij nergens verklaard waarom men zolang gewacht heeft vooraleer men verzoekster een antwoord heeft gestuurd. Nergens verklaart verwerende partij waarom de mail verzoekster al op 08/05/2018 blanco terug werd gestuurd, maar ze toch nog moest wachten tot 14/05/2018 (de dag voor de laatste stagedag) vooraleer ze antwoord kreeg.

Met betrekking tot het deel ‘portfolio’ ligt volgens verzoekster nog steeds geen motivering voor m.b.t. het feit dat pas bij het inkijken van de examens aan verzoekster verteld werd dat ze problemen soms buiten zichzelf zou leggen, maar dat dit nooit eerder is besproken of gecommuniceerd.

Beoordeling

1. De Raad herinnert eraan dat hij zijn appreciatie over de prestaties van verzoekster niet in de plaats mag stellen van de bevoegde instanties van verwerende partij. De Raad mag enkel nagaan of de beslissing op een wettige wijze tot stand is gekomen en of de bevoegde instanties, binnen de grenzen van hun beoordelingsbevoegdheid, niet kennelijk onredelijk hebben gehandeld.

In casu betwist verzoekster de score van 9/20 op het opleidingsonderdeel “Werkplekleren 5+6 Profiel C” uit de opleiding ‘Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs (flextraject)’. Het betreft een opleidingsonderdeel met een studieomvang van 30 studiepunten dat onderverdeeld is in drie delen, waarop verzoekster volgende scores behaalde:

- Stage (70%): 7/20
- Portfolio (15%): 9,6/20
- Leertaken (15%): 13/20 en 14/20

2. De Raad leest in het dossier wat het gedeelte ‘stage’ betreft dat verzoekster in het bijzonder aankaart dat zij niet begrijpt waarom er naar het einde van de stage toe een plotse terugval heeft plaatsgehad in de beoordeling van haar prestaties, na positieve feedback en evaluaties (zie intern

beroepschrift - stuk 21 van verwerende partij). Zij koppelt dit aan een vertrouwelijke mail van 5 mei 2018 (stuk 15 van verwerende partij) die zij heeft verstuurd naar de stagecoördinator, mevrouw [A.A.], over haar misnoegdheid over de stagebegeleiding en haar relatie met de stagebegeleider, mevrouw [B. F.]. Drie dagen voor het einde van de stage kwam de stagelector plots op bezoek, gevolgd door een zeer slechte evaluatie en gevolgd door ook een negatieve evaluatie van de mentor. Verzoekster stelt ook dat zij geen signalen heeft gekregen over deze vermeende achteruitgang van haar prestaties.

De Raad onderzoekt hierna in hoeverre de interne beroepsinstantie in voldoende mate deze grief van verzoekster heeft onderzocht en meegenomen in haar eindbeslissing, die heeft geleid tot de bevestiging van de onvoldoende van 7/20 op het deel ‘stage’.

De Raad is van oordeel dat een motivering van een stage voldoende steun moet vinden in de onderliggende verslagen en coherent moet zijn. Ingeval er sprake is van enige discrepantie in de beoordeling van de verschillende actoren, dan moet deze in het bijzonder grondig gemotiveerd worden.

De Raad leest in de beslissing (stuk 2 van verwerende partij) dat de interne beroepsinstantie wel uitlegt waarom de ‘vertrouwelijke’ mail werd bezorgd aan de stagebegeleider, met name “*om moeilijke communicatie terug op gang te trekken*” en om hierover met haar in gesprek te gaan. “*De opleiding vindt het belangrijk dat studenten leren om ook in moeilijke situaties open te communiceren, dit wordt in de beroepspraktijk ook van hen verwacht*”.

Verder leest de Raad in de beslissing dat er wel ingegaan wordt op de graduële groei die van een student verwacht wordt doorheen de opleiding, waarbij de leerinhouden van de derde graad moeilijker liggen. De interne beroepsinstantie gaat ook in op het beweerde gebrek aan begeleiding en verwijst naar de neergelegde stageverslagen.

De Raad kan evenwel niet anders dan vaststellen dat in deze beslissing niet ingegaan wordt op de hogervermelde grief van verzoekster, met name dat er naar het einde van de stage toe een veel slechtere beoordeling van haar prestaties voorligt. De interne beroepsinstantie geeft op deze grief, die een belangrijk argument uitmaakt van het beroepschrift van verzoekster, geen enkel antwoord.

Het gegeven dat in de antwoordnota in het kader van het extern beroep ingegaan wordt op dit punt, volstaat niet om aan dit gebrek in de motivering van de interne beroepsinstantie te

verhelpen. Het is deze beroepsinstantie die met volheid van bevoegdheid het aan haar voorgelegde dossier dient te onderzoeken en dient te motiveren waarom zij in voorkomend geval de eerder genomen stagebeslissing bevestigt. Uit het voorliggend dossier blijkt niet in welke mate dit onderzoek ten gronde is gebeurd.

De vermelding in de bestreden beslissing, dat de interne beroepsinstantie de grieven van de student op gedetailleerde wijze op basis van het uitvoerig dossier en de toelichting heeft onderzocht, is niet voldoende om te besluiten dat de beslissing van verwerende partij steun vindt in de objectieve stukken van het dossier. De interne beroepsinstantie dient aan te tonen op basis van het dossier dat er geen terugval is. In zoverre de beroepsinstantie van oordeel is dat er wél een terugval is vastgesteld, dient zij de student uit te leggen waarom deze vastgestelde terugval op basis van de vaststellingen van de verantwoordelijke lectoren/mentoren terecht heeft geleid tot een onvoldoende eindevaluatie.

Het middel is gegrond.

Verzoekster herhaalt ook haar grief dat de motivering van de interne beroepsinstantie niet voldoet wat betreft het luik ‘Portfolio’, waarop zij een 9,6/20 behaald heeft. Nergens wordt een antwoord gegeven op de vraag gesteld in het kader van het intern beroep (zie intern beroepschrift - stuk 21 van verwerende partij) dat verzoekster niet in staat is het resultaat van haar portfolio te begrijpen.

De Raad leest enkel dat de interne beroepsinstantie de beoordeling van het portfolio “*in detail heeft onderzocht, en van oordeel is dat deze beoordeling correct gebeurde op basis van de vooropgestelde criteria; de student geen middelen aanbrengt die het tegendeel bewijzen.*”

De Raad stelt verder vast dat in voorliggend dossier in het kader van het extern beroep een evaluatiematrix (stuk 19 van verwerende partij) waarin het portfolio wordt geëvalueerd, is neergelegd. Ten minste kan van de interne beroepsinstantie verwacht worden dat zij deze evaluatiematrix in haar onderzoek betrekt (wat niet blijkt uit de bestreden beslissing) en dat aan verzoekster uitgelegd wordt hoe de lector op basis van de vooropgestelde evaluatiecriteria tot deze scores is gekomen.

Voorliggende beslissing is niet afdoende gemotiveerd.

De overige middelen dienen in de huidige stand van het geding niet verder te worden onderzocht. Het is in eerste instantie aan de interne beroepsinstantie om op deze pertinente

vragen van verzoekster een antwoord te geven, zodat verzoekster kan begrijpen waarom zij een onvoldoende heeft behaald op het litigieuze opleidingsonderdeel.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 10 juli 2018.

2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij zal uiterlijk tegen 12 oktober 2018 een nieuwe beslissing nemen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 27 september 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Sigrid Pauwels	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.417 van 20 september 2018 in de zaak 2018/228

In zake: Kimberly VERSTRAEL
Woonplaats kiezend te 2400 Mol
Populierenstraat 11

Tegen: ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Wim Van Caeneghem
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Vrijheidstraat 32, bus 16
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 26 juli 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 26 juni 2018 waarbij aan de verzoekende partij een score van 9 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Werkplekleren 3+4 Profiel C” en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 10 juli 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 7 september 2018.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en advocaat Peter Busschaert, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Wim Van Caeneghem, advocaat Stevie Vanhoudengrogge en mevrouw Livia Moreau, die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs’.

Voor het opleidingsonderdeel “Werkplekleren 3+4 Profiel C” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 3 juli 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 10 juli 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stipt aan dat het opleidingsonderdeel is opgebouwd uit drie onderdelen: stage (50%), portfolio (25%) en leertaken (25%). De student behaalde 10/20 voor stage, 3,5/10 voor portfolio en 6/20 en 10/20 voor leertaken. De student formuleert opmerkingen omtrent de drie onderdelen.

Wat de stage betreft, stelt de interne beroepsinstantie dat er, conform de cursus werkplekleren en met het oog op het verhogen van de betrouwbaarheid van de eindevaluatie, voor de student zowel een begeleidende lector als een bezoekende lector werd aangeduid. Volgens de interne beroepsinstantie heeft de student deze informatie gekregen op het infomoment over het werkplekleren bij aanvang van het academiejaar. Zij merkt op dat de beide betrokken lectoren hun begeleidingsrol wel degelijk en in ruime mate hebben opgenomen en dat zij daarbij wel degelijk de, inderdaad moeizame, organisatie van de begeleiding op de werkplek zelf hebben opgevangen en – binnen hun mogelijkheden – hebben geremedieerd. De interne beroepsinstantie is van oordeel dat er bijgevolg geen sprake kan zijn van een gebrek aan begeleiding vanuit de hogeschool.

Vervolgens verduidelijkt de interne beroepsinstantie het stagetraject binnen het opleidingsonderdeel. Ze merkt op dat het traject van de student tijdens het eerste semester volgens dit plan is verlopen in de derde kleuterklas, behalve wat betreft het lesbezoek van de begeleidende lector in december. Aan het einde van deze periode heeft de student een feedbackformulier gekregen, dat ten onrechte als tussentijdse evaluatie wordt beschouwd. Van

de 26 criteria die worden beoordeeld zijn er zeven als ‘bijna voldoende’ aangekruist, de overige als ‘voldoende’.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat de student vanaf de eerste week van het tweede semester terug stage heeft gelopen in de derde kleuterklas, waarbij de oorspronkelijke mentor een andere opdracht kreeg binnen het zorgteam van de school. De school had een nieuwe klastitularis en dus mentor voorzien. De interne beroepsinstantie merkt op dat indien de student, zoals ze beweert, reeds vanaf de kerstperiode heeft lesgegeven, dit niet in opdracht van de opleiding is gebeurd, noch is de opleiding daarvan op de hoogte gesteld. De stageperiode is in het tweede semester slechts gestart op 5 februari 2018, zodat er voordien geen begeleiding was voorzien. Volgens de interne beroepsinstantie heeft de opleiding wel degelijk adequaat en zo snel als mogelijk gereageerd wanneer ze op de hoogte werd gebracht van de afwezigheid van de mentor van de derde kleuterklas. Ze erkent dat de student een aantal stagedagen zonder begeleiding voor de klas heeft gestaan, maar de mentor kreeg de opdracht om af en toe een kijkje te komen nemen wanneer de student aanwezig was. De interne beroepsinstantie wijst er ook op dat de bezoekende lector bij haar bezoek aan de stageschool op 27 februari 2018 meteen in gesprek is gegaan met de mentor omdat ze van oordeel was dat deze student op dat ogenblik nog onvoldoende zelfstandig in de klas kon functioneren. De mentor zei toe dat ze vanaf 6 maart 2018 (eerstvolgende stagedag) terug in de derde kleuterklas zou staan en dus opnieuw het mentorschap volledig zou kunnen opnemen. Wanneer de student op 20 maart 2018 aan de bezoekende lector heeft gerapporteerd dat ze nog steeds geen mentor had, heeft de bezoekende lector onmiddellijk contact opgenomen met de directie, die op dat ogenblik heeft beloofd dat er na de paasvakantie wel degelijk opnieuw een mentor aanwezig zou zijn. Die belofte is de school ook nagekomen. In tussentijd hebben de collega’s vanuit de hogeschool voor extra ondersteuning en een extra stagebezoek door de begeleidende lector (op 27 maart 2018) gezorgd. Volgens de interne beroepsinstantie heeft de stageschool ook in de periode waarin de student alleen voor de klas heeft gestaan in de mate van het mogelijke voor begeleiding gezorgd en een feedbackformulier opgesteld. Ze stelt dat, gezien de student in groefase 2 van de opleiding zit en er bijgevolg enige zelfsturing wordt verwacht, deze voorgestelde oplossing in voldoende mate voldeed voor de opleiding om de stage in deze klas en school verder te kunnen zetten. Er was immers een mentor aangeduid die niet altijd een volledige stagedag aanwezig kon zijn, maar wel a) geregeld kon observeren, b) beschikbaar was voor reflectie- en andere gesprekken en c) duidelijk het aanspreekpunt was voor de student. De interne beroepsinstantie benadrukt dat zowel de begeleidende als de bezoekende lector de student meer begeleiding

hebben geboden dan gebruikelijk is, omdat er door onvoorzien omstandigheden minder begeleiding kon worden voorzien dan gebruikelijk. Volgens haar werden een aantal begeleidende voorstellen door de student (vb. veranderen van stageklas) niet aangenomen. De student heeft ook op geen enkel ogenblik noch bij de begeleiders, noch bij de stagecoördinator gevraagd naar een andere stageplaats (binnen of buiten de school).

De interne beroepsinstantie merkt verder op dat het eerste stagebezoek, geheel conform de cursus werkplekleren, heeft plaatsgevonden op 12 december 2017. Van dit stagebezoek werd geen verslag opgemaakt omdat het bezoek niet volgens plan kon verlopen door een tussenkomst van de mentor. De stagebegeleider stelde ook vast dat de student het werkplekleren aanpakte zoals een klassieke blokstage in het reguliere traject van de opleiding (dat ze drie jaar heeft gevolgd), waardoor zij haar activiteiten voorbereidde op een manier die niet in het flexibele traject voor zij-instromers wordt verwacht. De stagebegeleider besloot om geen verslag op te maken, aangezien er weinig te observeren viel. In de plaats daarvan besloot hij om met de student een afspraak te maken om de manier van werken in het flexitraject grondig door te nemen. Dit gesprek vond plaats op 1 februari 2018. Volgens de interne beroepsinstantie heeft de student bovendien zelf aangegeven dat ze het niet nodig vond dat een verslag zou worden opgemaakt van het bezoek van 12 december 2017. De stagebegeleider heeft ook toegezegd om opnieuw op bezoek te komen. Dit bezoek vond plaats op 27 februari 2018 en gebeurde door de bezoekende lector.

Daarnaast stipt de interne beroepsinstantie aan dat het feedbackverslag van het stagebezoek van 27 februari 2018 overeenstemt met het feedbackverslag van december 2017, opgesteld door de toenmalige mentor. Zo werden tien van de 25 criteria die werden beoordeeld als ‘bijna voldoende’ aangekruist en werden er een aantal groepunten vermeld.

Waar de student aanhaalt dat ze reeds in december feedback zou hebben gevraagd omtrent haar lesvoorbereidingen en zij hierop pas in maart voor het eerst een antwoord zou hebben gekregen, benadrukt de interne beroepsinstantie dat de opleiding door de student niet op de hoogte werd gesteld van mogelijke problemen tussen de student en haar mentor met betrekking tot de lesvoorbereidingen. Het geven van feedback op de lesvoorbereidingen behoort in principe tot de taak van de mentor. Volgens de interne beroepsinstantie heeft de student in februari 2018, naar aanleiding van het bezoek van de bezoekende lector, heel wat mondelinge en ook schriftelijke feedback ontvangen op haar lesvoorbereiding. De stagebegeleider heeft in maart

2018 inderdaad uitvoerige feedback gegeven op de lesvoorbereidingen, maar er is van de student geen enkel signaal gekomen dat zij dit vroeger had verwacht. De interne beroepsinstantie wijst erop dat het aanbrengen van structuur in de voorbereidingen slechts één van de groepspunten van de student was.

Wat de week stage ‘werkplekweek’ betreft, stelt de interne beroepsinstantie vast dat mevrouw [B.] de mentor was van het eerste semester. De student heeft toen op geen enkele wijze aangegeven dat er problemen waren. De student heeft in aanloop naar de werkplekweek aan de begeleidende lectoren laten weten dat mevrouw [B.] niet altijd onmiddellijk bereikbaar was, waarna de begeleidende lectoren de student hebben ondersteund en advies hebben gegeven om adequaat te kunnen handelen in dergelijke situatie. De interne beroepsinstantie benadrukt dat de hogeschool voor het overige geen kennis heeft van klachten, noch bij de lectoren, noch bij de stagecoördinator. Daarnaast merkt de interne beroepsinstantie op dat de student de vrijheid heeft gekregen om zelf een thema te kiezen en uit te werken voor de werkplekweek. Volgens haar blijkt uit de e-mailcorrespondentie tussen de begeleidende lectoren en de student niet dat de student daar op dat moment een probleem mee had. De begeleiders van de hogeschool hebben wel extra hulp en ondersteuning aangeboden in aanloop naar de werkplekweek, maar de student heeft daar niet altijd gebruik van willen maken. De interne beroepsinstantie stipt ook aan dat uit geen enkel document valt op te maken welke foute signalen en miscommunicaties er zouden zijn geweest, zoals de student aanhaalt, noch op welke manier mevrouw [B.] hiervoor verantwoordelijk zou kunnen worden gesteld of wat er dan gebrekkig zou zijn geweest aan haar begeleiding. Volgens haar heeft de student de begeleiders niet op de hoogte gebracht van deze situatie.

De interne beroepsinstantie komt tot het besluit dat de begeleiding vanuit de stageschool wel degelijk voldoende is geweest. Bovendien heeft de opleiding, en in het bijzonder de twee begeleiders van de student, waar mogelijk extra hulp en begeleiding aangeboden, maar de student heeft daar niet altijd gebruik van willen maken. Aan de student werd ook het voorstel gedaan om van stageklas te veranderen, maar daarop is ze niet ingegaan.

Waar de student beweert nog steeds niet te weten waarom de opleiding haar als onvoldoende competent heeft beoordeeld, verwijst de interne beroepsinstantie naar het eindverslag, naar het eindgesprek dat de student met de begeleiders heeft gehad en naar het inzagmoment na de examenzittijd. De interne beroepsinstantie merkt ten slotte op dat, hoewel het eindverslag twee

rubrieken als ‘onvoldoende’ en één rubriek als ‘bijna voldoende’ heeft beoordeeld, de opleiding bij het vaststellen van het eindcijfer rekening heeft gehouden met de moeilijke omstandigheden tijdens het tweede semester, en aan de student het voordeel van de twijfel heeft gegeven. Aan de student werd daarom voor het onderdeel stage als deelcijfer een 10/20 toegekend.

Wat het portfolio betreft, merkt de interne beroepsinstantie op dat er geen aantekeningen worden gemaakt in de portfolio’s van de studenten, aangezien de studenten eigenaar blijven van dit instrument, dat zij ook in een volgende groeifase verder aanvullen. De aantekeningen worden gemaakt in de verbetermatrix, die *in casu* na het feedbackmoment in het bezit is gebleven van de student en die zij – eigenaardig genoeg – niet zelf bij haar bewijsstukken voegt. Waar de student beweert dat zij uitstekende resultaten heeft behaald voor haar portfolio tijdens de afgelopen academiejaren, nl. 16/20 en 17/20, stelt de interne beroepsinstantie vast dat hiervan geen bewijsstukken voorliggen. Voor de opleidingsonderdelen waarvan het portfolio deel uitmaakt, heeft zij volgende resultaten behaald: 13/20, 14/20 en 11/20.

De interne beroepsinstantie stipt aan dat de beoogde competenties van het opleidingsonderdeel “Leerkracht in ontwikkeling 3-4” uit de dagopleiding niet integraal overeenkomen met die van het portfolio voor werkplekleren 3-4 in het flextraject. Bij “Leerkracht in ontwikkeling 3-4” ligt de nadruk op gerichte en kritische vragen stellen en het kunnen beantwoorden van vragen die aan de student worden gesteld. Het eigen kennen/kunnen verbreden en verdiepen is bij “Leerkracht in ontwikkeling 3-4” gericht op een maatschappelijk thema en dat is kansarmoede, wat niet het geval is bij werkplekleren 3-4. Bij werkplekleren 3-4 in het flextraject is het niet voldoende dat de student feedback gebruikt, maar is het belangrijk dat de student kritisch kan omgaan met feedback en eruit kan halen wat voor haar/hem belangrijk is. Het is niet voldoende dat een student goede vragen kan stellen tijdens intervisie/supervisie (eindcompetentie “Leerkracht in ontwikkeling 3-4”), maar zij/hij moet ook gericht feedback kunnen geven. Tot slot is een belangrijke competentie bij werkplekleren 3-4 het actief op zoek gaan naar situaties die het eigen kennen/kunnen verbreden/verdiepen. Dit is een competentie die niet wordt beoordeeld in het portfolio voor “Leerkracht in ontwikkeling 3-4”.

Volgens de interne beroepsinstantie gaat het bij de beoordeling van het portfolio niet over het bij- of afreren van competenties, maar wel om het verwerven van andere competenties, waarbij een andere focus wordt gelegd. In dit geval heeft de student haar portfolio en bewijsstukken van “Leerkracht in ontwikkeling 3-4” overgenomen, zonder veel nieuwe bewijsstukken toe te

voegen. Daardoor heeft zij niet kunnen aantonen dat zij deze nieuwe competenties en focus realiseert. De interne beroepsinstantie besluit op basis van de toelichting door de evaluator van het portfolio (vermits zij niet over de beoordelingsmatrix beschikt) dat vooral de nieuwe competentie “het eigen kennen/kunnen verbreden/verdiepen” ondermaats blijft.

Wat ten slotte de leertaken betreft, formuleert de student opmerkingen tegen de score die haar werd toegekend voor de leertaak zorgcontinuüm. De interne beroepsinstantie werpt op dat de student over deze leertaak op het inzagemoment een gesprek heeft gehad met mevrouw [A.], aangezien zij de leertaak heeft beoordeeld. Zij stelt tevens dat er duidelijke afspraken werden gemaakt omtrent feedback op de leertaken: (1) lectoren lezen geen leertaken voor het indienmoment, (2) studenten kunnen hun vragen stellen via hun jaarverantwoordelijken, individuele vragen worden gebundeld en studenten krijgen snel een antwoord en (3) feedback kan altijd mondeling worden gevraagd voor en/of na een supervisiemoment.

Volgens de interne beroepsinstantie heeft de student geen gebruik gemaakt van deze mogelijkheden om vooraf feedback te krijgen. Ze benadrukt dat de beoordeling is gebeurd op basis van een matrix die vooraf bekend was bij de student. Ze stelt vast dat de student de beoordelingen in twijfel trekt, met als argument dat ze aan de formele vereisten heeft voldaan. De interne beroepsinstantie wijst erop dat de student voor deze formele vereisten een voldoende heeft gekregen, maar zij heeft een onvoldoende gekregen voor criteria waar ook de kwaliteit van het materiaal van belang is. Ze erkent dat stap 7 van de opdracht, waarbij normaliter peerfeedback wordt voorzien op de uitwerking van de keuzeopdracht die de student uitvoert in het kader van deze leertaak niet heeft plaatsgevonden. Volgens haar is daarover echter tijdig naar alle studenten gecommuniceerd, met name op 22 januari 2018. Het is wel de ervaring van de opleiding dat de student wel vaker moeite heeft met het oppikken van informatie die via het leerplatform wordt verspreid, wat een noodzakelijk communicatiemiddel is in een opleidingstraject met beperkte contacturen.

Waar de student ten slotte vraagt om gehoord te worden door de interne beroepsinstantie, stipt de interne beroepsinstantie aan dat het onderwijs- en examenreglement in dit kader geen hoorrecht voorziet. Zij ziet geen afdoende redenen om de aangevochten beslissing te herzien.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 18 juli 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 26 juli 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij merkt in haar *antwoordnota* op dat verzoekster niet alleen beroep aantekent tegen de beslissing van de interne beroepsinstantie van 10 juli 2018, maar ook tegen de studievoortgangsbeslissing van 26 juni 2018.

Uit artikel 23.7 van het onderwijs- en examenreglement 2017-2018 (hierna: OER) blijkt volgens verwerende partij dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te herzien. Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de instantie die de initiële beslissing heeft genomen. In dat geval verdwijnt de initiële beslissing uit de rechtsorde en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad. Verwerende partij is aldus van oordeel dat het beroep onontvankelijk is in zoverre het is gericht tegen de initiële studievoortgangsbeslissing.

Verzoekster gaat hierop in haar *wederantwoordnota* niet in.

Beoordeling

Verzoekster tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbeslissing van 26 juni 2018 waarbij aan de verzoekende partij een score van 9 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Werkplekleren 3+4 Profiel C” (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 10 juli 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 23.7 van het OER van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoeksters beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoekster onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroeft op de schending van het motiverings- en het redelijkheidsbeginsel, alsook op een gebrekige begeleiding en feedback.

Standpunt van partijen

Wat de stage betreft, stelt verzoekster dat de leerkrachten op haar stageschool hadden gezegd dat zij alleen stond na de kerstperiode, zodat zij nooit heeft kunnen observeren van de mentor. Daarnaast verduidelijkt verzoekster dat juf [S.], haar tweede mentor, na de stagedag steeds de dag met haar heeft overlopen, maar verdere begeleiding in de klas is er niet geweest. Zij kwam af en toe wel eens een paar minuten kijken, maar dit lukte niet altijd. Volgens verzoekster is juf [D.] één keer in haar stageklas gekomen voor zij haar uitvoerende stage had, omdat zij bij verwerende partij bleef herhalen dat ze alleen stond en daarvoor veel leerkansen miste. Die dag heeft verzoekster één activiteit van haar gezien.

Verzoekster ontket vervolgens dat begeleidende voorstellen niet werden aangenomen. Ze heeft wel eens gebeld met haar stagebegeleidster, mevrouw [M.V.M.], en ze zei dat verzoekster eventueel naar de tweede kleuterklas kon. Verzoekster zag dit niet zitten omdat ze dan op heel korte tijd alles terug moest maken en omdat ze de kleuters en de werking in de klas op één dag

moest leren kennen. Volgens verzoekster gaf haar stagebegeleidster zelf aan dat het moeilijk ging zijn op die heel korte tijd.

Waar de interne beroepsinstantie aanhaalt dat verzoekster het zelf niet nodig vond dat een verslag zou worden gemaakt van het bezoek van 12 december 2017, stelt verzoekster dat zij dit zeker wel heeft gevraagd. Nadien heeft zij – als reactie op wat haar stagebegeleider zei – gezegd dat het verslag niet nodig was indien hij nog eens zou langskomen. Verzoekster benadrukt ook dat ze wel altijd alleen heeft gestaan in haar stageklas, wat wel degelijk een probleem vormde. Daardoor was er onvoldoende begeleiding van een mentor in de klas. Volgens verzoekster klopt het niet dat er verschillende initiatieven ter ondersteuning zijn genomen. Verzoekster merkt op dat zij wel degelijk heeft aangegeven dat er problemen waren, en dit zowel mondeling, per e-mail als per sms. Volgens haar waren haar stagebegeleiders, meneer [R.J.] en mevrouw [M.V.M.], alsook de stagecoördinator, mevrouw [A.A.] hiervan op de hoogte. Verzoekster stelt vast dat de interne beroepsinstantie verwijst naar de criteria die als ‘bijna onvoldoende’ werden beoordeeld. Ze wijst erop dat er ook heel veel sterke punten in de verslagen werden genoteerd.

Tijdens het inzagmoment na de examenzittijd is verzoekster langs geweest bij mevrouw [A.A.], omdat zij haar supervisielector was, één leertaak had verbeterd, stagecoördinator is en steeds op de hoogte is geweest van de situatie. Zij heeft haar ook gevraagd wie haar andere leertaak had verbeterd, maar dat wist ze niet. Uiteindelijk bleek dit meneer [D.C.] te zijn, waarvan ze op 4 juli 2018 feedback heeft ontvangen.

Wat het portfolio betreft, merkt verzoekster vooreerst op dat zij de verbetermatrix van het portfolio zeker niet zomaar heeft meegenomen. De verbetermatrix zat namelijk vooraan in haar portfolio. Waar de interne beroepsinstantie aanhaalt dat ze veel bewijsstukken van de dagopleiding heeft overgenomen, wijst verzoekster erop dat ze wel degelijk nieuwe bewijsstukken heeft toegevoegd. Volgens verzoekster zat in haar portfolio meer dan de vereiste reflecties, zowel uit dagonderwijs als uit het flextraject. Ze merkt op dat ze voor elke supervisiesessie een persoonlijk ontwikkelingsplan moesten indienen. Verzoekster heeft dit gedaan en hier rond heeft zij steeds reflecties geschreven. Ze merkt ook op dat ze haar, weliswaar mondeling, hadden meegedeeld dat ze van dagonderwijs alles mocht gebruiken.

Wat de leertaken betreft, verduidelijkt verzoekster dat zij in eerste instantie niet wist wie de leertaak onderwijs in openlucht had verbeterd. De feedback van zorgcontinuüm had ze wel van tevoren gelezen.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat in de eerste stageperiode een stagebezoek plaatsvond op 12 december 2017. Hiervan werd geen verslag opgesteld omdat het bezoek niet volgens plan kon verlopen en omdat er te weinig te observeren viel. Er werd wel een gesprek vastgelegd om de manier van werken in het flextraject grondig door te nemen met verzoekster. Dit vond plaats op 1 februari 2018. Nadien vroeg verzoekster om een bijkomend gesprek met de stagebegeleider, dat plaatsvond op 8 februari 2018. Tijdens dit gesprek werd afgesproken dat de stagebegeleider een bijkomend en dus extra bezoek zou inplannen kort na de start van het tweede semester, wat ook heeft plaatsgevonden.

Vervolgens erkent verwerende partij dat verzoekster ingevolge ziekte van één van de kleuterjuffen gedurende een beperkte periode alleen voor de klas kwam te staan. Volgens haar werd duidelijk afgesproken dat de stagementor, juf [S.], op geregelde tijdstippen zou observeren in de klas van verzoekster. De mentor is te allen tijde het aanspreekpunt voor de student gebleven en zij was steeds ter beschikking voor het beantwoorden van vragen. Verwerende partij stelt dat de bezoekende lector tijdens het stagebezoek op 27 februari 2018 vaststelde dat verzoekster op dat ogenblik onvoldoende zelfstandig voor de klas kon functioneren, waarna één en ander met de mentor besproken werd. De mentor bevestigde diezelfde dag nog dat zij vanaf 6 maart 2018 opnieuw bij verzoekster in de klas zou staan, zodat verwerende partij erop mocht vertrouwen dat dit ook effectief het geval zou zijn. Tijdens het bezoek van de stagebegeleider op 27 maart 2018 werd duidelijk dat verzoekster nog steeds alleen voor de klas stond. Verwerende partij was hiervan niet op de hoogte: noch verzoekster, noch de stageschool hadden verwerende partij hierover eerder ingelicht. Na contact met de school werd beloofd dat onmiddellijk na de paasvakantie een nieuwe mentor zou worden aangesteld, wat ook is gebeurd.

Volgens verwerende partij werd in tussentijd in extra begeleiding voorzien onder de vorm van het nakijken van de lesvoorbereidingen door de stagebegeleider. Verzoekster mocht bovendien haar bezoekende lector te allen tijde contacteren indien zij vragen had. Er werd ook een bijkomend bezoek door de lectoren gepland op 3 mei 2018. Verwerende partij merkt op dat verzoekster op geen enkel ogenblik heeft aangegeven dat de genomen maatregelen niet afdoende waren. Zij stipt ook aan dat verzoekster in het eindverslag twee keer ‘onvoldoende’

en één keer ‘bijna voldoende’ behaalde, maar dat zij – als bijkomende tegemoetkoming voor het moeilijke verloop van de tweede stageperiode – toch een score van 10/20 heeft behaald en dus het voordeel van de twijfel heeft gekregen.

Verwerende partij verwijst verder naar de verschillende verslagen in het dossier en zij benadrukt dat alle feedbackverslagen uitgebreid met verzoekster zijn besproken. Wat de werkplekweek betreft, stipt verwerende partij aan dat verzoekster op 11 april 2018 aan de bezoekende lector liet weten dat zij zich zorgen maakte over het gegeven dat het thema van de werkplekweek pas een week op voorhand bekend zou worden gemaakt, waarbij zij angst had te weinig voorbereidingstijd te zullen hebben. Hierop heeft de begeleidende lector geantwoord dat verzoekster haar bezorgdheden hierover echt wel mag delen met de mentor. Tevens werd gesuggereerd dat zij eventueel zelf het thema kon kiezen, zodat zij alvast kon starten met de voorbereidingen. Verzoekster heeft dit voorgesteld aan de mentor, die eerst een negatief antwoord gaf, maar uiteindelijk heeft zij het thema toch zelf mogen kiezen.

Wat het portfolio betreft, stelt verwerende partij dat bij de verbetering van het portfolio aantekeningen werden gemaakt in een verbetermatrix, die na het feedbackmoment per vergissing in het bezit is gebleven van verzoekster. Ze merkt op dat deze stukken tot op heden niet worden voorgelegd, waardoor de Raad niet volledig wordt geïnformeerd. Verwerende partij stipt verder aan dat de beoogde competenties van het opleidingsonderdeel “Leerkracht in ontwikkeling 3-4” uit de dagopleiding niet integraal overeenstemmen met die van het portfolio voor werkplekleren 3-4 in het flextraject. Volgens haar heeft verzoekster niet aangetoond dat ze deze nieuwe competenties en focus beheert. Verwerende partij stelt vast dat verzoekster in haar verzoekschrift voor de Raad aanhaalt dat zij wel degelijk nieuwe bewijsstukken heeft gevoegd, verbinding heeft gelegd met het huidige traject, activiteiten heeft georganiseerd, en dergelijke meer. Nochtans laat verzoekster na het portfolio voor te leggen, zodat zij haar stellingen niet bewijst. Zij worden bovendien tegengesproken door de lector.

Wat de leertaak betreft, verduidelijkt verwerende partij dat verzoekster voor dit onderdeel respectievelijk 6/20 (zorgcontinuüm) en 10/20 (onderwijs in open lucht) heeft behaald. Ze merkt op dat de beoordeling is gebeurd op basis van een matrix die vooraf bekend was bij de student. Verzoekster heeft zich inderdaad aan de formele voorwaarden gehouden, maar inhoudelijk voldeed ze niet.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat zij op 23 februari 2018 aan haar stagebegeleidster, mevrouw [M.V.M.] heeft gemeld dat ze alleen in de klas stond. op 25 februari 2018 ontving verzoekster de reactie dat haar stagebegeleidster hiervoor contact ging opnemen met de stageschool. Verzoekster benadrukt dat ze alleen heeft gestaan, waardoor ze leerkansen heeft gemist, waarop zij recht had. Als ze een mentor had gehad die in de klas stond, had ze zeker veel meer bijgeleerd. Verzoekster merkt op dat het niet klopt dat verwerende partij pas op 27 maart 2018 wist dat ze nog steeds alleen stond. Later heeft juf [S.] verzoekster op de hoogte gebracht dat juf [D.] haar nieuwe mentor zou worden. Zij is één keer in de stageklas gekomen voordat verzoekster haar uitvoerende stage (werkplekweek) had, omdat ze bij verwerende partij bleef herhalen dat ze alleen stond. In de werkplekweek heeft juf [D.] verzoekster ook nog één dag bezig gezien. Verzoekster erkent daarnaast dat zij feedback op lesvoorbereidingen heeft gehad en ook fragmenten omtrent expressie. Verzoekster benadrukt dat ze dit wel steeds zelf heeft gevraagd bij de gesprekken. Verzoekster is van mening dat ze zeker nog meer was gegroeid, indien zij toch de begeleiding had gekregen waarop zij recht had.

Beoordeling

De Raad herinnert eraan dat hij zijn appreciatie over de prestaties van verzoekster niet in de plaats mag stellen van de bevoegde instanties van verwerende partij. De Raad mag enkel nagaan of de beslissing op een wettige wijze tot stand is gekomen en of de bevoegde instanties, binnen de grenzen van hun beoordelingsbevoegdheid, niet kennelijk onredelijk hebben gehandeld.

In casu betwist verzoekster de score van 9/20 voor het opleidingsonderdeel "Werkplekleren 3+4 Profiel C" uit de opleiding 'Bachelor in het onderwijs: kleuteronderwijs' in een flexibel traject. Het betreft een samengesteld opleidingsonderdeel met een studieomvang van 30 studiepunten dat is onderverdeeld in drie delen. In de ECTS-fiche wordt bepaald dat elk onderdeel voor een bepaald gewicht doorweegt in het eindresultaat (zie stuk 5 van verwerende partij):

- Stage (50%): verzoekster behaalde een score van 10/20;
- Portfolio (25%): verzoekster behaalde een score van 3,5/10;
- Projectopdracht (leertaken) (25%): verzoekster behaalde scores van 6/20 en 10/20.

In casu is het ook belangrijk op te merken dat verzoekster een zogenaamde 'zij-instromer' is die haar opleiding binnen een flexibel traject volgt en dus niet in het reguliere dagonderwijs.

De Raad stelt vast dat de grieven van verzoekster *in se* betrekking hebben op een gebrekkige begeleiding en feedback. Verzoekster grieft *in fine* dat zij in het kader van het werkplekleren niet op een voldoende zorgvuldige wijze is begeleid (in het bijzonder betrof het de begeleiding vanuit de stageplaats door de mentor) en dat de onderwijsinstelling haar eigen voorschriften op het vlak van begeleiding niet heeft nageleefd.

De Raad herinnert aan zijn vaste rechtspraak dat, behoudens zeer uitzonderlijke omstandigheden, een negatieve evaluatie niet onrechtmatig wordt wegens een gebrekkige begeleiding/feedback van de student. Voormelde uitzonderlijke omstandigheden doen zich voor indien een directe impact van de gebrekkige begeleiding van de student op de negatieve evaluatie duidelijk is. Uitzonderlijke omstandigheden doen zich onder meer voor wanneer een student verstoken blijft van essentiële informatie betreffende het opleidingsonderdeel of de evaluatie, zodat hij zich niet met kennis van zaken kan voorbereiden, of wanneer de student verstoken blijft van essentiële (tijdige) feedback, zodat hij niet afdoende de kans krijgt om bepaalde competenties te verwerven of te remediëren of om aan te tonen dat hij de beoogde competenties heeft verworven. Het is binnen dit kader dat de Raad hierna de concrete grieven van verzoekster in dit verband in beschouwing neemt en voorliggend dossier zal toetsen.

De Raad komt tot de hierna volgende overwegingen en vaststellingen die hij doorslaggevend acht om te komen tot een oordeel.

(1) Verzoekster heeft het grootste gedeelte van haar stage zonder aanwezigheid van de mentor voor de klas gestaan. Wat het verloop van de stageperiode tijdens het eerste semester betreft, is het voorliggend dossier zeer onduidelijk. De Raad leidt uit het dossier af dat verzoekster mevrouw [M.B.] als mentor kreeg toegewezen. Het enige stagebezoek van de begeleidende lector tijdens het eerste semester werd afgebroken omdat de mentor andere activiteiten had gepland. Deze mentor werd vervangen tijdens de tweede stageperiode. Tijdens de tweede stageperiode, die is aangevangen op 5 februari 2018, werd verzoekster begeleid door mevrouw [S.W.]. Wegens ziekte van een andere juf heeft deze mentor verzoekster vanaf medio februari echter vanuit de aanliggende klas opgevolgd (zie stukken 7 en 11 van verwerende partij). Verzoekster diende dus in grote mate alleen voor de klas te staan tijdens deze stageperiode.

(2) De begeleidende lector [R.J.] heeft *in fine* geen enkele les kunnen bijwonen tijdens de eerste stageperiode. Tijdens zijn bezoek op 12 december 2017 werd de les immers noodgedwongen afgebroken op vraag van de mentor. Hij heeft wel twee lesbezoeken bij verzoekster afgelegd in de tweede stageperiode, met name op 27 maart 2018 en op het einde van de stage op 3 mei 2018. De begeleidende lector heeft verzoekster dus van bij de start van het academiejaar tot eind maart geen enkele keer een volledige stageles aan het werk gezien. De begeleidende lector heeft daarnaast wel voor feedback gezorgd op de voorbereiding van de activiteiten van verzoekster en stond klaar om te antwoorden op alle vragen van verzoekster.

(3) In de tweede stageperiode heeft een andere bezoekende lector, mevrouw [M.V.M.] een lesbezoek gebracht op 27 februari 2018, omdat de begeleidende lector [R.J.] omwille van privéomstandigheden niet kon langskomen. De bezoekende lector heeft toen ook gesignaleerd dat er een probleem was wat de aanwezigheid van de mentor betrof, mede in het licht van haar vaststelling dat verzoekster nog niet in voldoende mate zelfstandig voor de klas kon staan.

(4) Verzoekster kreeg voor de geplande werkplekweek na de paasvakantie opnieuw mevrouw [M.B.] als mentor toegewezen. Zij had verzoekster eerder ook al tijdens de eerste stageperiode begeleid. Tijdens deze werkplekweek is er een miscommunicatie geweest omtrent het thema waarrond verzoekster diende te werken. Gezien het thema pas een week voordien zou worden meegedeeld heeft verzoekster – tegen de gebruikelijke regels in – zelf een thema gekozen met het oog op een voldoende tijdige voorbereiding.

De vaststelling dat er vanuit de stageschool onvoldoende werd begeleid door de aangestelde mentoren wordt niet ontkend door verwerende partij. Verwerende partij is wel van oordeel dat vanuit de hogeschool in voldoende mate is gecompenseerd om dit gemis aan begeleiding en opvolging vanuit de stageschool zelf op te vangen. Zij deed dit, volgens haar, onder meer door (1) verzoekster extra feedback te geven over de lesvoorbereidingen (dit gebeurde door de begeleidende lector); (2) de afwezigheid van een mentor in de klas van verzoekster bij de stageschool aan te kaarten; (3) de organisatie van een extra bezoek van een lector; (4) verzoekster het voordeel van de twijfel te geven en op het deel stage een score van 10/20 toe te kennen.

Verwerende partij verwijt verzoekster ook dat zij tijdens de stage onvoldoende heeft gesigneerd dat dit niet houdbaar was voor haar. Op het aanbod om voor een andere klas te staan is verzoekster, zo stelt verwerende partij, niet ingegaan.

De Raad stelt op basis van het dossier vast dat het gemis aan begeleiding zich niet situeert op het vlak van het opstellen van de feedbackformulieren door de lectoren in het kader van de voorbereiding of nabesprekingen, maar de opvolging tijdens de lessen betreft. *In casu* leest de Raad in de stagegids (zie stuk 33 van verwerende partij) volgende passages wat de aanwezigheid van de stagementor en de stagebegeleider/lector betreft:

“Als de mentor afwezig is, geeft een student enkel les als hij hiertoe bereid is en de directie, in overleg met de stagecoördinator, begeleiding kan garanderen.

De stagecoördinator en directie bekijken alternatieven van zodra bekend is dat de mentor voor langere periode afwezig zal zijn.” (p. 7)

“Beginsituatie

Telkens wanneer de student in een nieuwe klas gaat meedraaien, bespreekt hij/zij de eerste dag(en) de beginsituatie met de mentor.” (p. 17)

“Minimum drie keer per jaar brengt een lector van de hogeschool een bezoek aan de student en de mentor op de werkplek. Om de kwaliteit van deze begeleiding te maximaliseren streven we naar 2 bezoeken van de stagebegeleider en 1 bezoek van een bezoekende lector.” (p. 19)

De Raad moet in eerste instantie vaststellen dat deze minimale voorschriften wat de lector betreft werden opgevolgd. Tijdens de stage is er driemaal een lector op bezoek geweest: de begeleidende lector, de heer [R.J.], is tweemaal op bezoek gekomen en de bezoekende lector, mevrouw [M.V.M.] is één keer langs geweest in de klas van verzoekster. Zoals hoger aangegeven heeft de begeleidende lector verzoekster echter van bij de aanvang van de stage tot eind maart geen enkele keer een volledige stageles aan het werk gezien.

Wat de aanwezigheid van de mentor betreft, werd de stagegids niet strikt opgevolgd. Verzoekster heeft meermaals in afwezigheid van een mentor de klas overgenomen zonder dat in andere begeleiding tijdens de les werd voorzien. Uit het dossier blijkt niet welke alternatieven de stageschool en verwerende partij nog hebben overwogen om verzoekster niet te lang alleen voor de klas te laten staan. Dit heeft alleszins niet geleid tot extra bezoeken vanuit de hogeschool. De drie afgelegde volledige lesbezoeken tijdens de stage betreffen een minimum volgens de stagegids.

Verzoekster grieft in het bijzonder de afwezigheid van de mentor. De vraag rijst of de afwezigheid van de mentor *an sich* het leerproces dat verzoekster tijdens het academiejaar in het kader van dit werkplekleren dient door te maken in zodoende mate heeft verstoord zodat zij haar competenties niet naar behoren heeft kunnen verwerven en aantonen. De vraag rijst vervolgens in welke mate deze afwezigheid vanuit de stageschool in voldoende mate werd gecompenseerd alsook in welke mate de hogeschool op gepaste wijze heeft opgetreden.

De Raad leidt uit de cursus Werkplekleren af dat in dit werkplekleren een leerproces centraal staat dat bestaat uit reflectie en supervisie (zie stuk 33 van verwerende partij). Het betreft een geleidelijk leerproces dat bestaat uit verschillende groefases. De mentor heeft geen effectieve taak wat de evaluatie van de student betreft, maar speelt samen met de begeleidende lector een belangrijke rol in de opvolging en begeleiding van de student in het kader van dit leerproces. De stage bestaat in die zin ook uit verschillende fases (p. 8-15). In de tweede groefase dient de student in de klas te participeren en de mentoren te observeren. Dit evolueert geleidelijk aan naar halftijds en uiteindelijk naar voltijs werken (p. 9). In de werkplekweek geeft de klasleerkracht de student een thema of lesonderwerpen die hij/zij vervolgens zelfstandig voorbereidt en uitvoert. De student neemt ook alle andere klastaken (bewakingen, administratie, ...) over.

In casu moet de Raad vaststellen dat de voorschriften opnieuw niet strikt werden opgevolgd. Verzoekster heeft van bij aanvang van de tweede stageperiode grotendeels alleen voor de klas gestaan, zonder begeleiding van een mentor in de klas. Zij heeft dus niet de mogelijkheid gehad om daadwerkelijk te observeren en te participeren.

De Raad is ook van oordeel dat (1) goede feedback op de voorbereidingen van de stage door een begeleidende lector (die de student zelf pas laat en niet regelmatig aan het werk heeft gezien), (2) een bezoek van een bezoekende lector tijdens de tweede stageperiode (zelfs als daar goede en gerichte feedback wordt gegeven) en (3) een gedeeltelijke opvolging vanuit een andere klas door de nieuwe mentor, dit gemis aan fysieke en constante ondersteuning door een mentor tijdens de lessen doorheen de gehele stage niet kan compenseren in het kader van het uitgeschreven leerproces, waar observeren en participeren centraal staat.

Uit het dossier blijkt dat verwerende partij op de hoogte was van de problemen inzake de begeleiding op de stageschool. De Raad stelt ook vast dat zij acties heeft ondernomen in de tweede stageperiode om de toestand te herstellen en om een normale leeromgeving voor verzoekster te creëren. In voorkomend geval dient zij echter ook actief verder op te volgen of de voorgestelde acties en remediëring werken en mag zij geen – zoals *in casu* – afwachtende houding aannemen.

De Raad stelt ook vast dat het gemis aan begeleiding door de mentor concreet impact heeft gehad op de te realiseren competenties en de beoordeling. De Raad leest in de evaluatieformulieren (zie bv. stuk 8 van verwerende partij) omtrent de evaluatiecriteria dat bij verschillende doelen (de zogenaamde ‘cursieve’ doelen) wordt aangegeven dat niveau 2 is vereist. Niveau 2 houdt in dat bij de beoordeling ervan uitgegaan wordt dat deze competenties bereikt moeten worden ‘met hulp en ondersteuning van de mentor’. De Raad leest onderaan in dat verband:

“Cursieve doelen moeten op niveau 2 beoordeeld worden, dit betekent: De student bereikt het verwachte doel met hulp en ondersteuning van de mentor en past dit toe in een voor hem gekende, veilige context toe.”

Het betreft meerdere competenties binnen verscheidene categorieën bv. de leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen, de leraar als organisator zoals: de klas managen, observeren/evalueren met het oog op bijsturen, leerlingen aanzetten tot ontdekkend en experimenteel leren. Verzoekster kreeg bij haar eindevaluatie een onvoldoende voor ‘de leraar als begeleider van leer- en ontwikkelingsprocessen’ en ‘de leraar als organisator’.

Een student leert in het kader van dit ‘werkplekleren’ door te observeren en te participeren. Dit essentieel aspect van het leerproces heeft verzoekster niet in voldoende mate kunnen genieten en heeft haar leerproces ongetwijfeld in grote mate verstoord. Aan verzoekster kan in die omstandigheden niet worden verweten dat haar groeiproces te beperkt was, zoals blijkt uit de eindevaluatie (zie stuk 13 van verwerende partij).

De Raad sluit ook niet uit dat dit gebrek tijdens de stage impact heeft gehad op de andere delen van dit opleidingsonderdeel werkplekleren. Het aanleggen van een portfolio doorheen de stageperiodes en de uitwerking van een kerntaak maken deel uit van het leerproces dat een student moet doorlopen doorheen het werkplekleren door te observeren en te participeren. Dit

leerproces was – zoals hierboven vastgesteld – verstoord. Ook in de stagegids leest de Raad dat de verschillende onderdelen die afzonderlijk worden gequoteerd *in se* niet los van elkaar kunnen worden gezien (“*Een leertaak is een aan de werkplek gebonden opdracht. (...) Een leertaak helpt de student om gericht in en vanuit de praktijk te leren.*”), ook al moeten deze taken afzonderlijk worden gequoteerd en wordt hier verwacht dat de student deze inhoudelijk zo zelfstandig mogelijk uitvoert (zie stuk 33 van verwerende partij).

De Raad stelt tot slot vast dat de zogenaamde tegemoetkoming naderhand van verwerende partij door verzoekster 10/20 te geven op het deel ‘stage’ voor verzoekster geen enkele concrete compensatie meebrengt. Verzoekster heeft hierdoor een totaalscore van 9/20 behaald, maar blijft niet geslaagd voor een opleidingsonderdeel waarvoor in principe geen tweede examenkans openstaat.

Het middel is gegrond.

Wat tot slot het tweede luik ‘portfolio’ – waarop verzoekster een score van 3,5/10 behaalde – betreft, moet de Raad vaststellen dat het stagedossier dat aan de interne beroepsinstantie is voorgelegd geen portfolio omvat en evenmin het evaluatieformulier dat door de lector is opgesteld.

De Raad is van oordeel dat de interne beroepsinstantie in deze omstandigheden niet op afdoende wijze de grief van verzoekster heeft kunnen onderzoeken in het kader van het intern beroep.

De Raad leest in de stagegids als volgt:

“*Aan het eind van ieder werkplekjaar worden vooraf bepaalde documenten uit het portfolio ingediend, voorzien van feedback en een cijfer. (...) Evaluatiecriteria worden opgenomen in criteriumlijsten die de student op digitap terugvindt.*”

Het feit dat de verbetermatrix bij vergissing tijdens het feedbackmoment aan verzoekster werd meegegeven – zoals blijkt uit de antwoordnota en is meegedeeld ter zitting – biedt verwerende partij geen verschoning. In eerste instantie is het aan de onderwijsinstelling om evaluatiereportages op een zorgvuldige wijze te bewaren. Ten minste diende verwerende partij verzoekster tijdens de interne beroepsprocedure de kans te bieden om dit evaluatieformulier voor te leggen, wat *in casu* niet is gebeurd.

Een motivering die enkel is gebaseerd op een gesprek naderhand met de evaluerende lector zonder dat deze steun vindt in enig evaluatieverslag of aantekeningen in het portfolio zelf en zonder dat er enige neerslag van de effectieve evaluatie als basis heeft gediend voor het onderzoek en het oordeel van de interne beroepsinstantie is niet afdoende gemotiveerd.

De Raad concludeert dat de organisatie van de stage vanuit de stageschool niet correct volgens de stagegids is verlopen. Verwerende partij heeft de eindverantwoordelijkheid wat de evaluatie van de stage betreft, maar draagt ook de verantwoordelijkheid dat het leerproces doorgaat in een gepaste leeromgeving. Verzoekster is verstoken gebleven van een gepaste ondersteuning door een mentor vanuit de stageschool en de door verwerende partij ondernomen acties hebben niet het nodige herstel geboden. In het licht van voorgaande overwegingen is de Raad van oordeel dat verzoekster – zoals verwerende partij ook aangeeft – het voordeel van de twijfel verdient en dat voorliggende examenbeslissing niet overeind kan blijven. Verwerende partij heeft de stage van verzoekster niet in voldoende zorgvuldige mate georganiseerd en begeleid. Dit maakt voorliggende examenbeslissing kennelijk onredelijk.

Het middel is gegrond.

De overige middelonderdelen dienen niet verder te worden onderzocht gezien ze niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 10 juli 2018.

2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij zal een nieuwe beslissing nemen, rekening houdend met hoger aangegeven overwegingen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 20 september 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,

kamervoorzitter

Sigrid Pauwels

bestuursrechter – bijzitter

Piet Versweyveld bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door
Freya Gheysen secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 14 september 2018

Arrest nr. 4.404 van 14 september 2018 in de zaak 2018/210

In zake: Xavier DE VRIENDT
 woonplaats kiezend te 9041 Oostakker
 Wolfputstraat 35

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 9000 Gent
St. Pietersnieuwstraat 25

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 19 juli 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 5 juli 2018 en van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 12 juli 2018, waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 14 september 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Erik De Vriendt, die verschijnt voor de verzoekende partij, en Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is ingeschreven in de opleiding Master in de Revalidatiewetenschappen en de kinesitherapie, afstudeerrichting Revalidatiewetenschappen en kinesitherapie bij musculoskeletale aandoeningen.

Tot het curriculum behoort het opleidingsonderdeel ‘masterstage in revalidatie en kinesitherapie’. Dit opleidingsonderdeel bestaat uit drie stageperiodes (met respectieve weging van 23,3%) en drie stageverslagen (met respectieve weging van 10%). De ECTS-fiche bepaalt dat een tekort in één van de stageperiodes leidt tot een score van maximaal 9/20 en de mogelijkheid om de stage te hernemen tussen de eerste en de tweede examenperiode, en dat meer dan één tekort voor de stageperiodes leidt tot het niet-slagen zonder tweede examenkans.

Verzoeker behaalt de volgende deelcijfers:

- stage 1 (privéstage): 8/20
- stage 2 (pneumocardio): 10/20
- stage 3 (neuro): 13/20

en behaalt voor het opleidingsonderdeel een examencijfer van 9/20.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

De proclamatie vindt plaats op 5 juli 2018.

Op 6 juli 2018 tekent verzoeker tegen voormeld examencijfer het volgend intern beroep aan:

“Ik ben het niet eens met deze beslissingen omdat:

- Ik ben het niet eens met de door mijn stagebegeleider aan mij toegekende evaluatie op mijn 1ste stage (van 18/09/2017 tot 20/10/2017) uitgevoerd in Kine Gent-Zuid en Kine Ninove ([K.D.V.]). Het kan niet dat ik 6 onvoldoendes krijg in het kader van communicatie wegens een meningsverschil omtrent het uitvoerend takenpakket van mijn stage. Mijn stagebegeleider is in overtreding met de regelgeving vermeld in de Stagegids voor de student “studenten mogen geen huisbezoeken afleggen indien niet vergezeld van hun stagementor” (pag. 20). Dit is tijdens de stage meermaals gebeurd, evenals het afrekenen voor de behandelingen ten voordele van de stagebegeleider. Voor mij was het tevens onmogelijk om tijdens de eerste 2 weken contact op te nemen met de stagementor ([C.D.B.]) van de U-Gent omdat hij nog niet bekend was. Ik kon dus geen andere stageplaats meer aanvragen daar mijn stage reeds te ver gevorderd was. Ook de stagebesprekingen zijn niet uitgevoerd zoals vermeld in de regelgeving, mijn eindevaluatie is me door dhr. [K.D.V.] koudweg in mijn handen gestopt met het

woord “Salut”. Omdat ik toen al aanvoelde dat dhr. [K.D.V.] zijn machtspositionering zou misbruiken ten opzichte van mijn persoon ben ik op zaterdag 18 november bij enkele van die patiënten langs geweest in Ninove en heb hun gevraagd om een verklaring op eer te ondertekenen als bewijs voor de huisbezoeken, wat voor hen geen enkel probleem was. Ondertussen had ik omtrent de situatie samen met mijn vader (die ik volledig volmachtig om in deze zaak te handelen voor mij) en Prof. [E.W.] op 16 april om 14u00 in 3B3 een afspraak, ook daar bleek dat dhr. [K.D.V.] duidelijk het voordeel krijgt, alleen een persoonlijke confrontatie met dhr. [K.D.V.] wordt verhinderd en hij geeft de huisbezoeken toe, “maar zal het niet meer doen”. Dit gesprek heeft net voor de examenperiode een negatieve mentale invloed gehad op mijn studiemotivatie, desondanks heb ik er het beste van gemaakt volgens mijn nog beschikbare middelen. Wegens het feit dat ik vanaf dag één niet akkoord ben met de houding van dhr. [K.D.V.] tegen mijn persoon als student heb ik ook geen stageplaats 2e zit aangevraagd.

- Voor het vak Revalidatie en kinesitherapie van het Uro-gynaecologische stelsel was ik die periode ziek, daar het onmogelijk was om de 4 onderdelen nog op een haalbare manier in te plannen tijdens de 1ste examenperiode zie ik een eerste kans verloren gaan en zal er niets anders opzitten om deze in 2^e zit af te werken. Alleen de vermelding op mijn puntenlijst zie ik graag aangepast, momenteel staat daar afwezig op i.p.v. ziek, nochtans heb ik tijdig verwittigd en mijn ziekteattest doorgemaaid.
- Los van deze kwestie, maar als aanvullende informatie, kan ik reeds meermaals aantonen met feiten en bewijzen uit het verleden dat docenten zich niet aan de regelgeving houden van het OER: niet naleven ECTS-fiche, rare aanpassingen punten, niet respecteren termijnen, enz. ...”

De institutionele beroepscommissie behandelt verzoekers beroep in zitting van 12 juli 2018, en komt tot de volgende beslissing:

“De institutionele beroepscommissie heeft integraal kennisgenomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepschrift.

De institutionele beroepscommissie heeft inzage gekregen in de studiefiche, het evaluatieformulier van de stage in Kine Gent-Zuid en Kine Ninove, het e-mailverkeer aangaande de betrokken stage en de motivering van de verantwoordelijk lesgever.

De student betwist enkel de stage die hij in Kine Gent-Zuid en Kine Ninove liep. De institutionele beroepscommissie heeft zich bijgevolg inhoudelijk enkel over deze stages gebogen. Voor de volledigheid heeft de institutionele beroepscommissie de deelcijfers van de andere stageplaatsen opgevraagd bij de stagecoördinator:

- ⇒ Score stage 1 ([K.D.V.], privépraktijk): 8/20
- ⇒ Score stage 2 (UZGent Brandwondencentrum, pneumocardio): 10/20
- ⇒ Score stage 3 (AZ Maria Middelares, neuro): 13/20
- ⇒ Score stageverslag 1: 16,62/20

- ⇒ Score stageverslag 3: 15,35/20
- ⇒ Malus voor administratieve slordigheden, laattijdigheden of onwettige afwezigheden: niet van toepassing voor Xavier
- ⇒ Berekening eindscore (abstract uit stagegids 1ste master): “Je dient geslaagd te zijn op elk van de stageperiodes afzonderlijk EN op de totale score stage om te kunnen slagen. De score van de verschillende stageperiodes en ‘stageverslag en portfolio’ wordt mathematisch samengevoegd, waarbij ‘stageverslag en portfolio’ 30% vertegenwoordigt van de totale score en de som van de stageperiodes 70%. Indien voor één van de stageperiodes een tekort werd gescoord en de mathematisch berekende score is hoger dan 9/20 dan zal deze score toch omgezet worden in een score van 9/20. Je administratieve vaardigheid om je portfolio bij te houden en je aanwezigheid op en bijdrage aan de werkcolleges stage zijn ook deel van de stage. Als er documenten ontbreken op je portfolio, als er documenten laattijdig werden ingebracht in het portfolio en/of als je afwezig was op een of meerdere werkcolleges stage maar ook als je onwettig afwezig was op stage, zal een malusscore worden toegepast op de totale score stage, met een maximale aftrek van 10% van de totale score.”

De institutionele beroepscommissie heeft dit afgetoetst met de eindscoreberekening zoals vermeld in de studiefiche en stelt vast dat het eindcijfer van 9/20 correct en conform de studiefiche tot stand is gekomen.

De student behaalde een onvoldoende voor de 1^e stageperiode waardoor hij niet meer kon slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel.

Uit het beroepschrift blijkt dat de student het negatief eendoordeel wijt aan een meningsverschil met de stagebegeleider [K.D.V.] omtrent het uitvoerend takenpakket.

De institutionele beroepscommissie heeft het evaluatieformulier grondig bekeken en stelt vast dat de student 6 onvoldoendes behaalt. De student scoort onvoldoende op volgende competenties:

- 4.1. Intra- en interdisciplinair samenwerken
 - Kan actief luisteren en overleggen
 - Kan professioneel rapporteren
 - Is actief gericht op overleg met andere gezondheidswerkers
 - Is respectvol en assertief in overleg
- 5.1. Omgaan en communiceren met patiënten/cliënten en relevante anderen
 - Kan patiënten/cliënten instrueren, motiveren en activeren
 - Heeft aandacht voor de non-verbale communicatie met de patiënt/cliënt

De stagebegeleider merkt hierbij op:

De communicatie was van bij het begin een probleem, we hebben proberen bijsturen maar dat is helaas niet opgepikt.

Hierdoor heeft de student ook andere kansen laten liggen bv. hebben wij geen extra vragen gekregen over hoe en waarom we een patiënt op een bepaalde manier behandelen. Er was een passieve houding en weinig betrokkenheid. Wij verwachten meer engagement en soms moet je je grenzen durven verleggen. Deze beoordeling en commentaar kwam er na overleg met 3 collega's.

De verantwoordelijk lesgever motiveert het examenresultaat als volgt:

- Student vertoont erg stroeve communicatie van bij het begin van de (2^e) stageperiode. [K.D.V.] en 3 collega's hebben geprobeerd dit bij te sturen maar geen actieve pogingen werden ondernomen door Xavier om dit aan te passen. Xavier neemt een passieve houding aan en toont weinig interesse in het gebeuren op de stage. Dit uit zich bijvoorbeeld in het niet stellen van extra vragen omtrent verschillende patiënten en pathologieën (letterlijke quote van Xavier, "Waarom moet ik extra vragen stellen als ik al weet wat je aan het doen bent?" Gebeurt ook bij technieken niet gekend in eerste master).
- De student toont weerstand tegen feedback en gaat hier niet mee aan de slag.
- Xavier scoort voornamelijk onvoldoende op actief interprofessioneel overleg waarbij aspecten assertiviteit en respect onvoldoende zijn. Luisteren, overleggen en professioneel rapporteren scoort ook onvoldoende. Non-verbale communicatie van de patiënten interpreteren lukt ook niet goed. Toont weinig engagement naar patiënten en kan geen vertrouwensband opbouwen en krijgt hierdoor minder kans om patiënten te behandelen.

De institutionele beroepscommissie merkt op dat het onvoldoende scoren op een belangrijke competentie een dragend feit is om het niet slagen voor het geheel van de stage te verantwoorden. Dit is ook zo opgenomen in de stagegids en de institutionele beroepscommissie voelt zich in deze beslissing geruggesteund door de vaste rechtspraak van de Raad voor Betwistingen (Arrest 2014/092 e.a.) die stelt dat een onvoldoende op slechts één enkele competentie zelfs een tekort voor het geheel kan verantwoorden en zeker voor wat betreft een stage-opleidingsonderdeel. Dit is hier het geval: elke stage binnen het opleidingsonderdeel Masterstage in revalidatie en kinesitherapie gebeurt in een ander domein met andere vereisten wat betreft kennis en vaardigheden. De opgelijste eindcompetenties in deze verschillende domeinen moeten worden bereikt. De student toont hier niet in voldoende mate aan de eindcompetenties "omgaan en communiceren met patiënten/cliënten en relevante anderen" (zie 5.1) en "intra- en interdisciplinair samenwerken" (zie 4.1) van deze litigieuze stage te hebben verworven.

De institutionele beroepscommissie stelt op basis van de verslagen en de motivering van de verantwoordelijk lesgever, eindverantwoordelijke voor het cijfer, vast dat een 9/20 voor de stage een correcte weergave is van de prestaties van de student. De institutionele beroepscommissie acht het examencijfer niet onredelijk en goed gemotiveerd en bevestigt het cijfer van 9/20.

De institutionele beroepscommissie stelt dat indien er inderdaad een overtreding van de stageregels was, door de student alleen op huisbezoek te sturen, dit te betreuren valt. Dit verandert echter niets aan het feit dat de student bepaalde eindcompetenties niet behaald heeft en kan er ook niet toe leiden dat het examencijfer wordt aangepast.

De student meldt dat er pas laat een UGent stagementor was waardoor de student geen tijd meer had om een andere stageplaats aan te vragen. Uit het e-mailverkeer met de stagementor [C.D.B.] op 6 oktober blijkt inderdaad dat de student zich niet goed voelt op zijn stageplaats. Een vraag om van stageplaats te veranderen wordt hierbij echter niet gesteld.

De institutionele beroepscommissie kan begrijpen dat deze situatie op de studiemotivatie van de student woog maar betreurt dat de student geen stageplaats voor 2^e zit heeft aangevraagd.

Op de puntenlijst van de student stond onterecht dat hij afwezig was voor het opleidingsonderdeel ‘revalidatie en kinesitherapie van het uro-gynaecologisch stelsel’ i.p.v. ziek. Dit werd reeds door de facultaire studentenadministratie rechtgezet waardoor dit argument zonder voorwerp is.

Het intern beroep wordt ongegrond verklaard.”

Dit is de tweede thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij werpt de exceptie op dat het beroep onontvankelijk is in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing, omdat de institutionele beroepscommissie oordeelt met volheid van bevoegdheid.

In zijn wederantwoordnota werpt verzoeker hieraan tegen:

“Net zoals 2 jaar terug toen men blijkbaar bij de U-Gent de studiefiche niet meer hoeftde na te leven gaat men nu terug dezelfde weg op met het overtreden van het stagereglement. Terug gaat men zich beroepen op artikel 100 OER ‘Het intern beroep zoals voorzien in artikel 100 OER, betreft een beroep met volle devolutieve werking, wat tot gevolg heeft dat de beslissing van de Institutionele Beroepscommissie in de plaats komt van de initiële beslissing, en dat laatstgenoemde uit de rechtsordening verdwijnt. Initiële beslissingen zijn dan ook niet aanvechtbaar met een beroep voor de Raad voor betwistingen inzake studie voortgangsbeslissingen’.”

Beoordeling

Het is de Raad niet duidelijk welk inhoudelijk verweer verzoeker precies tegen de exceptie aanvoert; alleszins overtuigt het verweer niet.

Of een initiële studievoortgangsbeslissing zoals een examenbeslissing in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is afhankelijk van de

omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 100, §6 van het onderwijs- en examenreglement van de verwerende partij dat de institutionele beroepscommissie de oorspronkelijke beslissing op gemotiveerde wijze bevestigt of herziet.

Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepscommissie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbeslissing, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

De exceptie is gegronde. Het beroep is onontvankelijk ten aanzien van de eerste bestreden beslissing, en enkel ontvankelijk ten aanzien van de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing).

V. Ten gronde

Eerste middel

Verzoeker steunt een eerste middel op de rechten van verdediging, het beginsel *patere legem quam ipse fecisti* en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker acht in zijn verzoekschrift de bestreden beslissing onregelmatig omdat:

“Men bij Institutionele Beroepscommissie van de U-Gent nogmaals bewijst dat het OER, de stagereglementeringen, enz. *enkel van toepassing is op de student*, wanneer proffen, docenten en stagebegeleiders de reglementeringen niet respecteren ten nadele van de student valt dit steeds te betreuren. Het is voor een student dus *onmogelijk om op te komen voor zijn rechten* enkel de plichten zijn relevant, bij ieder meningsverschil is er een communicatieprobleem en sta je niet open voor de raadgevingen van de stagebegeleider en stagecoördinator. Doe gewoon wat je wordt opgedragen, stel je geen vragen en onderga gewoon.”

Verder stelt verzoeker:

“Bij de berekening van de eindscore wordt rekening gehouden met de stagegids 1ste master “je dient geslaagd te zijn op elk van de stageperiodes afzonderlijk en op de totaalscore stage om te kunnen slagen”, ik ben niet geslaagd voor mijn 1ste stage dus zak ik naar automatisch naar 9/20 zoals vermeld in de stagegids. Wat echter ook in de stagegids staat op pag. 20 is dat “studenten geen huisbezoeken mogen afleggen indien niet vergezeld van hun stagebegeleider” wat meermaals is gebeurd en dus een overtreding is zowel met de stagegids als met de sociale zekerheid. Wanneer dhr. [K.D.V.] beweert dat mijn vakkennis beperkt is kan hij misschien eens verantwoorden waarom hij me steeds weer op huisbezoek stuurde (ik ben achteraf bij 4 patiënten thuis geweest om te vragen of ze een verklaring wilden ondertekenen als bewijs, waar ze blijkbaar geen probleem mee hadden), een stagiair die niet kan communiceren zoals beweerd wordt door dhr. [K.D.V.] en zijn 3 collega’s (wie zijn brood men eet, wie zijn woord men spreekt) laat men in de praktijk waar men er kan op toezien of hij geen fouten maakt werken.”

Daarnaast stelt verzoeker dat een gesprek met de hoofdverantwoordelijke voor het opleidingsonderdeel op 16 april 2018 niets opleverde, en dat een vraag tot confrontatie met de stagementor werd afgewezen omdat het best zou zijn om met de stagementor geen contact te hebben. Ook tijdens dit gesprek ervoer verzoeker verdachte opmerkingen in het voordeel van de stagementor.

Verzoeker besluit dat hij geen stage in de tweede zittijd heeft aangevraagd omdat verwerende partij hem twee jaar geleden reeds ten onrechte aan de tweede zittijd heeft doen deelnemen omwille van het niet naleven van de ECTS-fiche.

Verwerende partij stipt in haar antwoordnota aan dat het inderdaad correct is dat de stagementor (dhr. [K.D.V.]) verzoeker heeft toegelaten om enkele huisbezoeken te doen, waar het stagereglement stelt dat dit enkel kan indien de student wordt vergezeld door de stagementor. Verzoeker verduidelijkt naar oordeel van verwerende partij evenwel niet of dit invloed heeft gehad op zijn eindevaluatie en welke die invloed dan wel zou zijn geweest. Uit niets blijkt, zo stelt verwerende partij, dat de eindevaluatie anders zou zijn geweest indien verzoeker geen dergelijke huisbezoeken zou hebben uitgevoerd.

Dat op dit punt het stagereglement niet strikt werd gevuld, kan voor verwerende partij dan ook niet tot gevolg hebben dat de evaluatie zou moeten worden vernietigd, nu uit niets blijkt dat dit ook maar enige invloed heeft gehad op de uiteindelijke evaluatie.

Beoordeling

Verzoeker heeft de mogelijkheid gehad om tegen de examenbeslissing een intern beroep in te stellen, waardoor de instelling aan de hoorplicht tegemoet is gekomen en verzoeker zijn standpunt heeft kunnen doen gelden.

Bovendien heeft de institutionele beroepscommissie, zoals hierboven reeds is overwogen, geoordeeld met volheid van bevoegdheid, en maakt verzoeker op geen enkele wijze duidelijk hoe of waarom de beoordeling door die beroepscommissie niet objectief of onbevooroordeeld zou zijn verlopen.

De Raad moet verder verwerende partij bijtreden in haar vaststelling dat verzoeker niet aantoont welke invloed op zijn examencijfer moet worden afgeleid uit het feit dat hij – ten onrechte – alleen huisbezoeken heeft afgelegd. De loutere vaststelling dat zulks een schending van de stagevoorschriften inhoudt, betekent nog niet dat er een oorzakelijk verband bestaat tussen die inbreuk en de wijze waarop de quotering voor die stage is tot stand gekomen en gemotiveerd. Naar een uiteenzetting over dat oorzakelijk verband speurt de Raad vruchtelos in verzoekers verzoekschrift.

Ook uit wat verzoeker aanvoert met betrekking tot het gesprek met de hoofdverantwoordelijke voor het opleidingsonderdeel op 16 april 2018 kan de Raad, bij gebrek aan enig bewijs ter zake, niet afleiden dat verzoekers rechten zouden zijn geschonden of dat een subjectieve beoordeling zou zijn aangetoond.

Wat ten slotte het geschil uit 2016 betreft, ziet de Raad daarin geen relevantie ten aanzien van wat thans voorligt. Voor zover uit verzoekers betoog moet worden afgeleid dat hij de mening is toegedaan dat uit 's Raads arrest (R.Stvb. 30 november 2016, nr. 3.376) zou blijken dat daarin destijds een schending van de ECTS-fiche werd vastgesteld, wordt verzoeker uitgenodigd dit arrest (waarin zijn beroep werd verworpen) nogmaals ter hand te nemen.

Het eerste middel is ongegrond.

Tweede middel

Verzoeker neemt een tweede middel uit een schending van de plicht tot objectieve beoordeling.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat de relatie tussen hemzelf en zijn stagebegeleider (bedoeld wordt: de stagementor) tijdens de eerste stageperiode wegens meningsverschillen reeds snel verzuurd was. De stagementor zou zich niet aan de regelgeving houden, en zijn hiërarchische positie “gebruiken of misbruiken” om een negatieve eindscore voor de stage te geven.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij dat het bij louter beweringen blijft, die door niets concreet worden gestaafd. Daarbij beroepst verwerende partij zich op de rechtspraak van de Raad inzake het vermoeden van deskundigheid en objectiviteit van de beoordelaren. Het is, zo duidt verwerende partij, aan diegene die deze deskundigheid of objectiviteit betwist, om aan de hand van concrete elementen aan te tonen dat een behandeling of beoordeling getuigt van een gemis aan objectiviteit c.q. bevooroordeeld is. Dat bewijs levert verzoeker volgens verwerende partij niet: er zijn slechts vage beweringen over meningsverschillen die er zouden zijn geweest, maar waarover ook geen verduidelijking komt, nog daargelaten dat het feit dat er een meningsverschil zou bestaan tussen een student en een stagementor, nog niet tot gevolg heeft dat die stagementor die student niet meer objectief zou kunnen beoordelen.

Verwerende partij voegt daar nog aan toe dat de opleiding reeds lang met de betrokken stagementor samenwerkt, en dat er zich in het verleden nog nooit problemen hebben voorgedaan met die stagementor. De evaluaties van andere studenten over die mentor waren steeds positief.

Verwerende partij wijst er ook op dat studenten bovendien hangende de stage steeds bij een stagebegeleider terecht kunnen om eventuele problemen in dat verband aan te kaarten. Terwijl het juist is dat verzoeker pas een stagebegeleider toegewezen kreeg nadat hij al twee weken stageliep – wat overigens voor alle studenten het geval is, en te maken heeft met het feit dat de

studenten reeds de stage aanvatten voor het academiejaar start en studenten zich nog kunnen inschrijven tot oktober – is echter duidelijk aan de studenten meegedeeld dat zij in geval van problemen tijdens die eerste periode, rechtstreeks contact kunnen opnemen met het stagesecretariaat. Verwerende partij stipt aan dat verzoeker zulks niet heeft gedaan, en dat hij pas nadat hij reeds drie weken stageliep heeft gevraagd om een persoonlijk onderhoud met de stagebegeleider. In zijn mail gaf verzoeker bovendien niet aan wat het probleem was, maar enkel dat hij overwoog om zijn studies stop te zetten omdat hij vond dat zijn stagementor demotiverend met hem omging. Ondanks de ruime beschikbaarheid van de stagebegeleider ook buiten de normale werkuren, en ondanks het aanbod om desnoods telefonisch een gesprek te voeren, is verwerende partij de overtuiging toegedaan dat verzoeker kennelijk geen haast maakte om het gevraagde gesprek ook effectief te voeren, en kon pas op 16 oktober worden afgesproken, zijnde in de laatste week van de stage. Waren er werkelijk prangende problemen geweest, zo stelt verwerende partij, dan kon van verzoeker verwacht worden dat hij meer assertiviteit aan de dag zou leggen en sneller de stagebegeleider hiervan op de hoogte zou hebben gebracht.

In zijn wederantwoordnota gaat verzoeker op een en ander nog nader in.

Beoordeling

Verwerende partij beroeft zich met recht op de vaste rechtspraak van de Raad dat deskundigheid en objectiviteit in hoofde van beoordeelaren wordt vermoed, en dat het aan de verzoekende partij toevalt om aan de hand van concrete elementen dit vermoeden aan het wankelen te brengen.

Dat bewijs levert verzoeker niet.

De Raad ziet in de hem voorgelegde stukken evenmin enig bewijs dat de uiteindelijke quitering door ulterieure motieven zou zijn ingegeven.

Het tweede middel is ongegrond.

Derde middel

Verzoeker beroept zich in een derde middel op een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel en het *patere legem*-beginsel, en op een gebrekkige begeleiding tijdens het academiejaar.

Standpunt van partijen

Verzoeker doet gelden dat de evaluaties niet conform het stagereglement zijn gebeurd – noch de tussentijdse, noch de eindevaluatie – en dat van enige besprekking geen sprake was. Verzoeker stelt dat hij op 5 oktober 2017 een eerste mail naar zijn stagebegeleider heeft verzonnen met de mededeling dat er problemen waren tussen hem en de stagementor, en dat daarop pas op 26 oktober 2017 reactie is gekomen, zijnde een telefonisch onderhoud waarin de stagementor zou hebben gesteld dat verzoeker over de hele lijn gebuisd was.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij dat verzoeker zeer vaag blijft en niet concreet aantoont wat er dan wel onregelmatig zou zijn aan de uitgevoerde evaluaties. Dat de evaluaties niet zouden zijn besproken, zoals verzoeker aanvoert, blijkt volgens verwerende partij uit niets.

Inzake de tussentijdse evaluatie verwijst verwerende partij naar wat is uiteengezet op pagina 3 van de stagegids:

“Vraag tussentijds feedback aan je stagementor aan de hand van het evaluatieformulier. Noteer de kernpunten van deze tussentijdse evaluatie op je evaluatieformulier. Onderteken ze zelf en laat ze door je stagementor tekenen. Het is jouw verantwoordelijkheid dat dit gebeurt. Als deze evaluatie zorgwekkend is, verwittig dan tijdig je stagebegeleider hiervan. Bezorg bij die gelegenheid aan je stagementor ook het gekozen artikel gerelateerd aan je volgpatiënt.”

Het viel bijgevolg aan verzoeker toe om de nodige stappen te ondernemen voor de tussentijdse evaluatie. Dat blijkt volgens verwerende partij ten overvloede ook uit de omschrijving van de taken van de mentor in de stagegids:

“Bij de aanvang van de stage zal je mentor je toelichten wat er concreet van jou wordt verwacht op de stage. Binnen de eerste week bekijk je samen met je mentor of de door jou gekozen leerdoelen acceptabel en realistisch zijn en kies je samen een volgpatiënt. Je zal op regelmatige basis feedback krijgen van je mentor over je kinesitherapeutisch handelen *maar vraag minstens na het afwerken van de helft van de stage om een*

tussentijdse feedback aan de hand van het evaluatiedocument. Bij die gelegenheid geef je de stagementor ook een afgedrukte versie van het artikel dat je hebt gekozen om aan je stageverslag toe te voegen.”

Verwerende partij besluit dat het de student is die het initiatief moet nemen om zijn mentor aan te spreken voor een tussentijdse evaluatie, en dat de student daarvoor best het evaluatieformulier gebruikt. Wat dit laatste betreft wijst verwerende partij erop dat uit verzoekers notities op dat evaluatieformulier blijkt dat er bij de aanvang van de stage wel degelijk een gesprek is geweest over de door de student voorgestelde leerdoelen, en dat verzoeker blijkbaar ook het initiatief heeft genomen voor een tussentijdse evaluatie. Blijkens het document ging hij er op dat moment blijkbaar vanuit dat hij de leerdoelen zou halen. Hij merkt wel op – terecht of onterecht – dat hij geen tussentijdse evaluatie kon neerschrijven omdat de stagementor geweigerd zou hebben specifieke aandachtspunten te vermelden.

Dit staat volgens verwerende partij evenwel haaks op de informatie die de institutionele beroepscommissie van de betrokken docent en begeleider kreeg: de stagebegeleider had lopende de stage meermaals contact met de stagementor en de stagementor heeft bij hem ook aangegeven dat er gedurende de eerste helft van de stage veel feedback werd gegeven rond de handelingen en communicatie van verzoeker. Ook tussentijds werd dit samen met verzoeker besproken, maar verzoeker gebruikte deze feedback niet en ging hier niet mee aan de slag, waardoor het probleem bleef bestaan. Dit strookt in de ogen van verwerende partij dan weer met de opmerking die de stagementor op het stageformulier maakte bij de eindevaluatie:

“De communicatie was van bij het begin een probleem, we hebben proberen bijsturen maar dat is helaas niet opgepikt.

Hierdoor heeft de student ook andere kansen laten liggen bv. hebben wij geen extra vragen gekregen over hoe en waarom we een patiënt op een bepaalde manier behandelen. Er was een passieve houding en weinig betrokkenheid. Wij verwachten meer engagement en soms moet je je grenzen durven verleggen. Deze beoordeling en commentaar kwam er na overleg met 3 collega’s.”

Ook wat de eindevaluatie betreft, blijkt volgens verwerende partij uit niets dat er hierover geen gesprek zou zijn geweest, nog daargelaten dat dit gesprek hoe dan ook geen invloed meer zou hebben gehad op de prestaties en dus op de evaluatie van de student nu dit per definitie een afsluitend eindgesprek was na afloop van de stage.

In elk geval, zo stipt verwerende partij aan, heeft er wel een gesprek plaatsgevonden met de stagebegeleider aan de Universiteit Gent: uit de mailconversatie die verzoeker voorlegt, blijkt alvast dat de stagebegeleider hem op 26 oktober heeft gevraagd om snel te kunnen afspreken

om de evaluatie van de eerste stage te bespreken nadat hij over die evaluatie contact had gehad met de stagementor. Dit was overigens evident niet het eerste contact dat de stagebegeleider met de mentor had gehad, maar wel het contact dat hij met hem had nadat hij de eindevaluatie had ontvangen. Verzoeker beweert niet dat dit gesprek met de stagebegeleider niet heeft plaatsgevonden.

In zijn wederantwoordnota handhaaft verzoeker zijn standpunt. Hij voegt er nog aan toe dat hij ook problemen ondervond doordat hij patiënten in Ninove diende te bezoeken, waarbij verzoeker verwijst naar de vele verre verplaatsingen en het feit dat verschillende patiënten Franstalig waren, wat de communicatie bemoeilijkte.

Beoordeling

Verzoeker voert aan dat de evaluaties niet overeenkomstig het stagereglement zijn gebeurd omdat van enige bespreking geen sprake was.

Uit de stagegids volgt dat de tussentijdse evaluatie aan het initiatief van de student wordt overgelaten:

“Vraag tussentijds feedback aan je stagementor aan de hand van het evaluatieformulier. Noteer de kernpunten van deze tussentijdse evaluatie op je evaluatieformulier. Onderteken ze zelf en laat ze door je stagementor tekenen. Het is jouw verantwoordelijkheid dat dit gebeurt. Als deze evaluatie zorgwekkend is, verwittig dan tijdig je stagebegeleider hiervan. Bezorg bij die gelegenheid aan je stagementor ook het gekozen artikel gerelateerd aan je volgpatiënt.”

en

“Je zal op regelmatige basis feedback krijgen van je mentor over je kinesitherapeutisch handelen maar vraag minstens na het afwerken van de helft van de stage om een tussentijdse feedback aan de hand van het evaluatiemoment. Bij die gelegenheid geef je de stagementor ook een afgedrukte versie van het artikel dat je hebt gekozen om aan je stageverslag toe te voegen.”

Op basis van wat verzoeker in het middel uiteenzet, kan de Raad niet vaststellen, laat staan beoordelen, of de tussentijdse evaluatie op een onregelmatige wijze is verlopen. Verzoeker heeft op het evaluatieverslag weliswaar genoteerd dat de stagementor “weigerde specifieke

aandachtspunten (zowel positief als negatief) te vermelden waardoor er geen tussentijdse evaluatie kon worden neergeschreven”, maar verzoeker maakt op geen enkele wijze duidelijk hoe die kritiek zich verhoudt tot de vaststelling (i) dat alle competenties werden beoordeeld, en (ii) dat de stagementor heeft ingevuld dat verzoeker zijn leerdoelen op het einde van de eerste week heeft besproken, initiatief heeft genomen voor een tussentijdse evaluatie en een gerelateerd artikel heeft afgegeven.

Ook wat de eindevaluatie betreft, blijft het middel beperkt tot een beweerd gemis aan bespreking.

In dat opzicht kan het middel niet worden aangenomen.

In zoverre verzoeker zich beroept op een gebrekkige begeleiding en feedback tijdens het academiejaar, merkt de Raad op dat zelfs vastgestelde gebreken in de begeleiding van de student in principe niet tot gevolg hebben dat de toegekende beoordeling daardoor onregelmatig wordt of dat de student recht zou hebben op een gunstiger quotering. Het is, in beginsel, één zaak of de student bewezen heeft de van hem verlangde kennis en vaardigheden te bezitten en een andere, wanneer hij die kennis en vaardigheden niet blijkt te bezitten, wie daarvoor de schuld draagt. Deze laatste kan diegene zijn die de student op het examen heeft voorbereid door bij die voorbereiding in gebreke te blijven. Een verwijt aan de instelling op het vlak van een gebrekkige begeleiding of communicatie verschuift bijgevolg mogelijk de verantwoordelijkheid voor een slechte prestatie deels naar de instelling, maar in de regel kan dit er niet toe leiden dat de prestatie zelf zonder meer als voldoende moet worden beschouwd. Er kan enkel anders over worden geoordeeld in uitzonderlijke omstandigheden, wanneer het gebrek aan begeleiding het slagen *de facto* onmogelijk heeft gemaakt, bijvoorbeeld doordat essentiële vragen van de student onbeantwoord zijn gebleven of de begeleiding nagenoeg onbestaande was.

Dat bewijs levert verzoeker niet, nu verwerende partij overtuigend aantoont er bij de aanvang van de stage wel degelijk een gesprek is geweest over de door de student voorgestelde leerdoelen, en dat er ook een tussentijdse evaluatie heeft plaatsgevonden.

Het middel is ook in dat opzicht ongegrond.

De problematiek van de verplaatsingen naar Ninove, de lange dagen die daardoor werden gepresteerd en de impact van de anderstaligheid van patiënten aldaar, zijn aspecten die verzoeker noch bij zijn intern beroep, noch in zijn verzoekschrift voor de Raad heeft betrokken.

Deze grieven kunnen niet op ontvankelijke wijze in het debat worden gebracht door ze in de wederantwoordnota voor het eerst op te werpen.

Het derde middel is, in zoverre ontvankelijk, ongegrond.

Coda

De Raad staat tot slot stil bij de slotbeschouwing van verzoeker in diens wederantwoordnota, waar hij zich afvraagt of het “soms toevallig [is] dat [hij zijn] wederantwoordnota moet indienen net in die week van 4 inhaalexamens”.

Het is voor de Raad niet duidelijk wat verzoeker met deze overweging precies insinueert.

Voor de goede orde wijst de Raad erop dat de procedurekalender met daarin de termijnen voor de neerlegging van de antwoordnota en de wederantwoordnota wordt opgesteld door de Raad, en niet door de verwerende partij. In zoverre verzoeker met het bovenstaande beoogt kritiek te geven op verwerende partij, mist die kritiek derhalve feitelijke grondslag.

De Raad zijnerzijds, stelt de zaken zo spoedig mogelijk op zitting vast, maar houdt daarbij in voorkomend geval rekening met de schorsing van de werkzaamheden binnen de diensten van de verwerende partij, zoals bepaald in artikel II.310 van de Codex Hoger Onderwijs. De Raad heeft geen kennis van het examenrooster van verzoeker.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 14 september 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad
Jan Geens bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyveld bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door
Freya Gheysen secretaris

De secretaris **De voorzitter**

Freya Gheysen **Jim Deridder**

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.406 van 14 september 2018 in de zaak 2018/217

In zake: Brieuc NELISSEN GRADE
woonplaats kiezend te 3320 Meldert
Overhemstraat 5

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 9000 Gent
St. Pietersnieuwstraat 25

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 24 juli 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 12 juli 2018, waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 14 september 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is ingeschreven in de opleiding Master in de Veterinary Medicine in de diergeneeskunde.

Tot het curriculum behoort het opleidingsonderdeel ‘Bedrijfsgeneeskunde’, waarvoor verzoeker het examencijfer van 9/20 behaalt.

De proclamatie vindt plaats op 5 juli 2018.

Op 7 juli 2018 tekent verzoeker het volgend intern beroep aan:

“Langs deze weg zou ik graag beroep aantekenen in verband met mijn behaalde resultaat op het examen Bedrijfsdiergeneeskunde van de nutsdieren, deel I (2^e semester, cluster Nutsdieren). Ik behaalde voor het vak tot mijn grote verbazing slechts een 9. Het examen bestond uit meerdere onderdelen, waarvoor je elk 8/20 moest behalen om te slagen. Dit was vooraf aangekondigd en was dus geen verrassing voor mij. Prof. [O.] vertelde me tijdens het feedbackmoment op donderdag laatstleden dat ik op alle onderdelen van het examen resp. 12, 14, 14 en 16 had behaald.

Enkel op het gedeelte Huisvesting behaalde ik een 4 op 20, aangezien ik slechts 1 van de 5 meerkeuzevragen juist had. Aangezien er slechts 5 vragen waren over het deel Huisvesting, lijkt me dit niet representatief. Dit lijkt me erg weinig om mijn kennis goed te evalueren, laat staan om hiervoor gebuisd te worden. Had ik 1 extra MCQ juist beantwoord, had ik wel een 8/20 behaald en was ik geslaagd met een gemiddelde van ongeveer 13. Echter, ik heb nu slechts een 9, enkel omdat ik 1 vraag van de 5 te weinig juist had.

Ik vind het erg jammer dat één fout mijn gemiddelde omlaag haalt. Ik heb namelijk voor mijn andere vakken eveneens goede resultaten behaald, nl. 14, 14, 14 en 16. Ik ben op de hoogte van de regel die stelt dat een student 9 krijgt als hij niet op alle onderdelen 8/20 behaalt, maar in de derde bachelor bestond een uitzondering in die gevallen waarin op alle andere onderdelen meer dan 12 werd behaald. Mijn vraag is dus of mijn resultaat nog eens herzien kan worden op grond van het beperkt aantal vragen en de goede resultaten die ik behaalde op de andere onderdelen.

Daarenboven zou ik willen vragen om het examen na te kijken op vlak van betrouwbaarheid. Vijf meerkeuzevragen over één onderdeel, waar je dan ook minstens 2 van de 5 moet juist hebben, lijkt me geen goede evaluatiemethode. Op de verschillende onderdelen een 8/20 halen, daar ben ik volledig mee akkoord. Echter 5 vragen om dit te evalueren is statistisch gezien niet representatief.”

De institutionele beroepscommissie behandelt verzoekers beroep op 12 juli 2018, en komt daarbij tot de volgende beslissing:

“(…)

De institutionele beroepscommissie heeft integraal kennisgenomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepschrift.

De institutionele beroepscommissie heeft inzage gekregen in de examenkopij van de student, de examenvragen en de eindscoreberekening.

De student spreekt in zijn beroepschrift over 5 examenonderdelen maar het examen bestond de facto uit 4 onderdelen. De student behaalde voor de verschillende onderdelen:

- voortplanting en verloskunde incl. uiergezondheid (50%): 14/20
- diervoeding (25%): 12/20
- huisvesting (10%): 4/20
- veeteelt (15%): 15/20

Dit geeft een gewogen eindcijfer van 12,6 of 13 op 20. Deze score wordt conform de studiefiche naar een 9 teruggebracht omdat de student voor het onderdeel huisvesting 4/20, i.e. minder dan 8/20 scoort.

De institutionele beroepscommissie heeft de examenkopij van het onderdeel ‘huisvesting’ bekeken en stelt vast dat de student slechts 1 van de 5 vragen correct beantwoord heeft. De student betwist dit ook niet. Er is geen reden om aan het deelcijfer van 4/20 te twijfelen.

De institutionele beroepscommissie heeft begrip voor de ontgoocheling van de student nu hij zich omwille van een tekort voor een klein onderdeel met een cijfer van 9/20 geconfronteerd ziet maar meldt dat het eindcijfer conform de eindscoreberekening zoals vermeld in de studiefiche tot stand is gekomen.

Wanneer men niet deelneemt aan de evaluatie van één of meer onderdelen of minder dan 8/20 behaalt voor één van de onderdelen kan men niet slagen voor het geheel van dit vak. Indien de eindscore toch een cijfer van 10 of meer op 20 zou zijn, dan wordt dit teruggebracht tot het hoogste niet-geslaagd cijfer (= 9/20)

De student stelt dat het onderdeel ‘huisvesting’, daar het maar 5 vragen bevat, niet representatief en betrouwbaar zou zijn. De institutionele beroepscommissie merkt hierbij op dat gezien het onderdeel ‘huisvesting’ gedoceerd werd tijdens 2 hoorcolleges en een bedrijfsbezoek, de leerstof ook niet dermate groot was dat het stellen van meer dan 5 vragen hier genoodzaakt was. Het onderdeel telt daarom ook slechts voor 10% mee. De institutionele beroepscommissie erkent tevens de expertise van de verantwoordelijke lesgever en de medelesgevers bij de samenstelling van de verschillende onderdelen en van het totale examen. De vijf vragen peilen mee of de student de eindcompetenties van het opleidingsonderdeel heeft behaald.

De student meldt dat als hij nog 1 vraag juist had beantwoord hij wel geslaagd was voor het opleidingsonderdeel. Los van het feit dat dit een hypothetisch argument is aangezien de student in werkelijkheid 1 vraag juist had, is dit echter geen argument om de eindscoreberekening zoals in de studiefiche vermeld aan te passen.

Het feit dat de student slechts 1 van de 5 vragen voor dit onderdeel juist beantwoordt, toont aan dat de student de beoogde eindcompetenties voor dit onderdeel en zodoende ook voor het volledige opleidingsonderdeel onvoldoende onder de knie heeft.

De student meldt dat er in 3^e bachelor een uitzondering voor de penalisatie voorzien is wanneer studenten voor de andere onderdelen minimaal 12/20 behalen. In zoverre de student hier doelt op een schending van het gelijkheidsbeginsel meldt de commissie dat er van een schending geen sprake is. Dat gelijkheidsbeginsel is enkel geschonden indien studenten die zich in gelijke omstandigheden bevinden ongelijk worden behandeld.

Aangezien het hier om twee verschillende studiejaren gaat, is er bijgevolg geen schending van de gelijkberechtiging. De eindbeoordelingscriteria werden voor alle studenten die examen aflegden van dit opleidingsonderdeel op dezelfde manier toegepast. Dit argument is ongegrond.

Het is bovendien niet onredelijk dat men in een opleidingsonderdeel van de 2^e master strenger te werk gaat en minder fouten van de studenten tolereert.

Het is de verantwoordelijkheid van de verantwoordelijke lesgever om toe te zien op de redelijkheid van de eindbeoordeling.

Het intern beroep wordt ongegrond verklaard.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij werpt een exceptie van onontvankelijkheid op.

Zij stelt dat het beroep niet door verzoeker werd ondertekend, en dat dit vormvoorschrift door artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs op straffe van onontvankelijkheid is voorgeschreven.

Verzoeker, die geen wederantwoordnota heeft ingediend, voert tegen deze exceptie geen verweer.

Beoordeling

Artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs schrijft uitdrukkelijk voor dat de ondertekening van het verzoekschrift door de verzoekende partij of haar raadsman, is voorgeschreven op straffe van onontvankelijkheid.

In casu is het verzoekschrift niet ondertekend. Deze vaststelling volstaat om het beroep onontvankelijk te verklaren.

De exceptie is gegronde.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 14 september 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.405 van 14 september 2018 in de zaak 2018/220

In zake: Katrien VAN DEN BERGHE
woonplaats kiezend te 1840 Londerzeel
Nieuwstraat 25

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 9000 Gent
St. Pietersnieuwstraat 25

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 24 juli 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 18 juli 2018, waarbij het intern beroep van verzoekster onontvankelijk wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 14 september 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is ingeschreven in de opleiding Master of Arts in de archeologie.

Tot het curriculum behoort het opleidingsonderdeel ‘Masterproef, waarvoor verzoekster geen credit behaalt.

De proclamatie vindt plaats op 5 juli 2018.

Op 13 juli 2018 tekent verzoekster tegen dit examencijfer het volgend intern beroep aan:

“Met dit schrijven wens ik beroep aan te tekenen tegen de examenbeslissing waarbij ik een onvoldoende behaalde voor mijn masterproef binnen de master of arts in de archeologie aan de Universiteit Gent.

Ik ben gestart met de studierichting archeologie in het academiejaar 2010-2011 en heb niet altijd een even gemakkelijk parcours afgelegd. Dit academiejaar heb ik reeds voor de derde maal mijn masterproef ingediend. Wegens een ongeval in 2016 heb ik echter veel studietijd verloren en verliep het schrijven van mijn masterproef vaak stroef. Ik ben echter van mening dat ik sindsdien voldoende vorderingen heb gemaakt om te slagen.

Het contact met mijn promotor verliep echter niet altijd even vlot waardoor ik meermaals het gevoel had onvoldoende ondersteuning te krijgen. In bijlage 1 zit een deel van mijn masterproefverslag voor academiejaar 2016-2017 waarin mijn promotor Prof. [D.C.] aanmaant tot meer contactmomenten. Ik heb echter twee e-mails bijgesloten die van mijzelf afkomstig zijn binnen dat academiejaar met de vraag om een contactmoment. Deze bleven echter telkens onbeantwoord.

Eveneens bevat bijlage 2 een uitnodiging voor een feedbackmoment aan het begin van dit academiejaar waarvoor ik had ingetekend. Hierna ziet u de e-mails waarin duidelijk wordt dat er niemand aanwezig was op dit feedbackmoment zonder verdere uitleg. Ondertussen ben ik reeds anderhalf jaar deeltijds werkzaam in de archeologie en is het niet altijd even gemakkelijk om tijd vrij te maken voor deze afspraken. Wanneer geplande afspraken echter niet worden nagekomen door het academisch personeel werkt dit zeer ontmoedigend.

Bovendien ben ik van mening dat de gegeven feedback terug werd ingetrokken waardoor de door mij gemaakte aanpassingen weer niet in orde bleken. Zo werd er soms vermeld dat ik geen rekening hield met de gegeven feedback terwijl ik dat volgens mijn weten wel deed. Dit is te zien in bijlage 3, er wordt tijdens het academiejaar 2016-2017 aangemaand de opgegeven literatuur te gebruiken van het verslag 2015-2016. Binnen de literatuurlijst van mijn masterproef 2016-2017 is echter zichtbaar dat ik wel degelijk verscheidene van de opgegeven werken heb bestudeerd en gebruikt binnen mijn masterproef.

Opmerkelijk is ook de vaststelling dat er niet consequent punten worden toegekend. Zo kreeg ik reeds meerdere malen de opmerking dat mijn masterproef verbeterd is maar dit resulterde niet in hogere cijfers. In bijlage 4 zitten twee uittreksels van mijn masterproefverslagen van academiejaar 2015-2016 en 2016-2017. Hier ziet u dat de 2de lezer Prof. [F.V.] mij eerst een 8/20 toekent. Het volgende academiejaar verklaart hij dat er een duidelijke verbetering heeft plaatsgevonden binnen mijn masterproef. Dit vertaalt[t] zich echter niet in een hoger cijfer maar wel degelijk in een lager cijfer, wat voor mij onverklaarbaar is.

Binnen bijlage 5 toon ik u uiteindelijk dat er mij wordt meegedeeld dat mijn masterproef dit academiejaar een andere 3de lezer krijgt, voorheen was dit steeds [T.C.]. Aangezien ik mijn masterproef herschrijf op basis van de feedback die ik krijg van alle voorgaande lezers stelt dit wel een probleem. Zoals u kan opmerken is deze e-mail immers verstuurd op 01/06/2018, dit is 3 dagen na het indienen van mijn masterproef op 31/05/2018. Een nieuwe lezer brengt nieuwe standpunten en andere visies met zich mee die ik dan uiteraard niet meer kon toepassen aangezien mijn masterproef reeds was ingediend. Hierdoor werden er andere opmerkingen gegeven die ik nog niet eerder had verkregen en dit resulterde in een slecht cijfer van Dr. [V.V.T.].

Mag ik u vriendelijk verzoeken om mij te laten slagen voor mijn masterproef 2017-2018 zodat ik kan afstuderen binnen de master of arts in de archeologie. Ik ben reeds geslaagd voor alle andere vakken, stages en onderdelen binnen mijn master. En zoals ik voorheen al vermeld heb ben ik reeds anderhalf jaar deeltijds werkzaam binnen de archeologie, eerst voor ADEDE en vervolgens voor Monument – Vandekerckhove, bij laatstgenoemde werk ik de laatste maanden volledig. Ik heb in die tijd ervaring opgebouwd in het schrijven van archeologienota's, veldwerk en verwerking van data, samengevat ben ik dus bekwaam in mijn job en zou graag eindelijk mijn carrière ten volle kunnen starten. Ik heb spijtig genoeg de laatste jaren meer en meer het gevoel gehad dat ik werd tegengehouden door de Universiteit Gent in plaats van te worden ondersteund. Ik heb zeer veel tijd, geld en energie in mijn opleiding gestoken de laatste jaren, net zoals de universiteit zelf dat uiteraard ook heeft gedaan. Ik ben tijdens mijn studieperiode steeds enorm enthousiast en gemotiveerd gebleven om mijn diploma te behalen en hoop dat u dit ook als een logische uitkomst beschouwd.”

De institutionele beroepscommissie behandelt verzoeksters beroep op 18 juli 2018, en komt daarbij tot de volgende beslissing:

“(…)

De institutionele beroepscommissie heeft integraal kennisgenomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepschrift.

Blijkens artikel 100 van het Onderwijs- en Examenreglement dient het beroep te worden ingesteld binnen de vervaltermijn van zeven kalenderdagen te rekenen, wat examenbeslissingen betreft, vanaf de kalenderdag na de dag van de proclamatie. Deze termijn is een decretaal bepaalde termijn (artikel II.283 Codex Hoger Onderwijs) waarvan niet kan worden afgeweken. De ontvankelijkheid van een intern beroep raakt immers de openbare orde.

De proclamatie is de bekendmaking van de examencijfers en/of deliberatiebeslissingen op openbare of op elektronische wijze of via de puntenlijst.

De proclamatie na de tweedesemesterexamenperiode heeft voor de opleiding bachelor of arts in de archeologie plaatsgevonden op 5 juli 2017. De eerste dag van de beroepstermijn was bijgevolg 6 juli, en de beroepstermijn nam een einde op donderdag 12 juli.

Het beroep werd aangetekend en per mail pas ingesteld op 13 juli, één dag na de bindende vervaltermijn van zeven kalenderdagen.

Het intern beroep wordt onontvankelijk verklaard.

De institutionele beroepscommissie raadt de studente aan om deze problemen aan te kaarten met haar promotor zodat zij met de nodige aanpassingen de masterproef in de tweedekansexamenperiode kan indienen.”

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs stelt, zoals de Raad recent reeds heeft overwogen (R.Stvb. 24 augustus 2018, nr. 4.376), inzake de bevoegdheid van de Raad het volgende:

“Er wordt een Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, verder ‘de Raad’ genoemd, opgericht bij de bevoegde dienst van de Vlaamse Gemeenschap.

De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbeslissingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

Wat betreft de plicht tot het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep, blijkt uit de memorie van toelichting bij het toenmalige decreet van 19 maart 2004 ‘betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’ dat het intern beroep “*verplicht moet worden uitgeput vooraleer men een beroep kan instellen bij*” de Raad (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 16*). De decreetgever heeft de uitputting van het intern beroep derhalve beoogd als een voorwaarde om tot de beroepsprocedure bij de Raad toegang te krijgen, en dus als een ontvankelijkheidsvoorwaarde bij dat beroep. Ook in de rechtsleer wordt aangenomen dat de regelmatige uitputting van een georganiseerd administratief beroep een voorwaarde is om een ontvankelijk beroep bij een administratief rechtscollege in te stellen (zie o.a. J. GORIS, *Georganiseerde administratieve beroepen*, Brugge, die Keure, 2012, 70-71; J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State. Afdeling Administratie. Ontvankelijkheid*, Brugge, die Keure, 1996, 99-105; P. POPELIER, “Over de uitputting van het georganiseerd

administratief beroep als ontvankelijkheidsvoorwaarde voor een beroep bij de Raad van State”, noot onder RvS 16 augustus 1999, nr. 82.102, RW 1999-00, 850).

De vraag of verzoekster tijdig het intern beroep heeft ingesteld, raakt derhalve aan het onderzoek naar de ontvankelijkheid van het bij de Raad ingestelde beroep.

Standpunt van partijen

Verzoekster erkent in haar verzoekschrift dat zij het intern beroep een dag te laat heeft ingediend, maar stelt dat het onbegrijpelijk is dat die ene dag tot gevolg heeft dat een studietijd van acht jaar niet tot een goed einde komt. Zij verwijst naar de inhoudelijke argumenten met betrekking tot de examenbeslissing.

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij dat de beroepstermijn ex artikel II.283 Codex Hoger Onderwijs *in casu* moet worden berekend vanaf de dag na deze van de proclamaties, en dat deze termijn een vervaltermijn is die aan de openbare orde raakt.

Verwerende partij wijst erop dat verzoekster uitdrukkelijk erkent dat zij haar intern beroep te laat indiende; de institutionele beroepscommissie kon in deze omstandigheden niet anders dan het beroep onontvankelijk te verklaren.

Beoordeling

Verzoekers betoog overtuigt niet.

Artikel II.283 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt dat een student die oordeelt dat een ongunstige studievoortgangsbeslissing is aangetast door een schending van het recht, toegang heeft tot een interne beroepsprocedure, en dat het intern beroep moet worden ingesteld binnen een vervaltermijn van zeven kalenderdagen ingaand, wat examenbeslissingen betreft, de dag na deze van de proclamaties.

Blijkens artikel I.3, 69°, a) van diezelfde Codex is een examenbeslissing: “*elke beslissing die, al dan niet op grond van een deliberatie, een eindoordeel inhoudt over het voldoen voor een*

opleidingsonderdeel, meer opleidingsonderdelen van een opleiding, of een opleiding als geheel.”

Niet betwist is dat het voorwerp van huidig geschil, met name het niet-geslaagd verklaring van verzoekster voor het opleidingsonderdeel ‘masterproef, een examenbeslissing is.

Evenmin betwist is dat de proclamatie plaatsvond op 5 juli 2018. Uit de schermafdruk van de bekendmaking van de examenresultaten (stuk 2 administratief dossier) blijkt dat de beroepsmodaliteiten daarbij correct werden vermeld, zodat er geen reden is tot toepassing van artikel 35 van het Openbaarheidsdecreet. De termijn om tegen de examenbeslissing een intern beroep in te stellen is derhalve aangevangen op 6 juli 2018 om te eindigen op 12 juli 2018.

Het door verzoekster op 13 juli 2018 ingediende intern beroep is bijgevolg laattijdig.

De beroepstermijn is een termijn van verval; de decreetgever heeft wat de termijn voor het instellen van een beroep bij de Raad betreft, uitdrukkelijk gekozen voor een korte termijn – eertijds vijf kalenderdagen, thans verlengd tot zeven kalenderdagen – om een snelle afhandeling van het beroep mogelijk te maken en daarvoor rechtszekerheid te bieden inzake het verdere verloop van de studievoortgang (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 24-25*). De Raad ziet geen reden om de vervaltermijn voor het instellen van het intern beroep anders te beschouwen. Dit betekent dat enkel in gevallen van bewezen overmacht een overschrijding van de beroepstermijn niet tot de onontvankelijkheid leidt. Verzoekster beroeft zich niet op – laat staan bewijst – een dergelijke overmacht.

Het intern beroep werd terecht onontvankelijk verklaard. Aldus is ook huidig beroep niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 14 september 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad
Jan Geens bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyveld bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door
Freya Gheysen secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.403 van 14 september 2018 in de zaak 2018/247

In zake: Eveline BAELE
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Jan De Waele
kantoor houdend te 9052 Gent
Bollebergen 2A bus 20
alwaar woonplaats wordt gekozen

tegen:

ARTEVELDEHOGESCHOOL
woonplaats kiezend te 9000 Gent
Hoogpoort 15

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 6 augustus 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 27 juni 2018 en van de beslissing van de interne beroepscommissie van de Arteveldehogeschool van 11 juli 2018 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

In de procedurekalender die aan de partijen werd betekend, werd aan verwerende partij een termijn tot en met 30 augustus 2018 verleend om het administratief dossier en een antwoordnota in te dienen.

De verwerende partij heeft op 30 augustus 2018 via ‘We-transfer’ een administratief dossier overgemaakt, met daarin 11 bijlagen, genummerd van 2 tot en met 12. Deze zending bevatte geen antwoordnota. De antwoordnota van verwerende partij werd voor het eerst overgemaakt met een e-mail van 11 september 2018.

Krachtens artikel II.302, §2 van de Codex Hoger Onderwijs wordt een buiten de gestelde termijn aan de Raad bezorgde antwoordnota uit de verdere procedure geweerd. De op 11 september 2018 overgemaakte antwoordnota wordt bijgevolg buiten de debatten gehouden.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 14 september 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Elisa Callebaut (*loco* Jan De Waele), die verschijnt voor verzoekende partij en Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekster is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de pedagogie van het jonge kind’.

Tot het curriculum behoort onder meer het opleidingsonderdeel ‘Afstudeerstage’, waarvoor verzoekster het examencijfer van 9/20 behaalt.

Dit is de eerste bestreden beslissing.

De proclamatie vindt plaats op 27 juni 2018.

Tegen dit examencijfer dient verzoekster het volgend intern beroep in:

“Deze brief is opgesteld in samenspraak met de ombudsmedewerker [E.V.W.]. Deze brief is gevuld uit het feedbackgesprek dat is gepland en doorgevoerd op maandag 2/06/18 met de ombudsmedewerker en de stagebegeleider. Dit feedbackgesprek vond plaats na het eindevaluatiegesprek en de feedbackdag.

*Artikel 128 Voorwerp van beroep - Aangaande een studievoortgangsbeslissing
Artikel 129 Indienen beroep bij beslissingen betreffende een student*

Ik ben Eveline Baele, derdejaarsstudent binnen de richting pedagogie van het jonge kind. Ik ben een februari-student, waardoor ik een semester langer over de opleiding doe dan een student met een modeltraject. Het verloop van mijn studie is reeds altijd goed verlopen op herexamens na had ik het geluk om een normaal traject af te leggen. Dit jaar vond dan ook mijn afstudeerstage plaats. Ik deed stage in CKG Sloeberhof te Evergem. Naar aanleiding van de beoordeling op de module afstudeerstage, specifiek voor de beoordeling op het deel observatie, stuur ik u deze brief. De score die mij werd toegekend

voor het deel observatie betreft 39,5/80. In bijlage vindt u de beoordelingsfiche van de stagebegeleider en mijn stageplan ter ondersteuning van deze brief.

Ik ben het oneens met de beoordelingen op leerresultaat 4: gezinnen ondersteunen en leerresultaat 9: reflecteren en innoveren.

Als eerst wil ik verduidelijken dat ik een fout gemaakt heb in week 13 van de blokstage. De fout die ik gemaakt heb heeft te maken met een bezoek aan Kind en Gezin samen met een mama en haar zoontje. Ik stelde zelf voor om het bezoek aan Kind en Gezin op mij te nemen in samenspraak met de gezinsbegeleider die het gezin opvolgde. Ik vroeg zelf aan de gezinsbegeleider of het een goed idee was dat de mama mee ging naar Kind en gezin. De gezinsbegeleider bereidde dit voor samen met mij en zei dat het kind in een autostoel moest vervoerd worden. Alvorens het vertrek naar kind en gezin, controleerde ik de wagen of er reeds een autostoel in de wagen stond. De autostoel stond in de wagen. Toen ik de mama en het kind ging halen in de leefgroep om te vertrekken was het zeer hard aan het regenen. Het kind had net 3 weken in het ziekenhuis gelegen met een bronchitis. Toen de mama en ik het kind wonden vast maken in de autostoel lukte dit niet. De riempjes waren te strak voor het kind. Mama stelde meteen voor om haar zoon op haar schoot te nemen. Ik zei dat ik dit geen goed idee vond en probeerde zelf de riempjes groter te maken. Dit lukte niet met het kind in de stoel. Ik vroeg mama haar zoon er nog eens uit te halen zodat ik het beter kon bekijken. Het lukte nog steeds niet en mama keek ook nog eens om de riempjes groter te maken. Na een tijdje in de regen te staan met haar zoon zei mama opnieuw dat ze haar zoon wel op haar schoot zou nemen. Ze zei dit zeer overtuigend en ik liet dit toe. Mama heeft 3 kinderen en ik dacht da ze wel zou weten hoe ze haar kinderen mag vervoeren. Ik kon zelf de zwaarte van mijn fout niet goed inschatten. De volgende dag vroeg de gezinsbegeleider hoe het was gegaan bij kind en gezin en met de autostoel. Ik antwoord[de] eerlijk dat het niet gelukt was met de autostoel en dat mama hem op de schoot had genomen. De reactie van de gezinsbegeleider was: ‘oei, dat mag wel niet he.’ Hierop wou ik een grapje maken door te zeggen: ‘dan is het niet gebeurd’. Daarop zei ze: ‘Het is echt niet oke maar we komen er later op terug, goed?’ Voor mezelf ging ik op zoek naar de regelgeving i.v.m. het vervoeren van kinderen in de wagen. Ik ging ervan uit dat er nog een gesprek zou volgen met mij en de gezinsbegeleider hierover maar dit is niet meer gebeurd. In plaats daarvan had de gezinsbegeleider een gesprek met mijn mentor over dit voorval. Er volgde een gesprek met mijn mentor en zij raadde mij aan om een gesprek te hebben met de mama over dit voorval en om mijn fout recht te zetten. Mijn mentor was aanwezig bij het gesprek met de mama. In dit gesprek zei mama dat het meer haar fout was dan de mijne want zijn had het tenslotte voorgesteld. Ik zei haar dat ik degene was die een fout had gemaakt en dat ik niet wist dat een kind niet op die manier vervoerd mag worden. Daarnaast deelde ik haar ook de gevallen mee wanneer er op die manier een accident zou geweest zijn. Mama schrok hier erg van waardoor ik ook denk dat ze haar kinderen niet meer op die manier zal vervoeren. Na dit voorval had ik sterk het gevoel dat mijn mentor mij vermeed waardoor ik haar ook wat vermeed. Hierdoor kreeg ik als opmerking dat ik niet goed communiceerde en niet reflecteerde over mijn eigen handelen. Dit voorval was echter wel een groot leermoment voor mezelf. Ik heb uit mijn fout geleerd dat ik hulp moet vragen wanneer iets niet lukt, ik heb geleerd dat het net op die momenten belangrijk is om ouders te confronteren, ik heb bijgeleerd over de veiligheid van kinderen in de wagen, ik heb geleerd dat ik in de toekomst de zaken anders zou aanpakken en meteen naar mijn mentor zou stappen. Ik heb geleerd dat ik de dingen niet mag opkroppen en moet communiceren. Ik heb geleerd dat ik door niet te communiceren een indruk van mezelf achterlaat die ik niet wou geven.

Argumenten voor niet slagen op de beoordelingsfiche bij leerresultaat 4: gezinnen ondersteunen:

- gesprekstechnieken onvoldoende onder de knie
- geen vlotte communicatie met ouders
- begeleidingsgesprekken te moeilijk
- heeft het moeilijk om een volledig gesprek zelfstandig te voeren
- confronteren ouders te moeilijk

tegenargumenten student:

→ Tijdens het eindevaluatiegesprek was ik erg onder de indruk van de zwaarte die aan het voorval gekoppeld was. Ik was onder de indruk van het feit dat ik een onvoldoende kreeg op een leerdoelstelling waar ik zeker voor moest slagen. Hierdoor klapte ik dicht en werd ik heel emotioneel. Wanneer ik tijdens het gesprek probeerde aan te kaarten dat ik wel begeleidingsgesprekken kan voeren en deze ook alleen kan voeren, kreeg ik al snel een tegen antwoord dat dit aan de hand was van een methodiek. Hierdoor zonk de moed mij nog dieper in de schoenen om een tegenwoord in te brengen. Wanneer ik later tijdens het feedbackgesprek met mijn stagebegeleider en de ombudsmedewerker tegenargumenten aanhaalde waren deze ‘nieuw’ voor mijn stagebegeleider. Toch stonden de tegenargumenten die ik gaf stuk voor stuk in mijn stageplan. Mijn stagebegeleider gaf mij toen als antwoord dat hij mijn stageplan wel gelezen had maar dit niet mee heeft genomen naar het collegiaal consult. Daarnaast vind ik dat de fout die ik gemaakt heb zeer zwaar doorweegt in de eindbeslissing.

→ Gedurende de stage ben ik gegroeid in het ondersteunen van gezinnen. Ik nam zelf meer initiatieven en greep kansen die ik zag. Dit tot op het einde van mijn stage. Ik zocht zelf telkens gezinsbegeleiders waar ik [mee] kon meegaan. Hierdoor heb ik de laatste 3 weken van de stage nog gezinnen mee kunnen opvolgen die zeer leerrijk waren en waar ik door de gezinsbegeleiders veel inbreng in durfde doen.

→ Op de opmerking dat ik te weinig maturiteit bezit heb ik als tegenargument dat dit iets is dat ik niet kan bezitten maar wel iets is waar ik in kan groeien. Hierin kan ik groeien doorheen mijn hele leven en door werkervaring. Dit gebrek aan maturiteit is gekoppeld aan het voorval. Daarom ben ik het hier niet mee eens. Nadat ik 1 fout maakte zou ik een gebrek hebben aan maturiteit. Daarnaast vind ik ook niet dat een gebrek aan maturiteit gekoppeld kan worden aan dit leerresultaat. Dit leerresultaat gaat over het ondersteunen van gezinnen vanuit een positieve basishouding die ik wel zeer goed bezit! Ik ben altijd vriendelijk naar ouders, ik zie alle ouders als ouder en betrek hen ook als volwaardige ouder ook al is dit soms moeilijk in de setting. Ik heb een open kijk naar ouders en probeer altijd te kijken naar de krachten van ouders. Zie voorbeelden hieronder bij verwachtingen bij de gedragsindicatoren.

→ Gedurende de stage is mijn stagementor een paar keer mee geweest met mij op huisbezoek bij het gezin dat ik van begin tot het einde van mijn stage ondersteunde. Dit waren vaak moeilijke gesprekken omdat door mijn toedoen de afwezige vader van een kind terug in beeld kwam. Er werd gekeken naar hoe er opnieuw contactopbouw tussen kind en vader kon komen. Hiervoor had ik gesprekken met de advocaten van beide ouders en de ouders zelf. Deze gesprekken voerde ik meestal alleen. Wanneer ik een gesprek moest voeren met de vader had mijn mentor afgesproken met mij dat het niet erg was wanneer ik vastliep in het gesprek. Mijn mentor zei toen dat het niet erg was als ze even

moest overnemen tijdens het gesprek en dat ik hier ook veel uit kon leren. Wanneer mijn mentor me de tip gaf om een boekje gesprekstechnieken aan te maken deed ik dit ook en ik gebruikte het gedurende de stage om dingen in te noteren die ik zelf opmerkte of als tip kreeg.

→ In het verdere verloop van mijn stage zocht ik ook naar ondersteuning die ik kon gebruiken bij het voeren van gesprekken omdat ik merkte dat dit soms moeilijk was voor mij en ook omdat ik die feedback kreeg. Wanneer ik alleen met een ouder doelen moest opstellen vroeg ik aan een gezinsbegeleider hoe ik dit het beste kon doen. Ik kreeg de tip om een specifieke methodiek te gebruiken en ik deed dit ook. In dit gesprek kwamen moeilijke thema's aan bod zoals zelfdoding, seksueel misbruik, mentale en fysieke agressie, ... Ik bood een luisterend oor en zocht samen met de ouder waar wij als CKG ondersteuning in konden bieden. Ik overlegde ook de verzamelde informatie, met een gezinsbegeleider die het gezin verder zou opvolgen, om te kijken of de doelen die ik opgesteld had goed waren opgesteld. Ik vroeg telkens feedback wanneer ik iets deed met ouders of voor ouders.

→ Bij de opstart van een gezin stelde ik het ondersteuningsplan op samen met de ouder, ik plande belmomenten en bezoekmomenten in, regelde schoolvervoer voor het kind, had contact met begeleiders van andere diensten van de ouder. Ik volgde dit gezin op van begin tot einde. Ik stelde een eindverslag op van de begeleiding en overliep dit eerst samen met de gezinsbegeleider en nadien met de ouder. Ik kreeg als feedback van de gezinsbegeleider dat ik hier volwaardige gezinsbegeleider was in plaats van de gezinsbegeleider die aan het gezin gekoppeld was.

→ Bij het confronteren van ouders boden zich te weinig leerkansen aan, ik heb dit te weinig moeten doen om te zeggen dat dit als vanzelfsprekend is geworden. Ik zie voor mezelf hier nog groei mogelijk. Toch vind ik niet dat dit doorslaggevend mag zijn voor het niet slagen van afstudeerstage.

→ Wanneer ik meeging op huisbezoeken met gezinsbegeleiders is er nooit aan de gezinsbegeleiders gevraagd geweest hoe ik het deed, wat mijn inbreng was, of ik iets bijdroeg aan de begeleiding. Dit weet ik nadat 2 gezinsbegeleiders aan mezelf vroegen wie mijn mentor was. Daarnaast zeiden ze ook dat ze het raar vonden dat ik verschillende keren meeging met hen maar dat er nooit werd gevraagd naar hoe ik het deed. Ik kreeg telkens feedback over mijn inbreng van de gezinsbegeleiders. Ik kreeg te horen van een gezinsbegeleider dat ik als stagiair zeer veel waardering toon voor zowel de ouders als voor de gezinsbegeleider. De inbreng die ik deed was vaak zeer zinvol. Bijvoorbeeld bij een kindje met een spraakachterstand zette ik enorm veel taal in bij mezelf naar het kind toe. De gezinsbegeleider vond dit toen zeer goed wat ik deed doordat ik toonde aan de mama hoe je kan communiceren met een kind van die leeftijd.

→ Volgens de verwachtingen bij de gedragsindicatoren: (voorbeelden uit mijn stageplan)
→ de student ondersteunt gezinnen op verschillende domeinen (bv. Opvoeding, verzorging,...)

→ de student ondersteunt individuele en groepen van ouders

Vb 1 Ik heb respect voor de situatie van mama [L.]. Mama heeft gevraagd voor een opname van [L.] omdat ze zichzelf zal laten opnemen op de PAAZ-afdeling. Ik begeleid dit gezin en zie de krachten van mama, ga op bezoek en neem haar meningen serieus (omtrent papa bijvoorbeeld). Toen ik hoorde dat de leefgroep niet meeging in het verhaal

van de kalender was ik het hiermee oneens ik koppelde dit ook terug naar [F.] dat dit een ritueel is van mama. Florence begreep dit en zei dat de kalender wel kon maar dat het belangrijk is om de dagen te benoemen.

Vb 2 ik had een gesprek met de mama van [L.] over het feit dat papa contact had gezocht met ons en dat hij graag zijn zoon wou zien, mama werd hier heel boos om en ongerust. Ik vroeg aan mama of het geen goed idee is dat er opnieuw contact opgebouwd wordt met papa en dat wij hierin kunnen ondersteunen. Mama staat hier nu voor open.

Vb 3 C luizen. Ik ondersteunde mama bij het behandelen van zijn haar. Ik leidde C af zodat mama zijn haar kon behandelen. Wanneer ik zag dat het ook mama niet lukte om het haar te behandelen moedigde ik haar aan om het toch te knippen.

Vb 4 [M.]. Ik mocht alleen een gezinsbegeleiding gaan afronden bij een gezin thuis. Net op het moment dat ik er was kreeg het kind een ‘crisis’. Ik liet mama doen wat ze normaal zou doen en zag dat de aanpak die eerder werd aanbevolen in de gezinsbegeleiding niet het gewenste effect had. Ik zag dat mama het moeilijk kreeg en het niet meer alleen kon. Ik stelde voor dat ik het overnam. Mama vond dit goed. Ik raadde haar aan om hem even in een ruimte apart te zetten. Wanneer hij met dingen begon te gooien heb ik me bij hem gezet. Mama zag dat dit wel werkte. Ik zei haar ook dat er niet 1 wonder tactiek is om zo’n situaties aan te pakken. Ik bevestigde dat het voor haar moeilijk is wanneer hij haar zit uit te lachen en wanneer de aanpak niet werkt. Mama zag dit ook in en zei dat het inderdaad een betere aanpak was en dat de andere niet werkte. Wanneer ik vroeg of we konden afronden zei ze dat we dit wel konden doen en dat het al lang geleden was dat hij een crisis had gekregen.

Vb 5 [L.]. Ik ging mee met [S.] op huisbezoek. [S.] ontmoette het kind voor het eerst. We zagen dat het kind snel gefrustreerd raakte in zijn spel. Ik merkte op dat wanneer hij met het kralentuig aan het spelen was hij hier heel geconcentreerd mee speelde. Ik koppelde dit terug naar de mama en zei dat dit ook niet stuk kan gaan dat hij hem daardoor ook niet kan frustreren. Wanneer [L.] op de schoot zat bij mama zag ik dat hij interesse toonde in stylo’s. Ik had toevallig een pennenzak vol met stiften zitten en haalde deze boven. Ik benoemde alles wat ik deed zoals ‘kijk eens wat ik mee heb [L.], een pennenzak vol stiften, ga je eens kijken wat erin zit?’ Ik praatte met opzet in volzinnen tegen het kind omdat mama zich bezorgd maakte over het feit dat [L.] enkel ‘juf’ en ‘auto’ zegt. [L.] was vol verwondering met de stiften beginnen kleuren, het leek alsof hij hier nog niet veel mee in aanraking was gekomen. [S.] vroeg aan de mama of ze had opgemerkt hoe ik tegen [S.] aan het praten was. [S.] bevestigde dat dit heel goed was voor hem om op die manier te praten tegen hem.

(meer voorbeelden in stageplan)

→De student zet flexibel, vanuit verschillende posities en contexten een positieve basishouding in bij de ondersteuning van gezinnen.

Vb 1 [M.]. Mama is mentaal niet sterk en ik zag dat de mama het moeilijk had met het installeren van de buggy voor [M.]. Ik stelde voor om te helpen. Ik kon makkelijk helpen met behulp van youtube. Mama was me hier zeer dankbaar voor.

Vb 2 Kind en gezin [X.]. Er was een nieuw kindje in de kort-residentiele opvang. Het kind moest dringend naar kind en gezin omdat het al enkele afspraken niet geweest was. Ik stelde voor om dit op te nemen. *Ik vroeg zelf of ik mama mocht vragen of ze mee wou.*

Vb 3 Na de knutselactiviteit wonden de ouders van R. Hem een badje geven. Ik wist niet of dit mocht dus ging ik dit bevragen in de leefgroep. Dit was oke wanneer dit een begeleid moment was. Ik stelde voor aan de ouders dat het oke was dat ze hem nog een badje gaven wanneer ik erbij bleef. De mama was meteen overtuigd. Papa vond dit

vreemd dat dit goed was voor mama want normaal gezien vind[t] mama het zelfs niet fijn wanneer haar eigen gezinsbegeleider een oogje in het zeil houdt. Het badmoment verliep vlot.

(meer voorbeelden in stageplan)

→ de student heeft oog voor verbinding van ouders

Vb 1 Papa [X.]. De papa van [X.] mag enkel op bezoek komen onder toezicht. Mama was op bezoek en papa had vroeger gedaan met werken en wou ook graag langskomen. Dit was na de bezoekuren. Ik zei dat ze het in het vervolg beter op voorhand zegt tegen de gezinsbegeleider omdat het bezoek begeleid moet worden. Mama vond dit heel raar en ook wat vervelend maar begreep het ook. Ik bleef speciaal voor het gezin wat langer die dag om het bezoek alsnog te laten doorgaan.

Vb 2 ik had een gesprek met de mama van [L.] over het feit dat papa contact had gezocht met ons en dat hij graag zijn zoon wou zien, mama werd hier heel boos om en ongerust. Ik vroeg aan mama of het geen goed idee is dat er opnieuw contact opgebouwd wordt met papa en dat wij hierin kunnen ondersteunen. Mama staat hier nu voor open.

Vb 3 Wanneer een jongetje naar een pleeggezin ging wonden de biologische ouders graag nog afscheid nemen. De gezinsbegeleider die dit gezin begeleide had hier geen tijd voor en vroeg aan mij of ik dit bezoek kon begeleiden. De ouders mochten het kind niet alleen bezoeken doordat de papa een verleden had in de gevangenis en het begeleid bezoek opgelegd was vanuit de rechtbank. Ik vond dit vanzelfsprekend en maakte mezelf vrij om dit bezoek te kunnen laten doorgaan.

(meer voorbeelden in stageplan)

Wanneer ik in week 12 een feedbackgesprek had met mijn mentor met betrekking tot de verwachtingen bij de gedragsindicatoren zei ze dat ik alles goed deed en dat de positieve basishouding iets is wat ik zeker bezit. Ouders ondersteunen lukte goed en zeker in de dagelijkse contacten met ouders. Daartegenover zette ze wel het confronteren van ouders. Dit was nog niet aan bod gekomen en hier wist ze niet of ik dit wel kon. Over het algemeen scoorde ze mij op dat moment een voldoende. Na het voorval was de beoordeling duidelijk anders. Dit wil in mijn ogen zeggen dat studenten geen fouten mogen maken en dat de voorafgaande 12 weken er niet meer toe deden.

Argumenten voor niet slagen op de beoordelingsfiche bij leerresultaat 9: reflecteren en innoveren:

→ fout gemaakt en er niet over gecommuniceerd, niet naar mentor gestapt, niet transparant gecommuniceerd.

→ niet meer verder de stage goed afgerond (niet aanwezig op laatste team)

→ fout niet aangepakt als leermoment

→ te weinig reflectie over dagelijkse ervaringen, ook niet met team.

Tegenargumenten student:

→ Na de fout heb ik dit eerlijk bekend[d] aan de gezinsbegeleider die dit gezin opvolgde. Wanneer zij zei dat we er verder nog op terug zouden komen ging ik ervan uit dat dit eerst ging gebeuren. In plaats van eerst een gesprek met mij te voeren ging zij in plaats daarvan naar mijn mentor. Hierdoor heb ik niet zelf de stap kunnen zetten om naar mijn mentor te gaan. Ik heb hieruit echter wel geleerd dat wanneer ik een fout maak beter METEEN naar mijn mentor en stagebegeleider stap. Na het gesprek met mijn mentor had ik een gesprek met de mama in kwestie. Na dit gesprek had ik ook sterk het gevoel dat ik iets deed met mijn fout en dat het een leermoment voor mezelf was maar ook voor de ouder.

Doordat ik de zwaarte van mijn fout niet goed kon inschatten stapte ik ook niet meteen naar mijn stagebegeleider. Om een inschatting te maken van mijn fout reflecteerde ik wel over mijn eigen handelen en zocht ik ook informatie op omtrent veilig vervoeren van kinderen. Ik had wel een gesprek met mijn stagebegeleider nadat ik de zwaarte kon inschatten. Ik heb de stagebegeleider mijn fout zeer duidelijk uitgelegd van begin tot einde waarna deze zelf zei dat hij het meer zag als een incident dan als een fout. Hij zei ook dat ik hieruit heel veel kon leren en dat je eigenlijk ook het meeste leert wanneer je een fout maakt. Dit is zeker het geval. Ik zie heel de fout als een groot leermoment voor mezelf. Daarnaast durfde ik ook reflecteren over mijn fout met gezinsbegeleiders die ik vertrouwde. Ik heb hieruit opgestoken dat het in zulke situaties net belangrijk is om hulp te zoeken en ouders te confronteren. Wanneer ik een fout maak moet ik hier niet mee blijven zitten maar er direct over communiceren. Dit is iets dat ik meepak in de toekomst. Ook wanneer ik in het werkveld sta en in een werkcontext iets zou fout doen moet ik hier meteen over communiceren.

→ Ik ben het niet eens dat ik de stage niet meer goed heb afgerond na de fout. Ik sloot mijn project met Hof ter Linde goed af waar ik ook zeer goede punten voor kreeg. Er waren echter wel nog kansen voor de laatste teamvergadering af te sluiten. Deze heb ik niet benut doordat ik de voorkeur gaf aan een schooloverleg met ouder, zorgjuf, juf, directie, clb en gezinsbegeleiders dat op hetzelfde moment plaatsvond. Toen ik wou bevragen of dit goed was, was mijn mentor niet aanwezig waardoor ik het op de dag zelf vroeg. De mentor was het hier niet mee eens. Ik zag dit echter wel als een leerkans die ik echt nog wou grijpen aangezien het een gezin was dat ik ook van bij de opstart mee opvolgde. Ik wou deze kans zeker ook nog grijpen na het voorval met de autostoel in functie van leerresultaat 4. Ik had bij nader inzien mijn keuze beter moeten argumenteren. Daarnaast deed ik ook nog afrondende dingen voor het gezin dat ik begeleidde. Ik greep ook nog zoveel mogelijk kansen om dingen bij te leren door mee te gaan op huisbezoek van gezinnen die ik eerder opvolgde.

→ Ik deed een intervisie met het team, dit past zeer goed bij leerresultaat 9. Ik stelde stellingen op waar de gezinsbegeleiders over konden reflecteren. In de voorbereiding stelde ik voor om wanda te gebruiken. De gezinsbegeleider met wie ik de intervisie deed vond dit een goed idee. Door een gebrek aan tijd hebben we wanda niet kunnen doen maar het was wel iets dat ze zeker nog wilde inzetten in de toekomst. Ik bracht ook een casus van mezelf aan waarover werd gereflecteerd in team.

→ Bij de voorstelling van de sloeberboot deed mijn mentor een workshop rond ‘liefde in overvloed’. Ik bracht zelf materiaal aan om deze workshop vorm te geven en reflecteerde hier ook over met mijn mentor. Mijn mentor gebruikte mijn materiaal voor de workshop. Zelf gaf ik ook een sessie waarin het team en het team van Brussel moesten reflecteren over stellingen en met elkaar in gesprek gaan over de stellingen.

→ Ik begeleide de leefgroep van mijn mentor in het proces rond meer buiten spelen. Ik deed dit door samen met hen te reflecteren over de dag, ik reflecteerde over wat ze konden doen, wat ze meer konden doen, ... om meer buiten te spelen. Wanneer ze bijvoorbeeld de soep buiten gaven aan de kinderen vroeg ik hoe dit ging, ik reflecteerde samen met hen over hun aanpak en hun vooruitgang. Dit deed ik ook op de teamvergadering hierin zette ik ook mijn coachingvaardigheden in om hen te laten reflecteren op hun proces.

→ Telkens wanneer ik meeging op huisbezoek met een gezinsbegeleider reflecteerde ik nadien met hen in de wagen over het huisbezoek, dit kon gaan over de inbreng van de

ouders, onze eigen inbreng, de methodiek die we gebruiken of over wat de volgende stappen zouden zijn in de begeleiding.

→ Om het gezin dat ik begeleide tijdens mijn stage verder te begeleiden na mijn stage, werd er een gezinsbegeleider aan gekoppeld. Deze gezinsbegeleider ging 3x mee met mij naar het gezin. Ik bereidde zelf mijn gesprekken voor en voerde deze ook uit. Ik vroeg telkens feedback aan de gezinsbegeleider na het huisbezoek over mijn eigen gespreksvaardigheden. Ik vroeg tips en feedback. De gezinsbegeleider zei dat ik goed bezig was, soms kwam ze wel even tussen in het gesprek om zaken te verduidelijken die voor mij reeds duidelijk waren door de veelheid aan info die ik reeds verzameld had in het traject dat ik samen met het gezin al doorlopen had.

→ In een intervisie (die ik niet zelf voerde) stelde ik vragen aan de casusinbrenger die ervoor zorgden dat deze zich moest verplaatsen in de rol van de ouder en van het kind.

→ In een teamvergadering bracht ik observaties aan uit de dagklapper waarover ze moesten reflecteren of het al dan niet waarderend en krachtgerichte observaties waren. Op deze manier konden ze hun eigen observaties beoordelen.

→ Bij de gedragsindicatoren staat bij pluspunten dat de student uitdaagt tot kritische reflectie en kritische vragen durft stellen. Dit deed ik in een overleg met de verantwoordelijken van het CKG van Evergem en het CKG van Brussel. Ik haalde aan dat de dagklapper nog voor verbetering vatbaar is. Dat er observaties in de dagklapper staan die er niet toe doen. De verantwoordelijken begrepen wat ik bedoelde en vonden dit een terecht opmerking. Er zou verder onderzocht worden hoe ze dit kunnen aanpakken.

Naar aanleiding van mijn tegenargumenten vraag ik de beroepscommissie de beslissing opnieuw in overweging te nemen.”

De interne beroepscommissie behandelt verzoeksters beroep in zitting van 11 juli 2018 en komt tot de volgende beslissing (voetnoten zijn weggelaten):

“Ten gronde

1. Verzoekster stelt inleidend bij haar verzoek dat haar studie in het verleden altijd goed is verlopen op herexamens na.

Vervolgens schetst verzoekster in een inleiding een incident waarna het volgens haar begon mis te lopen. Ze geeft aan finaal een tekort te hebben gekregen voor leerdoelstelling 4 en 9. Leerresultaat 4 beoordeelt ‘gezinnen ondersteunen’.

Argumenten voor niet slagen op de beoordelingsfiche bij leerresultaat 4: gezinnen ondersteunen:

- ☒ gesprekstechnieken onvoldoende onder de knie
- ☒ geen vlotte communicatie met ouders
- ☒ begeleidingsgesprekken te moeilijk
- ☒ heeft het moeilijk om een volledig gesprek zelfstandig te voeren
- ☒ confronteren ouders te moeilijk

De opleiding dat ze dit enkel kan ‘aan de hand was van een methodiek’.

Verzoekster is het er niet mee eens. Ze zegt tegenargumenten te hebben neergeschreven in het stageplan waar volgens haar geen rekening mee werd gehouden. Verder schrijft verzoekster: “*Gedurende de stage ben ik gegroeid in het ondersteunen van gezinnen. Ik nam zelf meer initiatieven en greep kansen die ik zag. Dit tot op het einde van mijn stage. Ik zocht zelf telkens gezinsbegeleiders waar ik met kon meegaan. Hierdoor heb ik de laatste 3 weken van de stage nog gezinnen mee kunnen opvolgen die zeer leerrijk waren en waar ik door de gezinsbegeleiders veel inbreng in durfde doen*”.

Verzoekster is het niet eens met de stelling dat ze niet voldoende maturiteit zou hebben. Volgens verzoekster wordt ze afgestraft op basis van één voorval. Daarenboven is ze de mening toegedaan dat een gebrek aan maturiteit niet kan gekoppeld worden aan dit leerresultaat. “*Dit leerresultaat gaat over het ondersteunen van gezinnen vanuit een positieve basishouding die ik wel zeer goed bezit! Ik ben altijd vriendelijk naar ouders, ik zie alle ouders als ouder en betrek hen ook als volwaardige ouder ook al is dit soms moeilijk in de setting. Ik heb een open kijk naar ouders en probeer altijd te kijken naar de krachten van ouders. Zie voorbeelden hieronder bij verwachtingen bij de gedragsindicatoren*”.

Verwerende partij stelt hier tegenover:

“Als Eveline een gesprek doet met een duidelijke en heldere leidraad, dan is het voor Eveline mogelijk om een gesprek te voeren mits veel ondersteuning. In complexere gesprekken heeft Eveline het moeilijk om de doelen van het gesprek te bepalen en tot de kern te komen. Hierdoor komt Eveline vaak onvoorbereid en chaotisch over. Eveline beschreef in het verweerschrift dat ze doelen bepaalt voor een inhoudelijk begeleiding, maar de mentor gaf hiertoe een expliciete opdracht en ondersteuning. Eveline slaagt er niet in om dit zelfstandig te doen. Dit wordt ook beschreven in de stagebeoordelingsfiche.”

“Ook wel veel ondersteuning (nodig) in concrete gesprekken of met duidelijke leidraad (vb. doelen bepalen) ... maar als het complexer en inhoudelijk wordt, dan wordt het moeilijk.

Dagelijkse gesprekken met ouders zijn ok, maar begeleidingsgesprekken is te moeilijk.”
(Bijlage 4, pg 3)

In verband met de gebrekkige communicatie:

Verzoekster stelt het als volgt:

“Gedurende de stage is mijn stagmentor een paar keer mee geweest met mij op huisbezoek bij het gezin dat ik van begin tot het einde van mijn stage ondersteunde. Dit waren vaak moeilijke gesprekken omdat door mijn toedoen de afwezige vader van een kind terug in beeld kwam. Er werd gekeken naar hoe er opnieuw contactopbouw tussen kind en vader kon komen. Hiervoor had ik gesprekken met de advocaten van beide ouders en de ouders zelf. Deze gesprekken voerde ik meestal alleen. Wanneer ik een gesprek moest voeren met de vader had mijn mentor afgesproken met mij dat het niet erg was wanneer ik vastliep in het gesprek. Mijn mentor zei toen dat het niet erg was als ze even moest overnemen tijdens het gesprek en dat ik hier ook veel uit kon leren. Wanneer mijn mentor me de tip gaf om een boekje gesprekstechnieken aan te maken deed ik dit ook en ik gebruikte het gedurende de stage om dingen in te noteren die ik zelf opmerkte of als tip kreeg.”

Verwerende partij reageert hierop door te stellen dat Eveline in haar verweerschrift inderdaad heel wat voorbeelden en acties beschrijft, maar dat deze niet werden aangehaald tijdens het eindfeedbackgesprek. Ze werden daarom ook niet mee opgenomen in het verslag van het eindfeedbackgesprek en werden niet in rekening genomen bij de beoordeling. In het lijnboek afstudeerstage 2017-2018, pagina 21 staat nochtans duidelijk vermeld wat de verwachtingen zijn van de opleiding ten aanzien van studenten bij een eindfeedbackgesprek:

“Neem actief deel aan het gesprek door te verwijzen naar voorbeelden en ervaringen die je noteerde in je stageplan of door zaken (letterlijk) aan te tonen die je tijdens de stage hebt uitgevoerd. Jouw stagebegeleider zal proberen aan de hand van voorbeelden die jij geeft over genomen acties te achterhalen en in te schatten op welke manier jij al dan niet voldoet aan de gedragsindicatoren.”

Op deze nieuwe voorbeelden moet dan ook niet worden ingegaan.

Inzake de begeleidingsgesprekken, het moeilijk vinden om een volledig zelfstandig gesprek te voeren en het confronteren van ouders:

Verzoekster schrijft hier ten eerste over: *In het verdere verloop van mijn stage zocht ik ook naar ondersteuning die ik kon gebruiken bij het voeren van gesprekken omdat ik merkte dat dit soms moeilijk was voor mij en ook omdat ik die feedback kreeg. Wanneer ik alleen met een ouder doelen moest opstellen vroeg ik aan een gezinsbegeleider hoe ik dit het beste kon doen. Ik kreeg de tip om een specifieke methodiek te gebruiken en ik deed dit ook. In dit gesprek kwamen moeilijke thema's aan bod zoals zelfdoding, seksueel misbruik, mentale en fysieke agressie, ... Ik bood een luisterend oor en zocht samen met de ouder waar wij als CKG ondersteuning in konden bieden. Ik overlegde ook de verzamelde informatie, met een gezinsbegeleider die het gezin verder zou opvolgen, om te kijken of de doelen die ik opgesteld had goed waren opgesteld. Ik vroeg telkens feedback wanneer ik iets deed met ouders of voor ouders.*

Verzoekster schrijft vervolgens: *Bij de opstart van een gezin stelde ik het ondersteuningsplan op samen met de ouder, ik plande belmomenten en bezoekmomenten in, regelde schoolvervoer voor het kind, had contact met begeleiders van andere diensten van de ouder. Ik volgde dit gezin op van begin tot einde. Ik stelde een eindverslag op van de begeleiding en overliep dit eerst samen met de gezinsbegeleider en nadien met de ouder. Ik kreeg als feedback van de gezinsbegeleider dat ik hier volwaardige gezinsbegeleider was in plaats van de gezinsbegeleider die aan het gezin gekoppeld was.*

☒ *Bij het confronteren van ouders boden zich te weinig leerkansen aan, ik heb dit te weinig moeten doen om te zeggen dat dit als vanzelfsprekend is geworden. Ik zie voor mezelf hier nog groei mogelijk. Toch vind ik niet dat dit doorslaggevend mag zijn voor het niet slagen van afstudeerstage.*

☒ *Wanneer ik meeging op huisbezoeken met gezinsbegeleiders is er nooit aan de gezinsbegeleiders gevraagd geweest hoe ik het deed, wat mijn inbreng was, of ik iets bijdroeg aan de begeleiding. Dit weet ik nadat 2 gezinsbegeleiders aan mezelf vroegen wie mijn mentor was. Daarnaast zeiden ze ook dat ze het raar vonden dat ik verschillende keren meeging met hen maar dat er nooit werd gevraagd naar hoe ik het deed. Ik kreeg telkens feedback over mijn inbreng van de gezinsbegeleiders. Ik kreeg te horen van een gezinsbegeleider dat ik als stagiair zeer veel waardering toon voor zowel de ouders als voor de gezinsbegeleider. De inbreng die ik deed was vaak zeer zinvol. Bijvoorbeeld bij*

een kindje met een spraakachterstand zette ik enorm veel taal in bij mezelf naar het kind toe. De gezinsbegeleider vond dit toen zeer goed wat ik deed doordat ik toonde aan de mama hoe je kan communiceren met een kind van die leeftijd.

Verder verwijst verzoekster naar voorbeelden uit het stageplan. Ze besluit als volgt:

Wanneer ik in week 12 een feedbackgesprek had met mijn mentor met betrekking tot de verwachtingen bij de gedragsindicatoren zei ze dat ik alles goed deed en dat de positieve basishouding iets is wat ik zeker bezit. Ouders ondersteunen lukt goed en zeker in de dagelijkse contacten met ouders. Daartegenover zette ze wel het confronteren van ouders. Dit was nog niet aan bod gekomen en hier wist ze niet of ik dit wel kon. Over het algemeen scoorde ze mij op dat moment een voldoende. Na het voorval was de beoordeling duidelijk anders. Dit wil in mijn ogen zeggen dat studenten geen fouten mogen maken en dat de voorafgaande 12 weken er niet meer toe deden.

Met betrekking tot het tekort van verzoeker voor leerdoel 4, heeft de mentor in de eindfeedbackfiche duidelijk het volgende neergeschreven:

“Eveline heeft in reflectie oog voor de rol van de ouders. In gesprek met de ouders zelf komt ze echter niet tot vlotte communicatie. Eveline slaagt er niet in om een begeleidingsgesprek voor haar rekening te nemen. Eveline vond nog geen manier om op een constructieve manier nieuwe ideeën aan te brengen bij ouders. Ze is niet in staat om te confronteren in begeleidingen. Het lijkt vooral een gebrek aan maturiteit die haar hierin parten speelt.”

Als verzoeker een gesprek doet met een duidelijke en heldere leidraad, dan is het voor verzoeker mogelijk om een gesprek te voeren mits veel ondersteuning. In complexere gesprekken heeft verzoeker het moeilijk om de doelen van het gesprek te bepalen en tot de kern te komen. Hierdoor komt verzoeker vaak onvoorbereid en chaotisch over. Verzoeker beschreef in het verweerschrift dat ze doelen bepaalt voor een inhoudelijk begeleiding, maar de mentor gaf hiertoe een expliciete opdracht en ondersteuning. Verzoeker slaagt er niet in om dit zelfstandig te doen. Dit wordt ook beschreven in de stagebeoordelingsfiche, zoals hieronder weergegeven:

“Ook wel veel ondersteuning (nodig) in concrete gesprekken of met duidelijke leidraad (vb. doelen bepalen) ... maar als het complexer en inhoudelijk wordt, dan wordt het moeilijk. Dagelijkse gesprekken met ouders zijn ok, maar begeleidingsgesprekken is te moeilijk.”

De groei die verzoeker zelf beschrijft, werd, zoals aangehaald in de stagebeoordelingsfiche, niet onderschreven door de mentor tijdens het eindfeedbackgesprek:

“Waarin is de student gegroeid?.....enige evolutie gezien bij voorbereiding van gesprekken” “Waar liggen de uitdagingen van de student nog?” ... m.b.t. “gesprekken: Eveline moet beter leren inschatten waarover gesprekken met ouders gaan. Moet nog groeien qua gesprekstechnieken, aanvoelen in gesprekken wat noden van ouders zijn tijdens een gesprek, wat is gepast, wat niet. Confronteren is nog moeilijk.”

Verder haalt verzoekster een tekort voor leerdoel 9: innoveren en reflecteren. Verzoekster geeft aan dat ze een tekort kreeg op basis van volgende elementen:

→ fout gemaakt en er niet over gecommuniceerd, niet naar mentor gestapt, niet transparant gecommuniceerd.

- niet meer verder de stage goed afgerond (niet aanwezig op laatste team)
- fout niet aangepakt als leermoment
- te weinig reflectie over dagelijkse ervaringen, ook niet met team.

Inzake de gemaakte fout schrijft verzoekster:

“Na de fout heb ik dit eerlijk beken[d] aan de gezinsbegeleider die dit gezin opvolgde. Wanneer zij zei dat we er verder nog op terug zouden komen ging ik ervan uit dat dit eerst ging gebeuren. In plaats van eerst een gesprek met mij te voeren ging zij in plaats daarvan naar mijn mentor. Hierdoor heb ik niet zelf de stap kunnen zetten om naar mijn mentor te gaan. Ik heb hieruit echter wel geleerd dat wanneer ik een fout maak beter METEEN naar mijn mentor en stagebegeleider stap. Na het gesprek met mijn mentor had ik een gesprek met de mama in kwestie. Na dit gesprek had ik ook sterk het gevoel dat ik iets deed met mijn fout en dat het een leermoment voor mezelf was maar ook voor de ouder. Doordat ik de zwaarte van mijn fout niet goed kon inschatten stapte ik ook niet meteen naar mijn stagebegeleider.”

Verder schrijft ze m.b.t. dit leerresultaat:

“Om een inschatting te maken van mijn fout reflecteerde ik wel over mijn eigen handelen en zocht ik ook informatie op omtrent veilig vervoeren van kinderen. Ik had wel een gesprek met mijn stagebegeleider nadat ik de zwaarte kon inschatten. Ik heb de stagebegeleider mijn fout zeer duidelijk uitgelegd van begin tot einde waarna deze zelf zei dat hij het meer zag als een incident dan als een fout. Hij zei ook dat ik hieruit heel veel kon leren en datje eigenlijk ook het meeste leert wanneer je een fout maakt. Dit is zeker het geval. Ik zie heel de fout als een groot leermoment voor mezelf. Daarnaast durfde ik ook reflecteren over mijn fout met gezinsbegeleiders die ik vertrouwde. Ik heb hieruit opgestoken dat het in zulke situaties net belangrijk is om hulp te zoeken en ouders te confronteren. Wanneer ik een fout maak moet ik hier niet mee blijven zitten maar er direct over communiceren. Dit is iets dat ik meepak in de toekomst. Ook wanneer ik in het werkveld sta en in een werkcontext iets zou fout doen moet ik hier meteen over communiceren.”

¶ *Ik ben het niet eens dat ik de stage niet meer goed heb afgerond na de fout. Ik sloot mijn project met Hof ter Linde goed af waar ik ook zeer goede punten voor kreeg. Er waren echter wel nog kansen voor de laatste teamvergadering af te sluiten. Deze heb ik niet benut doordat ik de voorkeur gaf aan een schooloverleg met ouder, zorgjuf, juf, directie, clb en gezinsbegeleiders dat op hetzelfde moment plaatsvond. Toen ik wou bevragen of dit goed was, was mijn mentor niet aanwezig waardoor ik het op de dag zelf vroeg. De mentor was het hier niet mee eens. Ik zag dit echter wel als een leerkans die ik echt nog wou grijpen aangezien het een gezin was dat ik ook van bij de opstart mee opvolgde. Ik wou deze kans zeker ook nog grijpen na het voorval met de autostoel in functie van leerresultaat 4. Ik had bij nader inzien mijn keuze beter moeten argumenteren. Daarnaast deed ik ook nog afrondende dingen voor het gezin dat ik begeleidde. Ik greep ook nog zoveel mogelijk kansen om dingen bij te leren door mee te gaan op huisbezoek van gezinnen die ik eerder opvolgde.*

¶ *Ik deed een intervisie met het team, dit past zeer goed bij leerresultaat 9. Ik stelde stellingen op waar de gezinsbegeleiders over konden reflecteren. In de voorbereiding stelde ik voor om wanda te gebruiken. De gezinsbegeleider met wie ik de intervisie*

deed vond dit een goed idee. Door een gebrek aan tijd hebben we wanda niet kunnen doen maar het was wel iets dat ze zeker nog wilde inzetten in de toekomst. Ik bracht ook een casus van mezelf aan waarover werd gereflecteerd in team.

¶ *Bij de voorstelling van de sloeberboot deed mijn mentor een workshop rond ‘liefde in overvloed’. Ik bracht zelf materiaal aan om deze workshop vorm te geven en reflecteerde hier ook over met mijn mentor. Mijn mentor gebruikte mijn materiaal voor de workshop. Zelf gaf ik ook een sessie waarin het team en het team van Brussel moesten reflecteren over stellingen en met elkaar in gesprek gaan over de stellingen.*

¶ *Ik begeleide de leefgroep van mijn mentor in het proces rond meer buiten spelen. Ik deed dit door samen met hen te reflecteren over de dag, ik reflecteerde over wat ze konden doen, wat ze meer konden doen, ... om meer buiten te spelen. Wanneer ze bijvoorbeeld de soep buiten gaven aan de kinderen vroeg ik hoe dit ging, ik reflecteerde samen met hen over hun aanpak en hun vooruitgang. Dit deed ik ook op de teamvergadering hierin zette ik ook mijn coachingsvaardigheden in om hen te laten reflecteren op hun proces.*

¶ *Telkens wanneer ik meeging op huisbezoek met een gezinsbegeleider reflecteerde ik nadien met hen in de wagen over het huisbezoek, dit kon gaan over de inbreng van de ouders, onze eigen inbreng, de methodiek die we gebruikten of over wat de volgende stappen zouden zijn in de begeleiding.*

¶ *Om het gezin dat ik begelei[d]de tijdens mijn stage verder te begeleiden na mijn stage, werd er een gezinsbegeleider aan gekoppeld. Deze gezinsbegeleider ging 3x mee met mij naar het gezin. Ik bereidde zelf mijn gesprekken voor en voerde deze ook uit. Ik vroeg telkens feedback aan de gezinsbegeleider na het huisbezoek over mijn eigen gespreksvaardigheden. Ik vroeg tips en feedback. De gezinsbegeleider zei dat ik goed bezig was, soms kwam ze wel even tussen in het gesprek om zaken te verduidelijken die voor mij reeds duidelijk waren door de veelheid aan info die ik reeds verzameld had in het traject dat ik samen met het gezin al doorlopen had.*

¶ *In een intervisie (die ik niet zelf voerde) stelde ik vragen aan de casusinbrenger die ervoor zorgden dat deze zich moest verplaatsen in de rol van de ouder en van het kind.*

¶ *In een teamvergadering bracht ik observaties aan uit de dagklapper waarover ze moesten reflecteren of het al dan niet waarderend en krachtgerichte observaties waren. Op deze manier konden ze hun eigen observaties beoordelen.*

¶ *Bij de gedragsindicatoren staat bij pluspunten dat de student uitdaagt tot kritische reflectie en kritische vragen durft stellen. Dit deed ik in een overleg met de verantwoordelijken van het CKG van Evergem en het CKG van Brussel. Ik haalde aan dat de dagklapper nog voor verbetering vatbaar is. Dat er observaties in de dagklapper staan die er niet toe doen. De verantwoordelijken begrepen wat ik bedoelde en vonden dit een terecht opmerking. Er zou verder onderzocht worden hoe ze dit kunnen aanpakken.*

Verwerende partij geeft volgende algemene indruk mee van de stagementor vanuit de stageplaats:

“Op het moment dat Eveline een betekenisvolle fout beging, heeft ze deze niet in communicatie gebracht. Niet met haar stageverantwoordelijke, en niet met andere collega's. Ze heeft er bewust voor gekozen om hierover niet transparant te zijn, en te doen alsof er niets gebeurd was. Ook achteraf, nadat deze nalatigheid werd besproken, vond Eveline geen manier meer om zich nog constructief in te zetten in het CKG. Ze heeft haar verantwoordelijkheid niet genomen in het afronden van de zaken die ze zelf gestart was. Ze heeft hierover ook niet openlijk gecommuniceerd. Dit gebrek aan transparantie en leerbereidheid is voor de werking van het CKG nefast aangezien deze houding volledig indruist tegen de bestaande visie.” (Bijlage 2, pg 7)

2. Weerleggen van acties en argumenten zoals besproken in het eindfeedbackgesprek en beschreven in het verzoekschrift:

I.v.m. het eerste argument, het niet meteen melden aan de mentor, stelt de opleiding:

“Eveline nam de betekenisvolle fout niet op als een leermoment. In Evelines beleving lijkt het voorval ('de fout' zoals Eveline zelf beschrijft) cruciaal in het al dan niet slagen op de stage. Echter is vooral de reflectie en de communicatie hierrond (ze maakte er zelfs een misplaatst grapje over en communiceerde te laat naar de mentor en stagebegeleider) met de betrokkenen op de stageplaats en de hogeschool een blijk van een onvoldoende professionele houding. Dit blijkt ook uit wat neergeschreven staat in de stagebeoordelingsfiche.”

“Fout gemaakt maar er vooral niet over gecommuniceerd. Niet (onmiddellijk) naar mentor of stagebegeleider gestapt. Niet transparant gecommuniceerd. Stage niet meer afgerond en niet aangepakt als leermoment. Te weinig reflectie over dagelijkse ervaringen met het team” (Bijlage 4, pg 6)

Synthese en conclusie van de opleiding

Naar aanleiding van bovenstaande informatie die naar boven kwam tijdens het eindfeedbackgesprek, besliste de stagebegeleider, bevestigd door een collegiaal consult, dat Eveline Baele niet slaagt op leerresultaat 4 en leerresultaat 9. Meer bepaald toonde ze in deze leerresultaten, zoals ook aangehaald door de stagementor zelf (zie bijlage 2, pg 1 & bijlage 4, pg 1), te weinig maturiteit om zelfstandig te werken in een complexe setting in deze stagevoorziening.

De opleiding reageert hierop door te stellen dat de mentor in de eindfeedbackfiche, duidelijk het volgende heeft neergeschreven met betrekking tot het tekort van verzoeker voor leerdoel 9:

“Op het moment dat Eveline een betekenisvolle fout beging, heeft ze deze niet in communicatie gebracht. Niet met haar stageverantwoordelijke, en niet met andere collega's. Ze heeft er bewust voor gekozen om hierover niet transparant te zijn, en te doen alsof er niets gebeurd was. Ook achteraf, nadat deze nalatigheid werd besproken, vond Eveline geen manier meer om zich nog constructief in te zetten in het CKG. Ze heeft haar verantwoordelijkheid niet genomen in het afronden van de zaken die ze zelf gestart was. Ze heeft hierover ook niet openlijk gecommuniceerd. Dit gebrek aan transparantie en leerbereidheid is voor de werking van het CKG nefast aangezien deze houding volledig indruist tegen de bestaande visie.”

Verzoeker nam de betekenisvolle fout dus niet op als een leermoment. In de beleving van verzoeker lijkt het voorval ('de fout' zoals verzoeker zelf beschrijft) cruciaal in het al dan niet slagen op de stage. Echter is vooral de reflectie en de communicatie hier rond (ze maakte er zelfs een misplaatst grapje over en communiceerde te laat naar de mentor en stagebegeleider) met de betrokkenen op de stageplaats en de hogeschool een blijk van een onvoldoende professionele houding. Dit blijkt ook uit wat neergeschreven staat in de stagebeoordelingsfiche:

"Fout gemaakt maar er vooral niet over gecommuniceerd. Niet (onmiddellijk) naar mentor of stagebegeleider gestapt. Niet transparant gecommuniceerd. Stage niet meer afgerond en niet aangepakt als leermoment. Te weinig reflectie over dagelijkse ervaringen met het team."

Beoordeling door de beroepscommissie

0. Verzoekster stelt inleidend bij haar verzoek dat haar studie in het verleden altijd goed is verlopen op herexamens na.

Verwerende partij reageert niet op deze inleidende beschouwing. De interne beroepscommissie verwijst hier naar de vaste rechtspraak van de Raad dat hieruit noch een recht, noch een vermoeden kan worden geput voor de quoteringen van verwante opleidingsonderdelen in volgende jaren.

Het argument kan niet gevuld worden.

1. Met betrekking tot het nemen van het kind op de schoot.

Verzoekster stelt dat dit ene incident de reden van het niet slagen is. Verwerende partij ontkent dit. De fout op zich is niet de reden. Wel verzwarend was hoe ze hier mee omging. Dit gaat over verzwijgen, het niet ermee naar de mentor of de begeleider stappen, en het te weinig met de fout doen.

Wanneer een derdejaars beoordeeld wordt, dient de nodige maturiteit gezien te worden, ook wanneer er fouten plaatsvinden. Verzoekster geeft hier op verschillende momenten aan dat ze maar erg laat begrijpt waarover het gaat (wat ze fout deed). Het is aan de opleiding om dit zwaarwichtig te vinden. De interne beroepscommissie volgt hierbij de opleiding.

Het argument kan niet gevuld worden.

2. Met betrekking tot de nieuwe voorbeelden die verzoeker aanhaalt om aan te tonen dat ze wel voldoet aan leerdoelstelling 4.

Het tekort werd samengevat als volgt: gesprekstechnieken onvoldoende onder de knie, geen vlotte communicatie met ouders, begeleidingsgesprekken te moeilijk, het is voor verzoekster te moeilijk om een volledig gesprek zelfstandig te voeren, confronteren ouders te moeilijk.

Verzoekster haalt in haar verzoek tegenargumenten aan. Ze stelt dat ze inderdaad een fout maakte die ze niet goed inschatte. Ze geeft haar versie van de feiten en stelt vooral wat ze wel deed.

Verwerende partij geeft aan waar de basis van het tekort lag. Zowel de mentor als de begeleider zijn het erover eens.

De beroepscommissie is van oordeel dat het tekort haar voldoende duidelijk is. Verzoekster reflecteert wel over de gemaakte fouten, maar dat is pas nadat de ernst ervan

tot haar doordringt. Ze erkent ook alle werkpunten, en geeft aan hoe ze ermee aan de slag ging. Hierdoor kan verzoekster van oordeel zijn dat ze voldoende stappen zette om geslaagd verklaard te worden, maar het is niet aan haar om zichzelf te quoteren.

Van belang is dat zowel de mentor als de stagebegeleider het eens zijn over het tekort. Dit tekort is gemotiveerd vanuit de eindfeedbackfiche van de stagementor en de beoordelingsfiche van de stagebegeleider.

Verzoekster probeert het tekort nog te kenteren met voorbeelden van wat ze wel deed, maar die niet aan bod kwamen bij het eindfeedbackgesprek met de studente. Deze zijn laattijdig en doen niet af aan het feit dat de fouten gemaakt werden, en dat de verbeteringen die erop volgden door zowel de mentor als de begeleider als onvoldoende beoordeeld werden. Een welles/nietes argumentatie is weinig zinvol. Het komt er niet op aan dat verzoekster bepaalde dingen goed deed, wanneer mentor en begeleider vinden dat er bepaalde maatstaven op sommige momenten niet behaald werden.

Tot slot, verzoeker haalt in haar beroepschrift aan dat 2 begeleiders aan haar vroegen wie haar mentor was, maar dit impliceert geenszins dat de mentor haar werk niet goed heeft gedaan waardoor ook dit argument wordt verworpen. Ook is het niet zo dat wanneer in week 12 gezegd zou zijn dat verzoeker goed bezig was, dat dit betekent dat het per definitie onredelijk zou zijn of in strijd met legitieme verwachtingen om daarna verzoeker toch een tekort toe te kennen voor de stage, zeker wanneer toen ook reeds is aangehaald dat confronteren met ouders een groot werk punt is.

De argumenten van verzoeker worden dan ook verworpen.

3. Met betrekking tot het tekort voor het leerresultaat 9:

Het tekort wordt door verzoekster als volgt samengevat:

fout gemaakt en er niet over gecommuniceerd, niet naar mentor gestapt, niet transparant gecommuniceerd.

niet meer verder de stage goed afgerond (niet aanwezig op laatste team)

fout niet aangepakt als leermoment

te weinig reflectie over dagelijkse ervaringen, ook niet met team.

Hier wordt teruggekomen op het incident waar verzoekster het verzoekschrift mee aanvangt. We verwijzen hierbij naar wat hierover reeds in het beoordelend gedeelte onder het punt 1 geargueerde werd. Verwerende partij argumenteerde vrij uitvoering waarom dit leerresultaat tot een tekort leidde. De interne beroepscommissie volgt deze stelling en maakt zich deze eigen.

Het argument kan niet gevuld worden.

Het beroep wordt verworpen.

Besluit

De Interne Beroepscommissie van de Arteveldehogeschool beslist na beraadslaging dat het beroep ontvankelijk is en ongegrond.”

Dit is de tweede thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij heeft geen antwoordnota ingediend en betwist derhalve niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet geen redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Voorafgaande opmerking inzake de procesvoering

Ter attentie van de verwerende partij merkt de Raad op dat artikel II.298, §1, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs sinds de inwerkingtreding op 1 januari 2018 van het decreet van 8 december 2017 ‘houdende wijziging van het decreet van 30 april 2009 betreffende het secundair na secundair onderwijs en het hoger beroepsonderwijs en de Codex Hoger Onderwijs van 11 oktober 2013, wat betreft het hoger onderwijs’ een uitgebreide richtlijn bevat inzake de samenstelling van het aan de Raad over te leggen administratief dossier.

Meer bepaald schrijft artikel II.298, §1 voor dat het administratief dossier in elk geval dient te bevatten: het dossier dat is samengesteld naar aanleiding van het intern beroep, met inbegrip van het verzoekschrift op intern beroep (3°) en het onderwijs- en examenreglement (4°). Deze bepaling is door de decreetgever ingevoerd om te vermijden dat de Raad de daarin vermelde stukken nog zelf moet opvragen, wat bijkomende tijdsdruk plaatst op de voorbereiding van het dossier (*Parl. St. VI. Parl. 2017-2018, nr. 1300/1, 50*).

Het door verwerende partij neergelegde administratief dossier bevatte noch het verzoekschrift op intern beroep, noch het onderwijs- en examenreglement, wat ertoe noopte dat de Raad deze stukken bij de verwerende partij heeft moeten opvragen. Deze werkwijze is, in het licht van de korte termijn waarbinnen de Raad uitspraak moet doen, niet van aard om de analyse van het dossier door de Raad te bespoedigen.

Verwerende partij wordt verzocht in de toekomst acht te slaan op de bepalingen van artikel II.298, §1 van de Codex Hoger Onderwijs.

VI. Ten gronde

Eerste middel

Verzoekster steunt een eerste middel op het rechtszekerheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster voert aan dat er in eerste instantie sprake is van een schending van het zorgvuldigheidsbeginsel wegens de gebrekkige begeleiding en feedback tijdens de stage door de stagebegeleider, doordat zij tijdens het leerproces amper werd geëvalueerd en bijgestuurd. Verzoekster stipt aan dat zij de verantwoordelijkheid voor haar (al dan niet) slagen niet naar de stagebegeleider of de instelling wil verschuiven, maar dat door de nagenoeg onbestaande begeleiding door de stagebegeleider en de plotse negatieve eindbeoordeling – zonder kans om dit recht te zetten – slagen voor haar de facto onmogelijk werd gemaakt. Zij wijst daarbij op wat in het document “gedragsindicatoren voor afstudeerstage” is vermeld bij de rol van de stagebegeleider (“De stagebegeleider ondersteunt de student en de stagementor tijdens het academiejaar”, “De stagebegeleider ondersteunt de student en de stagementor bij het zoeken naar leerkansen om te voldoen aan de verwachtingen van de opleiding”, “De stagebegeleider geeft op vraag van de student feedback en tips”, “De stagebegeleider geeft geschreven feedback en tips op het stageplan”, “De stagebegeleider geeft feedback en tips tijdens de stagebezoeken”, “De stagebegeleider neemt op het einde van de stage een beoordelende rol in”, “De stagebegeleider bespreekt het oordeel van de stage in de organisatie samen met de mentor en de student” en “De stagebegeleider bepaalt het eindpunt van de stage. In geval van twijfel bij het beoordelen van een gedragsindicator, kan de stagebegeleider dit bespreken in een collegiaal consult met andere stagebegeleiders.”)

Verzoekster argumenteert concreet dat haar door de stagebegeleider niet duidelijk werd gemaakt dat zij een onvoldoende zou (kunnen) halen voor stage. Zij wijst erop dat er tijdens het tussentijdse stagebezoek amper feedback en tips werden gegeven en dat er geen tussentijdse geschreven feedbackfiche voorligt. Bij de tussentijdse evaluatie werd volgens verzoekster enkel mondeling meegedeeld (zowel door de stagebegeleider als de stagementor) dat zij op de goede weg was. In licht daarvan vindt verzoekster de plotse eindbeslissing om haar niet te laten slagen een schending van het redelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel, temeer

omdat voor het gedeelte ‘observatie’ geen herkansingsmogelijkheid bestaat en zij gedwongen wordt haar stage volledig opnieuw te doen.

Beoordeling

De Raad overweegt vooreerst dat het in het licht van de door verzoekster aangehaalde rechtsbeginselen niet *ipso facto* noodzakelijk is dat de student er in loop van een stage uitdrukkelijk op wordt geattendeerd dat er een risico op niet-slagen bestaat. Het volstaat dat er feedback en begeleiding wordt gegeven die de student in staat stelt om van de vastgestelde werkpunten kennis te nemen zodat kan worden geremedieerd.

Waar verzoekster zich beroept op een gebrekkige begeleiding en feedback tijdens het academiejaar, merkt de Raad op dat zelfs vastgestelde gebreken in de begeleiding van de student in principe niet tot gevolg hebben dat de toegekende beoordeling daardoor onregelmatig wordt of dat de student recht zou hebben op een gunstiger quotering. Het is, in beginsel, één zaak of de student bewezen heeft de van hem verlangde kennis en vaardigheden te bezitten en een andere, wanneer hij die kennis en vaardigheden niet blijkt te bezitten, wie daarvoor de schuld draagt. Deze laatste kan diegene zijn die de student op het examen heeft voorbereid door bij die voorbereiding in gebreke te blijven. Een verwijt aan de instelling op het vlak van een gebrekkige begeleiding of communicatie verschuift bijgevolg mogelijk de verantwoordelijkheid voor een slechte prestatie deels naar de instelling, maar in de regel kan dit er niet toe leiden dat de prestatie zelf zonder meer als voldoende moet worden beschouwd. Er kan enkel anders over worden geoordeeld in uitzonderlijke omstandigheden, wanneer het gebrek aan begeleiding het slagen *de facto* onmogelijk heeft gemaakt, bijvoorbeeld doordat essentiële vragen van de student onbeantwoord zijn gebleven of de begeleiding nagenoeg onbestaande was.

Dat bewijs levert verzoekster niet, nu verwerende partij overtuigend aantoont er bij de aanvang van de stage wel degelijk een gesprek is geweest over de door de student voorgestelde leerdoelen, en dat er ook een tussentijdse evaluatie heeft plaatsgevonden.

Bovendien geeft verzoekster in haar intern beroep zelf herhaaldelijk aan dat zij tijdens de stage tips en feedback heeft gekregen (“*Ik kreeg telkens feedback over mijn inbreng van de gezinsbegeleiders*”, “*Wanneer ik een gesprek moest voeren met de vader had mijn mentor*

afgesproken met mij dat het niet erg was wanneer ik vastliep in het gesprek. Mijn mentor zei toen dat het niet erg was als ze even moest overnemen tijdens het gesprek en dat ik hier ook veel uit kon leren. Wanneer mijn mentor me de tip gaf om een boekje gesprekstechnieken aan te maken deed ik dit ook en ik gebruikte het gedurende de stage om dingen in te noteren die ik zelf opmerkte of als tip kreeg”, “Ik kreeg de tip om een specifieke methodiek te gebruiken en ik deed dit ook. (...) Ik vroeg telkens feedback wanneer ik iets deed met ouders of voor ouders”, “Wanneer ik in week 12 een feedbackgesprek had met mijn mentor met betrekking tot de verwachtingen bij de gedragsindicatoren zei ze dat ik alles goed deed en dat de positieve basishouding iets is wat ik zeker bezit”, enz.)

Het eerste middel is ongegrond.

Tweede middel

Een tweede middel steunt op een schending van de bepalingen van de ECTS-fiche en het stagecontract, en van het vertrouwensbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat er blijkens de ECTS-fiche (“Omschrijving Evaluatie”) vier voorwaarden zijn om te kunnen slagen voor het opleidingsonderdeel stage, met name: (i) geslaagd zijn voor observatie; (ii) geslaagd zijn voor de leerresultaten die afsluitend worden getoetst; (iii) minimum een 9/20 behalen voor de stagemap; en (iv) het volbrengen van een aantal stage-uren evenredig gespreid in de daarvoor voorziene weken blokstage.

Verzoekster wijst erop dat uit de eindbeoordeling de volgende deelscores blijken:

- Score observatie: 39,5/80 (*i.e.* 9,875/20, wat afgerond 10/20 is)
- Score stagemap: 11,1/20
- Score opdracht sterkmaker voor start: + 1

Het wiskundige eindresultaat voor stage bedraagt dus 51,6/100, wat afgerond neerkomt op 10/20. Niettemin wordt bij totale score afstudeerstage “45/100 \Rightarrow 9/20” vermeld.

Deze berekening is volgens verzoekster niet correct aangezien dit enerzijds geen correcte toepassing is van de kwantitatieve beoordelingselementen en anderzijds in strijd is met de ECTS-fiche en de daarop afgestemde stagegids. Verzoekster citeert uit de stagegids 2017-2018:

“Via het beoordelingsonderdeel observatie worden de gedragsindicatoren beoordeeld die verbonden zijn aan handelingen die de student stelt in de stagecontext. De student moet tijdens elk stage-opleidingsonderdeel een voldoende halen op het beoordelingsonderdeel observatie om te kunnen slagen voor stage. Een onvoldoende leidt maximum tot een eindquatering van 9/20. Het beoordelingsonderdeel observatie wordt afgesloten tijdens het eindgesprek op de stageplaats. Daarna wordt het oordeel niet meer bijgesteld. Enkel voor (S/)Stage 1 en S/Werkstage 1 zijn er aan deze observatie ook beroepsattitudes verbonden. Hiervoor moet de student ook een voldoende halen om te kunnen slagen voor stage (zie 5.2.2).

Via het beoordelingsonderdeel stagemap worden de gedragsindicatoren beoordeeld die verbonden zijn aan de schriftelijk te verwerken stageopdrachten (zie 3.5.3 en zie de ECTS-fiches). De student moet minimum een 9/20 halen op het onderdeel stagemap om te kunnen slagen voor stage. Minder dan 9/20 op het onderdeel stagemap leidt maximum tot een eindquatering van 9/20.”

Het is voor verzoekster dus duidelijk dat ‘observatie’ één afzonderlijk beoordelingsonderdeel is, aangezien nergens in de ECTS-fiche wordt bepaald dat de leerresultaten afzonderlijke beoordelingsonderdelen zijn waarvoor men dient te slagen. Verzoekster wijst ten slotte op wat er in de studiegids over het beoordelingsonderdeel ‘observatie’ is vermeld:

“In afstemming met de mentor(en) komt de stagebegeleider tijdens het eindgesprek tot een kwalitatieve uitspraak over de te bereiken gedragsindicatoren. De stagebegeleider zet de kwalitatieve beoordeling (eventueel na collegiaal consult met collega’s stagebegeleiders) om in een kwantitatieve beoordeling.”

De kwantitatieve beoordeling voor observatie is naar verzoeksters inzicht positief, aangezien zij afgerond 10/20 (39,5/80) behaalde. Samen met het cijfer voor de stagemap (11,1/20) behaalt zij 51,6/100. Op grond van een correcte toepassing van de ECTS-fiche meent verzoekster dan ook geslaagd te zijn voor het opleidingsonderdeel stage. Wanneer de beoordeling niet overeenstemt met de eigen berekeningsmethodes en de ECTS-fiche, is dit in strijd met het vertrouwensbeginsel.

Beoordeling

In de ECTS-fiche zijn de voorwaarden om voor het opleidingsonderdeel ‘afstudeerstage’ te kunnen slagen, als volgt bepaald:

- geslaagd zijn voor de observatie
- geslaagd zijn voor de leerresultaten die afsluitend worden getoets
- minimum een 9/20 behalen voor de stagemap
- volbrengen van het aantal stage-uren evenredig gespreid in de daarvoor voorziene weken blokstage.

Wat ‘observatie’ betreft, duidt verzoekster geen rechtsnorm aan waaruit volgt dat de deelscore moet worden afgerond.

Aangezien de ECTS-fiche bepaalt dat het examencijfer voor het opleidingsonderdeel wordt gequoteerd aan de hand van een geheel getal op 20, en dit bijgevolg een afronding (in de ene of de andere zin) veronderstelt, kan niet worden verondersteld dat de deelscores binnen het opleidingsonderdeel ook worden afgerond. Het is immers vaste rechtspraak van de Raad dat het eindresultaat voor een opleidingsonderdeel niet het gevolg mag zijn van twee of meer opeenvolgende afrondingen (o.a. R.Stvb. 7 november 2008, nr. 2008/067.)

Verwerende partij vermocht derhalve de deelscore van 39,5/80 voor ‘observatie’ als een tekort te beschouwen. Hierdoor voldoet verzoekster niet aan één van de cumulatieve voorwaarden om voor het opleidingsonderdeel te slagen, wat op zich volstaat om het middel ongegrond te bevinden.

Anders dan verzoekster het ziet, zijn de voormelde voorwaarden bovendien cumulatief, en is de beoordeling van de leerresultaten een afzonderlijke en op zich staande voorwaarde. Door te stellen dat de student ‘in globo’ geslaagd moet zijn voor de verschillende onderdelen die de ECTS-fiche vermeldt, voegt verzoekster aan die ECTS-fiche een voorwaarde toe.

Uit de beoordelingsfiche van de stagebegeleider (stuk 7 administratief dossier) blijkt dat verzoekster een ‘onvoldoende’ behaalde voor leerresultaat 4 (‘gezinnen ondersteunen’) en leerresultaat 9 (‘reflecteren en innoveren), en kon derhalve ook om die reden geen aanspraak maken op een credit voor het opleidingsonderdeel.

Het tweede middel is ongegrond.

Derde middel

In het derde middel beroept verzoekster zich op het redelijkheidsbeginsel en de materiëlemotiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoekster betoogt dat zowel bij ‘leerresultaat 4’ als bij ‘leerresultaat 9’ in de eindbeoordeling van de stagebegeleider het incident met het kind op de schoot wordt vermeld. Waar de bestreden beslissing vermeldt dat deze fout op zich niet de reden van niet slagen is, maar dat het “verzwarend was hoe verzoekster hier mee omging”, kan verzoekster er niet mee instemmen dat dit wordt gezien als ‘verwijgen’, ‘niet naar de mentor of begeleider stappen’ of ‘weinig met de fout doen’. Verzoekster stelt dat zij dit incident uit eigen beweging aan haar stagementor heeft gemeld en men had haar beloofd er nog op terug te komen, wat evenwel tot op het ogenblik van het eindevaluatiegesprek niet is gebeurd. Aangezien verzoekster deze fout ook explicet heeft neergeschreven in haar stageplan, is volgens haar aangetoond dat zij wél de intentie had om hierover open te communiceren en hieruit te leren. Dat zij niet uit eigen beweging de stagementor heeft aangesproken, vindt volgens verzoekster zijn verklaring in het feit dat op de fout niet werd teruggekomen door de gezinsbegeleider die het gezin opvolgde, maar verzoekster stelt dat zij wel uit eigen beweging naar haar stagebegeleider is gegaan om de fout uit te leggen. De stagebegeleider heeft toen geen feedback meer gegeven om van de fout een leerkans te maken.

Vervolgens gaat verzoekster in op het verwijt bij ‘leerresultaat 4’ dat zij, onder meer, te weinig maturiteit zou hebben. Een zogezegd ‘gebrek aan maturiteit’ kan evenwel volgens verzoekster niet aan dit leerresultaat worden gekoppeld, aangezien het gaat over het ondersteunen van gezinnen vanuit een positieve basishouding. Die positieve basishouding t.o.v. ouders bezit verzoekster wel degelijk, ondanks de moeilijke setting.

Tegen de overweging dat zij bovendien niet zelfstandig genoeg zou zijn, werpt verzoekster tegen dat er amper sprake was van begeleiding en constructieve feedback door de stagementor: wanneer zij mee ging op huisbezoeken met gezinsbegeleiders is er nooit aan de gezinsbegeleiders gevraagd hoe zij het deed, wat haar inbreng was, of zij iets bijdroeg aan de begeleiding. Dit weet verzoekster nadat twee gezinsbegeleiders aan haarzelf vroegen wie haar

mentor was, en nadat gezegd werd het eigenaardig te vinden dat zij verschillende keren met hen meeging maar dat er nooit werd gevraagd naar hoe zij het deed. Verzoekster kreeg telkens feedback over haar inbreng van de gezinsbegeleiders; een van hen stelde dat zij als stagiair zeer veel waardering toont voor zowel de ouders als voor de gezinsbegeleider. De inbreng die ze deed was vaak zeer zinvol, bijvoorbeeld bij een kindje met een spraakachterstand zette ze enorm veel taal in.

Ook het verwijt dat zij niet vlot kan communiceren met ouders, overtuigt verzoekster niet. Zij voert aan dat haar stagementor gedurende de stage een paar keer met haar mee op huisbezoek is geweest bij het gezin dat ze van begin tot het einde van haar stage ondersteunde. Verzoekster geeft aan dat het vaak moeilijke gesprekken waren, omdat door haar toedoen de afwezige vader van een kind terug in beeld kwam. Er werd gekeken naar hoe er opnieuw contactopbouw tussen kind en vader kon komen. Hiervoor had ze gesprekken met de advocaten van beide ouders en de ouders zelf. Deze gesprekken voerde verzoekster meestal alleen. Ter zake stelt verzoekster:

“Wanneer ze een gesprek moest voeren met de vader had haar mentor afgesproken met haar dat het niet erg was wanneer ze vastliep in het gesprek. Haar mentor zei toen dat het niet erg was als ze even moest overnemen tijdens het gesprek en dat ze hier ook veel uit kon leren. Wanneer haar mentor haar de tip gaf om een boekje gesprekstechnieken aan te maken deed ze dit ook en ze gebruikte het gedurende de stage om dingen in te noteren die ze zelf opmerkte of als tip kreeg.

In de beslissing van de interne beroepscommissie Arteveldehogeschool is op bladzijde 3 met betrekking tot dit argument aangaande de communicatie te lezen:

“Verwerende partij [i.e. opleidingsdirecteur Bachelor in de pedagogie van het jonge kind] reageert hierop door te stellen dat Eveline in haar verweerschrift inderdaad heel wat voorbeelden en acties beschrijft, maar dat deze niet werden aangehaald tijdens het eindfeedbackgesprek. Ze werden daarom ook niet mee opgenomen in het verslag van het eindfeedbackgesprek en werden niet in rekening genomen bij de beoordeling. In het lijnboek afstudeerstage 2017-2018, pagina 21 staat nochtans duidelijk vermeld wat de verwachtingen zijn van de opleiding ten aanzien van studenten bij een eindfeedbackgesprek:

*“Neem actief deel aan het gesprek door te verwijzen naar voorbeelden en ervaringen die je noteerde in je stageplan of door zaken (letterlijk) aan te tonen die je tijdens de stage hebt uitgevoerd. Jouw stagebegeleider zal proberen aan de hand van voorbeelden die jij geeft over genomen acties te achterhalen en in te schatten op welke manier jij al dan niet voldoet aan de gedragsindicatoren.”
Op deze nieuwe voorbeelden moet dan ook niet worden ingegaan.”*

Dat is niet correct. Op het eindfeedbackgesprek heeft ze alle voorbeelden en acties – die trouwens ook werden genoteerd in het stageplan – aangehaald en toegelicht. Deze acties

worden ook allemaal vermeld in de opgemaakte stagemap – onderdeel van de eindevaluatie (11,1/20).”

Voor de overige inhoudelijke argumenten verwijst verzoekster integraal naar haar intern beroep van 4 juli 2018, zoals zij dat onder randnummer 2 van het beroep bij de Raad heeft weergegeven.

Beoordeling

De bestreden beslissing overweegt dat verzoekster niet op een correcte wijze is omgegaan met de fout die zij beging, en motiveert als volgt:

“Verzoekster stelt dat dit ene incident de reden van het niet slagen is. Verwerende partij ontkent dit. De fout op zich is niet de reden. Wel verzwarend was hoe ze hier mee omging. Dit gaat over verzwijgen, het niet ermee naar de mentor of de begeleider stappen, en het te weinig met de fout doen.

Wanneer een derdejaars beoordeeld wordt, dient de nodige maturiteit gezien te worden, ook wanneer er fouten plaatsvinden. Verzoekster geeft hier op verschillende momenten aan dat ze maar erg laat begrijpt waarover het gaat (wat ze fout deed). Het is aan de opleiding om dit zwaarwichtig te vinden. De interne beroepscommissie volgt hierbij de opleiding.

Het argument kan niet gevuld worden.”

Uit de stukken van het dossier, met name het verzoekschrift op intern beroep, blijkt dat (i) verzoekster de ernst van haar fout niet kon inschatten, (ii) zij het incident, minstens in de perceptie van de gezinsbegeleider, minimaliseerde door na een terechtwijzing ter zake te antwoorden “dan is het niet gebeurd”, (iii) zij niet spontaan de ouders heeft aangesproken en (iv) verzoekster inziet dat zij gebrekkig heeft gecommuniceerd.

Binnen zijn beperkte beoordelingsmarge kan de Raad er niet toe worden gebracht te stellen dat een negatieve beoordeling op grond van deze vaststellingen de grenzen van de redelijkheid te buiten gaat, noch dat de materiëlemotiveringsplicht is geschonden.

De Raad is evenmin overtuigd van de stelling dat de beoordeling van maturiteit geen deel zou mogen uitmaken van de beoordeling van leerresultaat 4.

Uit de nadere duiding van de gedragsindicatoren (stuk 9 administratief dossier) blijkt niet dat ‘maturiteit’ een aspect is dat op bindende en exclusieve wijze behoort tot één of meer

welbepaalde leerresultaten, zodat het niet onregelmatig, noch onredelijk is om dit aspect, zo daarvoor een verantwoording wordt gegeven, te betrekken waar de opleiding daarvoor relevantie ziet.

Dat het incident als een gebrek aan maturiteit in rekening wordt gebracht bij leerresultaat 4 kan evenmin als onredelijk worden beschouwd, nu verzoekster in haar intern beroep zelf uitdrukkelijk heeft aangegeven: “*Op de opmerking dat ik te weinig maturiteit bezit heb ik als tegenargument dat dit iets is dat ik niet kan bezitten maar wel iets is waar ik in kan groeien.*”

Aan een opleiding kan niet worden verweten dat zij maturiteit toetst als een daadwerkelijk verworven competentie. Anders dan verzoekster stelt, kan de Raad uit de beoordelingsfiche ook niet afleiden dat enkel het incident met de autostoel heeft geleid tot de beoordeling inzake maturiteit, aangezien dit ten titel van voorbeeld inzake maturiteit wordt aangehaald.

Verzoekster komt vervolgens terug op de begeleiding en feedback in de loop van het academiejaar.

De Raad heeft bij de beoordeling van het eerste middel reeds aangegeven dat een daarop gesteund middel niet tot de vernietiging van de bestreden beslissing kan leiden. Er wordt naar die overwegingen verwezen.

Met betrekking tot de communicatie met ouders werpt verzoekster op dat de beoordeling in de bestreden beslissing ten onrechte stelt dat zij de voorbeelden en acties die zij in het intern beroep beschrijft niet tijdens het eindfeedbackgesprek heeft aangehaald.

Verzoekster stelt met name:

“Dat is niet correct. Op het eindfeedbackgesprek heeft ze alle voorbeelden en acties – die trouwens ook werden genoteerd in het stageplan – aangehaald en toegelicht. Deze acties werden ook allemaal vermeld in de opgemaakte stagemap – onderdeel van de eindevaluatie (11,1/20)“.

In het ‘lijnboek’ leest de Raad met betrekking tot het eindgesprek op pagina 22 (en niet op pagina 21 zoals de bestreden beslissing vermeldt) dat de student niet alleen de stagemap moet bijhebben, maar actief aan het gesprek moet deelnemen door te verwijzen naar voorbeelden en

ervaringen die in het stageplan waren genoteerd of door zaken (letterlijk) aan te tonen, en dat de student ook notities moet nemen over wat er tijdens het gesprek wordt besproken.

Hieruit moet vooreerst worden afgeleid dat de vermelding van voorbeelden en acties in het stageplan niet volstaat om de actieve gespreksdeelname en dus de bespreking van die elementen tijdens het eindfeedbackgesprek aan te tonen.

Verzoekster legt aan de Raad geen enkel stuk voor dat haar bewering inzake de inhoud van het gesprek ondersteunt. Evenmin beroep verzoekster zich op notities die verzoekster van het gesprek had moeten nemen. De grief blijft onbewezen en kan bijgevolg niet worden aangenomen. Bovendien erkent verzoekster ter zitting dat zij, in tegenstelling tot wat in het verzoekschrift is uiteengezet, weliswaar de intentie had om de verschillende aspecten ter sprake te brengen, maar dat zij dit zeker niet ten volle heeft gedaan.

Ten slotte stelt verzoekster “voor de overige inhoudelijke argumenten [integraal] verwijst naar haar intern beroep van 4 juli 2018” zoals onder randnummer 2 van het verzoekschrift voor de Raad weergegeven.

Ter zake stipt de Raad aan dat het in de huidige stand van de procedure in de eerste plaats aan de verzoekende partij toevalt om de beslissing van de interne beroepsinstantie aan kritiek te onderwerpen. Een loutere verwijzing naar grieven die bij het intern beroep werden opgeworpen, zonder enige nadere toelichting hoe of waarom de beslissing op intern beroep daarop hetzij niet of niet voldoende, hetzij verkeerd zou hebben geantwoord, kan niet worden beschouwd als een ontvankelijk middel.

Het derde middel is, in zoverre ontvankelijk, ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 14 september 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder, voorzitter van de Raad
Jan Geens bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyveld bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door
Freya Gheysen secretaris

De secretaris **De voorzitter**

Freya Gheysen **Jim Deridder**

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.402 van 14 september 2018 in de zaak 2018/274

In zake: xxx

tegen:

ERASMUSHOGESCHOOL BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Stijn Butenaerts
kantoor houdend te 1080 Brussel
Leopold II laan 180
alwaar woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 27 augustus, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de beroepscommissie van Erasmushogeschool Brussel van 21 augustus 2018 waarbij het intern beroep van verzoekster ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 14 september 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Barbara Speleers (*loco* Stijn Butenaerts), die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven als student in de opleiding Bachelor in de Audiovisuele Kunsten, afstudeerrichting Radio.

Voor drie opleidingsonderdelen behaalt verzoekster geen credit. Verzoekster wordt voor twee opleidingsonderdelen verwezen naar de tweede examenkans. Voor het opleidingsonderdeel ‘Persoonlijk parcours – Solo 2’ behaalt verzoekster een examencijfer van 8/20 en wordt de beslissing uitgesteld – een tweede examenkans is voor dit vak niet mogelijk.

De proclamatie vindt plaats op 20 juni 2018.

Op 26 juni 2018 dient verzoekster het volgende intern beroep in:

“Ik wil aantonen dat de score die ik voor persoonlijk parcours — Solo 2 kreeg, 8/20, geen correcte score is die bovendien niet kan verantwoord worden.

De eindscore wordt volgens de opdrachtomschrijving (document ‘opzet planning pp 2 bach’ te vinden op Canvas opgebouwd aan de hand van verschillende onderdelen: stage Bruzz /4, solo /6, XL Air/5 en Logboek /5.

- Voor het onderdeel stage haal ik 2/4. Dat is hoewel de toelichting erg summier is en weinig tot niet verwijst naar de evaluatiecriteria een terechte score. Ik heb gedaan wat ik moest doen, maar niets meer.
- Voor het onderdeel solo haal ik 1,8/6. De toelichting daarvoor ontbreekt op het scoreformulier. Het is waarschijnlijk niet makkelijk voor een docent om transparante evaluatiecriteria hiervoor te bepalen. Toch zijn die hier nodig en zouden die mij hier ook helpen, bv. om de keuze te maken of het nodig is om aanpassingen te doen na het beluisteren van de solo. Het was voor mij op het moment van beluisteren eind april niet helder, in de mondelinge feedback waren verschillende stemmen te horen, zowel positieve als negatieve. Meteen na het beluisteren heb ik uit de feedback onthouden dat het extremer moet. Ook toen de score aan mij werd bekend gemaakt was het niet duidelijk wat ik dan precies kon doen om dit stuk beter te maken. Op 01/06/18 is er mondelinge feedback over toegelicht toen ik de score kreeg van [L.D.M.], maar onvoldoende duidelijk: bv. dat humor moeilijk is, dat ‘een solo over een solo maken nooit een goed idee is’ (uitspraak die ik niet begrijp want dat was ook niet de bedoeling) en dat de solo een boodschap voor de toehoorders zou zijn, nl, dat ik zou willen stoppen met de opleiding, welke boodschap ik alvast niet in gedachten had. Ik tast dus nog steeds in het duister over de score. Bovendien is ook niet te vinden aan welke criteria de solo moet voldoen om een voldoende te halen. Er is nergens op de elektronische leeromgeving een schriftelijke neerslag over de opdracht of de evaluatiecriteria terug te vinden.
- Voor het onderdeel XL-Air haal ik 2,5/5 (bijgesteld op basis van materiële vergissing t.o.v. scoreformulier in bijlage). De feedback is voornamelijk positief,

ik krijg geen toelichting over hoe die score tot stand is gekomen en geloof dat ik daar een veel hogere score op verdien, dat deze score dus niet correct is. Ik heb aan zo goed als elke vergadering deelgenomen, heb in twee programma's meegewerkt of gepresenteerd, dat is meer dan in de ECTS-fiche omschreven staat als doel (*De student is in staat een bijdrage te leveren aan online radio XL Air, hetzij als bedenker hetzij als uitvoerder van een programma*). Tussentijds kreeg ik vooral positieve feedback hierover. Bovendien is de vooropgestelde werkwijze om tot die score te komen niet gevuld, het onderdeel peer to peer-evaluatie is niet gebeurd. Hier is dus sprake van een onregelmatigheid.

- Voor het onderdeel logboek haal ik 2/5, de feedback gaat vooral over motivatie (waarover niets in de evaluatiecriteria staat en wat bovendien geen competentie is, motivatie kan ervoor zorgen dat je de competenties behaalt, maar is geen competentie op zich) en daar waar het over het product gaat lijkt dat in globaliteit te voldoen, en ook voor bepaalde onderdelen meer dan te voldoen omdat ik meer deed dan gevraagd werd. Toch haal ik blijkbaar niet de minimumdoelen voor dit onderdeel. Ik denk dat deze score niet correct is.

Een goede toets is valide en betrouwbaar, en de docent hoort transparant te zijn in de communicatie vooraf (hoe wordt de score opgebouwd, welke criteria bepalen of ik voldoe aan de vooropgestelde doelen) en achteraf (hoe is mijn score tot stand gekomen, welke criteria bepalen dat ik niet voldoe aan de vooropgestelde doelen).

Ik wil iets zeggen over het gebrek aan transparantie:

- In de opdrachtomschrijving staan de criteria vermeld, doch niet wat een minimuminvulling is om te slagen. Mijn logboek beantwoordt aan de meeste criteria, en hier en daar aan meer, en toch slaag ik niet. Een heldere toelichting over waarom ik voor dat onderdeel 2/5 heb is er niet. Er is dus noch transparantie vooraf, noch achteraf.
- In de opdrachtomschrijving staat hoe de score voor XL Air tot stand komt. Ik krijg geen antwoord op mijn vraag naar toelichting over mijn score op dat onderdeel, nl. 2,5/5. Bovendien is peer to peer-evaluatie niet gebeurd, terwijl dat volgens de opdrachtomschrijving zou moeten gebeurd zijn. De docent heeft nooit laten weten dat dit om één of andere reden niet zou gebeuren.
- In het laatste tussentijds begeleidingsgesprek (01/06/18) maant de docent mij aan om mijn logboek nog wat te verbeteren en opnieuw in te dienen. Ze vermeldt dat het ‘met de hakken over de sloot zal zijn, kantje boordje’ voor persoonlijk parcours. De uiteindelijke totaalscore, 8/20, ligt een eind van ‘slagen met de hakken over de sloot’.
- De criteria voor het onderdeel solo zijn niet helder omschreven, noch helder toegelicht achteraf hoe het stuk dat ik indiende er niet aan voldoet.
- In geen enkel tussentijds gesprek vraagt de docent mij of ik nog wel gemotiveerd ben. Ze geeft geen enkele keer de bedenking dat ik misschien moet stoppen. In het gesprek van 20/06 zegt ze mij dat de boodschap is dat ik moet stoppen, en dat alle docenten dat vinden.

Dat is niet terug te zien in mijn rapport.

- In het gesprek van 20/06 zegt de docent mij dat ik dit cijfer als ‘een symbolisch cijfer’ moet bekijken. Ik wil zeker de boodschap die de docent mij daarmee wil geven erkennen (ik kom weinig gemotiveerd over en heb te weinig hard gewerkt dit academiejaar), maar elk punt, of het nu symbolisch is of niet, moet kunnen verantwoord worden. Dat is de opdracht voor elke onderwijsinstelling. Of je slaagt of niet kan geen willekeur zijn.

Verder wil ik iets kwijt over betrouwbaarheid:

- Een goede toets is betrouwbaar, dat wil zeggen dat een andere beoordelaar voor de toets tot hetzelfde oordeel zou moeten komen. Duidelijke beoordelingscriteria zijn daarvoor essentieel. De vage criteria voor dit opleidingsonderdeel maken dat het niet zo waarschijnlijk is dat andere beoordelaars tot dezelfde score zouden komen.
- Als de toets betrouwbaar is wil dat ook zeggen dat alle studenten volgens dezelfde criteria beoordeeld worden. Ik heb de indruk dat zowel voor het logboek als voor het onderdeel XL Air de vage criteria voor mij erg streng worden toegepast, ik vraag me af of die criteria voor alle studenten op dezelfde manier zijn toegepast. Het feit dat ze vaag zijn stelt me hierin niet gerust. In bijlage vindt u het geanonimiseerde logboek (op vraag van de student zonder stageverslag) van een student die voor dit onderdeel 5/5 haalt, terwijl deze student geen reflectie over XL Air indient, noch een terugblik op de meest bijgebleven culturele activiteit of de lezing of boek die deze student het meest fascineerde. Ik diende wel een reflectie in, waarin ik de zelfevaluatie op mijn doelstellingen vergat maar de rest wel deed. Ik diende tevens de terugblikken niet in, net als deze student. In logboeken van andere studenten is hetzelfde te zien, maar die vindt u niet in bijlage omdat betrokken studenten voorlopig geen toestemming gaven om dit te gebruiken.

Bovendien komt wat over evaluatie in de ECTS-fiche (in bijlage) staat niet overeen met wat daarover in de opdrachtomschrijving staat. Het maakt het erg verwarring voor studenten en is opnieuw een onregelmatigheid.

Ik ben enkele keren bij de ombuds langs geweest met deze vragen en bedenkingen. De ombuds kan in dit geval echter geen goed advies geven, omdat hij betrokken was bij de evaluatie van dit opleidingsonderdeel: hij was aanwezig op de beluistering van de solo's en gaf ook mee feedback. Zelfs al zou hij nog geen punten gegeven hebben, dan nog maakt dat dat hier van neutraliteit en onpartijdigheid, wat essentieel is voor een ombuds, geen sprake kan zijn.

In bijlage vindt u het evaluatiereport dat ik kreeg van [L.D.M.]. U zal zien dat de score daar nog 7,3 bedraagt, terwijl die intussen is aangepast naar 8,3/20. Dat deed [L.D.M.] naar aanleiding van een materiële vergissing. Ik kreeg geen aangepast scoreformulier meer.

Ik kreeg het oorspronkelijke scoreformulier (In bijlage) van [L.D.M.] via mail. Toen ik extra uitleg vroeg over het onderdeel XL Air en hoe dat punt tot stand was gekomen kreeg ik die niet. Ze negeerde deze vraag (mailverkeer in bijlage) In het gesprek met de ombuds

en [L.] op 25/06/18 zei ze de vraag niet te begrijpen, maar ze vroeg ook geen extra uitleg over wat ik dan bedoelde met mijn vraag. Ik denk dat de vraag helder genoeg was. Het is vreemd als een docent niet aan de materiële motiveringsplicht voldoet. Dat wekt argwaan op, waarna ik samen met mijn ouders alles wat grondiger ben gaan onderzoeken.”

Verzoeksters beroep wordt door de centrale klachtencommissie ontvankelijk verklaard en voor behandeling ten gronde voorgelegd aan de departementale beroepscommissie.

Op 29 juni 2018 beslist de beroepscommissie om het intern beroep ongegrond te verklaren.

Tegen de initiële examenbeslissing en de beslissing van de beroepscommissie dient verzoekster op 12 juli 2018 een beroep in bij de Raad.

Bij arrest nr. 4.355 van 8 augustus 2018 wordt het beroep onontvankelijk verklaard in zoverre het is gericht tegen de initiële examenbeslissing, en wordt ten aanzien van de beslissing op intern beroep een eerste middel ten dele gegrond verklaard, wat leidt tot de vernietiging van de beslissing van de departementale beroepscommissie van 29 juni 2018. De verwerende partij wordt opgedragen om uiterlijk 24 augustus 2018 ten aanzien van verzoekster een nieuwe beslissing te nemen.

De departementale beroepscommissie behandelt verzoeksters beroep opnieuw in zitting van 21 augustus 2018, en komt daarbij tot de volgende beslissing:

“Verloop van de procedure voor de beroepscommissie:

1. Aangaande de rechtsgeldigheid van de samenstelling van de beroepscommissie, zijnde een door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen ambtshalve opgeworpen en gegrond bevonden middel:

De ombudspersoon [J.B.] heeft zich verontschuldigd voor deze beroepscommissie naar aanleiding van het feit dat hij verbonden is aan de opleiding waarin [verzoekster] ingeschreven is.

De heer [J.B.] heeft aldus zijn mandaat van ombudspersoon, voor wat betreft onderhavige procedure, gedelegerd naar de heer [J.D.] (zie bijlage).

De leden van de beroepscommissie, nemen kennis van deze delegatie en aanvaarden ze. Conform AER artikel 46 wordt geoordeeld dat de beroepscommissie rechtsgeldig is samengesteld en bijgevolg rechtsgeldig samenkomt.

2. Aangaande de manier waarop de evaluatie van het opleidingsonderdeel is opgebouwd.

De beroepscommissie neemt kennis van de manier waarop de evaluatie van het opleidingsonderdeel is opgebouwd. Het opleidingsonderdeel wordt gequoteerd op 20 en is gespreid over 4 onderdelen:

1. 4 punten voor de stage ([verzoekster] behaalde punten 2/4)
2. 6 punten voor de solo ([verzoekster] behaalde punten 1,8/6)
3. 5 punten voor de XL-Air ([verzoekster] behaalde punten 2,5/5)
4. 5 punten voor het logboek ([verzoekster] behaalde punt 2/5)

In totaal behaalt [verzoekster] op dit opleidingsonderdeel 8,3/20 wat wordt afgerond naar 8/20.

De titularis van het opleidingsonderdeel, [L.D.M.], wordt gehoord door de beroepscommissie voor een toelichting bij deze 4 onderdelen en verlaat vervolgens de vergadering tijdens het beraadslagen.

Stage

Ook de beroepscommissie komt net zoals de student tot de conclusie dat dit cijfer terecht is: 2/4.

Solo

De beroepscommissie stelt vast dat het de bedoeling is van de afstudeerrichting Radio om studenten op te leiden tot zelfstandig denkende makers. In de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel waarvan sprake in dit beroep wordt dit heel duidelijk geformuleerd. De opdracht is bewust vrij gehouden omdat op die manier studenten de kans krijgen om naast opgelegde werkstukken, ook een persoonlijk parcours te ontwikkelen in deze solo. De opdracht met name is “maak een auditief werk dat betrokken is op de maatschappij, relevant is voor de luisteraar en ook redelijk en eigenzinnig is”. Bijkomende criteria hierbij zijn: goede opnames, goede montages, verzorgde uitspraak en toon, juist gebruik van muziek, volumes en balans, akoestiek, etc...

Die solo's werden met alle studenten van radio samen beluisterd en geëvalueerd door zeven praktijkdocenten. De studenten kregen mondelinge feedback in een open en kritische sfeer. Deze mondelinge feedback behoort tot de lange traditie aan het RITCS waardoor feedback heel direct wordt.

Een artistiek werkstuk beoordelen gebeurt wel degelijk vanuit referentiekaders waar kwaliteitseisen de toets uitmaken. Deze referentiekaders en kwaliteitseisen krijgen de studenten mee in alle opleidingsonderdelen van het curriculum. Studenten die deze gezamenlijke feedbackmomenten meemaken weten wat van hen wordt verwacht en hoe er beoordeel[d] wordt.

De solo die [verzoekster] presenteerde, week af van het laatste idee waar zij over sprak tijdens de afspraken Persoonlijk Parcours met de titularis. Begeleiding en feedback zijn daardoor onmogelijk geweest. Hier volgt de korte samenvatting van de feedback die [verzoekster] kreeg op de solo-tweedaagse:

[Verzoekster] heeft geprobeerd om een humoristische kijk te geven op ‘uitstelgedrag’. Dat probleem bestaat helaas echt, en er werd haar de raad gegeven om de overdrijving als stijlfiguur te gebruiken, om ook het probleem zelfsterk uit te vergroten of er één zelf te creëren. In fictie kan alles. Er werd ook geopperd om het idee verder door te trekken en bijvoorbeeld niet alleen de geïnterviewde maar ook de interviewer zelf aan uitstelgedrag te laten lijden. In de vorm was het een parodie op een emo-reportage. Een goede aanzet, maar het werkte op de duur niet meer omdat er geen evolutie in zat. Omdat we wisten dat [verzoekster] zelf ook bij het maken van haar solo is blijven uitstellen, verwees ze (bewust of onbewust) ook naar haar eigen werk. Een solo over het maken van

een solo is helaas niet relevant voor een luisterraar buiten de context van de solotweedaagse. De opnames van [verzoekster] waren technisch ondermaats, er zat veel ruis op en haar vragen als interviewer klonken in een andere ruimte.

De zeven aanwezige praktijkdocenten kwamen tot een unaniem cijfer voor [verzoekster] op haar solo van drie op tien.

De beroepscommissie wordt verder geïnformeerd over het feit dat studenten dit jaar de kans kregen om na de feedback hun werk nog te herwerken en opnieuw in te sturen binnen de twee weken. Een mislukt experiment is niet noodzakelijk een mislukte solo als je ervan leert. Alle studenten zijn van deze mogelijkheid schriftelijk op de hoogte gebracht. [Verzoekster] heeft die kans niet aangegrepen en heeft haar solo niet herwerkt.

De beroepscommissie komt dus tot de conclusie dat er geen reden is om het cijfer dat is toegekend door zeven praktijkdocenten voor dit deel van het opleidingsonderdeel, met name 1,8/6, te veranderen.

XL-Air

Samengevat kan je stellen de doelstelling van hun werk bij AL-Air erop neer komt dat de student programma-ideeën kan bedenken en uitwerken en dat hij/zij op die manier hoorbaar vorderingen maakt in het vinden van een persoonlijke, een eigen artistieke stem op radio (in casu XL Air). Inhoudelijk fungeert deze radiozender als een labo waarde student kan experimenteren en waar hij/zij het jaar door een interne stage kan lopen. De vorderingen die hij/zij maakt moeten dan ook nog genoteerd worden in het logboek (zie verder).

De beroepscommissie moet vaststellen dat in het logboek van [verzoekster] geen notities of reflecties terug te vinden zijn over wat ze doet op XL Air.

Zij is daarop aangesproken door de titularis in de geplande luistersessies en op de andere afspraken. De titularis evalueerde daarin de programma's 'Nouvelle Vague' en 'Als hij maar geen radiomaker wordt'. Blijkt ook dat zij daar zelf nooit proactief feedback heeft gevraagd hierover. Er blijkt wel dat het 2-wekelijkse programma 'Als hij maar geen radiomaker wordt' sterk is begonnen, met een prima online aanwezigheid, maar dat in het 2^e semester lieten de makers steken lieten vallen en dat er maar 1 uitzending nog op de site is gekomen. De beroepscommissie moet vaststellen dat er geen verbetering kwam eenmaal [verzoekster] daarop is aangesproken en dat wijst volgens de commissie op een gebrek aan een verantwoordelijke professionele houding, die nodig is om binnen de structuur van een radiozender te werken.

De beroepscommissie stelt vast dat van de studenten voor dit deel ook over elkaar kunnen reflecteren (peer-to-peer evaluatie) wat hun functioneren alleen maar ten goede komt. Deze methode van evalueren heeft echter geen invloed op de punten.

De beroepscommissie moet daaruit concluderen dat [verzoekster] zichzelf nooit artistiek of inhoudelijk heeft uitgedaagd op XL-Air en dat het cijfer voor dit onderdeel dus zeker verantwoord is, met name net voldoen, de helft van de punten of 2,5/5.

Logboek

Onderdeel van het logboek zijn twee goed onderbouwde ideeën voor een solo. De commissie moet vaststellen dat [verzoekster] op de dag van afspraak 19 en 20 december 2017 geen goed onderbouwde solo-ideeën had, enkel niet-voldragen vage plannen. Dat bleek zo in haar logboek dat bleek ook op de afspraak. Bij de volgende afspraak in maart ontbraken de 3 elementen (definitief idee, research en werkplanning) volledig. Daarop werd ze aangesproken door de titularis.

Een ander belangrijk element in het logboek is het vinden van een eigen artistieke stem en met dit doel worden een aantal duidelijke opdrachten gegeven, waaronder een lijst van

5 boeken opstellen (fictie en non-fictie) en een lijst van 5 culturele producties die de student aan het begin van het jaar in het logboek noteert. Als een eerste aanzet en stimulans om ook daadwerkelijk boeken en producties te gaan ontdekken. De commissie kan vaststellen dat de lijstjes wel degelijk gemaakt zijn. De culturele producties heeft [verzoekster] inderdaad bijgewoond en van commentaar voorzien. De bespreking van de boeken ontbreekt volledig, zowel fictie als non-fictie. Wat voor de commissie ook wel duidelijk wordt is dat [verzoekster] op geen enkel moment inspanningen heeft gedaan om haar blik buiten Gent te richten en zoals explicet hiervoor wordt gevraagd ook interesse te tonen voor Brussel of een wereld die buiten de haar bekende culturele milieus valt. De commissie moet vaststellen dat zij te weinig moeite deed voor het vinden van een eigen boeiende stem. Gedurende het volledige academiejaar is daar ook geen vordering in gemaakt.

3. Bijkomende overwegingen van de beroepscommissie naar aanleiding van het arrest van 8 augustus 2018 vanwege de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangbeslissingen

De beroepscommissie neemt kennis van de gegrond bevonden middelen door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangbeslissingen in [zijn] arrest van 8 augustus 2018, onderschrijft deze en geeft er bij middel van onderhavige bijkomende overwegingen gevolg aan.

Bespreking van het argument van [verzoekster] inzake de beweerde partijdigheid van de ombudspersoon.

De leden stellen vast dat de ombudsman geen invloed heeft gehad op de eerste beslissing en dat bovenal de eerste bestreden beslissing wordt vervangen door onderhavige beslissing van de beroepscommissie, zodat het argument [van] [verzoekster] onontvankelijk is, minstens ongegrond.

Daarenboven heeft verzoekster – ongeacht de beweerde mogelijke partijdigheid – haar rechten kunnen uitoefenen, hetgeen eveneens maakt dat zij sowieso geen belang heeft bij het aangevoerde middel in de mate dat het haar niet heeft geschaad.

Bespreking van de evaluatievormen uit de ECTS-fiche, zijnde 60% observatie en 40% werkstuk

De titularis van het opleidingsonderdeel, [L.D.M.], wordt hiervoor gehoord door de beroepscommissie en verlaat vervolgens de vergadering tijdens het beraadslagen.

[L.D.M.] licht toe dat de 4 onderdelen (logboek, XL Air, Solo, Stage) van dit opleidingsonderdeel als volgt verdeeld worden onder de evaluatievormen ‘observatie’ en ‘werkstuk’:

- Logboek: bestaat uit 100% observatie en volgens de verdeling van de punten, met name 5 punten van de 20 waarop S0102 In totaal wordt beoordeeld, is dit 25% observatie.
- XL Air: bestaat uit 100% observatie en volgens de verdeling van de punten (5 van de 20) is dit 25% observatie.
- Solo: is voor 100% een werkstuk en volgens de verdeling van de punten (6 van de 20) geldt dit als 30% werkstuk.
- Stage Buzz: is voor de helft observatie en voor de helft werkstuk en volgens de verdeling van de punten (4 van de 20) geldt dit voor 10% observatie en 10% werkstuk.

Op die manier wordt de totaliteit van het opleidingsonderdeel beoordeeld via 60% observatie en 40% werkstuk.

De titularis licht vervolgens de evaluatiemethoden toe voor elk van de 4 onderdelen.

- Logboek: Het logboek, zoals ook in de opdracht is gestipuleerd, is de basis van de individuele afspraken die de docent heeft met de student. En het kader van persoonlijk parcours. In het gesprek dat de docent heeft met de student, reflecteert de student op wat hij heeft gezien en heeft neergeschreven. De docent stelt vragen, daagt de student uit tot kritisch nadenken over wat hij heeft genoteerd in het logboek, student en docent wisselen gedachten uit om zo te komen tot een dieper inzicht en een volgende stap in het persoonlijk traject van de student. De docent observeert bij elke stap en helpt de student keuzes maken, stuurt bij of laat net los als dat niet nodig blijkt. Score van [verzoekster] op dit onderdeel 2/5 = 25% observatie.
- XL AIR: Voor het onderdeel XL AIR is voor de ‘observatie’ geopteerd. Concreet wil dat zeggen: beluisteren van de student tijdens de uitzendingen online, bijwonen van live-uitzendingen met publiek en de student daar aan het werk zien, bekijken hoe het programma op de website en de sociale platformen aan de luisterraars wordt aangeboden. In de afspraken persoonlijk parcours worden zowel de inhoudelijke als vormelijke/artistieke keuzes als de vorderingen in het traject van de student hierbij besproken. Score van [verzoekster] op dit onderdeel 2,5/5 = 25% observatie.
- Solo: De student maakt zelfstandig een ‘solo’: een persoonlijk auditief werkstuk dat hij confrontereert met een publiek. Dat is een publiek van collega-studenten, oud-studenten en docenten van de radio-opleiding. De student laat hierin ook zien dat hij vorderingen heeft gemaakt in het vinden van zijn artistieke stem. De andere studenten geven in een open sfeer kritiek op het werk. De docenten geven een gezamenlijk tot stand gekomen punt op het werkstuk. Score van [verzoekster] op dit onderdeel 1,8/6 = 30% werkstuk.
- Stage: De stagebegeleider observeert de student en geeft mondeling feedback op werkhouding, professionele vaardigheden en vorderingen (aan welke competenties dient nog gewerkt worden). Daarnaast worden ook de kwaliteit van de door de student gemaakte audiostukjes doorlopend beoordeeld, zoals relevantie voor de doelgroep, opname-technische basis, vormen van de betreffende zender ... De matige werkhouding van [verzoekster] werd weerspiegeld in de matige kwaliteit van de werkstukken. Dit ging gelijk op, vandaar een gelijke beoordeling voor beide onderdelen: 1/2 (10% observatie) en 1/2 (10% werkstuk).

De beroepscommissie oordeelt dat deze bijkomende motivering afdoende en materieel correct is. Ze neemt deze bijkomende motivering geheel over en maakt ze uitdrukkelijk tot de hare.

Beslissing

De beroepscommissie stelt vast dat de manier waarop de score van de opleidingsonderdeel tot stand kwam wel degelijk is gebeurd volgens de verhouding van 60% van de punten met de evaluatievorm ‘observatie’ en 40% van de punten met de evaluatievorm ‘werkstuk’. De leden maken deze motivatie explicet tot de hunne. De leden beslissen om de score voor het opleidingsonderdeel ‘Persoonlijk Parcours, Solo 2’ te bevestigen.”

Dit is de bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Ten gronde

Enig middel

Verzoekster steunt een enig middel op een schending van de formelemotiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoekster zet het middel in haar verzoekschrift als volgt uiteen:

“(…)

Ik ben het niet eens moet deze beslissing omdat de beroepscommissie een onvoldoende afdoend antwoord formuleert op de vaststellingen in het arrest nr. 4.355 en de vragen die ik stelde in het intern beroep ingediend op 26/06/2018 [...].

- De toelichting over hoe de weging van 60% voor ‘observatie’ en 40% voor ‘werkstuk’ voor dit opleidingsonderdeel tot stand is gekomen is nog steeds onvoldoende duidelijk.

De ECTS-fiche (bijlage 1) vermeldt: observatie 60%, werkstuk 40%. Nergens uit de beoordeling zoals vermeld in de opdrachtomschrijving (bijlage 2) en uit de beoordeling die ik kreeg (bijlage 3) blijkt deze verdeling.

In de opdrachtomschrijving staat:

‘QUOTERING

Solo: 6

Stage Bruzz: 4

XL Air: 5 (peer toe peer-evaluatie, luistersessies, doelstellingen en eindverslag)

Logboek: 5'

De beroepscommissie schrijft:

- *Logboek: bestaat uit 100% observatie en volgens de verdeling van de punten, met name 5 punten van de 20 waarop S0102 In totaal wordt beoordeeld, is dit 25% observatie.*
- *XL Air: bestaat uit 100% observatie en volgens de verdeling van de punten (5 van de 20) is dit 25% observatie.*
- *Solo: is voor 100% een werkstuk en volgens de verdeling van de punten (6 van de 20) geldt dit als 30% werkstuk.*
- *Stage Bruzz: is voor de helft observatie en voor de helft werkstuk en volgens de verdeling van de punten (4 van de 20) geldt dit voor 10% observatie en 10% werkstuk.*

Ik stel vast dat deze poging om na de feiten de gebeurde evaluatie te laten overeenstemmen met de evaluatie zoals opgenomen in de ECTS-fiche vooreerst mathematisch niet correct is. 6 punten van de 20 herleiden naar 30% van de 100% is niet juist. Het onderdeel Solo dat voor 6 van de 20 punten meetelt zou voor 30% van de in totaal 40% meetellen. Dit kan wiskundig niet correct zijn, waarmee de beroepscommissie nog steeds niet aantonit dat de evaluatie op een correcte manier is gebeurd.

Verder stelt de beroepscommissie dat het onderdeel logboek en XL Air volledig als observatie, en het onderdeel stage Bruzz als 10% werkstuk en 10% observatie meetellen. Het is vreemd dat XL Air enerzijds volledig als observatie wordt bestempeld en stage anderzijds als deels observatie en deels werkstuk, terwijl in wezen dezelfde competenties beoordeeld worden en dezelfde inhouden aan bod komen en enkel de context waarin dat gebeurt en de tijd waarbinnen dat gebeurt anders zou zijn. Indien dit toch juist zou blijken te zijn, ontbreekt voor mij na bekendmaking van deze nieuwe informatie de toelichting over welke onderdelen van de stage als werkstuk worden beoordeeld, en welke onderdelen als observatie worden beoordeeld. De oorspronkelijke beoordeling die ik kreeg voor stage (zie bijlage) vermeldt hierover geen enkele toelichting.

2/4

Stageverslag zeer beknopt (ook hier weer: ze doet weinig moeite, steekt er weinig energie in)

"Ik had niet echt het gevoel dat xxx zich kon inleven in de wereld van BRUZZ. Haar je m'en foutisme leek ook te doen uitschijnen dat het haar niet veel kon schelen. Het kan een misinterpretatie zijn maar echt een band hebben we nooit gehad. Haar opnames voor b-spots waren inhoudelijk en montagekundig ook heel matig. Daarenboven moesten we haar ook regelmatig herinneren aan die opdracht die zij uiteindelijk dan last minute nog heeft volbracht. Het lijkt me dat xxx vooral bang is van mensen te bellen. Als ze een goed redacteur wil worden moet ze daar echt wel de juiste kneepjes voor aangeleerd krijgen."

Ook de beroepscommissie vermeldt niet welke onderdelen van stage als werkstuk worden beoordeeld en welke onderdelen als observatie worden beoordeeld.

- De beroepscommissie gaat nog steeds niet in op de grief uit het intern beroep van 26/06/18 waarin ik de betrokkenheid van de ombudsman bij de evaluatie van het opleidingsonderdeel aankaart. De commissie schrijft hierover enkel het volgende:

Daarenboven heeft verzoekster – ongeacht de beweerde mogelijke partijdigheid – haar rechten kunnen uitoefenen, hetgeen eveneens maakt dat zij sowieso geen belang heeft bij het aangevoerde middel in de mate dat het haar niet heeft geschaad.

Het feit dat ik ‘mijn rechten heb kunnen uitoefenen’, zoals de beroepscommissie schrijft is geen antwoord op het feit dat de opleiding ervoor kies om een ombudsman aan te stellen die betrokken is bij de evaluatie van een opleidingsonderdeel uit de opleiding waarvoor hij ombudsman is.

- De beroepscommissie vermeldt in haar beslissing van 21/08/18 nog steeds niets over het geanonimiseerde logboek van een medestudent die 5/5 behaalde terwijl de opdracht niet voldeed aan alle criteria uit de opdrachtomschrijving. Deze geanonimiseerde opdracht was als bijlage aan het intern beroep van 26/06/18 toegevoegd en vindt u ook hier in bijlage (bijlage 4). Ik blijf de vraag naar betrouwbaarheid van de evaluatie stellen. Het feit dat evaluatiecriteria niet helder zijn en het vermoeden dat deze dus met willekeur worden toegepast is niet weerlegd door de beroepscommissie.”

In haar antwoordnota repliceert verwerende partij hierop het volgende:

“(…)

Toelichting:

Verzoekster bekritiseert andermaal de deelquotering van 8/20 die haar werd toegekend voor het opleidingsonderdeel ‘Persoonlijk parcours – Solo 2’. Niettegenstaande er middels de nieuwe studievoortgangsbeslissing d.d. 21 augustus 2018 (stuk III.G) tegemoet werd gekomen aan de opmerkingen en/of vragen door Uw Raad, is verzoekster het inhoudelijk nog steeds niet eens met voormelde eindbeoordeling voor het betreffende opleidingsonderdeel welke daarin na grondig onderzoek en bijkomende overwegingen werd bevestigd.

De argumenten/grievens zoals uiteengezet in het verzoekschrift van verzoekster komen thans in essentie neer op (i) de bekritisering van het feit dat de bijkomende toelichting die door de beroepscommissie werd gegeven inzake de evaluatiecriteria en de beoordeling van het opleidingsonderdeel nog steeds niet duidelijk noch afdoende is, (ii) het aspect van de betrokkenheid van de ombudsman bij de beoordeling van het opleidingsonderdeel onbeantwoord is gebleven en (iii) de onbetrouwbaarheid van de evaluatie hetgeen leidt tot willekeur en een ongelijke behandeling tussen de medestudenten verwijzende naar het geanonimiseerde logboek van een medestudent.

Verweerster heeft, hoewel het verzoek gericht aan Uw Raad niet uitdrukkelijk verwijst naar een geschonden wets- of reglementaire bepaling noch naar een miskend algemeen beginsel van behoorlijk bestuur, de bezwaren/grievens (3 onderdelen) van verzoekster geïnterpreteerd als een schending van het formele en materiële motiveringsbeginsel, van het zorgvuldigheids- en van het redelijkheidsbeginsel evenals van het gelijkheidsbeginsel.

Weerlegging:

a/ betreffende de grief van verweerster inzake de onduidelijkheid van de evaluatiecriteria

Ter zake, wenst verweerster vooreerst te herhalen dat verzoekster een totaalscore behaalde van 8,3/20, zijnde afgerond 8/20, voor het opleidingsonderdeel ‘Persoonlijk parcours - Solo 2’.

Met het opleidingsonderdeel ‘persoonlijk parcours’ wordt er beoogd om de artistieke persoonlijkheid van de student te ontwikkelen. Het gaat aldus om een ‘persoonlijk traject’ dat voor elke student anders is.

Overeenkomstig artikel 10, §1 en §2 van het algemeen examenreglement (zie stuk I.B), werd voor het opleidingsonderdeel ‘Persoonlijk parcours – Solo 2’ in de ECTS-fiche (zie stuk I.C.) niet enkel een duidelijke omschrijving van zowel de doelstellingen als de inhoud van het opleidingsonderdeel weergeven doch werd daarin ook de evaluatieform van het opleidingsonderdeel vastgelegd. Daarnaast werd er aan elke student ook nog een bijkomend document ‘*Opdrachtomschrijving Persoonlijk Parcours 2 BACH*’ (zie stuk IV.A) bezorgd, net opdat de student precies zou weten wat er van hem of haar wordt verwacht, op weke momenten er feedback (zowel schriftelijk als mondeling) zal worden gegeven en op welke wijze het geheel zal worden geëvalueerd.

De wijze waarop de beoordeling van het betreffende opleidingsonderdeel gebeurt, wordt duidelijk bepaald in de ECTS-fiche (stuk I.C), waarin de volgende evaluatiemomenten worden voorzien:

‘Evaluatie(s) voor de eerste examenkans:

<u>Moment</u>	<u>Vorm</u>	<u>%</u>	<u>Opmerking</u>
-Buiten de examenweken: Permanente evaluatie	Observatie	60,00	
-Buiten de examenweken Permanente evaluatie'	Werkstuk	40,00	

De ECTS-fiche bepaalt aldus duidelijk dat de evaluatie gebeurt op basis van een weging van 60% voor ‘observatie’ en 40% voor ‘werkstuk’. Daarnaast wordt in de betreffende ECTS-fiche tevens aangegeven dat het opleidingsonderdeel ‘Persoonlijk parcours – Solo 2’ uit vier onderdelen bestaat, met name: een ‘externe stage (Bruzz)’, een ‘solo’, ‘XL Air’ en een ‘logboek’, dewelke bevestigd worden in het document ‘*Opdrachtomschrijving Persoonlijk Parcours 2 BACH*’ (stuk IV.A) en waarin de onderlinge weging van de verschillende onderdelen wordt bepaald: solo (6 punten), stage Bruzz (4 punten), XL-Air (5 punten) en logboek (5 punten).

De evaluatie van het gehele opleidingsonderdeel wordt aldus gequoteerd op 20 en is gespreid over 4 onderdelen waarop verzoekster de voegende scores behaalde (zie stukken nrs. III. D.p. 1 en IV.C):

- 4 punten voor de stage: xxx behaalde punten 2/4
- 6 punten voor de solo: xxx behaalde punten 1,8/6
- 5 punten voor de XL-Air: xxx behaalde punten 2,5/5
- 5 punten voor het logboek: xxx behaalde punt 2/5

In het tussengekomen arrest d.d. 8 augustus 2018 (stuk III.F), stelt uw Raad vast dat de evaluatie gebeurt op basis van een weging van 60% voor ‘observatie’ en 40% voor ‘werkstuk’, doch uit niets blijkt of en hoe die verrekening heeft plaatsgevonden.

In haar beslissing d.d. 21 augustus 2018 wordt dienaangaande door de departementale beroepscommissie – nadat de titularis (Mevr. [L.D.M.]) van het opleidingsonderdeel hierover werd gehoord – de volgende verduidelijking en motivering weergegeven (zie stuk III.G):

[...]

Welnu, schematisch kan de wijze van verrekening en weging nog worden voorgesteld, als volgt:

Onderdeel	Behaalde score Totaal /20)	Aandeel in de voorziene evaluatievormen (totaal 100%)	Link ECTS-fiche
Logboek	2/5	= observatie, telt voor 25% van het eindcijfer	Hoort bij 60% observatie
XL Air	2.5/5	= observatie, telt voor 25% van het eindcijfer	Hoort bij 60% observatie
Solo	1.8/6	= werkstuk, telt voor 30% van het eindcijfer	Hoort bij 40% werkstuk
Stage	2/4	= 10% observatie en 10% werkstuk	Hoort de helft bij 40% werkstuk en de helft bij 60% observatie

Er wordt thans aldus op een duidelijke wijze aangetoond op welke wijze de toegekende punten per onderdeel zijn tot stand gekomen in het licht van de voorgeschreven weging (60% voor ‘observatie’ en 40% voor ‘werkstuk’) zoals bepaald in de ECTS-fiche.

In tegenstelling tot hetgeen verzoekster meent te kunnen voorhouden wordt hiermede wel degelijk een antwoord gegeven op de door de Raad gestelde vraag ter zake. Het argument van verzoekster dat het voormelde niet mathematisch correct zou zijn, kan aldus geenszins worden gevuld.

Tevens het argument van verzoekster dat er thans nog steeds geen duidelijke beoordeling voorligt omwille van het feit dat de beroepscommissie geen melding maakt van welke onderdelen van de stage als werkstuk worden beoordeeld en welke onderdelen als observatie worden beoordeeld, is niet correct en kan aldus niet worden gevuld.

Ter zake wordt in de beslissing van beroepscommissie uitdrukkelijk aangegeven dat de stagebegeleider de student observeert (= observatie) en hij daarbij mondelinge feedback op diens werkhouding, professionele vaardigheden en vorderingen (aan welke

competenties dient nog gewerkt worden) geeft. Daarnaast worden ook de kwaliteit van de door de student gemaakte audiotukjes doorlopend beoordeeld (= werkstuk) zoals relevantie voor de doelgroep, opname-technische basis, vormen van de betreffende zender, etc... Daarbij wordt voorts ook nog benadrukt dat de matige werkhouding van verzoekster werd weerspiegeld in de matige kwaliteit van de werkstukken en dat dit gelijk op ging waardoor er een gelijke beoordeling voor beide onderdelen werd gegeven: 1/2 (10% observatie) en 1/2 (10% werkstuk).

De afgewerkte audiotukjes en audiomontages die zijn uitgezonden op Bruzz worden derhalve beschouwd als werkstuk. Dienaangaande kan overigens nog worden opgemerkt dat de stagebegeleider daarbij van oordeel was dat de opnames voor b-spots van verzoekster inhoudelijk en montagekundig heel matig waren. Daarnaast, is het ook zo dat de stagebegeleider de student observeert en hij tevens zijn/haar professionele werkhouding, inzet, halen van deadlines, bereidheid om de zender en zijn doelgroep te leren kennen etc. beoordeelt.

Bovendien dient nog benadrukt dat verzoekster de beoordeling van het onderdeel stage nooit eerder heeft betwist en ter zake zelf uitdrukkelijk – in het kader van haar intern beroep – heeft gesteld dat het gegeven cijfer voor de stage een terechte score is.

Tenslotte, is het argument van verzoekster dat bij het opleidingsonderdeel XL-Air in wezen dezelfde competenties worden beoordeeld als bij de externe stage, evenmin correct en kan dit ook niet worden gevolgd.

Zoals overigens duidelijk blijkt uit ‘Opdrachtomschrijving Persoonlijk Parcours 2 BACH’ heeft het opleidingsonderdeel ‘externe stage’ bij de stadsradio BRUZZ (2 weken) tot doel enerzijds (i) inzicht te verwerven in hoe een redactie werkt en anderzijds (ii) eenvoudige bijdrages te leveren aan de uitzending, *terwijl* het uiteindelijke doel van het opleidingsonderdeel XL-Air erop neerkomt dat de student ‘zelf’ programma-ideeën kan bedenken en uitwerken en dat hij/zij op die manier hoorbaar vorderingen maakt in het vinden van een persoonlijke, een eigen artistieke stem op radio.

Bij het opleidingsonderdeel XL-Air wordt aldus niets beoordeeld als werkstuk, omdat het hier gaat om een groeiproces waarbij de student mag experimenteren en waarbij hij de opdracht krijgt om ‘zijn/haar eigen artistieke stem te vinden’.

De inhoud en/of te beoordelen competenties van het opleidingsonderdeel XL-Air is aldus – in tegenstelling tot hetgeen verzoekster geheel ten onrechte voorhoudt – niet dezelfde als die op de stage waarbij de student een duidelijk omschreven opdracht krijgt die is aangepast aan de zender en zijn doelgroep.

Het eerste middelonderdeel (eerste grief) van verzoekster is dan ook niet gegrond.

b/ betreffende de tweede grief van verweerster inzake het aspect van de betrokkenheid van de ombudsman bij de beoordeling van het opleidingsonderdeel

Wat dit middelonderdeel betreft, had Uw Raad in [zijn] arrest d.d. 8 augustus 2018 twee bezwaren geuit: enerzijds (i) het feit dat niet geantwoord werd op het argument van de verzoekster inzake de beweerde partijdigheid van de ombudsman en anderzijds (ii) het ambtshalve door Uw Raad opgeworpen middel dat er overeenkomstig artikel 46, 56 van het algemeen examenreglement een plaatsvervanger dient te worden aangeduid opdat de beroepscommissie op regelmatige wijze zou zijn samengesteld.

Wat vooreerst de regelmatigheid van de samenstelling van het beroepsorgaan betreft, wordt er hieraan verholpen door thans te voorzien in een plaatsvervanger (overeenkomstig artikel 46, §6 van het algemeen examenreglement, stuk I.B).

Daarbij wordt in de studievoortgangsbeslissing d.d. 29 juni 2018 van de departementale beroepscommissie uitdrukkelijk het volgende toegelicht:

[...]

Er dient thans aldus te worden vastgesteld dat de beroepscommissie bij het nemen van de studievoortgangsbeslissing d.d. 29 juni 2018 op regelmatige en rechtsgeldige wijze is samengekomen en dit conform artikel 46, §6 van het algemeen examenreglement.

Wat voorts de betrokkenheid van de ombudsman betreft, wenst verweerster vooreerst te herhalen dat in casu de ombudsman wel degelijk op een objectieve, neutrale en onpartijdige wijze de nodige en relevante informatie heeft kunnen meedelen aan verzoekster aangaande de mogelijkheden inzake beroep en de te voegen procedure als zij zich niet kon neerleggen met de aan haar gegeven beoordeling.

Vermits in onderhavig geval de ombudsman inderdaad ook personeelslid is van verzoekster haar opleiding, heeft hij zich – zoals eerder al gesteld – bewust niet als ombudsman in de beroepscommissie d.d. 29 juni 2018 laten toevoegen. Bij het nemen evenwel van de nieuwe beslissing d.d. 21 augustus 2018 en opdat de beroepscommissie op rechtsgeldige wijze zou zijn samengesteld, heeft de ombudsman, de heer [J.B.], zich verontschuldigd en heeft hij zijn mandaat van ombudspersoon gedelegeerd naar de heer [J.D.].

Daarenboven en in antwoord op de argumentatie ter zake van verzoekster, dient tevens te worden benadrukt dat de ombudsman geen invloed heeft gehad op de eerste beslissing van de beroepscommissie d.d. 29 juni 2018 welke overigens integraal in de plaats kwam te staan van de initiële studievoortgangsbeslissing d.d. 20 juni 2018 zodat verzoekster – ongeacht de beweerde partijdigheid – haar rechten heeft kunnen uitoefenen en zij bijgevolg ook geen enkel belang meer heeft bij het door haar aangevoerde middel temeer nu ook de beslissing van de beroepscommissie d.d. 29 juni 2018 integraal wordt vervangen door de (thans bestreden) beslissing van beroepscommissie d.d. 21 augustus 2018.

In de betreffende beslissing wordt dit uitdrukkelijk aangegeven als volgt:

[...]

Gelet op het voormelde, dient de grief ter zake van verzoekster dan ook te worden afgewezen als onontvankelijk wegens gebrek aan belang in hoofde van verzoekster.

Het tweede middelonderdeel (tweede grief) van verzoekster is dan ook niet ontvankelijk bij gebreke van belang minstens ongegrond.

c/ betreffende de derde grief van verweerster inzake de onbetrouwbaarheid van de evaluatie

In dit derde onderdeel herhaalt verzoekster nogmaals haar argumentatie inzake de beweerde onbetrouwbaarheid van de evaluatie hetgeen leidt tot willekeur en een ongelijke behandeling tussen de medestudenten verwijzende naar het geanonimiseerde logboek van een medestudent die een 5/5 zou hebben behaald terwijl de opdracht niet voldeed aan alle criteria uit de opdrachttomschrijving.

Nochtans, heeft Uw raad in [zijn] arrest d.d. 8 augustus 2018 reeds op duidelijke wijze geoordeeld dat dit middelonderdeel ongegrond is en dit om de hiernavolgende redenen:

“Inzake het gelijkheidsbeginsel mag het als vaste rechtspraak gelden dat een student daaruit in beginsel geen grond tot nietigverklaring van een

examenbeslissing kan putten omdat studenten in de regel niet in een concurrentiële positie tegenover elkaar staan, en de mogelijk ongelijke behandeling van een andere student – ook weer: in regel – zonder invloed is op de rechtspositie van de student die zich tot de rechter wendt.

Wat het logboek betreft, is de Raad van oordeel dat de bestreden beslissing in afdoende mate concreet motiveert om welk redenen aan verzoekster een deelscore van 2/6 is toegekend (onverminderd wat de Raad hierboven heeft vastgesteld inzake de motivering van de quatering in het licht van de ECTS-fiche). Het middelonderdeel is ongegrond”
(eigen onderlijning)

Gelet op het feit dat de thans bestreden beslissing van de beroepscommissie d.d. 21 augustus 2018 de motivering ter zake zoals uiteengezet in eerste beslissing d.d. 29 juni 2018 van de beroepscommissie integraal overneemt, dient het gevoerde verweer van verzoekster ook ditmaal als ongegrond te worden afgewezen.

Het derde middelonderdeel (derde grief) van verzoekster is dan ook niet gegrond.

Uit het voormelde en de stukken van het dossier blijkt derhalve onmiskenbaar dat de evaluatie door de docent gebeurde op grondige en zorgvuldige wijze waarbij de evolutie van verzoekster doorheen het jaar niet uit het oog werd verloren. De conclusie hieruit in hoofde van verzoekster is dat zij niet heeft aangetoond de nodige competenties te verenigen.

Middels de argumentatie zoals uiteengezet in haar verzoekschrift, slaagt verzoekster er niet in om aan te tonen dat de hoger beschreven evaluatie van de docent evenals de thans bestreden beslissing van de beroepscommissie niet afdoende gemotiveerd, onzorgvuldig, dan wel kennelijk onredelijk zou zijn. Verzoekster mag in dat verband overigens niet verwachten dat Uw Raad zich in de plaats zou stellen van verweerster als onderwijsinstelling. Evenmin kan er enige schending van het gelijkheidsbeginsel weerhouden worden.

Het enige middel is dan ook ongegrond.”

Verzoekster harerzijds, merkt in haar wederantwoordnota ter zake nog het volgende op:

“Volgende zaken blijven onduidelijk voor mij na het lezen van de antwoordnota:

1. Hoe kan het dat een opleiding pas zo laat in het onderwijsproces, nl. na een arrest van Uw raad, duidelijk kan maken hoe de gebeurde beoordeling overeenstemt met de ECTS-fiche, en tijdens het gesprek eind juni (gesprek met de ombudsman en de docent) niet aan mij kon verhelderen hoe die beide overeenkomen, en stelde dat de 60% observatie een beetje overal zat, en de 40% werkstuk een beetje overal zat? Dit getuigt van weinig transparantie en biedt geen ondersteuning voor de student. Als ik had geweten dat elk stuk dat ik maakte op stage zou beoordeeld worden als werkstuk, had ik een grotere houvast gehad, en meer duidelijkheid over de verwachtingen. En misschien had ik dan de uitzendingen voor XL Air, die ik als werkstukken beschouwde, wat minder zo bekeken, en daar meer geëxperimenteerd. Ik kan niet begrijpen hoe het mogelijk is dat een docent op deze manier kan en mag werken in een opleiding in het hoger onderwijs.

2. Uit paragraaf 2.7 die gaat over de betrokkenheid van de ombudsman bij de beoordeling blijkt nog steeds niet waarom de opleiding ervoor kiest om standaard een ombudsman

aan te stellen die betrokken is bij de beoordeling van het opleidingsonderdeel in kwestie, zowel voor studenten eerste jaar, tweede jaar als derde jaar. Dat maakt dat al deze studenten, waaronder ook ik, niet terecht kunnen bij een neutrale ombudsman. Enkel een student die zelf de weg zoekt in het examenreglement ontdekt hoe hij of zij zijn of haar rechten kan laten gelden. Alle andere studenten met een gelijkaardige vraag als de mijne krijgen net als ik de boodschap van de ombudsman dat ze de opleiding moeten stopzetten (en ook niet moeten proberen om het opleidingsonderdeel het jaar nadien her op te nemen, omdat het resultaat niet anders zal zijn dan in het huidige academiejaar). De keuze van de opleiding om dit voor studenten in meerdere opleidingsjaren zo te doen lijkt een bewuste keuze en druist in tegen de regels die gelden voor een ombudsman.

Ook het feit dat ik als student niet uitgenodigd word om gehoord te worden door de interne beroepscommissie toont dat de stem van de student in deze hogeschool blijkbaar niet belangrijk is. Dit is duidelijk zichtbaar in het examenreglement waar dat de samenstelling van de interne beroepscommissies behandelt. Het feit dat de opleiding het niet nauw neemt met het aanstellen van een ombudspersoon en in de eerste interne beroepscommissie zelfs geen ombudspersoon aanwezig was zijn hier mede uitingen van.

3. In paragraaf 2.9 wordt gesteld dat de beoordeling voor logboek correct is gebeurd, wat door Uw raad is bevestigd. Het feit dat andere studenten hoge scores behalen voor een logboek dat evenmin aan de opdrachtcriteria beantwoordt is volgens hen niet ter zake. Dit antwoord neemt geenszins de twijfel weg over beoordeelen met willekeur. Veel studenten met een logboek gelijkaardig aan het mijne behalen bijna de maximumscore, één student behaalt de maximumscore, dat logboek zat al in bijlage van het intern beroep. Hoe kan het dat al deze logboeken op een andere manier worden beoordeeld, dat er geen eenvormigheid is te vinden in de score en hoe de logboeken eruit zien? Los van het feit dat studenten niet in een concurrentiële positie ten opzichte van elkaar staan en de mogelijk ongelijke behandeling van een andere student in regel zonder invloed is op de rechtspositie van mij, wens ik graag nog eens te benadrukken dat het hier niet gaat over de ongelijke behandeling van één andere student maar van meerdere andere studenten. De meest opvallende, nl. de maximumscore behalen met een opdracht die nog niet eens aan de minimale opdrachtcriteria beantwoordt, is in bijlage van het intern beroep ingediend, maar er zijn er meerdere andere. Het feit dat de docent en de beroepscommissie dit blijven ontwijken toont voor mij aan dat dit niet kan verantwoord worden.”

Beoordeling

De beroepscommissie heeft in de bestreden beslissing een duidelijke verantwoording gegeven voor de wijze waarop het examencijfer ‘Persoonlijk parcours – solo 2’ tot stand is gekomen. Deze verantwoording maakt het voor verzoekster mogelijk om inzicht te verwerven in de verrekening van de verschillende aspecten die werden beoordeeld.

Waar verzoekster stelt dat een omzetting van 6/20 naar 30/100 mathematisch niet correct is, wijst de Raad erop dat het quotiënt van beide berekeningen 0,3 is, zodat het argument feitelijke grondslag mist.

Verzoekster zet verder niet uiteen waarom de bestreden beslissing verkeerdelijk vermeldt dat de beoordeling voor ‘Solo’ behoort tot de 40% werkstuk in de verhouding 60% observatie – 40% werkstuk.

Verzoekster moge het verder vreemd achten dat ‘XL Air’ volledig als observatie wordt bestempeld en ‘stage’ deels als observatie en deels als werkstuk, daarmee toont verzoekster nog niet aan met welke rechtsregel zulks zou strijden, laat staan waarom. De toelichting die verwerende partij aanvoert, komt de Raad overtuigend over.

De grief dat de beroepscommissie niet heeft uiteengezet welke onderdelen binnen ‘stage’ als werkstuk, dan wel als ‘observatie’ worden beoordeeld, kan niet worden aangenomen, aangezien verzoekster in haar intern beroep van 26 juni 2018 uitdrukkelijk heeft aangegeven de deelscore van 2/4 voor dat aspect niet te betwisten.

Met betrekking tot de tussenkomst van de ombud, stelt de Raad met verwerende partij vast dat een onafhankelijke ombud bij de beraadslaging omrent de thans bestreden beslissing aanwezig was.

Waarom er eertijds een ombud was aangesteld die bij verzoeksters opleiding betrokken was, is bijgevolg niet relevant voor de beoordeling van de thans bestreden beslissing.

Ook deze grief overtuigt niet.

Wat het geanonimiseerd logboek van de medestudent betreft, wijst de Raad erop dat hij ter zake in het arrest nr. 4.355 van 8 augustus 2018 het volgende heeft geoordeeld:

“Wat het logboek betreft, is de Raad van oordeel dat de bestreden beslissing in afdoende mate concreet motiveert om welke redenen aan verzoekster een deelscore van 2/5 is toegekend (onverminderd wat de Raad hierboven heeft vastgesteld inzake de motivering van de quotering in het licht van de ECTS-fiche). Het middelonderdeel is ongegrond.”

Daarmee heeft de Raad zijn rechtsmacht over dit geschilpunt uitgeput.

Dit onderdeel van het middel is bijgevolg onontvankelijk.

In haar wederantwoordnota werpt verzoekster nog op dat zij niet werd uitgenodigd om te worden gehoord.

Daargelaten de vraag of dit middel in die stand van de procedure nog wel op ontvankelijke wijze kan worden opgeworpen, wijst de Raad erop dat verwerende partij in artikel 46 van haar examenreglement niet heeft voorzien in een recht op een fysieke hoorzitting bij een intern beroep tegen een examenbeslissing.

Het is de vaste rechtspraak van de Raad dat in dergelijk geval de student geen fysieke verschijning voor de beroepsinstantie kan afdwingen en dat aan de hoorplicht is voldaan door de mogelijkheid die de student heeft om zijn grieven in het verzoekschrift op intern beroep uiteen te zetten.

Het enig middel is, in zoverre ontvankelijk, ongegrond.

VI. Anonimisering

Verzoekster vraagt in haar verzoekschrift de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

1. De Raad werpt het beroep.

2. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoekster weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 14 september 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jan Geens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyveld	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris **De voorzitter**

Freya Gheysen **Jim Deridder**

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 17 september 2018

Arrest nr. 4.432 van 5 oktober 2018 in de zaken 2018/200 en 2018/201

In zake: Jaleesa MILAN
Woonplaats kiezend te 1102 BA Amsterdam (Nederland)
Florijn 509

Tegen: THOMAS MORE KEMPEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Tom Peeters
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Mechelsesteenweg 27
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 15 juli 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 4 juli 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk en niet gegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 17 september 2018.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Tom Peeters, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

Omwille van de nauwe samenhang tussen de verzoekschriften met rolnummer 2018/200 en 2018/201, heeft de Raad de behandeling ervan met het oog op een goede rechtsbedeling ambtshalve samengevoegd.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding “Bachelor in de vroedkunde”.

Voor het opleidingsonderdeel “Klinisch onderwijs (VR-3)” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 2 juli 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 4 juli 2018 werd het intern beroep ontvankelijk en niet gegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat verzoekster voor ‘Klinisch onderwijs’ een score van 9/20 behaalde, op basis van 10/20 voor stage en een onvoldoende voor de voortgangstoets. Verzoekster betwist het examencijfer voor ‘Klinisch onderwijs’, meer bepaalde de 10/20 voor de stages. Ze betwist de onvoldoende op de voortgangstoets niet. Verzoekster argumenteert dat ze op eerdere stages in een andere onderwijsinstelling beter werd beoordeeld. De interne beroepsinstantie oordeelt dat de beoordeling van stages in vroegere fasen van de opleiding niet relevant is voor de beoordeling van de eindstage. Verzoekster meent ook dat ze regelmatig “ruim voldoende” behaalde op de stagefiches. De interne beroepsinstantie stelt vast dat de opleiding rekening gehouden heeft met alle stagefiches en de evolutie tijdens de stage.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 9 juli 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 14 juli 2018 en bij aangetekend schrijven van 15 juli 2018 diende verzoekende partij telkens een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

De Raad merkt op dat, zoals verwerende partij ook aanhaalt in haar antwoordnota, het verzoekschrift met rolnummer 2018/200 - dat omwille van de nauwe samenhang met verzoekschrift 2018/201 samengevoegd wordt behandeld - niet ondertekend is. De Raad stelt vast dat de verzoekende partij geen verklaring bijbrengt voor de niet-ondertekening. De Raad stelt bijgevolg vast dat het verzoekschrift met rolnummer 2018/201 geacht wordt het verzoekschrift met rolnummer 2018/200, dat niet ontvankelijk is, te vervangen.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een eerste middel beroept op de schending van het redelijkheidsbeginsel, in combinatie met de motiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat zij de waardering van haar stage (10/20) betwist. Volgens verzoekster herkent zij deze waardering niet terug in de beoordeling van deze stages en eerdere stages bij een vorige onderwijsinstelling. De stages worden namelijk gemiddeld met een ruim voldoende beoordeeld. Een ‘ruim voldoende’ ligt volgens verzoekster tussen 13-15/20. Verzoekster stelt dat ze niet twijfels aan de bekwaamheid van de medewerkers van verwerende partij, maar ook niet aan de door haar geleverde prestaties. Om deze reden heeft zij een beroep gedaan op de beroepsinstantie.

In de interne beroepsbeslissing wordt er volgens verzoekster onvoldoende argumenteerd hoe de gemiddelde beoordeling (ruim voldoende) van haar praktijkbegeleiders door de onderwijsinstelling gewaardeerd is op 10/20. Middels haar extern verzoekschrift doet verzoekster een laatste oproep om het cijfer voor haar stage te herzien en te herwaarderen. In bijlage voegt verzoekster een berekening toe, die zij heeft gemaakt aan de hand van de berekeningstabel ‘Sleutel voor het geven van punten voor stages’, die door de onderwijsinstelling gebruikt wordt als richtlijn voor de berekening van de stages. Verzoekster begrijpt dat de tabel er richtlijn is dat hiervan kan worden afgeweken. In dit geval wil zij evenwel vragen om niet van de richtlijn af te wijken, nu er naar haar mening een zwaarwegend belang is, namelijk het slagen voor haar diploma. Met het behalen van het opleidingsonderdeel ‘Klinisch onderwijs’ kan verzoekster haar minor ‘Lactatie’ delibéreren, wat zou resulteren in het behalen van haar diploma. Indien men bij zijn standpunt blijft, zal dit ertoe leiden dat verzoekster haar hele stage opnieuw moet doen. De tijd die verzoekster inmiddels aan haar studie heeft besteed (acht jaar) laat zien dat zij altijd gemotiveerd is gebleven en dat zij volhardend is in het behalen van haar doelen. Intussen is aan verzoekster een job aangeboden en heeft zij een uitgeschreven plan voor het openen van haar eigen praktijk. Hiermee wil zij aantonen hoeveel er voor haar op het spel staat.

In haar *antwoordnota* gaat verwerende partij vooreerst in op de evaluatie van het opleidingsonderdeel “Klinisch onderwijs (VR-3)”. Het definitieve resultaat voor dit opleidingsonderdeel wordt vastgesteld door de correctie van de score voor het deelopleidingsonderdeel “Stage”, rekening houdend met de resultaten voor de deelopleidingsonderdelen “VHPF”, “assessmentcenter”, “VGT” en “TB”, m.n.:

- Eerst wordt de student een voorlopig cijfer op 20 toegekend op basis van de globale evaluatie van de verschillende stageactiviteiten;
- Vervolgens wordt de score voor “VHPF” in rekening gebracht, m.n.:
 - o 0 bij het slagen voor alle vaardigheden tijdens de eerste of tweede toetskans;
 - o -1, -2 of -3 op de score voor “Klinisch onderwijs (VR-3)” bij het niet-slagen voor 1, respectievelijk 2 of meer vaardigheden.
- Achtereenvolgens wordt de score voor “assessmentcenter” verrekend, m.n.:
 - o 0 bij het slagen voor “assessmentcenter” tijdens één van de twee examenkansen in eerste zittijd;
 - o maximaal 9 op 20 voor “Klinisch onderwijs (VR-3)” bij het niet-slagen tijdens de twee examenkansen in eerste zittijd.
- Nadien wordt het behaalde resultaat voor “VGT” in rekening gebracht, m.n.:
 - o 0 bij het slagen voor “VGT”;
 - o -10% op de score voor “Klinisch onderwijs (VR-3)” bij het niet-slagen. Hier toe wordt gebruik gemaakt van de gewone afrondingsregels.
- Aan het einde van de opleiding dienst de student aan te tonen dat hij/zij (1) minstens 12 uur bijscholing heeft gevolgd gedurende de opleiding, en (2) dat hij/zij zich heeft bekwaamd in de competentie “wereldburgerschap”. Het al dan niet voldoen aan deze voorwaarden uit zich in een score voor “LB”, het laatste deelopleidingsonderdeel waarvan de score het definitief resultaat voor “Klinisch onderwijs (VR-3)” beïnvloedt, m.n.:
 - o (1) m.b.t. het volgen van minstens 12 uur bijscholing:
 - 0 bij het bewijzen van het volgen van 12 uur bijscholing;
 - maximaal 9 op 20 voor “Klinisch onderwijs (VR-3)” bij het gebrek aan bewijs van 12 uur bijscholing;
 - o (2) m.b.t. het beheersen van de competentie “wereldburgerschap”:
 - 0 bij het beheersen van de competentie “wereldburgerschap”;
 - -1 op de score voor “Klinisch onderwijs (VR-3)” indien men niet kan aantonen dat men de competentie “wereldburgerschap” beheert.

Verzoekster werd geslaagd verklaard voor alle deelopleidingsonderdelen, behoudens de voortgangstoets. Het is opmerkelijk dat verzoekster dan ook niet de haar toegekende score voor de voortgangstoets, maar wel haar stagebeoordeling betwist.

Verwerende partij haalt vooreerst aan dat resultaten uit het verleden geen garantie bieden voor de toekomst. In haar extern beroepschrift verwijst verzoekster m.b.t. de beoordeling van het deelopleidingsonderdeel “Stage” in een eerste middel naar stages die zij eerder in haar opleiding aan een andere onderwijsinstelling heeft afgelegd, die als “ruim voldoende” zouden zijn beoordeeld. Hierbij stelt verzoekster dat een 10 op 20 geen correcte waardering is van de stages die zij in het kader van het opleidingsonderdeel “Klinisch onderzoek (VR-3)” heeft afgelegd. Het gegeven dat een student tijdens de vorige academiejaren steeds een score tussen de 13 en de 15 op 20 heeft behaald voor praktijkopleidingsonderdelen, verhindert niet dat een dergelijke score niet wordt behaald voor “Praktijk” als deelopleidingsonderdeel van “Klinisch onderzoek (VR-3)”. Immers, de stage heeft als opleidingsonderdeel in elke modeltrajectschijf een eigen finaliteit. Ook het feit dat verzoekster zich in het laatste jaar van de opleiding “Professionele Bachelor Vroedkunde” bevindt, is geen argument om soepeler te worden beoordeeld. Wel integendeel, de leerresultaten die in een derde en laatste modeltrajectschijf worden vooropgesteld, moeten garanderen dat studenten het jaar nadien autonoom een professionele, kwalitatieve, hoogstaande en veilige zorg kunnen garanderen als vroedkundigen met een EU-erkennung. Een strengere beoordeling is aldus verantwoord.

Als tweede middel verwijst verzoekster naar de “Sleutel voor het geven van punten voor stages: leidraad voor het geven van deelpunten per DLR’s binnen stages”, zoals als eerste bijlage gevoegd bij de “Bijlage bij Studiewijzer OPO Klinisch onderwijs Bachelor in de vroedkunde” om de omzetting van de “kwalitatieve” naar de “kwantitatieve” evaluatie van het deelopleidingsonderdeel “Stage” door het team van vakdocenten te bewijzen. Vermits dit middel niet werd opgeworpen in het kader van de interne procedure, dient het volgens verwerende partij – conform artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs en de vaste rechtspraak van de Raad – te worden afgewezen als onontvankelijk. De Raad is niet bevoegd om vooroemd middel te beoordelen, daar het niet aan de interne beroepsinstantie is voorgelegd.

Enkel ten overvloede merkt verwerende partij op dat de door de opleiding gehanteerde sjablonen slechts een suggestie van scorevorming uitmaken. In het kader van het

opleidingsonderdeel “Klinisch onderwijs (VR-3)” lopen de studenten stage binnen alle beroepsdomeinen van de vroedkunde en dienen zij in deze situaties steeds blijk te geven van een afdoende beheersing van de vooropgestelde leerresultaten en onderliggende gedragsindicatoren. Het onder de knie hebben van de voorgeschreven competenties wordt doorheen de stages beoordeeld als “ruim onvoldoende”, “onvoldoende”, “voldoende”, “ruim voldoende” of “uitstekend”. Aan het einde van de stage worden al deze “kwalitatieve” beoordelingen dan omgezet in een “kwantitatieve” beoordeling van het kunnen van de studenten in de eindfase van het opleidingsonderdeel.

Verwerende partij verwijst naar hetgeen de bijlage bij de studiewijzer stipuleert aangaande de beoordeling van het deelopleidingsonderdeel “Stage”. Volgens verwerende partij is het eindresultaat van 10/20 voor het deelopleidingsonderdeel “Stage” te wijten aan de dalende lijn die het stageverloop van verzoekster kenmerkt. De prestaties van verzoekster op de eerste stageplaatsen werden inderdaad relatief positief beoordeeld, niet alle leerkansen werden echter gegrepen. Tijdens de laatste stage van vijf weken bij [A.Z.M.] te [D.] werd verzoekster echter uitgedaagd om alle theoretische kennis in de praktijk om te zetten en werden haar prestaties slechts nipt voldoende beschouwd, na remediëring op grond van de tussentijdse evaluatie. Gelet op het belang van deze stage – tevens het eindpunt van het deelopleidingsonderdeel – werd een score van 10 op 20 door het team van docenten als gepast aangezien. De scorewijzer werd dan ook terecht niet nadrukkelijk gevuld door het team van docente en die keuze werd door hen afdoende gemotiveerd. Door te verwijzen naar het gehele dossier en de negatieve evolutie doorheen de stage, heeft ook de interne beroepsinstantie op deugdelijke wijze geantwoord op de verzuchtingen van verzoekster zoals geuit in haar intern beroepschrift.

Tot slot benadrukt verwerende partij dat de praktijklectoren verbonden aan de onderwijsinstelling kennelijk het beste zicht genereren op de vaardigheden van verzoekster. Uitsluitend zij zijn dan ook als team gemachtigd om – in samenspraak en op basis van het gehele stagedossier – het eindcijfer van verzoekster voor het deelopleidingsonderdeel “Stage” vast te stellen.

Als derde middel beargumenteert verzoekster in haar extern verzoekschrift de gevolgen van de niet-toekenning voor een credit voor het opleidingsonderdeel “Klinisch onderwijs (VR-3)” aan haar. Volgens verwerende partij kan dit betoog niet worden weerhouden om de score voor het opleidingsonderdeel “Stage” in positieve zin te wijzigen. Immers: (1) verzoekster kan een

beroep doen op de bijzondere modaliteiten zoals door de opleiding aangereikt om de duurtijd van de stage in te korten en deze vroegtijdig aan te vatten zodat zij alsnog in januari 2019 haar diploma “Professionele Bachelor Vroedkunde” kan behalen; en (2) verzoekster behaalde inderdaad nog een tekort voor het opleidingsonderdeel “Lactatie”, een opleidingsonderdeel dat verzoekster tijdens het academiejaar 2017-2018 voor een tweede maal volgde en alleszins afzonderlijk moet worden beoordeeld voor deliberatie, ongeacht het al dan niet slagen voor “Klinisch onderwijs (VR-3)”.

Verwerende partij besluit dat de beoordeling van het opleidingsonderdeel “Klinisch onderwijs (VR-3)”, en meer bepaald het deelopleidingsonderdeel “Stage” correct tot stand is gekomen. Verwerende partij heeft daarenboven getracht de gevolgen van het niet-slagen voor dit opleidingsonderdeel in de mate van het mogelijke te milderen. Verwerende partij kan dan ook geen onredelijkheid verweten worden.

Beoordeling

Vooreerst herkent verzoekster de score die zij kreeg voor haar “stage” in de strikte zin van het woord niet in de beoordelingen die zij kreeg bij de vorige instelling van hoger onderwijs, waar zij student was. Op basis daarvan verwachtte zij een ruim voldoende score, met name tussen de 13 en 15 op 20.

De Raad kan verzoekster op basis van de uitgedrukte verwachting niet bijkijken waar deze meent dat zij met het cijfer 10 op 20 niet correct zou zijn geëvalueerd voor de stages in het raam van het opleidingsonderdeel “Klinisch Onderwijs (VR-3)”.

Zelfs zo maken de, voor het overige niet gedocumenteerde, beweerde hogere scores (13 à 15 op 20) de behaalde 10 op 20 voor stage niet onredelijk. Evenmin kan eruit worden afgeleid dat de score niet correct tot stand zou zijn gekomen. De verzoekster onthoudt zich ook van toelichting terzake die het voor de Raad aannemelijk zou kunnen maken dat de beoordeling niet rechtmatig is.

Verzoekster duidt niet in welke mate gelijkenissen vorhanden zijn tussen de in het kader van de eerdere stages waarnaar verzoekster verwijst beoordeelde eindcompetenties en de competenties die het voorwerp uitmaken van de voor de Raad betwiste stagescore. De Raad

stelt vast dat de verzoekster nalaat de relevantie van de eerdere stagescores voor de evaluatie van de stage-component binnen “Klinisch onderwijs (VR-3)” aan te tonen. De Raad kan het uit eerder behaalde scores geputte argument bijgevolg niet bijtreden.

In zoverre de beoordelingen waarnaar verzoekster lijkt te verwijzen stages in lagere modeltrajectjaren betreffen en “Klinisch Onderwijs (VR-3)” deel uitmaakt van het programma van het derde modeltrajectjaar, is volgens de Raad trouwens bijzondere voorzichtigheid geboden ten aanzien van de bewering van de verzoekster. In de op groei gedreven opbouw van een opleidingsprogramma kan men aannemen dat competenties die in een bepaald modeltrajectjaar moeten worden behaald tot een lagere score leiden in een hoger modeltrajectjaar. In het hogere modeltrajectjaar wordt immers, in het bijzonder in een stage, een meer geavanceerde vorm van kennis of van praktische vaardigheden (of de combinatie ervan) verwacht.

In die zin acht de Raad de beslissing van de interne beroepsinstantie weliswaar summier, doch afdoende gemotiveerd.

Daarnaast geeft verzoekster aan dat in de beslissing op bezwaar onvoldoende beargumenteerd wordt hoe de gemiddelde beoordeling van de praktijkbegeleiders door de onderwijsinstelling gewaardeerd is op een 10 op 20.

De Raad slaat acht op het intern beroepschrift van verzoekster. Hierbij stelt de Raad vast dat het argument niet vervat zit in het intern beroepschrift. De Raad ziet niet in waarom verzoekster dit argument niet kon ontwikkelen in het kader van het intern beroep. In geen geval maakt verzoekster dit op overtuigende wijze hard. De Raad beoordeelt het argument, dat hij niet-ontvankelijk acht, dan ook niet verder.

Vervolgens heeft verzoekster het ook over het gebruik van de “berekeningstabel” bij de bepaling van de eindscore. Verzoekster schrijft hieromtrent in het verzoekschrift voor de Raad het volgende: *“Middels deze brief doe ik een laatste beroep op u om mijn cijfer voor mijn stage te herzien en te herwaarderen. In de bijlage heb ik een berekening toegevoegd die ik heb gemaakt aan de hand van de berekeningstabel sleutel voor punten stage (...), die door de onderwijsinstelling gebruikt wordt als richtlijn voor de berekening van de stages. Ik begrijp dat de tabel een richtlijn is en dat er vanaf geweken kan worden. In dit geval wil ik u vragen om*

niet van de richtlijn af te wijken, nu naar mijn mening een zwaarwegend belang is, namelijk het slagen voor mijn diploma. (...)"

De Raad heeft kennis genomen van het intern beroepschrift.

Zelfs met een welwillende houding ten aanzien van het verzoekschrift, kan de Raad het argument niet in het intern beroepschrift ontwaren.

Evenmin ziet de Raad gronden – nog daargelaten dat verzoekster overtuigende gronden bijbrengt – die hem ervan overtuigen dat verzoekster in de onmogelijkheid was dit argument in de interne procedure op te werpen. Verzoekster kan er zich aldus moeilijk over beklagen dat met dit argument geen rekening is gehouden bij het nemen van de voor de Raad betwiste beslissing van de interne beroepsinstantie. Voor de Raad is het middel bijgevolg niet ontvankelijk.

Tenslotte wijst verzoekster op de gevolgen van de aangevochten score voor “Klinisch onderwijs (VR-3)”.

Verzoekster wijst op de tijdsinvestering in haar studie (8 jaar) – waaruit haar motivatie en volharding blijkt – en stipt aan dat een credit voor “Klinisch onderwijs (VR-3)” ervoor zorgt dat zij in aanmerking komt voor deliberatie voor de minor “Lactatie”. Dit leidt er dan weer toe dat verzoekster het diploma zou behalen. Zoniet zal verzoekster de stage opnieuw moeten doen.

De Raad heeft vanzelfsprekend begrip voor de teleurstelling van verzoekster wegens het niet-slagen voor “Klinisch onderwijs (VR-3)” en de gevolgen hiervan voor de studieloopbaan van verzoekster. Deze gevolgen hebben echter niet tot gevolg dat verzoekster alsnog de vereiste eindcompetenties om te kunnen slagen, heeft bereikt. Evenmin mogen zij ertoe leiden dat de beoordelaars de ogen zouden dienen te sluiten voor de ontbrekende eindcompetenties.

De Raad, die trouwens niet zelf in de beoordeling mag treden, kan in het licht van de dossierelementen niet tot de beslissing komen dat deze gevolgen de redelijkheid van de beslissing zouden aantasten of erop zouden wijzen dat de interne beroepsinstantie bij het nemen van haar beslissing de toepasselijke regelgeving niet zou hebben gerespecteerd. Dat voor verzoekster veel op het spel staat, zoals aangegeven in het verzoekschrift, wijzigt hier *in casu* niet aan.

De Raad wijst in dit kader ook op het feit dat verzoekster geen elementen aanbrengt betreffende de waarschijnlijkheid van de deliberatie bij het behalen van een credit voor “Klinisch onderwijs (VR-3)”.

De Raad merkt nog op dat de verwerende partij oog heeft voor de gevolgen van het niet-slagen voor “Klinisch onderwijs (VR-3)”. Zo bood verwerende partij aan verzoekster modaliteiten aan die haar zouden hebben toegelaten het opleidingsonderdeel in het najaar/de winter af te werken, zodat zij haar diploma in januari 2019 zou kunnen behalen.

De Raad dient het verzoek dan ook als ongegrond af te wijzen.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 5 oktober 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	Kamervoorzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend

te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.429 van 1 oktober 2018 in de zaak 2018/256

In zake: Zhiyuan XIE
Woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Sint-Maartenstraat 55, C201

Tegen: KATHOLIEKE UNIVERSITEIT LEUVEN
Woonplaats kiezend te 3000 Leuven
Oude Markt 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 11 augustus 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 19 juli 2018 waarbij het doctoraatsprogramma van verzoekende partij werd stopgezet en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 3 augustus 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft de antwoordnota van verwerende partij opnieuw ingediend, met enkele aanduidingen, maar zonder reactie hierop, alsook enkele bijkomende stukken.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 17 september 2018.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Verzoekster en de heer Toon Boon, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is op 4 juli 2016 gestart in het Doctoral Programme in Engineering Science.

Op 19 juli 2018 heeft de facultaire doctoraatscommissie beslist dat het doctoraatsprogramma van verzoekster wordt stopgezet.

Verzoekende partij stelde op datum van 19 juli 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 3 augustus 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie heeft als volgt geoordeeld:

“On July 19, I received your appeal against the decision of your faculty’s Doctoral Committee to discontinue your doctoral [program] at KU Leuven. Since in your initial appeal you did not mention any argument why you considered that this decision was not taken properly, I asked you for further clarification about your appeal. On July 23, you sent me additional information. During a personal meeting on July 31 you could elaborate on your arguments.

In your e-mail of July 23 you made several remarks pertaining your appeal:

1. *You explained that your PhD was poorly managed. You referred to the fact that your daily supervisor, [Mr.] [T.T.], was an engineer and did not have a PhD. You considered his mindset to be different and not scientific enough in order to meet the academic requirements of your PhD project. At this point you also referred to the fact that your promotor “forced” you to participate in the Imec Technology Fair, despite the fact that the time you had to spend on the preparation of the demo at this fair was conflicting with the time you needed for your actual PhD research. The fact that your demo was cancelled just days before the fair, was even more frustrating.*
2. *You stated that there had been very little support for your research. You explained that you worked very hard but that you were facing some serious hardware problems. In your opinion you did not receive enough instruments/equipment in order to perform the planned test. You also explained that you were prohibited from seeking help by collaborators of other KU Leuven departments. Attached to your mail you also sent me some e-mails which proved – in your point of view – that some meetings and experiments were refused.*
3. *You explained that you found out that some students had attempted to do a similar PhD-project using the same piece of hardware, but that they failed to do so.*
4. *You stated that during your presentation (of your midterm report) on July 6 not a single question was asked about the content of this report about optics. You calculated that*

this meant that 23 pages out of the 52 pages of your report [were] not commented on during this presentation.

5. *You doubted the competence of the Supervisory Committee of your PhD project and stated that no one in this committee was capable of asking questions or understand the optics and physics involved in your research.*
6. *In your opinion the supervisory committee had intentionally avoided the sections on optics in your report. You found two possible reasons for that. You explained that it could be that the Supervisory Committee was well aware of the inherent issues with the hardware and that they had wanted to protect the image of IMEC and cover up these problems. Or that it might have been that the Supervisory Committee just wanted to prove their point and the decision of the promoter, by focusing on the work packages that obviously less efforts have been put into so far.*

The actual decision to end your doctoral [program] at KU Leuven was taken by the Doctoral Committee of the Faculty of Engineering, based on the evaluation by the Supervisory Committee of your midterm report as presented by you on July 6. The head of this Doctoral Committee, prof. [J.D.], already sent you the decision of this Doctoral Committee, together with the joint evaluation of the Supervisory Committee (dd. July 6) and the individual evaluations by each of the members of this Supervisory Committee.

During our meeting I already pointed out that the primal objective of this appeal procedure would be to guarantee the objectivity of this evaluation procedure and that this would mean that we would primarily focus on the question whether this decision was taken according to the foreseen procedures and whether the decision could be clearly motivated based on factual evidence. At that time I already asked you to explain why, based on the information you received from prof. [D.], this decision was not taken properly.

You explained that in your opinion all the conclusions of the Supervisory Committee were pre-arranged in order to come to the conclusion that you had to end your PhD. Still in your opinion, you considered that the evaluation of your midterm report by the Supervisory Committee was just an attempt in order to try to confirm and cover up the decision which had already been made by the promotor, and which you suspected to be taken based on the economic and business interests of IMEC. You said that by the end of April your promotor mentioned that he wanted to stop your PhD. Before that time you had no reasons to believe that your promotor coincided

with the decision to cancel your demo at the technology fair to be a mere coincidence. You claimed that at the time of this meeting you were blackmailed by your promotor. You explained that you were given two possible options: either agree with his decision to end your doctorate, in case he would write you a good letter of recommendation, or disagree with it and dispute this decision by writing a midterm report.

You also explained that already long before this decision it was obvious for you that the chosen approach would not lead to the anticipated results. As an illustration of this statement you[] referred to a graph on p.23 of your midterm report, clearly indicating a difference between the observed values and the expected ones. You explained that you were well aware of this difference and that on different occasions you had mentioned this problem to your supervisors. You argued that the only way you could have solved this problem was by conducting more experiments. However, you were not allowed to do so and these experiments were replaced by simulations. You also explained that, given your educational background, it had always been your intention to focus on the “photonic aspects” of your research project. In your opinion this was also what was agreed on at the start of your PhD and at the moment of your first progress report. You explained that this “photonic approach” was forbidden. Your finding that the supervisory committee did not ask any questions about the optical part of your report was – in your opinion – a mere confirmation of that.

Following your appeal I received further information from the head of Doctoral Committee, prof. [J.D.], from your promotor, prof. [C.V.] and from the ombuds, prof. [L.P.].

Your PhD programme started officially on 04.07.2016. Normally the first progress report had to be made 9 months later, i.e. before 08.04.2017. Your promoter confirmed that at the beginning of your doctorate some problems related to the delivery of hardware equipment, which was specifically bought for your project, occurred. Although these problems were not really exceptional in the context of doctorate, this was one of the reasons why he agreed on a delay of this first evaluation. This first presentation and evaluation took place on 04.09.2017. On 10.05.2017 you uploaded a proposal regarding the composition of the Supervisory Committee. This proposal was approved by the Doctoral Committee of your faculty on 26.06.2017. On the same day you were notified about this decision. This decision stipulated that the following persons would be part of this Supervisory Committee: prof. [C.V.H.]

(promoter), prof. [A.L.] (co-promoter), prof. [F.P.W.], [Mr.] [T.T.], prof. [J.D'H.], prof. [M.V.] and prof. [S.V.H.].

The milestone for the midterm report was originally foreseen for 08.04.2018. On your request, this deadline was delayed to 18.06.2018. Normally the evaluation of such a second progress report is done in writing. Each member of the Supervisory Committee evaluated your written report individually and handed over their conclusions to the Faculty Doctoral Committee. On its meeting of July 25 and taking into account the negative comments on this report, this committee decided that you should have an extra chance to defend this report in person. Such a meeting between you and the Supervisory Committee (with the ombuds as observer) took place on July 6. You were given the occasion to present your report during 10', before the discussion section took place (total duration 90'). Based on this evaluation of July 6 the Supervisory Committee unanimously proposed to the Faculty Doctoral Committee to discontinue your PhD programme. All information regarding this evaluation by the Supervisory Committee was sent by e-mail to the members of the Faculty Doctoral Committee. All members, except for one person who was on holiday at that time, approved by July 12 the advice from the Supervisory Committee and decided to discontinue your PhD programme. On July 19 the head of the Doctoral Committee officially notified you about this decision.

The decision you received from prof. [D.] mentioned that the decision of the Faculty Doctoral Committee was based on the negative evaluation of your midterm report by the Supervisory Committee. The report of the Supervisory Committee clearly indicated essential shortcomings in your report (“lacks in-depth conclusions”, “lacks comparison to state of the art”, “is missing an overall view on the goals and the context”, “difficulties to pick up the suggestions and guidance from other experts”, “lack of (several) systematic skills”). Each of these elements of critique is described more in detail in the individual reports from the members of this committee. Although some of these individual members do mention some positive elements (in terms of the efforts that you made and your eagerness to obtain a PhD degree) all of their conclusions remain that you have made insufficient progress in order to meet the requirements for this PhD.

Your promotor also commented on the meeting you had with him by the end of April. At that time he told you that it was his personal belief, as your promotor, that you had made insufficient progress in order to be able to continue your PhD programme. Since you told him

that there might [be] a possibility for you to change your promotor he offered a possibility to extend your funding for a certain period so that you could make arrangements with the new promotor without an interruption of your labour contract. If you decided to change your promoter the existing PhD programme would be ended on mutual agreement, meaning that a midterm evaluation for the existing PhD programme would not be necessary. Since the official decision about the discontinuation of a PhD programme is not made by a promoter individually, but by the Faculty Doctoral Committee and based on the evaluation of the Supervisory Board, he also gave you the possibility to continue with the ongoing PhD programme. However, in that case, according to the normal PhD procedures you had to make your midterm presentation, which at that time was already delayed. The second option would mean that final decision about the (dis)continuation of the ongoing PhD programme would be made on basis of the evaluation of this midterm report. You chose, after some doubts, this second option.

This information from your promoter was confirmed by the ombuds. She explained that you contacted her on April 27 since you were “confused” about the negative feedback that you received from your promoter. You explained to her that your promoter informed you about his intention to stop your PhD and that you wanted to look for another promoter. On May 16, and with your permission, there was a meeting between prof. [V.], prof. [D.] [and] prof. [P.]. At that time prof. [V.] informed the ombuds about the fact that he considered that, despite your hard work, the outcome of your work was not of a sufficient level in order to meet the requirements. He also expressed his willingness to extend your funding for some months, in case you wanted to start a new PhD project with another promoter. Prof. [P.] and prof. [D.] later informed you about this meeting and also pointed out that in case you decided to continue with the ongoing PhD project you had to write and present your midterm report.

Prof. [V.] strongly denies that this meeting in April would have been the first occasion where he mentioned his remarks concerning your progress. The comments about the insufficient progress were already made at the time of your first presentation and were, besides the practical issues related to the delivery problem with the camera, reason to delay this 1st presentation by 3 months. At that time your promotor wrote to you (...). Your daily supervisor wrote you a message with a similar content (...).

The fact that at the time of your first progress report there were already some doubts about this progress is indirectly confirmed by the reports of the Supervisory Committee. One of the members (i.e. member #2) refers to this discussing.

During the extra 3 months you received for this first presentation you were specifically guided, by your daily supervisors and your promoter in order to meet this deadline. After this report the progress slowed down again. Your promoter considered his proposal to participate in the Imec Technology Fair as an opportunity to accelerate your project. To him this was an opportunity to demonstrate your research and to make it better known to a larger audience. This demo was also perfectly in line with your own research. In this demo you could have shown how the optical system and the algorithm described in your PhD was capable of measuring (under circumstances) the oxygen saturation in blood. Participation in this fair was certainly not a factor [which] would [have] delayed your research. Although nobody expected a perfect result, your demo had to be cancelled due to the limited progress that you made.

You did indeed mention to your supervisors that you believed that the chosen experimental approach could not work. However, your co-promoter refuted this assertion based on scientific literature and discussed this issue with you. Your promoter considered the discussion about the focus on the “photonic aspects” to be a minor discussion in the context of the total PhD project, related to the spectrometric calibration details, which certainly could not explain the insufficient progress that you made so far.

Your promotor also explained the arrangements which were made in relation to the guidance of your thesis. At [the] beginning of your doctorate two daily supervisors were attributed: i.e. mr. [T.T.], being a system architect, and thus the ideal person to guide the application research and prof. [F.W.] who as principal scientist medical optics was best placed to guide the spectroscopic research. During the year regular meetings were planned with both of them. During the contacts you had with your promotor, prof. [V.] noticed that this guidance process went on rather difficult, since your approach was methodologically insufficient with conclusions being made too soon and thus with a limited self-criticism and with insufficient insight in the state of the art. He certainly did not agree with your remark that nobody in the supervisory committee was sufficiently competent in the area of your research. This committee was composed on your own proposal and had also been officially appointed by your faculty’s

Doctoral Committee. Your promotor also emphasized the fact the prof. [L.], prof. [W.] and himself had experience over many years in optics and spectroscopy.

The only known hardware problem your promotor was aware of, was the fact that the delivery of the camera which was specifically bought for your project was delayed. As was already mentioned above this was one of the reasons to delay your first progress report. For any practical or conceptual questions about hyperspectral imagers you could contact one of the IMEC colleagues. He did remember that at a certain time you mentioned that one of this colleagues “refused” a meeting. Later on it appeared that this person was out of office and proposed an outlook calendar meeting. He also did know that at a certain moment you did contact an external user of an IMEC camera. Because of this approach this external user contacted the relevant persons at IMEC only to find out this could better be solved by someone of IMEC. The discussions you mentioned in the e-mails you attached to your mail of July could to a certain [extent] be described as misunderstandings but certainly did not contain any indications that an appointment or experiment was refused.

During the discussion part of the presentation your promoter asked you a question about the optimisation of the optical sensor. In your answer you chose the wrong direction, which indicates a problem related to your insight in this domain. Prof. [W.] also asked you a question about the intention you had in mind with your optical work, which you failed to answer to a sufficient extent. The evaluation by the Supervisory Committee was not based on any aspect related to the number of pages, but on the content of it. Your report was to a large extent a mere collection of observations, with insufficient in-depth conclusions and some incorrect statements. The appendix contains measurements which are insufficiently documented: a part of them are insufficiently labelled, and another part does not mention the measurement conditions.

When I consider the complaints you made in your appeal it appears that most of the remarks you made in your e-mail of July 23 concern possible shortcomings related to the guidance that you received. As I already mentioned during our meeting any remark concerning this guidance is not the main objective of this appeal procedure. An assumed shortcoming in this guidance could only be relevant in this appeal procedure in case there would be clear indication that this alleged shortcoming would have been made it impossible to succeed. Such an impossibility to succeed can certainly not been found in the case of your PhD project. Your promotor explains

to a sufficient extent the guidance structure which was set up an also explains the expertise of each of these supervisors. The Supervisory Committee was officially appointed by the Faculty Doctoral Committee and you were informed about the composition of this committee before you had to make your first presentation. The fact that this committee arrived at a disappointing evaluation (in your eyes) must not be reason to question the competency of its members. In all the evidence I received as part of this appeal, I do not find [a] single indication that could confirm your allegation the Supervisory Committee deliberately avoided some aspects of your report or tried to cover up some earlier decisions. I fail to see how the meeting with your promoter could be interpreted as a kind of “blackmailing”. I do find it normal practice that in case a promoter has serious doubts about the continuation of a doctoral programme the PhD student should be informed about the doubts of the promotor. I consider that the fact that at that time your promoter fully informed you and even tried to facilitate a new PhD project with another promoter is a mere indication about the good quality of the guidance you[] received. The reports you received from prof. [J.D.] clearly describe the factual observations made by the Supervisory Committee and indicate essential shortcomings in the midterm report you made and thus in the outcome of your PhD project. I fail to see how the experiences of other PhD students might be relevant in this matter or might contradict these observations. Based on these observations, clearly related to the intrinsic quality of your work and based on all the efforts which has been made, both by the members of the Supervisory Committee as well as the Faculty Doctoral Committee, I see absolutely no reason that this was a “pre-arranged” decision, which was taken due to other external reasons.

In order to avoid any possible misunderstanding, I want to point out that I also received and considered your additional e-mail of August 2. In this e-mail you mentioned that attached to it “the evidences” could be found (but without giving me further detail about this). Attached to this document I found some overviews with planned publications, and some e-mail correspondence with the Doctoral School and with prof. [S.V.H.]. Once again I fail to see how this information might contradict the information mentioned above. Based on the e-mail with the collaborators of the PhD school, it appears to by the end of April you did look for advice about the possibility to find a new promotor. In their answer the people of the Doctoral School referred to the official information in the PhD regulations, saying that in your case the final decision about the discontinuation of a PhD programme had to be made by the Faculty Doctoral Committee, based on the evaluation of your midterm report by the Supervisory Committee. This is exactly as this was done. You wrote a midterm report and had the possibility

to defend it before the Supervisory Committee on July 6. Based on the evaluation of the board the Doctoral Committee took the decision to end your PhD and the chairman of this Committee, prof. [J.D.] informed you about this decision on July 19. After you received this decision, you had the possibility to appeal it, which you actually did on the same day (July 19). So, the information in this e-mail is not at all contradictory to what was said during our meeting on July 31. Based on the e-mails to prof. [V.H.], it appears that just before the deadline for submission of this midterm report, you contacted one of the members of this Supervisory Committee in order to receive feedback and in order to know if you had “a chance to survive the FDC”. Prof. [V.H.] replied that the decision had to be made by the full committee and thus that the report had to be sent to all assessors. She further mentioned that she, as an individual member of this committee and that time of the evaluation procedure could not give you any advice in this matter. She concluded by assuring you that the evaluation would be done in an objective way and according to the quality standards of the FDC. To me this e-mail from prof. [V.H.] is a mere confirmation of her professional attitude towards you and her colleagues. The fact that publications were planned does not contradict the conclusion of some members of the Supervisory Committee that so far insufficient publications have been actually written.

Based on this information I decide that the decision to discontinue your PhD programme was correctly made and will not be changed.”

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 3 augustus 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 11 augustus 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

A. Taalregeling

Standpunt van partijen

Verwerende partij merkt op dat het verzoekschrift een Nederlandstalig verzoekschrift bevat, dat zich echter beperkt tot een aantal algemene opmerkingen en zonder dat dit document feitelijke argumentatie bevat waarom de beslissing tot stopzetting van dit doctoraat niet correct zou zijn

genomen. Verwerende partij stelt vast dat dergelijke feitelijke argumentatie enkel is terug te vinden in de Engelstalige bijlage 1 “main appeal document, Zhiyuan Xie” van haar bezwaarschrift. Volgens verwerende partij vereist de wetgeving dat de procedure voor de Raad in het Nederlands wordt gevoerd. Zij meent dat dit inhoudt dat de concrete argumentatie die de student aanvoert voldoende zou moeten blijken uit het Nederlandstalige verzoekschrift zelf en niet uitsluitend uit de bijlagen. Verwerende partij heeft zich voor het opmaken van haar antwoordnota wel gebaseerd op de Engelstalige bijlagen, niettegenstaande dit ingaat tegen de taalbepalingen die worden opgelegd door wetgeving.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat de gedinginleidende akte, het verzoekschrift van verzoekende partij, in het Nederlands is opgesteld. Haar eerste bijlage bij het verzoekschrift, getiteld ‘Main appeal document Zhiyuan Xie’ is in het Engels opgesteld. Voor de behandeling van het beroep kan de Raad zich enkel baseren op het verzoekschrift van verzoekster. Hij ziet niet bovendien niet in waarom verzoekster haar argumentatie die zij in de bijlage ontwikkelt niet in haar verzoekschrift zelf heeft opgenomen, zodat de Raad er wel acht op diende te slaan. Vermits het verzoekschrift in het Nederlands is opgesteld, rijst er geen probleem wat de taalregeling betreft.

B. Geluidsopnames

Standpunt van partijen

Verwerende partij stelt vast dat verzoekster via de inventaris van de bijlagen in haar verzoekschrift verwijst naar meerdere geluidsopnames (bijlage 2, 4, 7, 8, 21, 22, 23). Volgens haar kunnen deze niet op een ontvankelijke wijze worden ingebracht in de procedure voor de Raad aangezien deze opnames niet eerder in het kader van de interne beroepsprocedure ter sprake werden gebracht.

Beoordeling

De Raad ziet niet in waarom verzoekster de geluidsopnames waarnaar zij in haar verzoekschrift verwijst en waarover zij reeds bij het instellen van haar intern beroep beschikte niet in haar intern beroep heeft betrokken. Ze dienen bijgevolg uit de debatten te worden geweerd. De Raad

kan de middelen die gesteund zijn op deze geluidsopnames dan ook niet in zijn beoordeling betrekken.

C. Voorwerp van het beroep

Standpunt van partijen

Verwerende partij merkt op dat verzoekster in haar verzoekschrift stelt dat haar beroep bij de Raad gericht zou zijn zowel tegen de studievoortgangsbeslissing van 19 juli 2018 als tegen de beslissing intern beroep van 3 augustus 2018. Volgens verwerende partij staat bij een extern beroep echter enkel de interne beroepsbeslissing ter discussie en niet langer de initiële studievoortgangsbeslissing.

Beoordeling

Verzoekster tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbeslissing van 19 juli 2018 waarbij het doctoraatsprogramma van verzoekende partij werd stopgezet (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 3 augustus 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 104 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoeksters beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoekster onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroeft op het redelijkheids- en motiveringsbeginsel, alsook op een gebrekkige begeleiding.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat de begeleiding van haar PhD gebrekkig was en dat er erg weinig ondersteuning was voor haar onderzoek. Er was ook onvermeld voorafgaand werk. Verzoekster merkt met betrekking tot de presentatie op 6 juli 2018 op dat al het optische designwerk en de onderzoeksresultaten genegeerd zijn. Hierover werd geen enkele vraag gesteld. Ten slotte wijst verzoekster erop dat niemand van het overzichtscomité haar enige professionele projectbegeleiding heeft gegeven sinds eind maart.

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij hieromtrent dat verzoekster op geen enkel moment de vaststelling van de interne beroepsinstantie weerlegt dat er geen enkele indicatie is die erop wijst dat het voor verzoekster omwille van (vooralsnog!) veronderstelde tekorten aan begeleiding onmogelijk zou zijn geweest om te voldoen aan de gestelde verwachtingen.

Verder heeft verwerende partij enkele opmerkingen bij bijlage 9 van verzoekster, die een tijdlijn bevat. Verwerende partij stipt aan dat de eerste presentatie wel degelijk gebeurde op 4 september 2017. Wat de datum van indiening van het “midterm report” betreft, verduidelijkt verwerende partij dat oorspronkelijk was afgesproken dat dit rapport op 4 juni zou worden ingediend. Verzoekster verkreeg nog enkele dagen uitstel, waardoor zij dit rapport uiteindelijk op 12 juni in haar KU Loket oplaatte. Verwerende partij stipt aan dat deze data op zich geen fundamenteel punt van discussie zijn.

Verwerende partij stelt vervolgens dat de deelname aan de Imec Technology Fair door verzoekster één van de opdrachten was die in het kader van dit doctoraatsproject met de promotor was afgesproken. Het uitwerken van dergelijke demo is een gebruikelijke opdracht in het kader van een doctoraat. In de context van het doctoraat van verzoekster en de vertraging van de voortgang die werd vastgesteld nadat de mijlpaal van de eerste voortgangspresentatie bereikt was, moet deze opdracht ook gezien worden als een accelerator van haar werk.

Daarnaast benadrukt verwerende partij dat zeker in het kader van een doctoraat verwacht kan worden dat een student niet enkel problemen meldt, maar ook een effectieve oplossing hiervoor uitwerkt. Volgens verwerende partij bevestigt dit enkel de vaststelling over de weinig methodische en onvoldoende oplossingsgerichte aanpak.

Wat de verdediging betreft, stelt verwerende partij dat de leden van de begeleidingscommissie tijdens de discussieronde inzichtvragen hebben gesteld die betrekking hadden op optics, spectroscopie, physics, image processing en signal processing. Verzoekster ging daarbij vaak in de fout of zij gaf een defletterend generisch antwoord. Verwerende partij geeft nog bijkomende toelichting bij enkele van de gestelde vragen.

Ten slotte wijst verwerende partij erop dat verzoekster een aantal documenten toevoegt, waarbij ze op geen enkele manier aangeeft op welke manier de documenten de interne beroepsbeslissing zouden tegenspreken. Zij is van mening dat het extern verzoekschrift op geen enkele manier de eerdere vaststellingen van de interne beroepsinstantie weerlegt. Op basis van de beoordeling van de tweede voortgangsrapportering door de begeleidingscommissie, blijkt duidelijk dat de voortgang die verzoekster realiseerde tijdens haar doctoraat onder de verwachtingen bleef. De fundamentele tekortkomingen die in eerste instantie de promotor en later ook de begeleidingscommissie en de facultaire doctoraatscommissie hierbij vaststelden waren dat zij tijdens haar doctoraat onvoldoende in staat bleek om hoofd- en bijzaken van elkaar te scheiden, om experimenten op een systematische manier te kunnen opzetten, om de resultaten hiervan kritisch te kunnen interpreteren en om op basis van de aanwijzingen van het begeleidend team op een creatieve manier op zoek te gaan naar oplossingen voor de problemen waarmee zij werd geconfronteerd. Volgens verwerende partij zijn dit zeker in het kader van een doctoraat een aantal essentiële verwachtingen.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat verzoekster een zeer beknopt verzoekschrift heeft ingediend. De Raad heeft de gewoonte een verzoekschrift van een student met de nodige welwillendheid te lezen. De Raad zal dan ook zo goed mogelijk proberen de door de verzoekende partij – naar de Raad aanneemt – beoogde middelen uit de uiterst beknopte formulering van het verzoekschrift, te distilleren en te beoordelen. De Raad zal hierbij rekening houden met de mate waarin de middelen, blijkens het gevoerde verweer, konden worden begrepen door de verwerende partij.

De Raad gaat er in de eerste plaats van uit dat verzoekende partij de mening is toegedaan onvoldoende begeleiding en feedback te hebben gekregen.

De Raad wordt ermee geconfronteerd dat verzoekende partij dit argument niet koppelt aan dossierstukken waaruit hetgeen zij ststaat moet blijken. Zij beperkt er zich toe een overzicht van overtuigingsstukken bij het verzoekschrift op te nemen. Deze overtuigingsstukken heeft zij wel neergelegd. Dit neemt niet weg dat verzoekster het heeft nagelaten deze ook maar enigszins te duiden. De Raad leest ook de overtuigingsstukken in deze context met enige welwillendheid, doch kan met deze overtuigingsstukken slechts rekening houden in de mate waarin hij denkt deze aan de hierboven vermelde argumenten te kunnen koppelen en deze koppeling ook door de verwerende partij is begrepen.

Verzoekende partij beklaagt er zich vooreerst over onvoldoende te zijn begeleid tijdens het afgebroken doctoraatstraject. Tevens is verzoekster van oordeel onvoldoende ondersteuning te hebben gekregen voor het doctoraal onderzoek. Verzoekster merkt ook op dat niemand van het overzichtscomité haar enige professionele projectbegeleiding heeft gegeven sinds eind maart.

De Raad herinnert eraan zich zeer terughoudend op te stellen bij de beoordeling van de impact van een gebrek aan begeleiding op de regelmatigheid van een studievoortgangsbeslissing. Deze terughoudendheid hoort volgens de Raad in het bijzonder bij een doctoraatstraject. Bij de doctoraatsstudie is het vermogen om zelfstandig wetenschappelijk onderzoek te concipiëren en uit te voeren immers essentieel. Dit impliceert dan ook dat coaching precies deze competentie moet beklemtonen. Omwille van de beoogde zelfstandigheid in het onderzoeksproces mag een doctoraatsstudent zich ook aan minder coaching en in ieder geval minder sturende coaching verwachten.

De Raad treft vooreerst in het dossier, zoals hij het kan lezen, geen elementen aan die hem ervan kunnen overtuigen dat verzoekende partij manifest onvoldoende of op niet-correcte wijze is begeleid. Dat de opmerkingen en raadgevingen die verzoekende partij heeft gekregen niet altijd gelijklopend waren en dat het aan haar was hiermee matuur en zelfstandig aan de slag te gaan, maakt de begeleiding van het doctoraatsproces niet *ipso facto* minder goed. Verzoekster slaagt er met de bijgebrachte stukken niet in de Raad ervan te overtuigen onvoldoende/niet-correct te zijn begeleid. Nog minder kan verzoekster er de Raad van overtuigen dat de begeleiding dermate manifest gebrekkig is dat het doctoraatsproces van verzoekster zo sterk is gehinderd dat dit tot de stopzetting ervan voerde, terwijl bij een voldoende begeleiding een reëel beeld van de capaciteiten en de voortgang van verzoekster er niet toe zou hebben geleid het doctoraatstraject stop te zetten. Het is voor de Raad evenmin kennelijk onredelijk vast te stellen dat de verzoekende partij haar tussentijdse doelstellingen in onvoldoende mate heeft bereikt om het doctoraatstraject voort te zetten.

In tweede instantie verwijst verzoekster naar de presentatie die zij op 6 juli 2018 heeft gegeven. Zij geeft aan dat het optische designwerk is genegeerd, alsmede de onderzoeksresultaten. Tevens beklaagt zij zich erover dat hierover geen vragen zijn gesteld.

De Raad is er niet van overtuigd dat op basis hiervan kan worden besloten dat de beslissing tot stopzetting van het doctoraatstraject onrechtmatig zou zijn.

In deze context wijst de Raad er vooreerst op dat de presentatie van 6 juli 2018 een bijkomende kans is geweest die verzoekende partij kreeg om haar voortgang te verdedigen/voor te stellen, haar toegekend door de facultaire doctoraatscommissie, na kennis te hebben genomen van de negatieve voortgangsbeoordelingen van de leden van de doctoraatsbegeleidingscommissie.

De presentatie en de daaropvolgende discussie leidde ertoe dat de begeleidingscommissie de facultaire doctoraatscommissie adviseerde het traject te beëindigen. Alle leden van de facultaire doctoraatscommissie – met uitzondering van een lid dat met vakantie was – bevestigden het advies van de begeleidingscommissie en zetten het traject op 12 juli 2018 stop.

Met betrekking tot de betekenis van de presentatie in dit proces stelt de Raad vast dat de interne beroepsinstantie de klacht afdoende gemotiveerd heeft beantwoord. De Raad stelt vast dat verzoekende partij de kans kreeg alle aspecten – dus ook de “optische” – van haar

doctoraatstraject en haar verwezenlijkingen voor te stellen. Precies om deze optische aspecten toe te lichten werd verzoekende partij een *white board* ter beschikking gesteld.

Uit de interne beroepsinstantie blijkt ook dat deze aspecten door middel van vragen onder de aandacht zijn gebracht.

Nu de Raad, in de mate waarin hij het dossier heeft kunnen doorgronden, in het extern beroep geen overtuigende elementen/stukken aantrof om hetgeen de interne beroepsinstantie hieromtrent overweegt te betwijfelen, ziet de Raad geen reden om te besluiten dat verzoekende partij onvoldoende weerwoord is geboden in de procedure die leidde tot de beëindiging van het doctoraatstraject.

Het is de Raad niet onmiddellijk duidelijk wat verzoekende partij beoogt met de opmerking “onvermeld voorafgaand werk” in het verzoekschrift. De Raad kan, zelfs in een welwillende lezing, dan ook niet uitmaken welke grond tot vernietiging verzoekende partij door deze drie woorden wil aanbrengen.

Ten overvloede merkt de Raad op in het dossier geen elementen aan te treffen waaruit zou blijken dat de beslissing tot beëindiging van het doctoraat niet regelmatig tot stand zou zijn gekomen en met name reeds in het voorjaar van 2018 door de promotor van het doctoraat zou zijn genomen, waarbij de latere betrokkenheid van de begeleidingscommissie en vervolgens van de facultaire doctoraatscommissie slechts een schijnvertoning zou zijn geweest. De Raad stelt wel vast dat de promotor in het voorjaar van 2018 de alarmbel heeft geluid, doch niet autonoom heeft beslist het traject stop te zetten. In die zin is het, voor zover de Raad uit het dossier kan afleiden, ook niet zo dat de bijeenkomst van de begeleidingscommissie, waar de doctoranda bijkomend de mogelijkheid is geboden een presentatie te verzorgen, bij voorbaat een maat voor niets was omdat zij slechts zou hebben gediend om een reeds genomen beslissing te legitimeren of het feit te maskeren dat reeds eerder en slechts door de promotor een voor de doctoranda negatieve beslissing zou zijn genomen.

De Raad is van oordeel dat de interne beroepsinstantie op een uitvoerig gemotiveerde wijze de opmerkingen van verzoekende partij met betrekking tot de beëindiging van haar doctoraal traject heeft beantwoord en, na deze te hebben weerlegd, de beslissing tot beëindiging heeft bevestigd op een, in het licht van de middelen in het verzoekschrift van verzoekende partij,

althans in zoverre de Raad deze kan doorgronden, niet onrechtmatige wijze. Evenmin kan de Raad de beslissing op basis van de dossierelementen als onredelijk aanmerken.

Het beroep is niet gegrond

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 1 oktober 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
Marleen Verreth	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.427 van 28 september 2018 in de zaak 2018/233

In zake: Phaedra DE RAEVE
Woonplaats kiezend te 9600 Ronse
Kruisstraat 245

Tegen: ARTEVELDE HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Sabien Lust en Jacky d'Hoest
kantoor houdend te 8310 Brugge
Baron Ruzettelaan 27

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 30 juli 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 6 juli 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij onontvankelijk werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 17 september 2018.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Mevrouw Kim Poelman, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in het onderwijs: lager onderwijs’.

Voor het opleidingsonderdeel “Stage 2” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 8/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 4 juli 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 6 juli 2018 werd het intern beroep onontvankelijk verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelt dat artikel 129 van het Studiecontract 2017-2018 bepaalt dat het verzoekschrift, op straffe van niet-ontvankelijkheid, ondertekend moet zijn door de student. Doordat een gescande handtekening is gebruikt, heeft de interne beroepsinstantie het beroep onontvankelijk verklaard en is zij bijgevolg niet ingegaan op de grond van de zaak. Verzoekster was op de hoogte van deze sanctie en heeft nagelaten haar fout te corrigeren, zelfs na telefonisch en mailingcontact met de interne beroepsinstantie.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 24 juli 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 30 juli 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Uitputting interne beroepsmogelijkheden

Verzoekende partij heeft het intern beroep ingesteld en uitgeput.

Of de interne beroepsinstantie dit beroep terecht onontvankelijk heeft verklaard, wordt hierna bij de grond van de zaak onderzocht.

V. De middelen

A. Eerste middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat verzoekster zich in een eerste middel beroept op de niet correcte ondertekening van de beslissing van de interne beroepsinstantie, nu deze slechts werd ondertekend door de voorzitter van de interne beroepsinstantie, maar niet door alle leden afzonderlijk.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat de interne beroepsinstantie uit verschillende leden bestaat. De beslissing van de interne beroepsinstantie werd enkel getekend door de voorzitter. Verzoekende partij stelt dat het steeds voorzien is in een dergelijke commissie dat alle leden de beslissing tekenen, gezien ze hebben deelgenomen aan de zitting.

Verwerende partij stelt in haar *antwoordnota* dat geen enkele wetsbepaling of reglementaire bepaling vereist dat een beslissing die door een commissie werd genomen, ook door elk van de leden van die commissie wordt ondertekend (zie bv. R. Stvb. 11 mei 2016, nr. 2.920, zaak nr. 2016/116). Het volstaat dat kan worden nagegaan dat de commissie regelmatig werd samengesteld, wat *in casu* ook het geval is: de beslissing vermeldt duidelijk wie aanwezig was. Bovendien betwist verzoekster niet dat de commissie regelmatig werd samengesteld.

B. Tweede middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat verzoekster zich in een tweede middel beroept op de manuele wijziging van de datum van de beslissing van de interne beroepsinstantie, hetgeen volgens haar nooit achteraf zou mogen worden aangepast.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat bij de laatste zin van de beslissing van de interne beroepsinstantie (net voor de handtekening van de voorzitter) de datum is aangepast met balpen (van 9 juli 2018 naar 6 juli 2018). Zij stelt dat een officieel document nooit achteraf mag worden aangepast.

Verwerende partij stelt in haar *antwoordnota* dat dit middel vooreerst onontvankelijk is bij gebrek aan belang. Verzoekster toont immers niet aan en verwerende partij ziet niet in hoe zij benadeeld zou zijn door deze correctie van wat duidelijk een materiële vergissing bleek te zijn. De beslissing werd, ongeacht of deze op 6 dan wel 9 juli 2018 zou zijn genomen, tijdig genomen binnen de decretaal voorziene termijn van 20 dagen, aangezien het intern beroep op 4 juli 2018 werd ingesteld.

Daarnaast stelt verwerende partij dat dit middel ook ongegrond is. Het verslag vermeldt duidelijk dat de beslissing werd genomen op 6 juli 2018. Per materiële vergissing werd onderaan gesteld dat de beslissing zou dateren van 9 juli 2018. Volgens verwerende partij belette niets de voorzitter van de commissie om voor het ondertekenen van die beslissing, de materiële vergissing recht te zetten en de foutieve datum manueel te corrigeren. Dit tast, aldus verwerende partij, de rechtsgeldigheid van de beslissing op geen enkele wijze aan.

C. Derde middel

Verzoekster beroept zich in een derde middel op het niet aankomen van de e-mail van [W.N.], waarin ze werd gewezen op het ontbreken van een handtekening, in haar mailbox.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt dat bij de beslissing van de interne beroepsinstantie een e-mail van 5 juli 2018, 13u51, van [W.N.] werd toegevoegd. Volgens verzoekster is deze e-mail niet aangekomen in haar persoonlijke mailbox van de onderwijsinstelling. Indien deze e-mail wel was toegekomen in haar mailbox, had zij onmiddellijk de nodige stappen ondernomen voor haar dossier, gezien het belang voor haar toekomst (zij wil haar bachelordiploma lager onderwijs behalen).

Verwerende partij stelt dat ook dit middel onontvankelijk is bij gebrek aan belang. Zij stelt dat, zelfs mocht het nog zo zijn dat de e-mail van [W.N.] niet zou zijn aangekomen bij verzoekster (wat een loutere bewering is), dan nog zou dat niets aan de onontvankelijkheid van het verzoekschrift hebben gewijzigd. Er is geen enkele regel die verwerende partij verplicht om een student wiens beroepsschrift een mankement vertoont, daarvan op de hoogte te brengen en hem of haar een regularisatiemogelijkheid aan te bieden. Dat een bericht waarin die informatie toch aan de betrokken student wordt bezorgd, niet aankomt, wijzigt dan ook niets aan de rechtspositie van die student.

Daarnaast merkt verwerende partij op dat dit niet het enige bericht is waarmee ze geprobeerd heeft om verzoekster tijdig te verwittigen van het ontvankelijkheidsprobleem. [W.N.] stuurde diezelfde dag ook om 8u56 reeds hetzelfde bericht aan verzoekster, als antwoord op de e-mail waarmee verzoekster haar verzoekschrift ter kennis bracht aan de hogeschool. Verzoekster beweert niet dat ze deze e-mail ook niet heeft gekregen. Tenslotte heeft [W.N.] ook nog een boodschap ingesproken op de voicemail van verzoekster. Ook hiervan beweert verzoekster niet

dat ze dit bericht niet heeft ontvangen. Hoewel ze dat niet hoeft te doen, heeft verwerende partij al het mogelijke gedaan om verzoekster tijdig te verwittigen dat er mogelijk een ontvankelijkheidsprobleem was met haar verzoekschrift. Aan verwerende partij kan dan ook niets worden verweten.

Verwerende partij stelt verder dat verzoekster helemaal niet betwist dat haar verzoekschrift inderdaad geen geldige handtekening bevat, noch dat verwerende partij op die grond het verzoekschrift onontvankelijk kon verklaren. Volgens verwerende partij kan dit ook niet worden betwist. Artikel 129 van het Studiecontract 2017-2018 vermeldt duidelijk dat het verzoekschrift waarmee een beroep wordt ingediend, op straffe van onontvankelijkheid ondertekend moet worden door de student of zijn raadsman. Het verzoekschrift van verzoekster werd weliswaar ingediend via aangetekende brief, maar bevat geen originele handtekening. Er werd overduidelijk een ingescande handtekening op de brief ‘geplakt’, wat door verzoekster ook niet wordt betwist. Dat heeft tot gevolg dat niet kan worden nagegaan of verzoekster inderdaad de bedoeling had om een beroep in te dienen, dan wel iemand anders dat voor haar heeft gedaan, al dan niet met haar medeweten, en al dan niet met volmacht. De authenticiteit van de handtekening staat allerminst vast.

Ten slotte stelt verwerende partij dat in beginsel enkel een gekwalificeerde elektronische handtekening wordt geassimileerd met een handgeschreven handtekening. Dat belet weliswaar niet dat ook een niet-gekwalificeerde elektronische handtekening door de rechter kan worden gelijkgesteld met een handgeschreven handtekening, maar dan moet wel zijn voldaan aan de voorwaarden gesteld door artikel 1322 BW, en moet met name vaststaan dat de handtekening aan de betrokken persoon kan worden toegeschreven en dat ze het behoud van de integriteit van de inhoud van de akte aantoon. Dit is volgens verwerende partij hier niet het geval. Er mag dan wel blijken, bij vergelijking met het extern verzoekschrift (dat de interne beroepsinstantie overigens nog niet kon kennen bij de behandeling van het intern beroep), dat de handtekening inderdaad aan verzoekster toebehoort, uit niets blijkt dat het verzoekschrift ook door verzoekster is opgemaakt en aan haar toegeschreven kan worden. Eender wie kan de ingescande handtekening op het verzoekschrift hebben aangebracht. Verwerende partij verwijst naar rechtspraak van de Raad van State (RvS 8 mei 2009, nr. 193.106).

Beoordeling

Een beroep bij de Raad kan pas ingesteld worden nadat het intern beroep regelmatig is ingesteld en uitgeput conform de artikelen II.283 t.e.m. 285 van de Codex Hoger Onderwijs. Met uitzondering van de verplichting om een intern beroep in te stellen en de termijnen voor het instellen en het behandelen van het intern beroep, laat de decreetgever het aan de instellingen over om in het onderwijs- en examenreglement te bepalen welke vormvereisten – al dan niet met sancties – moeten worden nageleefd om een regelmatig intern beroep in te stellen.

In casu stelt de Raad vast dat artikel 129 van het Studiecontract 2017-2018 (stuk 5 van verwerende partij) uitdrukkelijk bepaalt dat het verzoekschrift ondertekend moet zijn door de student of zijn raadsman. Er wordt eveneens uitdrukkelijk bepaald dat deze vormvereiste op straffe van niet-ontvankelijkheid moet worden nageleefd.

Artikel 129 van het Studiecontract 2017-2018 luidt als volgt:

“Artikel 129 Indienen beroep bij beslissingen betreffende een (kandidaat-)student

Het beroep wordt ingesteld bij wijze van verzoekschrift, dat ten minste de identiteit van de student, de bestreden beslissing en een feitelijke omschrijving van de ingeroepen bezwaren bevat. Het verzoekschrift wordt gedagtekend, en, op straffe van niet-ontvankelijkheid, ondertekend door de student of zijn raadsman. Het beroep moet worden ingesteld binnen een termijn van zeven kalenderdagen na kennisgeving van de betreffende beslissing.

De student stuurt de aangetekende brief naar Interne Beroepscommissie Arteveldehogeschool of levert deze af tegen afgiftebewijs, postadres Hoogpoort 15, 9000 Gent. Tegelijkertijd stuurt de student een elektronische versie van deze brief per e-mail naar ibc@arteveldehs.be. De postdatum van de aangetekende brief of de datum van het afgiftebewijs als geldt datum van het beroep.

Wanneer het verzoekschrift uitgaat van de raadsman van de student wordt het op straffe van niet-ontvankelijkheid vergezeld van de volmacht door de student aan die raadsman. Deze volmacht is niet nodig wanneer de raadsman het beroep van advocaat uitoefent.”

De Raad stelt daarenboven ook vast dat op de mededeling van de puntenlijst (zie stuk 6 van verwerende partij) bij de beroepsmodaliteiten onderaan expliciet wordt vermeld dat het verzoek tot heroverweging ondertekend moet worden.

De Raad overweegt dat de ondertekening van het verzoekschrift houdende intern beroep, *in casu* uitdrukkelijk op straffe van onontvankelijkheid voorgeschreven, moet worden beschouwd

als een substantieel vormvoorschrift. Het is immers de enige manier om na te gaan of het verzoekschrift wel degelijk uitgaat van de belanghebbende zelf.

Verzoekster ontket ook niet dat het intern verzoekschrift geen eigenhandig geschreven handtekening bevatte.

Zoals de Raad van State heeft overwogen in het door verwerende partij aangehaalde arrest nr. 193.106, maakt het manuele karakter een constitutief element uit van een rechtsgeldige gewone handtekening, zodat geen waarde kan worden gehecht aan stempels, afdrukken of andere vormen waarbij die handtekening niet met de hand is gemaakt. Bijgevolg kan de afdruk van een ingescande handtekening veeleer met een fotokopie worden gelijkgesteld, doch niet met een manuele handtekening en kan deze, bij gebrek aan enig bewijs van beveiliging of versleuteling, evenmin als een elektronische handtekening worden beschouwd. De gescande handtekening kan door eender wie worden geplaatst en laat niet toe na te gaan wie de werkelijke auteur is.¹

Het intern beroep werd aldus terecht onontvankelijk verklaard.

De Raad kan zich niet verder buigen over de grond van de examenbetwisting, gezien het intern beroep niet regelmatig is ingesteld en uitgeput.

Het beroep is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 28 september 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,

kamervoorzitter

Henri Verhaaren

bestuursrechter – bijzitter

¹ RvS 8 mei 2009, nr. 193.106.

Marleen Verreth bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door
Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 26 september 2018

Arrest nr. 4.446 van 12 oktober 2018 in de zaak 2018/245

In zake: Emmelie VAN DER BRACHT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Glas
kantoor houdend te 9620 Zottegem
Meerlaan 134
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: VIVES
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Sofie Logie en Matthias Castlein
kantoor houdend te 8500 Kortrijk
Beneluxpark 27B
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 3 augustus 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 31 juli 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 26 september 2018.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Nathalie De Wondeler (*loco* Christophe Glas), die verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Sofie Logie, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding “Bachelor vroedkunde”.

Voor het opleidingsonderdeel “Bachelorproef” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9 op 20. Op het online puntenrapport werd hierbij tevens volgende extra informatie vermeld: “Toegekende tolerantie” en “Je bent geslaagd voor het opleidingsonderdeel”. Volgens verwerende partij betrof dit evenwel een materiële vergissing, gezien er voor het opleidingsonderdeel “Bachelorproef” geen tolerantie mogelijk is. Als gevolg hiervan gaf het online platform daarbij tevens – volgens verwerende partij evenzeer ten onrechte - de vermelding dat het diploma Bachelor vroedkunde ‘op voldoende wijze’ werd behaald.

Verzoekende partij stelde op datum van 1 juli 2018 vervolgens een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling, teneinde haar oorspronkelijk toegekende resultaten (inclusief tolerantie en toekenning van diploma) te behouden.

Op 4 juli 2018 werd de rechtzetting van de materiële vergissing officieel bevestigd door de examencommissie.

Op datum van 11 juli 2018 besliste de interne beroepsinstantie, naar aanleiding van het beroep van verzoekster, om aan de examencommissie te vragen om haar beslissing te heroverwegen. De beroepsinstantie oordeelt vooreerst dat het wel degelijk een materiële vergissing betreft. De ECTS-fiche stelt duidelijk dat een bachelorproef niet-tolereerbaar is. Doorgaans is dit in het administratief programma geprogrammeerd. Deze student heeft echter een aangepast programma met een andere bachelorproefcode, waarbij dit niet-tolereerbaar zijn per vergissing niet voorgeprogrammeerd is en er automatisch een tolerantie is toegekend, er ontrecht een vermelding was dat dit een opleidingsonderdeel is dat niet onderworpen is aan facultaire regels, ontrecht een vermelding ‘toegekende tolerantie’ en ontrecht een vermelding van geslaagd zijn. Dit zijn geen zinsneden die door een medewerkster ingeput worden, zoals in de klacht wordt gesteld. Dit zijn allemaal zinsneden die automatisch gegenereerd worden door het systeem eens er geen beperking geprogrammeerd is om de tolerantieprincipes hun effect te laten hebben. Al deze meldingen volgen uit het ene feit dat in het programma dit opleidingsonderdeel dat inhoudelijk hetzelfde is, een andere opo-code heeft.

Na vaststelling van de vergissing is, conform het examenreglement, de examencommissie opnieuw samengeroepen op 4 juli 2018, waarop zij de materiële vergissing (volgend uit

automatische processen) rechtgezet heeft. De verklaring van de medewerkster die na het vaststellen van de foutieve publicatie concludeerde dat zij het verkeerde besluit (kleur) moet hebben aangeduid, is hiermee ook weerlegd. Er is veel kans dat zij de juiste conclusie aanduidde, maar dat de automatisch geprogrammeerde tolerantieprincipes haar aanduiding overschreven hebben gezien er geen facultaire regels geprogrammeerd waren bij deze oproede, wat wel degelijk de bedoeling was zoals de ECTS-fiche van de bachelorproef verduidelijkt. Het betreft immers onweerlegbaar een niet-tolereerbaar opleidingsonderdeel. Dit is onmiddellijk gesignalerd aan de betrokken diensten van de hogeschool, die extra controles zullen doen om dit in de toekomst te voorkomen. De commissie is dus van oordeel dat dit wel degelijk een materiële vergissing is die volgens de vooropgestelde werkwijze in het onderwijs- en examenreglement rechtgezet is. Daarnaast dient nog te worden vermeld dat de studente op 26 juni 2018 reeds telefonisch op de hoogte was gebracht van het niet-slagen op de bachelorproef. Op 27 juni 2018 zond studente al een e-mail om samen te zitten rond het herwerken naar tweede zittijd. Na de publicatie op 28 juni 2018 contacteert zij zelf opleidingsverantwoordelijken, omdat zij verward/verrast is door de publicatie en verduidelijking vraagt. Er was haar immers al een niet-slagen gecommuniceerd. Dit neemt niet weg dat het een heel pijnlijke vergissing is. De beroepsinstantie kan zich een voorstelling maken van de rollercoaster van emoties die de studente doorgemaakt heeft. Een materiële vergissing is altijd ongelukkig, maar wanneer het een verschil maakt tussen slagen en niet-slagen is de impact ontzettend groot.

De interne beroepsinstantie gaat verder ook in op het verloop van de totstandkoming van de bachelorproef. In het bezwaarschrift wordt aangehaald dat de duopartner voor de bachelorproef van deze studente afhaakte in oktober. De opleiding bevestigt dat deze duopartner afhaakte (weliswaar bij aanvang van het academiejaar), maar geeft ook aan dat er onmiddellijk een koppeling gemaakt kon worden met een andere studente wiens duopartner ook afhaakte. De beroepsinstantie zag e-mails die aantonen dat beide studenten eind september reeds samengebracht waren en contact hadden met hun interne promotor, mevrouw [H.]. Er werd een nieuw onderwerp vastgelegd, wat als verzwarende omstandigheid wordt aangehaald in het verzoekschrift. Dit wordt niet helemaal bevestigd door de opleiding. Er kwam een nieuw onderwerp (eind september) – waar beide studenten overigens enthousiast over waren – maar dit ging (omwille van de omstandigheden) gepaard met een praktijkdeel dat minder belasting met zich meebracht dan een doorsnee praktijkgedeelte. Dat zij eerst het praktijkdeel dienden af te werken, klopte, maar waarom dit een verzwarende omstandigheid is, is ook voor de

beroepsinstantie niet duidelijk. Een vroeg afwerken van een praktijkdeel dringt zich vaak op bij studenten die op buitenlandse uitwisseling gaan. Het praktijkdeel werd samen met de duostudente gemaakt en niet enkel door de studente.

In het bezwaarschrift wordt vervolgens ingegaan op het feit dat de nieuwe duostudente besliste haar bachelorproef uit te stellen tot tweede zittijd. Ook dit feit klopt, op 1 april 2018 suggereerde de medestudente in een mail dat het werken aan de bachelorproef niet vlot ging en dat het mogelijk tweede zit zou worden. Op 2 mei 2018 meldde studente aan mevrouw [H.] dat haar duostudente had laten weten niet in eerste zittijd in te dienen. Mevrouw [H.] nam onmiddellijk contact met de medestudente en sprak af dat ze nog zou meewerken aan evidentietabellen. Kort daarna nam mevrouw [H.] de teksten door die de studente op 29 april 2018 had bezorgd en constateerde dat er nog heel wat werk te doen was. Zij meldde aan de studente dat zowel de interne als de externe promotor het verstandiger vonden in tweede zittijd in te dienen, maar gaf terzelfdertijd feedback over de tekortkomingen zodat de studente wist wat aan te pakken. Het klopt dat mevrouw [H.] initieel had aangegeven dat studente alle delen moest indienen (dus met inbegrip van de onafgewerkte delen van de duostudente). Het opleidingshoofd was hier echter een andere mening toegedaan en mevrouw [H.] kon zich in deze redenering vinden.

Er dient te worden opgemerkt dat mevrouw [H.] tussen februari en 1 april 2018 geen enkele tekst van de studente had ontvangen. De kwaliteit van de bachelorproef is dus zeker ook aangetast door het laat in gang schieten van de studente. Zij is ook enkel beoordeeld op de hoofdstukken waar zij verantwoordelijk voor was.

Mevrouw [H.] had inderdaad twijfels bij de haalbaarheid van het afwerken van de bachelorproef in eerste zittijd, gezien de inactiviteit tot april en gezien het feit dat er op 29 april 2018 slechts een deel van beperkte omvang werd ingestuurd dat ernstig tekortschoot. Op 9 mei 2018 liet mevrouw [H.] dan ook telefonisch weten dat ze dit nog moeilijk haalbaar achtte, gezien de bachelorproef moet worden ingediend op 24 mei. De studente wou echter verder gaan, liet dit aan mevrouw [H.] weten die zich onmiddellijk akkoord verklaarde om de stukken nog na te lezen en dit ook deed. Mevrouw [H.] is blijven feedback geven, ook in de periode waar promotoren geen stukken meer dienen na te lezen.

De beroepsinstantie is van oordeel dat er in het parcours van de studente inderdaad hindernissen opdoken, maar dat die afdoende gecompenseerd zijn door aanpassingen van de opleiding. Er werd heel snel voor een nieuwe duopartner gezorgd, een haalbaar praktijkdeel werd

voorgesteld, bij de omschrijving van de doelstelling van de bachelorproef werden de studenten goed op weg gezet. Ook al uitte de interne promotor de laatste maand regelmatig bedenkingen bij de haalbaarheid van het inleveren in eerste zittijd, er werd altijd heel snel en grondig feedback gegeven zodat de studente verder kon. Zelfs in de periode voor het indienen, waar de interne promotor normaliter niet meer hoeft na te lezen, werden nog stukken nagelezen. Zij mocht indienen ondanks het feit dat het een duobachelorproef was waarvan het geheel niet afgewerkt was. Zij werd enkel beoordeeld op de stukken waar zij verantwoordelijk voor was. De studente heeft zelf verschillende maanden niet aan de bachelorproef gewerkt en is dus ook zelf in belangrijke mate verantwoordelijk voor de tijdsnood waarin ze kwam.

De score op de bachelorproef is tot stand gekomen zoals vooropgesteld, met inbreng van de interne promotor, externe promotor en externe lezers. Er is helemaal geen evidentie dat mevrouw [H.] partijdig heeft gehandeld. Uit het vele mailverkeer blijkt dat zij de studente verder is blijven begeleiden en vooruit helpen. De tekorten zijn afdoende gemotiveerd aan de hand van de vooropgestelde criteria. De beroepsinstantie heeft niet tot taak de kwaliteit van de bachelorproef zelf in te schatten, maar de vele typ- en schrijffouten die snel in het oog springen wekken toch wel op zijn minst de indruk van een haastige afwerking.

M.b.t. schade bij het niet-ontvangen van een diploma, stelt de beroepsinstantie dat het benadrukken van de schade de indruk wekt dat een beroepsinstantie de beslissing zou moeten laten afhangen van het feit dat de studente werk heeft en dus een ander besluit moet nemen t.a.v. een student die werk heeft dan t.a.v. een student die nog geen werk heeft. Dit schaadt het gelijkheidsbeginsel dat in rechtspraak toch wel een fundamentele waarde heeft. Toch wil en moet de beroepsinstantie ten gronde nadenken over de fundamentele vraag die hier gesteld wordt. Kan de studente met de resultaten zoals die in totaliteit voorliggen, afstuderen als vroedvrouw? De beroepsinstantie stelt vast dat de examencommissie het niet-tolereerbaar zijn van de bachelorproef beschouwt als een automatische, evidente motivering voor het niet slagen van de student. Het niet-tolereerbaar zijn van een opleidingsonderdeel betekent echter dat de student niet zelf het opleidingsonderdeel kan tolereren. Dit sluit niet uit dat de examencommissie zelf alsnog kan besluiten tot tolerantie. De beroepscommissie is niet overtuigd dat deze vraag ten gronde gesteld is op de eerste, noch de tweede bijeenkomst van de examencommissie. Zij vraagt daarom aan de examencommissie om opnieuw bijeen te komen en zich over deze vraag te buigen.

Bij deze vraag of de student kan afstuderen met het globale beeld van de resultaten zoals ze voorliggen, dienen de goede scores van de studente op stage, het behoorlijke eindpercentage, het nog beschikken over tolerantiekrediet en het kleine tekort op de bachelorproef voor ogen gehouden te worden. De beroepsinstantie vraagt de examencommissie bij deze overweging ook abstractie te maken van de zittijd. Zou de examencommissie indien dergelijke resultaten in tweede zittijd voorliggen, ook tot dezelfde conclusie komen? Het feit dat er een mogelijkheid is tot bijwerken naar tweede zittijd mag de besluitvorming immers niet beïnvloeden. Bij het overwegen van deze vraag dient ook abstractie te worden gemaakt van de recente gebeurtenissen (de materiële vergissing, de klachtenprocedure e.d.).

Na grondige beraadslaging en heroverweging van het administratief dossier, oordeelt de beroepsinstantie dat dit wel degelijk een materiële vergissing betreft die op de correcte manier is rechtgezet. De beroepsinstantie besluit dat het parcours m.b.t. het verloop van de bachelorproef hindernissen kende, maar deze werden afdoende opgevangen/gecompenseerd door aanpassingen van de opleidingsverantwoordelijken. De beroepsinstantie vraagt de examencommissie om de vraag of de student kan slagen op basis van de totaliteit van de voorliggende resultaten te heroverwegen en hierbij het automatisme van het niet-tolereren van bachelorproeven in eerste zittijd te herbekijken op basis van de opmerkingen van de beroepsinstantie.

Gezien dit in een nieuwe beslissing van de examencommissie zal resulteren, start een nieuwe termijn voor het aantekenen van intern beroep de dag na kennisgeving van deze nieuwe beslissing. Terzijde adviseert de beroepsinstantie de student om het herwerken van de bachelorproef niet uit te stellen. Een procedure van bezwaar is voor de beroepsinstantie geen legitiem argument om een eventueel tekortschieten van de herwerking in tweede zittijd te rechtvaardigen. De beroepsinstantie wil hierbij geenszins vooruit lopen op de beslissing van de examencommissie die in alle onafhankelijkheid genomen zal worden, maar geeft dit advies vanuit voorzorg, rekening houdende met alle opties.

Deze beslissing werd per e-mail van 13 juli 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Op 18 juli 2018 besliste de examencommissie vervolgens om het opleidingsonderdeel “Bachelorproef” niet te tolereren. Zij bevestigt de beslissing van 4 juli 2018. De examencommissie herbevestigt de score (9/20) en het niet-tolereren. Zij motiveert deze

beslissing door erop te wijzen dat de score terecht en afdoende gemotiveerd is en dat de bachelorproef niet-tolereerbaar is. De examencommissie heeft bij geen enkele student een niet-tolereerbare score voor bachelorproef gedelibereerd en stelt dat een ongelijke behandeling van studenten niet te rechtvaardigen valt.

Deze beslissing werd per e-mail en per aangetekend schrijven van 18 juli 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Verzoekende partij stelde op datum van 25 juli 2018 vervolgens opnieuw een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling,

De beroepsinstantie stelde in haar beslissing van 31 juli 2018 vast dat de klacht van verzoekende partij quasi identiek is aan het bezwaar ingediend op 2 juli 2018, m.u.v. een aantal passages. Volgens de beroepsinstantie is het verrassend dat het verzoekschrift in de boodschap die de beroepsinstantie geeft aan de examencommissie een bewijs ziet dat het om een inhoudelijke wijziging gaat. Het feit dat de beroepsinstantie een examencommissie erop attendeert dat ze niet-tolereerbare tekorten kunnen tolereren, wijst er net eerder op dat deze examencommissie deze mogelijkheid niet overwoog. Dit werd bevestigd in het antwoord van de examencommissie dat stelt dat bij geen enkele student een tekort op de bachelorproef getolereerd werd. De examencommissie is hierin consequent geweest bij alle studenten. Dit is eerder een bekraftiging van de stelling dat het wel degelijk om een materiële vergissing gaat, gezien geen enkele student getolereerd werd met een tekort op een bachelorproef.

De beroepsinstantie begrijpt niet waar de stelling vandaan komt dat een score gewijzigd zou zijn naar een score onder de 9,5. Op de andere elementen in het bezwaarschrift werd in de eerste reactie van de beroepsinstantie, waarover de studente geïnformeerd werd op 13 juli 2018, reeds ingegaan. De beroepsinstantie verwijst dan ook naar dat antwoord m.b.t. de overige aangebrachte elementen.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail en bij aangetekend schrijven van 31 juli 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 3 augustus 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

A. Belang

Standpunt van partijen

Verzoekende partij stelt in haar verzoekschrift dat zij enorme gevolgen heeft ondervonden. Als één van de enige afgestudeerden was zij erin geslaagd om in een quasi-verzadigde markt een contract van onbepaalde duur te tekenen met een ziekenhuis. Hier mocht zij op 9 juli 2018 aan de slag gaan. Het te elfder ure wijzigen door de instelling van haar “geslaagde” status naar een “niet geslaagde” status zette dit op de helling en de werkgever van verzoekster had reeds aangegeven dat zij in zulks geval moesten afzien van de tewerkstelling en op zoek gaan naar vervanging. De gemaakte fout van de instelling is volgens verzoekster onmiskbaar, de schade die zij hiervan zal ondervinden eveneens en het oorzakelijk verband tussen beide kan niet ontkend worden.

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij op dat verzoekende partij ook effectief in deze examenkans een herwerkte bachelorproef indiende. De examencommissie staat geagendeerd op 6 september 2018.

In haar *wederantwoordnota* stelt verzoekster dat zij schade lijdt nu zij reeds diverse werkaanbiedingen ontving, doch hier niet op kon ingaan. Zij maakt alle voorbehoud voor een procedure ten gronde daaromtrent.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat ter zitting d.d. 26 september 2018 een stuk wordt neergelegd waaruit blijkt dat verzoekende partij voor het betrokken opleidingsonderdeel “Bachelorproef” inmiddels (in september 2018) een credit behaald heeft.

De Raad dient bijgevolg vooreerst ambtshalve te onderzoeken of verzoekende partij over het vereiste belang beschikt in de tegen verwerende partij gerichte vordering ingeleid voor de Raad.

De Raad is van oordeel dat verzoekende partij *in casu* niet beschikt over een actueel belang bij de bij de Raad ingeleide vordering. Uit het resultatenoverzicht neergelegd ter zitting blijkt immers onomstotelijk dat verzoekende partij inmiddels een credit heeft behaald voor het betrokken opleidingsonderdeel en aldus tevens het diploma ‘Bachelor vroedkunde’ behaald heeft. Het is de Raad bijgevolg niet duidelijk welk rechtstreeks voordeel verzoekende partij nog uit de gevraagde vernietiging van de aangevochten beslissing beoogt te putten.

Tevens staat de Raad stil bij de vraag of verzoekende partij zich kan beroepen op het belang dat erin bestaat de bestreden beslissing bij arrest onwettig te horen verklaren, om vervolgens op grond van de met gezag van gewijsde beklede uitspraak een vordering tot schadevergoeding voor de rechter te kunnen onderbouwen. De Raad acht deze laatste vordering tot de uitsluitende bevoegdheid van de hoven en rechtbanken te behoren. De nietigverklaring van de aangevochten studievoortgangsbeslissing – zo zij uitgesproken mocht worden – zou op een fout, tot vergoeding van de er desgevallend door veroorzaakte schade, *kunnen wijzen* in hoofde van diegene die de betwiste studievoortgangsbeslissing heeft genomen. De nietigverklaring leidt evenwel geenszins *ipso facto* tot een fout in de zin van art. 1382 e.v. B.W., nog daargelaten dat zij *in casu* onmiddellijk tot het opleggen van de in deze context voorziene vergoedingsplicht voert. De Raad merkt trouwens op dat niet zozeer de beoogde nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing zou toelaten een schadevergoedingseis kracht bij te zetten, maar wel het gegrond verklaren van één of meer middelen dat/die tot de nietigverklaring zou/zouden hebben geleid. De rechter die gevraagd wordt uitspraak te doen over een eis tot vergoeding van schade, kan deze gegrondverklaring desgevallend betrekken in zijn oordeel over de vraag of al dan niet sprake is van een vastgestelde fout van de verwerende partij. Het aldus beoogde belang heeft volgens de Raad een onrechtstreeks karakter, dat niet volstaat voor de ontvankelijkheid van het voorliggende beroep.¹

Het beroep is niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

¹ Zie ook R.Stvb. 8 februari 2016, nr. 2.807.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 12 oktober 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyveld	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.444 van 9 oktober 2018 in de zaak 2018/251

In zake: Beau DE CLERCQ
Woonplaats kiezend te 2170 Merksem
Kwadeveldenplein 8, bus 17

Tegen: UNIVERSITEIT ANTWERPEN
Woonplaats kiezend te 2000 Antwerpen
Prinsstraat 13

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 7 augustus 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 3 juli 2018 waarbij aan de verzoekende partij een score van 9 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Bachelor eindwerk” en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 31 juli 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 26 september 2018.

Kamervoorzitter Karla Van Lint heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker is gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de informatica’.

Voor het opleidingsonderdeel “Bachelor eindwerk” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 12 juli 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 31 juli 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie verwijst vooreerst naar de argumenten die de betrokken docent, professor [J.B.] heeft aangebracht voor de gegeven score:

- Het geleverde werk en de geïmplementeerde functionaliteit was te beperkt in omvang;
- De code design, de documentatie, en dergelijke, waren van onvoldoende kwaliteit;
- De student bleek niet bij machte om een goed gedocumenteerd framework zoals Qt zelfstandig correct te gebruiken;
- De student gaf bij de mondelinge presentatie blijk van onvoldoende kennis en inzicht in de materie die hij persoonlijk in de eindpaper aanbracht.

De argumenten die de student heeft aangebracht konden de interne beroepsinstantie niet overtuigen dat er een recht geschonden werd bij de toekenning van deze score. Waar de student aanhaalt dat de vragen niet enkel van hem kwamen, merkt de interne beroepsinstantie op dat hij deze vragen dan toch ook niet afdoende kon beantwoorden ten opzichte van de groep. Daarnaast geeft de student toe dat er een fout is blijven staan in de paper. De overige argumentatie kan de interne beroepsinstantie niet overtuigen om te twijfelen aan de kwalitatieve inschatting van de docent wat betreft een voldoende analyse. Ten slotte stelt de interne beroepsinstantie vast dat de student toegeeft dat hij weinig aan de code heeft bijgedragen, met als reden dat een ander groepslid door een gebrek aan vertrouwen veel naar zich toe trok. Volgens de interne beroepsinstantie kan dit argument geen hogere score voor de student verantwoorden. Ze wijst er ook op dat dit argument enigszins in tegenspraak is met een eerder punt van de student, nl. dat hij de groepssamenwerking goed liet verlopen.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 31 juli 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 7 augustus 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Standpunt van partijen

Volgens verwerende partij is het verzoek niet ontvankelijk voor zover het zich richt tot de beslissing van 3 juli 2018. Door de interne beroepsbeslissing is deze beslissing immers uit het rechtsverkeer verdwenen.

Verzoeker gaat hierop in zijn *wederantwoordnota* niet in.

Beoordeling

Verzoeker tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbeslissing van 3 juli 2018 waarbij aan de verzoekende partij een score van 9 op 20 werd toegekend voor het opleidingsonderdeel “Bachelor eindwerk” (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 31 juli 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 21.4.2 van het onderwijs- en examenreglement (verder: OER) van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de examencommissie. In dat geval verdwijnt de beslissing van de examencommissie uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep in zoverre het is gericht tegen de tweede bestreden beslissing (verder: de bestreden beslissing) en de Raad ziet evenmin redenen om zulks te doen.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroeft op de schending van het gelijkheidsbeginsel en van het redelijkheidsbeginsel, gecombineerd met het motiveringsbeginsel, alsook op een gebrekige begeleiding.

Standpunt van partijen

Verzoeker gaat vooreerst in op de argumenten van professor [J.B.]. Hij stelt dat professor [J.B.] zelf heeft aangeboden om een deel van de opdracht te laten vallen omdat zijn groep een zeer moeilijke start heeft gekend. Volgens verzoeker stelde professor [J.B.] voor om het multi-regio aspect te laten vallen. Daar stond tegenover dat de eindpaper zeer goed moet zijn en dat ze een wekelijkse taakverdeling moesten doorgeven. Verzoeker merkt op dat ze de wekelijkse taakverdelingen telkens in hun repository hebben geplaatst en dat ze alle opgegeven functionaliteiten, met uitzondering van het deel dat ze mochten schrappen, hebben geïmplementeerd.

Verzoeker merkt op dat het eerste deel van de opdracht erin bestond om de kwaliteit van een bepaald deel van de bestaande code te verbeteren. Volgens hem hebben ze dit deel van de opdracht goed uitgevoerd: alle functionaliteiten die niet tot één bepaalde klasse behoorden, hebben ze ondergebracht in een Util folder zodat ze deze over alle andere klassen konden gebruiken. Op die manier hebben ze de overige klassen gefocust kunnen houden. Verzoeker merkt op dat ze ook, zoals in de opdracht werd gevraagd, de structuur en organisatie hebben behouden en dat ze hebben verder gewerkt in dezelfde stijl. Hun documentatie is ook even uitgebreid als de documentatie die werd geleverd met het project. Verzoeker benadrukt dat er doorheen het jaar geen commentaar/feedback is gekomen op de kwaliteit van hun code.

Verzoeker is van mening dat Qt geen geval van een *goed* gedocumenteerd framework is. Er is veel documentatie terug te vinden over de verschillende onderdelen die Qt aanbiedt, maar als er problemen opduiken blijkt de documentatie vrij waardeloos te zijn. Verzoeker wijst erop dat het hem, ondanks dit alles, toch is gelukt om Qt te gebruiken en om een werkend resultaat af te leveren.

Waar professor [J.B.] ten slotte aanhaalde dat verzoeker bij de mondelinge presentatieelijk gaf van onvoldoende kennis en inzicht in de materie die hij persoonlijk in de eindpaper heeft aangebracht, verduidelijkt verzoeker dat dit argument verband houdt met de vraag die hij kreeg of hij kon uitleggen waarom hij vermeldde dat bepaalde functies een grote bijdrage leverden aan de tijd-complexiteit. Het antwoord van verzoeker, dat deze functies veel werden opgeroepen, was volgens professor [J.B.] onjuist omdat dit enerzijds volgens zijn gevoel niet kon en anderzijds omdat geen van de andere groepen deze bevinding had gedaan. Verzoeker stelt dat hij, op aanraden van de ombudspersoon, in zijn intern beroepsschrift had aangegeven dat hij een fout had laten staan, ook al was hij hier zelf niet helemaal van overtuigd omdat de data die hij hiervoor heeft gebruikt op een correcte manier zijn gegenereerd met de door professor [J.B.] opgelegde tool. Verzoeker besefte dat hij dit beter niet had vermeld, maar de overtuiging waarmee professor [J.B.] dit als een fout bestempelde en het vertrouwen dat de ombudspersoon had in de bevinding van professor [J.B.] maakte dat het hem leek om een fout die hij niet had gemaakt toch toe te geven. Verzoeker wil dit dan ook rechtzetten en duidelijk maken dat de bevindingen die in het rapport staan wel degelijk overeenkomen met de behaalde resultaten met de opgelegde tool.

Vervolgens gaat verzoeker in op het antwoord van de interne beroepsinstantie op de argumenten die hij in zijn motivatiebrief heeft aangehaald. Verzoeker stelt dat hij wel degelijk over voldoende wetenschappelijk inzicht beschikt. Hij verduidelijkt dat de meeste van de vragen die hij heeft gesteld, werden gesteld omdat er binnen de groep onenigheid was over het antwoord. Ieder had zijn eigen mening (over hoe een bepaalde zin gelezen moest worden, over hoe een bepaald deel van een algoritme nu beter zou zijn, ...) en het leek hen dan ook het verstandigste om na te gaan bij professor [J.B.] wat het (meest) juiste antwoord was om zo te voorkomen dat één groepslid zijn mening zou doorduwen. Verzoeker wijst erop dat het feit dat ook de overige groepsleden geen eenduidige antwoorden konden geven, hen niet wordt aangerekend. Twee van hen kregen immers respectievelijke scores van 10/20 en 11/20. Verzoeker vindt het niet rechtvaardig dat dit bij zijn beoordeling wel een rol heeft gespeeld. Hij is van mening dat de rol

van woordvoerder van de groep (die aan verzoeker was toebedeeld) als een bijzondere en *extra* taak kan worden beschouwd. Vanuit zijn hoedanigheid als woordvoerder heeft hij de groep dan ook de nodige begeleiding gegeven. Dit gegeven werd dan weer niet in de beoordeling opgenomen, hoewel dit misschien wel een extra punt kan rechtvaardigen.

Verzoeker stipt aan, zoals hoger reeds aangehaald, dat er geen fout stond in de paper: de data zijn op een correcte manier gegenereerd met de door professor [J.B.] opgelegde tool. Verzoeker merkt op dat de opdracht op dit punt nogal open was. Hij heeft naar best vermogen gedaan wat hij dacht dat moest gebeuren: hij heeft de profiling tool voor verscheidene configuraties laten lopen en hij heeft genoteerd welke methoden een grote/opvallende bijdrage leverden. Hiervoor heeft hij gekeken naar het aantal oproepen die een methode kreeg en de tijd die aan een oproep werd gespendeerd, zowel wanneer de descendant calls worden meegeteld als wanneer dit niet het geval is.

Wat dit eerste argument betreft, concludeert verzoeker dat wanneer professor [J.B.] nog lopende de opdracht aan de gestelde vragen had gemerkt dat hij niet klaar zou zijn voor het diploma bachelor in de informatica, hij dit met hem had moeten bespreken lopende de opdracht. Verzoeker merkt ook op dat, indien professor [J.B.] van mening is dat het feit dat hij niet over voldoende wetenschappelijk inzicht beschikt een voorlopige situatie weergeeft, professor [J.B.] hem enige commentaar zou kunnen geven waar hij nog kon verbeteren zodat alle nodige vaardigheden bereikt zouden worden. Verzoeker wijst er ook op dat het eindwerk het laatste evaluatiemiddel is in een opleiding van drie voltijdse programmajaren. Hij benadrukt dat hij nooit een heroriënteringsgesprek heeft gehad, waaruit hij afleidt dat men voldoende vertrouwen had in zijn vermogen om de nodige vaardigheden te verwerven.

Waar de interne beroepsinstantie vervolgens aanhaalt dat zijn argument dat hij een lagere kwantitatieve bijdrage aan de code heeft geleverd met als reden dat één van de groepsleden weinig tot geen vertrouwen had in de bekwaamheid van de overige leden in tegenspraak zou zijn met het feit dat verzoeker meerdere keren de gemoederen binnen de groep heeft moeten bedaren om zo de sfeer werkbaar te houden, stelt verzoeker dat het verband tussen beiden hem niet helemaal duidelijk is. Zijn pogingen om de sfeer werkbaar te houden staan volgens hem los van de wantrouwige groepsgenoot die de grote features naar zich toe heeft getrokken. Verzoeker merkt op dat het mede is door het feit dat hij regelmatig naar de frustraties van de anderen heeft geluisterd en hij heeft geprobeerd om deze te relativieren/bespreken dat de groep

het einde van het semester heeft gehaald. Verzoeker benadrukt dat professor [J.B.] op de hoogte was van hoe de taakverdeling binnen de groep geregeld was. Het was namelijk een deel van de afspraak die gemaakt is om een deel van de opdracht te laten vallen. Verzoeker stelt ook nog vast dat nergens in de opdracht of de algemene informatie sprake is van een minimum kwantiteit aan code die een student zou moeten produceren.

Ten slotte wijst verzoeker erop dat er geen antwoord is gekomen op zijn argumentatie dat hij aan de eindcompetenties voldoet zoals beschreven in de cursusinformatie.

In haar *antwoordnota* verduidelijkt verwerende partij voorafgaand dat de bachelorproef in twee fases wordt gequoteerd: in een eerste fase voor de volledige groep op basis van de opgeleverde software met bijhorende documentatie, de ingediende rapporten of papers, de groepswebsite, de demonstratiesessies en de finale presentatie. In een tweede fase worden de punten geïndividualiseerd. Dit gebeurt op basis van anonieme peerreview binnen de groep, desgevallend gecorrigeerd door de titularis. Verwerende partij merkt op dat de evaluatie waarvan verder sprake is de situatie voor verzoeker weerspiegelt en geen reflectie is van de groepsevaluatie.

Wat het eerste deel van de argumentatie van verzoeker, zijnde zijn reactie op hetgeen professor [J.B.] heeft gesteld, betreft, stelt verwerende partij vooreerst dat het klopt dat de titularis de opdracht heeft aangepast in overleg met de groep. Hij heeft een belangrijke uitbreiding van het project laten vallen voor deze groep. Volgens verwerende partij deed hij dat toen de groepsverwerking voor een tweede maal dreigde te ontsporen. De aanpassing kwam er omdat het beoordelen van een onvoltooide software (die dus niet uitgevoerd kan worden) ook niet anders dan tot een nul-evaluatie kan leiden. Als beperkte compensatie zou meer nadruk op de finale paper gelegd worden en de groep moest geregeld zijn werkverdeling kenbaar maken.

Verwerende partij merkt op dat wanneer de docent stelt dat “het geleverde werk en de geïmplementeerde functionaliteit te beperkt was in omvang” dit geen weerspiegeling is van het groepswerk, maar van het aandeel binnen dit werk dat aan verzoeker toe te schrijven is. Volgens verwerende partij wordt dit duidelijk bij het bekijken van de indicatoren van de code repository: verzoeker = 59 commits (7907 toegevoegde lijnen), groepslid b = 62 commits (3438 toegevoegde lijnen), groepslid c = 200 commits (123053 toegevoegde lijnen) en groepslid d =

267 commits (14133 toegevoegde lijnen). Verwerende partij benadrukt dat verzoeker hierbij op dezelfde wijze werd behandeld als zijn groepsgenoten.

Vervolgens verduidelijkt verwerende partij dat het aandeel van verzoeker in de finale paper betrekking had op de performantieanalyse (registratie en interpretatie van het aandeel van de diverse programmaonderdelen in de totale uitvoertijd). Verzoeker heeft de profilingregistratie uitgevoerd, maar voegde geen enkele vorm van interpretatie toe. Verwerende partij wijst erop dat verzoeker geen antwoord kon geven op vragen bij de finale presentatie en dat de conclusie van dit onderdeel in de paper het niveau van loutere verslaggeving niet overstijgt. Volgens de titularis bleek hieruit een gebrek aan inzicht.

Verwerende partij merkt op dat verzoeker, volgens de taakverdeling van de groep, instond voor de visualisatie aan de hand van Qt. In tegenstelling tot alle andere groepen en alle groepen in andere jaren waar het gebruik van Qt geen problemen stelde, was het voor verzoeker een uitermate moeizame kwestie, moeizamer dan redelijk is voor een Bachelor Informatica. Verwerende partij benadrukt ook dat er wel sprake was van voldoende begeleiding. Naast klassikale contactmomenten en berichten naar alle studenten, werd er ook regelmatig gecommuniceerd tussen de groep en de titularis via verzoeker, die de rol als woordvoerder had. Volgens verwerende partij gebeurde het inderdaad dat de docent een enkele keer geen inhoudelijk antwoord op bepaalde vragen gaf, net omdat een van de doelstellingen van de bachelorproef is dat studenten autonoom leren functioneren binnen hun vakgebied. Hij gaf dat ook explicet aan. Verwerende partij wijst erop dat de vraag waarop dit antwoord kwam gaat over het gedeelte dat werd toegewezen aan verzoeker.

Waar verzoeker aanhaalt dat de bevindingen uit het rapport wel degelijk overeenkomen met de behaalde resultaten met de opgelegde tool en dat er geen fout in de tool van verzoeker zat, stelt verwerende partij dat de bijdrage die verzoeker aan de paper leverde voor de titularis van het vak onvoldoende was. Het ging puur om verslaggeving en gaf geen blijk van inzicht. Ook op de verdediging zelf bleek verzoeker niet of niet afdoende op de gestelde vragen te kunnen antwoorden. Verwerende partij stelt dat de titularis niet anders kon dan het werk een onvoldoende toe te kennen.

Wat de reactie van verzoeker op de bijkomende argumentatie in de interne beroepsbeslissing betreft, stelt verwerende partij dat verzoeker doet uitschijnen dat hij met het afwerken van de

bachelorproef aantoon dat hij de nodige competenties heeft verworven om zijn diploma als academische bachelor in de informatica te verdienen. De bachelorproef brengt als geïntegreerde opdracht wel heel wat van die competenties samen, maar het is de totaliteit van de opleidingsonderdelen die bepaalt of een student de nodige competenties heeft verworven. Het is dan ook belangrijk om op te merken dat verzoeker deze examenreeks nog voor zes opleidingsonderdelen deelneemt aan de tweede zittijd, voor een totale studielast van 33 studiepunten. Bijkomend moet verzoeker volgend academiejaar nog drie studiepunten aan keuzevakken opnemen. Verwerende partij benadrukt dat verzoeker het bachelordiploma pas toegekend zal krijgen als hij al deze zaken succesvol afwerkt. Dan kan hij stellen dat hij voldoet aan de kerncompetenties die de opleiding aanbrengt. Verwerende partij stipt ook aan dat het feit dat er geen tweede examenkans voor de bachelorproef bestaat duidelijk in de cursusinformatie staat. Dit betekent dat een onvoldoende voor dit academiejaar een definitief cijfer is. Verwerende partij benadrukt dat het verzoeker vrij staat om, binnen de limieten van zijn leerkrediet, dat opleidingsonderdeel volgend academiejaar opnieuw op te nemen.

Waar verzoeker stelt dat de negatieve evaluatie van de bachelorproef aangeeft dat hij geen wetenschappelijk inzicht heeft, wijst verwerende partij erop dat er in de evaluatie van de bachelorproef wordt gesteld dat er *onvoldoende* wetenschappelijk inzicht is. Daarnaast is verzoeker wel degelijk herhaaldelijk gewezen op zijn problematisch studieverloop.

Verwerende partij merkt ook op dat in geen enkele groep de rol als woordvoerder van de groep mee in rekening wordt gebracht. De rol van woordvoerder betekent niet noodzakelijk dat deze persoon de groep ook op een of andere manier moet leiden, al wordt wel erkend dat beide zaken kunnen samenvallen. Verwerende partij merkt op dat wanneer studenten een opdracht in groep moeten afwerken, dit impliceert dat elke student een andere rol zal opnemen in de groep. Het feit dat verzoeker de rol van woordvoerder opnam, is volgens verwerende partij geen argument om hiervoor een extra punt te krijgen. Andere studenten zullen andere rollen hebben opgenomen die hij niet opgenomen heeft. Verwerende partij stelt dat het verzoeker siert dat hij inspanningen heeft gedaan om de professionele samenwerking tussen de groepsleden te bevorderen en in stand te houden, maar het is de verdienste van alle groepsleden dat de groep de eindmeet heeft gehaald.

Verder stelt verwerende partij vast dat uit de wekelijkse taakverdeling die de groep beschikbaar moest stellen aan de titularis blijkt dat verzoeker wel degelijk is opgenomen. Volgens

verwerende partij blijkt verzoeker echter onvoldoende te vorderen in de taken die hem daar werden toebedeeld of die hij zelf opnam. Ze stelt vast dat verwijzingen naar het werk met het Qt-platform naar het einde toe wel in de taakomschrijvingen voorkomt.

Verwerende partij is ten slotte van oordeel dat uit de interne beroepsbeslissing blijkt dat wel degelijk op alle argumenten van verzoeker is geantwoord.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat niet werd bekendgemaakt hoe de peers hem hebben geëvalueerd, noch of er een correctie werd doorgevoerd door de titularis. Hoewel het niet expliciet werd meegedeeld, heeft verzoeker een sterk vermoeden dat er een correctie in zijn nadeel werd doorgevoerd. Professor [J.B.] gaf immers mondeling te kennen dat hij voor een 9 in plaats van een 10 heeft gekozen, met als argument dat verzoeker een “randgeval” was. Verzoeker merkt op dat deze wijze van quoteren weinig transparant is. Bovendien kan dit, ondanks welke punten de peers hebben toegekend, naar goed believen van de titularis alsnog naar beneden worden bijgesteld.

Vervolgens verduidelijkt verzoeker dat hij niet betwist dat hij minder commits en toegevoegde lijnen heeft bijgedragen dan twee andere groepsleden. Volgens hem wordt nergens in de opgave of cursusnota's vermeld dat alle groepsleden evenveel lijnen code of commits moeten bijdragen om een positieve eindscore te behalen. Verzoeker benadrukt dat verwerende partij heeft bevestigd dat er binnen de groep verschillende rollen en taken zijn.

Verzoeker werpt verder op dat bij het beoordelen van de finale paper geen rekening is gehouden met zijn geleverde bijdrage, zijnde het aantal geschreven pagina's. Hij werpt ook op dat Qt geen goed gedocumenteerd framework is. Dit wordt bevestigd door het feit dat er meerdere fora nodig zijn om problemen op te lossen. Volgens verzoeker heeft goed gedocumenteerde software geen fora of YouTube video's nodig om de werking duidelijk te maken. Hij heeft ook weet van minstens één voorgaande groep die in het verleden een alternatief heeft gebruikt in plaats van Qt. De studenten klagen hier vooral onderling om. Verzoeker benadrukt vervolgens dat het niet voor iedereen even gemakkelijk is om met bepaalde software te werken. Hij is zich er ten volle van bewust dat er een kans bestaat dat hij in zijn latere carrière met dergelijke software systemen zal moeten werken. In normale omstandigheden wordt echter een trainingsperiode voorzien waarin in eerste instantie de basis wordt uitgelegd, waarop daarna kan worden verder gewerkt.

Vervolgens stipt verzoeker aan dat er geen sprake was van voldoende begeleiding. Het klopt dat er altijd vragen mochten worden gesteld, zowel per e-mail als in persoon. Volgens verzoeker gaat het begeleiden van een bachelorproef evenwel verder dan antwoorden op vragen als die voor professor [J.B.] gegrond lijken, maar moet in de loop van het project ook worden gekeken naar alle criteria waarop beoordeeld zal worden. Verzoeker merkt op dat er twee keer feedback is geweest op de software en een paar keer feedback op tussentijdse papers. Volgens hem werd er twee keer feedback gegeven op de werking van de code, één keer op het design, en dergelijke, en twee keer op de papers. Verzoeker vindt dit nogal mager voor een vak waarvoor geen herkansing bestaat. Hij merkt op dat bij stages en dergelijke, waarbij toch meer zelfstandigheid wordt verwacht, de betrokken studenten soms vaker feedback krijgen. Volgens verzoeker zou dit bij de bachelorproef zeker ook mogelijk zijn. Hij stelt dat er dit academiejaar minstens één groep was die geregeld opmerkingen kreeg over hoe ze bepaalde zaken hadden aangepakt in hun code. Verzoeker wijst erop dat het feit dat er vragen mochten worden gesteld geen argument is om de lage hoeveelheid aan feedback te rechtvaardigen.

Verzoeker stelt dat er geen fout in de tool zat. Hij heeft meer dan de helft van de paper geschreven en geen van de overige groepsleden heeft een opmerking gemaakt over het niveau van zijn bijdrage. Volgens hem kan het gebrek aan inzicht dan ook niet enkel aan hem worden verweten, maar ook aan de andere leden. Hij stelt dat als er bij het uitvoeren van onderzoek onverwachte resultaten naar boven komen twee opties mogelijk zijn:

1. De resultaten kunnen direct als onmogelijk juist worden bestempeld en naar de prullenmand worden verwezen;
2. Er kan worden gezocht naar waar deze resultaten vandaan komen.

Vanwege de beperkte tijd heeft verzoeker niet kunnen kiezen voor de tweede optie en heeft professor [J.B.] gekozen voor de eerste optie (het negeren van inconvenient data).

Verzoeker stelt dat het klopt dat bij het behalen van een bachelordiploma wordt gekeken naar de verworven competenties van alle vakken. Hij wenst een onderscheid te maken tussen de competenties nodig voor het behalen van het diploma enerzijds, en de competenties nodig voor de bachelorproef anderzijds. De competenties voor het diploma zitten vervat in de verschillende vakken die worden aangeboden tijdens de verschillende bachelorjaren. Deze zijn niet voor alle vakken uniek en overlappen dan ook met andere vakken. Volgens verzoeker is de bachelorproef een extra manier om bepaalde competenties te toetsen. Hij is van mening dat hij in de afgelopen

jaren heeft aangetoond dat hij voldoet aan de competenties die in de bachelorproef worden getest, waaronder het wetenschappelijk inzicht.

Verzoeker vindt het ook ongehoord dat zijn persoonlijke voortgangsgegevens alsook een gesprek dat hij in vertrouwen heeft gevoerd, door de onderwijsinstelling publiek worden gemaakt. Waar verwerende partij aanhaalt dat verzoeker herhaaldelijk werd gewezen op zijn problematische studieverloop, stelt verzoeker dat deze mails de vrijblijvende uitnodiging tot een gesprek bevatten als er vragen zijn over het studietraject. Aangezien hij wist wat het probleem was, heeft hij nooit een gesprek aangevraagd.

Verder benadrukt verzoeker dat iedereen binnen een groep een andere rol heeft. Volgens hem wordt echter vergeten dat niet elke rol evenveel workload met zich meebrengt en dat in sommige groepen bepaalde leden meerdere rollen moeten opnemen (en dat niet alle groepen dezelfde rollen moeten hebben). Wat de taakverdelingen betreft, merkt verzoeker op dat hem geen extra taken werden toegewezen vanwege zijn werk met het Qt framework. Waar verwerende partij aanhaalt dat uit gemaakte taken bleek dat verzoeker geen vorderingen maakte, merkt hij op dat hij niet het enige groepslid was waarop deze commentaar van toepassing zou zijn.

Ten slotte stelt verzoeker dat er geen antwoord is gekomen op het deel in zijn intern beroepsschrift waar hij aanhaalt dat hij wel degelijk voldoet aan de eindcompetenties zoals vermeld in de cursusinformatie.

Beoordeling

Verzoeker gaat niet akkoord met het cijfer van 9/20 dat hij verkreeg voor het opleidingsonderdeel “Bachelor eindwerk”. Het betreft een bachelorproef die hij in groep diende te maken met drie medestudenten. De onderlinge verstandhouding in de groep was niet optimaal. Verzoeker stelt dat hij een verzoenende rol heeft opgenomen en als woordvoerder van de groep optrad. De docent is bemiddelend opgetreden in de loop van het academiejaar en de groep heeft het eindwerk voltooid. De resultaten van de groepsleden waren verdeeld. Twee studenten behaalden een credit: één student behaalde een score van 11/20, een andere student behaalde een score van 10/20. Verzoeker behaalde samen met nog een andere student een score van 9/20.

De bachelorproef wordt, zoals blijkt uit de antwoordnota van verwerende partij, in twee fases gequoteerd:

- in een eerste fase voor de volledige groep op basis van de opgeleverde software met bijbehorende documentatie, de ingediende rapporten of papers, de groepswebsite, de demonstratiesessies en de finale presentatie.
- in een tweede fase worden de punten geïndividualiseerd. Dit gebeurt op basis anonieme peerreview binnen de groep, desgevallend gecorrigeerd door de titularis.

Verzoeker grieft het gemeenschappelijk toegekend cijfer op het groepswerk *an sich* niet, maar wel het gegeven dat hij in tegenstelling tot twee andere groepsleden geen credit heeft behaald.

Verzoeker werpt *in fine* op dat hij geen correcte beoordeling heeft gekregen. Zijn neergelegde bachelorproef voldoet zijns inziens aan de vooropgestelde kwaliteitsvereisten. Hij werd zijns inziens ontrecht niet geslaagd verklaard aangezien hij wel degelijk over de eindcompetenties beschikt. Verzoeker stelt dat de beoordeling op de volgende aspecten ontrecht is geweest:

- Het geleverde werk en de geïmplementeerde functionaliteit was te beperkt in omvang;
- De code design, de documentatie, en dergelijke, waren van onvoldoende kwaliteit;
- Er was een lagere kwantiteit van code t.o.v. de anderen;
- De student bleek niet bij machte om een goed gedocumenteerd framework zoals Qt zelfstandig correct te gebruiken;
- De student gaf bij de mondelinge presentatie blijk van onvoldoende kennis en inzicht in de materie die hij persoonlijk in de eindpaper aanbracht.

De Raad benadrukt dat hij conform artikel II.291 van de Codex Hoger Onderwijs zijn appreciatie niet in de plaats mag stellen van de bevoegde instanties van verwerende partij. De Raad mag enkel nagaan of de beslissing op een wettige wijze tot stand is gekomen en of de bevoegde instanties, binnen de grenzen van hun beoordelingsbevoegdheid, niet kennelijk onredelijk hebben gehandeld.

In voorliggende zaak wordt de beoordeling van een bachelorproef in vraag gesteld. De Raad wijst vooreerst op zijn vaste rechtspraak in dit verband. De docent heeft een ruime autonomie bij het opstellen van een examen of bij – zoals *in casu* – het bepalen van de contouren (inhoud, opdracht, criteria, begeleiding, ...) van een paper. Bij de beoordeling en de toekenning van de

score is er ruimte voor een persoonlijke appreciatie, gelet op de deskundigheid van de evaluator. Het is aan de student om het tegenbewijs te leveren, aan de hand van concreet onderbouwde argumenten en elementen. De Raad komt enkel tussen als een evaluatie niet is gebeurd volgens de voorgeschreven criteria (vb. de doelstellingen en evaluatievormen voorgeschreven in de ECTS-fiche) of wanneer de beslissing als kennelijk onredelijk moet worden beschouwd. Bij deze toetsing kan de Raad zich niet in de plaats stellen van de docent wat de beoordeling van de inhoudelijke waarde van het afgeleverde werkstuk betreft. De Raad kan de neergelegde proef dus niet inhoudelijk opnieuw beoordelen.

Het is binnen deze contouren dat de Raad de grieven van verzoeker hierna onderzoekt en toest. Verzoeker grieft *in concreto* het hiernavolgende.

Wat het eerste argument omtrent de omvang van het geleverde werk en de geïmplementeerde functionaliteit betreft, stelt verzoeker dat de titularis heeft toegestemd dat de opdracht aangepast en ingekort werd. De Raad leest wat dit punt betreft in het dossier dat de docent inderdaad, in het licht van de moeilijke verstandhouding binnen de groep, heeft ingestemd dat de opdracht werd ingekort, maar dat bij de eindevaluatie meer nadruk zou liggen op de finale paper. De kritiek op de omvang van het werk betrof echter niet het groepswerk *an sich*, maar het aandeel van verzoeker in het werk.

De Raad stelt vast dat verzoeker niet betwist dat er – in vergelijking met twee andere studenten (respectievelijk 200 en 267 commits) – slechts 59 commits van zijn hand waren. De Raad acht het niet onredelijk dat de docent in het kader van een permanente evaluatie het groepscijfer kan aanpassen voor elke individuele student in functie van zijn vaststellingen omtrent de bijdrage van elke student. *In casu* is het niet onredelijk dat met dit groot verschil in vastgestelde commits rekening werd gehouden bij het toekennen van de definitieve score.

Verzoeker toont verder niet aan in welke zin het gelijkheidsbeginsel is geschonden op basis van deze werkwijze.

Wat het tweede argument betreft waarbij gesteld werd dat de code design, de documentatie, en dergelijke, van onvoldoende kwaliteit waren en getuigden van een gebrek aan inzicht, stelt verzoeker dat een student die in de eindfase van zijn opleiding zit niet kan worden verweten dat hij een gebrek aan wetenschappelijk inzicht heeft. De Raad leest in het dossier dat de docent

zijn inschatting van een gebrek aan inzicht concreet motiveert door te verwijzen naar het aangeleverde werk.

Elk opleidingsonderdeel dient op zijn eigen merites te worden beoordeeld. In voorliggend geval heeft de docent zeer concreet, in het licht van de afgelegde proef, aangegeven op basis waarvan hij het gebrek aan inzicht van verzoeker heeft vastgesteld. In haar antwoordnota vermeldt verwerende partij hieromtrent het volgende: *“In de finale paper had het aandeel van verzoeker betrekking op de performantieanalyse (registratie en interpretatie van het aandeel dat de diverse programmaonderdelen in de totale uitvoertijd). Verzoeker heeft de profilingregistratie uitgevoerd maar voegde geen enkele vorm van interpretatie toe. Op vragen bij de finale presentatie, bijvoorbeeld in verband met de component Sp_counted_ptr_inplace<stride...> die verantwoordelijk zou zijn voor 80% van de uitvoertijd volgens de opgegeven data (zie bijlage 10: Episim final), kon hij geen antwoorden geven. Ook de conclusie van dit onderdeel van de paper – enkel een statement over welke programmavariant de kleinste uitvoertijd heeft – overstijgt het niveau louter verslaggeving niet. Hieruit bleek volgens de titularis een gebrek aan inzicht.”*.

De algemene bewering van verzoeker dat de concrete vaststellingen door de docent niet correct waren en dat zij dit gebrek aan inzicht niet kunnen aantonen – gezien verzoeker reeds in andere opleidingsonderdelen heeft aangetoond dat hij wel over deze competenties beschikt – overtuigt de Raad niet. Verzoeker geeft niet voldoende concreet aan waarom dit het geval zou zijn en waarom de vaststellingen van de docent niet correct zouden zijn. Bovendien dient elk opleidingsonderdeel afzonderlijk te worden getoetst aan de vooropgestelde doelen en specifieke eindcompetenties. Een verwijzing naar andere opleidingsonderdelen doet in dat verband niet ter zake. *In casu* ligt immers niet de vraag voor om globaal gedelibereerd te worden.

Met betrekking tot het derde argument dat QT geen goed gedocumenteerd framework is, benadrukt de Raad dat aan een docent een vermoeden van objectiviteit en deskundigheid kleeft. *In casu* heeft de docent in het kader van een permanente evaluatie vastgesteld dat verzoeker niet in voldoende mate bij machte was om te werken met een QT framework, wat normaliter van elke derdejaars bachelorstudent kan worden verwacht. De bewering van verzoeker, zonder overtuigend bewijs, dat dit bekend framework niet werkbaar was en dat de vastgestelde tekortkomingen niet aan hemzelf kunnen worden verweten maar wel aan het gebrekkig systeem *an sich*, overtuigen de Raad niet dat deze vaststelling van de docent niet correct zou zijn.

Verzoeker toont evenmin in voldoende concrete mate aan waarom de begeleiding van de docent op dit vlak niet voldoende zorgvuldig was en concreet heeft geleid tot zijn falen. Van de beweringen van verzoeker dat hij op de feedback onvoldoende is gewezen op bepaalde tekortkomingen die hem nu pas worden verweten, legt verzoeker geen feitelijke staving voor. De Raad wijst in dit verband op zijn vaste rechtspraak dat een gebrekkige begeleiding/feedback van de student de beoordeling niet onrechtmatig maakt, tenzij in uitzonderlijke omstandigheden. Uitzonderlijke omstandigheden die verantwoorden om af te wijken van dit principe, doen zich voor wanneer een directe invloed van de gebrekkige begeleiding van de student op de negatieve evaluatie duidelijk is. Het zijn situaties waarin het gebrek aan begeleiding manifest tot gevolg heeft dat de in het kader van de beoordeling van de student gemeten competenties duidelijk afwijken van de competenties die de student in normale omstandigheden in het kader van hetzelfde opleidingsonderdeel zou hebben bereikt. Van dergelijke omstandigheden is in voorliggend dossier geen sprake. Uit het dossier blijkt dat er tijdens het academiejaar voldoende mogelijkheid was om vragen te stellen aan de docent en dat er wel degelijk regelmatig interactie en contacten met reflectiemogelijkheid zijn geweest (zie stuk 6 van verwerende partij).

De Raad is ook van oordeel dat in het kader van voorliggend groepswerk en in het licht van de kijktlijnen van de ECTS-fiche (eindcompetenties, inhoud en werkvormen) en de cursusinformatie van deze bachelorproef – die zich op het einde van het bachelortraject situeert – enige zelfstandigheid van de student kan worden verwacht (zie stuk 9 van verzoeker en stuk 3 van verwerende partij). Verzoeker toont verder ook niet voldoende concreet aan dat hij is verstoken van essentiële informatie om zijn deel van het groepswerk tot een goed einde te brengen.

De Raad stelt vast dat verzoeker nog een aantal argumenten formuleert in zijn beroepsschrift om aan te tonen dat de score van 9/20 niet correct is.

(1) Verzoeker stelt dat de bevindingen in het rapport wel degelijk overeenkomen met de behaalde resultaten en dat er geen fout zat in de tool. De Raad stelt vast dat verzoeker beweert dat er geen fout zit in het tool en dat hij de fout op aangeven van de ombudsman heeft toegegeven. Verwerende partij geeft van haar zijde aan waarom dit wel degelijk om een fout in de code gaat. De Raad stelt vast dat het hier een heen en weer weerleggen van elementen betreft,

waaruit *in fine* blijkt dat verzoeker niet akkoord gaat met de inhoudelijke beoordeling van verwerende partij, die voldoende onderbouwd werd. Verzoeker noch de Raad kunnen hun zienswijze echter niet in de plaats stellen van de beoordeelende docent, die zoals hoger aangegeven een ruime appreciatiebevoegdheid heeft.

(2) Verzoeker stelt dat de taak om met het QT-framework te werken, niet in de taakverdeling werd opgenomen. De Raad stelt op basis van het dossier vast dat er hieromtrent een misverstand is gerezen. Het QT-framework behoorde wel degelijk tot de taakverdeling waarop verzoeker werd gequoteerd, maar verzoeker kreeg geen extra taken toegewezen. Op de taken die hem wel toegewezen werden, maakte hij onvoldoende vorderingen.

(3) Verzoeker stelt dat geen rekening werd gehouden met het gegeven dat hij woordvoerder is geweest. De Raad stelt vast dat dit element door de docent inderdaad niet werd aangegrepen om – rekening houdend met de score van het groepswerk – verzoeker een credit toe te kennen. De Raad stelt vast dat ‘het werken in teamverband’ inderdaad een eindcompetentie betreft (zie stuk 3 van verwerende partij). In het licht van de vastgestelde tekortkomingen aan het eindproduct en tijdens de presentatie acht de Raad het niet onredelijk om dit gegeven niet als voldoende compenserend te beschouwen.

(4) Verzoeker stelt dat geen rekening mag worden gehouden met zijn afgelegd studievoortgangstraject. De Raad verwijst naar zijn eerdere overweging dat elk opleidingsonderdeel op zijn eigen merites moet worden beoordeeld. *In casu* werd voldoende door de interne beroepsinstantie aangetoond waarom verzoeker de aan de bachelorproef verbonden eindcompetenties nog niet had aangetoond. Het afgelegde traject kan inderdaad geen element zijn dat meespeelt bij deze examenbeslissing. Uit het dossier blijkt ook niet dat de docent en/of de interne beroepsinstantie het traject van verzoeker effectief bij de beoordeling hebben betrokken. Het reeds afgelegde traject werd enkel ingeroepen bij wijze van verweer in de antwoordnota.

Verzoeker stelt tot slot dat door de interne beroepsinstantie niet is geantwoord op zijn stelling dat hij wel degelijk de vooropgestelde eindcompetenties heeft behaald. De Raad stelt vast dat voorliggende examenbeslissing niet een louter kennisexamen betreft, maar een praktijkopdracht waar ook een meer inhoudelijke motivering van het onvoldoende resultaat vereist is. De Raad stelt vast dat de interne beroepsinstantie in haar motivering voor

verschillende aspecten aangeeft waar de tekortkomingen zich situeren (omvang, kwaliteit code, gebruik framework presentatie, inzicht). Deze komen de Raad *in casu*, in het geheel van het neergelegde dossier, als afdoende over om de beslissing om verzoeker niet als geslaagd te verklaren te onderbouwen. De interne beroepsinstantie heeft naar het oordeel van de Raad ook in voldoende mate geantwoord op de pertinente vragen/argumenten van verzoeker. Het middelonderdeel is niet gegrond.

De Raad onderzoekt tot slot de argumenten die verzoeker in zijn wederantwoordnota heeft ontwikkeld.

(1) Verzoeker stelt dat het tot stand komen van het individueel cijfer van 9/20 niet voldoende transparant is aangegeven. Meer bepaald begrijpt verzoeker niet waarom de evaluator uiteindelijk heeft geoordeeld om – in het licht van de resultaten van een peerevaluatie – in het geval van verzoeker geen creditcijfer toe te kennen. De Raad begrijpt uit dit middel dat verzoeker doelt op het gegeven dat de evaluatiecriteria niet voldoende transparant zijn aangegeven. De Raad moet vaststellen dat verzoeker dit middel voor het eerst aanbrengt in zijn wederantwoordnota, terwijl hij de transparantie van de evaluatiecriteria reeds in zijn initieel beroepsschrift had kunnen opwerpen. Verzoeker brengt dit evenmin in zijn intern beroepsschrift te berde. Verzoeker was op de hoogte van het feit dat dit opleidingsonderdeel permanent en aan de hand van het eindproduct dat gepresenteerd moest worden werd geëvalueerd (zie stuk 9 van verzoeker en stuk 3 van verwerende partij). De onduidelijkheid van deze evaluatiecriteria gelinkt aan het door hem behaalde resultaat kon verzoeker reeds eerder aankaarten. Gezien dit middel evenmin van openbare orde is, is dit nieuwe middel – door de laattijdige opwerping ervan – niet ontvankelijk. De Raad stelt ten overvloede ook vast dat verwerende partij aangeeft dat de score tot stand komt in twee fases (groepsscore en individuele score) waarbij de evaluator de eindverantwoordelijkheid draagt voor de permanente evaluatie en voor de beoordeling van het eindproduct aan de hand van een presentatie. Een dergelijke beoordelingswijze is conform het bepaalde in de ECTS-fiche.

Voor zover verzoeker hiermee wenst in te brengen dat hij niet begrijpt waarom zijn cijfer, in het licht van de prestaties, niet werd opgetrokken tot een score van 10/20, verwijst de Raad naar eerdere overwegingen waarin hij concludeert dat in voldoende mate werd gemotiveerd op basis van welke tekortkomingen verzoeker als niet geslaagd is verklaard.

(2) Wat de stelling van verzoeker betreft dat het ongehoord is dat zijn eerder zwak studievoortgangstraject wordt aangehaald in de tegenargumentatie van verwerende partij, is de Raad van oordeel dat verwerende partij dergelijke gegevens in het kader van een studievoortgangsbeslissing wel degelijk in zijn verweer kan aanbrengen, temeer daar verzoeker zelf de stelling poneert dat hij door de competenties verworven in het licht van andere opleidingsonderdelen reeds aantoont over voldoende inzicht te beschikken om de bachelorproef tot een goed einde te brengen. In voorkomend geval is de Raad wel van oordeel dat deze eerdere studievoortgangsgegevens wel niet ‘nuttig’ kunnen worden ingeroepen gezien elk opleidingsonderdeel op zijn eigen merites moet worden beoordeeld en *in casu* enkel de examenbeslissing op het opleidingsonderdeel bachelorproef ter betwisting voorligt.

(3) De overige, hoger weergegeven, argumenten die verzoeker in de wederantwoordnota heeft aangegeven gaan dieper in op de reeds eerder opgeworpen middelonderdelen in het initieel beroepsschrift en werden door de Raad in voorliggende overwegingen reeds onderzocht en behandeld.

De Raad is van oordeel dat voorliggende examenbeslissing in voldoende zorgvuldige mate tot stand is gekomen, afdoende gemotiveerd is en in het licht van de gegeven omstandigheden niet kennelijk onredelijk is.

Het middel – in zijn verschillende onderdelen – is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 9 oktober 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIIe Kamer, samengesteld uit:

Karla Van Lint,	kamervoorzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyveld	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Karla Van Lint

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 5 oktober 2018

Arrest nr. 4.550 van 20 november 2018 in de zaak 2018/293

In zake: Cody AKER
Woonplaats kiezend te Airdrie AB T4B 2H6 (Canada)
Elizabeth Way 58

Tegen: ARTESIS PLANTIJN HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Wim Van Caeneghem
kantoor houdend te 2000 Antwerpen
Vrijheidstraat 32, bus 16
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 31 augustus 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van 2 juli 2018 waarbij de verzoekende partij niet geslaagd werd verklaard voor de artistieke toelatingsproef voor de opleiding Mode en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 13 juli 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 5 oktober 2018.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Stevie Van Houdnrogge en mevrouw Livia Moreau, die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Bij arrest nr. 4.461 van 19 oktober 2018 heeft de Raad de debatten heropend.

Verzoekende partij en verwerende partij hebben beide een nota na heropening van de debatten ingediend. Hierna werden de debatten opnieuw gesloten.

III. Feiten

Verzoeker heeft deelgenomen aan de artistieke toelatingsproef voor de opleiding Mode van de School of Arts - Koninklijke Academie voor Schone Kunsten Antwerpen.

Op 4 juli 2018 werd aan verzoeker meegedeeld dat hij hiervoor niet geslaagd werd verklaard.

Verzoeker stelde op datum van 4 juli 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 13 juli 2018 werd het intern beroep ongegrond verklaard.

De interne beroepsbeslissing stelde dat, zoals blijkt uit het dossier van de commissie die de toelatingsproef heeft beoordeeld, verzoeker voor geen enkel criterium voldoet. Tijdens het interview gaf hij geen blijk van een brede interesse en duidelijke motivering voor de opleiding Beeldende Kunsten in het algemeen en de specifieke afstudeerrichting in het bijzonder, noch in de hedendaagse maatschappelijke ontwikkelingen en het eigen vakgebied. De kandidaat stelde zich voor als multidisciplinair ontwerper als grafisch ontwerper, stylist, artistiek leider en web designer. Deze disciplines waren ook terug te vinden in het portfolio, dat eerder klein in omvang was. Van elke discipline waren er maar één of enkele voorbeelden te zien. Er was ook een grafische voorstelling van een kleine collectie die hij had ontworpen. Het waren een zestal mannensilhouetten. Er was geen voorafgaande research of inspiratie voor de collectie te zien. De collectie bestond uit basisstukken, pantalon, top, hemd of t-shirt, ingevuld met grafische elementen, prints of inzetstukken. Er was geen vormstudie, alle stukken bleven nauw aan het lichaam, de collectie was repetitief, er was geen studie naar silhouet, proportie, balans, ritme, accent, textuur en geen interessant gebruik van kleur. De collectie kwam dan ook over als ‘commercieel’, maar vooral ongeïnspireerd. De grafische voorstelling van de collectie was tweedimensionaal, het lichaam en de ontwerpen waren niet driedimensionaal uitgewerkt. Dit gaf aan de commissie het vermoeden dat waarnemingstekenen en specifieke compositie, dieptewerking, perspectief, licht en schaduw en lijnvorming een moeilijke opdracht zou zijn voor de kandidaat, wat werd bevestigd bij zijn tekeningen.

Er waren teveel lacunes bij het tekenen op vlakken die specifiek voor mode heel belangrijk zijn, zoals het tekenen van volumes en verhoudingen, detaillering van de vormen, weergave van het

karakter van de materie en textuur. De commissie [miste] ook een esthetische, persoonlijke plastische vertaling van de waarneming. Zoals blijkt uit het dossier is de commissie met betrekking tot de afgelegde proef en het ingediende portfolio het volgende oordeel toegedaan: *“De zwart wit tekening reflecteert niet de kennis van de basisregels voor perspectief tekenen. Er is geen structuur, het werken met schaduw is niet aanwezig genoeg. De schetsen reflecteren niet genoeg een persoonlijke artistieke keuze en interpretatie. Er is ook geen eigen persoonlijke stijl. Het werk in waterverf mist perceptie van volume en vorm. De detaillering is zeer vaag. Hij gebruikt te weinig licht. De designopdracht mist een artistiek karakter en creativiteit. Heel erg basic, mist een creatief gebruik van kleur en fantasie.”*

De beslissing die aan verzoeker werd overgemaakt, vermeldt uitdrukkelijk dat zijn tekeningen nog steeds niet goed zijn, dat hij geen goed portfolio of onderzoek kan voorleggen en dat zijn werk een zeer repetitief karakter heeft en niet artistiek is. De kandidaat beschikt volgens de commissie nog niet over de basisvaardigheden eigen aan de discipline mode en hij moet reflecteren over zijn artistieke aanleg en inzichten. De kandidaat voert geen argumenten of bewijzen aan die tot een ander oordeel kunnen leiden. Het beroep dient dan ook ongegrond te worden verklaard.

De beslissing op intern beroep werd bij aangetekend schrijven van 17 juli 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 31 augustus 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid – bevoegdheid

Ter zake rijst vooreerst de vraag of dit een geschil is waarvan de Raad kennis kan nemen. De Raad dient met name, desnoods ambtshalve, te onderzoeken of voorliggend beroepsschrift ingesteld tegen een beslissing waarbij verzoeker niet geslaagd werd verklaard voor de artistieke toelatingsproef voor de opleiding Mode, binnen zijn bevoegdheid valt.

De Raad is op grond van artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs bevoegd om, na uitputting van de interne beroepsprocedure, uitspraak te doen over beroepen tegen

studievoortgangsbeslissingen. Artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs lijst op wat als ‘studievoortgangsbeslissing’ aan te merken valt.

Teneinde de tegenspraak te waarborgen en gezien dit een ambtshalve exceptie betreft, leek het de Raad aangewezen de debatten te heropenen teneinde beide partijen toe te laten hieromtrent schriftelijk standpunt in te nemen. Partijen hebben hun nota aan de Raad overgemaakt in e-mails van 19 oktober 2018 (verzoekende partij) en 25 oktober 2018 (verwerende partij). Hierna werden de debatten gesloten.

Standpunt van partijen

In haar nota na heropening van de debatten stelt verwerende partij dat de Raad bevoegd is om kennis te nemen van het hoger beroep. Verwerende partij verwijst hierbij naar artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs. Het gegeven dat verzoeker ten tijde van het aantekenen van het extern beroep geen student was in de zin van artikel I.3.59° van de Codex Hoger Onderwijs, doet volgens verwerende partij aldus geen afbreuk aan het gegeven dat de Raad overeenkomstig artikel II.285 van de Codex bevoegd is te oordelen over het beroep zoals het *in casu* voorligt.

Vervolgens dient volgens verwerende partij nagekeken te worden of het niet slagen in een artistieke toelatingsproef gekwalificeerd kan worden als een studievoortgangsbeslissing in de zin van artikel I.3.69° van de Codex. Verwerende partij verwijst desbetreffend naar het arrest nr. 2.806 van de Raad van 02/02/2016 in de zaak 2015/648. Hierbij oordeelde de Raad, aldus verwerende partij, dat wanneer een bepaalde beslissing voldoet aan de gemeenschappelijke kenmerken (wat de aard en de gevolgen betreft), eigen aan de decretaal uitdrukkelijk toegewezen studievoortgangsbeslissingen, deze als een studievoortgangsbeslissing *sensu lato* kan worden beschouwd, waarvoor de Raad bevoegd is.

In de lijn van de bewoordingen van het arrest nr. 2.806 van 02/02/2016, dient verwerende partij te besluiten dat de bestreden beslissing voldoet aan de gemeenschappelijke kenmerken waarvan hoger sprake, waardoor de Raad wel degelijk bevoegd is.

Verzoekende partij heeft eveneens een nota na heropening van de debatten ingediend, maar gaat hierbij niet in op de bevoegdheid van de Raad.

Beoordeling

De Raad wijst erop dat hij slechts over een *toegewezen bevoegdheid* beschikt, in het bijzonder ten aanzien van de beslissingen die in artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs limitatief als een ‘studievoortgangsbeslissing’ zijn omschreven. Het komt de Raad dus niet toe om zelf zijn uitdrukkelijk toegewezen bevoegdheid uit te breiden met nieuwe soorten van beslissingen.

De door verzoeker bestreden beslissing kan, binnen de decretale opsomming van artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs, niet als een ‘studievoortgangsbeslissing’ worden beschouwd. De beslissing dat verzoeker niet geslaagd is verklaard voor een artistieke toelatingsproef en aldus niet wordt toegelaten tot de opleiding Mode, is géén studievoortgangsbeslissing zoals bedoeld in artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs, gezien deze beslissing niet met één van de categorieën opgesomd in dit artikel overeenstemt. De verwijzing van verwerende partij in haar nota na heropening van de debatten naar het arrest nr. 2.806 van de Raad van 2 februari 2016 is *in casu* niet ter zake dienend, gezien voormeld arrest een ander, zeer specifiek voorwerp betrof – met name het niet toekennen van een plaats binnen het contingent voor een specialistische vervolgopleiding in de geneeskunde – en de beoordeling van het arrest nr. 2.806 op specifieke elementen steunde.

Het voorwerp van voorliggend beroep – het niet slagen voor een (artistieke) toelatingsproef – is geen studievoortgangsbeslissing, zodat de Raad niet bevoegd is om van het geschil kennis te nemen.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 20 november 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyveld	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Melissa Thijs secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.499 van 5 november 2018 in de zaak 2018/294

In zake: Michaël NICOLAÏ
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Geert Joosten
kantoor houdend te 3580 Beringen
Paalsesteenweg 81
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Kristof Caluwaert en Alain François
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 3 september 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 20 juni 2018 waarbij het doctoraatsprogramma van verzoekende partij werd stopgezet en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 22 augustus 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 5 oktober 2018.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Philippe Dreesen, die *loco* advocaat Geert Joosten verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaten Kristof Caluwaert en Sietse Wils, die verschijnen voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij heeft op 1 oktober 2016 een doctoraat aangevatt via een overbruggingskrediet. Vanaf 1 oktober 2017 werkte verzoeker aan zijn doctoraat in het kader van een FWO mandaat-aspirant.

Op 20 juni 2018 heeft de Onderzoeksraad beslist dat het doctoraatsprogramma van verzoeker werd stopgezet.

Verzoekende partij stelde op datum van 6 en 9 juli 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 22 augustus 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie stelt vooreerst vast dat er twee interne beroepen werden ingediend. Het eerste beroep van 6 juli 2018 werd niet ondertekend door verzoeker, waardoor het onontvankelijk is. Het tweede beroep van 9 juli 2018 is wel ontvankelijk.

Vervolgens merkt de interne beroepsinstantie op dat het advies van de Commissie voor Doctoraatsopvolging (hierna: CDO) letterlijk vermeldde “Negatief advies”: “Motivatie: het doctoraat werd stopgezet en er werd geen voortgangsverslag ingediend.”. Het advies van de CDO werd bevestigd door de Onderzoeksraad (hierna: OZR) op 20 juni 2018, maar bij de administratieve verwerking en het opstellen en uitsturen van de e-mail van 3 juli 2018 ter kennisgeving werd daar per vergissing aan toegevoegd dat het doctoraat “bijgevolg” stopgezet werd “door de student”. Deze toevoegingen betreffen een louter materiële vergissing. Volgens de interne beroepsinstantie blijkt ook uit de feiten, uit bijgevoegde stukken en uit het verhoor van de promotoren dat het doctoraat werd stopgezet. Verzoeker weigerde een verdere samenwerking met promotor en co-promotor. Het doctoraat werd aldus stopgezet omdat er geen alternatief kon worden gevonden waarmee alle partijen het eens konden zijn. Waar verzoeker aanhaalt dat hij zijn doctoraat nog verderzette van thuis uit en dat dit resulteerde in een publicatie, wijst de interne beroepsinstantie erop dat de enige publicatie die zij via publieke opzoeking kon terugvinden voor verzoeker geen betrekking heeft op en niet kadert binnen het

doctoraat waarvoor hem de negatieve voortgangsbeslissing werd verleend die nu aangevochten wordt.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat voor dit specifiek doctoraat en promotoren prof. dr. [I.V.B.] en [F.B.] het doctoraat inderdaad niet meer werd verdergezet, zodat de beslissing (negatief advies tot herinschrijving wegens stopzetting) correct werd gemotiveerd, maar dat er een administratieve vergissing werd gemaakt in de formulering bij het uitsturen daarvan.

Wat de problematische verhouding tussen verzoeker en zijn promotoren betreft, merkt de interne beroepsinstantie op dat niet werd vermeld wie of wat de oorzaak is van de stopzetting naar aanleiding van de beslissing die nu het voorwerp is van dit intern beroep. Dit werd niet gebruikt als motivering (er werd louter vastgesteld dat het doctoraat werd stopgezet), zodat dit punt in het kader van het intern beroep niet verder onderzocht moet worden. De interne beroepsinstantie wierp toch de vraag op waarom er geen gebruik werd gemaakt van het voortgangsverslag als kans om problemen te melden aan de CDO. In het eerste en enige voortgangsverslag dat vorig jaar werd ingediend werd nooit melding gemaakt van enig probleem. Tijdens het verhoor gaf verzoeker als reden daarvoor aan dat de problemen pas achteraf zouden zijn ontstaan, dat het verslag niet vertrouwelijk is en dat hij dus verkoos de ombudspersoon te contacteren. Zijn raadsman voegde daaraan toe dat het moeilijk is om al onmiddellijk problemen op te werpen wanneer een doctoraat nog maar net is opgestart. Verzoeker had tevens te kennen gegeven dat hij niet meer wilde werken met de promotoren.

Waar verzoeker beweert dat de stopzetting geenszins aan hem is te wijten, stelt de interne beroepsinstantie dat de wijziging van de promotor zeker niet zonder motief werd geweigerd. Zij verwijst naar een e-mail van de vicerector die de motivering bevat, met name dat intellectuele eigendom de overdracht naar een andere onderzoeksgroep zonder toestemming van de eigenaar ervan verhindert. Volgens haar beschikte verzoeker binnen de onderzoeksgroep en binnen VUB uiteindelijk niet meer over een andere promotor die toestemde: verzoeker had geen promotor meer, want hij gaf verschillende keren aan, voor het eerst in september 2017 dat hij niet meer verder wilde met zijn promotoren. Daarnaast wijst de interne beroepsinstantie ook op het feit dat er vele gesprekken met de student, de promotoren, de decaan en de vicerector onderzoek hebben plaatsgevonden waarbij werd gepoogd een consensus te vinden, maar waarbij de student alle voorstellen tot verdere samenwerking weigerde.

Waar verzoeker aanhaalt dat het hem onmogelijk werd gemaakt het doctoraat bij VUB verder te zetten, merkt de interne beroepsinstantie op dat VUB lang is blijven voorstellen verder te doen met de huidige promotoren, mits een aangepast concreet opvolgingsplan, maar dat verzoeker deze voorstellen bleef weigeren. Zijn enige alternatief was het aanstellen van een andere promotor, maar dit bleek niet haalbaar te zijn. Overigens, en volledigheidshalve, legt geen enkele regelgeving een verplichting op aan de universiteit om zelf over te gaan tot de aanstelling van een andere promotor wanneer een student er niet in slaagt iemand anders te vinden die het promotorschap aanvaardt.

De interne beroepsinstantie komt tot het besluit dat het negatief advies tot herinschrijving is gebaseerd op basis van de vaststellingen: ‘het onderzoek is gestopt, en er kwam dan ook geen verslag’. De interne beroepsinstantie besluit dat deze motivering correct was en bevestigt de oorspronkelijke beslissing van de OZR: “Negatief advies”: “Motivatie: het doctoraat werd stopgezet en er werd geen voortgangsverslag ingediend.”. Er wordt evenwel rechtgezet dat dit niet eenzijdig door de student gebeurde, maar dat dit een foutieve toevoeging vanuit de administratie betrof.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 27 augustus 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 3 september 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

A. Bevoegdheid van de Raad

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat de weigering tot herinschrijving van verzoeker als doctoraatsstudent geen studievoortgangsbeslissing is in de zin van artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs, minstens wijst verzoeker niet aan om wat voor soort studievoortgangsbeslissing het wel zou gaan. Verwerende partij wijst erop dat de bevoegdheid van de Raad de openbare orde raakt. De omstandigheid dat artikel 45 van het Centraal Doctoraatsreglement uitdrukkelijk verwijst naar de interne en externe beroepsmogelijkheid

tegen een beslissing in de zin van artikel 24, §4 van het Centraal Doctoraatsreglement (zoals *in casu* de bestreden beslissing) wijzigt niets aan die vaststelling.

Volgens verwerende partij is de Raad tevens onbevoegd omdat het werkelijke voorwerp van het beroep een geschil omtrent burgerlijke rechten betreft. Ze stelt dat het formeel voorwerp van het beroep de weigering tot herinschrijving als doctoraatsstudent betreft, maar het betoog van verzoeker is er in essentie op gericht aan te tonen dat de (motivering van de) beëindiging van het doctoraat onrechtmatig was. De stopzetting van het doctoraat, feit dat heeft plaatsgevonden uiterlijk in december 2017 en waarover tussen de partijen geen betwisting bestaat enerzijds, en de weigering tot herinschrijving in juni en augustus 2018 anderzijds, zijn twee verschillende zaken. Volgens verwerende partij lijkt het werkelijk voorwerp van het beroep dus de beëindiging van het doctoraat te zijn. De Raad is evenwel niet bevoegd om zich hierover uit te spreken. Verzoeker lijkt zich hiervan ook bewust, aangezien hij verwerende partij al in schadeloosstelling heeft gedagvaard voor de justitiële rechter wegens zogenaamd “foutief handelen van de VUB en/of van diens aangestelde professoren”, waarbij hij verwijst naar de manier waarop het doctoraat tot een einde kwam.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat het behalen van een doctoraat een opleiding is in het hoger onderwijs. Waar verwerende partij aanhaalt dat de beslissingen van 20 juni 2018 en 22 augustus 2018 geen studievoortgangsbeslissingen in de zin van artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs vormen, merkt verzoeker op dat zij hiermee voorbijgaat aan haar eigen reglement, waarbij in artikel 45 wordt voorzien dat tegen een weigering van toegang tot herinschrijving een beroep bij de Raad kan worden ingesteld. Dit staat tevens vermeld in de beslissing van 22 augustus 2018, alsook in de kennisgeving ervan.

Verzoeker stelt dat de bestreden beslissingen examenbeslissingen zijn, die een ‘evaluatie’ inhouden van de competenties die de doctoraatsstudent, zoals verzoeker, reeds verworven heeft, door de voortgang en/of mogelijke discrepantie tussen het luik van de promotor en dat van de doctorandus na te gaan. Zij houden ook een eindoordeel in over de opleiding als geheel, aangezien verzoeker op grond ervan niet langer toegelaten is zijn opleiding verder te zetten en de graad van doctor te behalen.

Verzoeker benadrukt dat hij het voorwerp van het verzoek tot vernietiging van 3 september 2018 duidelijk heeft omschreven. Waar verwerende partij suggereert dat het werkelijk

voorwerp van het verzoek tot vernietiging zou handelen over de onrechtmatische beëindiging van het doctoraat zelf, wijst verzoeker erop dat het feit dat hij gelijktijdig een procedure voert voor de Nederlandstalige Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel net impliceert dat zijn vorderingen in beide procedures een onderscheiden voorwerp hebben. Verzoeker merkt op dat de weigeringen tot herinschrijving op onwettige wijze tot stand zijn gekomen, aangezien zij gesteund zijn op onjuiste motieven. De vernietiging daarvan kan niet worden nagestreefd voor de gewone burgerlijke rechtbanken, aangezien enkel de Raad daartoe rechtsmacht heeft.

Beoordeling

De Raad stelt vast dat verzoeker in zijn verzoekschrift de volgende beslissingen als voorwerp van zijn beroep aanmerkt: “*de beslissing van de Onderzoeksraad (OZR) van 20 juni 2018 houdende een negatief advies tot herinschrijving, aan verzoeker ter kennis gebracht met e-mail van 3 juli 2018; de beslissing van de Interne beroepsinstantie Faculteit Wetenschappen en Biingenieurswetenschappen dd 22 augustus 2018, ter kennis gebracht aan verzoeker per e-mail van maandag 27 augustus 2018*”.

Deze beslissingen betreffen de weigering tot herinschrijving in de doctoraatopleiding voor verzoeker, wat een studievoortgangsbeslissing is in de zin van artikel I.3, 69° van de Codex Hoger Onderwijs. De Raad is hiervoor bevoegd, de exceptie is aldus ongegrond.

B. Voorwerp van het beroep

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* stelt verwerende partij dat het voorliggende beroep slechts ontvankelijk is in zoverre de middelen zijn gericht tegen de beslissing op intern beroep van 22 augustus 2018. De beslissing op intern beroep kent immers devolutieve werking, waardoor deze beslissing in de plaats treedt van de initiële beslissing. Voor zover de oorspronkelijke beslissing al behept zou zijn met gebreken, *quod non*, wijst verwerende partij erop dat deze zijn gedekt door de beslissing van de interne beroepsinstantie van 22 augustus 2018.

In zijn *wederantwoordnota* merkt verzoeker op dat het de onderwijsinstellingen vrij staat om de interne beroepsprocedures te organiseren, waarbij zij er al dan niet in kunnen voorzien dat de beroepscommissies in kwestie over de volheid van bevoegdheid beschikken. Verzoeker stelt vast dat verwerende partij geen enkele bepaling van het Centraal Doctoraatsreglement aanhaalt

waaruit blijkt dat de beroepsinstantie over volheid van bevoegdheid beschikt. Verzoeker verwijst naar artikel 45 van het Centraal Doctoraatsreglement dat voorziet dat “*tegen beslissingen zoals beschreven in artikel 24, §4 ... intern en extern beroep [kan] worden aangetekend*”. Gelet op de meervoudsvorm heeft verzoeker tegen beide beslissingen beroep aangetekend. In artikel 47, §2, 2° leest verzoeker dat “*het beroep leidt tot: een beslissing van de beroepsinstantie, die de oorspronkelijke beslissing op gemotiveerde wijze bevestigt of herziet.*”. Verzoeker benadrukt dat de bevestiging van een beslissing inhoudt dat de oorspronkelijke beslissing blijft bestaan. Hiertoe heeft de interne beroepsinstantie in het dossier van verzoeker besloten, waardoor hij zich genoodzaakt zag tegen beide beslissingen in rechte op te komen.

Beoordeling

Verzoeker tekent beroep aan tegen de studievoortgangsbeslissing van 20 juni 2018 waarbij het doctoraatsprogramma van verzoekende partij werd stopgezet (eerste bestreden beslissing) en de beslissing van de interne beroepsinstantie van 22 augustus 2018 waarbij het intern beroep van verzoekende partij ontvankelijk, doch ongegrond werd verklaard (tweede bestreden beslissing).

Uit artikel 47, §2 van het Centraal Doctoraatsreglement van verwerende partij blijkt dat de interne beroepsinstantie bevoegd is om, in voorkomend geval, de bestreden beslissing te wijzigen.

Dit betekent dat zij voor de beoordeling van de grond van de zaak in de plaats treedt van de Onderzoeksraad. In dat geval verdwijnt de beslissing van de Onderzoeksraad uit de rechtsorde, en kan zij niet meer het voorwerp uitmaken van een beroep bij de Raad.

Verzoekers beroep wordt derhalve onontvankelijk verklaard in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing.

Wel kan verzoeker onregelmatigheden die kleven aan deze beslissing, nog op ontvankelijke wijze aanvoeren tegen de beslissing op intern beroep.

Het beroep is in die mate ontvankelijk.

C. Manifeste laattijdigheid van de kritiek inzake de rechtmatigheid van de beëindiging van het doctoraat

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* merkt verwerende partij op dat verzoeker op 3 september 2018 zijn beroep bij de Raad heeft ingesteld. In zijn verzoekschrift bekritiseert verzoeker in essentie de rechtmatigheid van de beëindiging van zijn doctoraat. Volgens verwerende partij heeft de Raad geen bevoegdheid om de rechtmatigheid van de beëindiging van het doctoraat zelf te beoordelen. Voor zover de Raad zich toch bevoegd acht, moet evenwel worden vastgesteld dat het beroep manifest laattijdig is. De beëindiging van de samenwerking met verzoeker dateert immers al van december 2017. Daarover bestaat geen betwisting tussen de partijen.

In zijn *wederantwoordnota* benadrukt verzoeker dat hij, in tegenstelling tot hetgeen verwerende partij voorhoudt, de weigering tot inschrijving aanvecht en niet de onrechtmatige beëindiging van het doctoraat. Hier toe is reeds een procedure hangende bij de Nederlandstalige Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel.

Beoordeling

Zoals de Raad hierboven reeds heeft vastgesteld, is het beroep van verzoeker gericht tegen de weigering tot herinschrijving in de doctoraatsopleiding. Gelet op de devolutieve werking van het hoger beroep, is het voorwerp van zijn beroep beperkt tot de beslissing van de interne beroepsinstantie van 22 augustus 2018, die op 27 augustus 2018 per e-mail aan verzoeker werd overgemaakt.

Op basis van artikel II.294, §1 van de Codex Hoger Onderwijs moet een verzoekschrift, wil het ontvankelijk zijn, worden ingesteld binnen de termijn van zeven kalenderdagen na *kennisgeving* van de bestreden beslissing. Verzoeker heeft zijn beroep ingesteld op 3 september 2018. Het beroep is tijdig.

D. Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen kan geen nieuwe beslissing nemen

Standpunt van partijen

In haar *antwoordnota* wijst verwerende partij erop dat verzoeker de Raad vraagt om, naast de nietigverklaring, ook “*een positief advies tot herinschrijving te verlenen, minstens een exacte weergave te geven van de redenen van stopzetting van het doctoraat*”. Volgens verwerende partij gaat verzoeker eraan voorbij dat de bevoegdheid van de Raad beperkt blijft tot een vernietigingsbevoegdheid ten aanzien van de bestreden beslissing. De Raad heeft geen hervormingsbevoegdheid en kan zich niet in de plaats stellen van verwerende partij. De Raad kan ook niet in de plaats van verwerende partij de motieven van de bestreden beslissing weergeven. Evenmin kan de Raad beslissen dat een (doctoraats)student moet worden heringeschreven. Indien de Raad *per impossibile* tot de vernietiging van de bestreden beslissing zou besluiten, komt het aan verwerende partij en niet – zoals verzoeker verkeerdelyk laat uitschijnen – aan de Raad toe om een nieuwe beslissing te nemen.

In zijn *wederantwoordnota* verwijst verzoeker naar artikel II.292, §1 van de Codex Hoger Onderwijs. Volgens hem strekt de bevoegdheid van de Raad verder dan een loutere vernietigingsbevoegdheid, zoals verwerende partij ontrecht voorhoudt. Verzoeker stelt dat de Raad wel kan ordonneren welbepaalde onregelmatige en onredelijke motieven niet op te nemen en welbepaalde regelmatige en redelijke motieven wel op te nemen in de herstelbeslissing van het schoolbestuur. De herstelbeslissing zou enkel nog kunnen steunen op een exacte weergave van de redenen van stopzetting van doctoraat, zoals verzoeker heeft verzocht, doch geenszins degenen die door verwerende partij werden opgenomen in de bestreden beslissingen.

Beoordeling

Conform artikel II.291 van de Codex Hoger Onderwijs mag de Raad zijn appreciatie niet in de plaats stellen van de bevoegde instanties van verwerende partij. De Raad mag enkel nagaan of de beslissing op een wettige wijze tot stand is gekomen en of de bevoegde instanties, binnen de grenzen van hun beoordelingsbevoegdheid, niet kennelijk onredelijk hebben gehandeld.

Enkel wanneer de Raad besluit tot de vernietiging van de onrechtmatig genomen studievoortgangsbeslissing kan de Raad het bestuur bevelen een nieuwe beslissing te nemen onder de voorwaarden die hij bepaalt (artikel II.292 van de Codex Hoger Onderwijs).

V. De middelen

A. Enig middel

Uit het verzoekschrift kan worden opgemaakt dat de verzoekende partij zich in een enig middel beroept op de schending van het motiveringsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker merkt vooreerst op dat de negatieve studievoortgangsbeslissing ten onrechte vermeldt dat hij het doctoraat zelf heeft stopgezet. Dit is manifest onjuist en werd rechtgezet in de beslissing van de interne beroepsinstantie, maar daarbij wordt ten onrechte aangenomen dat verwerende partij het verzoeker niet onmogelijk heeft gemaakt zijn doctoratswerkzaamheden verder te zetten. Verzoeker stelt dat verwerende partij en zijn promotor(en) hebben geweigerd in te gaan op zijn rechtmatisch verzoek – voor het eerst met e-mail van 18 september 2017 gericht aan zijn promotoren – om van promotor te mogen veranderen ingevolge een verstoorde (werk)relatie met zijn promotor, die al enige tijd bestond en die in de zomer van 2017 escaleerde. Deze weigering is bovendien zonder enige motivering gebeurd.

Volgens verzoeker kan uit de e-mail van de vicerector van 22 december 2017, waarnaar in de beslissing van de interne beroepsinstantie wordt verwezen, worden afgeleid dat er (enkel) van promotor kan worden veranderd mits verandering van onderwerp en mits toestemming van de promotor als eigenaar van het voordien gekozen onderwerp (intellectuele eigendom). Verzoeker benadrukt dat hij een nieuw onderzoeksonderwerp uitwerkte en dat hij een nieuwe promotor had gevonden, die bereid was de opdracht te aanvaarden indien zijn huidige promotor haar toestemming gaf. Deze toestemming is er kennelijk niet gekomen en verzoeker is op geen enkel moment in kennis gesteld van de motieven van deze weigering. Verzoeker stelt dat nergens uit blijkt dat de wijziging van promotor ‘niet haalbaar’ zou zijn geweest. Verzoeker merkt ook op dat artikel 11bis van het FWO-reglement uitdrukkelijk voorziet dat de aspirant een alternatieve promotor mag voorstellen in overleg met de onthaalinstelling.

Verzoeker stipt aan dat verwerende partij op 22 december 2017 een vertrouwensbreuk inriep op basis van het feit dat hij niet meer wenste samen te werken met zijn huidige promotor. Volgens verzoeker is het duidelijk dat verwerende partij zijn verzoek om van promotor te veranderen met een gewijzigd onderzoeksonderwerp niet ernstig in overweging heeft genomen en dat zij de verderzetting van zijn doctoraat wel degelijk onmogelijk heeft gemaakt, zonder de weigering om van promotor te veranderen vanwege zijn huidige promotor(en) te motiveren.

Verzoeker stelt dat in dat opzicht ten onrechte een negatief advies tot herinschrijving is verleend.

In haar *antwoordnota* verwijst verwerende partij vooreerst naar de uitgebreide en duidelijke motivering van de interne beroepsbeslissing. Hieruit blijkt dat de weigering tot herinschrijving is gebaseerd op twee motieven. In de eerste plaats heeft verzoeker geen voortgangsrapport ingediend en in de tweede plaats werd het doctoraat stopgezet.

Verwerende partij wijst op artikel 23, §1 en artikel 24 van het Centraal Doctoraatsreglement, waaruit volgens haar duidelijk blijkt dat het aan de doctorandus is om een voortgangsrapport in te dienen, opdat hij kan worden hingeschreven. Volgens verwerende partij kon de interne beroepsinstantie in alle redelijkheid tot het besluit komen dat het negatief advies tot herinschrijving voldoende grondslag kon vinden in het feit dat het onderzoek is gestopt, als gevolg waarvan er geen verslag werd opgesteld. Wat de redelijkheid van de beëindiging van het doctoraat betreft, herhaalt verwerende partij dat de Raad hiervoor niet bevoegd is en dat dergelijk beroep manifest laattijdig zou zijn. Hij verwijst ten overvloede naar de duidelijke motivering van de interne beroepsbeslissing op dit vlak.

In zijn *wederantwoordnota* stelt verzoeker dat uit geen enkel motief in de bestreden beslissingen blijkt dat het feit dat hij geen voortgangsrapport had ingediend, heeft geleid tot de weigering tot herinschrijving. Volgens hem kan bij de abusieveleijke stopzetting van het doctoraat door verwerende partij in redelijkheid niet van hem nog worden verwacht dergelijk voortgangsrapport in te dienen. Verzoeker merkt op dat uit de bepalingen van het Centraal Doctoraatsreglement geenszins blijkt dat het opstellen van het opvolgingsrapport een noodzakelijke voorwaarde vormde om een herinschrijving te bekomen.

Wat de stopzetting van het doctoraat op zichzelf betreft, stelt verzoeker dat verwerende partij in redelijkheid niet kon besluiten dat dit een voldoende voorwaarde uitmaakte om de herinschrijving te weigeren, gelet op het rechtmatig verzoek dat hij had ingediend om van promotor te wijzigen. Volgens verzoeker schijnt verwerende partij dit ook zelf te begrijpen, aangezien zij in de interne beroepsbeslissing nog uitdrukkelijk overweegt dat de wijziging van promotor niet zonder motief zou zijn geweigerd. Verzoeker benadrukt dat uit het bijgebrachte e-mailverkeer blijkt dat hij een andere promotor had gevonden.

Beoordeling

De Raad slaat acht op het Centraal Doctoraatsreglement van verwerende partij (zie stuk 3 van verwerende partij). Art 23, §1 van het reglement bepaalt dat elke doctorandus jaarlijks een opvolgingsverslag opstelt over de stand van zaken van zijn doctoraatsproefschrift. De doctorandus bezorgt daarvan uiterlijk op 30 april van ieder academiejaar een kopie aan zijn promotor(en), aan de Decaan en aan de voorzitter van de (I)CDO. De voorzitter van deze (Interdisciplinaire) Commissie voor Doctoraatsopvolging bezorgt het vervolgens aan alle leden van de commissie. Overeenkomstig artikel 23, §2 van het reglement bevat het opvolgingsverslag in het luik van de doctorandus eventuele probleemsignalering.

Art. 24, §1 van het reglement bepaalt dat de (I)CDO ieder academiejaar de voortgang van de doctoraatsproefschriften bespreekt. Bij vaststelling van een kennelijk gebrek aan voortgang of van een grote discrepantie tussen het luik van de promotor en het luik van de doctorandus hoort de commissie de doctorandus en de promotor(en). Dit gebeurt eventueel, op vraag van de doctorandus, in het bijzijn van de ombudspersoon voor doctorandi. Vervolgens brengt de commissie verslag uit bij de Onderzoeksraad (OZR) en stuurt zij de opvolgingsverslagen en het advies naar de promotor/decaan en naar de doctorandus. Het advies is positief dan wel negatief, ten ware dat de commissie voor uitstel opteert. Overeenkomstig art. 24, § 4 van het reglement beslist de Onderzoeksraad op basis van het verslag over de toelating tot herinschrijving.

Uit de dossierstukken blijkt dat de Onderzoeksraad een negatief advies tot herinschrijving heeft toegekend op basis van het verslag van de Commissie voor de Doctoraatsopvolging betreffende de doctoraatsvoortgang. De Raad stelt vast dat als motivering de stopzetting van het doctoraat door de student werd aangehaald, als gevolg waarvan geen verslag werd ingediend. De Raad stelt vast dat de interne beroepsinstantie bij beslissing van 22 augustus 2018 de weigeringsbeslissing heeft bevestigd.

De interne beroepsinstantie merkt op dat de Commissie voor de Doctoraatsopvolging heeft vastgesteld dat het doctoraat werd stopgezet, doch dat niet explicet melding werd gemaakt van een verantwoordelijke voor de stopzetting. De interne beroepsinstantie stelde eveneens vast dat het advies door de Onderzoeksraad werd bevestigd. Hierbij werd per vergissing bepaald dat het doctoraat door de student werd stopgezet. De interne beroepsinstantie geeft in de aangevochten beslissing duidelijk aan dat *in casu* een vergissing in het spel is.

De Raad moet vaststellen dat de interne beroepsinstantie op een correcte manier kennis heeft genomen van het advies van de Commissie voor de Doctoraatsopvolging, zoals het is opgenomen in het Verslag voor Doctoraatsopvolging WE (25 april 2018) (zie stuk 10 van verwerende partij). Het negatief advies is gebaseerd op de stopzetting van het doctoraat en de vaststelling dat er geen voortgangsverslag werd ingediend.

Aldus moet de Raad ook vaststellen dat de Onderzoeksraad en vervolgens de interne beroepsinstantie correct, met name in overeenstemming met het doctoraatsreglement, hebben beslist dat verzoeker niet kan worden heringeschreven als doctoraatsstudent wegens stopzetting van het doctoraat en het niet indienen van een voortgangsverslag.

De Raad stelt vast dat de weigeringsbeslissing, die het voorwerp van het beroep voor de Raad uitmaakt, correct is genomen en afdoende is gemotiveerd.

Verzoeker werpt in het verzoekschrift voor de Raad voornamelijk elementen op die betrekking hebben op de beëindiging van het doctoraatstraject. Meer in het bijzonder gaat hij in op de elementen die tot de stopzetting van het doctoraat voerden, terwijl de stopzetting zelf, die op haar beurt tot de weigeringsbeslissing voerde, niet het voorwerp van de betwisting uitmaakt. Los van de vraag of de discussie over de beëindiging van het doctoraat tot de bevoegdheid van de Raad behoort, moet de Raad vaststellen dat niet deze beëindiging maar de weigeringsbeslissing voor de Raad is aangevochten.

Wat de weigeringsbeslissing betreft, stelt de Raad vast dat niet enkel het voortgangsverslag niet is ingediend maar dat de interne beroepsinstantie uit het verloop van de feiten correct heeft geconcludeerd dat het doctoraat is stopgezet.

Nadat verzoeker per e-mail van 18 september 2017 aan zijn promotoren te kennen heeft gegeven zijn doctoraat niet meer te willen verderzetten onder hun begeleiding, werden verscheidene e-mails uitgewisseld en hebben gesprekken plaatsgevonden met onder meer – benevens de promotoren en verzoeker – ook de decaan en de ombudspersoon, alsmede de vicerector onderzoek en het FWO. De Raad heeft de stukken hieromtrent doorgenomen en leidt hieruit af dat deze acties tot doel hadden het doctoraatstraject van verzoeker, al dan niet onder een ander promotorschap, opnieuw op de sporen te krijgen. De Raad moet evenwel vaststellen dat de vicerector Onderwijsbeleid op 22 december 2017 concludeert dat er, gelet op de

gespannen situatie en de weigering van het bemiddelingsvoorstel van 25 oktober 2017, sprake is van een vertrouwensbreuk, die een verdere samenwerking niet toelaat, dit zowel bij de promotoren als bij de bredere vakgroep en het decanaat.

De interne beroepsinstantie houdt bij zijn beslissing rekening met de bovenvermelde elementen, hetgeen de Raad niet toelaat te beslissen dat de interne beroepsinstantie onterecht tot de conclusie zou zijn gekomen dat het doctoraatstraject op een dood spoor is beland en een einde heeft genomen. Daarbij stelt de Raad tevens vast dat de interne beroepsinstantie de stopzetting ook bevestigd ziet in de verklaringen van de promotor en co-promotor tijdens de hoorzitting van 13 juli 2018.

Ten overvloede merkt de Raad op dat de interne beroepsinstantie, die naar het oordeel van de Raad terecht de stopzetting van het doctoraat kon vaststellen en hierop op rechtmatige wijze haar weigeringsbeslissing steunt, ook is ingegaan op de problematische verhouding met de promotor en de weigering zonder motief van een wijziging van het promotorschap. De Raad stipt omtrent deze elementen – die zich buiten het eigenlijke voorwerp van het beroep situeren – aan te kunnen vaststellen dat de interne beroepsinstantie deze op gemotiveerde en geenszins op kennelijk onredelijke wijze heeft afgewogen.

Het beroep is, al het voorgaande in acht genomen, niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 5 november 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyveld	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.460 van 18 oktober 2018 in de zaak 2018/341

In zake: Cindy QUATAERT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Vangeel
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
Bij wie woonplaats wordt gekozen

Tegen: VIVES
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Sofie Logie, Michiel Descheemaeker en Guillaume Vyncke
kantoor houdend te 8500 Kortrijk
Beneluxpark 27B
Bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 14 september 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepsinstantie van 7 september 2018 waarbij de score van 9/20 gewijzigd wordt naar een score van 8/20 en waarbij verzoekster een uitgestelde tweede examenkans wordt geboden.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend. Verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 5 oktober 2018.

Kamervoorzitter Bertel De Groote heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Christophe Vangeel, die verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Michiel Descheemaeker, die *loco* advocaat Sofie Logie verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘Bachelor in de vroedkunde’.

Voor het opleidingsonderdeel “Stage 4a” bekomt verzoekende partij een examencijfer van 9/20.

Verzoekende partij stelde op datum van 3 juli 2018 een intern beroep in bij de interne beroepsinstantie van de onderwijsinstelling.

Bij beslissing van de interne beroepsinstantie op datum van 16 juli 2018 werd het intern beroep ontvankelijk, doch ongegrond verklaard.

De interne beroepsinstantie heeft zich vooreerst gebogen over de samenstellingen van de opleidingsonderdelen stage 4a en stage 4b. De stage 4a bestaat altijd uit acht weken verloskwartier. Voor de stage 4b hangt dit af van de keuzes van de student. Indien de student bij een medestudent wel een verlosstage zag in het opleidingsonderdeel stage 4b, betekent dit dat die studente meer dan acht weken verloskwartier deed. De interne beroepsinstantie stelt vast dat de samenstelling aldus correct is. Ze merkt op dat de competenties op verloskwartier en op bijvoorbeeld eerstelijnsstages verschillend zijn. Voor het toekennen van het diploma van vroedvrouw is het competent zijn in beide contexten belangrijk. Ook indien een student enkel op de eerste lijn wil werken, is kennis van pathologie en adequaat handelen in dergelijke situaties onontbeerlijk.

Verder stelt de interne beroepsinstantie dat het functioneren op de stage in Ieper ontegensprekelijk beïnvloed zal zijn door de omstandigheden (de brand en bijkomende stress). Ze wijst er wel op dat een beoordeling enkel gemaakt kan worden op wat men ziet en dat men niet zomaar mag veronderstellen dat bij afwezigheid van die omstandigheden de competenties wel zichtbaar zouden zijn. De interne beroepsinstantie stelt ook vast dat de praktijklector heel wat scores die onvoldoende werden beoordeeld door de stageplaats heeft omgebogen naar een voldoende. Volgens haar toont dit aan dat er wel degelijk rekening werd gehouden met de omstandigheden en de misverstanden waarnaar de studente verwijst. De interne beroepsinstantie merkt op dat de studente zelf stelt dat de competenties minder zichtbaar waren door de stress. De praktijklector kan niet anders dan dit ook zo te quoteren.

Waar de studente aanhaalt te streng beoordeeld te zijn geweest op haar laatste stage, namelijk op het niveau van een nieuwe collega, stipt de interne beroepsinstantie aan dit logisch te vinden. De situatie in verloskwartier en eerste lijn is sterk verschillend. Het is dus de laatste kans om in te schatten of de student als afstuderende kan starten op verloskwartier. De interne beroepsinstantie merkt op dat de studente het aanbod kreeg de laatste periode ook op verloskwartier te doen, wat de kans had geboden om nog wat groei te tonen. De studente ging hier niet op in en zij verkoos de geplande eerstelijnsstage te doen.

Vervolgens stelt de interne beroepsinstantie vast dat de legende met betrekking tot de verschillende scoringscategorieën boven en onderaan de evaluatieformulieren verschillend zijn. Bovenaan wordt een OA omschreven als onvoldoende aanwezig, onderaan als werk punt. De mentor in Gent gebruikte de onderste legende. Mevrouw [V.] besprak dit met de mentor en hield hier rekening mee. Volgens de interne beroepsinstantie werd ook rekening gehouden met de evolutie die de studente doormaakte tussen de stage in Ieper en de stage in Gent. Anders was de score 8/20 i.p.v. 9/20 geweest.

De interne beroepsinstantie beseft dat de gevolgen van een niet-slagen ernstig zijn en dat dit de studente treft na een heel stressvol jaar. Ze merkt op dat de examencommissie evenwel de garantie moet hebben dat de student voldoet aan het vooropgestelde eindniveau. Veronderstellen dat dit zo is volstaat niet, gezien de grote verantwoordelijkheid die een vroedvrouw draagt. Volgens de interne beroepsinstantie laat de score 9/20 wel vermoeden dat de studente bij het hernemen van de stage het vereiste niveau zal bereiken.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 16 juli 2018 en bij aangetekend schrijven van 17 juli 2018 aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 23 juli 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

Bij arrest nr. 4.373 van 23 augustus 2018 in de zaak 2018/214 vernietigde de Raad de bestreden beslissing op grond van volgende overwegingen:

“Het beroep bij de Raad betreft de bevestiging door de interne beroepsinstantie van verwerende partij van het resultaat voor het opleidingsonderdeel “Stage 4a”. Verzoekende partij behaalde een score van 9 op 20. Verzoekende partij genoot geen deliberatie.

Verzoekende partij is van oordeel dat de bevestiging van de score op geen enkele wijze afdoende gemotiveerd is en dat de interne beroepsinstantie niet heeft geantwoord op haar concrete grieven.

De Raad stelt vast dat de interne beroepsinstantie overweegt dat “Stage 4a” altijd bestaat uit acht weken verloskwartier. De samenstelling van “Stage 4b” hangt daarentegen af van de keuze van de student.

Het is de Raad niet duidelijk welke criteria de samenstelling van voormelde opleidingsonderdelen “Stage” beheersen. Nog de ECTS-fiches van beide opleidingsonderdelen, noch het stagedossier brengen duidelijkheid hieromtrent. De Raad acht dit relevant, niet in het minst omdat de samenstelling van “Stage 4a” en “Stage 4b” niet zonder belang lijkt voor de beoordeling ervan, met name voor de score die verzoekende partij heeft gekregen voor “Stage 4a”. In het bijzonder is het voor de Raad ook relevant te weten waarom een chronologische opbouw – en het inzicht dat deze kan verschaffen in de groei van de student – niet is gehanteerd om “Stage 4a” en “Stage 4b” in te vullen.

In de ECTS-fiches is geen enkele informatie terug te vinden omtrent de nadere invulling van “Stage 4a” en “Stage 4b”. In het stagedossier staat te lezen dat de studenten in het vierde jaar 16 weken stage moeten lopen. Het gaat om acht weken verplichte stage op de verlosafdeling en acht weken keuzestage.

Dat uit het stagedossier blijkt dat er twee blokken van acht weken stage moeten worden gevuld, waarvan één verplicht in de verlosafdeling, betekent volgens de Raad niet ipso facto dat de verplichte stage en de keuzestage – beide acht weken in het vierde jaar – overeenkomen met respectievelijk het opleidingsonderdeel “Stage 4a” en het opleidingsonderdeel “Stage 4b”. Deze conclusie volgt evenmin uit het feit dat de stage in de opleiding vroedkunde graduueel wordt opgebouwd. Voor 4VAO betekent dit 16 weken stage: acht weken verplichte stage verlosafdeling en acht weken keuzestage (verlosafdeling, Kind&Gezin, MIC, NICU, fertilitetsdienst, operatiekwartier, eerstelijnszorg, gynaecologie, buitenlandse stage). Evenmin volgt de door verwerende partij verdedigde conclusie uit het feit dat het stagedossier aangeeft dat de evaluatie van de twee stageperiodes (verplichte stage en keuzestage) niet systematisch is opgedeeld. Hieruit volgt volgens verwerende partij dat een duidelijke opdeling wordt gemaakt tussen de twee stages. De Raad leest er evenwel niet ondubbelzinnig in dat de keuzestage overeenkomt met “Stage 4b” en de verplichte stage (verlosafdeling) met “Stage 4a”. Het zou immers eveneens kunnen betekenen dat de beoordeling van de stage op de verlosafdeling zowel in

“Stage 4a” als in “Stage 4b” zijn beslag vindt en dat een analoge aanpak zou gelden voor de beoordeling van de acht weken keuzestage.

Naar het oordeel van de Raad blijkt evenmin uit het dossier dat verzoekende partij voorafgaand aan de stages van de samenstelling van beide opleidingsonderdelen op de hoogte was. Meer nog, in het stagedossier leest de Raad dat – in tegenstelling tot wat verwerende partij voorhoudt – pas aan het einde van het academiejaar, dus nadat alle 16 weken stage gelopen werden, wordt bepaald welke stageperiodes bij verplichte stage en welke bij keuzestage horen. De Raad stelt vast dat, zelfs indien duidelijk mocht zijn – quod blijkens het bovenstaande non – dat de verplichte stage met “Stage 4a” overeenkomt, voor de student tot na het aflopen van alle stageweeken onduidelijk is welke periodes (bijv. indien de student alle 16 stageweken op een verloskwartier liep, welke weken, of indien de student stage liep op een verloskwartier en in de eerstelijnszorg, welke van beide stages, al dan niet geheel) als verplichte stage en welke als keuzestage worden aangemerkt. De Raad leest op p. 24 van het stagedossier immers: “Welke stageperiodes er bij verplichte en keuzestage horen, wordt bepaald op het einde van het academiejaar. Er wordt gestreefd naar 8 weken verplichte en 8 weken keuzestage. Soms is de verdeling anders (9-7/7-9...) naargelang de stageperiodes van de student.”. De Raad leidt hieruit ook af dat het, anders dan verwerende partij aangeeft, niet noodzakelijk zo is dat de “verplichte stage” acht weken bedraagt en evenmin dat dit voor de student voorafgaand aan de stage(s) duidelijk is.

De Raad stelt aldus vast dat de samenstelling van de opleidingsonderdelen “Stage 4a” en “Stage 4b” pas achteraf wordt bepaald, waardoor de studenten bij aanvang van de stages geen enkel zicht hebben op de wijze waarop beide opleidingsonderdelen worden ingevuld.

Uit de bovenstaande vaststellingen volgt overigens dat de wijze waarop verwerende partij stageperiodes samenneemt tot het ene dan wel het andere resultaat voert. Verwerende partij zou zelfs periodes kunnen samenvoegen met het oog op een bepaald resultaat. Tegen deze achtergrond merkt de Raad op dat het noodzakelijk is dat een student op voorhand weet waaruit een opleidingsonderdeel bestaat en op welke manier het wordt geëvalueerd.

Verder dwingt ook de overweging in de aangevochten beslissing dat de competenties op verloskwartier en bijv. eerstelijnszorg verschillend zijn en dat een vroedvrouw in beide contexten competent moet zijn, niet tot de samenstelling van “Stage 4a” en “Stage 4b” die verwerende partij als dwingend aanmerkt. Uit de samenstelling van de stageopleidingsonderdelen van een medestudente, volgens verwerende partij weliswaar omwille van uitzonderlijke omstandigheden, blijkt dat het dwingend karakter enige nuance

behoeft. Dit is analoog aan hetgeen blijkens het stagedossier, zoals hierboven toegelicht, geldt voor de duur van de periodes van de verplichte stage en de keuzestage.

De Raad merkt hierbij trouwens op dat de competenties waarvan de student blijk moet geven niet verschillend zijn in de diverse contexten. Zij impliceren in de diverse contexten veeleer licht verschillende gedragskenmerken in hoofde van de student-stagiair. In die zin is het de Raad op basis van de aangevochten beslissing van de interne beroepsinstantie en de overwegingen die ertoe geleid hebben, dan ook niet duidelijk in hoeverre de beweerdelijk verschillende competenties in de diverse contexten waarin een vroedvrouw opereert bepalend zijn voor de samenstelling van “Stage 4a”. De Raad is ten overvloede trouwens van oordeel dat de aangevochten beslissing niet in rechte verantwoord is indien bij de beoordeling van de stage op een verloskwartier en deze in een eerstelijnsomgeving naar de aanwezigheid van andere competenties is gepeild. Het komt er immers op aan, aan de hand van in functie van de context adequate gedragskenmerken, te toetsen of de beoogde competenties – waarover een vroedvrouw moet beschikken ongeacht de context waarin zij opereert – aanwezig zijn in hoofde van de stagiair.

Daarnaast slaat de Raad, binnen zijn beoordelingsbevoegdheid, die er niet in bestaat de stagebeoordeling over te doen doch de regelmatigheid van de score – zoals bevestigd door de interne beroepsinstantie – te toetsen, ook acht op de “Synthesefiche Stage Bachelor in de vroedkunde” (academiejaar 2017-2018). De Raad houdt hierbij rekening met het feit dat verwerende partij de stageperiodes op het “verloskwartier” heeft samengebracht tot “Stage 4a”. De evaluatie is aldus gebaseerd op de beoordeling van de diverse componenten van de “rollen” die een vroedkundige moet kunnen opnemen.

In totaal heeft verzoekende partij 5x een score OA, 44x een score VA en 11x een score B, wat heeft geleid tot de score van 9/20 voor de verplichte stage, in casu “Stage 4a”. De Raad stelt vast dat verzoekende partij een globale score kreeg die nu eens teruggaat op de score die zij kreeg tijdens periode 2 en dan weer op de score uit periode 3. De Raad gaat bij de lectuur van de synthesefiche uit van de aanpak die verwerende partij aangeeft te hebben gehanteerd. Deze bestaat erin “Stage 4a” te beschouwen als de verplichte stage, met name de stage op een verloskwartier die in casu is gelopen in de periodes die respectievelijk op 2 oktober 2017 en 8 januari 2018 een aanvang namen.

De Raad stelt, bij wijze van voorbeeld, vast dat verzoekende partij voor rol 5, component H tijdens periode 2 de score OA (onvoldoende aanwezig) kreeg en tijdens periode 3 de score VA (voldoende aanwezig), hetgeen resulterde in de globale score VA. Hetzelfde geldt voor rol 3,

component D en rol 3, component J. Bij rol 3, component K, leidde dezelfde verdeling dan weer tot de globale score OA (onvoldoende aanwezig).

De Raad is van oordeel dat deze verschillen in de totstandkoming van de globale score niet noodzakelijk betekenen dat de score onrechtmatig tot stand is gekomen. Evenwel treft de Raad in het formulier “Synthesefische” – dat nochtans explicet ruimte voorziet voor “Toelichting bij de definitieve score” – geen enkele verduidelijking bij de keuze voor deze of gene globale beoordeling. Nochtans komt deze keuze (alsmede een toelichting erbij) de Raad relevant voor om verzoekende partij toe te laten de globale score en haar totstandkoming te begrijpen.

Componenten K, O en P (voor K gebaseerd op een score OA voor periode 2 en VA voor periode 3; voor O en P gebaseerd op een score OA voor beide stageperiodes) waren degene waarvoor verzoekende partij bij rol 3 de globale score OA heeft gekregen. Ook hier werd geen enkele verdere toelichting bij de globale score genoteerd.

De Raad leest in de beslissing van de interne beroepsinstantie dat verzoekende partij het aanbod kreeg om als laatste stage niet de geplande eerstelijnsstage te doen, maar om stage op het verloskwartier te lopen. Op die manier zou zij nog wat groei kunnen tonen. De betekenis van deze overweging met het oog op de motivering van de aangevochten score voor het opleidingsonderdeel “Stage 4a” is de Raad niet volledig duidelijk. Naar het oordeel van de Raad zijn “Stage 4a” en “Stage 4b” onderscheiden opleidingsonderdelen. De Raad stelt tevens vast dat verwerende partij “Stage 4a” in casu assimileert met de “verplichte stage” (verloskwartier).

Het is de Raad dan ook niet duidelijk wat de draagwijdte is van de overweging dat de keuze voor een extra stageperiode op een verloskwartier de kans had geboden om nog wat groei te tonen. Tijdens de keuzestage, door de verwerende partij beschouwd als “Stage 4b”, vertoonde verzoekende partij een voldoende aanwezigheid van competenties in de getoetste rollen van een vroedkundige, weze het in de eerstelijnscontext.

Het is niet duidelijk in hoeverre het tonen van “nog wat groei” – in de context van een verloskwartier – de score voor de verplichte stage, door verwerende partij schijnbaar vereenzelvigd met “Stage 4a”, zou kunnen beïnvloeden. De score voor “Stage 4a” zou bovendien nog steeds dezelfde zijn indien verwerende partij, zoals zij ook nu gedaan heeft, de tweede en derde stageperiode had samengegeteld voor dit opleidingsonderdeel. Bovendien ziet de Raad niet hoe verwerende partij “Stage 4a” met een bijkomende periode op het verloskwartier had kunnen uitbreiden zonder de opbouw en evaluatie van “Stage 4b” in het gedrang te

brengen. De Raad herinnert hierbij aan het stagedossier en de argumenten die verwerende partij eruit put om beide opleidingsonderdelen vorm te geven.

In die zin weet de Raad zich dan ook geen blijf met deze overweging van de interne beroepsinstantie ter verantwoording van de gehandhaafde score.

De Raad stelt ook vast dat verwerende partij van oordeel is dat zij bij de bevestiging van de score acht slaat op het feit dat rekening is gehouden met de evolutie die verzoekende partij heeft doorgemaakt tussen de stage in Ieper (tweede stageperiode) en deze in Gent (derde stageperiode). Volgens de interne beroepsinstantie zou verzoekende partij een score hebben gekregen van 8 op 20 in plaats van 9 op 20 indien met deze evolutie geen rekening zou zijn gehouden. Het is voor de Raad niet duidelijk in hoeverre de initiële competentieverwerving door verzoekende partij door een 8 op 20 tot uitdrukking zou zijn gebracht binnen het door verwerende partij gehanteerde scoringssysteem, nog daargelaten welke evolutie precies tot een competentietoename zou hebben geleid die door een 9 op 20 tot uitdrukking diende te worden gebracht, waaruit de Raad afleidt dat uit de evolutie is gebleken dat verzoekende partij de beoogde competenties in de diverse rollen van een vroedkundige weliswaar sterker heeft benaderd, doch nog steeds onvoldoende blijkt te hebben verworven.

Volgens de Raad is een score van 14 op 20 voor het opleidingsonderdeel “Stage 4b” op zichzelf niet van die aard een score van 9 op 20 voor het opleidingsonderdeel “Stage 4a” ipso facto onregelmatig te achten. Wel merkt de Raad op dat, zoals ook uit de synthesebeoordelingsfiche blijkt, beide opleidingsonderdelen dezelfde rollen van een vroedkundige als beoordelingsmaatstaf hebben. Beide opleidingsonderdelen toetsen dezelfde competenties, wezen het potentieel en in het voorliggende geval, in een andere context. Deze context bepaalt tegelijk het beoogde niveau (bijlage 8 bij het stagedossier bepaalt in functie van de “stagediscipline” voor elk van de rollen of deze verdiepend, integrerend dan wel verkennend moeten worden bereikt). De samenstelling van het betwiste opleidingsonderdeel aan de hand van de “stagedisciplines” beïnvloedt zodoende de competentiemeting met het oog op de evaluatie. Ten overvloede geeft de Raad aan hier geen expliciete referentie naar te vinden in de stagebeoordelingsdocumenten.

Op een verloskwartier – indien men aanneemt, zoals verwerende partij verdedigt, dat “Stage 4a” de verplichte stage van acht weken op een verloskwartier behelst – bleek verzoekende partij, zoals uit de aangevochten beoordeling blijkt, de competenties die de rollen van een vroedkundige impliceren niet te kunnen vertalen in haar concrete gedrag en handelingen.

Daarentegen gaf zij wel blijk van gedragskenmerken waaruit blijkt dat zij de met de rollen gepaard gaande competenties op het gewenste niveau heeft bereikt, in een eerstelijnsomgeving.

De Raad stelt vast dat de aangevochten beslissing op het bezwaarlijk als verwaarloosbaar aan te merken scoreverschil niet ingaat. Ook de synthesefiche die voor de verplichte stage en de keuzestage een gelijk beoordelingsraster bevat, geeft geen toelichting bij het niet-bereikt hebben van de competenties in het kader van “Stage 4a”, terwijl deze duidelijk wel aanwezig blijken in hoofde van de verzoekende partij tijdens “Stage 4b”.

De loutere overweging in de aangevochten beslissing dat de competenties op verloskwartier en bijv. op eerstelijnsstages verschillend zijn, kan de Raad niet overtuigen. Evenmin maakt het feit dat, zoals verwerende partij in de antwoordnota aanvoert, de focus in de rol van de vroedkundige kan verschillen in een verloskamer ten aanzien van de eerstelijnszorg een toelichting bij de score voor “Stage 4a” tegen de achtergrond van de aanzienlijk sterker score voor “Stage 4b”, die beide een identieke ECTS-fiche hebben, overbodig. De Raad ziet niet hoe verwerende partij de inhoud en draagwijdte van deze verschillen expliciteert bij de verantwoording/toelichting van de evaluatie.

Rekening houdend met voorgaande overwegingen, tegen de achtergrond van de diverse elementen en stukken uit het dossier, kan de Raad niet besluiten dat de door de interne beroepsinstantie bevestigde score voor het opleidingsonderdeel “Stage 4a” afdoende gemotiveerd is.

De Raad acht het beroep in de aangegeven mate gegrond en vernietigt de aangevochten beslissing.

Aangezien de overige middelen die verzoekende partij aanbrengt niet tot een verdere vernietiging kunnen leiden worden zij hier niet verder onderzocht.”.

In opvolging van het vernietigingsarrest nr. 4.373 van 23 augustus 2018 in de zaak 2018/214 heeft de interne beroepsinstantie op 7 september 2018 een nieuwe beslissing genomen.

De argumentatie van de Raad is voor de interne beroepsinstantie niet altijd geheel duidelijk, maar zij stelt vast dat de Raad oordeelt dat alle elementen samen voldoende grond zijn voor een motiveringsgebrek. De interne beroepsinstantie schikt zich in deze beslissing, maar wil voorafgaandelijk vier zaken verduidelijken waarvan zij vermoedt dat deze niet helemaal

duidelijk zijn. Het betreft verduidelijkingen die relevant zijn voor het begrijpen van de nieuwe beslissing.

Ten eerste leest de interne beroepsinstantie dat de Raad de zinssnede uit het stagedossier ‘*welke stageperiodes er bij verplichte en keuzestage horen, wordt bepaald op het einde van het academiejaar. Er wordt gestreefd naar 8 weken verplichte en 8 weken keuzestage. Soms is de verdeling anders (9-7/7-9) naargelang de stageperiodes van de student*’ aanhaalt als evidentie dat er achteraf naar willekeur een samenstelling gebeurt. De interne beroepsinstantie wijst erop dat de opleiding niet vooraf kan zeggen welke stageperiode op welke setting wordt gelopen. Het is onmogelijk te stellen dat stageperiode 1 en 2 altijd samen worden genomen, bijvoorbeeld omdat men vooraf niet weet in welke stageperiodes de student de verlosstage of de eerstelijnsstage zal doen. Dit heeft tot gevolg dat als student A zijn stageperiodes 1 en 2 op verloskamer loopt en student B stage loopt op het verloskwartier tijdens periode 1 en 3 er achteraf andere stageperiodes samengevoegd moeten worden voor stage 4a. In het stagedossier kan aldus niet worden geschreven dat stageperiode 1 en 2 altijd stage 4a uitmaken en stageperiode 3 en 4 altijd 4b. Volgens de interne beroepsinstantie is dit geen willekeur, maar het gevolg van een nijpend tekort aan stageplaatsen.

Ten tweede neemt de interne beroepsinstantie kennis van de argumentatie van de Raad dat deze oordeelt dat de competenties voor de beide stages gelijk zijn. De interne beroepsinstantie kan volgen dat uit de formulering blijkt dat de verschillen te weinig duidelijk zijn, maar voor deskundigen op het terrein is ont tegensprekelijk duidelijk dat het adequaat functioneren in de ene setting geen garantie is voor een adequaat functioneren in de andere setting. De interne beroepsinstantie merkt op dat de eindejaarsstage om die reden dan ook is opgedeeld en dat er acht weken verloskwartier gepresteerd worden, die samen beoordeeld worden. Ze benadrukt dat een opleiding vroedkunde studenten, op basis van een Europese richtlijn, in staat moet stellen om 40 vrouwen in partus te begeleiden. Hierdoor zijn een minimumaantal weken op het verloskwartier onontbeerlijk. Dit aantal kan nooit worden behaald door stage te lopen binnen de eerste lijn.

Ten derde merkt de interne beroepsinstantie dat er in het arrest mogelijk vanuit wordt gegaan dat er een numerieke totaalscore per stageperiode wordt toegekend. Dit is niet het geval. De score voor het opleidingsonderdeel komt tot stand door het beoordelen van de competentie voor

twee stageperiodes samen en stemt dus niet overeen met een numeriek gemiddelde van die twee stages.

Ten vierde wordt gesteld dat niet duidelijk is hoe rekening is gehouden met de omstandigheden. De interne beroepsinstantie benadrukt dat de lector hiermee rekening heeft gehouden door heel wat competenties milder te beoordelen dan de mentoren op de afdeling deden.

De interne beroepsinstantie stipt vervolgens aan dat zij de bevoegdheid van de Raad niet wil betwisten. Zij heeft dan ook, gezien de Raad opmerkingen heeft bij het niet chronologisch samentellen van de stageperiodes, opdracht gegeven om stageperiode 1 en 2 samen te beoordelen en stageperiode 3 en 4. De interne beroepsinstantie stelt vast dat dit nog steeds resulteert in een niet geslaagde score. De nieuwe samenstelling levert een score van 8/20 voor de ene stage en een score van 11/20 voor het andere stageopleidingsonderdeel op.

De interne beroepsinstantie werpt op dat dit op het eerste zicht vreemd mag lijken, maar deze verschuiving kent zijn oorsprong in de wijze waarop er tot een eindoordeel per competentie gekomen wordt. Bij het bepalen van de score per competentie wordt er rekening gehouden met de evolutie van de student. Haalt de student eerst ‘beheerst’, maar in een latere periode slechts ‘voldoende aanwezig’, dan wordt de eindscore voor deze competentie ‘voldoende aanwezig’. Omgekeerd krijgt de student een eindscore ‘beheerst’ indien de student eerst ‘voldoende aanwezig’ kreeg voor een competentie in de eerste periode, maar evolueerde naar ‘beheerst’ in een volgende periode. Op deze manier wordt één score bepaald per competentie voor twee stageperiodes. Nadien worden deze scores omgezet naar een cijfer met behulp van de beoordelingstabel waarvan de student en de Raad al eerder kennis konden nemen. Het rekening houden met evolutie binnen één opleidingsonderdeel verklaart ook het verschil in scores naargelang welke blokken je samentelt.

De interne beroepsinstantie stelt vast dat in de oorspronkelijke manier van samentellen – de manier waartegen studente bezwaar uit met de twee verlosstages samen – de minst goede stage de eerste stage was binnen het opleidingsonderdeel stage 4a. Een aantal OA’s (onvoldoende aanwezig) binnen deze stage werden overruled door betere scores in de latere stage op het verloskwartier. Bij het toekennen van scores bij het chronologisch samennemen van de stageperiodes, is de minst goede stage de tweede stageperiode en blijkt dus dat de studente minder goed geëvolueerd is na haar stage in de eerste lijn. Ze heeft dus geen OA’s

(onvoldoendes) die ze kan goed maken met een positieve evolutie binnen een andere periode binnen dat opleidingsonderdeel. De interne beroepsinstantie heeft een detail van het tot stand komen van de nieuwe scores als bijlage toegevoegd.

De interne beroepsinstantie stipt aan dat deze eindscore per competentie inderdaad niet opnieuw inhoudelijk wordt gemotiveerd, gezien de beoordeling van de competenties per stageperiode gemotiveerd is door de feedback die genoteerd werd op de evaluatieformulieren en gezien de eindscore tot stand komt volgens de principes die hierboven beschreven werden. De interne beroepsinstantie heeft de opleiding gevraagd om de competenties waarvoor in totaal een onvoldoende wordt gescoord extra te motiveren, wat eveneens als bijlage werd toegevoegd.

De interne beroepsinstantie bevestigt de nieuwe score van 8/20, maar drukt tezelfdertijd haar bezorgdheid uit dat er een impasse dreigt waar geen van de partijen baat bij heeft. De studente vroeg om haar toe te laten enkele weken stage te lopen om twijfels over welbepaalde competenties weg te werken. De interne beroepsinstantie stemt hiermee in omdat de fundamentele vraag die beantwoord dient te worden nog altijd blijft of de studente het vereiste eindniveau heeft behaald. Deze stage wordt beschouwd als een uitgestelde tweede examenkans waardoor de studente geen nieuw studiegeld moet betalen. De stage dient wel op het verloskwartier te gebeuren. Op deze manier krijgt de studente de kans zich te bewijzen en wordt de opleiding de mogelijkheid gegeven om – bij een goede stage – het diploma met overtuiging toe te kennen.

De interne beroepsinstantie benadrukt dat het organiseren van een verlosstage op korte termijn niet evident is, maar zij vraagt de opleiding al het mogelijke in het werk te stellen om dit toch te realiseren en studente vier weken stage te laten lopen. Deze stage wordt apart beoordeeld, abstractie makend van alle voorgaande stageperiodes en evaluaties en wordt beschouwd als een tweede zitkans voor stage 4a. De score op deze stage zal dus de nieuwe score zijn voor 4a.

De beslissing op intern beroep werd per e-mail van 7 september 2018 en bij aangetekend schrijven van dezelfde datum aan verzoekende partij overgemaakt.

Bij aangetekend schrijven van 14 september 2018 diende verzoekende partij een verzoekschrift in bij de Raad.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het verzoekschrift niet.

De Raad ziet evenmin redenen om zulks ambtshalve te doen. Het beroep is ontvankelijk.

V. De middelen

A. Enig middel

Verzoekende partij beroeft zich in een enig middel op de schending van het motiveringsbeginsel, het redelijkheidsbeginsel, het *patere legem*-beginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster merkt op dat de interne beroepsinstantie geen gevolg geeft aan de bepalingen uit het eerdere arrest. Zij worden zelfs weerlegd onder het mom van “enkele verduidelijkingen”. Volgens verzoekster zijn al deze argumenten niet relevant. Wanneer verwerende partij van mening is dat de bepalingen uit het arrest van de Raad weerlegd moeten worden, had zij dat via een procedure bij de Raad van State moeten doen.

Wat de verduidelijkingen betreft, stelt verzoekster vooreerst dat zij niet inziet waarom een duidelijke formulering als ‘acht weken stage verlos worden samen gequoteerd’ niet in de oorspronkelijke reglementering staat indien dit zo bekeken zou worden. Ze benadrukt dat dergelijke zin nergens in de uitleg staat en dat er in de praktijk ook andere mogelijkheden waren. Volgens haar hoorde ze doorheen de opleiding dat de 9-7 of 7-9 verdeling duidde op de opdeling van het aantal weken dat men verplicht stage op de verlosafdeling en het aantal weken dat men als keuzestage loopt, wat dus niet altijd een 8-8 verdeling is. Verzoekster wijst erop dat de Raad deze kwestie reeds duidelijk heeft getranccheerd in het eerdere arrest in deze zaak.

Daarnaast stipt verzoekster aan dat niemand beweert dat alle stages in eerste lijn moeten worden gevuld, zodat de link naar de 40 bevallingen die nodig zijn en onmogelijk gehaald kunnen worden in eerste lijn niet duidelijk is. Ze benadrukt ook dat ze heel veel stages heeft doorgebracht op een verloskwartier. De Europese richtlijn stelt overigens ook dat indien men 40 bevallingen niet haalt, 30 zelfstandige en 20 geassisteerde ook voldoende zijn. Andere

aantallen die in de richtlijn vermeld worden heeft verzoekster bovendien ook gehaald. Verzoekster wijst erop dat ze evenveel stage op een verloskwartier heeft gelopen dan andere studenten en zij begrijpt niet waarom eerste lijn zo geviseerd wordt.

Waar de interne beroepsinstantie stelt dat er geen numerieke score per stage wordt toegekend, wenst verzoekster de interne beroepsinstantie eraan te herinneren dat zij de scores voor elke stage verschillende malen heeft benoemd in haar verweer. Bovendien is nooit eerder vermeld dat er geen score per stage zou worden toegekend.

Omtrent de vierde verduidelijking van de interne beroepsinstantie stelt verzoekster dat de lector een aantal competenties heeft aangepast, maar dit gebeurde zeker niet aan de ‘ware situatie’. Volgens haar had de lector veel meer kunnen doen, zowel tijdens de stage als tijdens de evaluatie (geen evaluatiemoment voorzien). Verzoekster merkt op dat in het stagedossier duidelijk omschreven staat dat indien de eindevaluatie van de stage dermate afwijkt van de eigen evaluatie en/of de evaluatie van de mentor, er een grondige bespreking met alle partijen moet gebeuren. Ze stelt dat er nooit iets met haar opmerkingen werd gedaan en dat er geen tussentijdse evaluatie door de lector is gebeurd, wat nochtans in het stagereglement is voorzien.

De uitleg die volgt door de interne beroepsinstantie waarin zij stelt de Raad enkel te volgen in de ‘chronologische volgorde’ en het daarvan koppelen van een score van 8/20 voor stageblok a en een score van 11/20 voor stageblok b heeft verzoekster vervolgens met verstomming geslagen. Zij stelt vast dat de interne beroepsinstantie de competenties pas achteraf heeft gemotiveerd. Volgens haar ligt deze motivering bovendien ver van de waarheid.

Wat de nieuwe berekening rond de stage betreft, stelt verzoekster dat zij heel goed kan begrijpen dat een positieve en een negatieve evolutie in rekening wordt gebracht. Volgens verzoekster worden de scores van de tweede stage wel als heel doorslaggevend beschouwd, waardoor de volledige eerste stage – die eigenlijk zeer goed was – wordt weggevaagd alsof ze niets in te brengen heeft. Verzoekster stipt ook aan dat ze dergelijke berekening nu pas voor het eerst ziet. Bovendien zijn verschillende zaken erg onduidelijk en voor betwisting vatbaar. Verzoekster gaat verder ook concreet in op de bijkomende motivering die de interne beroepsinstantie als bijlage bij de beslissing heeft opgenomen.

Ten slotte stelt verzoekster vast dat de interne beroepsinstantie de nieuwe score bevestigt en dat verzoekster ‘om niet in een impasse’ te raken vier weken stage opnieuw kan doen. Verzoekster erkent dat zij – in ondergeschikte mate – heeft aangegeven om via een eventuele stage in tweede zit een aantal weken opnieuw te doen om twijfel weg te nemen. Ze merkt op dat dit in de veronderstelling was dat deze weken stage in de vakantie konden worden gelopen. Bovendien heeft zij totaal geen vertrouwen meer in de professionaliteit, correctheid, neutraliteit of eerlijkheid van de interne beroepsinstantie / verwerende partij als beslissend orgaan bij de stage.

Verzoekster is van mening dat de aangeboden oplossing kennelijk onredelijk is. Volgens haar is er wel een andere redelijke oplossing mogelijk. Gezien het volledige stageblok 4a blijkbaar ook kan worden beoordeeld door vier weken stage opnieuw te doen en die vier weken te quoteren, vraagt verzoekster aan de Raad de beslissing te vernietigen met de overweging dat de beoordeling moet gebeuren zonder rekening te houden met de scores die behaald werden in de stage van Ieper.

In haar *antwoordnota* stipt verwerende partij vooreerst aan dat de Raad in zijn arrest enkel duidelijk heeft gemaakt dat het niet geheel duidelijk is op welke wijze de samenstelling van de opleidingsonderdelen “Stage 4a” en “Stage 4b” gebeurt en dat dit tevens pas achteraf zou worden bepaald, waardoor de studenten bij aanvang van de stages geen enkel zicht hebben op de wijze waarop beide opleidingsonderdelen worden ingevuld. Verwerende partij benadrukt dat dit niets te maken heeft met een of ander complot om met de nodige willekeur eindscores naar haar hand te kunnen zetten, maar enkel met het feit dat zij vooraf niet weet in welke stageperiode de student verlosstage of eerstelijnsstage zal doen. Daardoor kan in het stagedossier niet worden geschreven dat stageperiode 1 en 2 altijd stage 4a uitmaken en stageperiode 3 en 4 altijd 4b. Volgens verwerende partij is dit voor verzoekster altijd bijzonder duidelijk geweest. Door het samennemen van stageperiodes 1 en 2 enerzijds en stageperiodes 3 en 4 anderzijds, ligt de finale score voor stage 4a nog lager: 8/20.

Daarnaast benadrukt verwerende partij dat het slagen voor stage 4b niet met zich meebrengt dat dit een automatisch slagen voor 4a betekent. Volgens haar meende verzoekster eerder dat aangezien de ECTS-fiches gelijk zijn, dit automatisch met zich meebrengt dat de stages op zich ook identiek zijn. Dit is echter een volledig verkeerde veronderstelling. Volgens haar wordt in het stagedossier een duidelijke opdeling gemaakt tussen de twee stages, waarbij “Stage 4a” een obligatoire acht weken verloskwartier en “Stage 4b” een keuzestage inhoudt. Verwerende partij merkt op dat de inhoud van beide stages fundamenteel van elkaar verschilt, zodat een

verschillende quotatie per stageopleidingsonderdeel hiervan een logisch gevolg kan zijn. Het identieke karakter doet daaraan geen afbreuk. De inhoudelijke invulling van de stage wordt naderhand namelijk steeds afzonderlijk aan de einddoelstellingen getoetst, waarbij het inhoudelijke verschil tussen de stages steeds behouden blijft. Verwerende partij merkt ook op dat in het stagedossier op zeer uitvoerige wijze wordt weergegeven welke stagedoelstellingen gekoppeld zijn aan de verschillende stageplaatsen. Zij gaat hierop nog verder concreet in. Verwerende partij verduidelijkt dat de verwijzing naar de Europese richtlijn enkel exemplarisch is. Zij wenst aan te tonen dat het aantal bevallingen niet behaald kan worden binnen de eerste lijn. Dit motief is dan ook puur aanvullend, zonder schragend te zijn.

Wat de derde verduidelijking betreft, wijst verwerende partij erop dat uit de evaluatieverslagen van de verschillende stageperiodes duidelijk blijkt dat er geen numerieke score wordt gegeven aan de individuele stageperiodes. In de evaluatieverslagen beperkt verwerende partij zich tot het benoemen van de gedragsindicatoren en een woordelijke motivering. Verwerende partij wijst erop dat er wel een score per opleidingsonderdeel wordt gegeven, die bestaat uit de beoordeling van de competenties voor twee stageperiodes. Dit wil daarom echter niet zeggen dat dit een simpele numerieke optelsom is van die twee stageperiodes.

Omtrent de vierde verduidelijking stelt verwerende partij dat verzoekster op geen enkele manier aantoont waarom de beslissingen van de examencommissie en de interne beroepsinstantie geen juiste weerspiegeling zouden zijn van haar prestaties, die in het evaluatieformulier op diverse punten door zowel de mentor als de lector (sterk) negatief beoordeeld worden. Volgens haar gaan de beweringen als zou er een gebrek aan begeleiding geweest zijn niet op. Bovendien legt verzoekster hiervan geen bewijs voor.

Wat de nieuwe berekening van de stage betreft, werpt verwerende partij op dat de quotering van de stage in het vierde opleidingsjaar per opleidingsonderdeel gebeurt. Er bestaat geen enkele betwisting over het feit dat stage 4a en stage 4b twee afzonderlijke opleidingsonderdelen uitmaken, die dan ook afzonderlijk gequoteerd moeten worden. Verwerende partij benadrukt dat ze in het vierde opleidingsonderdeel standaard deze tweedeling aanhoudt, aangezien beide stages inhoudelijk fundamenteel van elkaar verschillen. Zij heeft echter toch de berekening gemaakt waarbij de periodes anders werden samengesteld. Ook bij een andere samenstelling van de stageperiodes is verzoekster niet geslaagd. Verwerende partij merkt op dat, door de periodes chronologisch samen te nemen, zoals de Raad suggereerde, de scores voor zowel

“Stage 4a” als “Stage 4b” wijzigen. Het is haar dan bovendien niet meer duidelijk wat zij “Stage 4a” moet noemen aangezien geen opleidingsonderdeel nog bestaat uit acht weken stage op een verloskwartier. Waar verzoekster aanhaalt dat de wijze van berekenen voor haar volledig nieuw is en zij hiervan niet op de hoogte was, stelt verwerende partij dat de wijze van het toekennen van de scores op basis van de gedragsindicatoren altijd gekend is geweest bij de student.

Waar verzoekster ten slotte stelt dat de stageperiode in Ieper niet mee in rekening zou mogen worden genomen voor de beoordeling van opleidingsonderdeel “Stage 4a” en zij de Raad vraagt verwerende partij op te leggen de beoordeling van “Stage 4a” enkel te baseren op de stageperiode bij zelfstandig vroedvrouw [A.C.], werpt verwerende partij op dat deze stageperiode tot de keuzestage eerstelijn behoort en dat zij bijgevolg onder opleidingsonderdeel “Stage 4b” valt. Verwerende partij stipt ook aan dat deze stageperiode zich chronologisch vóór de stage in Ieper bevindt. Zij stelt dat zij heeft ingestemd met een tweede examenkans omdat de fundamentele vraag die beantwoord moet worden nog altijd blijft of verzoekster het vereiste eindniveau heeft behaald. Deze stage moet dan op een verloskwartier gebeuren. Op deze manier krijgt verzoekster de kans zich te bewijzen en wordt de mogelijkheid gegeven om het diploma toe te kennen.

In haar *wederantwoordnota* merkt verzoekster vooreerst op dat zij haar stage in Ieper heeft gelopen in oktober en niet in september, zoals wordt vermeld in de antwoordnota. Zij stipt ook aan dat haar resultaten voor “Stage 4a” en “Stage 4b” op haar onlinerapport reeds zijn aangepast. De interne beroepsbeslissing had aldus invloed op beide stageblokken. Volgens verzoekster was het chronologisch beoordelen voor de Raad de correcte beoordelingswijze. In de nieuwe beslissing heeft de interne beroepsinstantie dit ook toegepast, weliswaar met een serieuze wijziging in de manier van berekenen die nergens een grondslag vindt en waarbij de motivering die er eerst niet was nu achteraf en niet correct wordt gebruikt. Verzoekster herhaalt dat nergens staat dat “Stage 4a” gelijk zou zijn aan het samenrapen van de stages gelopen op een verloskwartier.

Vervolgens stelt verzoekster dat niet duidelijk is dat men twee verschillende stages samenneemt om een score te bepalen. Evenmin ziet zij in hoe en waarom een tweede stage zoveel zwaarder doorweegt. Ze benadrukt dat elke stage apart wordt geëvalueerd. Daarnaast heeft de lector in Ieper geen tussentijdse evaluatie ingediend en had er toen ook een afrondingsgesprek moeten plaatsvinden.

Verder stelt verzoekster dat zij in het arrest van de Raad denkt te mogen lezen dat de Raad (terecht) vond dat nergens iets onderbouwde dat stages verloskwartier en keuzestages moeten worden samengenomen. Volgens haar is ook de transparantie in de scorebepaling ver te zoeken. Vermits ze meermaals aantoont dat de beoordeling van de stage in Ieper niet eerlijk is verlopen, niet gemotiveerd is, niet correct begeleid is en niet correct geëvalueerd is, vraagt ze om deze score niet mee te rekenen. Ze benadrukt ten slotte dat ze ervan overtuigd is dat ze alle competenties bezit om als vroedvrouw te starten.

Beoordeling

Verzoekende partij vecht de beslissing van 7 september 2018 van de interne beroepsinstantie van verwerende partij aan en meer in het bijzonder het examencijfer van 8 op 20 voor het opleidingsonderdeel “Stage 4a”, waarvoor zij niet gedelibereerd is.

De Raad slaat acht op deze beslissing van de interne beroepsinstantie en stelt vast dat het document enerzijds een nieuwe beslissing na de vernietiging van een eerdere beslissing door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbetwistingen betreft en anderzijds vier “verduidelijkingen” bevat bij het arrest waarin de Raad de eerdere beslissing van de interne beroepsinstantie heeft vernietigd.

In de aangevochten beslissing bevestigt de beroepsinstantie de aan verzoekende partij nieuwe toegekende score (8 op 20). Tegelijk wijst verwerende partij op het gevaar dat een impasse zou ontstaan waar geen van de partijen baat bij heeft. Zij verklaart in te stemmen met de eerdere vraag van verzoekende partij om haar toe te laten enkele weken stage te lopen om twijfels weg te nemen over welbepaalde competenties. De interne beroepsinstantie overweegt dat de fundamentele vraag die beantwoord moet worden blijft of verzoekende partij het vereiste eindniveau heeft behaald. De beroepsinstantie beschouwt deze bijkomende stage van vier weken als een uitgestelde tweede examenkans, die op een verloskwartier moet plaatsvinden. De interne beroepsinstantie vraagt de opleiding al het mogelijke in het werk te stellen om een verlosstage te organiseren op korte termijn.

Abstractie makend van de verduidelijkingen bij zijn eerdere beslissing, leest de Raad dat de interne beroepsinstantie de bevoegdheid van de Raad niet wil betwisten. De interne beroepsinstantie heeft – gezien de opmerkingen die de Raad heeft bij het niet chronologisch samentellen van de stageperiodes – opdracht gegeven om stageperiode 1 en 2 samen te beoordelen en stageperiode 3 en 4. Volgens de motivering van de interne beroepsinstantie resulteert deze benadering nog steeds in een niet-geslaagde score. De interne beroepsinstantie overweegt dat de nieuwe samenstelling een score van 8 op 20 voor de ene stage en een score van 11 op 20 voor het andere stageopleidingsonderdeel oplevert. De interne beroepsinstantie voegt er zelf aan toe dat dit op het eerste zicht vreemd mag lijken, maar volgens haar kent deze verschuiving zijn oorsprong in de wijze waarop er tot een eendoordeel per competentie wordt gekomen.

De Raad stelt aldus vast dat de interne beroepsinstantie bij de bevestiging van de score in de aangevochten beslissing van 7 september 2018 kiest voor een nieuwe samenstelling van “Stage 4a” in vergelijking met de beslissing die de Raad in zijn vorig arrest heeft vernietigd.

Deze wijziging is niet zonder betekenis. Zij heeft immers tot gevolg dat – tenzij een stageperiode zowel voor de beoordeling van “Stage 4a” als “Stage 4b” bij de evaluatie wordt betrokken – de beoordeling van “Stage 4b”, die in deze procedure niet wordt aangevochten, een andere basis heeft gekregen. Verzoekster geeft in haar wederantwoordnota aan dat de resultaten voor zowel “Stage 4a” als “Stage 4b” in haar onlinerapport werden gewijzigd. De Raad stelt vast dat het cijfer van “Stage 4b” (14/20) niet werd betwist door verzoekende partij. Het cijfer is aldus definitief geworden. De Raad ziet niet hoe het mogelijk is de score voor een opleidingsonderdeel aan te passen in een interne beroepsbeslissing die kadert in een procedure waarmee de score voor een ander opleidingsonderdeel wordt aangevochten.

Daarbij komt dat de Raad, niettegenstaande de verduidelijkingen die verwerende partij bij de eerdere beslissing van de Raad heeft aangebracht en met inachtneming van de motivering van de in de huidige procedure voor de Raad aangevochten beslissing, nog steeds in het duister tast betreffende de inhoudelijke motivering van de keuze voor het samennemen van de stageperiodes met het oog op de beoordeling van het opleidingsonderdeel “Stage 4a”. Waar verwerende partij in de in het kader van de eerste procedure voor de Raad aangevochten beslissing koos voor het samennemen van de stageperiodes op een verlosafdeling, kiest zij nu voor een chronologische benadering, die tot een wijziging van de initiële score van 9/20 naar

een score van 8/20 leidt. De Raad treft evenwel geen motivering van deze gewijzigde benadering aan, inhoudelijk, noch in het licht van de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel waarvan de score is betwist.

De Raad geeft hierbij, weliswaar ten overvloede, aan dat de verduidelijkingen bij een eerder door de Raad genomen beslissing *in casu* moeilijk als motivering van de beslissing van de interne beroepsinstantie kunnen worden beschouwd. Daarenboven bieden deze verduidelijkingen inhoudelijk evenmin een motivering voor de plotse keuze voor het chronologisch samennemen van stageperiodes.

Ook de verdere toelichting die verwerende partij in de antwoordnota verschafft bij de tweede door de interne beroepsinstantie geuite verduidelijking kan de Raad niet overtuigen van de keuze – *a fortiori* niet van de keuze voor een “chronologische” benadering – met name in het licht van de ECTS-fiche, die in de eerder vernietigde beslissing is gemaakt. Ten overvloede geeft de Raad mee dat het hem niet volledig duidelijk is in welke mate de verduidelijking, zoals toegelicht in de antwoordnota, reëel elementen bijbrengt ter motivering.

Op basis van deze motivering kan de Raad, alles bij elkaar beschouwd, niet besluiten dat de aangevochten beslissing, rekening houdend met de ECTS-fiche en de stagegids, de verzoekende partij voldoende inzicht verschafft in de totstandkoming van de score. Zo wordt nergens bepaald welke stageperiodes worden beoordeeld om tot een score voor het opleidingsonderdeel “Stage 4a” te komen.

Het middelonderdeel is gegrond. Aangezien de overige argumenten van verzoekende partij niet tot een ruimere vernietiging kunnen leiden, dient de Raad deze niet te onderzoeken.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de interne beroepsinstantie van 7 september 2018.

2. Het bevoegde orgaan van verwerende partij zal uiterlijk tegen 30 oktober 2018 een nieuwe beslissing nemen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 18 oktober 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, IIe Kamer, samengesteld uit:

Bertel De Groote,	kamervoorzitter
Henri Verhaaren	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyveld	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Melissa Thijs	secretaris

De secretaris

Melissa Thijs

De voorzitter

Bertel De Groote

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Zitting van 17 oktober 2018

Arrest nr. 4.453 van 17 oktober 2018 in de zaak 2018/334

In zake: Stefanie TAILLIEU
woonplaats kiezend te 2018 Antwerpen
Hof ter Bekestraat 4

tegen:

THOMAS MORE MECHELEN-ANTWERPEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Tom Peeters
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Mechelsesteenweg 27
alwaar woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 13 september 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van Thomas More Mechelen-Antwerpen van 5 september 2018 waarbij aan verzoekster voor het opleidingsonderdeel ‘Project 2’ een examencijfer van 9/20 wordt toegekend.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 17 oktober 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoekende partij en advocaat Tom Peeters, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoekende partij is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven als werkstudent in de opleiding ‘professionele Bachelor in de Interieurvormgeving’.

Tot het curriculum behoort het opleidingsonderdeel ‘Project 2’, dat is samengesteld uit ‘Atelier’ (14 studiepunten, met per semester ‘opdrachten’), ‘Artistieke Communicatie’ (5 studiepunten, met per semester ‘Presentatie’ en ‘Tekenen vrije hand’) en ‘Constructieve communicatie’ (5 studiepunten, met per semester ‘Cadcum’ en ‘projectondersteuning’).

Voor het opleidingsonderdeel ‘Project 2’ behaalt verzoekster een examencijfer van 9/20. Dit examencijfer steunt op de volgende deelquoteringen:

- Ontwerpen: 8,8/20
 - Opdracht 1: 13,0/20 (15%) 19.5
 - Opdracht 2: 9,3/20 (35%) 32.55
 - Opdracht 3: 7,2/20 (50%) 36
- Artistieke communicatie: 9,3/20
 - Presentatie 1ste semester: 12,0/20 (25%)
 - Waarnemingstekenen 1ste semester: 10,0/20 (25%)
 - Presentatie 2de semester: 8,0/20 (25%)
 - Waarnemingstekenen 2de semester: 7,0/20 (25%)
- Constructieve communicatie: 10,6/20
 - Projectondersteuning 1ste semester: 11,4/20 (25%)
 - Cadcam 1ste semester: 13,4/20 (25%)
 - Projectondersteuning 2de semester: 9,0/20 (25%)
 - Cadcam 2de semester: 8,5/20 (25%)

Op 27 juni 2018 stelt verzoekster tegen het examencijfer voor dat opleidingsonderdeel het volgend intern beroep in:

“Bij deze wens ik conform artikel 96 van het Onderwijs-en examenreglement intern beroep aan te tekenen tegen de examenbeslissing voor mijn vak Projectatelier 2 en meer bepaald tegen de scores die ik kreeg voor bepaalde onderdelen van dit vak; Tekenen vrije hand 02, Presentatie 02, Praktijkondersteuning 02 en Atelier 02.

Vorige week woensdag 20 juni 2018 ontving ik mijn punten via het leerplatform Toledo voor mijn tweede jaar OHO Interieurvormgeving.

Het verdict is een 9/20 voor mijn Projectatelier wat wil zeggen dat ik mijn jaar moet hervatten.

Ik ging donderdag 21 juni 2018 reeds naar mijn docenten voor een eerste feedback en mijn punten. Ik was toen zeer ongelukkig met wat ik daar hoorde.

Ik ben ingeschreven als werkstudent en kon het tweede semester pas in week 4 starten. Ik liet dit in december mondeling weten aan de opleidingscoördinator, dhr. [W.V.], die hier geen probleem inzag. Ik moest het doorgeven aan mijn docent mevr. [K.S.] die de begeleider is van mijn juryproject. Dit deed ik ook mondeling.

Ik ben van oordeel dat ik niet de kans gekregen heb deze gemiste weken in te halen. Verder ben ik van oordeel dat de evaluatie van enkele opleidingsonderdelen van mijn Projectatelier niet gebeurd is op basis van een duidelijk beoordelingsschema, dat consequent werd toegepast en waarbij je als student vooraf ook duidelijk en tijdig geïnformeerd werd over de verwachtingen. Ik licht dit hieronder toe.

Opleidingsonderdeel Tekenen vrije hand 02: mijn absoluut zwakste vak, ik miste hiervan 2 lessen in de eerste weken van semester 2, zoals ik ook had meegedeeld aan dhr. [W.V.] Ik kreeg voor dit vak 7/20 nochtans leverde ik een schetsboek af met alle gevraagde schetsen.

- Omdat van dit opleidingsonderdeel geen presentatie of documentatie te vinden is op Toledo of andere kanaal.
- Kon ik de gemiste lessen moeilijk inhalen. Ik offerde mijn jury-begeleidingsmoment van 3 mei 2018 op om aan de docent, mevr. [K.S.], uitleg te vragen over mijn gemiste schetsen. Zij heeft de schetsen toen even laten zien in haar schetsboek en kort uitgelegd. Toen ik een foto wilde nemen zei ze dat dit niet nodig was. Ze zou de tekeningen online zetten. Dit gebeurde nooit.
- Tijdens het eerste semester behaalde ik een 10/20. De feedback kon ik in mijn schetsboek vinden. Helaas is mijn boek op school verloren gegaan. Ik meldde dit aan mevr. [K.S.]; “als het niet in de doos zit weet ik het ook niet” was haar antwoord. Ik heb na het eerste semester dus geen feedback kunnen krijgen.
- Ook dit semester kreeg ik te horen dat de feedback in mijn schetsboek staat. Er is een opmerking of aantekening gemaakt op 6 van de 22 schetsen.

Ik ben van oordeel dat ik niet de kans heb gekregen dit vak tot een goed eindresultaat te brengen; na het eerste semester kreeg ik onvoldoende om niet te zeggen geen feedback. Bovendien was er in het tweede semester geen enkele cursus, documentatie of presentatie voorzien om studenten de kans te geven om lessen in te halen of zich thuis via zelfstudie bij te scholen. Daarenboven is een quatering van 7/20 geen maatstaf voor een schetsboek met 22 schetsen waarvan slechts bij 6 een opmerking of kleine aantekening staat.

Opleidingsonderdeel Presentatie 02: ik kreeg hiervoor een beoordeling van 8/20. Ik kreeg de volgende mondelinge feedback van mijn docent mevr. [K.S.]:

- “Compositie zit niet goed”; ik liet exact dezelfde compositie de laatste les aan mijn docent mevr. [K.S.] zien toen kreeg ik daar geen opmerking op, meer nog ik stelde letterlijk de vraag of de verhoudingen goed zaten want bovenaan was het nogal leeg en onderaan nogal vol maar dat vond ze toen ‘goed’.
- Het feit dat ik een plattegrond boven een isometrie tekende werd als ‘raar’ beoordeeld door de jury. Dit is echter overgenomen van een voorbeeld uit de presentatie die mevr. [K.S.] bij haar opdracht voegde. Zie bijlage 1

- Andere opmerking was “De fotograaf staat niet vermeld op de presentatie”; dit staat niet op het opdrachten [...]. Zie bijlage 2.

Ik ben opnieuw van oordeel dat de begeleiding niet voldoende was om dit vak tot een goed einde te brengen. Opd[r]achtenblad en presentatie waren de enige vormen van documentatie maar beide bleken geen referentie om deze opdracht goed uit te voeren. De lessen zelf bestonden puur uit het nakijken van ons werk met de nodige feedback. Deze feedback werd niet schriftelijk geregistreerd en biedt zelfs bij het nauwkeurig opvolgen geen garantie op slagen. We kregen ook nog een les typografie, dezelfde les kregen we ook reeds in ons eerste jaar.

Opleidingsonderdeel Praktijk Ondersteuning: ik behaalde hiervoor een 9/20, docent is [H.S.]

Deze opdracht moesten we reeds op 19 april 2018 inleveren. Twee weken later kregen we reeds een tussentijdse quatering; niemand van onze klasgroep haalde hiervoor meer dan 0 (= quatering tussen 45% en 54%).

De beoordeling voor de gehele groep was dat we het heel slecht hadden gedaan. We hadden niet gedaan wat er gevraagd werd. De opbouw van het dak, muren en vloer moesten volledig uitgetekend zijn en niet erbij geschreven zoals de meeste studenten gedaan hadden. Ikzelf ben vrij zeker dat dit zo in de les werd gezegd, mevr. [H.S.] is zeker dat ze dit niet zo heeft gezegd.

Dit is mijns inziens opnieuw een voorbeeld dat opdrachten niet of onvoldoende duidelijk zijn. Op het opdrachtenblad dat op Toledo te vinden is staat nergens dat de opbouw moet getekend worden, er staat “voorzie de tekeningen van voldoende informatie: aanduiding materialen, bouwonderdelen, …”. Zie bijlage 3.

Opleidingsonderdeel Atelier 02: ik behaalde hiervoor 7,2/20

Mijn jury bestond uit 3 juryleden; 2 van onze vaste docenten, mevr. [K.S.] en mevr. [H.S.] en 1 extern jurylid, mevr. [I.Q.] en had plaats op donderdag 14 juni 2018

Na de uiteenzetting van mijn project ‘wonen op 1 niveau’ kreeg ik van het externe jurylid de opmerking dat ze mijn basisconcept niet goed vond. De reden die ze daarvoor gaf was zeker niet ontrecht en daar kon ik mij in vinden. Waar ik meer problemen mee had is het feit dat ik dit concept reeds op 29 maart 2018 voorgelegd had tijdens mijn voorjury aan onze 3 docenten, mevr. [K.S.], mevr. [H.S.] en dhr. [D.O.]. Ik kreeg toen van alle drie positieve mondelinge feedback en dit leidde tot een positief tussentijds resultaat van 1 (= quatering tussen 55% en 69%). Ik ging na mijn tussenjury naar bijna alle begeleidingsmomenten (was eenmaal ziek) waar mevr. [K.S.] mijn vaste begeleider was. Ook tijdens deze begeleidingsmomenten is het basisidee nooit in vraag gesteld.

Door de 3 eerste weken te missen ben ik het tweede semester met een achterstand begonnen maar dit leek ik bij de tussenjury op 29 maart ingehaald te hebben daar ik een voldoende scoorde en positieve mondelinge feedback ontving. Bij mijn eindjury bleek dit van geen waarde want toen werd identiek hetzelfde idee door één persoon van tafel geveegd en de juryleden die het voorheen wel goed vonden reageerden niet. Hoe kan een student zijn weg vinden in zo een willekeurige beoordeling?

Na alles een week te laten bezinken blijf ik met het gevoel zitten dat mijn beoordeling niet strookt met wat ik binnen mijn mogelijkheden gepresteerd heb. Ik respecteer het feit dat er een hoog niveau wordt nagestreefd en dat er niet met punten gegooaid wordt maar dit staat haaks op het feit dat sommige vakken zeer summiere tot geen documentatie (cf. Tekenen Vrij Hand) bevatten of dat de opdrachtenbladen onduidelijk (cf. Tekenen Vrije Hand) of onvolledig zijn (cf. Presentatie en Project Ondersteuning) Bovendien mailde ik

in het eerste semester reeds dhr. [W.V.] met mijn bedenkingen omdat opdrachten vaak zeer laattijdig (1 week voor afgeven) nog gewijzigd werden. Het is voor werkstudenten niet mogelijk om opdrachten pas de laatste week uit te werken. Wij moeten van in het begin van het semester weten wat ons te wachten staat en steeds proberen mee zijn met alle lessen anders is deze opleiding niet haalbaar. Dhr [W.V.] had begrip voor mijn opmerking en ging dit met de docenten bespreken.

Verder wil ik benadrukken dat de begeleidingsmomenten van het praktijkatelier slechts een momentopname blijken te zijn (cf. Presentatie en Atelier) waarvan geen schriftelijke weergave te vinden is en [zij] bieden dus geen garantie voor het goed uitvoeren van de opdrachten. Het is als student dus ook niet mogelijk om nadien de documenten in te kijken die ten grondslag liggen aan beslissingen die ten aanzien van hem genomen zijn.

Ten slotte wil ik benadrukken dat ik gedurende het hele 2de semester heel veel werk gehad heb om alles bij te benen en ik heb alles tijdig kunnen inleveren. Het was een jaar van zweegen en zweten, ik wil dit op zijn minst eindigen met het gevoel dat ik op een ‘eerlijke manier’ beoordeeld ben, ik ben bereid hiervoor alle procedures aan te wenden. Er zijn onterechte opmerkingen gegeven (cf. Presentatie 02, Projectondersteuning 02 en Atelier 02) die mij onterecht punten gekost hebben. Mijn vraag aan de beroepscommissie is dan ook om de beslissing voor ‘Projectatelier 2’ en de bijhorende opleidingsonderdelen, hierboven geschetst, te herbekijken op basis van een onderbouwde en transparante beoordeling.

Ik ben bereid om mijn bezwaren mondeling te komen toelichten voor de beroepscommissie.”

De interne beroepscommissie behandelt verzoeksters beroep op 3 juli 2018, en na haar te hebben gehoord komt de beroepscommissie tot de volgende beslissing:

“Op basis van de overhandigde documenten, uw verklaringen en op basis van de informatie die verstrekt werd door de betrokkenen van de opleiding, heeft de beroepscommissie beslist dat het door u ingestelde beroep ontvankelijk en deels gegrond is.

De beroepscommissie komt tot deze beslissing op basis van volgende overwegingen:

- De student is omwille van ziekte later dan andere studenten gestart aan dit opleidingsonderdeel. Ze meent dat ze niet de kans gekregen heeft deze gemiste weken in te halen.

De interne beroepscommissie is van oordeel dat de student zelf de nodige stappen moet zetten om gemiste leerinhouden in te halen en zo nodig extra begeleiding aan te vragen. De opleiding deelt mee dat de student hiertoe geen enkel initiatief heeft genomen. Dit middel is ongegrond.

- De student is van oordeel dat de evaluatie van enkele onderdelen van haar Projectatelier niet gebeurd is op basis van een duidelijk beoordelingsschema, dat consequent werd toegepast en waarbij je als student vooraf ook duidelijk en tijdig geïnformeerd werd over de verwachtingen.

De interne beroepscommissie merkt op dat bij de verschillende opdrachten leerdoelen vermeld worden. De interne beroepscommissie oordeelt dat studenten daarbij voldoende werden geïnformeerd over de verwachtingen van de opleiding. De interne

beroepscommissie stelt vast dat de verschillende beoordelingsverslagen verwijzen naar de doelstellingen die geformuleerd werden bij de opdrachten. Dit middel is ongegrond.

- Wat betreft het onderdeel ‘Presentatie’ argumenteert de student de begeleiding niet voldoende was om de opdracht tot een goed einde te brengen.

De interne beroepscommissie stelt vast dat op Toledo verschillende cursusdocumenten aanwezig waren. De student bevestigt in haar beroepsschrift dat ze tijdens de contactmomenten feedback heeft ontvangen. De interne beroepscommissie meent dat de student zelf verantwoordelijk is voor het noteren van deze mondelinge feedback. De student verwacht blijkbaar dat ze automatisch geslaagd zou zijn als ze de feedback ter harte neemt. De interne beroepscommissie meent dat deze verwachting onterecht is. De student moet zelf aantonen dat zij over de nodige competenties beschikt en kan niet verwachten dat de docenten zodanig feedback geven dat ze automatisch zou slagen.

De student werpt op dat dat ze expliciet feedback had gevraagd over de verhoudingen (bovenaan nogal leeg vond), terwijl de jury hierover een opmerking had. De student levert geen bewijs aan om deze bewering kracht bij te zetten.

De student argumenteert verder dat nergens in de opdracht beschreven staat dat de fotograaf moet vermeld worden. De interne beroepscommissie oordeelt dat een bron altijd vermeld moet worden, ook al staat dit niet letterlijk in de opdracht van de student. De docenten oordelen dan ook terecht dat de bronvermelding niet aanwezig is.

Verder argumenteert de student dat ze de feedback kreeg dat “het verwarring leest dat het plan boven de isometrie zweeft”, terwijl ze deze werkwijze overgenomen heeft van een voorbeeld uit de presentatie van de docent. Hier levert de student wel een bewijs aan. De interne beroepscommissie oordeelt dat dit argument gegrond is.

De interne beroepscommissie beslist daarom dat de docenten het bestaande werk ‘presentatie’ opnieuw zullen beoordelen tijdens de derde examenperiode.

- De student argumenteert met betrekking tot het onderdeel ‘Tekenen vrije hand’ dat slechts 6 van de 22 schetsen van het tweede semester schriftelijke aantekeningen bevatten.

De interne beroepscommissie oordeelt dat elke schets afzonderlijk moet beoordeeld worden. De interne beroepscommissie beslist dat de opleiding alle schetsen afzonderlijk moet beoordelen. Daartoe is het nodig dat alle schetsen van de nodige beoordeling worden voorzien.

De interne beroepscommissie verzoekt de student om het volledige schetsenboek terug in te dienen tegen uiterlijk 20 augustus. De opleiding geeft een nieuwe beoordeling van ‘tekenen vrije hand’ tijdens de 3^e examenperiode.

De scores van de andere onderdelen van het opleidingsonderdeel ‘Projectatelier 2’ blijven ongewijzigd.”

Tegen deze beslissing stelt verzoekster op 13 juli 2018 een extern beroep in bij de Raad.

Bij arrest nr. 4.379 van 24 augustus 2018 verklaart de Raad het beroep onontvankelijk, omdat de beroepscommissie nog geen beslissing heeft genomen omtrent het toe te kennen examencijfer voor het betrokken opleidingsonderdeel, en er derhalve nog geen aanvechtbare eindbeslissing voorligt.

In uitvoering van de beslissing van de interne beroepscommissie van 3 juli 2018 wordt de ‘presentatie’ opnieuw beoordeeld en worden voor ‘tekenen vrije hand’ alle 22 schetsen van een beoordeling voorzien.

Voor ‘tekenen vrije hand’ worden 22 schetsen beoordeeld aan de hand van de volgende criteria: ‘perspectief verhoudingen’, ‘layout’, ‘typografie’, ‘artist sign’ en ‘volledigheid schetsboek’. Aan verzoekster wordt een score van 6,7/20 toegekend, met als motivering:

“De student toont met dit schetsboek dat ze onvoldoende inzicht heeft in perspectiefopbouw v.d. tekening. ER ontbreken 2 tweepuntperspectieven. De student noemt een éénpunts- een tweepuntperspectief.

Het verkortingsprincipe van een éénpuntperspectief is niet gekend.

Er is weinig gevoel voor verhoudingen in de tekeningen. De verhoudingen van het grondplan bvb. komen niet overeen met die van het perspectief.

De artistieke signatuur van de student is slordig waardoor de tekeningen vaak niet goed leesbaar zijn.

Weinig experiment met andere materialen als potlood en stift.

Weinig of geen gebruik van schaduwwerking en contrast.”

Voor ‘presentatie’ bekomt verzoekster een quatering van 8/20, gesteund op de volgende motivering: “comp. is onderaan ok, bovenaan niet klaar. Verwarrend dat plan boven isometrie zweeft. Plan en snede te summier uitgewerkt. Zigzaglijn loopt niet evenwijdig: slordig, bronvermelding? Aanzet maar onvoldoende oog voor evenwicht en detaillering van de compositie.”

Docente [K.S.] deelt de volgende bijkomende motieven mee:

“Motivering:

- Compositie en evenwicht tussen de verschillende beelden: het zwaartepunt van de compositie bevindt zich onderaan, het werkstuk heeft bovenaan onvoldoende kwaliteit en gewicht om de compositie als evenwichtig te beschouwen. Dit wil niet zeggen dat het blad ‘vol’ moet staan. Een krachtlijn of kleur kan voldoende zijn om evenwicht te brengen.
- Gebruik van media: de oefening was een syntheseoefening van ‘verschillende reeds gekende presentatiemedia’. Stefanie gebruikte alleen vectorworks, dit terwijl we in het eerste semester uitvoerig op Photoshop zijn ingegaan. Ook manuele rendertechnieken en Sketchup werden in het opdrachtenblad vermeld. De print van ‘vectorworks educational version’ staat op de presentatie. De student zou zeker met Photoshop voldoende skills moeten hebben om deze te verwijderen.
- Beeldscherpte en beeldkwaliteit: voldoende
- Afwerking en typografie: voldoende

- Verhoudingen plan/ruimte, eigen tekeningen en perspectief: de plannen zijn onvoldoende uitgewerkt en het is niet duidelijk waar de ruimte zich in de woning bevindt. De zigzaglijn van het dak, zeer aanwezig in de [lay-out], wordt niet getekend in het perspectief. Er is nergens op de plannen een verwijzing naar schaal d.m.v. menselijke figuur, schaalverhouding.”

Op 5 september 2018 neemt de interne beroepscommissie de volgende beslissing:

“De interne beroepscommissie bevestigt haar beslissing van 09/07/2018 volledig. De interne beroepscommissie gaf in haar beslissing van 09/07/2018 de opdracht aan de opleiding om het luik ‘presentatiepaneel’ en ‘tekenen met de vrije hand’ opnieuw te beoordelen. De interne beroepscommissie neemt kennis van de beoordelingen door de opleiding en beslist het volgende:

A. Presentatie

De interne beroepscommissie stelt dat de beoordeling van het presentatiepaneel gebaseerd moet zijn op de 4 doelstellingen van de opdracht, die gecommuniceerd werden via het opdrachtenblad:

‘Zoeken naar compositie en bladschikking, dit met beeld én tekst.
Krachtlijnen destilleren uit beeld.
Ruimtelijke analyse van een beeld.
Gebruiken en combineren van verschillende reeds gekende presentatiemedia.’

De opleiding stelt volgende beoordeling voor per doelstelling:

1. Zoeken naar compositie en bladschikking, dit met beeld én tekst: 6/20

Motivering: het zwaartepunt van de compositie bevindt zich onderaan. Het werkstuk heeft bovenaan onvoldoende kwaliteit en gewicht om de compositie als evenwichtig te beschouwen.

2. Krachtlijnen destilleren uit beeld: 10/20

Motivering: de zigzaglijn van het dak, zeer aanwezig in de lay-out én in de architectuur van de woning, wordt niet getekend in het perspectief.

3. Ruimtelijke analyse van een beeld: 6/20

Motivering: de plannen van de ruimte zijn onvoldoende uitgewerkt. Er ontbreken tekenconventies en er is geen duidelijke schaalweergave.

4. Gebruiken en combineren van verschillende reeds gekende presentatiemedia: 6/20.

Motivering: de oefening was een [syntheseoefening] van ‘verschillende reeds gekende presentatiemedia’. Stefanie gebruikte alleen Vectorworks, dit terwijl we in het eerste semester uitvoerig op Photoshop zijn ingegaan. Ook manuele rendertekniken en Sketchup werden reeds gezien in de opleiding en werden niet gebruikt.

Daarnaast stelt de opleiding voor om 10/20 toe te kennen voor ‘afwerking en typografie’.

De interne beroepscommissie vindt ‘afwerking en typografie’ niet terug als een te behalen doelstelling. Strikt genomen zou met de 10/20 die de studente hiervoor haalde geen rekening mogen worden gehouden. De interne beroepscommissie zal het toegekende resultaat voor ‘afwerking en typografie’ 10/20 behouden, daar dit in het voordeel is van de studente.

De interne beroepscommissie stelt op basis van deze deelbeoordelingen voor dat de student voor het presentatiepaneel 38/100 of 8/20 behaalt. De interne beroepscommissie beslist dat deze 8/20 voldoende verantwoord is op basis van de bovenstaande feedback en bevestigt deze score.

B. Tekenen vrije hand

De opleiding heeft op verzoek van de interne beroepscommissie het schetsenboek van de noodzakelijke feedback voorzien. De opleiding overhandigt het schetsenboek aan de interne beroepscommissie op de zitting van 05/09/2018. Hieruit blijkt dat alle schetsen werden beoordeeld.

De opleiding overhandigt een samenvattende commentaar waaruit blijkt dat de student de vooropgestelde doelen niet heeft behaald. De doelstellingen zijn volgens de opdrachtenbladen:

- Correctheid verhoudingen en perspectief
- Compositie, lay-out van tekening op het blad
- Typografie
- Artistieke signatuur

Samenvattend zijn dit de bemerkingen van de opleiding:

Er ontbreken 2 tweepuntperspectieven. De student noemt een éénpunts- een tweepuntperspectief. Het verkortingsprincipe van een éénpuntperspectief is niet gekend.

Er is weinig gevoel voor verhoudingen in de tekening. De verhoudingen van het grondplan bijv. komen niet overeen met die van het perspectief.

De artistieke signatuur is slordig, waardoor de tekeningen vaak niet goed leesbaar zijn. Weinig experiment met andere materialen als potlood en stift. Weinig of geen gebruik van schaduwwerking en contrast.

De opleiding overhandigt tevens een beoordeling per schets voor volgende criteria:

- Correctheid verhoudingen en perspectief;
- Compositie, lay-out van tekening op het blad
- Typografie
- Artistieke signatuur
- Volledigheid

De interne beroepscommissie oordeelt dat ‘volledigheid’ geen criterium is dat bij elke schets afzonderlijk kan beoordeeld worden. Er is evenmin een duidelijk verband met enige doelstelling van het opleidingsonderdeel of de opdracht. De interne beroepscommissie wenst met dit criterium geen rekening te houden.

Op basis van de beoordeling per schets, volgens de 4 hogergenoemde doelstellingen, zou de student 5,9/20 behalen.

De interne beroepscommissie stelt vast dat de opleiding elke schets grondig heeft beoordeeld en is van oordeel dat de commentaar van de opleiding correct is. De interne beroepscommissie wenst de score die de student bij de oorspronkelijke beoordeling behaalde, niet te verlagen.

De interne beroepscommissie beslist dat de student 7,0/20 behaalt voor ‘tekenen vrije hand’ van het 2^e semester.

Gezien de interne beroepscommissie reeds eerder besliste (mededeling van 9 juli) dat de andere deelscores behouden blijven, behaalt de student 9,26/20 voor het opleidingsonderdeel ‘Projectatelier 2’. De interne beroepscommissie beslist om dit volgens de gewone afrondingsregels af te ronden tot 9/20.

In bijlage vindt u de mails met de informatie van de opleiding. Het originele schetsboek is beschikbaar bij de beroepscommissie.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet ambtshalve geen redenen om er anders over te oordelen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Ten gronde

Eerste middel

Verzoekster steunt een eerste middel, dat betrekking heeft op de beoordeling van het deelonderdeel ‘presentatie’, op de formelemotiveringsplicht, de plicht tot objectieve beoordeling en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster kan zich vinden in de deelscore van 10/20 voor het aspect ‘krachtlijnen destilleren uit beeld’, maar niet in de deelscores van telkens 6/20 voor ‘zoeken naar compositie en bladschikking, dit met beeld én tekst’, ‘ruimtelijke analyse van een beeld’ en ‘gebruiken en combineren van verschillende reeds gekende presentatiemedia’.

Wat ‘zoeken naar compositie en bladschikking, dit met beeld én tekst’ betreft, stelt verzoekster dat de gegeven motivering (“*het zwaartepunt van de compositie bevindt zich onderaan. Het werkstuk heeft bovenaan onvoldoende kwaliteit en gewicht om de compositie als evenwichtig te beschouwen*”) in contract staat met de opmerkingen die zij tijdens de laatste les kreeg van haar mijn docent, die tevens lid is van de jury. Verzoekster verklaart dat zij toen exact dezelfde compositie toonde als welke zij inleverde, en dat zij toen geen opmerking op de compositie kreeg, ook niet nadat zij daar nadrukkelijk naar vroeg. Verzoekster stelt wel andere verbeterpunten te hebben gekregen, waarmee zij ook rekening heeft gehouden. Verzoekster stipt nog aan dat er bij dit opleidingsonderdeel geen lessen worden gegeven en de tweewekelijkse feedback van de docent de enige houvast is voor een student.

Met betrekking tot ‘Ruimtelijke analyse van een beeld’ werpt verzoekster op dat de gegeven motivering (“*de plannen van de ruimte zijn onvoldoende uitgewerkt. Er ontbreken tekenconventies en er is geen duidelijke schaalweergave*”) een nieuwe motivering is die haar tijdens het feedbackmoment op 21 juni 2018 door de docent niet werd meegedeeld. Verzoekster duidt nader dat deze doelstelling in de les door de docent anders werd verduidelijkt, met name dat de studenten op basis van elementen in de ruimte (stoelen, tafel, ...) waarvan zij de afmetingen kunnen inschatten (omdat ze op ergonomische normen zijn afgestemd), de grootte van de ruimte en zijn elementen moesten inschatten en tekenen. Er werd in de beoordeling volgens verzoekster niet gezegd dat de afmetingen in haar plattegrond fout zijn. Er is in de les nooit over tekenconventies of schaalweergave gesproken.

Ook inzake ‘Gebruiken en combineren van verschillende reeds gekende presentatiemedia’ stelt verzoekster dat de gegeven motivering een nieuwe beoordeling inhoudt die haar tijdens het feedbackmoment op 21 juni 2018 niet werd meegedeeld. Bovendien is de motivering volgens verzoekster onjuist: zij voert aan dat mits een zorgvuldige beoordeling had kunnen worden vastgesteld dat zij wel degelijk Photoshop heeft toegepast, met name om tekst weg te werken.

Ten slotte stelt verzoekster:

“Ik kreeg nieuwe argumenten voor het opleidingsonderdeel ‘Presentatie 02’ maar geen nieuwe quatering. De interne beroepscommissie oordeelde op 9 juli dat mijn bezwaar betreffende de feedback die ik kreeg dat “het verwarring leest dat het plan boven de isometrie zweeft”, terwijl deze werkwijze werd overgenomen van een voorbeeld uit de presentatie van de docent gegrond was. Daarenboven zwijgt men in de beslissing van 5

september in alle talen over de feedback die ik kreeg betreffende de fotograaf die niet vermeld werd.

Hoe kan de opleiding verklaren dat men mij op 21 juni 2018, 4 argumenten geeft ter verklaring van mijn onvoldoende waarvan de interne beroepscommissie de bezwaren tegen 2 van deze argumenten aanneemt (eenmaal explicet, eenmaal stilzwijgend) en men toch de quotering behoudt? In een creatieve opleiding zoals ‘Interieurvormgeving’ is elke beoordeling in grote mate subjectief en moet de student erop vertrouwen dat de docent elke opdracht naar eer en geweten beoordeelt. Dit vertrouwen is totaal zoek wanneer men steeds nieuwe argumenten aanhaalt. Een van die argumenten kan ik weerleggen met bewijsvoering (cfr. het gebruik van Photoshop) ik hoop dat de Raad beseft dat we op deze manier in een straatje zonder einde terecht zijn gekomen.”

Verwerende partij repliceert in haar antwoordnota het volgende:

“Verzoekster is van mening dat inzake “zoeken naar compositie en bladschikking” de motivering “*het zwaartepunt van de compositie bevindt zich onderaan. Het werkstuk heeft bovenaan onvoldoende kwaliteit en gewicht om de compositie als evenwichtig te beschouwen*”, niet het voorwerp uitmaakte van enige opmerking van haar docent tijdens de laatste les. Zij benadrukt tevens dat de feedback van de docent de enige feedback is voor de docent. Het loutere voorleggen van een voorlaatste en laatste ontwerp, bewijst echter die feedback niet. Los van dat gegeven, erkent verzoekster daarentegen wel dat zij feedback heeft gekregen. Maar een eventueel stilzwijgen van een docent m.b.t. een bepaald aspect, wil daarom nog niet zeggen dat de jury om die enkele reden desbetreffend een positief oordeel moet vellen.

Inzake “ruimtelijke analyse van een beeld”, hekelt verzoekster de motivering: “*de plannen van de ruimte zijn onvoldoende uitgewerkt. Er ontbreken tekencconventies en er is geen duidelijke schaalweergave*”. Verzoekster houdt voor dat er in de les nooit over tekencconventies of schaalweergave gesproken werd. Het is echter bevreemdend dat verzoekster zich thans poogt op te trekken aan wat er tijdens de lessen zou zijn verteld, terwijl zij er zich in de interne beroepsprocedure juist over had beklaagd dat er veel te weinig begeleiding was. Hoe dan ook staat in de schriftelijke opdracht reeds duidelijk vermeld: “*De verhoudingen van de gegeven ruimte dienen juist ingeschat te worden a.d.h.v. schaalfiguren, aanwezig in de foto, perspectief*”.

Inzake “gebruik verschillende media”, stelt verzoekster dat desbetreffend ten onrechte werd gesteld dat zij wel degelijk Photoshop had aangewend, maar er werd nochtans uitdrukkelijk in de bestreden beslissing vermeld dat de print van ‘vectorworks educational version’ nog altijd op de presentatie vermeld staat en met Phoshop had moeten kunnen verwijderd worden, hetgeen niet is gebeurd (bijlage 2 bij het extern beroep van verzoekster).

Verzoekster hekelt in het algemeen dat er weliswaar nieuwe argumenten werden aangehaald, maar dat de quotering behouden gebleven is, terwijl zij in het eerdere intern beroep nochtans gelijk had gekregen. Verzoekster werd echter eerder gevuld in de

vaststelling, dat niet alle aspecten waren onderzocht, hetgeen daarom echter nog niet wil zeggen dat de quatering zelf dan ook moest herzien worden. Het is niet omdat er thans uitgebreider werd gemotiveerd, dat de docenten niet meer objectief en niet meer in eer en geweten zouden oordelen wanneer aldus eenzelfde eindscore tot stand komt.”

Verzoekster harerzijds handhaaft haar stelling in haar wederantwoordnota en betoogt nog het volgende:

“In dit opleidingsonderdeel is de enige vorm van les geven het tussentijds feedback geven op het werk van de studenten. In tegenstelling tot wat de verwerende partij beweert betreft het geen stilzwijgen van de docent, in tegendeel, de docent vertrouwde mij de laatste les toe dat de compositie goed zat. In de eindbeoordeling bleek een van de redenen voor mijn onvoldoende ‘*het werkstuk heeft bovenaan onvoldoende kwaliteit en gewicht om de compositie als evenwichtig te beschouwen*’.

Inzake ‘ruimtelijke analyse van een beeld’; ook hier slaat de verwerende partij de bal mis. De beoordeling spreekt over het gebrek aan tekenconventies en duidelijke schaalweergave. Tekenconventies worden als volgt verklaart; ‘*een bepaalde overeenkomst over het teken van een bepaalde grootheid die men definieert*’(bron: Wikipedia) dit heeft niets te maken met ‘de verhoudingen van de gegeven ruimte dienen juist ingeschat te worden a.d.h.v. schaalfiguren, aanwezig in de foto, perspectief’ zoals vermeld op het opdrachtenblad.

Inzake ‘gebruik verschillende media’. Wat de verwerende partij hier aanhaalt tart werkelijk alle verbeelding. Wij werken met een studentenversie van Vectorworks, deze is goedkoper dan de officiële versie. Om misbruik te vermijden is het niet mogelijk om Vectorworksbestanden te openen in Photoshop. De tekst ‘Vectorworks educational version’ is dus niet te verwijderen. Een medestudent die dagelijks met Photoshop werkt heeft een achterpoortje gevonden om dit toch te doen maar onze docent, mevrouw [S.] kon ons die weg niet uitleggen. Bovenop het feit dat de docent zelf niet in staat was dit weg te werken getuigt het van weinig professionalisme om trukjes als deze te promoten aan toekomstige ontwerpers. Dit als argument gebruiken om mensen een onvoldoende te geven is voor mij onbegrijpelijk.

Conclusie; ik blijf bij mijn standpunt; *Ik kreeg nieuwe argumenten voor het opleidingsonderdeel ‘Presentatie 02’ maar geen nieuwe quatering. De interne beroepscommissie oordeerde op 9 juli dat mijn bezwaar betreffende de feedback die ik kreeg dat “het verwarring leest dat het plan boven de isometrie zweeft”, terwijl deze werkwijze werd overgenomen van een voorbeeld uit de presentatie van de docent gegrond was. Daarenboven zwijgt men in de beslissing van 5 september in alle talen over de feedback die ik kreeg betreffende de fotograaf die niet vermeld werd.*

Hoe kan de opleiding verklaren dat men mij op 21 juni 2018, 4 argumenten geeft ter verklaring van mijn onvoldoende waarvan de interne beroepscommissie de bezwaren tegen 2 van deze argumenten aanneemt (eenmaal explicet, eenmaal stilzwijgend) en men toch de quatering behoudt?

Ik lees in de beslissing van de interne beroepscommissie van 9 juli 2018 nergens dat er een herziening was omdat ‘niet alle aspecten onderzocht waren’.

Er staat: De interne beroepscommissie oordeelt dat dit argument gegrond is. De interne

beroepscommissie beslist daarom dat de docenten het bestaande werk “presentatie” opnieuw zullen beoordelen tijdens de derde examenperiode. Daarenboven slagen de 2 nieuwe argumenten die de docent aanhaalt nl. ‘ruimtelijke analyse van het beeld’ en ‘gebruik van verschillende media’ nergens op.”

Beoordeling

Verzoeksters betoog komt er in essentie op neer dat zij in de loop van het academiejaar onvoldoende of onjuiste feedback zou hebben gekregen, waardoor zij een werk heeft ingediend dat buiten haar weten om niet aan de verwachtingen voldeed.

De Raad overweegt vooreerst dat het in het licht van de door verzoekster aangehaalde rechtsbeginselen niet *ipso facto* noodzakelijk is dat de student er in loop van het academiejaar uitdrukkelijk op wordt geattendeerd dat er een risico op niet-slagen bestaat. Evenmin is in het licht van het zorgvuldigheidsbeginsel vereist dat de opleiding alle mogelijke onvolkomenheden onder de aandacht van de student brengt, laat staan dat het op de weg van de opleiding ligt om ook telkens aan te geven hoe het anders en beter kan. Het volstaat dat er feedback en begeleiding wordt gegeven die de student in staat stelt om van de vastgestelde werkpunten kennis te nemen zodat kan worden geremedieerd.

Waar verzoekster zich beroept op een gebrekkige begeleiding en feedback tijdens het academiejaar, merkt de Raad op dat zelfs vastgestelde gebreken in de begeleiding van de student in principe niet tot gevolg hebben dat de toegekende beoordeling daardoor onregelmatig wordt of dat de student recht zou hebben op een gunstiger quotering. Het is, in beginsel, één zaak of de student bewezen heeft de van hem verlangde kennis en vaardigheden te bezitten en een andere, wanneer hij die kennis en vaardigheden niet blijkt te bezitten, wie daarvoor de schuld draagt. Deze laatste kan diegene zijn die de student op het examen heeft voorbereid door bij die voorbereiding in gebreke te blijven. Een verwijt aan de instelling op het vlak van een gebrekkige begeleiding of communicatie verschuift bijgevolg mogelijk de verantwoordelijkheid voor een slechte prestatie deels naar de instelling, maar in de regel kan dit er niet toe leiden dat de prestatie zelf zonder meer als voldoende moet worden beschouwd. Er kan enkel anders over worden geoordeeld in uitzonderlijke omstandigheden, wanneer het gebrek aan begeleiding het slagen *de facto* onmogelijk heeft gemaakt, bijvoorbeeld doordat essentiële vragen van de student onbeantwoord zijn gebleven of de begeleiding nagenoeg onbestaande was.

Dat bewijs levert verzoekster niet, nu blijkt dat er doorheen het academiejaar wel degelijk momenten van terugkoppeling zijn geweest.

In dat opzicht overtuigt het middel niet.

Inzake de richtlijnen die tijdens de colleges al dan niet werden gegeven omtrent afmetingen en schaal, weerlegt verzoekster niet het argument dat in de schriftelijke opdracht duidelijk is vermeld: “*De verhoudingen van de gegeven ruimte dienen juist ingeschat te worden a.d.h.v. schaalfiguren, aanwezig in de foto, perspectief*”.

Wat het al dan niet aantoonbaar gebruiken van Photoshop betreft, kan verwerende partij niet worden geheel gevuld in haar betoog dat uit de bestreden beslissing blijkt dat concreet aan verzoekster is verweten dat een op de presentatie nog zichtbare verwijzing niet werd verwijderd – bijvoorbeeld via Photoshop.

De door verwerende partij bedoelde overweging komt immers niet voor in de bestreden beslissing zelf, maar wel in de toelichting van docent K.S. bij de herevaluatie voor de presentatie – een toelichting die in de bestreden beslissing grotendeels, maar dus niet integraal, is overgenomen.

Verzoekster betwist na kennisname van het administratief dossier niet dat docent K.S. deze verantwoording heeft opgesteld en zij beroeft zich ten aanzien van dit aspect van het middel niet op een schending van de formelemotiveringsplicht, zodat de Raad de toelichting van de docent mee in rekening neemt.

Voorts merkt de Raad op dat verzoekster er reeds in de bestreden beslissing kennis heeft van kunnen nemen dat haar wat dit aspect betreft, werd verweten dat zij onvoldoende met Photoshop aan de slag is gegaan. Waar verzoekster slechts in haar wederantwoordnota voor het eerst de argumentatie ontwikkelt dat die beoordeling niet strookt met de technische mogelijkheden van de beschikbare programma's, voert verzoekster een nieuw middel aan, dat in die stand van de procedure niet meer op ontvankelijke wijze kan worden toegelaten.

Anderzijds stipt de Raad aan dat de bestreden beslissing wél uitdrukkelijk overweegt dat verzoekster “alleen Vectorworks” gebruikt, terwijl in het eerste semester uitvoerig op Photoshop werd ingegaan en er ook manuele rendertechnieken en Sketchup werden gezien – elementen die verzoekster niet bij haar werk heeft betrokken. Los van de technische discussie of bepaalde vermeldingen al dan niet middels Photoshop konden worden verwijderd, weerlegt verzoekster niet deze ruimere kritiek over de toepassing van verschillende softwaretoepassingen.

Ten slotte overweegt de Raad dat het feit dat een intern beroep gedeeltelijk gegrond wordt bevonden, niet *ipso facto* tot gevolg moet hebben dat de beroepscommissie na herstel van het vastgestelde gebrek, tot een hoger examencijfer moet komen.

Dat ten gevolge van een interne beroepsprocedure de formele motivering van een examencijfer uitgebreider wordt uiteengezet, is eigen aan de doelstellingen van dat intern beroep, en derhalve op zich geen bewijs van een gebrek aan objectiviteit in hoofde van de beoordelaren of van de interne beroepsinstantie.

Het eerste middel is ongegrond.

Tweede middel

Verzoekster steunt een tweede middel, dat is gericht tegen de beoordeling van het deelonderdeel ‘tekenen vrije hand’ op het redelijkheidsbeginsel, het evenredigheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster stelt vooreerst niet akkoord te kunnen gaan met de beslissing van de interne beroepscommissie om haar schetsboek opnieuw in te leveren zodat er meer opmerkingen kunnen bijgeschreven worden. Zij is van oordeel dat zij een punt heeft gekregen op basis van zes opmerkingen, zodat zij ervan uitgaat dat de docent het schetsboek helemaal heeft bekeken en slechts zes opmerkingen had. In een schetsboek waarop elke lijn met de vrije hand getekend wordt kan men makkelijk bij elke schets een opmerking plaatsen. Een cijfer van 7/20 is volgens verzoekster niet in verhouding tot zes opmerkingen op 22 schetsen.

Verzoekster vindt tevens dat zij recht heeft op enige vorm van informatie, documentatie of presentatie betreffende de gemiste lessen alsook de andere lessen, omdat dit zo omschreven staat in de ECTS-fiche van het vak projectatelier 2 het opleidingsonderdeel waarvan het vak ‘Tekenen vrije hand’ een onderdeel is. Daarbij merkt verzoekster ook op dat zij recht had op de juiste feedback na het eerste semester, die zij niet heeft gekregen omdat haar schetsboek verloren ging nadat het aan de docent werd aangeleverd.

Ten slotte grieft het verzoekster dat door het maken van een nieuwe beoordeling van het schetsboek, de docent er extra aanmerkingen op kan maken zodat het tekort gerechtvaardigd lijkt. Dit gaat voor verzoekster de grenzen van de redelijkheid te buiten, omdat aan een student geen tekort kan worden toegekend op een schetsboek waarop bij slechts op 6 van de 22 schetsen een aanmerking werd gemaakt. De juiste manier van handelen was volgens verzoekster dan ook niet gelegen in een beoordeling van het volledige schetsboek, maar in de vaststelling dat het tekort op basis van 6 aanmerkingen op 22 schetsen niet correct tot stand is gekomen.

Verwerende partij stipt vooreerst aan dat verzoekster het dan wel oneens moge zijn met de beslissing van de beroepscommissie om de beoordeling van het schetsboek aan te vullen en het daarom opnieuw te laten indienen, maar dat er niet aan voorbij kan worden gegaan dat de beroepscommissie door aldus te beslissen enkel gevolg heeft gegeven aan verzoeksters grief dat voor het onderdeel ‘tekenen vrije hand’ slechts 6 van de 22 schetsen van het tweede semester schriftelijke aantekeningen bevatte. De interne beroepscommissie oordeelde dat de opleiding alle schetsen afzonderlijk moet beoordelen. Daarom werd gevraagd om het schetsenboek terug in te dienen tegen 20 augustus, zodat dit opnieuw kon worden beoordeeld tijdens de derde examenperiode.

Waar verzoekster aanvoert dat zij recht heeft op de juiste feedback na het eerste semester, repliceert verwerende partij dat de beslissing om het schetsenboek opnieuw te laten beoordelen betrekking heeft op het schetsenboek van het tweede semester en niet meer van het eerste semester. Met die argumentatie kan de beslissing van de interne beroepscommissie, die trouwens in het voordeel van verzoekster is, volgens verwerende partij niet in vraag worden gesteld. De beslissing diende, zo stelt verwerende partij nog, niet om zomaar maar wat opmerkingen te laten bijschrijven, maar wel om te komen tot een nieuwe beslissing, die correct verantwoord is.

Verder doet verwerende partij gelden dat verzoekster zich over het verloren gaan van het schetsboek van het eerste semester of een gebrek aan feedback omdat het tweede semester voortbouwt op het eerste semester, op geen enkel ogenblik tijdens het academiejaar heeft beklaagd. Evenmin is een oorzakelijk verband met het tekort in het tweede semester aangetoond. Hetzelfde geldt volgens verwerende partij ten aanzien van de opmerking dat verzoekster meent eerst recht te hebben op enige documentatie over de gemiste lessen zoals genoteerd staat in de ECTS-fiche. In de ECTS-fiche staat echter niets te lezen over wat verzoekster wil zeggen met dit argument. Lessen die door verzoekster zelf werden gemist, geven geen aanleiding tot een argument inzake gebrek aan feedback die tijdens die lessen zou zijn gegeven. Een jury-begeleidingsmoment van 3 mei 2018 opofferen, helemaal op het einde van het academiejaar en vlak voor de inleveringsdatum, om pas dan uitleg te vragen over gemiste schetsen, is voor verwerende partij niet van aard om het missen van die lessen te verantwoorden of goed te maken.

Verzoekster herhaalt in haar wederantwoordnota haar bezwaren. Zij stelt dat zij nooit om een afzonderlijke beoordeling per schets heeft gevraagd, maar enkel om een quotering op basis van de zes beoordeelde schetsen.

Verder stipt verzoekster nog aan:

“In de ECTS-fiche van het vak Projectatelier2 waarvan het vak ‘Tekenen vrije hand’ onderdeel uitmaakt staat letterlijk: ‘Het studiemateriaal ...omvat een planning, een opdrachtenblad per deelopdracht, een presentatie omtrent de opdrachten en eventueel...’ (bewijsstuk 2)

Ondanks dat de verwerende partij zich in allerlei bochten wringt om dit te negeren kan hier niet [ontkend] worden dat de docent deze verplichting niet is nagekomen. Daardoor kwam ik in een situatie dat ik de boodschap kreeg dat het geen probleem was om lessen te missen (cfr. gesprek met opleidingscoördinator [W.V.]) maar geen enkele documentatie had om die lessen in te halen. Daarenboven moest ik een begeleidingsmoment van het vak ‘projectatelier’ laten vallen omdat dit de enige manier was om een beetje tijd van vrouw [S.] te kunnen krijgen om uitleg te geven over de gemiste lessen. Helaas kwam ze haar belofte om de voorbeeldtekeningen online te zette niet na.

Ik kreeg hier dus een ongegronde beoordeling en niet de kans om mijn opdracht goed uit te voeren.”

Beoordeling

Het is eigen aan de volheid van bevoegdheid die overeenkomstig artikel 4.4.4.1 van het onderwijs- en examenreglement aan de interne beroepscommissie is toegekend dat haar beslissing gunstiger, maar ook minder gunstig voor de student kan uitvallen dan de initiële beslissing die door de student wordt aangevochten. Bovendien valt het aan de interne beroepscommissie toe om het onderzoek eigener gezag opnieuw te voeren; dit impliceert dat zij de bevoegdheid heeft om, binnen de grenzen van de wettelijkheid, te beslissen dat meer of andere aspecten bij de beoordeling van de student moeten worden betrokken. Dat verzoekster daarom niet zou hebben gevraagd, doet aan die bevoegdheid geen afbreuk.

De Raad ziet niet in welke onregelmatigheid er zou kunnen kleven aan de beslissing van de beroepscommissie dat verzoekster moet worden beoordeeld op alle schetsen die zij tijdens het academiejaar heeft ingeleverd, wanneer zulks niet in strijd is met de ECTS-fiche. Verzoekster beweert niet – laat staan bewijst – dat dit laatste het geval zou zijn.

De beroepscommissie diende haar beoordeling derhalve niet te beperken tot de initiële zes opmerkingen. Zo verzoekster meent dat er thans ‘al te makkelijk’ opmerkingen bij de andere schetsen zijn toegevoegd, dat ligt het op de weg van verzoekster om concreet aan te tonen welke beoordelingen niet kunnen standhouden. De Raad kan enkel vaststellen dat verzoekster daartoe niet komt en de punten die voor elk van de schetsen zijn toegekend, zelfs niet in vraag stelt.

Waar verzoekster aanvoert dat zij recht heeft op enige vorm van informatie, documentatie of presentatie betreffende de gemiste lessen alsook de andere lessen, omdat dit zo omschreven staat in de ECTS-fiche van het vak projectatelier 2 het opleidingsonderdeel waarvan het vak ‘Tekenen vrije hand’ een onderdeel is, verwijst de Raad vooreerst naar wat hierboven is overwogen met betrekking tot een middel dat steunt op een beweerd gebrek of begeleiding in de loop van het academiejaar. De overweging dat een dergelijk middel in beginsel niet leidt tot de nietigheid van de examenbeslissing, is hier evenzeer van toepassing.

Ten aanzien van feedback na het eerste semester en het schetsenboek dat toen werd ingeleverd, kan bovendien verwerende partij worden bijgetreden in de overweging dat dát schetsenboek niet het voorwerp van de huidige procedure uitmaakt.

Het tweede middel is ongegrond.

Derde middel

In een derde middel beroept verzoekster zich op het redelijkheidsbeginsel en het *patere legem*-beginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster handhaaft haar grieven ten aanzien van twee andere deelonderdelen binnen het opleidingsonderdeel ‘Projectatelier 2’, die de beroepscommissie volgens verzoekster niet op gemotiveerde wijze heeft verworpen.

Met betrekking tot ‘Praktijkondersteuning 02’ doet verzoekster in de eerste plaats gelden dat de opdracht reeds op 19 april 2018 moest worden ingeleverd en dat twee weken later een tussentijdse quotering volgde waarvoor niemand van de klasgroep een hogere score haalde dan 0 (quotering tussen 45% en 54%). De beoordeling voor de gehele groep was dat de studenten het heel slecht hadden gedaan en niet hadden gedaan wat gevraagd was: de opbouw van het dak, muren en vloer moesten volledig uitgetekend zijn en niet erbij geschreven zoals de meeste studenten gedaan hadden.

Verder stelt verzoekster dat zij twee lessen miste terwijl de opdracht de vierde les moet zijn voltooid. Verzoekster zet uiteen dat zij haar afwezigheid vooraf aan de opleidingscoördinator had, dat die daarin geen probleem zag, en dat zij bij aankomst in derde les aan de docente uitleg heeft gevraagd over de opdracht. De docente, zo stelt verzoekster, heeft haar de opdracht uitgelegd en is enkel in detail getreden over het opmeten van een ruimte door middel van diagonalen. Er werd toen, nog steeds volgens verzoekster, niet gemeld dat de opbouw van muren, daken en vloeren in detail moet getekend worden, en dit staat ook niet gemeld op het opdrachtenblad. Dit argument kan daarom niet leiden tot een onvoldoende.

Daarbij aansluitend betoogt verzoekster dat het feit dat zij werd afgerekend op een element dat niet in de opdracht of elders schriftelijk wordt vermeld, wijst op een foutieve beoordeling van verweerster. Er dient bijgevolg volgens verzoekster te worden vastgesteld dat haar beoordeling niet tot stand is gekomen conform de eigen bepalingen van verweerster, en bijgevolg niet als correct kan worden aanzien. Aldus schendt de bestreden beslissing het *patere legem*-beginsel en het redelijkheidsbeginsel.

Ten slotte ziet verzoekster in de verklaring van docente S. dat de punten in verzoeksters groep erg laag waren terwijl die in de andere groepen wel hoog waren, de bevestiging dat er een gebrekkige communicatie is gevoerd.

Verwerende partij betwist een en ander in haar antwoordnota.

Het is voor verwerende partij vooreerst niet duidelijk wat verzoekster ten aanzien van haar eigen beoordeling precies wil bewerkstelligen met de beschrijving hoe een opdracht op 19 april 2018 moest worden ingeleverd en een tussentijdse quatering voor de gehele groep slecht was. Alleszins bewijst verzoekster naar oordeel van verwerende partij zelf dat er een doorgedreven tussentijdse feedback is geweest; negatieve feedback is immers ook feedback. Verder stipt verwerende partij aan dat er geen betwisting over bestaat dat verzoekster een aantal keren afwezig was in het tweede semester, wat uiteraard op het leerproces weegt. In de interne beroepsprocedure had verzoekster ingeroepen dat zij op tijd haar afwezigheden had gemeld aan de opleidingscoördinator en dat zij dat ook moest doorgeven aan de docente, mevrouw K.S., maar dat zij niet de kans heeft gekregen om de gemiste weken in te halen. De interne beroepscommissie was van oordeel dat, wanneer de student omwille van ziekte later dan andere studenten kan starten aan het opleidingsonderdeel, hij/zij zelf de nodige stappen moet zetten om de gemiste leerinhouden in te halen en zo nodig extra begeleiding aan te vragen. De opleiding had meegedeeld dat verzoekster hiertoe geen enkel initiatief had genomen. In het haar extern beroep stelt verzoekster dat mevrouw S. – aan wie zij volgens verwerende partij alleszins niets over haar eerdere afwezigheden had gemeld – de opdracht opnieuw heeft uitgelegd, maar niets zou hebben gemeld omtrent het detail van de opbouw van muren, daken en vloeren. Dat laatste aspect is voor verwerende partij een nieuw argument/middel dat niet aan bod kwam in de interne procedure en bijgevolg niet ontvankelijk is. Verwerende partij ontkent alleszins met klem dat zij tekort zou geschoten hebben in het toelichten van de aard en inhoud van de opdrachten.

Waar verzoekster stelt dat de beoordeling niet tot stand is gekomen volgens de eigen voorschriften van verwerende partij en zich beroeft op een schending van het *patere legem quem ipse fecisti*-beginsel, werpt verwerende partij tegen dat dit argument niet duidelijk wordt uitgewerkt en voor verwerende partij onbegrijpelijk is. De interne beroepscommissie heeft ten andere reeds in haar eerdere beslissing van 9 juli 2018 opgemerkt dat de opdrachten schriftelijk zijn uitgeschreven en leerdoelen vermelden, en dat de beoordelingsverslagen eveneens

verwijzen naar de doelstellingen die geformuleerd werden bij de opdrachten. Bijkomend merkt verwerende partij nog op dat bij de uitgeschreven opdrachten eveneens wordt vermeld welk aspect tijdens welke les aanbod komt. Uiteraard wordt dat moeilijker, wanneer een student verschillende van die lessen dan niet heeft bijgewoond en niet op korte termijn het initiatief neemt om daaraan te remediëren.

Enkel voor zover als nodig ten slotte, merkt verwerende partij op dat verzoekster met dit middel niet aantoont waarom zij op grond daarvan zou moeten geacht worden om de leerdoelen dan wel te hebben bereikt.

In haar wederantwoordnota herhaalt verzoekster nog dat zij bij de derde les in verband met de uit te voeren opdracht meteen uitleg heeft gevraagd aan docent H.S. en dat die uitleg ook werd gegeven. De lessen bestonden volgens verzoekster uit het zelf opmeten van een ruimte. Aangezien zij dit heeft gedaan, betwist verzoekster dat zij geen stappen heeft ondernomen om deze lessen in te halen.

Verzoekster hekelt dat zij wordt afgereden op een element dat niet wordt vermeld in de opdracht. Waar zij als feedback kreeg dat de opbouw van dak en muren uitgetekend moesten worden en dat dit niet gebeurd is, werpt verzoekster tegen dat dit niet staat vermeld op het opdrachtenblad en ook nooit in de les is meegedeeld. Verzoekster besluit derhalve dat haar beoordeling niet tot stand is gekomen conform de eigen bepalingen van verwerende partij.

Beoordeling

De tussentijdse quatering is hier niet in het geding: de prestaties van andere studenten zijn niet relevant.

Wat de discussie omtrent het al dan niet moeten intekenen van de muren en het dak betreft, wijst de Raad erop dat dit aspect deel uitmaakt van de beoordeling van het deelonderdeel ‘Praktijkondersteuning 02’. Ten aanzien daarvan heeft de interne beroepscommissie geen herbeoordeling bevolen, zodat de thans bestreden beslissing daaromtrent geen nieuwe motieven bevat. Ter zake kan bijgevolg thans slechts ontvankelijk zijn wat verzoekster bij haar initieel intern beroep heeft opgeworpen – de Raad verwijst ter zake voor zover als nodig naar de bepalingen van artikel II.294, §2, vierde lid van de Codex Hoger Onderwijs:

De student kan in de procedure voor de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen geen nieuwe bezwaren aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

Verwerende partij merkt terecht op dat verzoekster de grief inzake het al dan niet duidelijk gecommuniceerd zijn dat dak en muren moesten worden getekend, bij het intern beroep niet heeft opgeworpen. Dit middelonderdeel is onontvankelijk.

Het derde middel is, in zoverre ontvankelijk, ongegrond.

Vierde middel

Verzoekster steunt een vierde middel op het rechtszekerheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoekster zet uiteen dat haar jury bestond uit drie juryleden: twee van de vaste docenten (mevrouw K.S. en mevrouw H.S.) en één extern jurylid (mevrouw I.Q.), en plaatvond op 14 juni 2018.

Verzoekster stelt dat zij na de uiteenzetting van haar project ‘wonen op 1 niveau’ van het extern jurylid de opmerking kreeg dat ze verzoeksters basisconcept niet goed vond. De reden die ze daarvoor gaf was volgens verzoekster zeker niet ontrecht en verzoekster kon zich daarin vinden. Verzoekster heeft er wél een probleem mee dat zij dat concept reeds op 29 maart 2018 aan haar drie docenten had voorgelegd tijdens de voorjury (mevrouw K.S., mevrouw H.S. en de heer D.O.) en dat zij toen van alle drie een positieve mondelinge feedback kreeg, wat leidde tot een positief tussentijds resultaat van 1 (= quotering tussen 55% en 69%). Verzoekster stipt aan dat zij na de tussenjury op bijna alle begeleidingsmomenten aanwezig was (behoudens eenmaal wegens ziekte) waar mevrouw K.S. haar vaste begeleider was. Ook tijdens deze begeleidingsmomenten is het basismeetidee volgens verzoekster nooit in vraag gesteld.

Verzoekster ziet er opnieuw een schending van het rechtszekerheidsbeginsel in dat er steeds positieve signalen werden gegeven en dat zij nooit alarmerende signalen heeft ontvangen die haar in staat stelden om de gevolgen van haar handelingen te voorzien, met name feedback die het voor haar mogelijk maakte om de jurypresentatie aan te passen opdat deze niet plots negatief zou beoordeeld worden. Deze gebrekkige begeleiding heeft het volgens verzoekster onmogelijk gemaakt om te slagen voor dit onderdeel.

Verwerende partij replicaert hierop dat de interne beroepscommissie reeds op 9 juli 2018 heeft opgemerkt dat de opdrachten schriftelijk zijn uitgeschreven en leerdoelen vermelden, en dat de beoordelingsverslagen eveneens verwijzen naar de doelstellingen die geformuleerd werden bij de opdrachten.

Waar verzoekster stelt dat zij slechts één keer afwezig was wegens ziekte en dat zij naar bijna alle begeleidingsmomenten ging, argumenteert verwerende partij dat verzoekster meer dan éénmaal afwezig was. Zij verwijst ter zake naar stuk 5 van het administratief dossier.

Alleszins is de beoordeling op een veel bredere basis tot stand gekomen dan enkel de opmerking dat het basisconcept niet goed bevonden werd. Verzoekster onderbouwt verder dit middel niet, dat aldus volgens verwerende partij feitelijke grondslag mist.

In haar wederantwoordnota stelt verzoekster nog het volgende:

“Zoals ik reeds vermelde in mijn verzoekschrift van 12 september ging in na mijn tussenjury naar alle lessen behalve de les van 19/04 (wegen ziekte) en de les van 10/05 omdat die werd verschoven naar 7/05 ’s avonds en ik die avond niet aanwezig kon zijn vanwege mijn job. Dit is ook duidelijk te zien in de begeleidingsfiche van mijn vaste jurybegeleidster mevrouw [S.] (bewijsstuk 4)

De argumenten ‘*Lange gang is dwingend en dwangmatig ontworpen, op die manier wordt je ruimte moeilijk bruikbaar*’ en ‘*eten en koken werkt niet, ergonomische problemen*’ zijn argumenten die slaan op het concept. Dit concept was er reeds op de voorjury van 29 maart 2018 en werd toen, alsook in de daaropvolgende lessen met mijn vaste begeleidster en tevens lid van de jury mevrouw [K.S.], niet in vraag gesteld.

Er zijn meerdere argumenten die mijn onvoldoende verklaren maar dit neemt niet weg dat een deel van deze argumenten van de jury in het juryverslag van 14 juni 2018 (bewijsstuk 5) ongegrond zijn en niet in rekening kunnen worden genomen voor mijn quatering.”

Beoordeling

Het middel komt er in essentie opnieuw op neer dat verzoekster van oordeel is dat zij door hetzij ontoereikende, hetzij misleidende feedback tijdens het academiejaar niet is geslaagd.

De Raad is ook hier van oordeel dat verzoekster niet aantoont dat de hierboven in herinnering gebrachte voorwaarde om, zo er al gebreken in de begeleiding kunnen worden vastgesteld, deze dermate ernstig te bevinden dat zij de regelmatigheid van de examenbeslissing in het gedrang brengen, te dezen is vervuld.

Overigens verklaart mevrouw H.S. formeel dat zij tijdens de voorjury er wel degelijk op heeft gewezen dat het basisconcept ‘haperde’ en dat er toen opmerkingen werden gemaakt omtrent de eethoek (stuk 8b administratief dossier). De Raad ziet geen reden om aan deze verklaring te twijfelen.

Het middel is niet gegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 17 oktober 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.455 van 17 oktober 2018 in de zaak 2018/349

In zake: Arnout DEVOLDER
 woonplaats kiezend te 9971 Nokere
 Waregemsestraat 50

tegen:

HOGESCHOOL GENT
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Eva Bral
kantoor houdend te 9000 Gent
Henleykaai 3R
alwaar woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 17 september 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 12 september 2018.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 17 oktober 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

III. Feiten

Verzoeker is in het academiejaar 2017-2018 ingeschreven in de opleiding ‘bachelor lager onderwijs’.

Tot het curriculum van verzoeker behoort het opleidingsonderdeel ‘Krachtig leren 13: focus onderwijsbehoeftes in kaart brengen’. Op dat opleidingsonderdeel behaalt verzoeker een examencijfer van 8/20.

De proclamatie vindt plaats op 12 september 2018.

Met een schrijven van 17 september 2018 richt verzoeker zich tot zowel de interne beroepscommissie als de Raad, aangevend dat hij tegen de voormelde examenbeslissing beroep wil instellen.

IV. Ontvankelijkheid - regelmatige uitputting van het intern beroep

Artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs stelt, zoals de Raad recent reeds heeft overwogen (R.Stvb. 24 augustus 2018, nr. 4.376; R.Stvb. 14 september 2018, nr. 4.405), inzake de bevoegdheid van de Raad het volgende:

“Er wordt een Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, verder ‘de Raad’ genoemd, opgericht bij de bevoegde dienst van de Vlaamse Gemeenschap.

De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbeslissingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

Wat betreft de plicht tot het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep, blijkt uit de memorie van toelichting bij het toenmalige decreet van 19 maart 2004 ‘betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’ dat het intern beroep “*verplicht moet worden uitgeput vooraleer men een beroep kan instellen bij*” de Raad (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 16*). De decreetgever heeft de uitputting van het intern beroep derhalve beoogd als een voorwaarde om tot de beroepsprocedure bij de Raad toegang te krijgen, en dus als een ontvankelijkheidsvoorwaarde bij dat beroep. Ook in de rechtsleer wordt aangenomen dat de regelmatige uitputting van een georganiseerd administratief beroep een voorwaarde is om een ontvankelijk beroep bij een administratief rechtscollege in te stellen (zie o.a. J. GORIS, *Georganiseerde administratieve beroepen*, Brugge, die Keure, 2012, 70-71;

J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State. Afdeling Administratie. Ontvankelijkheid*, Brugge, die Keure, 1996, 99-105; P. POPELIER, “Over de uitputting van het georganiseerd administratief beroep als ontvankelijkheidsvoorwaarde voor een beroep bij de Raad van State”, noot onder RvS 16 augustus 1999, nr. 82.102, *RW* 1999-00, 850).

De vraag of verzoeker op ontvankelijke wijze het intern beroep heeft ingesteld en uitgeput, raakt derhalve aan het onderzoek naar de ontvankelijkheid van het bij de Raad ingestelde beroep.

Standpunt van partijen

Verwerende partij voert als exceptie aan dat het schrijven van verzoeker van 17 september 2018 heeft geleid tot het opstarten van een interne beroepsprocedure binnen de instelling, waaromtrent nog geen eindbeslissing is tussengekomen.

Bij gebreke aan beslissing van de interne beroepscommissie, is huidig beroep volgens verwerende partij niet ontvankelijk.

Beoordeling

Uit de hierboven in herinnering gebrachte bepalingen van de Codex Hoger Onderwijs blijkt dat een beroep bij de Raad slechts kan worden ingesteld tegen een beslissing van de interne beroepsinstantie – of, geval dat zich te dezen niet voordoet, tegen het uitblijven van een dergelijke beslissing.

Aangezien de interne beroepsprocedure nog hangende was op het ogenblik van het instellen van het beroep bij de Raad, is het huidig beroep bij de Raad voorbarig en derhalve onontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 17 oktober 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyveld	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris **De voorzitter**

Freya Gheysen **Jim Deridder**

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.457 van 17 oktober 2018 in de zaak 2018/363

In zake: Mohamed SALLAM
woonplaats kiezend te 1040 Etterbeek
Kazernelaan 29

tegen:

VRIJE UNIVERSITEIT BRUSSEL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaten Alain François en Kristof Caluwaert
kantoor houdend te 1050 Brussel
Louizalaan 99
alwaar woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 17 september 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de Onderzoeksraad van 20 juni 2018 houdende weigering tot herinschrijving en van de beslissing van de voorzitter van de interne beroepsinstantie van 10 september 2018 waarbij het intern beroep van verzoeker onontvankelijk wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 17 oktober 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Verzoeker en Jo Coulier, die verzoeker bijstaat, en advocaat Kristof Caluwaert, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds 2013 ingeschreven aan de Vrije Universiteit Brussel als doctoraatsstudent. Voor de financiering van het doctoraatsonderzoek sluit verzoeker een overeenkomst met het Vlaams Instituut voor Biotechnologie.

Nadat verzoeker in de zomer van 2017 volgens verwerende partij meermaals afwezig is in het labo, deelt hij in september 2017 aan zijn promotor mee dat hij met psychische problemen kampt. Daar verzoeker aangeeft zich ondertussen beter te voelen en het doctoraat te willen voortzetten, wordt hij voor het academiejaar 2017-2018 opnieuw ingeschreven.

Verzoeker blijft in het academiejaar 2017-2018 opnieuw afwezig en reageert niet op de contactpogingen van de promotor. De overeenkomst tussen verzoeker en het Vlaams Instituut voor Biotechnologie, die op 31 december 2017 afliep, wordt niet verlengd.

Verzoeker herneemt na die datum het doctoraatsonderzoek ook niet op vrijwillige basis.

In haar feitenrelas stelt verwerende partij dat verzoeker nadien nog een herinneringsmail ontving om een voortgangsverslag in te dienen, wat door verzoeker niet wordt tegengesproken.

Op 25 mei 2018 verleent de commissie voor de doctoraatsopvolging van de faculteit Wetenschappen en Bio-ingenieurswetenschappen een negatief advies omtrent de voortzetting van verzoekers doctoraat, met vermelding van de motivering: “*het doctoraat werd door de doctorandus stopgezet en er werd bijgevolg geen verslag ingediend.*” (stuk 1 administratief dossier).

De Onderzoeksraad sluit zich daar in zitting van 20 juni 2018 bij aan en verleent een negatief advies tot herinschrijving – wat overeenkomstig het ‘centraal reglement voor de toekenning van de academische graad van doctor’ als een beslissing moet worden begrepen.

Dit is de eerste bestreden beslissing. Zij wordt met een e-mail van 3 juli 2018 aan verzoeker overgemaakt.

Met een e-mail van 26 augustus 2018 richt verzoeker zich tot de juridisch adviseur van verwerende partij, die op de beslissing van 20 juni 2018 als contactpersoon staat aangemerkt.

In deze e-mail zet verzoeker nader uiteen met welke medische problemen hij kampete. Hij voert aan dat hij meermaals heeft geprobeerd aan zijn promotor duidelijk te maken dat hij ziek was, maar dat hij van hem geen begrip kreeg. Verzoeker stelt dat hij volgens het laatste verslag van zijn dokter aan de beterhand is en dat hij de wil en de kracht heeft om het doctoraat te voleindigen. Verzoeker verwijst ten slotte naar de drie voortgangsrapporten die hij heeft ingediend, en stelt dat alle documenten, medische verslagen en politieverslagen op aanvraag beschikbaar zijn.

Met een e-mail van 10 september 2018 wordt aan verzoeker meegedeeld dat zijn beroep onontvankelijk wordt verklaard, en dit om verschillende redenen: het beroep is – gelet op de kennisgeving van 3 juli 2018 – laattijdig en het is bovendien niet ingediend met een ondertekend beroep dat aangetekend werd verzonden – wat in het ‘centraal reglement voor de toekenning van de academische graad van doctor’ op straffe van onontvankelijkheid is voorgeschreven.

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Regelmotigheid van de rechtspleging

Artikel 295, §1 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt inzake de door de verzoekende partij aangewende stukken het volgende:

§1. De verzoeker kan aan het verzoekschrift de overtuigingsstukken toevoegen die hij nodig acht.

De verzoeker kan naderhand slechts bijkomende overtuigingsstukken aan het dossier laten toevoegen, voor zover deze bij de opmaak van het verzoekschrift nog niet aan de verzoeker bekend waren. De verzoeker bezorgt in dat geval onverwijd een kopie van de bijkomende overtuigingsstukken aan het bestuur.

Bij zijn wederantwoordnota voegt verzoeker vijf stukken. Twee daarvan werden reeds samen met het verzoekschrift neergelegd (stukken 1 en 2), drie daarvan (stukken 3, 4 en 5) niet en zijn derhalve als ‘nieuw’ aan te merken.

Aangezien deze stukken dateren van respectievelijk 8 augustus 2018 (stuk 3, een beslissing van het OCMW van Etterbeek), 11 september 2018 (stuk 4, een beslissing van de FOD

Binnenlandse Zaken) en 15 december 2016 (de overeenkomst met het Vlaams Instituut voor Biotechnologie) en dus aan verzoeker bekend waren vóór het instellen van het beroep bij de Raad, worden zij uit de debatten geweerd.

V. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het beroep.

A. Ontvankelijkheid wat het voorwerp betreft

Standpunt van partijen

Verwerende partij voert aan dat het beroep niet ontvankelijk is in de mate dat het is gericht tegen de eerste bestreden beslissing, omdat het intern beroep een devolutieve werking heeft.

Verzoeker betwist deze visie. Hij stelt dat hij gebruik heeft willen maken van de interne beroeps mogelijkheid en dat hij het intern beroep ook heeft uitgeput, aangezien de voorzitter van het bevoegde orgaan dat intern beroep op gemotiveerde wijze heeft verworpen. Dat het beroep onontvankelijk werd verklaard, is volgens verzoeker niet relevant.

Beoordeling

Of een initiële studievoortgangsbeslissing zoals een beslissing tot beëindiging van een doctoraatsinschrijving in de huidige stand van de procedure nog het voorwerp kan uitmaken van een beroep bij de Raad, is in beginsel afhankelijk van de omvang van de bevoegdheid van het orgaan dat instaat voor de behandeling van het intern beroep, dat de student op straffe van onontvankelijkheid van zijn beroep bij de Raad eerst dient uit te putten.

Te dezen bepaalt artikel 47, §2 van het ‘centraal reglement voor de toekenning van de academische graad van doctor’ van de verwerende partij dat het intern beroep leidt tot de gemotiveerde afwijzing van dat beroep door de voorzitter van de beroepsinstantie op grond van de onontvankelijkheid van het beroep, dan wel tot een beslissing van de beroepsinstantie die de oorspronkelijke beslissing op gemotiveerde wijze bevestigt of herziet.

Verwerende partij heeft haar interne beroepsprocedure aldus derwijze georganiseerd dat de beroepsinstantie over volheid van bevoegdheid beschikt, zodat – althans wat de beslissingen uitgaande van de beroepsinstantie zelf betreft – de beslissing van dit beroepsorgaan in de plaats treedt van de initiële studievoortgangsbeslissing, die dan op haar beurt uit de rechtsorde verdwijnt en bijgevolg niet meer in rechte aanvechtbaar is.

Datzelfde kan niet worden gesteld van een beslissing uitgaande van de voorzitter van de beroepsinstantie. Het onontvankelijk verklaren van een intern beroep is geen beslissing die de initiële studievoortgangsbeslissing uit het rechtsverkeer wegneemt. Er anders over oordelen zou betekenen dat er ten aanzien van verzoeker geen beslissing over de grond van het geschil overblijft, wat uiteraard onmogelijk is.

Het onontvankelijk verklaren van een intern beroep kan te dezen evenmin worden beschouwd als een impliciete bevestiging van de inhoud van de eerste bestreden beslissing, aangezien de voorzitter van de beroepsinstantie daartoe krachtens artikel 47, §1 van het voormelde reglement niet bevoegd is.

De eerste bestreden beslissing is nog aanwezig in het rechtsverkeer.

De exceptie is ongegrond.

B. Regelmatische uitputting van het intern beroep

Artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs stelt, zoals de Raad recent reeds heeft overwogen (R.Stvb. 24 augustus 2018, nr. 4.376; R.Stvb. 14 september 2018, nr. 4.405), inzake de bevoegdheid van de Raad het volgende:

“Er wordt een Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, verder ‘de Raad’ genoemd, opgericht bij de bevoegde dienst van de Vlaamse Gemeenschap.

De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbeslissingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

Wat betreft de plicht tot het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep, blijkt uit de memorie van toelichting bij het toenmalige decreet van 19 maart 2004 ‘betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’ dat het intern beroep “*verplicht moet worden uitgeput vooraleer men een beroep kan instellen bij*” de Raad (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 16*). De decreetgever heeft de uitputting van het intern beroep derhalve beoogd als een voorwaarde om tot de beroepsprocedure bij de Raad toegang te krijgen, en dus als een ontvankelijkheidsvoorwaarde bij dat beroep. Ook in de rechtsleer wordt aangenomen dat de regelmatige uitputting van een georganiseerd administratief beroep een voorwaarde is om een ontvankelijk beroep bij een administratief rechtscollege in te stellen (zie o.a. J. GORIS, *Georganiseerde administratieve beroepen*, Brugge, die Keure, 2012, 70-71; J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State. Afdeling Administratie. Ontvankelijkheid*, Brugge, die Keure, 1996, 99-105; P. POPELIER, “Over de uitputting van het georganiseerd administratief beroep als ontvankelijkheidsvoorwaarde voor een beroep bij de Raad van State”, noot onder RvS 16 augustus 1999, nr. 82.102, *RW* 1999-00, 850).

De vraag of verzoeker op ontvankelijke wijze het intern beroep heeft ingesteld, raakt derhalve aan het onderzoek naar de ontvankelijkheid van het bij de Raad ingestelde beroep.

Standpunt van partijen

Verwerende partij voert in een *eerste exceptie ratione temporis* aan dat de eerste bestreden beslissing met een intern beroep kon worden aangevochten binnen een vervaltermijn van zeven kalenderdagen na de kennisgeving van die beslissing.

Verwerende partij situeert die kennisgeving op 3 juli 2018, zijnde de dag dat de e-mail aan verzoeker werd verzonden. Het intern beroep, daterend van 26 augustus 2018, is volgens verwerende partij dan ook manifest laattijdig. Verwerende partij stipt verder aan dat zij weliswaar begrip kan opbrengen voor de moeilijke persoonlijke situatie van verzoeker, maar dat de door hem aangehaalde redenen niet rechtvaardigen dat hij bijna heel het academiejaar 2017-2018 niets van zich heeft laten horen en al te laat een intern beroep heeft ingesteld. Daarbij merkt verwerende partij nog op dat niet blijkt waarom het voor verzoeker onmogelijk zou zijn geweest om tijdig zijn grieven tegen de eerste bestreden beslissing uiteen te zetten, onder meer

doordat het voorgebrachte medisch attest slechts betrekking heeft op de periode van 27 juli tot en met 1 september 2018.

Verder doet verwerende partij in een *tweede exceptie* gelden dat het intern beroep evenmin beantwoordt aan de vormelijke ontvankelijkheidsvoorwaarden van artikel 47 van het voormeld reglement. Daar waar deze bepaling uitdrukkelijk op straffe van onontvankelijkheid voorschrijft dat het intern beroep wordt ingesteld “*door middel van een ondertekend en gedagtekend verzoekschrift dat per aangetekend schrijven wordt ingediend*”, wijst verwerende partij erop dat verzoekers intern beroep niet bij aangetekend schrijven werd ingesteld en evenmin door verzoeker was ondertekend.

Verzoeker repliceert in zijn wederantwoordnota ten aanzien van de eerste exceptie dat hij zich op overmacht en medische redenen beroeft, en op het feit dat hij onbereikbaar was ten gevolge van een familiaal conflict, waardoor hij was ‘ondergedoken’ en maandenlang geen vaste verblijfplaats had.

Op de tweede exceptie gaat verzoeker niet nader in.

Beoordeling

De verzending van een beslissing met een e-mail verleent, bij gebreke aan een ontvangstbevestiging, geen vaste datum.

Uit een bewijs van verzending van de eerste bestreden beslissing op 3 juli 2018 kan dan ook niet worden afgeleid op welke datum dit bericht verzoeker heeft bereikt. De Raad kan die datum evenmin uit een ander element van het dossier afleiden.

De eerste exceptie wordt verworpen.

De tweede exceptie daarentegen, treft doel.

De ondertekening van een intern beroep kan als een substantiële vormvereiste worden beschouwd, die de instelling op straffe van nietigheid vermag voor te schrijven.

Verzoeker betwist niet dat hij zijn intern beroep niet heeft ondertekend, en hij betwist evenmin de strekking van artikel 47, §2 van het ‘centraal reglement voor de toekenning van de academische graad van doctor’ ter zake.

Het intern beroep werd op dat punt terecht onontvankelijk verklaard, wat tot gevolg heeft dat ook huidig beroep bij de Raad onontvankelijk is.

Anders dan verzoeker het ziet, kan de Raad zich in dat geval niet uitspreken over de grond van de zaak.

Het is eigen aan een rechterlijke beoordeling dat de vaststelling van de ontvankelijkheid van het beroep, een bindende uitspraak ten gronde uitsluit.

Voor zover als nodig bevestigt overigens artikel II.292, §1 van de Codex Hoger Onderwijs dat de beoordeling door de Raad leidt tot “de gemotiveerde afwijzing van het beroep op grond van de onontvankelijkheid of de ongegrondheid ervan” of “de gemotiveerde vernietiging van de onrechtmatig genomen studievoortgangsbeslissing”, zodat alleszins de door verzoeker beoogde vernietiging zich niet verstaat met de vaststelling van de onontvankelijkheid van zijn beroep.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechting van 17 oktober 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter

bijgestaan door

Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.454 van 17 oktober 2018 in de zaak 2018/423

In zake: xxx

bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Vangeel
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24
alwaar woonplaats wordt gekozen

tegen:

UNIVERSITEIT GENT
woonplaats kiezend te 9000 Gent
St. Pietersnieuwstraat 25

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 24 september 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 17 september 2018, waarbij het intern beroep van verzoeker deels gegrond wordt verklaard en het examencijfer voor het opleidingsonderdeel ‘Geneeskunde van gezelschapsdieren, met kliniek III’ wordt vastgelegd op 9/20.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 17 oktober 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Christophe Vangeel die verschijnt voor de verzoekende partij en Sabien Lust, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is ingeschreven in de opleiding Master of Veterinary Medicine in de dierengeneeskunde, afstudeerrichting gezelschapsdieren.

Tot het curriculum behoort het opleidingsonderdeel ‘Geneeskunde van de gezelschapsdieren, met kliniek III’. Bij de eerste examenzittijd behaalt verzoeker voor dat opleidingsonderdeel een examencijfer van 9/20.

Terwijl het opleidingsonderdeel volgens de studiefiche bestaat uit vijf onderdelen (‘Interne’, ‘Hematologie en cytologie’, ‘Oncologie’, ‘Dermatologie’ en ‘Voortplanting en verloskunde’) wordt tijdens het academiejaar beslist en aan de studenten meegedeeld dat het opleidingsonderdeel voortaan zal bestaan uit drie partims: ‘Voortplanting, diervoeding en medische beeldvorming’, ‘Oncologie, oncopathologie en farmacotherapie’ en ‘Critical care, oftalmologie en dermatologie’.

Verzoeker behaalt voor de voormelde partims respectievelijk 16/20, 2,3/20 en 18/20. In toepassing van de studiefiche, die bepaalt dat de gemiddelde score wordt afgetopt tot 9/20 wanneer de student voor één van de partims minder dan 7/20 scoort, bekomt verzoeker een examencijfer van 9/20.

De proclamatie vindt plaats op 5 juli 2018.

Op 12 juli 2018 stelt verzoeker het volgende intern beroep in:

“Bij deze wens ik beroep aan te tekenen tegen de examenbeslissing voor het opleidingsonderdeel ‘Geneeskunde van de gezelschapsdieren, met kliniek III (G000761)’, professor [A.V.S.], in het bijzonder voor wat betreft (echter voorlopig niet-beperkend):

- De mij toegekende eindscore, in het bijzonder het herleiden van mijn rekenkundig berekende eindscore op basis van de behaalde deelscores partim 1: 16/20, partim 2: 2,3/20 en partim 3: 18/20 - deze eindscore voor betreffend opleidingsonderdeel bedraagt 12,1/20 – tot het hoogste niet-geslaagd cijfer, m.n. 9/20;
Echter hierbij wordt nagelaten deze reductie van de effectief behaalde eindscore tot een eindscore van 9/20, hetgeen niet-geslaagd inhoudt, te motiveren;

- De mij toegekende score - 2,3/20 - voor het tweede onderdeel (ook ‘partim 2’ genoemd), omvattende oncologie, oncopathologie en farmacotherapie is vermoedelijk aangetast door een materiële vergissing; In voorkomend geval houdt dit in dat ook de toegekende eindscore aangetast is door een materiële vergissing en dient te worden herzien. Dit aspect dien ik nog te bespreken met de betrokken medelesgever teneinde uitsluitsel te bekomen.
- Als evaluatievorm voor het deel ‘theorie (A)’ van dit opleidingsonderdeel wordt voorzien in een periode gebonden evaluatie met als evaluatievorm ‘schriftelijk examen met mogelijkheid tot mondelinge verdediging’; inderdaad werd als evaluatievorm voor alle drie de onderdelen van het theorieonderdeel een schriftelijk examen gehanteerd, echter zonder ook maar enige mogelijkheid tot mondelinge verdediging; Ik ben er van overtuigd dat het mij onthouden van een mondelinge verdediging van mijn schriftelijk geformuleerde antwoorden ertoe geleid heeft dat ik niet geslaagd ben, minstens niet een resultaat van 7/20 heb behaald, op het deel/partim 2 van dit opleidingsonderdeel. Deze overtuiging werd des te meer bevestigd na feedback met de betrokken medelesgever van het onderdeel oncopathologie op basis van mijn schriftelijk geformuleerde antwoorden.
- Dit opleidingsonderdeel bestaat uit enerzijds een theoretisch gedeelte en anderzijds ook uit een praktisch gedeelte, omvattende kliniekwerkzaamheden. De evaluatievorm voor deze laatste is een permanente, niet periode gebonden evaluatie; Het is echter mij niet duidelijk op welke wijze deze evaluatie van het praktisch gedeelte en de hierbij toegekende score verrekend wordt in de eindscore voor dit opleidingsonderdeel; hier aangaande werd geen informatie verstrekt, noch werd enige score medegedeeld.

Voor wat betreft de reglementaire bepalingen in het kader van dit beroep verwijss ik naar het OER en de studiefiche academiejaar 2016-2017 t.e.m. 2017-2018 van dit opleidingsonderdeel ‘Geneeskunde van de gezelschapsdieren, met kliniek III (G000761)’ Echter beschik ik heden niet over alle elementen en feiten dewelke noodzakelijk zijn met het oog op de formulering van mijn bezwaren en mijn motivatie.

Dit om reden dat ik morgen vrijdag 13 juli afspraak heb met een medelesgever van vermeld opleidingsonderdeel, teneinde een aanvullende feedback te bekomen waarbij ik aanvullende informatie verwacht te bekomen.

Vandaar dat ik mij er toe verplicht zie, gelet op de dwingende vervaltermijn, heden reeds formeel/ bewarend beroep aan te tekenen ter vrijwaring van mijn rechten.

Zo spoedig als ik de vereiste informatie als hierboven toegelicht, bekomen heb, zal ik u middels een schrijven in aanvulling van voorliggend bewarend beroepschrift en de reeds geuite, maar niet beperkende bezwaren, in kennis stellen van al mijn bezwaren ten aanzien van betreffende examenbeslissing.”

Dit intern beroep wordt door verzoeker na het verkrijgen van feedback nog aangevuld c.q. gewijzigd als volgt:

“ (...)

Inmiddels beschik ik over alle elementen en feiten dewelke ik noodzakelijk acht met het oog op de formulering van mijn bezwaren en argumenten ten aanzien van betreffende examenbeslissing.

Voor wat betreft de reglementaire bepalingen in het kader van dit beroep, verwijst ik naar:

- het onderwijs- en examenreglement 2017-2018 van de universiteit Gent;
- de studiefiche voor het opleidingsonderdeel ‘Geneeskunde van de gezelschapsdieren, met kliniek III (G000761)’, academiejaar 2016-2017 t.e.m. 2017-2018.
- eveneens verwijst ik naar de gevoerde communicatie per e-mail met de verantwoordelijke lesgever prof. [A.V.S.] als toegevoegd in bijlage.

Mijn bezwaren bevatten volgende elementen:

- Vermeende materiële vergissing bij de toekenning van de score van het tweede deel (partim 2) van dit opleidingsonderdeel:

op basis van de bekomen informatie ter gelegenheid van mijn aanvullende feedback bij prof. [C.] op vrijdag 13 juli, dien ik te besluiten dat, in weerwil van mijn eerste vermoeden na de eerste feedback op dinsdag 10 juli, er geen sprake blijkt te zijn van een materiële vergissing bij de quotering van de gestelde examenvraag inzake oncopathologie. Waar ik vooreerst bij het inkijken van mijn examenkopij meende begrepen te hebben dat ik een score van 3/10 had toegekend gekregen op de enige door prof. [C.] gestelde vraag, daar waar prof. [V.S.] als behaalde score 1,5/10 had opgegeven, blijkt na bijkomende toelichting dat prof. [C.] betreffende vraag op basis van een totaalscore van 20 heeft verbeterd, waarbij mijn score 3 bedroeg, en vervolgens omgerekend heeft naar een totaalscore van 10, als gevolg waarvan de mij toegekende score 1,5/10 bedraagt. Dit cijfer strookt bijgevolg met de score zoals vermeld door prof. [V.S.]. Deze score, samengegeteld met de behaalde score op het deel farmacotherapie - prof. [D.], twee examenvragen met een behaalde score van 2/20 – geeft een resultaat van 3,5/30, hetwelk dan weer wordt omgerekend tot een totaalscore op 20 voor dit deel partim 2 van dit opleidingsonderdeel, met als uiteindelijk resultaat een deelscore van 2,3/20.

Dit cijfer stemt overeen met het behaalde resultaat als mij medegedeeld door prof. [V.S.].

Echter op basis van voorgaande dien ik vast te stellen dat er geen duidelijkheid heerst inzake het belang dat toegekend werd aan de respectievelijke vragen in functie van de berekening van de respectievelijke scores van de onderscheiden delen/partims en bij uitbreiding de totaalscore voor dit opleidingsonderdeel, en evenzo in welke mate de onderscheiden delen (partim 1, 2 en 3) van dit opleidingsonderdeel doorwegen bij het tot stand komen van de uiteindelijke totaalscore. Wordt hierbij het rekenkundig gemiddelde van de behaalde score op iedere vraag binnen éénzelfde partim gehanteerd, of wordt aan de onderscheiden vragen een verschillend gewicht toegekend om te komen tot een gewogen gemiddelde? Dit is niet duidelijk en mij niet bekend zodat ik maar kan uitgaan van de veronderstelling dat de totaalscore op dit opleidingsonderdeel het rekenkundig gemiddelde is van de deelscores van ieder van deze drie onderdelen (partims), herleid tot op een totaal van 20. Op basis van deze veronderstelling kan ik vervolgens ook maar slechts veronderstellen dat mijn berekende totaalscore, als rekenkundig gemiddelde van de drie deelscores, 12,1/20 bedraagt. Echter, hier aangaande heb ik geen zekerheid daar vooreerst mijn berekende totaalscore mij niet ter kennis werd gebracht, noch is er geen toelichting of ook maar enige informatie beschikbaar, noch in de studiefiche noch via voorafgaandelijke communicatie, inzake de berekeningswijze voor het tot stand komen van het eindresultaat voor dit opleidingsonderdeel en de diverse onderverdelingen; wordt

hierbij het gewoon rekenkundig gemiddelde berekend of wordt een gewogen gemiddelde berekend met toepassing van wegingscoëfficiënten?

Eveneens in dit kader dien ik voor wat betreft het praktische gedeelte van dit opleidingsonderdeel volgende vast te stellen: naast een theoretisch gedeelte omvat de inhoud van dit [opleidingsonderdeel] conform de studiefiche ook een praktisch gedeelte, bestaande uit kliniekwerkzaamheden (onderzoek en behandeling van patiënten). Als evaluatievorm voor dit praktisch gedeelte bepaalt de studiefiche een permanente, niet-periodegebonden evaluatie. Echter laat de studiefiche na te bepalen hoe en in welke mate het belang, dat toegekend wordt aan dit praktisch gedeelte ('B-toepassingen') in rekening gebracht wordt binnen de totaalscore van dit opleidingsonderdeel. Op basis van de mij gecommuniceerde deelscores, dien ik te besluiten dat de behaalde resultaten op dit praktisch deel van dit opleidingsonderdeel niet in rekening werden gebracht. Zodoende kan de mij toegekende totaalscore op dit opleidingsonderdeel niet mijn volledig behaalde totaalresultaat voor dit opleidingsonderdeel weergeven, zodat deze totaalscore onvolledig en gebrekig is.

Het is mij dan ook niet duidelijk hoe ik op basis van de mij toegekende totaalscore op dit opleidingsonderdeel als niet-geslaagd op dit opleidingsonderdeel kan verklaard worden. Voorgaande vormt dan ook een eerste element van mijn bezwaar.

- Een tweede element van mijn bezwaar betreft het herleiden van mijn rekenkundig berekende totaalscore op dit opleidingsonderdeel tot de score 9/20, het hoogste niet-geslaagd cijfer. Op basis van de mij door de verantwoordelijke lesgever medegedeelde behaalde resultaten op de drie onderscheiden delen van dit opleidingsonderdeel, m.n. partim 1: 16/20, partim 2: 2,3/20 en partim 3: 18/20 bedraagt mijn 'vermoedelijke' totaalscore voor dit opleidingsonderdeel 12,1/20 ('vermoedelijk' om reden als hiervoor toegelicht). Om reden van de toepassing van de eindscoreberekening als vermeld in de studiefiche van dit opleidingsonderdeel, wordt de eindscore, ook als deze een cijfer van 10 of meer op 20 zou zijn, teruggebracht tot het hoogste niet-geslaagd cijfer (nl. 9/20) indien de student minder dan 7/20 heeft voor één van de vier (drie?) omschreven onderdelen en kan men niet slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel. Deze werkwijze is niet redelijk en ik kan mij dan ook niet akkoord verklaren met deze werkwijze en wel om volgende redenen:

Er is mij niet bekend of er al dan niet een kwalitatieve beoordeling heeft plaatsgevonden ter beoordeling van het al dan niet behalen van de eindcompetenties voor dit opleidingsonderdeel. Mocht deze alsnog hebben plaatsgevonden, werd ik hiervan niet in kennis gesteld. Zodoende wordt mij iedere motivatie onthouden ter verantwoording van de reductie van mijn rekenkundig berekende totaalscore voor dit opleidingsonderdeel naar de mij toegekende eindscore van 9/20.

De studiefiche inderdaad voorziet weliswaar in het toekennen van het hoogst niet-geslaagd cijfer van 9/20 op dit opleidingsonderdeel wanneer in voorkomend geval de student een berekende eindscore van 10/20 of meer behaalt maar tezelfdertijd niet de vereiste minimale 7/20 op een onderdeel van dit opleidingsonderdeel behaalt, maar laat na aan te geven dat in voorkomend geval voorzien wordt in een kwalitatieve beoordeling met de nodige motivatie ter verantwoording van het toegekende eindcijfer.

In meer, het OER noch een facultair reglement voorziet in ook maar enige bepaling ter verantwoording van deze werkwijze.

De vraag rijst dan ook of deze werkwijze, als weliswaar vermeld in de studiefiche maar niet gedragen door enige universitaire of facultaire reglementaire bepaling, rechtsgeldig is en toegepast mag worden.

Wel bepaalt het OER dat een student een creditbewijs behaalt voor een opleidingsonderdeel waarvoor hij geslaagd is; een student slaagt voor een opleidingsonderdeel wanneer hij ten minste 10 op 20 behaalt (Art. 57). Vermits mijn berekende eindscore, dewelke zoals hierboven toegelicht vermoedelijk 12,1/20 bedraagt, houdt dit in dat ik geslaagd ben op dit opleidingsonderdeel.

Echter wordt dit resultaat mij onthouden als hiervoor toegelicht.

- Als evaluatievorm voor het deel ‘theorie (A)’ van dit opleidingsonderdeel wordt, zoals beschreven in de studiefiche, voorzien in een periode gebonden evaluatie met als evaluatievorm ‘schriftelijk examen met mogelijkheid tot mondelinge verdediging’; inderdaad werd als evaluatievorm voor alle drie de onderdelen van het theorieonderdeel een schriftelijk examen gehanteerd, echter zonder ook maar enige mogelijkheid tot mondelinge verdediging. Ik ben er van overtuigd dat het mij onthouden van een mondelinge verdediging van mijn schriftelijk geformuleerde antwoorden ertoe geleid heeft dat ik niet geslaagd ben, minstens niet een resultaat van 7/20 heb behaald, op het deel/partim 2 van dit opleidingsonderdeel.

Deze overtuiging werd des te meer bevestigd na feedback met de betrokken medelesgevers van het onderdeel ‘oncopathologie en farmacotherapie’ op basis de bespreking van mijn schriftelijk geformuleerde antwoorden.

Het mij onthouden van een mondelinge verdediging is in strijd met de beschreven evaluatievorm in de studiefiche en aldus ook met het de bepalingen in het OER aangezien de evaluatie dient te verlopen volgens het evaluatiemoment vastgelegd in de studiefiche.

De verantwoordelijke lesgever professor [A.V.S.] heeft op 3 mei 2018 een bericht via Minerva verstuurd naar alle ingeschreven studenten voor dit vak met informatie over het examen en de studiefiche (zie bijlage gevoerde communicatie).

Ze deelde mede dat ‘partiële vrijstellingen niet mogelijk zijn’, evenals het ‘drie verschillende schriftelijke examens met open vragen’ zouden zijn. Zij deelt weliswaar niet mede dat er geen mogelijkheid is tot mondelinge verdediging zal zijn, maar sluit dit ook niet uit. De studiefiche is hier echter bepalend daar deze na de start van het academiejaar niet meer kan gewijzigd worden (OER art. 41) en deze voorziet explicet in de mogelijkheid tot mondelinge verdediging van het schriftelijk examen voor het onderdeel theorie (A). Daarenboven doen de aangekondigde drie verschillende examendata vermoeden dat er een mondeling examen zou plaatsvinden.

OER, Afdeling II Glossarium evaluatievormen — Mondeling examen “Het examen kan bestaan uit (een selectie van) de volgende fasen: de student bereidt zich (schriftelijk) voor op de voorgelegde vragen, de examinator neemt de schriftelijke voorbereiding van de student door, de student geeft een mondelinge toelichting waarin hij/zij de vragen beantwoordt, de examinator stelt bijvragen om dieper in te gaan op een bepaald onderwerp, om de studenten de kans te geven bepaalde hiaten in hun antwoord aan te vullen of om met aangepaste bijvragen een nauwkeurigere beoordeling te geven.”

Ik ben er van overtuigd dat, indien ik mijn examen – specifiek partim 2 ‘oncopathologie en farmacotherapie’ – mondeling had kunnen verdedigen, ik een succesvol resultaat, op zijn minst 7/20 of meer, had kunnen behalen voor partim 2. Hierbij zou mijn

totaalscore niet herleid zijn tot het hoogste niet-geslaagde cijfer (zijnde 9/20) en zou ik dus een credit hebben behaald voor dit opleidingsonderdeel.

Op basis van de hiervoor toegelichte bezwaren ten aanzien van deze examenbeslissing voor betreffend opleidingsonderdeel ‘Geneeskunde van de gezelschapsdieren, met kliniek III (G000761)’ zie ik er mij toe verplicht deze examenbeslissing te betwisten en kan ik er mij niet mee akkoord verklaren. Ik verzoek u dan ook vriendelijk deze examenbeslissing te willen heroverwegen en mij, in de overtuiging dat u mijn bezwaren kunt bijtreden, alsnog geslaagd op dit opleidingsonderdeel te verklaren.

Mocht u onverhoop er toe besluiten niet in te gaan op dit verzoek, verzoek ik u in tweede orde mij partiële vrijstelling te verlenen met het oog op het tweedekansexamen voor deze delen van dit opleidingsonderdeel waarvoor ik met duidelijke cijfers als geslaagd kan beschouwd worden, m.n. het deel partim 1: voortplanting, diervoeding en medische beeldvorming en het deel partim 3: critical care, oftalmologie en dermatologie.”

De interne beroepscommissie behandeling verzoekers intern beroep op 30 juli 2018 en verklaart het ten dele gegrond:

“(…)

De institutionele beroepscommissie heeft integraal kennis genomen van de argumenten zoals die zijn geformuleerd in het beroepschrift en het aanvullend beroepschrift.

De student betwist enkel het deelcijfer van partim 2. Hij betwist dit deelcijfer niet inhoudelijk maar wel de manier waarop dit cijfer tot stand is gekomen en in tweede orde waarom dit deelcijfer doorslaggevend is geweest voor het niet slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel daar hij geen mondelinge toelichting mocht geven bij het schriftelijk examen.

De institutionele beroepscommissie heeft inzage gekregen in de studiefiche van het litigieuze opleidingsonderdeel zoals opgenomen in de studiegids 2017-2018 en de deelscores van de student.

De student behaalde volgende deelscores:

Partim 1: 16/20

Partim 2: 2,3/20

Partim 3: 18/20

Uit de toelichting van de verantwoordelijk lesgever blijkt dat elk partim voor 1/3 van de punten meetelt.

De student vraagt hoe de klinieken in de eindscoreberekening zijn opgenomen.

De institutionele beroepscommissie stelt vast dat de toelichting bij de evaluatievormen hier het volgende over meldt:

Theorie (A): periode gebonden evaluatie. Schriftelijk examen met mogelijkheid tot mondelinge verdediging. De exameninhoud bestaat uit de leerstof die besproken werd tijdens de hoorcolleges. De nadruk ligt vooral inzicht, op het kunnen interpreteren van symptomen en het opstellen van een probleemlijst, differentiaal diagnose en behandeling. Toepassingen (B): niet-periodegebonden evaluatie: permanente evaluatie. De studenten worden telkens na elke kliniek geëvalueerd. De permanente evaluatie is gebaseerd op de actieve inzet en vaardigheden van de student.

Studenten die zich doelbewust onttrekken aan de periodegebonden en/of niet-periodegebonden evaluatie kunnen als niet geslaagd worden verklaard.

De verantwoordelijk lesgever motiveert dit onderdeel bij de evaluatie als volgt:

- Niet-periode gebonden evaluatie werd niet meegeteld, maar ik heb deze evaluatie voor mijn vak in het geval van [verzoeker] nog eens opgezocht. Zijn punten hiervoor waren 12/20, met de opmerking dat hij elke dag te laat kwam (zie bijlage), dus dit kon nog slechter gescoord worden. Het zou in mijn geval zijn eindtotaal voor partim 1 naar beneden gehaald hebben. De niet-periode gebonden evaluatie dient als stok achter de deur, om studenten die zich aan de klinieken onttrekken te kunnen buizen. Het eindtotaal van het examen wordt hierdoor echter niet positief beïnvloed indien de student een zware buis heeft op één van de vakken, zoals in dit geval.

De institutionele beroepscommissie stelt vast dat dit conform het Onderwijs- en Examenreglement is:

PARTICIPATIE

Varianten: aanwezigheid, inzet, inhoudelijke inbreng.

Participatie houdt een beoordeling in van de wijze waarop studenten deelnemen aan een (na)bespreking, een discussie, practica, geleide oefeningen etc.

Tijdens dergelijke activiteiten kunnen verschillende aspecten in de beoordeling meegenomen worden: in sommige gevallen is het al dan niet aanwezig zijn van de studenten een factor in de beoordeling. In andere gevallen gaat het om de mate waarin studenten zich inzetten tijdens de activiteiten (het woord nemen, reacties posten op een discussieforum, fysieke inspanning leveren, doorzettingsvermogen tonen enz.). Omdat de beoordeling van aanwezigheid en inzet zich niet op inhoudelijke beheersing van bepaalde competenties richt, is dergelijke participatie slechts een onderdeel van een ruimere beoordeling. (...)

De institutionele beroepscommissie stelt vast dat deze participatie conform de studiefiche de actieve inzet en vaardigheden inhoudt, wat betekent dat – eveneens conform het OER – de klinieken onderdeel van de ruimere beoordeling uitmaken. Niet-participatie kan enkel leiden tot verder verlies van punten, participatie kan niet tot een hoger cijfer leiden. De student is door zijn aanwezigheid in de klinieken geen punten verloren. De institutionele beroepscommissie acht dit correct en zelfs mild, gelet op het evaluatieformulier waaruit blijkt dat de student tijdens de klinieken minder goed scoorde op attitude wegens elke dag te laat.

De student betwist de eindscoreberekening en meer bepaald het ontbreken van een kwalitatieve beoordeling bij het terugbrengen van zijn mathematisch geslaagd cijfer van 12,1/20 naar 9/20.

De institutionele beroepscommissie stelt vast dat de student de deelcijfers van 16/20, 2,3/20 en 18/20 behaalt. De eindscoreberekening in de studiefiche meldt hierover het volgende

Wanneer men niet deelneemt aan de evaluatie van één of meer onderdelen of minder dan 7/20 heeft voor één van de 3 bovengenoemde onderdelen kan men niet slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel. Indien de eindscore toch een cijfer van 10 of meer op 20 zou zijn, dan wordt dit teruggebracht tot het hoogste niet-geslaagd cijfer (of 9/20).

Doordat de student, naast de mooie deelcijfers voor partim 1 en 3 niet slaagt voor partim 2 met een zeer lage score van 2,3/20, kan de student conform de eindscoreberekening in de studiefiche niet meer slagen voor het geheel van het onderdeel.

Met betrekking tot de kwalitatieve beoordeling hieromtrek, meldt de institutionele beroepscommissie het volgende: het feit dat de student op partim 2 zeer slecht scoort, toont aan dat de student de beoogde eindcompetenties voor dit onderdeel en zodoende ook voor het volledige opleidingsonderdeel onvoldoende onder de knie heeft wat het niet slagen rechtvaardigt.

De institutionele beroepscommissie onderschrijft het systeem waarbij kan worden gevraagd dat studenten voor verschillende onderdelen geslaagd moeten zijn om te kunnen slagen voor het geheel en meldt dat de verantwoordelijk lesgever zich final een totaalbeeld moet vormen van de eindcompetenties die de student heeft bereikt wat kan resulteren in een eindscore die niet dezelfde is als de som van de deelscores. In dit concrete geval heeft de zeer lage score voor partim 2 die meetelt voor 1/3 van de punten er conform de studiefiche toe geleid de eindscore aan te passen naar 9/20.

De student heeft niet aangetoond volgende dragende eindcompetentie te hebben verworven:

Kennis hebben over de specifieke farmacotherapeutische eigenschappen bij de kat en over het gebruik van cytostatica bij bepaalde tumoren bij hond en kat.

De institutionele beroepscommissie voelt zich hier geruggesteund door arrest RBS 2012/039:

De stelling van de verzoekende partij dat beide delen – (...) – even zwaar moeten wegen vindt geen steun in enige regel, en op zich is het niet onlogisch noch onregelmatig dat een onvoldoende voor een bepaald deel een onvoldoende voor het geheel kan verantwoorden, aangezien die onvoldoende kan betekenen dat de vereiste eindcompetenties niet bereikt zijn.

De student vraagt aan de institutionele beroepscommissie om de geslaagde deelcijfers over te dragen naar de tweedekansexamenperiode. De institutionele beroepscommissie merkt op dat resultaten van een deelxamen nooit worden overgedragen naar de tweedekansexamenperiode (cf. artikel 56 §3). Een uitzondering hierop vormt de niet-periodegebonden evaluatie waarvoor geen tweede examenkans wordt aangeboden (cf. artikel 41, 19°). In dit geval wordt het examencijfer overgedragen naar de tweedekansexamenperiode. De deelcijfers waar de student naar verwijst voldoen niet aan deze criteria en zijn bijgevolg niet overdraagbaar naar de tweedekansexamenperiode.

De student stipt tot slot aan dat de evaluatievorm in de studiefiche meldt: “schriftelijk examen met mogelijkheid tot mondelinge verdediging“ maar dat hij niet de kans heeft gekregen zijn schriftelijk examen mondeling toe te lichten. De student is er van overtuigd

dat het hem onthouden van een mondelinge verdediging tot het niet slagen van partim 2 heeft geleid en stelt dat dit niet conform de studiefiche en het OER is.

De verantwoordelijk lesgever meldt hierover het volgende:

Het klopt dat de studiefiche niet up-to-date was. Dit kwam door een misverstand vorig jaar bij het inbrengen van de aangepaste studiefiches, waarbij ik dacht dat dit door het decanaat moest gebeuren (ik had hen de vernieuwde studiefiche toegestuurd) terwijl ik die zelf had moeten inbrengen via Oasis. Ik heb meegedeeld aan de studenten voor het examen via het officiële kanaal, Minerva, dat de studiefiche verouderd was.

Dit bericht is op 3 mei 2018, dus bijna een maand voor de examens gestuurd, en hield het volgende in:

<https://minerva.ugent.be/main/announcements/announcements.php?cidReq=G00076102017f0a5>

Beste studenten,

De examens naderen snel: tijd voor een beetje uitleg.

De studiefiche die nu op Oasis staat, is nog een verouderde versie, waarin het vak Geneeskunde van de gezelschapsdieren, met kliniek III is onderverdeeld in 5 onderdelen. Voor de slaagkansen van de studenten is het echter beter dat we het vak in 3 onderdelen verdelen :

1. *Voortplanting, diervoeding en medische beeldvorming*
2. *Oncologie, oncopathologie en farmacotherapie*
3. *Critical care, oftalmologie en dermatologie*

Per onderdeel krijgen jullie een aantal vragen, die niet noodzakelijk van elke lesgever komen, maar die representatief zijn voor dat onderdeel. Wanneer een student minder dan 7/20 heeft voor één van de 3 (in plaats van 5) onderdelen is hij/zij niet geslaagd voor het geheel van dit opleidingsonderdeel, dus het is belangrijk dat je alle lessen goed instudeert, omdat partiële vrijstellingen niet mogelijk zijn.

Het examen vindt plaats over 3 dagen (30 en 31 mei, 1 juni) telkens in de namiddag om 13.00 u, en dus worden jullie verdeeld in 3 groepen, en zijn het 3 verschillende schriftelijke examens met open vragen.

Alvast veel succes gewenst gedurende deze examenperiode!

[A.V.S.]

(...)

U dient verder ook te weten dat het vak gedoceerd wordt door 9 verschillende lesgevers (eventueel meer in geval van ziekte/zwangerschap). Mede hierdoor en wegens het feit dat het examen over 3 verschillende dagen plaatsvond is het erg moeilijk om de studenten extra mondelinge aanvullingen te geven bij elke lesgever- dit zou willen zeggen dat deze 9 mensen zich deze drie dagen hiervoor moeten vrijmaken, wat vaak niet kan omdat sommige lesgevers niet continu aan onze faculteit werken, en wat logistiek ook voor problemen zou zorgen . (...) De student in kwestie heeft in ieder geval op het examen niet gevraagd of er een mondelinge verdediging kon plaatsvinden. Ik licht tijdens het examen

altijd toe dat alle kennis die de studenten hebben over de vraag in kwestie moet neergeschreven staan op hun blad.

Met betrekking tot het argument van de student dat de evaluatievormen niet zijn gevuld zoals vastgelegd in de studiefiche, stelt de institutionele beroepscommissie vast dat de student inderdaad niet de mogelijkheid heeft gekregen zijn schriftelijk examen voor partim 2 mondeling aan te vullen.

De institutionele beroepscommissie kan, met alle begrip voor de motivering van de verantwoordelijk lesgever, bijgevolg niet voorbij aan het feit dat dit niet strookt met wat in de zowel ‘foutieve’ als ‘correcte’ studiefiche staat vermeld.

De institutionele beroepscommissie stelt vast dat een mededeling op Minerva na de start van het academiejaar/semester ondertekend is aan het juridische en bijgevolg bindend karakter van de studiefiche zoals opgenomen in de studiegids als onderdeel van het contract tussen de UGent en de student. Niets belet de verantwoordelijk lesgever echter om deze aanpassingen in de studiefiche op te nemen voor volgend academiejaar.

De institutionele beroepscommissie beslist om de student de kans te geven partim 2 (2.3/20) mondeling te verdedigen en dit nieuw cijfer als deelcijfer voor de eerste examenkansperiode mee te tellen. De overige behaalde deelcijfers worden behouden.

De student dient uiterlijk op 6 augustus 2018 contact op te nemen met de verantwoordelijk lesgever en de betrokken lesgever om een examendatum voor deze mondelinge toelichting vast te leggen. De verantwoordelijk lesgever houdt de institutionele ombudspersoon op de hoogte van de organisatie en het verloop van het examen en informeert de institutionele ombudspersoon over het nieuwe examenresultaat met het oog op een definitieve beslissing van de institutionele beroepscommissie.

Indien de student te kennen geeft geen gebruik te zullen maken van deze nieuwe eerste examenkans tot mondelinge toelichting voor wat betreft partim 2, wordt het examencijfer van 9/20 behouden voor de tweedesemesterexamenperiode van het academiejaar 2017-2018 en behoudt de student uiteraard het recht om het opleidingsonderdeel opnieuw en volledig in de tweedekansexamenperiode af te leggen.

Het intern beroep wordt deels gegrond verklaard.”

Na deze beslissing verdedigt verzoeker zijn examen voor partim 2 ten overstaan van de professoren C. en D. Waar prof. C. met verzoekers antwoorden tevreden was en de quotering verhoogde van 3/20 naar 6/20, bleef de beoordeling van prof. D. ongewijzigd op 2/20 omdat verzoeker één van de twee mondeling gestelde vragen niet goed beantwoordde.

Uiteindelijk bekomt verzoeker voor partim 2 een deelscore van 4/20. Daar dat cijfer nog steeds minder dan 7/20 bedraagt, wordt het examencijfer niet verhoogd en blijft het 9/20. Aldus oordeelt de institutionele beroepscommissie op 17 september 2018:

“(…)

De institutionele beroepscommissie besliste op 30 juli 2018 dat het beroepschrift van de student deels gegrond was: het argument dat de evaluatievormen niet gevuld waren zoals vastgelegd in de studiefiche werd gegrond verklaard. De institutionele beroepscommissie gaf aan de student de kans om partim 2 (2,3/20) mondeling te verdedigen.

Op vraag van de student werd dit door de institutionele ombudspersoon als volgt verduidelijkt in een e-mail d.d. 1 augustus 2018:

Beste [verzoeker],

De institutionele beroepscommissie interpreert dit als volgt:

De institutionele beroepscommissie beslist om de student de kans te geven partim 2 (2.3/20) mondeling te verdedigen en dit nieuw cijfer als deelcijfer voor de eerste examenperiode mee te tellen.

De overige behaalde deelcijfers worden behouden.

Het cijfer dat je kreeg voor het schriftelijk gedeelte blijft 2.3/20 maar je krijgt de kans om via een mondelinge verdediging aan te tonen dat je partim 2 (al dan niet) in voldoende mate beheerst. Dit houdt in dat de lesgever(s) van dit partim je vragen stellen over het volledige partim waarbij bvb. dieper kan ingegaan worden op het schriftelijke examen dat je in juni aflegde maar waarbij evengoed andere onderwerpen uit partim 2 aan bod kunnen komen. De lesgevers moeten zich immers een beeld vormen van je competenties met betrekking tot dit partim en je krijgt hiertoe de mogelijkheid om – naast het eerder afgelegde schriftelijk examen – dit partim mondeling te verdedigen. Naargelang deze verdediging wordt het cijfer van 2.3/20 ofwel omhoog getrokken, blijft dit gelijk en in het slechtste geval daalt dit.

(…)

De student heeft inmiddels gebruik gemaakt van deze mogelijkheid om het behaalde deelcijfer van 2.3/20 mondeling te verdedigen. De student behaalde hierbij het nieuwe deelcijfer van 4/20.

De motivering van de lesgevers luidt als volgt:

Deel prof. [C.]

Voor het deel mondelinge toelichting, heeft hij vandaag [sic] [een] nieuw examen gekregen waarbij collega [V.] aanwezig was als observator. Ik was zeer tevreden over dit examen en heb hem het maximaal aantal punten gegeven die men extra kan verdienen bij een mondelinge toelichting (...)

Deel prof. [D.]

Voor het mondeling gedeelte farmacotherapie werden er twee vragen gesteld. De ene vraag werd goed beantwoord, de andere slecht. Zoals eerder aangegeven kon het cijfer stijgen, gelijk blijven of dalen ten gevolge van de mondelinge toelichting. De antwoorden op beide vragen in acht genomen blijft zijn score gelijk.

Deze motiveringen hebben geleid tot het deelcijfer van 4/20. Het schriftelijk deel (2.3/20) als basis voor de quatering werd behouden, de mondelinge toelichting gaf conform de studiefiche aan de student de kans om het cijfer op te trekken.

Deze nieuwe deelscore van 4/20 is echter nog steeds lager dan 7/20 wat betekent dat de student conform de eindscoreberekening niet kan slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel.

Wanneer men niet deelneemt aan de evaluatie van één of meer onderdelen of minder dan 7/20 heeft voor één van de 3 bovengenoemde onderdelen kan men niet slagen voor het geheel van het opleidingsonderdeel. Indien de eindscore toch een cijfer van 10 of meer op 20 zou zijn, dan wordt dit teruggebracht tot het hoogste niet-geslaagd cijfer (of 9/20).

Het eindcijfer voor Geneeskunde van de gezelschapsdieren, met kliniek III blijft hierdoor 9/20.

De student behoudt het recht om voor het volledige opleidingsonderdeel (partim 1, 2 en 3) de tweede examenkans te benutten. Hier dient hiervoor onverwijld contact op te nemen met de verantwoordelijke lesgever. De tweede examenkans dient uiterlijk op 1 oktober 2018 te worden benut.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet daartoe ambtshalve evenmin aanleiding.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Afbakening van het voorwerp van het beroep

In haar beslissing van 30 juli 2018 heeft de institutionele beroepscommissie alle middelen van verzoeker verworpen, met uitzondering van het middel dat betrekking heeft op het recht op mondeling verdediging van partim 2.

Zo heeft de institutionele beroepscommissie geantwoord op vraag naar de weging van de 3 partims bij de totstandkoming van het examencijfer, op de vraag naar de verrekening van theorie (A) en toepassingen (B) en op de vraag naar de rechtsgrond voor het in voorkomend geval herleiden van het rekenkundig bepaalde cijfer naar een 9/20.

De voormalde beslissing van de institutionele beroepscommissie is wat die verworpen middelen betreft dan ook te beschouwen als een eindbeslissing. Zij vermeldt onderaan op correcte wijze de beroepsmodaliteiten, zodat voor verzoeker de termijn om tegen de grieft houdende overwegingen een beroep in te stellen, is aangevangen na de kennisgeving van die beslissing.

Blijkens de webtracker van Bpost heeft die kennisgeving plaatsgevonden op 2 augustus 2018 (cf. stuk 4 administratief dossier), zodat de beroepstermijn is verstrekken op (donderdag) 9 augustus 2018.

Wat verzoeker in de huidige procedure nog opwerpt en wat teruggaat tot de op 30 juli 2018 verworpen middelen, is derhalve niet ontvankelijk.

Verzoekers beroep is in dat licht enkel ontvankelijk in de mate dat het betrekking heeft op de wijze waarop de nieuwe deelscore voor partim 2 tot stand is gekomen.

VI. Ten gronde

Enig middel

Verzoeker steunt een enig middel op een schending van de formelemotiveringsplicht, de materiëlemotiveringsplicht, het redelijkheidsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel en het vertrouwensbeginsel.

In haar beslissing van 30 juli 2018 heeft de institutionele beroepscommissie beslist dat verzoeker partim 2 mondeling kan verdedigen en dat het “nieuwe cijfer” als deelcijfer voor de eerste examenperiode meetelt.

Aangezien de studiefiche van het opleidingsonderdeel voor theorie bepaalt dat de periodegebonden evaluatie bestaat uit een ‘schriftelijk examen met mogelijkheid tot mondelinge verdediging’, moet bij gebreke aan andersluidend voorschrift worden aangenomen dat na die gebeurlijke mondelinge verdediging één deelcijfer voor partim 2 tot stand komt.

Verzoeker kan dan ook niet worden gevolgd in zijn stelling dat de mondeling verdediging moet worden beschouwd als “een examen, onafhankelijk en losstaand van het oorspronkelijke schriftelijke examen”.

Dat verzoeker reeds werd gequoteerd op het schriftelijke examen dat eertijds – ten onrechte – als enig onderdeel van het examen werd afgenoem, betekent niet dat die beoordeling geheel buiten beschouwing moet blijven en dat als het ware ‘vanaf nul’ moet worden vertrokken voor de quatering na de mondelinge toelichting. Het is immers niet onredelijk dat rekening wordt gehouden met wat de student zelfstandig heeft geantwoord voor het ‘interactieve’ deel van de mondelinge toelichting. De Raad stipt daarbij ook aan dat het gaat om een schriftelijk examen met mondelinge verdediging, en niet om een mondeling examen met schriftelijke voorbereiding.

In die geest is het evenzeer aannemelijk dat de mondelinge verdediging leidt tot een correctie op de quatering van het *in se* schriftelijke examen.

Verzoeker kan bezwaarlijk voorhouden dat de uiteindelijk toegekende mogelijkheid tot mondelinge verdediging niet kan worden beschouwd als een verderzetting van het (schriftelijke) examen omwille van het tijdsverloop tussen beide onderdelen. Het eertijdse gemis aan kans tot mondelinge verdediging vitieert – onverminderd evenwel wat onderstaand nog wordt overwogen – *an sich* niet de rechtsgeldigheid van het schriftelijk gedeelte van het examen (dat schriftelijk deel wordt met andere woorden niet slechter doordat het niet mondeling kon worden toegelicht) en de Raad is van oordeel dat het door verzoeker ingeroepen tijdsaspect niet overtuigt.

Mocht er anders over worden geoordeeld, dan zou moeten worden aangenomen dat ook het schriftelijk examen had moeten worden overgedaan; dit heeft verzoeker evenwel nooit gevraagd.

Verzoeker heeft te dezen een nieuwe eerste examenkans gekregen zoals die door de institutionele beroepscommissie was geconcipieerd en door de Raad niet onregelmatig wordt bevonden, met name de mogelijkheid om middels een mondelinge verdediging zijn deelcijfer voor partim 2 te verbeteren.

Dat een student in bepaalde gevallen – lees: met een zeer zwak schriftelijk examen – middels de mondelinge verdediging niet meer in staat zou zijn om alsnog een credit te behalen, is op zich genomen niet onwettig. Hoe groot de impact van de mondelinge verdediging kan of moet zijn, is een vraag die hieronder aan bod komt.

Evident kan verzoeker er evenmin bij voorbaat aanspraak op maken dat een mondelinge verdediging zijn punten voor het schriftelijk examen in positieve zin zou beïnvloeden. Integendeel kan niet worden uitgesloten dat de mondelinge toelichting bijkomende tekortkomingen in de door de student verworven kennis aan het licht brengt, in welk geval zulks mag worden verdisconteerd in het uiteindelijke examencijfer.

De vraag rijst of de impact van de mondelinge verdediging in het geval van verzoeker verschillend wordt verrekend dan wanneer die mondelinge verdediging onmiddellijk op het schriftelijk examen ware gevuld – bijvoorbeeld omdat verzoeker zich ondertussen bijkomend heeft kunnen voorbereiden en er om die reden minder gewicht aan de mondelinge verdediging wordt gegeven.

Of verzoeker in dat opzicht anders is behandeld, daarvan vindt de Raad in het dossier geen spoor terug.

Evenmin overigens ziet de Raad in de hem voorgelegde stukken enige rechtsgrond voor de toelichting die professor C. bij zijn beoordeling na verzoekers mondelinge verdediging heeft gegeven. Ter zake stipt de Raad aan dat professor C. motiveert dat hij “zeer tevreden [was] over dit examen” en aan verzoeker ‘het maximaal aan punten [heeft] gegeven die men extra kan verdienen bij mondelinge toelichting’. Nog in het onderwijs- en examenreglement, noch in de studiefiche van het betrokken opleidingsonderdeel is de mathematische impact van de mondelinge verdediging limitatief bepaald.

De Raad kan verzoeker bijvallen dat een en ander vragen doet rijzen bij de wijze waarop de beoordeling van de mondelinge verdediging in rekening is gebracht. Immers, bij gebreke aan een formele bepaling die de ‘punten-in-meer’ van de mondelinge verdediging beperkt tot drie, lijkt te moeten worden aangenomen dat het uiteindelijke deelcijfer enkel afdoende wordt gemotiveerd wanneer concreet wordt aangegeven in welke zin elke vraag de quotering van het schriftelijk examen heeft beïnvloed en waarom.

In afwezigheid van de voormelde formele beperking van de correctie op grond van de mondelinge verdediging, kan de Raad niet nagaan of – bijvoorbeeld – het feit dat professor C. “zeer tevreden” afdoende het deelcijfer voor partim 2 motiveert en/of daarmee in redelijke verhouding staat.

Evenmin is het voor de Raad op basis van het administratief dossier duidelijk hoe de beoordelingen van beide professoren zich onderling verhouden.

In die mate is het middel gegrond.

Wat het verloop van de mondelinge verdediging bij professor D. betreft, is de Raad van oordeel dat verzoeker niet aantoont dat die onregelmatig zou zijn verlopen. Er kan worden aangenomen dat bij de mondelinge toelichting ook nieuwe aspecten van de leerstof aan bod kunnen komen. De student heeft daarbij geen afdwingbaar recht op vragen uit een welbepaald deel van de cursus en evenmin moet aan de student tijdens dit luik van het examen opnieuw de mogelijkheid tot een schriftelijke voorbereiding worden verleend.

Verzoeker geeft zelf aan een kladpapier te hebben gekregen, zodat de aangevoerde initiële weigering daarvan evenmin als onregelmatigheid kan worden aangemerkt.

Wat de door verzoeker beweerdelijk gegeven antwoorden betreft, moet verwerende partij worden bijgetreden in haar opmerking dat op verzoekers verklaring niet zonder meer kan worden voortgegaan. Er wordt uitgegaan van de correcte en objectieve beoordeling door de docenten.

Het in de wederantwoordnota voor het eerst aangevoerde argument dat professor D. vragen zou hebben gesteld die geen betrekking hebben op zijn eigen cursus, kan in de huidige stand van de procedure niet meer op ontvankelijke wijze bij de beoordeling worden betrokken. Verzoeker maakt niet geloofwaardig dat dit feit – daargelaten of het al dan niet correct is – pas duidelijk zou zijn geworden na een feedback op 5 oktober 2018. De Raad meent dat van een student mag worden verwacht dat hij zich tijdens of onmiddellijk na het examen bewust is van het feit of de vragen al dan niet tot de leerstof behoorden.

Gelet op het bovenstaande is de Raad vooralsnog – en rekening houdend met de voormelde motieven tot nietigverklaring – van oordeel dat verzoeker niet aantoont dat hij de doelstellingen van het opleidingsonderdeel heeft bereikt.

De Raad stipt daarbij aan dat het hier niet gaat om het al dan niet bereiken van de globale doelstellingen van de opleiding, maar om de beoordeling van een opleidingsonderdeel. Het kan daarbij niet *a priori* als onredelijk of onregelmatig worden beschouwd dat in de studiefiche wordt bepaald dat de student zonder een minimale score (7/20 of meer) op elk deelonderdeel, niet kan slagen.

Berekeningen in hypothetische situaties die zich ten aanzien van verzoeker niet voordoen, zijn niet relevant voor de beoordeling van het geschil.

Verzoeker voert verder onder verwijzing naar het redelijkheidsbeginsel aan dat de studiefiche van het betrokken opleidingsonderdeel voor het academiejaar 2018-2019 verschilt van de versie die in het academiejaar 2017-2018 van toepassing was.

Zoals verzoeker zelf aanstipt, is enkel de studiefiche van academiejaar 2017-2018 te dezen van belang. Een analyse van de regels die in een ander academiejaar van toepassing zijn, is niet relevant voor onderhavig geschil.

VII. Anonimisering

Verzoeker vraagt ter zitting de anonimisering van het arrest, bij de publicatie ervan.

Luidens artikel II.313, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs kan bij de publicatie van het arrest de identiteit van de verzoekende partij op diens uitdrukkelijk verzoek worden weggelaten.

Op het verzoek wordt ingegaan.

BESLISSING

1. De Raad vernietigt de beslissing van de institutionele beroepscommissie van de Universiteit Gent van 17 september 2018.

2. De daartoe bevoegde instantie neemt ten aanzien van verzoekende partij een nieuwe beslissing en doet dat uiterlijk op 26 oktober 2018.

3. Bij de publicatie van dit arrest door de Raad wordt de identiteit van verzoeker weggelaten.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 17 oktober 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens.	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

Freya Gheysen

De voorzitter

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.452 van 17 oktober 2018 in de zaak 2018/428

In zake: Pogo KILIC
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Vangeel
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Lange Lozanastraat 24

tegen:

KAREL DE GROTE-HOGESCHOOL
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Tom Peeters
kantoor houdend te 2018 Antwerpen
Mechelsesteenweg 27
alwaar woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 24 september 2018, strekt tot nietigverklaring van de studievoortgangsbeslissing van 10 september 2018 en van de beslissing van de directeur Onderwijs en Onderzoek van de Karel de Grote-Hogeschool van 17 september 2018 waarbij het intern beroep van verzoeker onontvankelijk wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend en verzoekende partij heeft een wederantwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 17 oktober 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Christophe Vangeel, die verschijnt voor de verzoekende partij en advocaat Tom Peeters, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is sinds het academiejaar 2016-2017 ingeschreven in de opleiding ‘Bedrijfsmanagement – afstudeerrichting logistiek management’.

In dat academiejaar neemt verzoeker drie opleidingsonderdelen op in zijn curriculum, ten belope van negen studiepunten. Omdat verzoeker voor geen enkel van deze opleidingsonderdelen een credit behaalt, wordt hem op het einde van het academiejaar 2016-2017 de volgende maatregel van studievoortgangsbewaking opgelegd:

“De examencommissie beslist op basis van de tweede examenperiode om volgende bindende studievoortgangsmaatregelen op te leggen voor je verdere inschrijving. Een opgelegde bindende studievoortgangsmaatregel geldt voor jouw eerstvolgende inschrijving aan de hogeschool, in dezelfde opleiding, gedurende de drie academiejaren volgend op het academiejaar waarin de maatregel opgelegd werd. Indien je resultaten volgend academiejaar niet voldoen aan deze bindende voorwaarden, zal je na volgend academiejaar gedurende 3 academiejaren niet meer kunnen inschrijven voor deze opleiding.

- i. Je studietraject van volgend academiejaar mag maximaal 60 studiepunten bevatten.
- ii. Je moet nog 41 of meer studiepunten van het eerste, voltijdse modeldeeltraject verwerven. Daarom wordt je studietraject voor deze opleiding in het volgende academiejaar beperkt tot opleidingsonderdelen uit het eerste modeldeeltraject waarvoor je nog geen credit (of vrijstelling) behaalde.
- iii. Je moet volgend academiejaar een credit verwerven voor minstens 60 % van de studiepunten die je opneemt in je persoonlijk deeltraject.
- iv. Je moet volgend academiejaar een creditbewijs halen voor opleidingsonderdelen waarin je de beoogde competenties geïntegreerd moet toepassen in het werkveld of in een gesimuleerde situatie die sterk aanleunt bij het werkveld (zie ECTS-fiches in de studiegids) en waarvoor je dit jaar niet slaagde.”

Verzoeker tekent tegen deze beslissing geen beroep aan.

In het academiejaar 2017-2018 schrijft verzoeker zich, na overleg met de studieloopbaancoördinator, in voor acht opleidingsonderdelen ten belope van 33 studiepunten. Aan verzoeker wordt in een e-mail van 19 september 2017 (stuk 2 administratief dossier) nogmaals op het hart gedrukt:

“Wees je er ook bewust van dat KdG je een studievoortgangsmaatregel heeft opgelegd, omdat je geen 50% van de studiepunten behaalde waarvoor je was ingeschreven. Deze maatregel houdt in dat je dit jaar moet slagen voor 60% van de studiepunten die je opneemt. Haal je dit niet, dan krijg je een Stop-maatregel en mag je de daaropvolgende drie jaar niet inschrijven bij Bedrijfsmanagement aan KdG. Mede om deze reden zou ik je aanraden niet te veel studiepunten op te nemen.

Indien je hier nog vragen bij hebt, mag je gerust langskomen. Graag via de Stip een afspraak maken in mijn agenda – het is immers een erg drukke periode en ik voorzie graag voldoende tijd voor iedere student.

Tot slot wil ik je ook graag onze studiecoaching aanbevelen. Je kan hierover meer informatie vinden op Intranet of op www.bit.ly/studiecoachinggroenplaats.”

Na de tweede examenkans behaalt verzoeker een credit voor drie opleidingsonderdelen ('Management en Communicatie 2: teammanagement', 'Maritiem transport en havens' en 'Goederenkennis', ten belope van samen tien studiepunten).

De proclamatie vindt – volgens verwerende partij – plaats op 7 september 2018. Aan verzoeker wordt daarbij meegedeeld:

“De vorig academiejaar opgelegde bindende voorwaarden werden niet nageleefd. Je mag vanaf volgend academiejaar gedurende 3 academiejaren volgend op het academiejaar waarin de maatregel opgelegd werd niet meer inschrijven voor dezelfde opleiding.”

Dat is de eerste bestreden beslissing.

Met een e-mail van 10 september 2018 dient verzoeker tegen de maatregel van studievoortgangsbewaking het volgende intern beroep in:

“Op 09-09-2018 werd ik in kennis gesteld door [J.M.], studieloopbaancoördinator LOM dat er een STOP-maatregel werd opgelegd op mijn persoonlijk curriculum in uw onderwijsinstelling. Mevrouw [M.] verwees mij naar het puntenrapport dat werd gepubliceerd waarbij de volgende maatregel werd uitgelegd:

‘De vorig academiejaar opgelegde bindende voorwaarden werden niet nageleefd. Je mag vanaf volgend academiejaar gedurende 3 academiejaren volgend op het academiejaar waarin de maatregel opgelegd werd niet meer inschrijven voor dezelfde opleiding.’

Graag vraag ik u hierbij een verduidelijking betreffende de bindende voorwaarden die werden opgelegd en niet werden nageleefd zoals omschreven op het puntenrapport.

Tot nader order teken ik hierbij bezwaar aan tegen de STOP-maatregel die u of uw onderwijsinstelling mij heeft opgelegd.”

Op 17 september 2018 neemt de directeur Onderwijs en Onderzoek een beslissing, waarbij hij – onder verwijzing naar de bepalingen van het onderwijs- en examenreglement inzake het intern beroep – het volgende oordeelt:

“Aangezien je verzoekschrift geen feitelijke bezwaren tegen de studievoortgangsbeslissing vermeldt kan ik het intern beroep niet ontvankelijk verklaren.”

Dit is de tweede bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid - Regelmatische uitputting van het intern beroep

Artikel II.285 van de Codex Hoger Onderwijs stelt, zoals de Raad recent reeds heeft overwogen (R.Stvb. 24 augustus 2018, nr. 4.376; R.Stvb. 14 september 2018, nr. 4.405), inzake de bevoegdheid van de Raad het volgende:

“Er wordt een Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, verder ‘de Raad’ genoemd, opgericht bij de bevoegde dienst van de Vlaamse Gemeenschap.

De Raad doet als administratief rechtscollege uitspraak over de beroepen die door studenten of personen op wie de beslissing betrekking heeft, worden ingesteld tegen studievoortgangsbeslissingen, na uitputting van de in afdeling 2 bedoelde interne beroepsprocedure.”

Wat betreft de plicht tot het voorafgaandelijk uitputten van het intern beroep, blijkt uit de memorie van toelichting bij het toenmalige decreet van 19 maart 2004 ‘betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen’ dat het intern beroep “*verplicht moet worden uitgeput vooraleer men een beroep kan instellen bij*” de Raad (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 16*). De decreetgever heeft de uitputting van het intern beroep derhalve beoogd als een voorwaarde om tot de beroepsprocedure bij de Raad toegang te krijgen, en dus als een ontvankelijkheidsvoorwaarde bij dat beroep. Ook in de rechtsleer wordt aangenomen dat de regelmatige uitputting van een georganiseerd administratief beroep een voorwaarde is om een ontvankelijk beroep bij een administratief rechtscollege in te stellen (zie o.a. J. GORIS, *Georganiseerde administratieve beroepen*, Brugge, die Keure, 2012, 70-71; J. BAERT en G. DEBERSAQUES, *Raad van State. Afdeling Administratie. Ontvankelijkheid*, Brugge, die Keure, 1996, 99-105; P. POPELIER, “Over de uitputting van het georganiseerd administratief beroep als ontvankelijkheidsvoorwaarde voor een beroep bij de Raad van State”, noot onder RvS 16 augustus 1999, nr. 82.102, *RW* 1999-00, 850).

De vraag of verzoeker op ontvankelijke wijze het intern beroep heeft ingesteld, raakt derhalve aan het onderzoek naar de ontvankelijkheid van het bij de Raad ingestelde beroep.

Standpunt van partijen

Verwerende partij betwist de ontvankelijkheid van het beroep bij de Raad.

In zijn verzoekschrift voert verzoeker tegen de bestreden beslissingen het volgende aan – waarbij de Raad opmerkt dat het niet spontaan duidelijk is of alle argumenten, zo nee welke dan wel en welke niet, een kritiek vormen op de onontvankelijk verklaring van verzoekers intern beroep, en welke argumenten eerder moeten worden gezien als een beroep op uitzonderlijke omstandigheden en dus raken aan de beoordeling ten gronde:

“[Ik] ben het niet eens met deze beslissingen omdat:

- De communicatie betreffende een [studievoortgangsmaatregel] gebeurt per email. Dit wordt verder niet opgevolgd of de student deze werkelijk heeft gelezen of ontvangen.
- De [studievoortgangsmaatregel] wordt enkele online gepubliceerd op het [puntenrapport], dat zich verwijdert in oktober bij start van een nieuw [academiejaar].
- Ik als student eveneens actief ben als zelfstandige en mij te voorbarig heb ingeschreven aan de hogeschool academiejaar 2016-2017. Ik heb dat academiejaar de vakken maar sporadisch kunnen volgen waarna ik geen of onvoldoende punten heb behaald op de examens.
- Ik ben [gediagnostiseerd] met [...] en [...], dit vraagt een serieuze sociale aanpassing om mij tussen de medestudenten te kunnen begeven en te functioneren. Dit is mij uiteindelijk gelukt na een jaar. Nu dat ik de hogeschool en de studenten (klasgenoten) heb leren kennen is het zeer moeilijk om hier zomaar afstand van te doen.
- Ik heb [mijn] onderneming kunnen reorganiseren waarna ik het 2de semester van het academie jaar 2017-2018 de openstaande vakken voltijds heb kunnen opnemen. Voor deze vakken ben ik geslaagd.

Verwerende partij doet gelden dat aangezien verzoeker de interne beroepsprocedure niet op correcte wijze heeft uitgeput, ook het extern beroep als onontvankelijk, minstens ongegrond, moet worden afgewezen. Verwerende partij stipt ter zake aan dat verzoeker heeft nagelaten om in zijn intern beroep de feitelijke bezwaren te laten gelden ten aanzien van de bestreden beslissing. Het feit dat verzoeker stelt dat hij “tot nader order bezwaar aantekent”, kan daar

volgens verwerende partij bezwaarlijk voor doorgaan. Het feit dat verzoeker eerst nog uitleg of feedback vraagt over de bindende voorwaarden die hem werden opgelegd, kan niet als een intern beroep beschouwd worden en schort evenmin de beroepstermijn op.

Verwerende partij erkent dat de Raad bevoegd is om na te gaan of het intern beroep daadwerkelijk terecht onontvankelijk werd verklaard, maar stelt dat daaraan *in casu* niet kan worden getwijfeld. Verzoeker diende zelf de nodige stappen te ondernemen om zijn intern beroep in te stellen. Rekening houdend met wat hem was meegedeeld in de beslissingen zelf en hij ook geacht wordt te weten op grond van de hierboven geciteerde bepalingen uit het onderwijs- en examenreglement, kan verzoeker naar oordeel van verwerende partij niet inroepen dat hij van die informatie verstoken is gebleven.

In de thans uiteengezette middelen ziet verwerende partij ook geen bewijs van overmacht dat de niet-naleving van de regels voor het instellen en uitputten van het intern beroep zouden rechtvaardigen. Het is voor verwerende partij zelfs niet duidelijk wat verzoeker aan verwerende partij wil verwijten door te stellen dat de communicatie per mail verloopt of dat een rapport niet een heel jaar lang online blijft staan. Evenmin ziet verwerende partij in hoe een bijkomende beroepsactiviteit als zelfstandige ertoe zou kunnen leiden dat de regels op verzoeker niet van toepassing zouden zijn. Waar verzoeker verwijst naar medische diagnose, stipt verwerende partij aan dat die dateert van 2015 en blijkbaar niet werd aangewend om bij verwerende partij faciliteiten aan te vragen. Maar zelfs dan is voor verwerende partij niet aangetoond op grond waarvan die diagnose verzoeker zou hinderen om de regels voor het instellen van een intern beroep na te leven.

Verzoeker zijnerzijds handhaaft in zijn wederantwoordnota de stelling dat zijn intern beroep ten onrechte onontvankelijk werd verklaard.

Verzoeker voert aan dat hij wel degelijk zijn feitelijke bezwaren bij het intern beroep heeft weergegeven; met name stelt verzoeker duidelijk ter kennis te hebben gegeven dat hij om een motivering verzocht van de opgelegde studievoortgangsmaatregel. Minstens impliciet, zo stelt verzoeker, was het duidelijk wat hij beoogde.

Beoordeling

Verwerende partij heeft in artikel 4.4.4.1 van het onderwijs- en examenreglement 2017-2018 het volgende bepaald inzake het intern beroep:

Wil de student beroep aantekenen?

- De student vraagt de directeur Onderwijs- en Studentenbeleid een heroverweging van de beslissing via e-mail aan regels-klachten@kdg.be.
- Bij een examenbeslissing doet hij dit binnen de zeven kalenderdagen na de bekendmaking van de resultaten via e-studentservice. In een ander geval doet hij dit binnen de zeven kalenderdagen na de kennisgeving van de genomen beslissing.
- Het beroep moet een handtekening bevatten van de student of van zijn raadsman (dit kan een advocaat(-stagiair) zijn of een vertrouwenspersoon). Is die raadsman niet ingeschreven als advocaat(-stagiair)? Dan voegt de student een schriftelijke machtiging toe.
- Daarnaast vermeldt de student minstens: zijn identiteit, de bestreden studievoortgangsbeslissing of weigering van individuele maatregelen en de feitelijke bezwaren die hij inroeft.

Ontvankelijksheidsprocedure

Bevat de e-mail deze elementen niet? Of verstuurde de student de e-mail pas na de termijn van zeven kalenderdagen? Dan verklaart de directeur Onderwijs- en Studentenbeleid, het beroep onontvankelijk.”

Het vermelden van de feitelijke bezwaren die de student tegen de bestreden beslissing wil doen gelden, is derhalve op straffe van onontvankelijkheid voorgeschreven.

De Raad treedt verwerende partij bij dat het intern beroep zoals het door verzoeker werd ingesteld, geen elementen bevat die als een feitelijk bezwaar tegen de weigering tot inschrijving kunnen worden beschouwd.

De vraag tot verduidelijking zoals door verzoeker geformuleerd, is geen inhoudelijk argument tegen de initiële studievoortgangsbeslissing en kan in redelijkheid ook niet worden begrepen als een beroep op de formelemotiveringsplicht.

Ook de loutere stelling dat “tot nader order” bezwaar wordt aangetekend kan niet als een inhoudelijke grief worden beschouwd.

Volledigheidshalve merkt de Raad op dat, mede in acht genomen de voormelde communicatie die er tussen verzoeker en de studieloopbaancoördinator is geweest, verzoeker er niet van overtuigt dat de mededeling van de bindende voorwaarde en vervolgens de weigering tot

inschrijving dermate onduidelijk waren dat verzoeker zonder nadere toelichting ter zake niet in staat kan worden geacht om zijn argumenten op intern beroep uiteen te zetten.

Het intern beroep werd niet op ontvankelijke wijze uitgeput. Derhalve is ook het beroep bij de Raad niet ontvankelijk.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 17 oktober 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris

De voorzitter

Freya Gheysen

Jim Deridder

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.

Arrest nr. 4.456 van 17 oktober 2018 in de zaak 2018/431

In zake: xxx

tegen:

UC LIMBURG
woonplaats kiezend te 3001
Leuven Geldenaaksebaan 335

I. Voorwerp van de vordering

Het beroep, ingesteld op 24 september 2018, strekt tot nietigverklaring van de beslissing van de interne beroepscommissie van UC Limburg van 20 september 2018 waarbij het intern beroep van verzoeker ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

Verwerende partij heeft een antwoordnota ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechting, die heeft plaatsgevonden op 17 oktober 2018.

Voorzitter van de Raad Jim Deridder heeft verslag uitgebracht.

Karen Weis, die verschijnt voor de verwerende partij, is gehoord.

III. Feiten

Verzoeker is ingeschreven als student in de opleiding professionele bachelor Bedrijfsmanagement – afstudeerrichting Financiën & Verzekeringswezen.

De proclamatie vindt plaats op 6 september 2018.

Op 11 september en 13 september 2018 stelt verzoeker een intern beroep in tegen de examencijfers voor de volgende opleidingsonderdelen:

- Personenverzekering: 5/20
- Stage bij een verzekeringstussenpersoon: 7/20
- Project vermogensplanning: 9/20
- Engels 2: 9/20
- Inleiding schadeverzekering: 7/20
- Gezingsverzekeringen: 5/20
- Financieel- en boekhoudkundig inzicht: 6/20
- Fiscaal recht: 7/20

Tegen elk van deze examencijfers formuleert verzoeker verschillende grieven.

De interne beroepscommissie behandelt verzoekers beroep in zitting van 20 september 2018 en komt daarbij tot de volgende beoordeling:

“(…)

STANDPUNT VAN DE STUDENT

De student dient beroep in tegen de examenresultaten behaald op 7 opleidingsonderdelen.

Wat het opleidingsonderdeel Persoonsverzekering betreft komen zijn argumenten samengevat op het volgende neer:

- Het examen is niet eerlijk en correct verbeterd: zijn antwoorden waren voldoende goed om geslaagd te zijn;
- Het examen was niet opgesteld in verstaanbaar Nederlands wat niet kan voor een herexamen waar je vaak niet de kans krijgt om vragen te stellen;
- De lector heeft haar eigen examen niet opgesteld;
- De lector is niet onpartijdig;
- Hij vraagt een vergelijkende steekproef waarbij verschillende examens vergeleken worden.

Wat het opleidingsonderdeel Stage bij een verzekeringstussenpersoon betreft komen zijn argumenten samengevat op het volgende neer:

- De docenten stellen vragen waarop ze zelf het antwoord niet weten;
- De verbetering van het examen is niet op een objectieve manier gebeurd en de resultaten werden gemanipuleerd. Er is dan ook sprake van willekeur;
- De docenten zijn niet langer onpartijdig, nu de student reeds in het verleden een klacht heeft ingediend over een vak dat zij doceerden;

- De regels worden niet gerespecteerd;
- Hij vraagt een vergelijkende steekproef waarbij verschillende examens vergeleken worden.

Wat het opleidingsonderdeel Project vermogensplanning betreft komen zijn argumenten samengevat op het volgende neer:

- De docenten stellen vragen waarop ze zelf het antwoord niet weten;
- De verbetering van het examen is niet op een objectieve manier gebeurd en de resultaten werden gemanipuleerd. Er is dan ook sprake van willekeur;
- De lector is niet onpartijdig;
- Hij vraagt een vergelijkende steekproef waarbij verschillende examens vergeleken worden.

Wat het opleidingsonderdeel Engels 2 (sem. 2) betreft komen zijn argumenten samengevat op het volgende neer:

- Het examen is niet eerlijk en correct verbeterd: zijn antwoorden waren voldoende goed om geslaagd te zijn;
- Het examen was niet opgesteld in verstaanbaar Nederlands;
- De lector heeft haar eigen examen niet opgesteld;
- De lector is niet onpartijdig;
- Andere studenten die amper in het Engels konden converseren zijn wel geslaagd in eerste zittijd;
- Hij vraagt een vergelijkende steekproef waarbij verschillende examens vergeleken worden.

Wat het opleidingsonderdeel Inleiding schadeverzekering betreft komen zijn argumenten samengevat op het volgende neer:

- Het examen is niet eerlijk en correct verbeterd: zijn antwoorden waren voldoende goed om geslaagd te zijn;
- Het examen was niet opgesteld in verstaanbaar Nederlands, en je moest zelf ook nog eens vertalen naar het Engels;
- De lector heeft haar eigen examen niet opgesteld;
- De lector is niet onpartijdig;
- Hij vraagt een vergelijkende steekproef waarbij verschillende examens vergeleken worden.

Wat het opleidingsonderdeel Gezinsverzekeringen betreft komen zijn argumenten samengevat op het volgende neer:

- Het examen was niet opgesteld in verstaanbaar Nederlands;
- De verbetering van het examen is niet op een objectieve manier gebeurd en de resultaten werden gemanipuleerd. Er is dan ook sprake van willekeur;
- De lector is niet onpartijdig;
- Hij vraagt een vergelijkende steekproef waarbij verschillende examens vergeleken worden.

Wat het opleidingsonderdeel Financieel — en boekhoudkundig inzicht AO betreft komen zijn argumenten samengevat op het volgende neer:

- Het examen is niet eerlijk en correct verbeterd: zijn antwoorden waren voldoende goed om geslaagd te zijn;
- Het examen was niet opgesteld in verstaanbaar Nederlands wat niet kan voor een herexamen waar je vaak niet de kans krijgt om vragen te stellen;
- De lector heeft zijn eigen examen niet opgesteld;
- Het handboek komt amper aan bod en men vraagt oefeningen die niet gemaakt zijn tijdens de lessen;
- De regels worden niet gerespecteerd;
- De lector is niet onpartijdig;
- Hij vraagt een vergelijkende steekproef waarbij verschillende examens vergeleken worden.

Wat het opleidingsonderdeel Fiscaal recht betreft komen zijn argumenten samengevat op het volgende neer:

- Het examen is niet eerlijk en correct verbeterd: zijn antwoorden waren voldoende goed om geslaagd te zijn;
- Het examen was niet opgesteld in verstaanbaar Nederlands wat niet kan voor een herexamen waar je vaak niet de kans krijgt om vragen te stellen;
- De lector heeft haar eigen examen niet opgesteld;
- De lector is niet onpartijdig;
- Hij vraagt een vergelijkende steekproef waarbij verschillende examens vergeleken worden.

BEOORDELING VAN HET BEROEP

ONTVANKELIJKHEID VAN HET BEROEP

Op 06/09/2018 worden de examenresultaten bekendgemaakt. De student dient intern beroep in bij mail van 11/09/2018, dus binnen de vervalttermijn van 7 kalenderdagen na de bekendmaking. Hij voegt nog een extra klacht voor Fiscaal recht toe op 13/09/2018. Dat is ook nog binnen de termijn van 7 dagen. Het interne beroep is ontvankelijk.

BEVOEGDHEID VAN DE INTERNE BEROEPSCOMMISSIE

De student dient intern beroep in tegen de beslissing waarbij hij voor acht opleidingsonderdelen een tekort toegekend kreeg. Deze examenbeslissingen zijn studievoortgangsbeslissingen. De interne beroepscommissie is bevoegd om het interne beroep tegen deze studievoortgangsbeslissingen te beoordelen.

GEGRONDHEID VAN HET BEROEP

Omwille van de leesbaarheid van de beslissing wordt er eerst geantwoord op grieven die de student voor alle of bijna alle opleidingsonderdelen aanhaalt en die gemeenschappelijk beantwoord kunnen worden. De beslissing van de Interne Beroepscommissie over deze steeds terugkerende grieven geldt integraal voor elke ingediende klacht. Daarna worden de nog overblijvende grieven per opleidingsonderdeel beantwoord.

TERUGKERENDE GRIEVEN

Over het onaangepaste taalgebruik in de mondelinge en schriftelijke examens en de onmogelijkheid om wagen te kunnen stellen

De student beweert in de acht klachten dat de examenvragen niet in verstaanbaar Nederlands zijn opgesteld. Dat geldt zowel voor de mondelinge als schriftelijke examens. Hij licht de grief niet verder toe en geeft bijvoorbeeld geen concreet voorbeeld van een vraag die voor hem onverstaanbaar is.

De interne beroepscommissie heeft alle betrokken examenkopijen bestudeerd. Deze zijn in correct Nederlands opgesteld en ze zijn bovendien ook niet in een te moeilijke taal opgesteld. Het is eigen aan een examen dat er vakterminologie gebruikt wordt. Het is ook aan de student om zich deze vakterminologie eigen te maken (R.Stvb. nr. 2012/055). Daarnaast is het niet abnormaal dat in het examen ‘Engels 2’ Engels gebruikt wordt. Het gaat namelijk om een taalexamen.

In de klachten van sommige vakken (persoonsverzekeringen, fiscaal recht, financieel- en boekhoudkundig inzicht) koppelt de student dit argument over het Nederlands aan de stelling dat “het in de tweede zittijd vaak niet mogelijk is vragen te stellen”. Het is de interne beroepscommissie onduidelijk wat hij hiermee wil bereiken. Hij voert namelijk niet aan dat hij vragen wilde stellen, noch geeft hij aan welke concrete vragen noodzakelijk beantwoord moesten worden door een lector om een slaagkans te hebben. Samengenomen met het feit dat de examens in verstaanbaar Nederlands opgesteld zijn, kan deze algemeen geponeerde stelling van de student de interne beroepscommissie niet overtuigen van de onredelijke moeilijkheidsgraad qua taal van de examens.

De grief is ongegrond.

Over de opstelling van de examens door de lectoren

Bij vijf opleidingsonderdelen (Persoonsverzekeringen, Engels 2, Inleiding schadeverzekering, Financieel en boekhoudkundig inzicht en Fiscaal recht) haalt de student aan dat hij “de indruk heeft dat lectoren hun examens niet zelf opstellen”. Voor Engels 2 beweert hij zelfs dat de docent haar examen niet zelf gemaakt heeft.

De student legt op geen enkele wijze uit op basis waarvan hij dit vermoedt. Hij poneert het als een loutere stelling, maar licht dit niet verder toe en werkt zijn argument niet verder uit. De interne beroepscommissie tast dan ook in het duister omtrent deze bewering en weet niet om welke reden de student een dergelijke (zware) tenlastelegging uit.

Uiteraard volstaat het niet voor een student om gewoon een dergelijke algemene bewering naar voor te schuiven. Hij die beweert moet, conform het Belgische recht, bewijzen. In casu doet de student niets anders dan beweren: hij bewijst niets, noch stelt hij de interne beroepscommissie in kennis van enig feit dat zij als houvast kan gebruiken om zijn onderzoek aan vast te knopen. Gekoppeld aan het vermoeden van objectiviteit en deskundigheid waarvan de docenten genieten (zie o.a. RvS 7 oktober 2010, nr. 207.973, R.Stvb nr. 2007/026, R.Stvb. nr. 2011/131, R.Stvb. nr. 2013/194, R.Stvb. nr. 2014/439, R.Stvb. nr. 2015/150, R.Stvb. nr. 2016/067, R.Stvb. nr. 2016/216, R.Stvb. nr. 2016/235, R.Stvb. nr. 2016/464, R.Stvb. nr. 2016/494, R.Stvb. nr. 2016/497, R.Stvb. nr. 2016/541, R.Stvb. nr. 2016/558, R.Stvb. nr. 2017/090, R.Stvb. nr. 2017/091, R.Stvb. nr. 2017/095, R.Stvb. nr. 2017/264, R.Stvb. nr. 2017/499, R.Stvb. nr. 2017/509) is de interne

beroepscommissie van mening dat – op basis van het administratief dossier – er geen enkele [aanwijzing] is dat lectoren door derden hun examens laten opstellen.

De grief is ongegrond.

Over de onpartijdigheid van het lectorenkorps

De student haalt in al zijn acht klachten in één of andere vorm een schending van het onpartijdigheidsbeginsel aan. Zo wordt er gesteld dat de lectoren zijn punten omlaag trekken omdat ze vinden dat hij niet thuishoort aan UC Leuven-Limburg (alle klachten) en dat lectoren een persoonlijke vendetta tegen hem voeren (Stage bij een verzekeringstussenpersoon, Gezinsverzekeringen, Project vermogensplanning).

Opnieuw verbindt de student geen bewijzen aan deze stellingen. Hij poneert ze, maar hij haalt geen bewijzen hiervoor aan. De interne beroepscommissie vermoedt dan ook dat de student de partijdigheid afleidt uit de tekorten die hij opgelegd kreeg voor deze acht vakken. Enkel voor stage bij een verzekeringstussenpersoon verwijst de student naar een klacht die hij eerder indiende tegen de betrokken lectoren.

Examinatoren worden vermoed onpartijdig en professioneel te zijn. Het is aan de student om concrete, duidelijke en verifieerbare elementen voor te leggen die bewijzen dat de docent effectief partijdig is. Loutere beweren of gewoon stellen dat de docenten partijdig zijn, levert geen voldoende bewijs op (RvS 7 oktober 2010, nr. 207.973, R.Stvb. nr. 2016/464). In casu beweert de student enerzijds uit zijn tekorten de partijdigheid af te leiden, en anderzijds beweert hij dat de docenten van mening zijn dat hij niet thuishoort op de hogeschool en daarom punten “omlaag halen”. Het feit dat een student een tekort behaalt, impliceert evenwel niet automatisch dat de docent partijdig is (R.Stvb. nr. 2015/175, R.Stvb. nr. 2016/225, R.Stvb. nr. 2016/230, R.Stvb. nr. 2016/205). Die loutere bewering volstaat dan ook niet als bewijs van een eventuele partijdigheid in hoofde van de verschillende docenten. Ook de loutere bewering dat zij vinden dat de student “niet thuishoort op de hogeschool” zonder enig bewijs bij te brengen van een dergelijke uilating door een of meer van de docenten volstaat niet om het vermoeden van onpartijdigheid te weerleggen. Wat betreft “het onterecht aftrekken van punten” zodat de student een tekort behaalt, verwijst de interne beroepscommissie naar de beoordeling per opleidingsonderdeel van de grieven over de correcte en eerlijke verbetering van de examens: voor geen enkel van de acht opleidingsonderdelen zijn er aanwijzingen in de examenkopijen en/of nota's te vinden dat er onterecht – op basis van een overtuiging dat de student niet aan de hogeschool mag studeren – punten afgetrokken werden. Opnieuw doet de student dus weer niets anders dan louter poneren: hij beweert dat er onterecht een tekort opgelegd werd, maar deze bewering strookt niet met het administratief dossier.

Ook het feit dat de student in het verleden (de zittijd van januari) reeds de resultaten van twee opleidingsonderdelen aanvocht, impliceert niet automatisch dat de lectoren, die nu betrokken zijn bij het opleidingsonderdeel Stage bij een verzekeringstussenpersoon, daardoor partijdig ‘worden’ (R.Stvb. nr. 2015/117). Het valt bovendien op dat de student deze klacht niet herhaalt voor andere opleidingsonderdelen die de twee betrokken docenten ook doceren.

De argumenten van de student zijn te oppervlakkig en tonen op geen enkele wijze aan dat het vermoeden van onpartijdigheid aan het wankelen gebracht moet worden. Ook de

verbetering van de examens en de vergelijking met de antwoordsleutel (zie hieronder) toont duidelijk aan dat de examens objectief en onpartijdig verbeterd werden. De student slaagt er niet in om de interne beroepscommissie van het tegendeel te overtuigen.

De grief is ongegrond.

Over het aanstellen van een externe deskundige die en vergelijkende steekproef op examens uitvoert

In elke klacht stelt de student dat er “een steekproef uitgevoerd zou moeten worden door een onafhankelijk persoon/orgaan, waarbij verschillende examens vergeleken worden”. De interne beroepscommissie vermoed dat de student met dit argument wil impliceren dat zijn examens anders of strenger beoordeeld werden dan de examens van zijn medestudenten en dat dit – bij een vergelijking – aan het licht zou komen.

Studenten staan, conform de wil van de Vlaamse decreetgever, evenwel niet in een concurrentiële of vergelijkende positie tegenover elkaar (R.Stvb. nr. 2014/439, R.Stvb. nr. 2016/235, R.Stvb. 2016/494, R.Stvb. nr. 2016/541, R.Stvb. nr. 2016/558, R.Stvb. nr. 2017/044, R.Stvb. nr. 2017/076, R.Stvb. nr. 2017/090, R.Stvb. nr. 2017/095, R.Stvb. nr. 2017/530). De enige vraag die dan ook gesteld mag en moet worden, is of de student in kwestie correct bejegend is en of de examenresultaten verantwoordbaar zijn. Het is daarbij zonder relevantie of andere studenten een andere behandeling gekregen hebben (R.Stvb. nr. 2014/439, R.Stvb. nr. 2017/044, R.Stvb. nr. 2017/530). Examens zijn dan ook niet vergelijkend van aard: er wordt geen rangschikking gemaakt en de antwoorden van studenten moeten – conform het Belgische recht – niet tegen elkaar afgewogen worden (R.Stvb. nr. 2016/235). Men is dan ook geenszins verplicht om een vergelijkende steekproef te laten uitvoeren door een derde om de regelmatigheid van het examen te bewijzen. De enige relevante vraag is of het examen van de student in kwestie op een correcte wijze verbeterd werd. Dat zal hieronder aangetoond worden bij de grieven omtrent de eerlijke en correcte verbetering van de examens voor de acht opleidingsonderdelen.

Als de student een vergelijking wil afdwingen, moet hij in zijn beroep zeer concrete elementen voorleggen op basis waarvan een ernstig vermoeden van een schending van het gelijkheidsbeginsel afgeleid kan worden (RvS 7 oktober 2010, nr. 207.973, R.Stvb. nr. 2014/439, R.Stvb. nr. 2017/095). Dit doet de student in casu niet. Hij poneert gewoon in elke klacht dat er een steekproef uitgevoerd zou moeten worden. Enkel voor Engels 2 beweert hij dat “studenten die amper Engels konden converseren geen herexamen hebben”. Dit is allesbehalve een zeer concrete grief, integendeel: het is een algemene bewering die op geen enkele manier gestaafd wordt.

De grief is ongegrond.

Over de niet-nakoming van de regels

In alle acht klachten haalt de student aan dat “de regels niet gerespecteerd worden”. Hij haalt daarbij op geen enkel ogenblik exact aan welke regels juist geschonden worden.

In de klachten m.b.t. de opleidingsonderdelen Engels 2, Personenverzekering, Inleiding schadeverzekering en Fiscaal recht wordt dit zinnetje tussen haakjes onmiddellijk

geplaatst na de zin over het niet-zelf opmaken van de examens door de docenten. In de klacht voor project vermogensbeheer wordt het zinnetje – opnieuw tussen haakjes – geplaatst na de zin over het omlaag trekken van de punten. In de klacht over het resultaat voor Stage bij een verzekeringstussenpersoon wordt het, alweer tussen haakjes, geplaatst na de zin over het nemen van wraak door docenten die in het verleden reeds het voorwerp waren van een klacht. In de klacht voor financieel — en boekhoudkundig inzicht volgt dezelfde zinsnede (opnieuw tussen haakjes) op de zin over het bevragen van niet geziene leerstof. Datzelfde geldt voor het opleidingsonderdeel gezinsverzekeringen.

Door het gebruik van de haakjes vermoedt de interne beroepscommissie dat hij met de zinsnede “de regels worden niet gerespecteerd” nogmaals het argument dat hij voordien aanhaalde wilde benadrukken. De student haalt alleszins geen expliciete regels (bijvoorbeeld uit het onderwijs- en examenreglement) aan die [zijns] inziens geschonden zouden zijn.

Voor de antwoorden op de schendingen van de ‘regels’ (hetzij het niet zelf opmaken van de examens, hetzij de onpartijdigheid, hetzij over het bevragen van niet-geziene leerstof) verwijzen we naar de respectievelijke antwoorden op deze grieven die hierboven en hieronder teruggevonden kunnen worden.

OVERBLIJVENDE GRIEVEN PER OPLEIDINGSONDERDEEL

- PERSOONSVERZEKERING

Eerlijke en correcte verbetering examen

In zijn klacht met betrekking tot het examen persoonsverzekering haalt de student aan dat hij het niet eens is met hoe het examen beoordeeld werd. Hij haalt als argumenten aan dat “de punten te gemakkelijk weg genomen worden”, dat “correctheid en eerlijkheid ver te zoeken is bij het examen”, “hij de meeste antwoorden correct beantwoord heeft” en dat de docent onterecht punten afgetrokken heeft.

Het examen persoonsverzekering is een schriftelijk kennisexamen. Conform de vaste rechtspraak van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen is de motivering van de examenscore terug te vinden in enerzijds de verbetering van het schriftelijke examen (inclusief de opgelegde cijfers) en in een vergelijking met de antwoordsleutel (zie o.a. R.Stvb. nr. 2011/081, R.Stvb. nr. 2013/322, R.Stvb. nr. 2015/035, R.Stvb. nr. 2015/493, R.Stvb. nr. 2015/609, R.Stvb. nr. 2016/528, R.Stvb. nr. 2017/082, R.Stvb. nr. 2017/089, R.Stvb. nr. 2017/210).

De student haalt geen concrete argumenten aan in verband met vragen waarbij hij meent onterecht behandeld geweest te zijn, noch geeft hij aan bij welke concrete vragen er zonder reden punten werden afgetrokken. De interne beroepscommissie kan in dit geval volstaan met een algemene vergelijking van het examen van de student en de antwoordsleutel van het examen.

Uit een vergelijking van de examenkopij van de student en de antwoordsleutel valt er niets abnormaals op aan de interne beroepscommissie. De punten werden per vraag op correcte wijze toegekend. Er is dus zeker geen sprake van het onterecht “aftrekken” van

punten”. De stelling van de student dat hij de meeste vragen correct beantwoord heeft strookt dus niet met het dossier, integendeel: uit het dossier blijkt duidelijk het tegendeel.

Het examen werd eerlijk en correct verbeterd, in overeenstemming met de antwoordsleutel.

De grief is ongegrond.

- STAGE BIJ EEN VERZEKERINGSTUSSENPERSOON

Het stellen van vragen zonder het antwoord erop te weten, het gebrek aan voorbereidingstijd

De student stelt dat er “op het mondeling examen gevraagd wordt op het moment zelf en wat ze zelf niet eens wisten”. De interne beroepscommissie vermoedt dat de student met dit argument enerzijds bedoeld dat er geen schriftelijke voorbereiding is en anderzijds dat er vragen gesteld werden waarop de docenten zelf het antwoord niet wisten.

Er is geen verplichting om voorbereidingstijd te voorzien (zie artikel 115, 3 OER UCLL). De interne beroepscommissie is het bovendien niet eens met de stelling van de student dat er vragen gesteld werden waarop de docenten zelf het antwoord niet wisten. Zo werd hem op de verdediging o.m. gevraagd in welke waarborg de rechtsbijstandsverzekering tussen zou komen in een bepaalde casus, wat de ABEX is, wat een vrijstelling gekoppeld aan de ABEX is, wat het verschil is tussen een makelaar en andere verzekeringstussenpersonen etc. Dat zijn stuk voor stuk vragen waarop de docenten zonder twijfel het juiste antwoord kenden.

De grief is ongegrond.

Eerlijke en correcte verbetering examen (willekeur)

In zijn klacht met betrekking tot het examen Stage bij een verzekeringstussenpersoon haalt de student aan dat hij het niet eens is met hoe het examen beoordeeld werd. Hij haalt als argumenten aan dat “de docenten verdraaien wat er gezegd is”, “het niet uitmaakt hoe goed je voorbereid bent, het steeds de lector is die beslist of je al dan niet slaagt” en dat de docenten onterecht punten aftrekken.

Het opleidingsonderdeel Stage bij een verzekeringstussenpersoon wordt enerzijds beoordeeld aan de hand van schriftelijke opdrachten en anderzijds aan de hand van een mondelinge verdediging. Op de verbetering van de opdrachten lijkt de student geen kritiek te uiten. Het [bevreemd] de interne beroepscommissie dan ook dat de student op zondag 16/9 (na het verstrijken van de beroepstermijn) zijn ingediende opdrachten doormailt. In het licht van de aangevoerde argumenten lijkt de student zich namelijk enkel te keren tegen het examenmoment. Bovendien was hij geslaagd op de opdrachten (10/20) en wordt er nergens beweerd dat hij bepaalde opdrachten niet inleverde.

De motiveringsplicht vereist dat de docent de gestelde vragen en de door de student gegeven antwoorden noteert tijdens het afnemen van het mondelinge examen. Het zijn deze nota’s die tegenover de verwachte antwoorden afgewogen moeten worden. Het nemen van notities zorgt er ook voor dat er geen sprake kan zijn van willekeur.

In casu zijn er uitvoerige notities gemaakt, die een duidelijk beeld creëren van het verloop van de mondelinge verdediging. Het is daarbij ook duidelijk dat de student niet de antwoorden gegeven heeft die de docenten verwacht hadden, laat staan hij voldoende goed geantwoord zou hebben om een slaagcijfer te verdienen. Indien de student wil beweren dat hij iets anders gezegd heeft dan wat op de notities van de docenten staat, zal hij dat moeten bewijzen. Dat laat hij evenwel na. Ook hier valt weer op hoe vaag zijn grieven zijn: hij beweert dat er onterecht punten afgetrokken worden, maar geeft daarbij niet aan bij welke vragen dit gebeurd zou zijn. Ook hier kan de interne beroepscommissie dan ook volstaan met een studie van de nota's van de docenten en de toelichting over de verwachte antwoorden.

Het examen werd eerlijk en correct verbeterd, in overeenstemming met de antwoordsleutel.

De grief is ongegrond

- PROJECT VERMOGENSPLANNING

Het stellen van examenvragen zonder het antwoord erop te weten, het gebrek aan voorbereidingstijd

De student stelt dat er “op het mondeling examen van alles gevraagd wordt op het moment zelf wat ze zelf niet eens wisten”. De interne beroepscommissie vermoedt dat de student met dit argument enerzijds bedoeld dat er geen schriftelijke voorbereiding is en anderzijds dat er vragen gesteld werden waarop de docenten zelf het antwoord niet wisten.

Er is geen verplichting om voorbereidingstijd te voorzien (zie artikel 115, 3 OER UCLL). De interne beroepscommissie is het bovendien niet eens met de stelling van de student dat er vragen gesteld werden waarop de docenten zelf het antwoord niet wisten. Zo werd hem op de verdediging o.m. gevraagd wat het verschil is tussen het JKP en de debetrentevoet, het doel van een hospitalisatieverzekering, wat er bedoeld wordt met defensief beheer, wat een schenking met financiële last is, hoe je een schenking bewijst etc. Dat zijn stuk voor stuk vragen waarop de docenten zonder twijfel het juiste antwoord kenden.

De grief is ongegrond.

Eerlijke en correcte verbetering examen (willekeur)

In zijn klacht met betrekking tot het examen project Vermogensplanning haalt de student aan dat hij het niet eens is met hoe het examen beoordeeld werd. Hij haalt als argumenten aan dat “de docenten verdraaien wat er gezegd is”, “het niet uitmaakt hoe goed je voorbereid bent, het steeds de lector is die beslist of je al dan niet slaagt” en dat de docenten onterecht punten aftrekken.

Het opleidingsonderdeel Project vermogensplanning wordt enerzijds beoordeeld aan de hand van schriftelijke opdrachten en anderzijds aan de hand van een mondelinge verdediging. Op de verbetering van de opdrachten lijkt de student geen kritiek te uiten. Het [bevreemd] de interne beroepscommissie dan ook dat de student op zondag 16/9 (na

het verstrijken van de beroepstermijn) zijn ingediende opdrachten doormailt. In het licht van de aangevoerde argumenten lijkt de student zich namelijk enkel te keren tegen het examenmoment. Bovendien was hij geslaagd op de opdrachten (10/20) en wordt er nergens beweerd dat hij bepaalde opdrachten niet inleverde.

De motiveringsplicht vereist dat de docent de gestelde vragen en de door de student gegeven antwoorden noteert tijdens het afnemen van het mondelinge examen. Het zijn deze nota's die tegenover de verwachte antwoorden afgewogen moeten worden. Het nemen van notities zorgt er ook voor dat er geen sprake kan zijn van willekeur.

In casu zijn er uitvoerige notities gemaakt, die een duidelijk beeld creëren van het verloop van de mondelinge verdediging. Het is daarbij ook duidelijk dat de student niet de antwoorden gegeven heeft die de docenten verwacht hadden, laat staan hij voldoende goed geantwoord zou hebben om een slaagcijfer te verdienen. Indien de student wil beweren dat hij iets anders gezegd heeft dan wat op de notities van de docenten staat, zal hij dat moeten bewijzen. Dat laat hij evenwel na. Ook hier valt op hoe vaag zijn grieven zijn: hij beweert dat er onterecht punten afgetrokken worden, maar geeft daarbij niet aan bij welke vragen dit gebeurd zou zijn. Opnieuw kan de interne beroepscommissie dan ook volstaan met een studie van de nota's van de docent en de toelichting over de verwachte antwoorden.

Het examen werd eerlijk en correct verbeterd, in overeenstemming met de antwoordsleutel.

De grief is ongegrond.

- ENGELS 2

Eerlijke en correcte verbetering examen

In zijn klacht met betrekking tot het examen Engels 2 haalt de student aan dat hij het niet eens is met hoe het examen beoordeeld werd. Hij haalt als argumenten aan dat “de punten te gemakkelijk weg genomen worden”, “hij de meeste antwoorden correct beantwoord heeft” en dat de docent onterecht punten afgetrokken heeft.

Het examen Engels 2 is een schriftelijk kennisexamen. Conform de vaste rechtspraak van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen is de motivering van de examenscore terug te vinden in enerzijds de verbetering van het schriftelijke examen (inclusief de opgelegde cijfers) en in een vergelijking met de antwoordsleutel (zie o.a. R.Stvb. nr. 2011/081, R.Stvb. nr. 2013/322, R.Stvb. nr. 2015/035, R.Stvb. nr. 2015/493, R.Stvb. nr. 2015/609, R.Stvb. nr. 2016/528, R.Stvb. nr. 2017/082, R.Stvb. nr. 2017/089, R.Stvb. nr. 2017/210).

De student haalt geen concrete argumenten aan in verband met vragen waarbij hij meent onterecht behandeld geweest te zijn, noch geeft hij aan bij welke concrete vragen er zonder reden punten werden afgetrokken. De interne beroepscommissie kan in dit geval volstaan met een algemene vergelijking van het examen van de student en de antwoordsleutel van het examen.

Uit een vergelijking van de examenkopij van de student en de antwoordsleutel valt er niets abnormaals op aan de interne beroepscommissie. De punten werden per vraag op

correcte wijze toegekend. Er is dus zeker geen sprake van het onterecht “aftrekken” van punten. De stelling van de student dat hij de meeste vragen correct beantwoord heeft strookt ook niet met het dossier, integendeel: uit het dossier blijkt duidelijk het tegendeel.

Het examen Engels 2 werd eerlijk en correct verbeterd, in overeenstemming met de antwoordsleutel.

De grief is ongegrond.

- INLEIDING SCHADEVERZEKERING

Eerlijke en correcte verbetering examen

In zijn klacht met betrekking tot het examen Inleiding schadeverzekering haalt de student aan dat hij het niet eens is met hoe het examen beoordeeld werd. Hij haalt als argumenten aan dat “de punten te gemakkelijk weg genomen worden”, dat “correctheid en eerlijkheid ver te zoeken is bij het examen”, “hij de meeste antwoorden correct beantwoord heeft” en dat de docent onterecht punten afgetrokken heeft.

Het examen Inleiding schadeverzekering is een schriftelijk kennisexamen. Conform de vaste rechtspraak van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen is de motivering van de examenscore terug te vinden in enerzijds de verbetering van het schriftelijke examen (inclusief de opgelegde cijfers) en in een vergelijking met de antwoordsleutel (zie o.a. R.Stvb. nr. 2011/081, R.Stvb. nr. 2013/322, R.Stvb. nr. 2015/035, R.Stvb. nr. 2015/493, R.Stvb. nr. 2015/609, R.Stvb. nr. 2016/528, R.Stvb. nr. 2017/082, R.Stvb. nr. 2017/089, R.Stvb. nr. 2017/210).

De student haalt geen concrete argumenten aan in verband met vragen waarbij hij meent onterecht behandeld geweest te zijn, noch geeft hij aan bij welke concrete vragen er zonder reden punten werden afgetrokken. De interne beroepscommissie kan in dit geval volstaan met een algemene vergelijking van het examen van de student en de antwoordsleutel van het examen.

Uit een vergelijking van de examenkopij van de student en de antwoordsleutel valt er niets abnormaals op aan de interne beroepscommissie. De punten werden per vraag op correcte wijze toegekend. Er is dus zeker geen sprake van het onterecht “aftrekken” van punten. De stelling van de student dat hij de meeste vragen correct beantwoord heeft strookt ook niet met het dossier, integendeel: uit het dossier blijkt duidelijk het tegendeel.

Het examen Inleiding schadeverzekering werd eerlijk en correct verbeterd, in overeenstemming met de antwoordsleutel.

De grief is ongegrond.

Het feit dat de student zelf vragen naar het Engels moest vertalen

De student werpt in zijn klacht op dat hij de examenvragen naar het Engels moest vertalen. Uit het dossier blijkt evenwel dat er geen enkele Engelse vertaling gevraagd werd in het kader van het opleidingsonderdeel “Inleiding schadeverzekering”.

De grief van de student strookt niet met het dossier.

- GEZINSVERZEKERINGEN

Eerlijke en correcte verbetering examen (willekeur)

In zijn klacht met betrekking tot het examen gezinsverzekeringen haalt de student aan dat hij het niet eens is met hoe het examen beoordeeld werd. Hij haalt als argumenten aan dat “het niet uitmaakt hoe goed je voorbereid bent, het steeds de lector is die beslist of je al dan niet slaagt” en dat de docenten onterecht punten aftrekken.

Het opleidingsonderdeel gezinsverzekeringen wordt beoordeeld aan de hand een mondeling examen. De motiveringsplicht vereist dat de docent bij een mondeling examen de gestelde vragen en de door de student gegeven antwoorden noteert tijdens het afnemen van dat examen. Het zijn deze nota's die tegenover de verwachte antwoorden afgewogen moeten worden. Het nemen van notities zorgt er ook voor dat er geen sprake kan zijn van willekeur.

In casu zijn er duidelijke notities gemaakt, die een goed beeld creëren van het verloop van het mondelinge examen. Het is daarbij ook duidelijk dat de student niet de antwoorden gegeven heeft die de docent verwacht hadden, laat staan hij voldoende goed geantwoord zou hebben om een slaagcijfer te verdienen. Indien de student wil beweren dat hij iets anders gezegd heeft dan wat op de notities van de docent staat, zal hij dat moeten bewijzen. Dat laat hij evenwel na. Ook hier valt weer op hoe vaag zijn grieven zijn: hij beweert dat er onterecht punten afgetrokken worden, maar geeft daarbij niet aan bij welke vragen dit gebeurt zou zijn. Ook hier kan de interne beroepscommissie dan ook volstaan met een studie van de nota's van de docent en de toelichting over de verwachte antwoorden.

Het examen werd eerlijk en correct verbeterd, in overeenstemming met de antwoordsleutel.

De grief is ongegrond.

Het bevragen van niet eerder gemaakte oefeningen

De student beweert dat men op het examen oefeningen krijgt die men niet gezien heeft tijdens de lessen.

Via oefeningen testen docenten het beheersen van de theorie door de student. Het feit dat sommige oefeningen niet eerder gemaakt werden in de les, zorgt er niet voor dat het verboden was om deze te vragen op het examen (R.Stvb. nr. 2013/322, R.Stvb. nr. 2015/531). Het is namelijk aan de student om op het examen aan te tonen dat hij de materie voldoende in de vingers heeft, zodat hij aan de slag kan gaan ermee. Het is in die zin zelfs logisch dat er oefeningen gevraagd worden die nog niet eerder in de les gemaakt werden: anders test men namelijk het kennen en kunnen van de student niet.

De grief is ongegrond.

- FINANCIËEL - EN BOEKHOUDKUNDIG INZICHT AO

Eerlijke en correcte verbetering examen (willekeur)

In zijn klacht met betrekking tot het examen Financieel en boekhoudkundig inzicht haalt de student aan dat hij het niet eens is met hoe het examen beoordeeld werd. Hij haalt als argumenten aan dat “de punten te gemakkelijk weg genomen worden”, dat “correctheid en eerlijkheid ver te zoeken is bij het examen”, “hij de meeste antwoorden correct beantwoord heeft” en dat de docent onterecht punten afgetrokken heeft.

Het examen Financieel en boekhoudkundig inzicht is een schriftelijk kennisexamen. Conform de vaste rechtspraak van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen is de motivering van de examenscore terug te vinden in enerzijds de verbetering van het schriftelijke examen (inclusief de opgelegde cijfers) en in een vergelijking met de antwoordsleutel (zie o.a. R.Stvb. nr. 2011/081, R.Stvb. nr. 2013/322, R.Stvb. nr. 2015/035, R.Stvb. nr. 2015/493, R.Stvb. nr. 2015/609, R.Stvb. nr. 2016/528, R.Stvb. nr. 2017/082, R.Stvb. nr. 2017/089, R.Stvb. nr. 2017/210).

De student haalt geen concrete argumenten aan in verband met vragen waarbij hij meent onterecht behandeld geweest te zijn, noch geeft hij aan bij welke concrete vragen er zonder reden punten werden afgetrokken. De interne beroepscommissie kan in dit geval volstaan met een algemene vergelijking van het examen van de student en de antwoordsleutel van het examen.

Uit een vergelijking van de examenkopij van de student en de antwoordsleutel valt er niets abnormaals op aan de interne beroepscommissie. De punten werden per vraag op correcte wijze toegekend. Er is dus zeker geen sprake van het onterecht “af trekken” van punten. De stelling van de student dat hij de meeste vragen correct beantwoord heeft strookt ook niet met het dossier, integendeel: uit het dossier blijkt duidelijk het tegendeel.

Het examen Financieel en boekhoudkundig inzicht werd eerlijk en correct verbeterd, in overeenstemming met de antwoordsleutel.

De grief is ongegrond.

Het bevragen van niet te kennen leerstof

De student beweert dat het handboek in het examen amper aan bod komt en dat men op het examen ook oefeningen krijgt die men niet gezien heeft tijdens de lessen.

Opnieuw blinkt de grief van de student uit in vaagheid: zo werkt hij zijn klacht m.b.t. het niet aan bod komen van het handboek niet uit. Hij stelt gewoon dat “het handboek amper aan bod komt”. Hij haalt dus bijvoorbeeld niet aan welke materies of leerstof dan wel (onterecht) aan bod komen.

Het feit dat er oefeningen gevraagd worden (en geen theorie) neemt niet weg dat men via die oefeningen toch het beheersen van de theorie uit het handboek kan bevragen. Het feit dat sommige oefeningen niet eerder gemaakt werden in de les, zorgt er niet voor dat het verboden was om deze te vragen op het examen (R.Stvb. nr. 2013/322, R.Stvb. nr. 2015/531). Het is namelijk aan de student om op het examen aan te tonen dat hij de materie voldoende in de vingers heeft, zodat hij aan de slag kan gaan ermee. Het is in die

zin zelfs logisch dat er oefeningen gevraagd worden die nog niet eerder in de les gemaakt werden: anders test men namelijk het kennen en kunnen van de student niet.

De grief is ongegrond.

- FISCAAL RECHT

Eerlijke en correcte verbetering examen (willekeur)

In zijn klacht met betrekking tot het examen Fiscaal recht haalt de student aan dat hij het niet eens is met hoe het examen beoordeeld werd. Hij haalt als argumenten aan dat “de punten te gemakkelijk weg genomen worden”, dat “correctheid en eerlijkheid ver te zoeken is bij het examen”, “hij de meeste antwoorden correct beantwoord heeft” en dat de docent onterecht punten afgetrokken heeft.

Het examen Fiscaal recht is een schriftelijk kennisexamen. Conform de vaste rechtspraak van de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen is de motivering van de examenscore terug te vinden in enerzijds de verbetering van het schriftelijke examen (inclusief de opgelegde cijfers) en in een vergelijking met de antwoordsleutel (zie o.a. R.Stvb. nr. 2011/081, R.Stvb. nr. 2013/322, R.Stvb. nr. 2015/035, R.Stvb. nr. 2015/493, R.Stvb. nr. 2015/609, R.Stvb. nr. 2016/528, R.Stvb. nr. 2017/082, R.Stvb. nr. 2017/089, R.Stvb. nr. 2017/210).

De student haalt geen concrete argumenten aan in verband met vragen waarbij hij meent onterecht behandeld geweest te zijn, noch geeft hij aan bij welke concrete vragen er zonder reden punten werden afgetrokken. De interne beroepscommissie kan in dit geval volstaan met een algemene vergelijking van het examen van de student en de antwoordsleutel van het examen.

Uit een vergelijking van de examenkopij van de student en de antwoordsleutel valt er niets abnormaals op aan de interne beroepscommissie. De punten werden per vraag op correcte wijze toegekend. Er is dus zeker geen sprake van het onterecht “aftrekken” van punten. De stelling van de student dat hij de meeste vragen correct beantwoord heeft strookt ook niet met het dossier, integendeel: uit het dossier blijkt duidelijk het tegendeel.

Het examen Fiscaal recht werd eerlijk en correct verbeterd, in overeenstemming met de antwoordsleutel.

De grief is ongegrond.

Conclusie

Uit het dossier van de opleiding blijkt dat de evaluatie gebeurde conform de opleidingsvisie die wordt beschreven in de ECTS-fiches en dat de student deskundig en onpartijdig werd geëvalueerd.

De beslissing van de examencommissie is regelmatig tot stand gekomen, vindt grond in het dossier van de opleiding, is zeker niet kennelijk onredelijk of kennelijk onvoldoende gemotiveerd.

BESLISSING

Het beroep van de student is ontvankelijk maar niet gegrond.

De Interne Beroepscommissie bevestigt de beslissing van de examencommissie waarbij aan xxx de scores van [] 5/20 voor het opleidingsonderdeel Persoonsverzekeringen, 7/20 voor het opleidingsonderdeel Stage bij een verzekeringstussenpersoon, 9/20 voor het opleidingsonderdeel Project vermogensplanning, 9/20 voor het opleidingsonderdeel Engels 2 (sem. 2), 7/20 voor het opleidingsonderdeel Inleiding schadeverzekering, 5/20 voor het opleidingsonderdeel Gezinsverzekeringen, 6/20 voor het opleidingsonderdeel Financieel en boekhoudkundig inzicht AO en 7/20 voor het opleidingsonderdeel Fiscaal recht werden toegekend.”

Dit is de thans bestreden beslissing.

IV. Ontvankelijkheid

Verwerende partij betwist niet de ontvankelijkheid van het beroep.

De Raad ziet daartoe evenmin redenen.

Het beroep is ontvankelijk.

V. Ten gronde

Eerste middel

Verzoeker steunt een eerste middel op een schending van de hoorplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker stelt dat hij door de interne beroepscommissie niet werd uitgenodigd om te worden gehoord.

Verwerende partij replicaert dat de interne beroepscommissie het beroep op stukken behandelt, en dat niet is voorzien in een hoorzitting.

Beoordeling

Het mag als vaste rechtspraak van de Raad worden beschouwd dat het fysiek horen van een student in het kader van het intern beroep niet verplicht is, tenzij de reglementering van de instelling de interne beroepsinstantie ertoe verplicht om de student, al dan niet op diens verzoek, voor een hoorzitting uit te nodigen. In alle andere gevallen volstaat het voor de naleving van de hoorplicht dat de student middels het indienen van het intern beroep de mogelijkheid heeft gekregen om zijn argumenten naar voor te brengen.

Te dezen bepaalt artikel 85, §1 van het onderwijs- en examenreglement dat de interne beroepscommissie het beroep behandelt op stukken, en dat zij iedereen van wie ze de aanwezigheid nuttig acht, kan uitnodigen om te worden gehoord. Het initiatief berust derhalve bij de interne beroepscommissie en verzoeker heeft geen afdwingbaar recht om voor een hoorzitting te worden opgeroepen.

Het middel is ongegrond.

Tweede middel

Verzoeker beroept zich in een tweede middel op een schending van het onpartijdigheidsbeginsel.

Standpunt van partijen

Verzoeker zet zijn middel als volgt uiteen (de Raad citeert letterlijk):

“Ook hier klopt het verhaal niet deze school heeft altijd gelijk hoe je draait of keert ook al zijn ze fout, de intern beroepscommissie haal gewoon hun eigen mensen bij elkaar en beslissen onderlings-gewoon tegen mij om hun docenten te verdedigen en zeker als ze meerdere boeken geschreven hebben, dan vraag ik me af zijn we dan terug in der tijd gegaan waar de biografiese systeem aanwezig zijn.”

Verzoeker voegt er nog aan toe dat hij met een van de leden van de interne beroepscommissie, mevrouw M.T., verschillende gesprekken heeft gehad en dat verzoeker valselijk werd beschuldigd.

Verwerende partij repliceert in haar antwoordnota het volgende:

“Ook de Interne Beroepscommissie wordt vermoed onpartijdig te zijn en het is aan de verzoeker om zeer concrete bewijzen voor te leggen dat deze commissie op een of andere manier bevoordeeld was. In casu laat verzoeker na dit te bewijzen: hij beweert enkel dat de Interne Beroepscommissie “hun eigen mensen bij elkaar haalt en beslissingen onderlings” (sic). De Interne Beroepscommissie heeft gehandeld conform de regels van het OER (o.a. onderzoek op basis van stukken, de bepaling over de samenstelling van de Interne Beroepscommissie werd ook gerespecteerd etc.). Op basis van de aangeleverde stukken (de examenkopijen/verslagen van mondelinge examens en de antwoordsleutels) heeft de Interne Beroepscommissie in eer en geweten besloten dat er geen sprake was van een gegrond beroep. In het licht van de middelen die door de verzoeker in zijn intern beroep aangehaald werden (zo bracht hij bijvoorbeeld de stukken die hij nu aanbrengt om de verbetering van zijn examenvragen te betwisten niet aan) kon de Interne Beroepscommissie ook volstaan met een vergelijking van de examenkopijen en de verwachte antwoorden. Dat maakt niet dat de Interne Beroepscommissie “onder één hoedje” speelt met de lectoren en opleiding. Het is ook de keuze van de decreetgever geweest om de eerste fase van de beroepsprocedure binnen de hogeschool te laten verlopen.

Wat de aanwezigheid van mevrouw [M.T.] in de Interne Beroepscommissie betreft, klopt het dat mevrouw [M.T.] tot 31 augustus 2018 het groepshoofd van de Groep Management & Technologie was. Per 1 september 2018 is er binnen UCLL geen sprake meer van groepen, maar wel van programma's. Mevrouw [M.T.] is sinds september dan ook programmadirecteur van de opleidingen Technologie en heeft dus niets meer te maken met de opleidingen Management (zie stuk 34). Zij is dus geen betrokken partij. Opnieuw geldt hier dat mevrouw [M.T.] van het vermoeden van onpartijdigheid kan genieten en het aan de verzoeker is om zeer concrete omstandigheden aan te dragen die bewijzen dat mevrouw [M.T.] niet meer onpartijdig kan zijn. Verzoeker haalt in zijn verzoekschrift enkel een vage situering aan (“meerderen keren een gesprek heb gehad. En waar ze een gesprek bijwoonde waar valse beschuldigingen naar mij toe verweten werd, waar ik geen weet van had waarover het ging en tot op heden nog steeds onbeantwoord. Waarbij het heel grappig was dat ik me moest aanpassen aan iets waar ik geen weet van heb, loutere leugens!” (sic)). Het is bijna niet mogelijk om nog vager te zijn. In de beslissing van de Interne Beroepscommissie, die duidelijk gesteund is in het administratief dossier, is dan ook geen enkel bewijs te vinden van een partijdige beoordeling: het dossier spreekt voor zich.

Zelfs al zou aangenomen worden dat mevrouw [M.T.] niet onbevoordeeld zou kunnen beslissen, dan nog moet er vastgesteld worden dat de Interne Beroepscommissie uit drie leden bestaat en de andere twee leden de verzoeker van haar noch pluim kennen. Ook zij waren van mening dat het beroep ongegrond was, en de meerderheid was ook zonder mevrouw [M.T.] aldus bereikt.

Beoordeling

De Raad brengt zijn vaste rechtspraak in herinnering, die luidt dat deskundigheid en objectiviteit in hoofde van beoordelaren wordt vermoed, en dat het aan de verzoekende partij toevalt om aan de hand van concrete elementen dit vermoeden aan het wankelen te brengen.

Door de loutere bewering dat de docenten van de opleiding het voor elkaar opnemen, levert verzoeker geenszins het vereiste bewijs. Dat geldt evenzeer voor de rol van mevrouw M.T., in wier hoofde de Raad van oordeel is dat evenmin enige subjectieve partijdigheid is aangetoond.

Het middel is niet gegrond.

Derde middel

In een derde middel steunt verzoeker op de materiëlemotiveringsplicht.

Standpunt van partijen

Verzoeker voert aan dat docenten tijdens het inkijkmoment veranderingen hebben aangebracht aan het verslag over verzoekers mondeling examen.

Verwerende partij werpt in hoofdorde op dat het middel niet ontvankelijk is, daar het bij het intern beroep niet werd opgeworpen. Verder stipt zij aan dat verzoeker voor deze ernstige beschuldiging niet het minste bewijs voorbrengt.

Beoordeling

Het is vaste rechtspraak van de Raad, en is door de decreetgever thans in artikel II.294, §2, laatste lid van de Codex Hoger Onderwijs ook positiefrechtelijk verankerd, dat een verzoekende partij in een procedure voor de Raad geen nieuwe middelen kan aanvoeren, tenzij de grondslag ervan pas tijdens of na afhandeling van de interne beroepsprocedure aan het licht is gekomen, tenzij het bezwaar betrekking heeft op de wijze waarop het intern beroep werd behandeld of tenzij het bezwaar raakt aan de openbare orde.

Samen met verwerende partij moet de Raad vaststellen dat verzoeker dit middel tijdens het intern beroep niet heeft opgeworpen.

Daar niet is voldaan aan de voormelde voorwaarden om de grief in de huidige stand van de procedure alsnog voor het eerst te doen gelden, is het middel niet ontvankelijk.

Vierde middel

In wat kan worden beschouwd als een vierde middel, herneemt verzoeker de grieven die hij op intern beroep heeft ingeroepen tegen de examencijfers van de verschillende opleidingsonderdelen, al dan niet aangevuld met bijkomende opmerkingen.

Bij vier van deze opleidingsonderdelen – met name: ‘Engels 2’, ‘Fiscaal recht’, ‘Inleiding schadeverzekering’ en ‘Persoonsverzekering’ – beperkt verzoeker zich ertoe om het middel, zoals het aan de interne beroepscommissie was voorgelegd, te herhalen.

Artikel II.294, §2 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt met betrekking tot het aanhangig maken van een beroep bij de Raad het volgende:

§2. De beroepen worden ingesteld bij wijze van verzoekschrift, waarin ten minste een feitelijke omschrijving is opgenomen van de ingeroepen bezwaren.

Deze bepaling, oorspronkelijk ingevoerd als artikel II.24 van het decreet van 19 maart 2004 betreffende de rechtspositieregeling van de student, de participatie in het hoger onderwijs, de integratie van bepaalde afdelingen van het hoger onderwijs voor sociale promotie in de hogescholen en de begeleiding van de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, is door de indiener van het ontwerp tijdens de parlementaire voorbereiding als volgt toegelicht (*Parl. St. VI. Parl. 2003-2004, nr. 1960/1, 25*):

“Er wordt niet vereist dat het verzoekschrift juridisch omlijnde middelen omvat. Het volstaat dat de verzoeker een eventueel summier doch duidelijk aangegeven onregelmatigheid aanbrengt, zonder dat deze beweerde onregelmatigheid juridisch moet worden gekwalificeerd. Het is evenwel evident dat dergelijk middel niet kan bestaan uit een loutere bewering of mededeling of uit het uiten van twijfel. Het mag duidelijk zijn dat, indien niet wordt voldaan aan deze vereiste, het beroep niet op ontvankelijke wijze kan worden aangenomen. Dit vloeit voort uit de beginselen inzake behoorlijke rechtsbedeling. De rechten van verdediging houden in dat een partij op de hoogte wordt gebracht van de aard en de redenen van de feiten die haar ten laste worden gelegd, wat niet het geval is bij een verzoekschrift dat niet de redenen van het beroep (hoe summier omschreven ook) doet kennen.”

Aangezien enkel de beslissing van de interne beroepscommissie het voorwerp van huidig beroep uitmaakt, is het van deze beslissing dat verzoeker de onregelmatigheid moet aantonen.

Zulks doet verzoekende partij door het louter hernemen van het middel zoals het in het intern beroep werd geformuleerd, niet. Te dezen bevat de bestreden beslissing een omstandige motivering voor de afwijzing van het intern beroep ten aanzien van de vier voormelde opleidingsonderdelen. Die motieven wordt door verzoeker op geen enkele wijze bekritiseerd.

Het mag als vaste rechtspraak van de Raad worden beschouwd dat het beroep in een dergelijk geval niet ontvankelijk is.

Het middel is derhalve onontvankelijk in de mate dat het is gericht tegen de bestreden beslissing waar deze uitspraak doet over de opleidingsonderdelen ‘Engels 2’, ‘Fiscaal recht’, ‘Inleiding schadeverzekering’ en ‘Persoonsverzekering’.

Voor het opleidingsonderdeel ‘Project vermogensplanning’ bestaat verzoekers middel wat de eerste twee paragrafen betreft uit een kopie van zijn grieven op intern beroep. Hierboven is aangegeven dat zulks niet als een ontvankelijk middel tegen de beroepsbeslissing kan worden beschouwd.

Daarnaast stelt verzoeker dat zijn antwoord inzake het bewijs van een handgift via bankoverschrijving en zijn antwoord over het risicoprofiel van een belegger wel correct waren. Daargelaten nog dat het de Raad krachtens artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs niet toekomt om zijn beoordeling in de plaats te zetten van deze van de organen van de instelling, en de Raad derhalve niet bevoegd is om de verbetering en quatering over te doen, moet de Raad met verwerende partij vaststellen dat de twee nieuwe grieven niet bij het intern beroep waren betrokken, en zij derhalve – om de redenen die bij de bespreking van het derde middel reeds zijn uiteengezet – thans niet op ontvankelijke wijze voor het eerst kunnen worden opgeworpen.

Ook ten aanzien van het opleidingsonderdeel ‘Stage bij een verzekeringstussenpersoon’ bestaat verzoekers middel wat de eerste twee paragrafen betreft uit een kopie van zijn grieven

op intern beroep. De hierboven uiteengezette redenen van onontvankelijkheid zijn ook hier van toepassing.

Daarnaast stelt verzoeker dat (i) dat hij inzake AFM en Mifid wel degelijk correct heeft geantwoord en dat de examinatoren probeerden verwarring te zaaien omdat zij weten dat verzoeker faalangst heeft, (ii) dat zijn antwoord met betrekking tot TAK 23-beleggingen correct was en (iii) dat zijn antwoord over de commissie van een makelaar eveneens correct was. De Raad herhaalt wat hiervoor is overwogen: daargelaten nog dat het de Raad krachtens artikel II.291, tweede lid van de Codex Hoger Onderwijs niet toekomt om zijn beoordeling in de plaats te zetten van deze van de organen van de instelling, en de Raad derhalve niet bevoegd is om de verbetering en quatering over te doen, moet de Raad met verwerende partij vaststellen dat de twee nieuwe grieven niet bij het intern beroep waren betrokken, en zij derhalve – om de redenen die bij de besprekking van het derde middel reeds zijn uiteengezet – thans niet op ontvankelijke wijze voor het eerst kunnen worden opgeworpen.

Ten aanzien van het opleidingsonderdeel ‘Gezinsverzekeringen’ luidt het oordeel niet anders. Verzoeker kopieert zijn grieven op intern beroep, die door de beroepscommissie werden beantwoord en ten aanzien van wier overwegingen verzoeker geen verdere kritiek ontwikkelt. Daarnaast is wat verzoeker thans wél aanvoert niet te beschouwen als een weerlegging van de bestreden beslissing, maar als nieuwe middelen, die thans niet op ontvankelijke wijze voor het eerst kunnen worden ingeroepen.

Wat ten slotte het opleidingsonderdeel ‘Financieel en boekhoudkundig inzicht’ betreft, zijn de voor de Raad ontwikkelde grieven opnieuw dezelfde als deze van de interne beroepsprocedure, met uitzondering van het argument dat hij kopie van het eerste examen wenst. Dit beroep op de openbaarheid van bestuur kan evenwel niet leiden tot de vernietiging van de bestreden beslissing, nog daargelaten dat verzoeker heeft nagelaten ook deze vraag tijdens het intern beroep te stellen.

Het vierde middel is, in zoverre ontvankelijk, ongegrond.

BESLISSING

De Raad verwerpt het beroep.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 17 oktober 2018, door de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbeslissingen, I^e Kamer, samengesteld uit:

Jim Deridder,	voorzitter van de Raad
Jean Goossens	bestuursrechter – bijzitter
Piet Versweyvelt	bestuursrechter – bijzitter
bijgestaan door	
Freya Gheysen	secretaris

De secretaris **De voorzitter**

Freya Gheysen **Jim Deridder**

Tegen dit arrest is een beroep bij de Raad van State mogelijk overeenkomstig artikel 14, § 2 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State en het Koninklijk Besluit van 30 november 2006 tot vaststelling van de cassatieprocedure bij de Raad van State. Dit beroep dient schriftelijk en aangetekend te gebeuren binnen de dertig dagen na kennisgeving van deze beslissing en ondertekend te zijn door een advocaat. Bij het beroep moeten zijn gevoegd een kopie van het aangevochten arrest, de bijgevoegde stukken dienen genummerd en geïnventariseerd te zijn, en zes eensluidend verklaarde afschriften van het beroep.